ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ·Ι·ΣΟΝ ΝΗΛ, Διδ. Θεολογ.

Ἡ ἀκόλουθος ἱστορία ἐγράφη τῷ 1848 καὶ ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ἐν τινι Ἀγγλικῷ περιοδικῷ. Ὁ συγγραφεύς της, Dr. John Mason Neale, ἐν τῷ Προλόγῳ τῆς πρώτης ἐκδόσεως εἰς βιβλίον, τῷ 1857, γράφει: «Ἐὰν τὸ συγγραμμά μου δὲν ἔχει ἄλλην ἀρετήν, δίδει ἐλπίζω, πιστὴν ἀναπαράστασιν τῶν τρόπων καὶ τῶν αἰσθημάτων τῆς περιόδου καθ' ἣν αἱ Ἀνατολικαὶ καὶ Δυτικαὶ Ἐκκλησίαι συνῆψαν διὰ τελευταίαν φορὰν τυπικὴν συμμαχίαν... Ἡ προφητεία ὅτι ἡ Ὀθωμανικὴ κατοχὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν θὰ διήρκει πλέον τῶν τετρακοσίων ἐτῶν εἶχε κυκλοφορήσῃ εὐρέως καὶ πιστευθῇ ἀπολύτως πρὸ τῆς πτώσεως τῆς πόλεως ἐκείνης. Ὅτι ὁ πρόσφατος πόλεμος (ὁ Κριμαϊκὸς) ἐκηλήθευσεν ἐν μέρει τὴν προφητείαν ἐκείνην, οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφιβάλῃ ἐάν, ὡς ἐγὼ αὐτός, πιστεύῃ ὅτι, οἱαδήποτε δυναστεία καὶ ἂν διαδεχθῇ εἰς τὴν κατοχὴν τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, αἱ στιγμαὶ τῆς Τουρκικῆς ἐπικρατήσεως εἶναι μετρημέναι».

Ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ 1913, ὁ ἐπιστάτης της ἐγραψεν ἐν εἰσαγωγῇ τὰ ἀκόλουθα: «Κᾶτι ἐκ τοῦ ἰσχυροῦ διανοητικοῦ βίου τοῦ Δρος Νῆλ ὅπερ διήρει πάντα τὰ ἔργα του, ἔμμετρα ἢ πεζά, χρησιμεύει εἰς ἀναζωπύρησιν τοῦ ἀκολούθου θρύλου περὶ τῆς παραδόξου πόλεως, Κλειδὸς τῶν Πίστεων καὶ Αὐτοκρατορίων τῶν δύο Κόσμων, ἥτις ἅπαξ ἔτι ἐκλονίσθη ἐκ τῆς προσεγγίσεως τῶν στρατῶν. Πρὸ 56 ἐτῶν, ὁ Δρ. Νῆλ ἀμίλησε περὶ τοῦ προσφάτου πολέμου καὶ τῆς ἀρχαίας προφητείας ὅτι ὁ Τοῦρκος δὲν θὰ ἐκράτει τὴν Κωνσταντινούπολιν πλέον τῶν τεσσάρων αἰώνων. Νῦν ὅτε ἐπῆλθε καὶ ἄλλος πόλεμος (ὁ Βαλκανοτουρκικός) καὶ ἄλλα ἐπὶ πλέον ἐπεισόδια προσετέθησαν εἰς τὴν ἱστορίαν της, ὁ θαυμασμὸς περὶ τῆς πραγματικῆς τύχης τῆς πόλεως δὲν ἐμειώθη. Ἡ σκιὰ τοῦ Μωάμεθ ἐξακολουθεῖ νὰ καλύπτῃ τὰ τείχη της, ὁ δὲ ἀγὼν τῶν δύο θρησκειῶν ὅστις τοσάκις ἐπηρέασεν αὐτήν, προξενεῖ νέαν καὶ δριμυτέραν ἐντάτασιν ἐν τοῖς Βαλκανίοις. Ἡ μεταγενεστέρα συνέχεια τῆς ἱστορίας τῆς «Θεοδώρας Φραντζῆ», ὡς τὴν ἀντελήφθη ὁ συγγραφεύς της, οὔτε νῦν δύναται νὰ γραφῇ τελικῶς».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

«Χίλια φρικτὰ φαινόμενα τὴν πτῶσίν της προεῖπον
Ἀδύνατος κυβέρνησις, παράδασις τῶν νόμων,
Εὐγενεῖς ἀβροδίαιτοι καὶ φατριάζων ὄχλος,
Καὶ ὅλαι αἱ ἀσθένειαι ἐθνῶν καταρρεόντων».
(ΕΙΡΗΝΗ)

Ἡ κραιπάλη εἶχεν ἀνέλθει εἰς τὸ κατακόρυφον καὶ ὁ θόρυβος ἦτο μέγας ἐν τινι τῶν πολυτελῶν παλατίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ μίαν θυελλώδη νύκτα τοῦ τέλους Νοεμβρίου 1452. Εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν, ἐστρωμένην καὶ ἀψιδωμένην διὰ καθαροῦ Παρίου μαρμάρου, καὶ στηριζομένην ἐπὶ ὡραίων στύλων ἐξ ἀνοικτοῦ πρασίνου Καρυστίου λίθου, τὸ συμπόσιον ἐδίδετο εἰς εἰκοσάδα περίπου δαιτυμόνων, ἀνηκόντων εἰς τὸ ἄνθος τῆς Βυζαντινῆς ἀριστοκρατίας. Αἱ κέδρινοι τράπεζαι ἔστενον ὑπὸ τὸν χρυσὸν καὶ ἄργυρον ὅστις ἤστραπτεν εἰς τὰς φλόγας τῶν λυχνιῶν καὶ λαμπάδων· λυχνίαι καίουσαι τὰ εὐωδιάζοντα ἔλαια τῆς Ἀνατολῆς, ἔστιλβον λαμπρῶς ἐπὶ κοσμημάτων καὶ πολυτίμων ἀναρτήσεων· τὰ δαπανηρότατα τῶν τροφίμων προσεφέροντο κατὰ τὸν δαπανηρότατον τρόπον,—διότιὁ προϊστάμενος τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ μαγειρείου συγκατετέθη νὰ δανείσῃ τὰς ὑπηρεσίας του χάριν τῆς περιστάσεως· ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν πνευστὰ ὄργανα ἀνέδιδον ἀπαλὰς μελῳδίας ἐκ τοῦ ὑπερώου, ἐφ' ὅσον ὁ οἶνος ἐκυκλοφόρει ἐλευθεριώτερον, καὶ ἡ εὐθυμία καθίστατο θορυβωδεστέρα, καὶ ἡ παρειὰ ἐρυθροτέρα.

Ἐντὸς τῆς αἰθούσης, τὸ πᾶν ἦτο κραιπάλη· ἐκτός, ὁ νότιος ἄνεμος ἔρριπτε θύελλαν χαλάζης καὶ βροχῆς ἐπὶ τῆς στέγης, τῆς ἐπάλξεως, καὶ τοῦ ἀντερείσματος. Αἱ μαρμαρόστρωτοι ὁδοὶ αἵτινες ἀνήρχοντο ἀπὸ τὸν Βόσπορον εἰς τὸ παλάτιον, ἦσαν ὁλισθηραὶ ἐξ ὑγρασίας· τὸ μαραμένον φύλλωμα τῶν κατανεῶν καὶ πλατάνων ἀπεσπᾶτο καὶ ἐστρέφετο εἰς τὴν γῆν ὑπὸ τῆς θυελλώδους δίνης· ἐνῷ, διὰ τῶν μεγάλων παραθύρων τῆς αἰθούσης (διότι ὁ οἶκος εἶχε κτισθῇ κατὰ τὴν Φραγγικὴν κατοχὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως), προεβάλλετο ὁμιχλώδες λάμψις· μεταξὺ δὲ τῶν μακρῶν ὀρυγμῶν τοῦ ἀνέμου, [illegible] κεκραμένη ἠδύτης τῶν αὐλῶν καὶ τῶν βαρυαύλων [illegible] εἰς τὸν κῆπον.

«Εἰς ὑγείαν σου, εὐγενέστατε Πρωτοβεστιάριε», [illegible] νησεν ὁ οἰκοδεσπότης· «προπίνω, μὲ τὴν ἀδειάν σας, [illegible] λοι! ὑπὲρ εὐτυχοῦς ἀποστολῆς εἰς τὸν Γεώργιον Φραντζῆ [illegible] ὡραίας νύμφης εἰς τὸν σεβαστότατον Αὐτοκράτορα!»

Τὰ κύπελλα ἤφρισαν ἐκ Χιακοῦ οἴνου· καὶ ἡ πρόποσις ἐτιμήθη δεόντως. Ὅτε ἡ σύγχυσις κατηυνάσθη ὀλίγον, ὁ Γεώργιος Φραντζῆς, ὁ στενὸς φίλος τοῦ τελευταίου [illegible] Σεβαστῶν (Αὐγούστων), καὶ Μέγας Πρωτοβεστιάριος (*) τῆς Αὐτοκρατορίας, ἠγέρθη ἵνα ὁμιλήσῃ.

«Γένοιτο», εἶπε· «καὶ σᾶς εὐχαριστῶ, εὐγενεῖ φίλοι, ἐπὶ τῇ εὐχῇ. Πράγματι, ἡ τελευταία ἀποστολή μου δὲν ἦτο οὔτε εὐχάριστος εἰς ἐμέ, οὔτε λυσιτελὴς εἰς τὸν κύριόν μου· ἀλλὰ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, θὰ χαιρετίσωμεν μίαν Σεβαστὴν (Αὐτοκράτειραν) κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ θέρους. Καὶ ἤδη, ἃς προπίωμεν ὑπὲρ τοῦ Μεγάλου Δοινικός! Εἰς ὑγείαν τοῦ ἐξόχου ἑστιάτορός μας, Λεοντίου!»

Ὡμίλησεν ἐπιχαρίτως, καὶ μάλιστα εὐθύμως. Καὶ ὅμως ἐν βλέμμα θὰ ἦτο ἀρκετὸν νὰ δείξῃ ὅτι οὗτος δὲν ἦτο ἁπλοῦς ὀργιαστής,—μιᾶς στιγμῆς σκέψις, νὰ ἐμβάλῃ εἰς ἔκπληξιν ὅτι οὗτος εὑρέθη ἐν τοιαύτῃ σκηνῇ. Ὑψηλός, βλοσυρός, καὶ σοβαρός, ἐφαίνετο ὅτι μόνον διὰ κόπου συνεμορφώθη πρὸς τὴν περίστασιν· ὅτε δὲ ἐπέστρεψε τὸ φιλοφρόνημα ὅπερ τῷ ἐγένετο, ἐκάθησεν ἵνα ἐξακολουθήσῃ συζήτησιν (μεγάλης σπουδαιότητος, ὡς ἐφαίνετο) ἣν διεξῆγε μετὰ τοῦ πλησίον του καθημένου συνδαιτυμόνος. Ὁ συνδαιτυμὼν ἐκεῖνος, ἐκ τοῦ ἱματισμοῦ, τῶν τρόπων καὶ τῆς γλώσσης, ἐφαίνετο Φράγγος· ἀλλὰ ἡ δροσερά, ροδίνη μορφή του, καίπερ ὀλίγον ἀθλητική, καὶ ἡ ξανθὴ κόμη του, ἐμαρτύρουν ἀναμφιλέκτως περὶ τῆς Ἀγγλικῆς αὐτοῦ καταγωγῆς. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος δὲ Ροῦστον, Μέγας Ἀκόλουθος τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ἀρχηγὸς τῶν Βαράγγων (*) ἢ Ἄγγλων σωματοφυλάκων τοῦ Σεβαστοῦ.

«Τώρα», εἶπεν ὁ Φραντζῆς, «ἐνόσῳ οἱ τρελλοὶ οὗτοι μᾶς ἀφήνουσιν ἡσύχους, καὶ δὲν προσέχουσιν εἰμὴ εἰς τὸν οἶνόν των, εἰπέ μοι περισσότερα. Μετὰ τὴν τελευταίαν ἐπιστροφήν μου καὶ μετὰ τὰς ἀναριθμήτους ἀντεπισκέψεις, δὲν εὗρον εὐκαιρίαν νὰ μάθω τί πρέπει νὰ πράξωμεν, καὶ τί πρέπει νὰ φοβώμεθα. Τώρα, εἰπέ μοι τὸ χείριστον, ἐὰν ὑπάρχῃ τι χείρον ἐκτὸς τῶν ἀδομένων.»

«Τῷ ὄντι, Ἄρχων μου, ἀπεκρίθη ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος, βλέπων τις τὸ συμπόσιον τοῦτο, φαντάζεται ποτε ὅτι αὐτοῦ πλησίον, ἐντὸς τοῦ Καταστένου, ὑπάρχει τὸ φρούριον τοῦ Ἀμουράτ, καὶ ὅτι πλησίον τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀσωμάτων, πέντε μόλις μίλια πρὸ τῆς πόλεως, ὁ Μωάμεθ ἀνήγειρε τοιοῦτον προμαχῶνα, κατέστη κύριος τοῦ Βοσπόρου, καὶ ἐκτείνει τὸ κράτος του μέχρις αὐτῶν τῶν πυλῶν τῆς Πόλεως; Πῶς μᾶς συνεχώρησε τὸ παρελθὸν ἔτος, αὐτὸς καλῶς γνωρίζει· ἀλλὰ τί πρέπει νὰ ἀναμένωμεν τὸ ἐρχόμενον, μόνος ὁ Θεὸς γνωρίζει!»

«Καὶ ὅμως», εἶπεν ὁ Φραντζῆς, «οἱ αὐλοκόλακες παριστάνουσι τὰ στρατιωτικὰ ἔργα τῶν Ἀσωμάτων ὡς ἐφήμερα κατασκεύασματα. Ὁπόταν δὲ προκύψῃ καλλιτέρα συνεννόησις μεταξὺ τῶν δύο ἐθνῶν, θέλουν, λέγουσι, κρημνισθῇ. Καὶ οὕτω [illegible] ὁ Δὲ Ροῦστον, ἢ ἄλλως, παράδοσις ἄνευ ὅρων εἶναι τὸ ἔσχατον καταφύγιον. Ἀ! ἐνθυμηθῆν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Καρδινάλιος Ἰσίδωρος ἔφθασεν εἰς Σηλυβρίαν;»

«Ταχυδρόμος τις ἔφερε τὴν εἴδησιν σήμερον· θέλει, βέβαια, συγκροτηθῇ Σύνοδος, ὁ Καρδινάλιος θὰ λειτουργήσῃ εἰς τὴν Ἁγίαν Σοφίαν, καὶ αὐτοῦ θὰ τελειώσουν τὰ πράγματα. Ὅσον δὲ περὶ πραγματικῆς βοηθείας παρὰ τοῦ Πάπα Νικολάου, τὴν περιμένω μᾶλλον ταχύτερον ἀπὸ τὸν Παπᾶ Ἰωάννην.» (**)

«Τὸ σφάλμα εἶναι μᾶλλον ἰδικόν σας παρὰ ἰδικόν του», [illegible]εν ὁ Ἐδουάρδος τολμηρῶς. «Πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἤρουσα [illegible]ὸ αὐτὸς τὸν Μέγαν Δοῦκα λέγοντα, ὅτι ἐπροτίμα νὰ ἴδῃ ἐν[illegible] τῆς Ἁγίας Σοφίας τὸ σαρίκι τοῦ Σουλτάνου, παρὰ τὸν πί[illegible]ν τοῦ Καρδιναλίου.»

«Ἂς μὴ φιλονεικῶμεν περὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ σφάλματος», [illegible]πεν ὁ Φραντζῆς, σοβαρῶς. «Ἔσαι Λατῖνος, καὶ μεταχειρίσου κάθε τρόπον νὰ πείσῃς τὸν Καρδινάλιον νὰ σεβασθῇ τὰς [illegible]ολήψεις τοῦ λαοῦ. Ὅ,τι τῷ ὑπαγορεύει ἡ συνείδησις του [illegible] ἐπιβάλῃ, ἂς τὸ κάμῃ. Ἀλλ' εἶναι περιττὸν νὰ ἐπιμείνῃ εἰς [illegible]ωτερισμούς. Εἴμεθα οἱ ἀσθενέστεροι, καὶ ὡς τοιοῦτοι πρέπει νὰ ὑποχωρήσωμεν· ἀλλὰ πεῖσέ τον, χάριν τῆς κοινῆς Χριστιανωσύνης, καὶ χάριν τῶν κοινῶν ἡμῶν ὑποθέσεων, νὰ μεταχειρισθῇ τὴν δύναμίν του φιλανθρώπως.»

«Θὰ δοκιμάσω», εἶπεν ὁ Ροῦστον, «ἀλλὰ μάθε ὅτι εἶναι ἄνθρωπος ὅστις δὲν χάνει καμμίαν εὐκαιρίαν, οὔτε παραμελεῖ τὴν ἐλαχίστην λεπτομέρειαν. Ἀλλά, καὶ μὴ μ' θεωρήσῃς ματαιόφρονα, εἶναι ἀληθέστατον ὅτι δὲν ἔχετε οὐδὲ ἕνα ἐντόπιον στρατιώτην εἰς τὸν ὁποῖον νὰ ἐμπιστευθῆτε ἐν ὥρᾳ κινδύνου. Τὰς στρατιωτικὰς ἐπιθεωρήσεις καὶ τὰς παρατάξεις εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἁγίας Σοφίας ἐκτελοῦν ἀρκετὰ καλά· ἀλλὰ φαντάσου τὸ Τουρκικὸν στρατεύμα ὑπὸ τὰ τείχη, καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι αἱ γυναῖκές σας θὰ ἐδείκνυον τὴν αὐτὴν μὲ τοὺς ἄνδρας γενναιότητα.»

«Καὶ περισσοτέραν», εἶπεν ὁ Φραντζῆς, μειδιῶν πικρῶς. «Ἀλλ' ἐξ ὅλων τούτων τῶν ἀνάνδρων, οἱ ἀνανδρότεροι καὶ οἱ μὴ ἔχοντες οὔτε τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν τοῦ αἴσχους ἢ τῆς τιμῆς, θὰ ἐδεικνύοντο αὐτοὶ οἱ περὶξ ἡμῶν εὐχοχούμενοι, ὧν τὰς φρένας παραζαλίζει ὁ οἶνος τοῦ οἰκοδεσπότου.»

«Ἄρχων Πρωτοβεστιάριε, ὀλίγον τιμᾷς τὸ συμπόσιον», ἀνέκραξεν ὁ Λεόντιος. «Δοκιμάσατε τὸν οἶνον τοῦτον· εἶναι ἀπὸ τὰς ἀμπέλους μου εἰς τὴν Λῆμνον. Δημήτριε, πρόσφερε τὸ ποτήριον τοῦτο εἰς τὸν εὐγενέστατον Φραντζῆν.»

«Σ' εὐχαριστῶ», ἀπήντησεν ὁ Φραντζῆς, δοκιμάζων τὸν προσενεχθέντα οἶνον· «εἶναι, τῷ ὄντι ἀξιόλογος..... Ἀ! τί εἶναι τοῦτο; ἔκραξεν ἀκούσας βαρὺν κρότον πυροβόλου προελθόντα ἐκ τοῦ Βοσπόρου.

«Τίποτε· τὸ νέον Τουρκικὸν κανόνιον», παρετήρησάν τινες τῶν συνδαιτυμόνων.

«Εἰς τοὺς Ἀσωμάτους», ἐξήγησεν ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος. Οἱ ἄπιστοι σκύλλοι μεταβαίνουσιν εἰς προσευχήν. Οὐδέποτε ἀκούω τὸ πυροβόλον τοῦτο χωρὶς νὰ πηγαίνῃ ὁ νοῦς μου εἰς τὸν ἐπιθανάτιον ρόγχον τῆς πόλεως. Μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μία βολὴ ἐδύθισεν ἐν Βενετικὸν πλοῖον ἐκεῖ πέραν εἰς τὸ στενόν· ὁ πλοίαρχος καὶ κάπου δώδεκα ἢ δεκαπέντε ναῦται κατόρθωσαν νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν ξηράν, ἐκεῖ ὅμως ὁ Ἁγᾶς τοὺς ἀνεσκολόπισεν.»

«Ἀπορῶ», εἶπεν ὁ Φραντζῆς, «ὅτι δὲν ἐγένετο ἀπόπειρα νὰ παρεμποδισθῇ ἡ ἀνέγερσις τοῦ φρουρίου τούτου. Μόνον εἰς φρόνιμος ὑπάρχει,—μόνον εἷς γενναῖος ὑπάρχει,—μεταξὺ ἡμῶν, ἀλλά, δόξα τῷ Θεῷ, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ὁ Αὐτοκράτωρ. Φαντάζομαι ὅτι θὰ ἐπροτίμα μᾶλλον γ' ἀποθάνῃ μὲ τὸ ξίφος εἰς τὴν χεῖρα ἢ νὰ ἀνεχθῇ τοῦτο.»

«Οὕτω, βεβαίως, θὰ ἔπραττεν», ἀπήντησεν ὁ Δὲ Ροῦστον, «ἐὰν ἦτο κύριος τῶν πράξεών του· Ἀλλὰ πάντες οἱ Δομέστικοι (Αὐλικοὶ) ἦσαν ἐναντίον του· ὁ λόγος μου δὲν εἰσηκούσθη· ὁ δὲ Πρωτοπαπᾶς τὴν ἑπομένην Κυριακὴν ἐξεφώνησεν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος λόγον, λαβὼν ὡς θέμα: ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔστιν ἄξιος ποιῆσαι τὸ κακόν.»

«Ἐὰν ἤμην ἐδῶ!» εἶπεν ὁ Φραντζῆς· «τὰ πράγματα ἴσως νὰ μὴν ἔφθανον εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον! Τί εἰδήσεις ἔχεις ἐξ Ἀδριανουπόλεως; Ὁ Μωάμεθ δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων οἵτινες θὰ διήρχοντο τὸν καιρόν των ἐν ἀργίᾳ.»

«Λέγουν, ὅτι κτίζει ἓν παλάτιον», ἀπήντησεν ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος· «καὶ ἀκούομεν πολλὰ περὶ νέων πειραμάτων τὰ ὁποῖα κάμνει εἰς τὸ πυροβολικόν. Ἀλλ' εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ λάβωμεν ἀκριβεῖς πληροφορίας.»

«Μ' ὅλα ταῦτα πρέπει νὰ ἔχω ἀκριβεῖς πληροφορίας», εἶπεν ὁ Φραντζῆς, «καὶ ἂν πρόκειται νὰ τὰς λάβω αὐτοπροσώπως ἐκεῖ. Δὲν ὑπάρχει κανεὶς μεταξὺ τῶν Βαράγγων ὅστις θὰ ἠδύνατο νὰ μεταβῇ εἰς Ἀδριανούπολιν ὡς κατάσκοπος; Προτιμῶ νὰ ἐμπιστευθῶ αὐτοὺς ἢ ἕνα Ἕλληνα.»

(Συνέχεια εἰς τὸ φύλλον τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς).

(*) «Πρωτοβεστιάριος» εἶναι ἑλληνολατινικὴ λέξις δηλοῦσα τὸν πρῶτον τῶν ἱματιοφυλάκων, οὗτος εἶκεν τὸν α' Ἀρχιθαλαμηπόλον. Τὸ ἄξίωμα τοῦτο ἦτο τὸ ἕκτον κατὰ τάξιν ἐν τοῖς Ἀνακτόροις τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὁ δὲ φέρων τοῦτο ἐκέκτητο (μετ' ὀλίγων ἄλλων) τὸ προνόμιον νὰ φορῇ ἐρυθρὸν πῖλον, ἢ κατά τινα σύγχρονον ἱστορικὸν τῆς Αὐλῆς, ἐδικαιοῦτο σκιαδίοις ἐρυθροῖς χρυσῷ κεκοσμημένοις.

(*) Οἱ Βάραγγοι (ἀγγλιστὶ Varangians, καὶ γαλλιστὶ Varangues), ἦσαν ἀρχικῶς Νορμανδοὶ τυχοδιῶκται ἢ πειραταί, ὁμιλοῦντες ἀγγλιστί, οἵτινες κατόπιν διεδραμάτισαν σπουδαῖον μέρος ἐν Ἀσίᾳ καὶ Ἑλλάδι.

(**) Prester John. Χριστιανὸς Ἡγεμὼν καὶ Ἱερεὺς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀσίας (Webster).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΝΥ Ἀ.)..ΙΥ 23 Ἀπρ. 1953 Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΙΣΟΝ ΝΗΛ, Δίδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ φύλλου τῆς παρελθούσης Κυριακῆς).

«Θὰ προσπαθήσω νὰ εὕρω ἕνα τοιοῦτον ἄνθρωπον, ἀπήντησεν ὁ φίλος του. «Μάλιστα, γνωρίζω ἕνα ὁστις θὰ ἠδύνατο νὰ ἀνταλλάξῃ τὴν ἐνταλίαν. Ὁ πατήρ του ἦτο Ἄγγλος, ἡ δὲ μήτηρ του ἦτο Σαυροματία, καὶ ἀμφότερα μᾶλλον αὐτῆς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκλογισθῇ ὡς Τοῦρκος ἀπολύτως. Τὸ καλλίτερον τῶν πλεονεκτημάτων του εἶναι, ὅτι ἐὰν σκοπὴ νὰ συλληφθῇ, ἠμπορεῖ νὰ τὸν κάμωσι κομμάτια, ἀλλ' οὐχὶ νὰ ἀποσπάσῃ τὸ μυστικόν του.»

«Αὐτὸ εἶναι, πράγματι, καλόν», εἶπεν ὁ Φραντζῆς· «πῶς ὀνομάζεται αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος;»

«Ρίτσαρδ Μπούστου», ἀπήντησεν ὁ Σὴρ Ἐδουάρδος.

«Ριχάρδος Μπούστου», ἐπανέλαβεν ὁ Φραντζῆς. Δύνασαι νὰ μοῦ τὸν φέρῃς αὔριον;»

«Ποίαν ὥραν;»

«Ἀλλ' ὄχι πολὺ ἐνωρίς· διότι εἶναι μία Σύνοδος Ἐπισκόπων περὶ αὐτῆς τῆς ἑνώσεως εἰς τὸ Στούδιον. Ἐλπίζω ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ θὰ εἶναι ἐκεῖ καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, πρέπει νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Ἀλλ' ἄλλη εἰς τὴν οἰκίαν μου περὶ τὰς δύο ἢ τρεῖς μετὰ μεσημβρίαν· καὶ περίμενέ με ἐὰν δὲν ἔχω ἐπιστρέψει.»

«Ὁ νέος Χουσολωράς, ἐκεῖ ἀπέναντι, φαίνεται ὅτι, ὡς καὶ ἐγώ, διακαῶς ἐπιθυμεῖ τὸ συμπόσιον τοῦτο, εἶπεν ὁ Λὲ Ρούστον. «Ὁ Μέγας Δοὺξ δὲν δίδει πολλὴν προσοχὴν διὰ τίποτε· τὴν στιγμὴν ταύτην δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπέλθωμεν ἀπαρατήρητοι.»

«Περίμενε μίαν στιγμήν», εἶπεν ὁ Φραντζῆς· «θὰ κάμω νεῦμα εἰς τὸν Χουσολωράν, καὶ θὰ ἀπέλθῃ ἐπίσης. Ἔπρεπε νὰ ἐξέρευνα τὸ ὄνομά του πρὸ ὀλίγου, ὅτε εἶπον ὅτι εἴχομεν μᾶλλον ἕνα γενναῖον ἄνδρα μεταξὺ ἡμῶν αὐτὸς εἶναι γενναῖος ὡς λέων.»

«Αὐτὸν καὶ ἕνα δύο ἄλλους ἔχετε νὰ ἐξέρευνᾶτε», εἶπεν ὁ Σὴρ Ἐδουάρδος, μὲ μελαγχολικὸν πως μειδίαμα. «Τὰ πράγματα εἶναι ἀρκοῦντως δυσάρεστα, ἀλλ' οὐχὶ ἀφιδὸς εἰς τὸν κοκκὴν κατάστασιν.»

«Ἀχρεῖον», εἶπεν ὁ Μέγας Πρωτοβεστιάριος. «Ἀλλ' ἀγαπῶ αὐτὸ τὸ παιδί· ὡς ἂν ἦτο υἱός μου· καὶ θὰ γείνῃ, μὲ τὴν χάριν τῆς Παναγίας, υἱός μου, μετ' ὀλίγας ἑβδομάδας. Ἰδοὺ! —παρατηρεῖ!—τώρα, ἀγαπητὲ Ἀκόλουθε, ἂς ἀποσυρθῶμεν ἐσον τάχιστα.»

Τὸ στρατήγημα ἐπέτυχε, καὶ οἱ τρεῖς φίλοι εὑρέθησαν μετ' ὀλίγον εἰς τὸ ἀριστεῖον τοῦ μεγάρου. Ἡ νὺξ ἐφαίνετο κατωφερεστέρα, καίτοι ὁ ἀνεμος ἔπνεε λούρος ἐκ νότου. Ἡ σελήνη ἐφάνη εἰς τὸ ζενὶθ τῆς πορείας της, ἔχυνε τὰς ἀργυρᾶς αὐτῆς ἀκτῖνας ἐπὶ τῶν θόλων τῆς Ἁγίας Σοφίας, τῶν ἀφιερωμένων ἐπὶ ἐπιπέδων τοῦ Παλατίου τοῦ Αὐτοκράτορος, ἐπὶ κορυφῶν τῶν θόλων τῶν πολυαρίθμων ἐκκλησιῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὰ μαρμαρινὰ δώματα ἀτσιτλίδων ὡς [illegible] ἐν μέσῳ τῆς πρασινζούσης σκιᾶς τῶν ἀλσ[illegible] καὶ τὴν καταρρέουσαν ὁ Βόσπορος ἔκαλε τὰ σύνεφα [illegible] ἐργοφόρων φορτίων τῶν σκαρμῶν ἀπτόν[illegible] ὁ ὁποῖος τὸν ἀκριβῶς ἐκ κεφαλῆς [illegible] ὅτι ποιητικαὶ Τούρκαι ἐστέβοντο ἐπὶ τῆς πο[illegible]

Οἱ φίλοι ἐστάθησαν θεωροῦντες τὴν κάλλιστην [illegible] καὶ ἀπολαύοντες τὴν δρόσον τῆς ἑσπερινῆς αὔρας μετὰ [illegible] πανα τῶν δωμάτων τοῦ συμποσίου. Ὁ Χουσολωράς [illegible] σε πρότος.

«Ἀξίζει ν' ἀποδάνῃ τις ὑπὲρ τοιαύτης πόλεως, Ἄρχων Φραντζῆ καὶ ὅμως ἐπιθέτω ὅτι ἐξ ὅλων τῶν [illegible] μόνον ἡμεῖς οἱ τρεῖς φρονοῦμεν οὕτω, ἡ [illegible] θὰ ἐπράττομεν οὕτω.»

«Φοβοῦμαι ὅτι δὲν σφάλλεσαι, [illegible], εἶπεν ὁ Φραντζῆς. Ἀλλ' εἶναι ὥρα νὰ χωρισθῶμεν. Πηγαίνεις εἰς τὰ Ἀνάκτορα, Σὴρ Ἐδουάρδε;»

«Μὲ τὴν ἐδεάν σου, θὰ σὲ συνοδεύσω μέχρι τῆς πύλης, εἶπεν ὁ Ἐρμονυμὴ Χουρλοῦκος. Ὁ Καρδινάλιος, λοιπόν, ἀσκέπτεται ἄφωνος εἰς τὴν [illegible]»

«Γνωρίζω ὅτι δὲν [illegible] τοῦ», εἶπεν ὁ Φραντζῆς, «ἀλλ' πιστεύω ὅτι θὰ [illegible] τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνδώσῃς εἰς τὴν [illegible] ἐλεύθερος ἐμπροσθεν τοῦ Ἀλαϊοῦ[illegible], καὶ θὰ [illegible] εἶμαι ἐκδικος. Ποτὲ τὸν μάλιστα ὅτι δὲν θὰ μᾶς τὴν [illegible] μὲ τοιοῦτον ἀνοῆσιον, καὶ, τολμῶ νὰ εἰπω, ἀλόγῳ τρόπον.»

«Μοὶ [illegible] δικαιοσύνην», ἀπήντησεν ὁ Ρούστον.

«Ἀλλ' ἡ ἀνάγκη μᾶς τὴν ἐπιβάλλει· καὶ τὸ ζήτημα εἶναι, πῶς θὰ τὴν ἀποδεχθῶμεν. Μίαν ἔχομεν τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα νὰ ὑπερασπίσωμεν τὴν πόλιν ἄνευ τῆς βοηθείας τῶν Λατίνων;»

«Τὴν ἔχομεν μετ' αὐτῆς;» ἠρώτησεν εἰς ἀπάντησιν ὁ Χουσολωράς.

«Γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου», εἶπεν ὁ Φραντζῆς. «Ἐὰν ἡ διαφορὰ φαίνεται ἐντελῶς ἀνηφίδιαστος, ἐὰν οἱ Λατῖνοι καταδειχθοῦν ὅτι τελείως ἀπεστάτησαν, τότε προτιμότερον εἶναι ὁ θάνατος ἄνευ αὐτῶν ἢ ἡ ἕνωσις μετ' αὐτῶν πρᾶξις ἀπαρᾶ ἡ συνείδησις σου σοὶ ἐπιτρεψῇ τότε μόνον ἐγκαταλείψε τὴν πόλιν. Δὲν ἔχομεν τοιοῦτους φόβους· κρίνεις τοὺς [illegible] τὸν ἑαυτόν σου, ἐὰν θέλῃς, ἀλλὰ μὴ ἐξαισθενῆς τὰ δίπλα μ[illegible] διασπίσῃς τοὺς φόβους σου μεταξὺ ἡμῶν.

«Τὸ κατ' ἐμέ, εἶπεν ὁ Χουσολωράς, «ἐπιχαίτεια τὴν [illegible] πόφασίν μου. Ἐὰν ἡ ἕνωσις ἀποφασισθῇ, ὑποχωρῶ ἀλλ' [illegible] παρεκτὸς μόνον ὡς εἰς ἀναγκαῖον κακόν. Ἀκούετε τὶ σημαίνει τοῦτο;» εἶπεν, ὡς ἐν τῇ ἀτροφῇ τῆς γενείας ὀβοῦ τινος, ἡ [illegible] σθῇ φωνῇ ἀνδρὸς ἀδιαφορεῖν ἀδιαφορεῖν.

«Εἶναι εἰς τὴν ἐοδομὴν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης», εἶπεν [illegible] Σὴρ Ἐδουάρδος· «ἂς ὑπάγωμεν νὰ ἴδωμεν.»

Κάτω ἀγγά, εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς μικρᾶς ἐκκλησίας κόσμου πολὺς ἦσαν μετὰ προσοχῆς ἕνα μοναχὸν ὄστις, [illegible] τῆς ὑψίστης θεθηλίδος τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, ἐδιμηγόρει ἐντ[illegible] νως κατὰ τὴς ἑνώσεως.

«Ἐμπιστεύθητε εἰς τὸν Θεόν, ἀδελφοί μου, ἔλεγεν, «ἐμπιστεύθητε εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὰ ἔργα σας, καὶ εἰς τοὺς ἁγίους προστάτας τῆς πόλεως. Μὴ καταστρέψητε τὸν ἀγῶνά σας· μὴ δεθηλώσητε τὴν πίστιν σας, μὴ ἀρνηθῆτε τὸν Θεὸν σας· δεχόμενοι τὴν βοήθειαν τῶν Ἀζυμιτῶν. Ἀπολεσθήσεσαν ἀποί τε καὶ πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτούς! Μὴ ἀφήσητε τὸν Πάπαν Νικόλαον,—μὴ ἀφήσητε τὸν φανατικὸν Καρδινάλιον τὸν ἀπόν ἐσταλμένον διὰ νὰ σᾶς ἐμβάλῃ εἰς ἀπιστίαν—νὰ δεθηλώσῃ τὴν Ὀρθοδοξίαν μας. Ἂς κάμῃ ὁ Μοάμεθ ὅ,τι δυνηθῇ ἐναντίον ἡμῶν· ἄφετε τὴν ἐπιφάσσιον τῆς πόλεως εἰς τὸν Θεόν. Ἡ βοήθεια τοῦ Θεοῦ θὰ φανῇ ἐὰν ὡς δεν θὰ μᾶς μένῃ ἄλλος βοηθός. Γνωρίζετε, ὡς γνωρίζω κ' ἐγώ, ὅ,τι ἐμάθον ἐξ Ἀποκαλύψεως, ὅτι οἱ Τοῦρκοι θὰ στρατεύσωσι κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, θὰ στήσωσι τὰς μηχανὰς των κατ' αὐτῆς, θὰ διαρρήξωσι πολλαχοῦ τὰ τεῖχη της, θέλει δὲ, κατὰ τὸν προφήτην, ἀσκοῦθῇ ὁ ἀχρὸς τῆς μάστιγος καὶ ὁ θόρυβος τῶν τυραννῶν καὶ ὁ κάλπασμος τῶν ἵππων, καὶ ἡ σφαγὴ τῶν ἁμαξῶν, θέλουσι δὲ ἰσχύσει κατὰ τῆς πόλεως [illegible] θέλουσι εἰσέλθει ἐντὸς αὐτῆς, θέλουσι προθῇ μέχρι τῆς [illegible] Πλατείας τοῦ Κωνσταντίνου· ἀλλ' ἐκεῖ ὁ θρίαμβος αὐτῶν θὰ [illegible] λειώσῃ. Ὁ Ἄγγελος τοῦ Κυρίου καταβ[illegible] ἐξ οὐρανοῦ ἐπιστέλει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ φωνῶν· [illegible] Μ' τὴν δόξη [illegible] ἕνα ποιμὴν ἀνθρώπων καθήμενον πλησ[illegible] τῆς Σοφίας καὶ θὰ τὸ εἰπῇ: Ἀδὲ τὴν ρομφ[illegible] καὶ λύτρωσον τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῶν ἀλλ[illegible] Τότε οἱ Τοῦρκοι θὰ τρεπόσαν εἰς φυγήν, οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως τοῦ Κωνσταντίνου θὰ τοὺς ἀποδιώξωσιν [illegible] πόλεως, ἡ νίκη θὰ παρασκευασθῇ τὰ βήματα ἡμῶν [illegible] οὗ ἀπομακρύνομεν ἡμῶν τὴν τῶν περιτετμημένων [illegible] πόρον τοῦ Βοσπόρου τὸ [illegible] ὁ Καίσαρ θὰ πρέπει [illegible] μέχρις οὗ πάσα ἡ Ἀνατολὴ [illegible] ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ [illegible] τῶν Ρωμαίων.»

«Τοῦτο εἶναι ἀνόητον», εἶπεν ὁ Φραντζῆς, ὅτι ὁ ο[illegible] ἐπιστρέψῃ ὀλίγον ἕνα ἀναντένιον. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος [illegible] τὰ σχέδιά μας. Πρέπει νὰ προσαθήσω νὰ [illegible] φίλοι καὶ συμμάχοι», εἶπε μετὰ φωνῆς ἐντ[illegible] ἐνδοιαστικωτέρου, ἀντὶ νὰ ἀκούσῃ τὰς ἀκαίρους [illegible] δημαγωγίας, νὰ ἀφήσῃτε τὴν λύσιν τοῦ [illegible] Ἐπισκόπους σας. Ἀφίσον ἀπεφάσκοντα εἰς [illegible] ἐν τῇ Ἑνώσει· καὶ ἂν θεωρήσω[illegible]

[illegible] σέ, Γεώργιε Φραντζῆ!» ἀνεκραξεν [illegible] καὶ τὰς ἀκαρεκτηρίστας συμβουλάς [illegible] ἀφόρασα αἰτίας μᾶς ἔφερον εἰς τὸν μ[illegible] ἀδιαμόν αὐτοὶ εἶναι αἱ συμβουλαὶ αἱ τινες [illegible] τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ ἐναντίον μας.» Καὶ τὸ μικρὸν πλῆθος, ὡς μιᾷ φωνῇ ἀνέκραξεν: «Ἀνάθεμα εἰς τοὺς Ἀζυμίτας!»

«Εὐγενέστατε Φραντζῆ, ἀνεφώνησεν ὁ Χουσολωράς, «χάνεις ἄδικος τοὺς λόγους σου ἐὰν φρονῇς ὅτι θὰ πείσῃς τὸν ὄχλον. Ὁ Γεννάδιος οὗτος εἶναι τὸ ἐδεάν του ὁ Θεὸς τὸν ἔσωμε τίμιον ἄνθρωπον! Ἐὰν παρακινῇ αὐτοὺς ἐναντίον τοῦ σπλατίου αὐτῶν τὴν νύκτα, ἡ αὔριον θὰ τὸ εὕρῃ κατενζόν ἐρεύνων.»

«Τὸ πιστεύω», ἀπήντησεν ὁ Πρωτοβεστιάριος. «Ἀλλὰ πρέπει νὰ λάβωμεν μέτρα κατὰ τῆς ἐπαναλήψεως τῶν σφαγερῶν τούτων εἰς ἄνθρωπος ὅσης ἀκούεται ἀπὸ τὸν ὄχλον, ὡς ὁ μοναχὸς οὗτος, εἶναι ὁ παρὰν ἀνταλλάγιστον θλάβης. Χαίρω σοὶ εἶδα αὐτά.... Ἐλθετε, φίλοι....» Καὶ μετὰ τινος δισταλίας,—διότι ὁ ὄχλος ἐδείκνυε διάθεσιν νὰ μὴ τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ διέλθωσιν,—ἐξῆλθον τῆς Πλατείας τῆς Ἁγίας Εἰρήνης.

«Λύσιμαι νὰ ἐρωτήσω», εἶπεν ὁ Σὴρ Ἐδουάρδος Λὲ Ρούστον, ὅταν προαχώρησαν ἀρκετὰ βήματα ἐν σιγῇ, «τὶς εἶναι ὁ ἀκριβὴς ἀριθμὸς τῶν Ρωμαίων στρατιωτῶν εἰς οἷς πρέπει νὰ ἐπιστεύσωμεν ἐν τῇ πολιορκίᾳ;»

«Ὀφείλεσθε ἀμφότεροι νὰ μὴ ἀπαιτεῖσθε τὸ μυστικὸν τῶν εἰς τὸ ἀμφοτεροῦ;» ἠρώτησεν ὁ Φραντζῆς.

«Βεβαίως», ἀπήντησαν οἱ δύο σύντροφοι κατ'.

«Κατὰ τοὺς ἀκριβεστέρους λοιπὸν ὑπολογισμοὺς, ἀνόρρ[illegible]τοι..... σχεδὸν φοβοῦμαι μή, ὅταν ἀκούσῃτε τὸν ἀριθμὸν, θὰ θεωρήσητε τὴν ἰδέαν τῆς ἀμύνης ὡς ἀπέλπιδα.»

«Ἂς ἀκούσωμεν τὸ χειρότερον», εἶπεν ὁ Ἀκόλουθος.

«Τέσσαρες χιλιάδες ἑκατοντάδες ἑβδομήκοντα.»

«Ἀδύνατον!» Ἀνεφώνησεν ὁ Χουσολωράς. «Ἀλλ' ἐγὼ ἀνέμενον δεκαπλάσιον ἀριθμὸν, τουλάχιστον!»

«Δυνατότατον», ἀπήντησεν ὁ Φραντζῆς· «διότι εἶναι ἀληθέστατον.»

«Καὶ γνωρίζει ὁ Αὐτοκράτωρ τοῦτο;» ἠρώτησεν ὁ Σὴρ Ἐδουάρδος.

«Τὸ γνωρίζει.»

«Καὶ τί εἶπεν;»

«Θαλάσσατε ὡς φρονεῖ. Ἐὰν εἶναι ἄνανδροι, εἶπε, τέσσαρες χιλιάδες ἀξίζουν τὸ ἴδιον ὡς καὶ τεσσαρακοντα χιλιάδες· ἐὰν ὅμως εἶναι ἄνδρεῖοι, τέσσαρες χιλιάδες τοιοῦτων ψυχῶν ἀρκοῦσιν εἰς τοιαύτην κρίσιμον περίστασιν.»

«Ἀλλ' οἱ λοιποὶ Δομέστικοι δὲν ἔχουν βεβαίως ἰδέαν περὶ τῶν δυνάμεων τοῦ ἀσίας δυνάμεθα νὰ συνυθροίσωμεν;» ἠρώτησεν ὁ Χουσολωράς.

«Ὄχι, ὡς μὴ τοὺς εἴπωμεν τίποτε μέχρι τῆς ὥρας τῆς τολμηρείας· διότι ἄλλος, θέλουσι προτείνει παράδοσιν. Ἐν τούτοις, ὡς ἐλπίζομεν βοήθειάν τινα ἐκ μέρους τῆς Εὐρώπης, ἐὰν ἡ ἀτυχὴς αὕτη ἕνωσις κατορθωθῇ ποτε· καὶ εἴτε ἔλθῃ εἴτε μή, ἔχω πληροφορίας ὅτι ἡ Γένοια θὰ μᾶς σωθῇ.»

«Ἐκεῖ πάλι, οἱ Γενοβαῖοι ἔμποροι τρέχουν σχεδὸν τὸν αὐτὸν κίνδυνον μὲ ἡμᾶς, διότι ὁ Γαλατᾶς εἶναι ἰδικός των, εἶπεν ὁ Ἐδουάρδος· ἀλλ' ἔλπιν κάτι μ' ὅλον τοῦτο τὸ νὰ ἐλπίζωμεν ἀπὸ ἀνδρικὴν καρδίαν καὶ τεχνικὴν γνῶσιν ὡς τὸ ἰδικός τους.»

Ἐν τούτοις, οἱ τρεῖς φίλοι ἔφθασαν εἰς τὴν πύλην τοῦ Παλατίου. Τέσσαρες Βάρεγγοι ἵσταντο ὡς σφοῖοι, καὶ ἰσχυρὸν σῶμα ἔμενον ἔντὸς τοῦ φρουρίου, ὅπερ εἶχε μίαν θύραν ἐπὶ τῆς εἰσόδου τοῦ Παλατίου καὶ ἑτέραν εἰς τὴν αὐλήν. Ἀπὸ μεταξὺ ἀγρυπνοῦ ἐν φωτεινῇ ἔκκλησιν ἐπὶ χιλιόνων δόκων πρὸ τῆς μεγάλης εἰσόδου, καὶ πληροφόρησαν τὸν τρεῖς φίλους, ὡς σκοπὸ ἐστάθησαν εἰς προσοχήν.

ΤΕΛΕΙΤΕ εἰς τὸν διαφωτισμὸν τοῦ Ἑλλη[illegible], στέλλοντες τὴν «Ἀτλαντίδα» εἰς [illegible] καὶ τοὺς φίλους σας

ΑΤΩΝ

Ἡ ἕνωσις ἐκ τοῦ φύλλου τῆς παρελθούσης Κυριακῆς.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΚΥ. - Ἀνδρ. Ἀ' 3 Ὀκτ. / 20 1922 Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΙΣΟΝ ΝΗΛ, Διδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ φύλλου τῆς παρελθούσης Κυριακῆς).

«Τίς εἶ;» ἀνώριαξεν ὁ εἷς τῶν σκοπῶν.

«Σύσσιος, τρελλέ!» ἔπεν ὁ ἄλλος. «Εἶναι ὁ Ἀκόλουθος καὶ ὁ Πρωτοσπαθάριος». Καὶ οἱ σφετεῖται ἀπέδωκαν τὸν συνήθη χαιρετισμὸν εἰς τοὺς διασκεψιμίους Αὐλικούς.

«Καλὴν νύκτα, Ἐμμανουήλ», ἔπεν ὁ Φραντζῆς. «Πίθανὸν νὰ σὲ ἴδω αὔριον. Καλὴν νύκτα φίλοι· ὑπῆρξεν ἡσυχη ἡ σκοπιά σας;»

«Τὰ πάντα ἡσυχα, Ἐκλαμπρότατε», ἀπεκρίθη εἷς τῶν στρατιωτῶν, εἰς ξενόφωνον Ἑλληνοῦρη.

«Ἀ! σὺ εἶσαι, Ρίτσαρδ Μπέρτραν;» ἀνώριαξεν ὁ Σὴρ Ἐδουάρδος Δὲ Ρούσσον. «Πολὺ καλά. Εἶσαι εἷς ἐνὶ τῶν συντρόφων σου νὰ σὲ ἀναπληρώσῃ, καὶ ἀκολούθησέ με. Ἔχω νὰ σοῦ δώσω παραγγελίας τινάς. Καλὴν νύκτα "Αρχον Φραντζῆ. Ἐξ ἄπαντος θὰ σὲ συναντήσω αὔριον εἰς τὰς δύο».

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἄγγλος ἀρχηγὸς ἀνῆλθε τὴν εἰρέαν μαρμαρίνην κλίμακα τὴν ἀγουσαν ἀπὸ τὴν μετοικίαν του, ἡ ὡς θὰ ἐλέγομεν σήμερον εἰς τὰ δωμάτιά του. Διὰ βαλανάγγης ἤνοιξε τὴν θύραν, ἧς συνεκοινώνει μετὰ τοῦ διαδρόμου διότι σβόλλας ἠγάπα τὸν κομπῶδη Ἀνατολικὸν βίον, καὶ ἐπεθύμει ἵνα σύθεις, οὔτε κἂν ὁ θεράπων του, χάνῃ τὸν ὕπνον του ἀναμένων τὴν ἀφίξίν του. Τὸ δωμάτιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν, εἶχε πάτωμα ἐκ λαμπροῦ κεδρόξυλον οἱ τοῖχοι ἐκαλύπτοντο διὰ Πελοποννησιακῶν παραστασμάτων, καθότι ὁ Μέγας Ἀκόλουθος σύστηρῶς ἀπηγόρευνε τὴν εἰσαγωγὴν μετάξης ἐν τοῖς δωματίοις του. Μία λυχνία ἔκαιεν ἐπὶ τῆς ἐκ λιμονοξύλου τραπέζης καὶ διὰ τὸν ἀπόδρομον φωτὸς τῆς διδυστὸ τῆς διάφορα εἴδη ὁπλων, διασεθεμένων μετὰ μεγάλης καλλισθείας ἐν τῷ δωματίῳ τινὰ ὧν ἀγαλμάτων τοῦ Σὴρ Ἐδουάρδου Δὲ Ρούσσον ἐφαίνοντο ἀφελθόντος ἐκ τοῦ ἐπόχης· διότι οὐδὲν ἀλλάσσει ταχύτερον τὸ σύμπαν ἐν Εὐρώπῃ, ὁ δὲ συρμὸς μετέβαινε πολὺ βραδέως εἰς Κωνσταντινούπολιν. Μετὰ τινας στιγμὰς, τὸ δαφὺ βῆμα τοῦ Μπέρτου ἠ τοῦ Ριχάρδου Μαύρστου (ὡς τὸν ἐκάλεσεν ὁ Φραντζῆς, καὶ ὡς θὰ τὸν καλόμεν εἰς τὴν συνέχειαν τῆς παρούσης ἱστορίας) ἠκούσθη ἐπὶ τῆς πλήμμας. Ἤδη φέρων τὴν τοῦ φρουροῦ σταλὴν ἠμπαλωμένον, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔθεσσε τὸ κανονικὸν σῶμά του, ἄπερ ἐμαρτύρει ὅτι ἦτο ἀπόγονος Ἄγγλου στρατιώτου· ἐνῷ τὸ μελαχροινόν, ὀχρὸν πρόσωπόν του, ὁ διαπεραστικὸς μαῦρος ὀφθαλμός του, καὶ ἡ κανονικὴ εἰς του, ἐμαρτύρουν τὴν μητέρα του. Ὅτε ἡ ὄψις του ἦτο ἀνίκητος, διατίθεει τι ἐκ τῆς μελαγχολικῆς ὄψεως τῶν Ἄγγλων προγόνων του ἅτε ὀμαλὴ ἡ ἐπιδία, ἐφαπτοδόλει ἐξ ἐσφάτας, καὶ ποινηδᾶς, πλὴν ἀβλαβοῦς εὐτραπέλης.

«Λοιπόν, Ριχάρδε», ἔπεν ὁ Μέγας Ἀκόλουθος, δοτις μόλις καὶ ἂν ἦτο ὑψηλὸν πρόσωπον ἐν τῇ Αὐλῇ, διετήρει, [illegible] πάθει νὰ διατηρῇ, αὐτὴ μικρὰν προσήνειαν ἀπέναντι τῶν ὑφιδρῶν του.—«Ἀπὸ νύκτες μεγαλώνουν τώρα, καὶ γίνεται [illegible] καὶ ἀνεμόδεις ἵνα μᾶς ἐνθυμίζουν τὴν Ἀλβιόνα· [illegible] ποτηρᾶκι οἴνου τῆς Δόσσου δὲν θὰ σὲ βλάψῃ. [illegible] θὰ εὕρῃς ἕνα μαστραπᾶν ἐκεῖ εἰς τὸ ράφι, ἐδῶ [illegible]

«Εἰς ὑγείαν τῆς Ἐκλαμπρότητός σου», [illegible] στος. «Πολὺ ὡραῖο κρασί», προσέθεσεν ἀφήνων [illegible] Βοσφοριοῦλας».

«Ἔστω εἶναι, φίλε μου. Σοῦ εἶπα ὅτι εἶχα νὰ [illegible] ὁ μίαν ὑπόθεσιν, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ καταλληλοτέρα [illegible] εἰς ἐπιτυχῆς, θὰ κάμῃς τὴν τύχην σου».

«Καὶ ἂν ἀποτύχω, "Αρχον μου;»

Ὁ Σὴρ Ἐδουάρδος ἀνώριασε τοὺς ὤμους, καὶ προσέθεσεν: «Ἂν σὲ γνωρίζω καλὸς, δὲν εἶσαι ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐπιτύχῃς διὰ τοῦτο».

«Ὀχὶ ἐγὼ, μὰ τὸν "Αγιον Γεώργιον!» ἀπένε ἠσυχος, Ἐκλαμπρότατε!»

«Ἰδοὺ, ἐν ὀλίγοις, περὶ τίνος πρόκειται. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐπιθυμεῖ μεγάλας ἀσφαλεῖς εἰδήσεις περὶ τῶν γιγνομένων ἐν Ἀδριανουπόλει· δὲν δύναται νὰ πιστεύθῃ κανένα τόσον πολὺ ὅσον τοὺς Βοργγιους του, καὶ ἐκ τῆς σωματοφυλακῆς του· δὲν δύναται νὰ ἐμπιστευθῇ κανένα τόσον πολὺ ὅσον σέ· οὕτω πρέπει νὰ ἀναλάβῃς τὴν ἐπιστολήν.

«Θὰ ὑπάγω νὰ ἐξομολογηθῶ, "Αρχον μου» ἀπήντησεν ὁ στρατιώτης· εὐχομαι ἐκ τῶν Θεῶν νὰ μὴ ὑποπέσω εἰς θανάσιμον ἁμάρτημα καὶ ὁδόν».

«Ἀπό! Δὲν εἶναι τὰ τόσον δύσκολον», ἔπεν ὁ Ἀκόλουθος. «Δύνασαι νὰ ὑπάγῃς ἐπόσον τὴλιος Τούρκος ὡς αὐτὸν τὸν Σουλτάνον· δύνασαι νὰ ὁμιλῇς τὴν γλῶσσάν των εἰς τὴν ἰδιαίν μας, ἡ, μὰ τὴν Παναγίαν, καὶ κἄτι καλλίτερα· καὶ ἔχεις ἀρκετὴν εὐγένειαν νὰ ἀμιλῇθῇς καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν ἀχρεῖον διάβολον».

«Δὲν ἔχω σκοπὸν ν' ἀποδείξω αὐτὸ τὸ τελευταῖον χαρακτηριστικὸν, Ἐκλαμπρότατε· μ' ὅλα ταῦτα, ὅ,τι ἔχει νὰ γείνῃ, ἂς γείνῃ. Καὶ ἀπὸ τίνα εἶναι τῆς Ἐκλαμπρότητός σου ἡ εὐχαρίστησις νὰ ἐτοιμασθῶ;»

«Ὀχὶ», ἀπήντησεν ὁ Σὴρ Ἐδουάρδος, «ἐγὼ δὲν ἔχω κομμίαν εὐχαρίστησιν εἰς τὸ ζήτημα· ἐξαρτάται ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα, ἢ μᾶλλον, ἀπὸ τὸν "Αρχοντα Φραντζῆν, ὅστις θὰ σε ἴδῃ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς σου. Πρόκειται νὰ τὸν ἐπισκεφθῇς εἰς τὰς δύο, αὔριον, καὶ θὰ κάμῃς καλὰ νὰ ἔλθῃς μαζί μου».

«Πολὺ καλά. "Αρχον μου», ἀπήντησεν ὁ Μαύρστος. Καὶ οὕτω ἀπεχωρίσθησαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

«.....Νὰ προφθήσωμεν
Ἤτο σὲ μόνον πρακτέ, ἀλλ' ἐκινδύνον.
Δὲν ἀπέχομεν ἀπὸ τοῦ Τουρκικοῦ Στρατεύδου
Πλὴν τῶν πέντε λευγῶν καὶ τὴς ὅδε μὴ μέρος
Τῶν Τυμαρκιῶν τὸν, ὅτιπερ διατρέχουσι τὴν χώραν,
Ἐπιπόσιοι κεθ' ἡμῶν»

Ἡ Ἐπιθ: Massinger.

Πρέπει νὰ ἀφήσωμεν τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν σύγχυσιν τῆς Αὐτοκρατορικῆς Πόλεως δι' ὀλίγον χρόνον, καὶ νὰ μεταβῶμεν εἰς ἡσυχωτέραν, ἀλλ' ἴσως πολλῷ ἀξιοσυστοτέραν, σκηνήν.

Ἥμισυ περίπου μίλιον πρὸς ἀνατολὰς τῆς Σηλυβρίας, ἐπὶ κατωφερείας, ἧτις ἔβλεπεν ἀπέναντι πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Προποντίδος (Μαρμαρᾶ), ἔκειτο (καὶ ὑπάρχουν ἔτι τὰ ἐρείπια τῆς) ἡ θεριὴ οἰκία ἑνὸς τῶν ἀξιοθαύμαστων εὐγενῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰωάννου τοῦ Καταζουζηνοῦ. Ἀπὸ τῆς ἀνεγέρσεώς της, ἡ οἰκογένεια, ἧτις τὴν ἔκτισεν, ἐξέλιπεν, ἡ δὲ οἰκία περιέπεσεν εἰς χεῖρας ὀλιγωτέρων πλουσίας. Ὁ παρὼν ἰδιοκτήτης της, Νικόλας Χονιάτης, ἐκαλεῖτο Ἔφορος τῆς Σηλυβρίας, τοῦ ἀξιώματος τούτου ἐμπιστεύοντος αὐτὸ τὸ Δημάρχου ἀνθρώπου πόλεως τῆς σήμερον, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τοῦ Ἐφόρου τὸ ἀξίωμα ἦτο ἰσόβιον. Ἡ οἰκία αὕτη, μὲ τὴν μαρμαρίνην αὐθυσὰν τῆς σήραγγα τῆς εἰσόδου, τὰ μεγάλα θυμάτιά της διεύρ καὶ ἀριστερὰ, αὐτὸς αὐτὰ νὰ σχηματίζουσι τρεῖς πλευρὰς τετραγώνου, καὶ τὸ δοκάριον τεμαχίζων, τὸ δεξιόν ἄλας τὰς αὐρας τῆς μεσημβρίας, νὰ σχηματίζῃ τὴν τετάρτην πλευράν. Κάτω ὁ χαιῶν ἐπλησίαζεν, ἐν τούτοις, ρόδα καὶ ἡλιοτρόπια, καὶ ἴσαμα πε-

ριέλισσον τοὺς στύλους τοῦ περιστύλου τούτου μὲ φθινοπωρινὴν καλλονήν· ὁ σῆμα κολοβωμένος ἦθη εἰς ὀτιασὶν, καὶ ἐστεμμένος πολλῶν τῶν περιαγόν ἐξωτικῶν ἀνθέων· ἄκανθα ἄλλοτ κατέχεν, ἐξηκολούθει, ἐν τούτοις, νὰ διατηρῇ ὡραῖα ἐπιδείξεις· ἐν τῷ μέσῳ δέ, δύο ἀναβρυτήρια ἐξεφυντίζον τὰ ὕδατά των πρὸς τὸν ἥλιον τοῦ Νοεμβρίου. Ἐν μικρὸν παρεκκλήσιον, περιάγων κεκαλυμμένον ἐξωτερικὸς διὰ Μοσαϊκῶν, ὁρθοῦτο πρὸς τὸ τέρμα τοῦ ἑνὸς τῶν ἐπιπεδωμάτων τούτων· καὶ ὀλόλαμπρον τὸ μέρος, κάπως μὴ κατέχον πλέον τὴν προτέραν σπιλήδονα του, διατηρεῖτο ἔτι καθαρὸν, καὶ ἐδείχνεν ἴσην καλλαισθησίαν ἐκ μέρους τοῦ ἐπιβίου ἰδιοκτήτου.

Ἡ πρωία ἦτο θερμὴ, καὶ αἱ φαιδραὶ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου εἶχον προκαλέσει μέγαν ἑσμὸν μελισσῶν περὶ τὸ περιστύλιον. Δύο κυρίαι, δελεασθεῖσαι, ὡς φαίνεται, ἐκ τῆς ἀκάμου ἐλευσεως θέρους, ἐσέβηνο ἐπίσης εἰς τὸ αὐτὸ περίστυλον ἢ δὲ δεῖν ἐφέβον ἦτο ὁρμοῦντες ἐφαπεινῇ ἵνα διασωλογήσῃ τὴν ἐξόχην των. Πρὸς τοῦτον κάτω πρὸς τὰ ἀκρωτὰ τῆς Προποντίδος, σπιμμένα ἐκαρῷ ἐπὶ διαχρυσένου πλοίου ὡς ψαράδος χιόνος· τὶς τὸ ἄλμος, μακρότερα, ὑψοῦντο οἱ γλυκεῖς λόφοι τῆς Βιθυνίας, ὡς φαιὸν νέφος· ἐνῷ ἐκ τῶν πολλῶν δρόμων καὶ πάλαιν κατὰ μῆκος τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς, μέχρι τῆς Ἡρακλείας ἀλεὶς κυβεῖλκυον τὰ μικρὰ σκάφη των, ἢ τὰ Γαλαθρῶνιον μετὰ τὴν θύελλαν τὴς προτεραίας νυκτός.

Ἐκ τῶν δύο κυρίων αἵτινες κατεῖχον τὸ τριπόνιον τοῦτο, ἡ μὲν μία εἶχεν ἴσως ἤδη δέκα ἔτη, ἡ δὲ ἑτέρα, τριάκοντα πέντε ἢ τριάκοντα ἐξ Μαΐους· ἐκ δὲ τῆς ὁμοιότητος των θὰ ἠδυνατό τις ἀδυτάσσως νὰ εἴπῃ ὅτι ἦταν μήτηρ καὶ κόρη. Ἡ πρεσβυτέρα, ἧτις εἶχε ἀνιτιμαῖῃ ἐν τῇ ἀπόστῃ καὶ ἀρχαιοπρεπείᾳ τῆς Σηλυβρίας, ἐνησχολεῖτο περιστρεφοῦσα τὸν σφεφάλιον (ροδάνι), ὁ δυμδίσμὸς τοῦ ὁποίου ὡμοίαζε πρὸς τὸν δόρβον τῶν μελισσῶν· ἡ δὲ νεωτερα ἐργάζεται μετεξυσίν μι χειστόνημα, μέλλον κόσμημα τῆς προσεχοῦσης μικρᾶς ἐκείνης. Ἡ πλουσία αὕτη ἡθικοῦς, κάτω τὸν πολλὸν ἀπόλεσσα τὸν τέλον, διετήρει ὅμως τὴν ἀνωμαλίαν τῆς ἀπόστῃ, καὶ σπιστετο ἐκ λευκοῦ μεταξωτοῦ ἐνδύματος μετὰ ποφφυρᾶς ταινίας εἰς τὰ κρόσπεδα· ὑπόγυρος δὲ πέπλος ἐκρεμάτιεν ἀφελῶς ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς κεφαλῆς ἐργαζομένης. Ἀλλ' ἐνῷ ἔχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτὴν, ἡ μορφὴ της ὅμως μετὰ τοιαύτης ἐκμονῆς στεφάνου τοῦ ἐδιάφερε, ὥστε ἀδυνατον εἶναι νὰ παρατηρήσῃ τὴν ἀκριβεστάτη τοῦ προσώπου της· καὶ ὅμως, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ παρατηρήσωμεν ὅτι ὁ λαμπρὸς ἥλιος ἐφώτιζεν ἐν τῷ ἀκρωτήριον πλησιόστον τῆς ἐπικρατείας τοῦ Αὐτοκράτορος. Ἐν τούτοις, ἀνάψασα τὴν κεφαλὴν, καὶ ἤδη δύνατο ἐν ἄνεσι νὰ ἴδῃς τὴν μορφὴν κόμην σεμνοῦ ἀμείνων ἀποσύνθετον ἐν Φοινίσσαν πλεξίδα, καὶ ἀφήνουσα ἐπὶ τοῦ ἀκρου ἐλευθεροῦ κεφάλου καὶ μαρμαρόλευκον τῆς νεάνιδος [illegible], κατοπτεύοντον τὴν ἀντίθεσιν τῶν κοκκινῶν δ[illegible] ἐκείνων μὲν, πλὴν χαριεστάτης. Ἐφαινετο δὲ τὸ [illegible] ἐπὶ τὸν ἀκρωτέρου τοῦ συνήθους, καὶ ἠπόρει τις εὐλογῶς [illegible] τὸ μέτωπον παρθένου, ἧς ὁ πατὴρ καὶ [illegible] ἤτις ποτὲ δὲν ἐθρήνησε τὸν θάνατον ἀδελ[illegible] Ἀλλ' ἦτο ἐπιχὴ θλίψεων, καὶ ἡ μεγάλη Α[illegible] ἐκεῖ τοῦ θανάτου τὰ δὲ σπάνια [illegible] κακοῦ καὶ ἀγαθοῦ τὰ πρῶτα [illegible] ἐπιστεύειν τῆς ἱστορίας τοῦ [illegible] τοῦ Δαλμηνοῦ Κρατοῦς συνηφεῖζον[illegible] μὲν ἦτον οἱ κατοικοι αὐτοὶ καὶ τὴς ἠδυνα[illegible] ἀποστρόφῃ τὰς μὲν ἐκείνοις κατεμπτοῦσας [illegible] κατεφρένας ὑπὸ Ἑλλήνων, τοὺς δὲ χῆρας μεταβάλλοντας ἰδιοκτήτας, καὶ νὰ φανταοθῇ ἄνευ ἀπιστίας ὅτι δὲν ἐξηρτητο σχεδὸν εἰμὶ ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ Σουλτάνου, ὥστε τὴς μὲν χώρας νὰ μεταβάλῃ τὸ ὄνομα, τοὺς δὲ κατοίκους νὰ καταστήσῃ δούλους τῶν ἀπίστων. Ἐὰν δὲ ἡ ὡραία κόρη, ἣν περιγράψομεν ἐνταῦθα, εἶχεν ἄλλην ἀτυχιμαίαν φροῦρὴν ἀγησιγίας, οἱ λόγοι της θὰ μᾶς τὸ μαρτυρήσουν.

«Μητέρα μὴ λέγῃς αὐτὸ», ἔλεγε πρὸς τὴν μήτερα της· «μὴ νομίζῃς κακὸν, τόσον εἰλικρινῆς τὸν γνωρίζω, ἀγαπᾶ μου μήτερα. Τὸ κατ' ἐμὲ ἀνθρώπινος ἀπιστεῖται εἰς αὐτὸν καὶ δεκαπλασίως δυσκολωτέρα καὶ ἀξιολογωτέρα ἐνώσεις ἦν ἦτο. Θὰ ἔλθῃ ἐδῶ ταχέως. Ὁμίλησε τοῦ, ἐὰν θέλῃς, ἡ ἰδία, ἀλλὰ μὴ μοῦ προξενῇς λύπην, δυσαπιστοῦσα εἰς αὐτόν».

«Ἀγαπητὴ μου κόρη», ἀπήντησεν ἡ γραοῦσῃρα κυρία, «δὲν δυνατὸν εἰς αὐτόν. Θὰ σὲ παραδώσῃ εἰς αὐτὸν, ἐὰν ἔλθῃ ἡ ἐπιχὴ, καὶ ἂν ὁ πατὴρ σου, ὅστις γνωρίζει τὸν κόσμον καλλίτερα ἀπὸ ἐμὲ, συγκατατεθῇ νὰ σὲ δώσῃ εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι δι' ἀπὸν ἀπὸ δεκαμὴ, καὶ ἀνάμισσος ἀπαίτησις διὰ σέ. Διατί τάχα ἐπιθυμεῖ νὰ χορεύῃ ἀπὸ τὴν Λύλλην τὸν μετὰ σοῦ ἀρμοδίωνα ἐὰν εἶναι τόσον ἀπαίτιος διὰ σέ, ὅστε νὰ ἐντρέπεται διὰ τὸν γέλοιτα τὸν ὁποῖον θὰ διεγείρῃ ὅταν γείνῃ γνωστὸν ὅτι ἠρραβωνίσθῃ κόρην ἀνήκουσαν εἰς κατωτέραν τάξιν τῆς ἰδικῆς του, προτιμῶ νὰ μὴ τὸν ἐπανίδω ποτὲ πλέον.

«Εἶναι δίδωμον, μήτερα μου», ἀπεκρίθη ἡ θυγατὴρ, «ὅτι καὶ ἐγὼ συμφέρομαι τὴν ἀγκυρίζεν σου, ὄχι διὰ τὸ ἰδιόν μου συμφέρον, διότι ἡ Παναγία τὸ γνωρίζει, ὅτι δὲν θεωρῶ ἐμαυτὴν ἀνάξιαν του, ἀλλὰ διὰ τὸ συμφέρον τοῦ πατρός μου, τοῦ ὁποίου ἡ συγγένεια προξενεῖ τιμὴν εἰς κάθε ἄνθρωπον, καὶ εἰς αὐτὸν ἀφίμη τὸν Ἐμμανουήλ. Ὄχι, μὴ ἀμφιβάλλῃς· ἔχει ἰσχυρὸν λόγον, καὶ πίστευσε ὅτι θὰ σοὶ τὸν εἴπῃ ὁ ἴδιος».

«Δὲν εἶμαι ἀνοφελὸς περίεργος, Εὐφροσύνη· ἀλλ' εἶναι καθήκόν μου ὡς μήτηρ νὰ τὸν ἐρωτήσω. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ ἀπάντησις θὰ εἶναι εὐχάριστος. Ἀλλὰ γνωρίζεις καλὴ μου κόρη, ὅτι σὺ διήλθες ἔως κόρη τὴν ζωὴν σου ἐδῶ εἰς τὴν Σηλυβρίαν, καὶ δὲν δύνασαι νὰ ἴδῃς τὴν ἀξίωσιν νὰ φανῇς ἀφιλλῶν τὸν δεσποτῶν τῆς Αὐλῆς. Ἐγὼ ἠξεύρω καλλίτερα ἀπὸ σέ, ὅτι οἱ ἄνδρες πολλοὶς παρασύρονται ἀπὸ ἐν ὡραῖον πρόσωπον ἢ ὡραῖον σῶμα· καὶ μ' ὅλον ὅτι ὀλίγον ἀμφιβάλλω περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Χρυσοῦπορῆ, ὁμόλογῶ ὅμως ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ κάμῃ γνωστὸν τὸν ἀρραβῶνά του. Τότε μόνον θὰ λεύγουν αἱ ἀμφιβολίαι μου».

«Λοιπόν, πρότινέ το ἡ ἰδία εἰς αὐτόν», ἀπήντησεν ἡ Εὐφροσύνη, κινοῦσα ἐλαφρὸς τὴν κεφαλήν. «Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἔρχεται πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἴσως τὶς ἐκάλεσε», δρομαίος πρὸς τὴν σφαῖρα τοῦ λόφου, τὰ δὲ ἀρτιφὰ φάλαρα τοῦ ἵππου τὸν ἔσπιλον μακρόθεν. Ἀδιάφορος τὶς ὁνικὸς ἐκείνος θὰ ἠδύνατο ν' ἀνταλύψῃ ὅτι ὁ ἱππεὺς ἐκείνος ἦτο ὁ Ἐμμανουὴλ Χρυσοῦπορῆς· ἀλλ' ἡ Εὐφροσύνη ἠξεύρεν ὅτι ἦτο ἡ ὥρα του, καὶ ἠσθάνθη ὅτι ἦτο ἐκείνος.

Μετὰ πέντε λεπτὰ, ὁ ὑπερκρανος ἵππος ἐφθάνοιεν εἰς τὸ περιστύλιον, καὶ ὁ Ἐμμανουὴλ, πηδᾶν κατὰ γῆς, καὶ σύρων τὰς ἡνίας ἐπὶ κλάδου δάφνης, ἔτεινε τὴν δεξιὰν εἰς τὴν Μαρίαν Χονιάτιν, καὶ ταυτοχρόνως, σύρων τὴν ἀριστερὰν πρὸς τὴν Εὐφροσύνην, ἔσυρε αὐτὴν πλησίον του καὶ τὴν ἐνηγκαλίσθη θερμῶς. Λίαν, κατὰ τὰ σεβαστὰ νόμιμα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ κόρη ἦτο κατὰ τὸ ἥμισυ σύζυγός του, καὶ ἐκαλεῖτο μόνον ἡ Στέφη ἕνα τὸ ἐπιτρέψῃ νὰ τὴν παραλάβῃ εἰς τὴν οἰκίαν του.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ φύλλον τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΤΣΟΝ ΝΗΑ, Διδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ φύλλου τῆς παρελθούσης Κυριακῆς).

Μετὰ τὰς πρώτας φιλικὰς προσφωνήσεις, ἡ προσβυτέρα κυρία ἐξετέλεσε τὴν ἀπόφασιν της. «Ἄρχων Ἐμμανουήλ», εἶπε, «πιστεύετε προσηγτζῆην εἰλικρινὰς πρὸς σέ, καὶ τώρα θὰ ὁμιλήσω εἰλικρινῶς. Λὲν μοῦ ἀρέσει ἡ ἀπόφασίς σὺν τὴν μνησικίας σου πρὸς τὴν Εὐφροσύνη μου εἰς τὴν Αὐλίν. Φοβοῦμαι δέ, ὅτι ἡ μήτηρ τῆς δικαιοῦται ἢ νὰ ζητήσῃ νὰ ποτὴ ἡ ἀπόκρυψις αὐτῆς, ἢ νὰ ἐρωτήσῃ διατί αὐτὴ ἐξεφολοῦθησεν ἐπὶ τόσον μικρὸν χρόνον.

«Ἀγαπητὴ κυρία, δικαιοῦσαι», ἀπήντησεν ὁ Χρυσολωρᾶς· καὶ ἂν δὲν μὲ ἠρώτας, νομίζω ὅτι θὰ σοὶ ἔλεγον σήμερον, ἢ, τὸ πολύ, μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Τὸ πρόγραμ λοιπὸν ἤγι οὗτος: Γνωρίζεις τὸν Ἄρχοντα Γεώργιον Φραντζῆν, ὁσον ἐκ τῆς ὑψηλῆς θέσεώς του, ὅσον καὶ διότι μὲ ἤνωσες πολλάκις ὁμιλοῦντα περὶ αὐτοῦ».

«Πολὺ καλά», ἀπεκρίθη ἡ Δέσποινα Χωνιάτου.

«Ἤτο ὁ πρῶτος,—καὶ πάντοτε ὑψηζεν ὁ ἄμωμος φίλος μου, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἐμμανουήλ· «ὑπῆρξε δὲ πλὸς τι ἀστεκοιμένος μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ μακαρίου ἐμοῦ πατρός μου, ὅτι θὰ ἐνωμενόμην ἐν κειρῷ τὴν θυγατέρα του. Ἐγνώριζα πολὺ καλὰ τὴν Θεοδώραν, καὶ πάντοτε τὴν ἠγάπων ἀλλὰ ποτέ, καὶ πρὶν ἀκόμη σὲ γνωρίσω, ἀγαπητὴ Εὐφροσύνη, δὲν μοὶ ἤρεσε τόσον ὥστε νὰ καταστῇ σύζυγός μου. Καὶ ἂν ἀκόμη ἐπεθύμουν τοῦτο, πολὺ ὑποπτεύω ὅτι ἡ καρδία της δὲν ἦτο δι' ἐμέ.

«Ἀλλὰ τί σκοὸν ἔχουν οἱ λόγοι οὗτοι;» ἠρώτησε σοβαρῶς ἡ Δέσποινα Χωνιάτου.

«Ἐξηγοῦμαι», ἀπεκρίθη. «Ὁ Ἄρχων Φραντζῆς, ὡς γνωρίζετε, διατρίψας ἐπὶ δύο ἔτη εἰς πρεσβείαν ἐπὶ σκοπῷ νὰ ζητήσῃ σύζυγον διὰ τὸν Αὐτοκράτορα ἡμῶν, ἐπανῆλθε πρὸ ὀλίγου. Νὰ τὸ γράψω ἐνῷ ἐπαξιδεύαν εἰς Ἠθρίαν, μὲ ἔκαλεν νὰ ἴδῃ ἐνὸς τὴν ἐπιστολήν μου, ἦτο ἀδύνατον καὶ ἠθυνάμην μεγίστην στενοχωρίαν μὴ, εἴτε ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του, εἴτε ὅμα τῇ ἐπιστροφῇ του, μάθῃ τὰ κατὰ τὸν ἀρραβῶνά μου πιρὶ τοῦτο προσώπου καὶ οὐχὶ ἀπ' εὐθείας παρ' ἐμοῦ. Διότι ἐγνώριζα ὅτι, ἕνεκα αἰδασιοῦ πρὸς τὸν μακαρίτην πατέρα μου, ὁ Ἄρχων Φραντζῆς ἐθεώρει ἐδέων ὅτι θὰ ἔζήτων εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του. Σμυρν, λοιπόν, εὐθὺς ὡς ἐπιστρέψω εἰς εἰς τὴν πόλιν, θὰ τὸ ἀναγγείλω τὸν ἀρραβῶνά μου, καὶ τότε δὴ ἡ Αὐλὴ θὰ μάθῃ πόσον χαιρόμαι διὰ τὴν ἐκλογήν μου.

«Καλὸς, εἶπεν ἡ Δέσποινα Χωνιάτου, μὲ μεδίαμα ἄφρας εὐχαριστήσεως. «Χαίρω πολύ, καὶ εἶμαι βεβαία ὅτι ὁ πατὴρ τῆς Εὐφροσύνης ἔσται ἐπὶ τῇ εὐχαριστῇ. Ἀλλὰ δὲν θ' ἀγαπῶ ἀληθῆς χοιὸς νὰ φύγῃς κάπι πρὸηγουμένως· ἐπίσης θὰ ἤθελα φονικὴς διὰ τὸν ἔπιον σου».

«Ἀμφιβολλεῖς περὶ ἐμοῦ καὶ σύ, ἀγαπητή μου Κυρία;» ἐξηκολούθησεν ὁ Χρυσολωρᾶς, εὐθὺς ὡς ἤκεινον τὰ λόγια τῆς κυρίας.

«Οὔτε ἐπὶ στιγμῆς, ἀπήντησεν, ἀλλὰ χαίρω ἐπὶ τὸ μυστικὸν διεξεπιφάνθη. Λυκοῦμαι ὅμως ὅτι ἐγὼ θὰ ἔπρεπε νὰ φυγαναθῇ ἡ φιλία σου μετὰ τοῦ Ἄρχοντος Φραντζῆ».

«Μὴ φοβῆσαι τοῦτο, φιλτάτη, ἀπήντησεν Ἐμμανουήλ. Λὲν θὰ σὲ ἀγαπῶ κατὰ πρῶτον τόσον πολὺ ὅσον θὰ σὲ ἀγαπῶ κατόπιν· ἀλλ' εἶναι ἄνθρωπος ὑψηλὸς καὶ πιστότατος, καὶ δὲν θὰ μνησικακήσῃ διὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν οἰκογενειῶν μας. Ἀλλ' ἂς ὁμιλήσωμεν περὶ πράγματος μᾶλλον ἐνδιαφερόντων. Ἡ θέσις αὕτη δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὴν διὰ σὲ, φιλτάτη Εὐφροσύνη, οὔτε διὰ τοὺς γονεῖς σου. Τοῦρκοι ἐξακολουθοῦν λεηλατοῦντες τὴ περίχωρα, καὶ μὲ ὀλίγον θὰ πλησιάσωσι καὶ μέχρι τῶν πυλῶν αὐτῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Μοὶ ἔπεσγθῆς, ἐνωρίς, νὰ ἀφῆσῃς τὸν πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ σου δὲν πρέπει νὰ μένουν ἐδῶ. Πρὸς τὴν Σμύρνην θὰ εἶναι ἀσφαλέστερα, ἀλλὰ ἐκεῖ θὰ ἔχωμεν, ἐκτὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δὲν γνωρίζω μικρὸν ἀληθῆς ἀσφαλές».

«Καὶ ἐχειροτέρευσαν τόσον τὰ πράγματα; ἠρώτησεν ἀνησυχῶν ἡ Εὐφροσύνη. Πρόσφατα κόσον στενοχωρεῖται ὁ πατὴρ μου ἐντὸς τῆς πόλεως· ἀνεκάλεσα ἐδῶ καθ' ὅλην τὴν ζωήν τὸν ἀνιψιόν τῆς αὐτῆς τῆς Προσαντίδος, θὰ νομίζῃ ἑαυτὸν ὡς δέσμιον ἐντὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως».

«Ποτιαμοτίρα τῆς ἀναχωρεῖ ἐντὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ αἰγιμαλωσίαν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς. Ἀλλὰ ἀμέσως θὰ ὑποφέρῃς τὴν μεταβολήν;»

«Θὰ τὴν ὑφέρεσω μοὶ σου, ἀπήντησεν ἡ Εὐφροσύνη. Ὑπάρχει ἀγάπη διαφορὰ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ πατρός μου.

Καὶ ἐνῷ ἡ συνδιαλέξις ἐξηκολούθει μέχρις οὗ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος ἐφάνη ἐρχόμενος. Ἦτο ἐγκφορος, εὐχαριστος ἄνηρ, ἄγων τὸ ἀκτηρασσὸν πρόσωπον ἔτους τῆς ἡλικίας του. Ἡλικιακῆς ὀλίγον, πλὴν διετήρει τὴν καθωσότητα τῶν χαρακτήρων τοῦ προσώπου, τὸ ἀνόδες τῶν μελῶν, ἄπερ ἐμαρτύρει, ἀγωνῆη ῥώμην, καὶ μέλλουσαν μακροβιότητα. Ἔφερε τὴν γνωστὴν Ῥωμυλιωσὴν ἐνδυμασίαν, τὰς πλατείας περικνημίδας, τὸ ζωηρὸν χρώματος κηλίμμα τῆς κορυφῆς, τὸν χρυσοῦφαντον ὑπενόνιον, καὶ τὰ κεντητὰ ὑπόδήματα.

«Πολὺ ὡραία, Ἄρχων Χρυσολωρᾶ, ἀνέκραξε ζωηρὸ τῇ φωνῇ, ἀπανοῆς τὸν καιρὸν τῆς κόρης μου καὶ τὸν ἰδικόν σου! Τὸ ἰδιον ἔκαμνα καὶ ἐγὼ κάποτε. Οἱ ἄνδρες πρέπει νὰ εἶναι ἄνδρες, ἐπιθεῖε».

Ἀλλ' εὐτελὲς πράγεμα σὲ περιμένει μέσα καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐπιστρέψῃς πρὶν πρωγεματίσῃς».

Ὁ νέος ἔδωκεν κίγνῃ τινὰ ἀπάντησιν, εἶτα δὲ εἶπε: «Πήγαινε πρώτη, ἀγαπητή μου Εὐφροσύνη. Ἐπιθυμῶ νὰ ὁμιλήσω μετὰ τοῦ πατρός σου ὀλίγα λεπτὰ ἰδιαιτέρως. Τώρα λοιπὸν, ἀγαθὲ Νικήτα, ἐξηκολούθησεν, ἢ, τὶ θὰ εἴπω ἀφορῷ τὸν γάμον μας. Παρῆλθον τέσσαρες μῆνες ἀφ' ὅτου ὁ Θεὸς καὶ ἡ Εὐλογία μοὶ ἔδωκαν τὴν Εὐφροσύνην, καὶ δὲν γνωρίζω τὶ ἡ ἀνάγκη ν' ἀναβάλλεται ἡ στέψις. Τοιουτοτρόπω, διὰ πολλοὺς λόγους, πρέπει νὰ τελεσθῇ ὁ γάμος ὅσον δυνατὸν ταχύτερον, ἐὰν δὲ, διὰ τινα χρόνον τοὐλάχιστον, πρέπει ν' ἀρήσῃς αὐτὴν τὴν οὐσίαν.

«Ἀναγνώσκω εἰς τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἀπήντησεν ὁ Χωνιάτης, τὸν λόγον τῆς ἐπιταχύνσεως τοῦ γάμου· ἀλλὰ δὲν ἐννοεῖ διατί πρέπει νὰ ἀνταχωρήσω ἀπὸ τὴν οὐσίαν μου.

«Λὲν γνωρίζεις, ἀπήντησν ὁ Χρυσολωρᾶς σοβαρῶς, ποῖοι φόβοι κυκλοφοροῦν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν περὶ τῶν ἀδικωτάτων ἐπιδρομῶν τῶν Τούρκων. Ὅλοι πιστεύουν ὅτι τὸν χειμῶνα τοῦτον θὰ λεηλατήσουν τὰ περίχωρα μέχρι τῶν πυλῶν τῆς πόλεως, καὶ θὰ μᾶς δώσουν τὰ ἐντοιήσωμεν τὶ θὰ ὑποφέρωμεν τὴν ἐπομένην ἄνοιξιν. Λοιπὸν, ἐὰν γάνῃ καὶ ἐδῶ πρὸς ἐπιδρομή τις, τότε μόνον σωτηρία; δὲν ἔχετε. Καὶ ἡ Σμύρνη αὐτὴ ἀκόμη δὲν φαίνεται ἀσφαλὲς μέρος. Σᾶς συμβουλεύω λοιπὸν νὰ ζητήσετε καταφύγιον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἡ οὐσία μου, εὐθὺς μετὰ τὸν γάμον, εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν σας, καὶ ἐκεῖ θὰ εἶσθε μακρὰν τῶν αἰφνιδίων κινδύνων, καὶ ἀσφαλεῖς ὅσον εἶναι δυνατὸν κατὰ τοὺς καιροὺς τούτους καιροὺς τοὺς ἀπαίσιους διατρέχομεν. Ἀλλ' ὅμως, μέχρις οὗ ἀποφασίσετε περὶ τοῦ ἑαυτοῦ σας, καὶ εἴθε ἡ Παναγία νὰ σᾶς φωτίσῃ ταχέως, δότε μοι τὴν ἄδειαν ν' ἀπομακρύνω τὴν Εὐφροσύνην ἀπὸ τὸν κίνδυνον.

«Ἔδειξε καθυστερημένος, Ἄρχων Χρυσολωρᾶ, ἀπήντησεν ὁ Νικήτας Χωνιάτης, διὰ τὰς ἀσυσβαίας εἰδήσεις καὶ τὴν προσοχήν σου. Πιδανὸν ὁ ἔρως σου νὰ μεγαλοσωῇ τὸν κίνδυνον, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ δὲν ἀγνοῦμαι ὅτι ὑπάρχει κίνδυνος. Λὲν τὸν ἐπιθέτω ὅμως τώσον ἀφρόδιον ἐστε νὰ μὴ εὑρωμεν καιρὸν ν' ἀποσυρθῶμεν ἐντὸς τῆς Σμύρνης, ὅπου, ὡς γνωρίζετε, ἔχω ἄλλην μίαν οὐσίαν. Θὰ σκεφθῶ περὶ τούτου. Τώρα, ἂς ὁμιλήσωμεν περὶ σοῦ».

Συνεζήτησαν περὶ τῆς στέψεως καὶ ἀπφασίσθη ἵνα αὕτη τελεσθῇ μετὰ δύο ἑβδομάδας.

«Ἂς ἀνέβωμεν εἰς τὴν οἰκίαν, εἶπεν ὁ Νικήτας, διότι, μὰ τὸν Ἅγιον Δημήτριον, ἡ ἀνωμαλία ἀνοίγει τὴν ὀρεξίν».

«Καὶ μετὰ τὸ γεῦμα, ἀπήντησεν ὁ Χρυσολωρᾶς, χωρὶς νὰ χάσω καιρόν, θὰ μεταβῶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ θὰ ἀνακοινώσω τὰ μεταξὺ μας ἀποφασισθέντα εἰς τὸν φίλον μου Μέγαν Πρωτοβεστιάριον».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

«Κύριε, ἡ πρὸς σὲ ἀγάπη μου οὐ ἀνεκήρυξεν ἄνδρα οὐ ὁ λόγος ἤγετο παρ' εὐγενοῦς ἐκείνου· καὶ ἡ σεμνὴ αὕτη ἠρωϊσμὸς ἀπ' ἐκείνης ἐσχεσεν ἀγνὸν μὴ διωκόσης τὴν γνώμην τοῦτον».
WEBSTER.

Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Ἐμμανουὴλ Χρυσολωρᾶς ἔστρεφε τὴν κεφαλὴν τοῦ ἵππου του πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος Δὲ Ροῦστον, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεώς του, εἰσήγετο εἰς τὴν στοὰν τῶν δωματίων τοῦ Φραντζῆ ὁ Ῥιχάρδος Μπούστος τὸν ἠκολούθει, ἀλλὰ μόνος αὐτός.

Ἡ μετοικία τοῦ Μεγάλου Πρωτοβεστιαρίου κατεῖχε τὸ μεγαλείτερον μέρος μιᾶς πλευρᾶς ἐν τῷ δευτέρῳ τετραγώνῳ τοῦ παλατίου. Ἡ μετοικία, πρὸς τὴν ποόφιν, ὑπερέκειτο αὐλῆς, ἐστρωμένης δι' ἐκλεκτοτάτης χλόης, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας τρεῖς εὐρεῖαι πλάτανοι ἐξέπτυον τὰς κεφαλὰς τῶν πολὺ ὑψηλοτέρων τῆς οἰκοδομῆς· νῦν δέ, αὐτοι, ἀπεψιλωμένοι καὶ ἐπὶ τῶν ἀπμῶν ἀπόμων μακιαίν κενόφωνοι ὑπὸ τῶν πνεόντων ἀνέμων. Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ τετραγώνου ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν κατοικιῶν τῶν κυριωτέρων λοιπεστίκων (Αὐλῶνες) κοσῶν ἐκτισμένων ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, ποσῶν ἐκκοσμουμένων ἐν τῇ ἐξόχῳ ὑψηλῇ Βυζαντινῇ τέχνῃ, καὶ ἂν ἀκριβέστερον ἦτο μόνον τὸ μέγα τετράγωνον, περὶ οὗ πρὸ ἀπτῶν θὰ ὁμιλήσωμεν Τὸν Σὲρ Ἐδουάρδον προσπαθοῦν ἀκόμη στοὰ πάντα ἢ ἐξ τῶν ἀκολούθων τοῦ Φραντζῆ, καὶ τὸν ἐκφιέτισαν μετὰ τοῦ σεβασμοῦ τοῦ ὀφειλομένου εἰς τὸ ὀνόμα του, καὶ εἰς τὴν γνωσιὴν φιλίαν του πρὸς τὸν κύριόν του.

«Ὁ εὐγενέστατος Πρωτοβεστιάριος δὲν ἐπανῆλθεν ἔτι ἐκ τοῦ Συμβουλίου, εἶπεν ὁ Νικήφορος, ἢ, ὡς θὰ ἔλεγομεν σήμερον, ὁ Θαλαμηπόλος. Δὲν ἀφῆκεν ἐντολὴν ὅτι ἂν ἔρχεται ἡ Μεγαλειότης σου νὰ ἐπανόσω τοῦ, νὰ τὴν παρακάλεσω νὰ ἐπανέλθῃ». Ὁ Αὔγουστος (Αὐτοκράτωρ) ἐπρόκειτο νὰ ἐ[illegible] τὸ δύο μετὰ μεσημβρίαν, καὶ εἶναι ἤδη δύο καὶ [illegible].

«Ἀγαπητέ μου», εἶπεν ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος. Καὶ συνεπῶς [illegible] ἀφόρητος εἰς ἐν μικρότερον δωμάτιον [illegible] ἐδέχετο συνήθως ἐμπιστευτικὸς ἐπισκέπτας [illegible] τοῦτο ἐκοιμᾶτο διὰ πλουσίαν μετάξινον [illegible] ὀροφὴ καὶ τὰ ἔπιπλα ἦσαν [illegible] πολυμόνου ἀτλαζωτοῦ. Ἐν περιέχον[illegible] ἔκειτο ἐν τῷ μέσῳ, ἐν αὐτῷ δὲ ἐκαίον[illegible] δένδρου, μὲ ἀρωμάτων, κατὰ τὰς ἤδη φυ[illegible] ἐπιφάνειας. Ὑπῆρχον μία ἢ δύο εἰκόνες Βυ[illegible] ἁγίων, κατὰ τὰ παραδεδεγμένον—ἀλλὰ ἀφαιρικὴν [illegible]πος—πρόσωπον. Ἐνώπιον δὲ τῆς εἰκόνος τῆς Παναγίας ἔκαιε λυχνία, οὐδεὶς δὲ Ὀρθόδοξος Ἕλλην διέβαινε πρὸ αὐτῆς χωρὶς νὰ κάμῃ τὸν Σταυρόν του. Διὰ τινος περιστυλίου τὸ δωμάτιον τοῦτο ἔβλεπεν εἰς κῆπον διαθέως συκαπτιζόμενον ὑπὸ πανταίσιον δένδρων, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν περὶ ἧς ὁμιλοῦμεν ἀπροσῶν σκοτεινὸν καὶ ὑγρόν. Ὁ ἥλιος ἔρριπτε λαμπρὰς ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν κέδρων, ἀνεφυομένων ἄνω τῶν λοιπῶν δένδρων, ἀλλ' αἱ ἀκτῖνες αὗτοῦ δὲν εὐρισκον δίοδον εἰς χλοερὰ τινα στρώματα τὰ πάντα δὲ ἦσαν θαλερά, ἡσυχα, καὶ ἐγκατελελειμμένα, εὑρίσκε δέ τις ὅτι εὑρίσκετο εἰς ἀκατοίκητον μᾶλλον χῶρον ἢ εἰς κέντρον μεγάλης πόλεως.

Ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος ἐφέρετο ἄνω καὶ κάτω μετὰ ταχύτητος ἐντὸς τοῦ δωματίου, διότι ἠσθάνετο τὴν καρδίαν του λίαν ἀνήμερον. Ἀνεκάλει τὰς ἐντυχεῖς ὥρας ἃς εἶχε διέλθει ἐντὸς αὐτοῦ τοῦτου τοῦ παλατίου, καὶ ἔφερε κατὰ νοῦν τὴν οἰκειότητα μεθ' ἧς ὁ Φραντζῆς τὸν ἐδέχετο πρὸ τῆς πρεσβείας του, καὶ πόσον τὸν ἐθεώρει ὡς μέλος τῆς οἰκογενείας· τὸ τελευταῖον τοῦτο ὀφειλετο μᾶλλον εἰς τὴν εἰλικρινῆ ἐμπιστοσύνην τῶν Φράγκων ἢ εἰς τὰ—καὶ τότε ἔτι—περιφερόμενα ἤδη Ἀνατολικῆς σκαρκτικίας. Ἐνθυμεῖτο μετὰ πόσης εὐχαριστήσεως ἔβλεπε τὴν Θεοδώραν Φραντζῆ μεταβαίνουσαν ἀπὸ τῆς παιδικῆς εἰς τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, καὶ ἀποίαν ἐλπίδα ἔτειρεν εἰς τὴν καρδίαν του, ὅπως ἐκτελέσῃ γενναίαν τινὰ καὶ ἐπιστεμὴν πρᾶξιν ὑπὲρ τῆς Αὐτοκρατορίας ἢ τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ ἐπομένως δικαιωθῇ ἵνα ζητήσῃ τὴν Βυζαντινὴν ταύτην ἀπογόνον νὰ γάνῃ σύζυγος αὐτοῦ, κάπου ἔξου Δυτικοῦ. Μετὰ ταῦτα ἐπῆλθεν ἡ ἀποσία τοῦ Φραντζῆ, καὶ ἡ κατὰ συνέπειαν ἀπομάκρυνσις τοῦ Ἀκολούθου ἀπὸ τὸ παλάτιον· τότε ἐφυψοῦσθη κατ' ἀρχὰς καὶ διεδόθη μετὰ ταῦτα ἡ φήμη, ὅτι ἡ χεὶρ τῆς Θεοδώρας ἦτο προορισμένη διὰ τὸν Ἐμμανουὴλ Χρυσολωρᾶν, καὶ ἐπὶ τέλους, τὴν παρεδόθεσαν ἔσκεψαν, αὐτὸς ὁ Φραντζῆς διέλυσεν, ὡς ἔπρεπεν, τὴν ἀβεβαιότητα, ὁμολογήσας ὅτι ἐσκαπτὶ ἦτο ἡ ἀράθεσίς του. Πρὸς τούτοις, ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη, ἔβλεπε τὴν Θεοδώραν μόνον εἰς τὴν Αὐλὴν καὶ τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ πῶς αὕτη ἐθεώρει τὸν προτιθέμενον γάμον. Ὅθεν, ἦτο ἀδυνῶν ν' ἀναπολῇ τὰς πρώτας ἐλπίδας του, διότι ὁ γάμος θὰ ἐγίνετο ἐντὸς ὀλίγου, καὶ νὰ ματαιοῦσῃ τὰ ὀρατότερα ἐνεργα τῆς φανασίας του. Ἐν τούτοις, δὲν ἔλεμεν ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ εὐγενοῦς ἱππότου ἰδέαι ὀλιγώτερον εὐγενεῖς. Τί θὰ ἐγίνετο ἐὰν ἐζήτει ὡς ἀμοιβὴν τῶν πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα ὑπηρεσιῶν του τὴν Θεοδώραν; Ἡ Κωνσταντινούπολις εἶχε μεγάλην ἀνάγκην τῆς ἐπηρεείας ἑνὸς Φράγκου, πολλῷ δὲ μᾶλλον ἑνὸς ὅστις, χοινῇ ὁμολογίᾳ, ἦτο τὸ κεντρικὸν τῶν ἐπιτιμῶν τῆς Δύσεως. Αἱ ἀνταρσίαι καὶ Φραντζῆ θὰ ἐπαγρόουν εἰς τὸ σύμφερον τῆς Αὐτοκρατορίας ὁ Χρυσολωρᾶς, ἦτο μὲν γενναῖος καὶ ἱπποτικός, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο ν' ἀντάξῃ ἀξιόσεις ἴσας πρὸς τὰς ἰδικάς του. Ἡ Θεοδώρα θὰ ἠδύνατο ἔτι νὰ κερδηθῇ. Ἀλλ' ὅμως, ἀφ' ἑτέρου, ἐὰν ἡ καρδία τῆς Θεοδώρας ἦτο ἔπεῖ τοῦ προτεινομένου νυμφίου, ὁποῖον δικαίωμα εἶχον εἰς ἔρως νὰ παρόσῃ τὴν γραμμὴν ἡλικίαν τοῦ γενναίου φίλου του, Φραντζῆ, καὶ ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τῶν χειλέων τοῦ Χρυσολωρᾶ τὸ ποτήριον τῆς εὐτυχίας, ὅπερ οὗτος ἐθεώρει κτῆμά του; Ἐὰν τῷ ὄντι ἠδύνατο νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῶν αἰσθημάτων τῆς Θεοδώρας, τοῦτο ὁμολογουμένως θὰ ὠδήγουν αὐτόν. Τὸ νὰ τὴν κερδίσῃ τῇ συγκατιθέσει της, ἐσκεπτετο, θὰ ἐδικαιολόγει πᾶν ἔνημον μέσον ᾧ θὰ ἠδύνατο νὰ κάμῃ χρῆσιν καὶ οὐτω δὲν ἐθεώρει ἀνομίας τὸ νὰ ἀγωνισθῇ ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας του, ἐνόσῳ ἦτο εἰσέτι δυνατὴ συνέντευξίς τις μετὰ τῆς Θεοδώρας.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ φύλλον τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΪ-ΣΟΝ ΝΗΛ, Διδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ φύλλου τῆς παρελθούσης Κυριακῆς).

Μόλις φθάσας εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο, ἤρωσε θόρυβον προελθόντα ἐκ τῆς μεγάλης αἰθούσης, ἐν ἐξέλαβεν ὡς σημεῖον τῆς ἀφίξεως τοῦ Φραντζῆ, καὶ παρεσκευάσθη νὰ τὸν προσαγορεύσῃ. Μετὰ μίαν ὅμως στιγμὴν εἶδε τὸν Ἐμμανουὴλ Χρυσολωρᾶν, ἐλθόντα ἐσπευσμένος ἐκ Σηλυβρίας, καὶ μεταβάντα εἰς τὸν θάλαμον τῆς ὑποδοχῆς.

«Καλὴν ἡμέραν, Ἄρχων Ἀκόλουθε, εἶπε, προχωρῶν ἐλευθέρως πρὸς τὸν Ἐδουάρδον. Μοὶ λέγουν ὅτι ὁ Πρωτοδεστιάριος δὲν ἐπίστρεφεν ἀκόμη».

«Ναί λέγουν τὴν ἀλήθειαν, Ἄρχων Χρυσολωρᾶ, ἀπήντησεν ὁ Ἐδουάρδος, μετὰ τινος ψυχρότητος ὑποθέτω, δὲν κατόρθωσε ν' ἀπέλθῃ τοῦ ἐν τῷ Στουδίῳ Σφιβουλίου».

«Λυποῦμαι, εἶπεν ὁ Ἐμμανουὴλ, διότι ἤλθον νὰ ὁμιλήσω εἰς τὸν Πρωτοδεστιάριον περί τινος ὑποθέσεως».

«Δὲν πιστεύω ἀργήσῃ, ἀπήντησεν ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος, διότι μοὶ παρήγγειλε νὰ τὸν συναντήσω ἐδῶ τὴν ὥραν ταύτην. Πρόκειται περὶ σπουδαίας ὑποθέσεως τοῦ Κράτους. Καὶ ἡ ἰδική σας συνδιάλεξις, ὑποθέτω, εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως».

«Ὀλίγιστα μὲ ἔφερεν ἐδῶ εἶναι διαφορετικῆς φύσεως, ἀφοῦσι δὲ ἐμὲ καὶ ἐν ἄλλο πρόσωπον, καὶ μόνον ἡμᾶς τοὺς δύο· ὥστε ἡ ὑπόθεσίς μου δύναται ν' ἀναβληθῇ».

«Μὰ τὸν Ἅγιον Γεώργιον, δύναται», εἶπεν ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος Δὲ Ρούστον, μετὰ τινος ἀνησυχίας, περιαχθεὶς ἐκ τῆς ψυχρότητος τοῦ Χρυσολωρᾶ, ὅστις ἐπρόκειτο, ὡς ἐπέθεσε, νὰ ζητήσῃ τὴν χεῖρα τῆς Θεοδώρας, καὶ ἐθεώρει τοῦτο ὡς ἐνδιαφέρον μεγάλως καὶ τὴν Θεοδώραν αὐτήν.

«Ὁ Πρωτοδεστιάριος δὲν φαίνεται νὰ θεωρῇ τὰ πράγματα τῆς παρῴδας μας πολὺ εὐχάριστα, παρετήρησεν ὁ Χρυσολωρᾶς, ἀνιλυθεὶς τὸν Ἐδουάρδον ἐφεκτικῶν τινος, καὶ νομίσας ὅτι τοῦτο προήρχετο ἐκ τῶν φροντίδων τοῦ ἀξιώματός του.

«Μ' ὅλα ταῦτα, θὰ βελτιωθῶσι διὰ τῆς ἐπιστροφῆς του, εἶπεν ὁ Μέγας Ἀκόλουθος. Δὲν γνωρίζω ἄλλον ἄνθρωπον οὐ τὸ Κράτος νὰ ἔχῃ τόσον μεγάλην ἀνάγκην».

«Καὶ εἰ ἐν ὁ Αὐτοκράτωρ ἔχει πληροφορίαν ἐμπιστοσύνης. Θὰ διαφέρῃ πολὺ ἡ συνδιάλεξίς σας;»

«Οὐχί, εἶπεν ὁ ἕτερος, φρονῶ ὅτι θὰ τελειώσῃ τάχιστα. Πρόκειται περὶ τοῦ Βαράγγου, τὸν ὁποῖον ὁ Φραντζῆς ἐπιθυμεῖ νὰ στεῖλῃ εἰς Ἀδριανούπολιν».

«Τότε, ἴσως, θὰ ἦτο καλλίτερον νὰ ἀναβάλω τὴν ὑπόθεσίν μου, εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς. Ἐν τούτοις, πρόσφερέ μου τὰ συγχωρητήριά σου, διότι τὸ μυστικόν μου δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθῇ περισσότερον καιρόν».

«Ἀλλὰ πρέπει πρῶτον, Ἄρχων Χρυσολωρᾶ, νὰ σὲ ἐρωτήσω διὰ ποῖον λόγον, ἀπήντησεν ὁ Σὲρ Ρούστον ψυχρῶς».

«Χαίρω, ἀπήντησεν ὁ Χρυσολωρᾶς, μειδιάν, ὅτι ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποστολή μου δὲν παρετηρήθη ἀφοσιωμένως».

«Εἶναι δυνατόν, ἀναφώνησεν ὁ Μέγας Ἀκόλουθος, νὰ ἔρχεται νέον φῶς νὰ ἐπεχύνετο εἰς τὴν κεφαλήν του, αὐτ».

«Ὅτι ἐνεδίωξα καὶ ἐπέτυχα μίαν νύμφην, [illegible] λουθε; Ναί· ὁ κόσμος ἴσως εἴπῃ ὅτι ἡ [illegible] μὲ τὴν τάξιν τῆς οἰκογενείας μου· ἀλλ' ἡ Κωνσταντινούπολις θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι δὲν εἶδε παρομοίαν της ὅταν θὰ [illegible] εἰς τὴν Αὐλήν».

«Σὲ συγχαίρω ἐξ ὅλης καρδίας, εἶπεν ὁ φίλος του [illegible] θεριότητος, καὶ προτείνων αὐτῷ τὴν δεξιάν. Δύναμαι νὰ μ[illegible] θῶ τὸ ὄνομά της;»

«Ὀνομάζεται Εὐφρασία Χωνιάτου ὁ πατὴρ της κατοικεῖ εἰς τὴν Σηλυβρίαν».

«Ὁ Ἔξαρχος; ἠρώτησεν ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος. Τὸν γνωρίζω· εἶναι τιμιώτατος καὶ γενναιότατος [illegible] συνωμίλησα μετ' αὐτοῦ περὶ τῶν ὑγρομάτων τῆς Σηλυβρίας. Σὲ συγχαίρω, Χρυσολωρᾶ. Ἀλλ' ἡ κοινὴ γνώμη, ὡς γνωρίζεις, σοὶ ἔδιδεν ἄλλην νυμφίαν».

«Ποίαν; τὴν ὡραίαν Θεοδώραν; Οἱ πατέρες μας, τῷ ὄντι, εἶχον τοιοῦτον σκοπόν· ἀλλὰ σύ, ἂν οὐχὶ ἄλλος τις, βεβαίως δὲν τὸ ἐπίστευες;» Σὲρ Ἐδουάρδε».

«Λιπή;»

«Βλέπεις, δὲν εἶμαι ἄνθρωπος νὰ κρατήσω μυστικόν, ἀπήντησεν ὁ Ἐμμανουὴλ γελῶν. Πᾶσα ἐπιτυχία σὲ ἀναμένει, Ἄρχων Ἀκόλουθε· κανεὶς ἄλλος δὲν εἶναι ἀντάξιος αὐτῆς».

«Δὲν σὲ ἀποκρίνομαι, τοῦ εἶπεν ἐπιτιμητικῶς ὀρθὸς τὸν τόνον μου, ἀπήντησεν ὁ Ρούστον, κάτοι πᾶς, δὲν δύναμαι νὰ μανθάνω. Ἀλλὰ πάλιν τοῦ εἴδον μου οὐδὲν ἔτι ἀπεκρίθη».

«Μένε, λοιπόν, εὐχαριστημένος, εἶπεν ὁ Ἐμμανουὴλ. Δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς περὶ τῆς ἐπιτυχίας σου διὰ τὴν Θεοδώραν διότι ὁ πατήρ της, γνωρίζων πολὺ καλὰ τὰς μορφὰς ἀξιώσεις τῶν οἰκιῶν μας, δὲν θὰ ζητήσῃ γαμβρὸν μεταξὺ αὐτῶν. Ἡ ἀριστοκρατία μας ἐξηντλήθη, καὶ ὁμοιάζει τὰ δένδρα, ὡς ἤκουσα λέγοντας τοὺς κηπουρούς, τὰ ὁποῖα, μετὰ παρέλευσιν ἑτῶν, ἀποβάλλουσι τὴν δύναμιν τοῦ πολλαπλασιάζειν τὰ εἴδος των, καὶ μαραίνονται ἄνευ προφανοῦς λόγου, μέχρις οὗ ἀποξηρανθῶσιν.

«Ὁμολογῶ, εἶπεν ὁ Ἐδουάρδος, ὅτι ἡ τύχη ὑπῆρξε λίαν εὐνοϊκὴ δι' ἐμέ· ἡ οἰκογένειά μου εἶναι ἐπίσης καλὴ ὡς καὶ ἡ τοῦ Φραντζῆ. Ἀλλ' ἡ θέσις μου ἐξαρτᾶται ἀπὸ μόνην τὴν εὔνοιαν τοῦ Αὐτοκράτορος. Ἐὰν τὴν χάσω, δὲν μοὶ μένει ἄλλο ἢ τὸ ἀπαθὲς μου καὶ ἡ τιμή μου».

«Παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ μὴ διαρκέσῃ ἡ θέσις σου ὅσον καὶ ἡ πόλις, εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς. Καὶ ἕκατα, τὶ εἶναι ὁ Φραντζῆς;»

«Μὴ ἠρωτῆς, πρὸς τούτοις, ὅτι εἶμαι Λατῖνος, καὶ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ζημιωθῇ τὴν ψυχήν μου οὔτε κἂν εἰς ἀντάλλαγμα τοιαύτης νύμφης. Μὴ ἠρωτῆς τὴν μανιακὴν μισαλλοδοξίαν σας ἀπέναντι ἡμῶν τῶν ἐδῶ Λατίνων.

«Μὰ τὸν Ἅγιον Ἠρωάκιον, ἐφώνησεν ὁ Ἐμμανουὴλ, ἡ μισαλλοδοξία εἶναι ἐπὶ ἡμῶν καὶ εἰς τὰ δύο μέρη. Ἀλλὰ τὶς δύναται νὰ προΐδῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς μελετωμένης Ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν;— Ἀκούσε! ἠρώτων οἱ ἀάλαγγες τοῦ Αὐτοκράτορος ἐπιστρέφει ἀπὸ τὴν Σύνοδον. Ὁ Φραντζῆς, ἀναμφιβόλως, θὰ εἶναι μαζί του. Μοῦ κάμνεις τὴν χάριν ν' ἀφήσῃς νὰ τῷ ὁμιλήσω πρῶτος; Ἔχω κατὰ νοῦν νὰ τῷ ὁμιλήσω περὶ τῆς ὑποθέσεώς μου, διότι ὑπῆρξε κηδεμὼν μου, καὶ δὲν θεωρῶ δίκαιον νὰ τὸν δυσαρεστήσω ἀφίνων νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν παρὰ τρίτου προσώπου».

«Εὐχαρίστως, ἀπεκρίθη ὁ Ἐδουάρδος· ἀλλὰ τί νὰ κάμω ἐν τῷ μεταξύ; Καὶ θὰ μὲ μεμφθῇ ὡς μὴ τηρήσαντα τὴν ὑπόσχεσίν μου».

«Θὰ τῷ εἴπω ὅτι μοὶ παρεχώρησας τὴν θέσιν σου, ἀπήντησεν ὁ Χρυσολωρᾶς. Περιπάτησε ὀλίγον εἰς τὸν κῆπον ἐν τέταρτον τῆς ὥρας μὲ ἀρωτῆ».

«Πηγαίνω, λοιπόν. Καὶ ἐξελθὼν εἰς τὸ περιστύλιον, ὁ Ρούστον εἰσῆλθε εἰς σκοτεινὴν δενδροστοιχίαν. Ὁ Ἐμμανουὴλ Χρυσολωρᾶς παρῴκτεινεν, ἐπαίων τοὺς ἐνανκαίρους ἦχους τῶν σαλπίγγων, ἐνὸ ἡ βασίλειος ἐφεστὸς πομπὴ ἐλθηπάζεν εἰς τὰ Ἀνάκτορα· Ἐνανκαίρα δὲ τις μελῳδία ἦτο σημεῖον ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ διήλθε τὴν μεγάλην θύραν, καὶ μετ' οὐ πολὺ ὁ Φραντζῆς, παρακολουθούμενος ὑπὸ λαμπρᾶς συνοδείας, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Αὐλήν.

«Ἡ Παναγία νὰ σὲ διαφυλάσσῃ, εὐγενέστατε Χρυσολωρᾶ! εἶπεν ὁ Φραντζῆς, εἰσερχόμενος. Δὲν ἐνόμιζα ὅτι θὰ εἶχα τὴν εὐχαριστίαν νὰ σὲ ἴδω τόσον γοήγορα, ἂν καὶ ἐπιθυμῶ νὰ σοῦ εἴπω ὀλίγας λέξεις. Μοὶ εἶπον ὅτι ὁ Ἀκόλουθος ἦτο ἐδῶ».

«Μάλιστα, Ἄρχων Πρωτοδεστιάριε. Ἀλλ' ἐγώ, ἔχων μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ σᾶς ὁμιλήσω, τὸν ἔπεισα νὰ μοὶ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν του. Ἐὰν ἡ ὑπόθεσίς του δὲν εἶναι πολὺ ἐπείγουσα, θὰ συγχωρήσῃς ἴσως τὴν δίαν μου».

«Δὲν εἶναι, ἀπεκρίθη ὁ Φραντζῆς. Ὁ Αὐτοκράτωρ μόλις μετὰ μίαν ὥραν θὰ τὸν ἴδῃ. Λοιπὸν τώρα, Ἄρχων Χρυσολωρᾶ, πρὶν ἢ ὁμιλήσωμεν περὶ ἄλλου τινός, ἐλάφρυνε τὸν νοῦν μου ἐρχόμενος εἰς συνεννόησιν περὶ ἑνὸς ζητήματος ὅπερ ἀπὸ πολλοῦ μὲ ἀπασχολεῖ. Γνωρίζεις, ἐν μέρει ἐξ ἀφῆς, καὶ ἐν μέρει ἐξ ἀνωμολογήσεώς σου, νομίζω, ποία ἀγάπη μὴ συνέδεε μετὰ τοῦ μακαρίτου πατρός σου».

«Τὸ γνωρίζω, Ἄρχων Πρωτοδεστιάριέ μου. Πάντοτε σὲ ἐθεώρουν ὡς δεύτερον πατέρα, ἀλλ' ἂν μοὶ ἐπιτρέπῃς νὰ εἴπω.....»

«Ἀμέσως, ἀπήντησεν ὁ Φραντζῆς. Εἴχομεν μείνει σύμφωνοι, ὅτι ἐγεννήθη ἡ Θεοδώρα, ὅτι.....»

«Ἀλλά, Ἄρχων μου.....»

«Μὴ μὲ διακόπτῃς, ἐπανέλαβεν ὁ Φραντζῆς, νομίσας ὅτι ὁ νεαρὸς φίλος του ἔσκευδε νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ διὰ τὸ δῶρον ὅπερ ἐπρόκειτο νὰ τῷ προσφέρῃ. Ὑπῆρχε, λέγω, συνεννόησις μεταξὺ ἡμῶν, ὅτι ἐάν, φθάντος τοῦ καταλλήλου καιροῦ, δὲν συνέβαινεν ἐμπόδιόν τι, καὶ συγχρόνως θὰ συνήγει ὁ Αὐτοκράτωρ, ἡ χεὶρ τῆς Θεοδώρας θὰ σοὶ ἄνῃρα».

«Ἄρχων Φραντζῆ.....»

«Ὀλίγον ἀκόμη, εἶπεν ὁ Φραντζῆς. Ἐκ πολλοῦ ἡλικίας σου εἶχον τὴν προσοχήν μου προσηλωμένην καὶ σὲ διότι δὲν ἤθελον νὰ δώσω τὴν θυγατέρα μου εἰς ἄνδρα μὴ ἐμπνέοντά τό μοι ἐμπιστοσύνην. Ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, ἄλλοι ἀνέλαβον τὴν φροντίδα ταύτην χάριν ἐμοῦ, ὅσα δὲ ἔδω καὶ ἤκουσα, ἐπικυρώνουν τὴν ἀπόφασίν μου. Σήμερον ἐζήτησα τὴν συναίνεσιν τοῦ Αὐτοκράτορος, ὁ δὲ Σεβαστὸς ἐκφεστήθη νὰ συγκατατεθῇ εἰς τὴν παράκλησίν μου. Χάρις λοιπόν, ἐὰν θέλῃς, ὁμίλησον».

«Ἄρχων μου, ἀπήντησεν ὁ Χρυσολωρᾶς, ἐν πρώτοις, ὀφείλω νὰ σὲ εὐχαριστήσω διὰ τὰς ὑπὲρ ἐμοῦ μερίμνας σου. Γνωρίζω καλῶς, ὅτι ἡ χεὶρ τῆς θυγατρός σου εἶναι ἐπαθλον ἄξιον τοῦ ὁποίου καὶ βασιλεῖς δύνανται νὰ διεκνοιαθῶσι, σὰ θὰ ἠδυνάσο νὰ ἐκλέξῃς μεταξὺ τῶν εὐγενῶν τοῦ Βυζαντίου [illegible], τὸν πεφημισμένον, καὶ τὸν ἀνώτερόν μου [illegible] ἐπεθύμουν νὰ ὁμιλήσω πρώτος ἵνα εἴπω ὅτι [illegible] ὁμολογῶ πρὸς τὸν μακαρίτην πατέρα μου ἀγάπην [illegible] ἀνωμολογῶ πρὸς σέ, δὲν δύναμαι ὅμως νὰ [illegible] ἀνωφελῆς πρὸς ἀπόκτησιν ὁραδείου, διὰ τὸ [illegible] ὅλη ἡ Κωνσταντινούπολις».

«[illegible] νὰ σὲ ἐννοήσω, Ἄρχων Χρυσολωρᾶ, [illegible] ὁ Φραντζῆς, κρυσταδὸν μετὰ δυσοιλίας καὶ τηρήσῃ τὴν [illegible] ἄρα νὰ ἐνοήσω ὅτι ἀπορεῖτες τὴν [illegible] ἀφῆς, ἐνδοξότατε, τὸν λόγον ὅστις μὲ ἀναγκάζει νὰ πράξω τοῦτο, καὶ κατόπιν κρίνε με. Πρὸ τεσσάρων μηνῶν εἶμαι ἠρραβωνισμένος».

«Ἠρραβωνισμένος, Ἄρχων Χρυσολωρᾶ μου! Καὶ μὲ ποίαν;»

«Γνωρίζει ἡ Ἐνδοξότης σου τὸν Νικήταν Χωνιάτην, τὸν Ἔξαρχον τῆς Σηλυβρίας;»

«Τὸν γνωρίζω».

«Μὲ τὴν θυγατέρα του».

«Τί θὰ ἔλεγεν ὁ πατήρ σου, ἀναφώνησεν ὁ Φραντζῆς, ἐὰν ἔζη σήμερον! Ὁ πελεκυφόρος ἀπόγονος μιᾶς τῶν εὐγενεστέρων οἰκογενειῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως αὐτοκατατρεφόμενος! κατερχόμενος μέχρι μιᾶς κόρης ἥτις θὰ καταισχύνῃ τοσοῦτον ἀρχαίαν οἰκογένειαν!»

«Ἄρχων μου, εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς, ἐννοῶ ἐν μέρει τὰς προλήψεις, καὶ πολὺ περισσότερον τὰ διαφυσιδέντα αἰσθήματα τῆς ἀγαθότητός σας· ἀλλ' εἰς οὐδένα θὰ ἐπιτρέψω, ἐπὶ παρουσίᾳ μου, νὰ ὁμιλήσῃ οὔτω περὶ τῆς μνηστῆς μου. Ἐὰν ἡ οἰκογένειά μας ἦτο ἀποκαὶς ἀρχαιοτέρα καὶ εὐγενεστέρα,—ἐὰν εἴχομεν λάβῃ ἀξιώματα ὑπὸ Κωνσταντίνου τὸν Μέγαν, ἐν πρώτοις, ἀντὶ ὑπὸ τὸν Βουλγαροκτόνον, ἡ Εὐφρασία Χωνιάτου θὰ ἐπροξένει τιμὴν εἰς αὐτήν. Ὅταν ἡ Ἐνδοξότης σου τὴν γνωρίσῃ, καὶ σὺ ἐπίσης θὰ εἴπῃς τοῦτο».

«Οὐδέποτε, εἶπεν ὁ Φραντζῆς. Διέπραξες μεγάλην παραφροσύνην, καὶ θὰ ἀποφέρῃς δι' αὐτήν. Ἡ Παναγία νὰ μὴ δώσῃ νὰ σὲ συμβουλεύσω νὰ προσκυνήσῃς ἀτίμως. Ἐὰν εἶσαι μηνηστευμένος μὲ αὐτήν, πρέπει νὰ τὴν γαμεύθῃς. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν δηλοῖ ὅτι δὲν ἐξακολουθοῦ νὰ ἐυπόμαι εἶναι ἀσχος εἰς σὲ νὰ ἐκμηνύσῃς εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τὴν ἀξιοκρέπειαν τῆς φυλῆς σου· εἶναι ἀσχος εἰς αὐτὴν νὰ ζητήσῃ νὰ ἐξισωθῇ πρὸς ἄνδρα πολλῷ ἀνώτερόν της».

«Ἄρχων Φραντζῆ μου, ἀπήντησεν ὁ Χρυσολωρᾶς, ἐγειρόμενος, αὐτοὶ ἦσαν λέξεις τὰς ὁποίας δὲν θὰ ἐπεχείρουν εἰς οὐδένα νὰ ἐκστομίσῃ. Δὲν γνωρίζω ποῖον δικαίωμα, ἐπεὶ τῆς φυλάς, ἔχει ἡ Ἐνδοξότης σου νὰ κρίνῃ περὶ τῶν πράξεών μου· οὔτε φιλία, οὔτε ἄλλο τι δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τὴν παρὰ σοῦ καταδίκην τῆς σιζύγου μου. Χαίρε, Ἄρχων μου».

«Χαίρε, Ἄρχων Χρυσολωρᾶ, εἶπεν ὁ ἕτερος. Ἡ Παναγία νὰ δώσῃ νὰ μὴ λυπηθῇς ποτὲ διὰ τὴν σήμερον. Ὀς λυποῦμαι ἐγὼ τώρα.— Ἐ, σὺ ἀπ' ἐξω! Ποῦ εἶναι ὁ Μέγας Ἀκόλουθος, ἄνθρωπε;»

«Νομίζω, Ἄρχων μου, ὅτι μενέθη εἰς τὸν κῆπον».

«Στεῖλε νὰ τὸν φέρῃς, λοιπόν· καὶ εἰπὲ εἰς τὸν Βάραγγον, τὸν ὁποῖον ἀφῆκε κάτω, νὰ ἔλθῃ ἐδῶ».

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ φύλλον τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΘ
ΜΑΝΔΟΛΙΝ
F. D. CHERI
ΤΕΥΧΟΣ Α' ΕΚΑΘ
Πρακτική καὶ εὐμέθοδο
βιβλίον. Περιλαμβάνει σ
ἀφηγεῖ τῶν ἀρχαιοτ
μάγια μανδολίνου
μένων τῶ Μαν
Τράπε

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

N.Y. - Τομ. 14° 21 Μαρ. 192 Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ·Ι·ΣΟΝ ΝΗΛ, Διδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ φύλλου τῆς παρελθούσης Κυριακῆς).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

«Ἐκεῖνος ὅσος δὲν τολμᾷ
διὰ νὰ χάσῃ ἢ νὰ κερδίσῃ,
Εἶτε φοβεῖται ὡς δειλός,
ἢ δὲν γνωρίζει τί θέλει».

Ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος Δὲ Ρούστον περιπατεῖ εἰς τὸν κῆπον μὲ ἐλαφροτέραν καρδίαν ἢ πρὸ μηνῶν. Ὁ μέγας φραγμὸς ὅστις ἐκώλυε τὸν δρόμον του πρὸς τὴν εὐτυχίαν ἐφαίνετο ἐκλιπὼν, καὶ πᾶσα τύψις συνειδότος κατειγάζετο ἐν ἑαυτῷ διότι δὲν θὰ ἐπρόδιδε τὸν φίλον του, οὐδὲ θὰ ἠδίκει τὴν Θεοδώραν. Καὶ δὲν ἤπατε μὲν ὅτι ὁ Φραντζῆς, τὸν ἀσόφως καλῶς ἐγνωρίζε, θὰ συγκατετίθετον εἰς τὴν μετὰ τῆς θυγατρός του ἕνωσιν ἀλλὰ πολλὰ γίνονται μετὰ παρέλευσιν χρόνου, πολλὰ ἕνεκα τῆς ἀνάγκης τοῦ ἰσχυροῦ βραχίονός του τὴν ὁποίαν ταχέως θὰ ἐλάμβανεν, ὡς καὶ τῆς συγκαταθέσεώς τοῦ Αὐτοκράτορος. Δὲν ἐθεώρει λοιπὸν πλέον ἑαυτὸν ἐστιγμένον ἐλπίδων. Μετὰ κοπώνην ἀπροσδόκητον εὐκολίαν τὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐλπίζῃ; «Τάχα», ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν «νὰ κτίσω ἓν παρεκκλήσιον εἰς τὴν ἐοδλησίαν τοῦ Ρούστον, καὶ νὰ τὸ προκάσω μὲ δύο στρέμματα δοσησίμου γῆς, μὲ ἄρτον, οἶνον, καὶ κηρόν, ἐάν ποτε δυνηθῶ νὰ μεταφέρω εἰς τὴν πατρίδα μου τὴν Θεοδώραν Φραντζῆ ὡς σύζυγόν μου».

Ταῦτα δὲ διαλογιζόμενος περιεφέρετο ἄνω καὶ κάτω εἰς δενδροστοιχίαν γηραλέων καστανεῶν, μέχρις οὗ, προβὰς ὀλίγον περαιτέρω, εἰσῆλθεν εἰς τινα στενωτέραν ἀψίδα, ἐξ ἧς, διὰ μέσου τῶν πυκνῶν κλάδων ἐφαίνετο τὸ κυκνοῦν στενὸν τοῦ Βοσπόρου. Ἐκεῖ, ὑπῆρχεν ἄλλοτε εἶδος καθίσματος ὅπου ἀπὸ μικροῦ λοφίσκου, ἐφαίνοντο ὁ Ἑλλήσποντος, οἱ Ἀσιατικοὶ λόφοι, ὁ Κρούπας Κόλπος καὶ ὁ ἀργυροῦς θόλος τῆς ἐκκλίδος τῶν πλοίων. Κάτωθ δὲ ἀρχομένης ὁδοῦς τῆς φθινοπωρινῆς ὥρας, τὸ αἰγόκλημα καὶ ἡ ἴασμη, περιπεκόμενοι ἀπέκλειον τὴν θέαν τοῦ λιμένος. Αὐτὸς ὅμως, προχωρήσας, εἶδεν ὅτι ἡ παλαιὰ πετρίνη ἕδρα δὲν ἦτο κενή, διότι ἐκάθητο ἐπ' αὐτῆς τὸ μόνον πλάσμα εἰς τὸν κόσμον ὅπερ οὗτος ἐπόθει νὰ ἴδῃ.

«Λοξασμένον τὸ ὄνομά τῆς Παναγίας, εἶπε καθ' ἑαυτόν· διότι ἔφυσε τὴν εὐχήν μου! Ἐὰν τώρα δὲν προσπαθήσω νὰ κερδίσω τὴν εὔνοιαν τῆς Θεοδώρας, τοῦτο θὰ δηλοῖ ὅτι δὲν εἶμαι ἄξιος δι' αὐτήν».

Καὶ πράγματι, εἰμισῆς τύχη ἐξηγεῖν αὐτὸν ἀνελαίστως ἐνώπιον τῆς Θεοδώρας Φραντζῆ. Ἡ Θεοδώρα ἦτο τότε περίπου δεκαοκτώ ἐτῶν. Πᾶν χαρακτηριστικὸν τοῦ προσώπου της καὶ πᾶν κίνημά της κατεδείκνυον τὴν ὑψηλὴν καταγωγήν αὐτῆς καὶ τὴν ἀδιάφθορον ἀριστοκρατίαν τῆς γενεᾶς της. Ἡ μὲν μὴτηρ λὴν μέτριον, οἱ μεγάλοι καὶ κωνσταντόχροι ἐφθαλμοί αὐτῆς, τενὲς καὶ ποιὰ ἐπιμηνέον τῆς κεφαλῆς, καὶ ὁ χιονόλευκος λαιμὸς ἐμαρτύρουν περὶ τῆς εὐγενείας της. Ἦτο δὲ ἐνδεδυμένη κατὰ τὸν συρμὸν τῆς τότε ἐποχῆς, ὄντα κρῶμα ἀνατολικὸν καὶ ἐξαίρετον. Ἐπὶ τοῦ λευκοῦ μεταξίνου ἐνδύματος καὶ [illegible] περιστηθίου ἐφόρει τὸν θραυὸν καὶ συνεκεκυμμένον [illegible] ἢ μᾶλλον τὸ κοῦδικον, ὅπερ μέχρι σήμερον φορεῖται [illegible] ὁδὸς τῆς Κερκασίας, κατασκευαλμένον καὶ χρυσοῦ [illegible] κρυβδμενον πῆς, δεδεμένον ἀπλῶς περὶ τὴν κεφαλὴν [illegible] πέπτει ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέρους ἀπὸ τὸν ἀέρα, καὶ κατεφαίνετο τὴν πλουσίαν καστανόχρουν κόμην τῆς κρατουμένην ἀπὸ [illegible] πρὸς τὰ ἔσωθεν ὑπὸ ταινίας μαργαριτῶν. Ἀνοιξάσης δὲ ἐπὶ τῇ προσεγγίσει τοῦ Ἄγγλου ἐπόπτου: «Καλὴν ἡμέραν, Ἐδηγενέστατε Ἀκόλουθε», εἶπε, καὶ ἔστρεψε τὸ βῆμα πρὸς τὸ παλάτιον, στραφέντος συγχρόνως καὶ τοῦ Ἐδουάρδου.

«Εὐγενεστάτη Δέσποινα, εἶπεν οὗτος, ἐὰν ἐγνώριζα ὅτι εἶσθε ἐδῶ, δὲν θὰ ἐτόλμων νὰ παρουσιασθῶ. Περιμένων ὅμως νὰ λάβω συνέντευξιν μετὰ τοῦ εὐγενοῦς πατρός σου, ἐξῆλθον ἵνα ἀπολαύσω τὴν ὡραιότητα τῆς ἡμέρας».

«Ναί», ἀπεκρίθη ἐκείνη, ἀφ' ἧς Ρούστον, στρέψας μετ' αὐτῆς, ἐπορεύετο παρὰ τὸ πλευρόν της, εἰγαπῶ νὰ ἀποσύρωμαι εἰς αὐτὸν τὸν κῆπον· ἐκεῖ μόνον τῆς τύρβης τῆς πόλεως, καὶ μοὶ ἀρέσει νὰ βλέπω ἀπ' ἐκεῖ τὰ κυανὰ ὕδατα τοῦ Κωνσταντίνου».

«Καὶ εἶναι πράγματι ὡραία! τοσαύτη κίνησις καὶ συγχρόνως τοσαύτη ἡσυχία! μόνον ὡραία θέα δὲν εἰρίσκεται αὐτὰ τὰς κόπους αὐτοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος, ἂν καὶ οἱ Παλαιολόγοι κατέβαλλον πᾶσαν προσπάθειαν. Ἐγώ, μάλιστα, ἐξεπλήσσθην μετὰ τίνα σιωπὴν, συναισθάνομαι τοῦτο περισσότερον, ἴσως διότι ἐπορεύθον δύο ἔτη ἀφ' ὅτου συνηντήθημεν ἐδῶ».

«Τόν ἔμην παιδίον, εἶπεν ἡ Θεοδώρα· ἀλλ' ἐνθυμοῦσαι ἴσως πόσον κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἠγάπων οὗτον τὸν κῆπον καὶ ταύτην τὴν θέσιν».

«Δὲν ἐνθυμοῦμαι, Δέσποινα, τίποτε ἐξ ὅσων ἀγαπᾶτε πολὺ καλὰ τὸ ἠξεύρω».

«Ὑπάρχουν τοιαῦται θέαι εἰς τὴν Ἀγγλίαν;» ἠρώτησεν ἡ Θεοδώρα, ἵνα παραιτήσῃ συνομιλίαν ἣν προφανῶς ἐθεώρει ἐπικίνδυνον.

«Τίποτε τόσον ὑψηλὰ καὶ τόσον ὡραῖον, ἀπεκρίθη ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος. Αἱ θάλασσαί μας δὲν ἀμιλλῶνται τὴν Προποντίδα. Καὶ τώρα, ἐνῷ ἐδῶ περιπατοῦμεν ὑπὸ τὰ ὡραῖα ταῦτα δένδρα, καὶ ὀσφραινόμεθα τὴν εὐωδίαν τῶν ἀνθέων, τριαντάφυλλα καὶ ψάχνη καὶ χιόνες μασιζοῦσι τὴν Ἀγγλίαν, καὶ κάμνουσιν ἐλεεινοὺς τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς κοιλάδας».

«Εἶναι ἀκόμη ὁ πατήρ μου εἰς τὴν Σύνοδον;» ἠρώτησεν ἡ Θεοδώρα.

«Μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ Ἐδουάρδος· καὶ ὁ Ἄρχων Χρυσολωρᾶς περιμένει νὰ τῷ ὁμιλήσῃ περὶ σπουδαίας ὑποθέσεως».

«Περὶ πολιτικῆς, βεβαίως, εἶπεν ἡ Θεοδώρα, μᾶλλον ἀνησύχως».

«Περὶ ἀτομικῶν του ὑποθέσεων, ἀπήντησεν ὁ Ἀκόλουθος, ἀπενέων τὴν ὡραίαν σινοδόν του. Μανθάνω, ὅτι ἡ Αὐλὴ θὰ ἀνακτήσῃ ἐπὶ ὀλίγον ἔτος καλλωνίν».

«Πράγματι, εἶπεν ἡ Θεοδώρα. Καὶ ἔχει τοῦτο σχέσιν τινὰ μὲ τὴν συνομιλίαν τοῦ Χρυσολωρᾶ μετὰ τοῦ πατρός μου;»

«Βεβαιότατα, ἀπήντησεν ὁ Ἐδουάρδος. Τὸ πρᾶγμα θὰ γείνῃ γνωστὸν μετ' ὀλίγας ὥρας. Ὁ Ἄρχων Χρυσολωρᾶς ἠρωτήθη ὑπὸ τῆς θεραπείας τοῦ Ἐξάρχου τῆς Σηλυβρίας».

«Τὸν συγγράφω, εἶπε μετὰ σπουδῆς ἡ Θεοδώρα. Εἶναι γενναῖος καὶ τίμιος, καὶ ἡ ἀλλοῖ τοῦ, δὲν ἀφαιρεῖλλο, τὸν τιμῇ. Τὸν συγγράφω ἐξ ὅλης καρδίας».

«Ὁ Χρυσολωρᾶς εἶναι, τῷ ὄντι, τὸ ἐκλεκτότερον ἄνθος τῆς Βυζαντινῆς ἀριστοκρατίας, ἀπήντησεν ὁ Δὲ Ρούστον. Καὶ ὅμως·...νὰ σοὶ τὸ εἴπω, Δέσποινα;..... Καὶ ὅμως δὲν γνωρίζω ἂν χθὲς θὰ ἠδυνάμην νὰ ἔλεγον τοῦτο εἰς σέ».

«Χθὲς ἡ σήμερον, Σὲρ Ἐδουάρδε Δὲ Ρούστον, θὰ ἠδύνασο ἐξ ἴσου νὰ μοὶ ἔλεγες τὴν ἀλήθειαν περὶ τοῦ Ἄρχοντος Χρυσολωρᾶ. Εἶσαι περισσότερον ἢ ἄδικος πρὸς τὸν ἑαυτόν σου».

«Φοβοῦμαι ὅτι δὲν θὰ τὸ ἐπράττον», ἀπήντησε.

«Καὶ ἀπὸ πότε ἐγνώσθη ὁ ἀρραδεὼν; ἠρώτησεν ἡ Θεοδώρα. Δὲν ἤκουσα τὸν ἐλάχιστον ψιθυρισμὸν περὶ τούτου μέχρις αὐτῆς τῆς στιγμῆς».

«Ὅτε ἐγὼ τὸν ἐγνώριζα μέχρι σήμερον διότι ὁ Χρυσολωρᾶς δὲν ἐπεθύμει νὰ καθίσταται οὗτος γνωστὸς εἰς τοὺς ἄλλους, μέχρις οὗ ὁ πατήρ σου πρώτον ἤκουε περὶ τούτου διότι αὐτὸς ὑπῆρξε πάντοτε τόσον στενὸς φίλος τοῦ Ἄρχοντος Ἐμμανουὴλ. Ἀλλ' εἶναι ἤδη τέσσαρες μῆνες ἀφ' ὅτου ἠρραβωνιάσθησαν».

«Καὶ εἶναι ἀκόμη μὲ τὸν πατέρα μου;» ἠρώτησεν ἡ σύντροφός του.

«Μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ Ἐδουάρδος. Ἀλλὰ τώρα, κυρία μοι, δύναμαι, ἄνευ βεβαιότητος ἐξορίας μου ἀπὸ αὐτὸν τὸν ὡραῖον κῆπον περὶ οὗ ὡμιλοῦμεν, νὰ σοὶ εἴπω, Δέσποινα, τί, ἀφ' ὅτου ἐμάθον περὶ τῆς εὐτυχίας τοῦ Χρυσολωρᾶ, ἤγκεικα ἀρκετὰ ὑπερήφανος νὰ ἐλπίζῃ;»

Δὲν ἐδόθη ἀπάντησις.

«Ἀγαπητὴ Θεοδώρα, εἶπεν ὁ Δὲ Ρούστον, θὰ τὸ ἐγνώρισες, θὰ τὸ ἠσθάνθης, ὅτι, πολὺ πρὸ τῆς προσελεύσεως τοῦ πατρός σου ἤτις μᾶς ἐχώρισεν ἐπὶ τὶ χρονικὸν διάστημα, ἦσο ἀγαπητοτέρα εἰς ἐμὲ παρά·.....»

Ἀλλ' ἐνῷ ὡμίλει, διέκοψεν, ἐκ τῆς παρουσίας ἑνὸς τῶν περὶ τὸν Προποδεσπόταρον, ὅστις εἶπεν: «Ἄρχον Ἀκόλουθε, ὁ κύριος μου μὲ διέταξε νὰ σοὶ εἴπω, ὅτι ἐὰν ἐπιθυμῇς νὰ τὸν τιμήσῃς διὰ τῆς παρουσίας σου, εἶναι εἰς τὰς διατυγάς σου».

«Ἀμέσως, ἀπήντησεν ὁ Δὲ Ρούστον, καὶ παρατηρῶν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπείμενε, προσέθηκεν: Ἔρχομαι εὐθὺς· πήγαινε καὶ ἀνάγγειλέ το εἰς τὸν κύριόν σου».

Καὶ ἐνῷ ὁ ὑπηρέτης ἀπήχετο, «Πήγαινε, πήγαινε, Ἄρχον Ἀκόλουθε, εἶπεν ἡ Θεοδώρα. Δὲν ἔπρεπε νὰ μοὶ ὁμιλῇς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον· ἴσως τὸ ἐσκάφθην ἴσως τὸ ἐπαπειλα· ἀλλὰ τώρα, διὰ τὴν ἀγάπην τῆς Παναγίας, πήγαινε, ἄφησέ με· θὰ συναντηθῶμεν πάλιν».

«Θὰ συναντηθῶμεν πάλιν;» ἠρώτησεν ὁ Δὲ Ρούστον. «Ναί, ναί, ἀλλ' ἄφες με τώρα».

Ὁ δὲ ὑπνίτης, ἰδὼν τὴν ταραχήν της, καὶ φοβηθεὶς μή τις ἐκ τῶν ἀνεστῶν παρατηρήσῃ τοῦτο, ὑπήκουσε, περιέπατος. «Ἡ δὲν ἐνοοῦ πάντα, ἔλεγε κοὶ' ἑαυτόν ὁ ὑπνίτης μετεβαίνων εἰς τὸ Προποδεσπόταρον, ἢ ἀν δὲν ἠθέλησε [illegible] τὴν καρδίαν της, οὐδέποτε θὰ συγκατετίθετο νὰ ἀνοιξῇ τὰ δίλογα ἄτινα τῇ εἶπα. Θὰ τὴν ἴδω καὶ πάλιν, καὶ τότε θὰ τὰ καταφέρω καλλίτερα».

Ταῦτα διαλογιζόμενος, εἰσῆλθεν εἰς τὴν στοάν, καὶ εὐθὺς εἰσῆλθε εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Φραντζῆ. Ἔτυχε δὲ αὐτὸν ὁμιλοῦντα μετὰ τοῦ Ρηγάδου.

«Λοιπόν, Ἄρχον Ἀκόλουθε, ἐπὶ μοὶ φαίνεται ὅτι εὑρομεν τὸν κατάλληλον ἄνθρωπον, καὶ ὅτι θὰ ἐγκριθῇ ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος».

«Χαίρω ὅτι σὲ εὐχαριστεῖ ἡ ἐκλογή μου. Ἔρχεσαι ἀπὸ τὴν Σύνοδον;»

«Μάλιστα. Τὰ ἔγγραφα ἀπεφασίσθησαν ἀπὸ ὑπεσθεῖσαν τὴν [illegible] ἀμφιβόλιον εὐθὺς ὡς παρασκευασθῶσι τὰ τῆς εἰσόδου τοῦ [illegible] ἀνάκτος».

«Ἔχει [illegible], ἀπήντησεν ὁ ὑπνίτης. Καὶ πότε θὰ ἀναχωρήσῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς Ἀδριανούπολιν;»

«Ὁ Αὐτοκράτωρ θὰ τὸν ἴδῃ πρώτον, ἀπήντησεν ὁ Φραντζῆς· [illegible] ἡ ὥρα πληναίας διότι διέταξε νὰ μεταβῇ [illegible] μόνον μετὰ τὴν ἔξοδον του ἀπὸ τὴν Σύνοδον. [illegible] ἀναχάνεις τὸ τεράγγωνον, περὶ οὗ πρὸ μικροῦ [illegible] εἰς τὴν στοὰν μεγαλοπρέπειαν τῶν περὶ αὐτὸν [illegible] ἐπὶ πολὺ τὴν εἶχον συνειδήσει. Καὶ ὅμως, τὰ [illegible] Παλάτιον, ἀπὸ τῶν ἡμερῶν τοῦ Θεοφίλου ἢ [illegible] ἦσαν ἀρχαῖοι καὶ παρεκμαζῆ. Τὸ χρυσοῦν δένδρον μετὰ τῶν δύοντων πτηνῶν μετὰ πολλοῦ εἶχε μεταθῇ εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τῶν Μακεδόνων, οἱ δὲ χρυσοὶ λέοντες πρὸ πολλοῦ εἶχον πάψει ἐκπλήττοντες τὸν διαβάτην διὰ τῶν μηχανικῶν ὀρυγμῶν των. Ἀλλὰ καὶ οὗτοι, τὰ πάντα ἐνέφαινον μεγαλεῖον καὶ πολυτέλειαν, πανταχοῦ δὲ ὁ θεατὴς ἔβλεπε τοίχους μαρμαρίνους καὶ στοάς, καὶ δόρυφας χαλυστεύκτους, καὶ πολυτιμήματα μοσαϊκά. Πρὸ αὐτῶν ὑπῆρχε τὸ περιώνυμον Σιγμὰ (Σ), ὁ πολὺν εἰς Ἀγίας Εἰρήνης, εἰς τὸν πέντε ἀέτους περιελίμπτρινον καὶ κατεσάρκιον τὸ παλάτιον, καὶ εἰ μαρμάρινοι αὐτῆς τοῖχοι, ποικίλοι χρωματισμένοι, παριστάνον οἰονεὶ δάσος κατὰ τὸ φθινόπωρον. Καὶ δεξιόθεν μὲν ἔκειτο ἡ ἀργυρᾶ κρήνη, ἤτις ὅμως διετήρει μόνον τὸ Πάριον μάρμαρον, ἀντὶ τοῦ πολυτίμου μετάλλου ἐξ οὗ ἐδόθη τὸ ὄνομα, ἀριστερόθεν δὲ τὰ ἰδιαίτερα δωμάτια τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅν τὰ ἐκέρασα μάρμαρα ἀπέστιλβον ἀντανακλῶντα τὰς ἀκτῖνας τοῦ δύοντος ἡλίου. Ἐστάθη ἐπιπλήττας ἐπὶ δύο φίλοι, ἐπαίβησαν περιμένοντες ὀλίγον ἐντὸς τῆς αἰθούσης, ἐξ οὗ μὲν ἔδαφος ἦτο ἐστρωμένον διὰ μοσαϊκῶν, οἱ δὲ τοῖχοι ἐκοσμοῦντο διὰ πτερῶν σπανιωτάτων πτηνῶν πορφυρῶν, πρασίνων καὶ περιχρύσων. Μετὰ ταῦτα εἰσῆλθησαν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Καμεραρίου ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος, διαβάντες στοὰς καὶ αἰθούσας ἀμιλλομένας πρὸς ἀλλήλας εἰς κάλλος καὶ πλοῦτον. Καὶ τίνων μὲν ἐκαλύπτον τοὺς τοίχους χρυσοκέντητα ἐκ μετάξης ὑφάσματα, τινὼν δὲ κελοῦδον ποικιλμένον διὰ μαργαριτῶν. Τινὲς περιείχον ἐπιχρυσωμένα μάρμαρα· ἄλλαι ἔγκαυστα (ψηφίδες) ἐκ Λιμόνων (Limoges) ἢ μοσαϊκὰ ἐκ Βενετίας. Τέλος, ἠρώχθη ἡ χρυσῆ πύλη, καὶ ὁ Πρωτοσπαθάριος μετὰ τοῦ Ἀκολουθοῦ εὑρέθησαν ἐνώπιον τοῦ Αὐτοκράτορος.

Ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος ἐκάθητο ἐπὶ θρόνου ἐξ ἐβένου καὶ ἐλεφάντος, κεκοσμημένου καὶ διὰ πολυτίμων λίθων. Ἐπανελθὼν πρὸ μικροῦ ἐκ τῆς Συνόδου, ἔφερεν ἔτι τὰ αὐτοκρατορικὰ διάσημα, τὸ ἐρυθρὸν σανδάλιον, τὸν λευκοπάρυφον μανδύαν καὶ τὸ αὐτοκρατορικὸν διάδημα. Τὸ τελευταῖον τοῦτο σύμβολον εἶχε βαρδαρικὴν τινὰ μεγαλοπρέπειαν· ἦτο ὑψηλὸν πυραμιδικὸν κάλυμμα ἐκ κυανεύθρου μετάξης, ἀστράπτον ἐκ μαργαριτῶν καὶ ἀδαμάντων, ἔχον ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐλαφρὰν σφαῖραν καὶ σταυρὸν ἐκ χρυσοῦ· ἐνῷ δύο λωρίδες μαργαριτῶν ἐκρέμαντο ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ φέροντος αὐτό.

Ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος θὰ ἦτο ἡλικίας τεσσαρακοντα ἑπτὰ ἐτῶν, ὡραῖος καὶ ἐκδιδλλων μὲ ἡμῶν καὶ εἶνα ἐξ τοῦ, ἀποφασιστικός, καὶ ἐνίοτε μᾶλλον δίοκυρος τὸν χαρακτῆρα. Καὶ ὅμως ἐν τῇ ἐκφράσει τοῦ προσώπου του ὑπῆρχε τι ὑπερ ἴσως θὰ ἐκαμεν ἕνα φυσιογνώμονα νὰ εἴπῃ ὅ,τι ἐλέχθη περὶ τοῦ Καρόλου τοῦ Μάρτυρος. «Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποθάνῃ ἐκ φυσικοῦ θανάτου».

Ἐκαλεσθέισης τῆς ἀνομασμένης τελετῆς τοῦ προσανηλωτος, τῶν ἐξωμοιατῶν καὶ τῶν Βαρέγγων ἀσπόνων πρηνῆδον, καὶ ἐγγισάντων τρὶς τὸ πάτωμα διὰ τῶν κεφαλῶν των, ὁ Κωνσταντῖνος ὡμίλησε:

«Καλὴν ἡμέραν σου, Ἄρχον Ἀκόλουθε. Ἤκουσας διατί σε ἐκαλέσαμεν ἐνώπιον ἡμῶν;»

«Ἤκουσα, Μεγαλειότατε. Ἡ Σὴ Ὑπερεκλαμπρότης εὐηφεστήθη νὰ ἐπιθυμήσῃ ἵνα εὕρω ἕνα Βάρεγγον ὅστις θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναλάβῃ ἀποστολὴν εἰς Ἀδριανούπολιν.

«Μάλιστα. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος;»

«Αὐτός, Ὑπερεκλαμπρότατε».

«Ποῦ σὲ εἴδομεν πρότερον, ἄνθρωπε; Ἐνθυμοῦμαι. Σὺ ἔφερες τὴν εἴδησιν περὶ τῆς ἁπωλείας τοῦ Ἐντεκοῦ πλοίου. Οὐδέποτε λησμονοῦμεν μορφὴν ἣν ἅπαξ εἴδομεν.

(Συνέχεια εἰς τὸ φύλλον τῆς τρεχούσης Κυριακῆς).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΪ-ΣΟΝ ΝΗΑ, Διδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ φύλλου τῆς παρελθούσης Κυριακῆς).

«Θαυμάσιον!» εἶπεν ὁ Κουρσαλάκης, ὅσας, μετὰ τῆς ἀγχιγοῦς ράδδου του ἵστατο παρὰ τὸν θρόνον, εἰς τὸν Ἀρχιγοῦμαστέα, ὅστις ἐκίνης ἦτο παρὼν λόγῳ τῆς ὑπηρεσίας του.

«Ἀληθῆς μνήμη Καίσαρος», ἀπήντησεν ὁ Ἀνδρέας οὗτος.

«Ἐπιθυμοῦμεν, εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος, μὴ δοὺς προσοχὴν εἰς τὰς παρατηρήσεις ταύτας, νὰ λάβωμεν ὅσον δυνάμεθα ἀκριβῆ πληροφορίαν περὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Σουλτάνου ἐν Ἀδριανουπόλει. Πληροφορούμεθα ὅτι δύνασαι νὰ ἐκληφθῇς ὡς Τοῦρκος, ἄνθρωπε· οὗτος ἔχει;»

«Δύναμαι, Ὑπερκλαμπρότατε· ἡ μήτηρ μου κατήγετο ἐκ Τούρκων».

«Θὰ πράξῃς καλῶς, ἐξηκολούθησεν ὁ Αὐτοκράτωρ νὰ ποιήσῃς χρῆσιν ὅλης τῆς ἐπιτηδειότητός σαυ διότι, ἐὰν ὁ Μοάμεθ σὲ ἀνακαλύψῃ, γνωρίζεις τὰς συνεπείας. Ἐπιθυμοῦμεν ἰδίᾳ νὰ μάθωμεν: ποῖαι εἶναι αἱ παρούσαι ἀσχολίαι του—ἐὰν ἀσχολῆται εἰς κατασκευὴν πυροβολικοῦ—ἐὰν γίνεται λόγος ἐν τῷ στρατῷ του περὶ Μὴν προσεχοῦς ἐκστρατείας ἐναντίον τῆς Χριστιανικῆς ταύτης πόλεως—πόσον στρατὸν ἔχει μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ποίας ἐνεργείας ἀναμένει».

«Θὰ πληροφορηθῶ ὅ,τι διατάσσει ἡ Ὑπερκλαμπρότης σου», εἶπεν ὁ Βάραγγος.

«Καὶ πρέπει νὰ κράξῃς τοῦτο ταχέως. Ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος θὰ ἀναμένωμεν πάλιν τὴν παρουσίαν σου. Ἂς τῷ δοθῇ εἰς ἔπος ἐκ τῶν σταύλων μας, καὶ ἑκατὸν χρυσὰ νομίσματα. Καὶ ἂς μὴ ἀπολεσθῇ χρόνος. Δύνασαι πιθανὸν ν' ἀναχωρήσῃς ἀφρόνον».

«Εἰς τὴν χαραυγήν, Ὑπερκλαμπρότατε».

«Πολὺ καλῶς· ἡ Παναγία νὰ σὲ φυλάττῃ! "Ἀρχον Πρωτοβεστιάριε, ἐπιθυμοῦμεν τὴν παρουσίαν σου. Οἱ λοιποὶ δύνανται ν' ἀπέλθωσιν».

Ὁ Δὲ Ρούστον καὶ ὁ Ριχάρδος Μπούρστος, ζητήσαντες τὴν ἄδειαν ν' ἀπέλθωσι, πάραυτα ἐτράπησαν εἰς τὰ δωμάτια τοῦ ἀρχόντου.

«Τώρα, Μπούρστε, εἶπεν οὗτος, ὡς ἐστράφη πρὸς ἀνάδασιν τῆς μαρμαρίνης κλίμακος, κράτησε ὑψηλὰ τὴν φῆμην τῶν Βαράγγων. Τὸ ἔργον τὸ ἀσκόν ἀνέλαβες εἶναι δύσκολον. Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ φανῇς ἀνάξιος».

«Μάλιστα, "Ἄρχον μου, εἶπεν ὁ Μπούρστος, μὴ φοβοῦ περὶ τούτου. Δυσκόλως δύναται νὰ συμβῇ εἰς οἱονδήποτε ἄνθρωπον ἀλλ' ἂν μὲ προστατεύσῃ ὀλίγον ὁ "Αγιος Γεώργιος, ἐγὼ θὰ προστατεύσω τὸν ἑαυτόν μου ὅσον ἀφορᾷ τὰ λοιπά. Εἶναι ἀνάγκη νὰ παρουσιασθῶ ἐνώπιόν σου, "Ἄρχον μου, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου;»

«Ναί, εἶπεν ὁ Δὲ Ρούστον. Ἐλθὲ ἐδῶ μετὰ τὴν [illegible] τῶν πολλῶν ἀπόψε. "Ισως νὰ ἔχω νὰ σοὶ εἴπω κάτι [illegible] τερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

«Ζηνὸ συγγνώμην διὰ ταύτας τὰς κακ[illegible]
"Αρσῃ μ' ἀφῆρας, Κύρε, εἰς τὴν δυ[illegible]
—Λ! οὕτως ἔχει· Ἐ! ἰοιπόν, σῶς πρ[illegible]

«ΡΩΜΑΙΟΣ καὶ Ι[illegible]

Ἡ διήγησίς μας ἐπιστρέφει εἰς τὸν Χρυσολω[illegible] χόμενος ἐκ τοῦ γραφείου τοῦ Πρωτοβεστιαρίου, [illegible] πρώτοις καὶ ἐπεύνη πάλιν πρὸς τὴν Σηλυβρίαν. Ἀλλ' [illegible] δεξιοὶς εἰς τὸ Παλάτιον ἐκείνην τὴν νύκτα, εἰς ἣν ἦτο πρ[illegible] κοιλημένος καὶ ἐχρειάζετο καιρὸν νὰ σκεφθῇ ποῖα ἔπρεπε [illegible] ἦτο ἡ διαγωγή του ἐν σχέσει πρὸς ἕνα ἄνθρωπον ὅν, μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἐσέβετο καὶ ἠγάπα σχεδὸν [illegible] πατέρα. Δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ αἰσθάνηται ὅτι ὀφείλετο [illegible] αὐτὸν καὶ τὴν μνήμην του εἰδος τι αἰτήσεως συγγνώμης. [illegible] ἀπεφάσισε νὰ δράξῃ τὴν ἐλαχίστην ἀφορμὴν ἵνα [illegible] μετὰ τοῦ Φραντζῆ, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ, οὔτε νὰ τὸν ἀποφεύγῃ οὔτε νὰ τὸν ἐπιζητῇ.

Καὶ ἀπεφάσισε μὲν τοῦτο, ἀλλὰ κατὰ τὸ συμπόσιον τῆς ἑσπέρας ἐκείνης δὲν ἀφῆκεν εὐκαιρίαν συνομιλίας μεταξύ των. Ὁ Δὲ Ρούστον ἦλθε μόνος ἐκεῖ καὶ ἤκουσε παρὰ τοῦ Χρυσολωρᾶ πάντα τὰ διατρέξαντα.

«Ἀπὸ ἑκατὸν [illegible], ἔφη ὁ Ἐμμανουήλ, ἡ ἐπέμβασις τοῦ Αὐτοκράτορος ἦτο ἀσκόπος, ἀλλ' ὁ καιρὸς ἐκεῖνος παρῆλθε».

«Καὶ δὲν [illegible], ἀπεκρίθη ὁ ἐπίτροπος. Θὰ προσπαθήσω ὅμως νὰ σὲ συμβουλεύσω μὲ τὸν Πρωτοβεστιάριον. Αὐτὸς μὲν ὠφελεῖ [illegible] ἀγνὴ συγκατάβασις· καὶ σὺ ὅμως ἔπρεπε νὰ μὴ ἐλησμόνεις τὴν διάφανειαν τῶν ἐλπίδων του.

«Ἐνοῦ, λοιπόν, εἰρηνοποιός. Θὰ ἔλθω αὔριον νὰ μοὶ εἴπῃς τὶ κατορθώσας».

Μετὰ τὸ συμπόσιον, ἤτοι περὶ τὴν 2 τῆς πρωΐας, ὁ Χρυσολωρᾶς ἔπαυσε τὸν χρυσοφάλαρον ἵππον του, καὶ ἀπῆλθε βραδέως εἰς τὸν οἶκόν του. Ἡ νὺξ ἦτο σκοτεινοτάτη, καὶ οἱ λαμπάδες τῶν προπορευομένων ἐξ θεραπόντων του ἐφώτιζον τὴν ὁδόν.

Ὁ θυρωρὸς ἐγερθεὶς· ἡ μεγάλη αὐλειος θύρα ἦτο ὀρθάνοικτος, αὐτὸς δὲ εἶπεν:

«Αὐθέντα, ἀγγελιαφόρος ἐκ Σηλυβρίας περιμένει νὰ σὲ ἴδῃ».

«Ἀγγελιαφόρος ἐκ Σηλυβρίας! ἐβόησεν ὁ Χρυσολωρᾶς. Ποῦ εἶναι; τὶ νέα φέρει; Πῶς; εἶσαι σὺ Δημήτριε; ἠρώτησεν ἀναγνωρίσας τὸν γηραιὸν ὑπηρέτην τοῦ Ἐξάρχου ἱστάμενον ἐν βαθυπάτῃ θλίψει. Διὰ τὸ ὄνομα τῆς Παναγίας, τὶ τρέχει;»

«Αὐθέντα μου;...» Ἀλλ' ὁ Δημήτριος δὲν ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ πλέον τῆς λέξεως ταύτης.

«Τὶ τρέχει; τὶ συνέβη; ἐφώνησεν ὁ Ἐμμανουὴλ ἀνυπομόνως ἀπῄρας ἀπὸ τοῦ ἵππου. Μὰ τὸν Ἅγιον Δημήτριον, τόσον χειρότερα διὰ σὲ ἐὰν δὲν ὁμιλήσῃς!»

«Οἱ Τοῦρκοι, αὐθέντα μου!.... Τοὺς ἔπῆραν τοὺς συνέλαβον ὅλους!».

«Ποίους ὅλους, ἀνάθεμε; Τὶ Τούρκους λέγεις; Μὰ τὴν Παναγίαν, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι μεθυσμένος! Ποίους συνέλαβον, ἄνθρωπε;»

«Τὸν Κύριόν μου, αὐθέντα, τὴν Ἀρχόντισσαν, καὶ τὴν νέαν κυρίαν μου».

«Ἀδύνατον, ἀνέκραξεν ὁ Χρυσολωρᾶς, μετ' αὐξανούσης ταραχῆς. Ἀδύνατον! Ποῖοι Τοῦρκοι ἐτόλμησαν νὰ φανοῦν τόσον πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως;»

«Αὐτὸ δὲν τὸ γνωρίζω, "Ἄρχον μου. Ἀλλὰ σήμερον, εἰς τὰς τρεῖς μετὰ τὸ μεσημέρι, ἠρχισαμεν τὴν πίδησιν, ὅτι ἑκατὸν πενήντα ἑξαπλοῖ Τοῦρκοι ἐφθάνοσαν ὡν τάσαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἰσορλοῦ καὶ τοῦ Ἐκαμαλῆ. Ὁ κύριός μου ἀπεράσισε νὰ βάλῃ τὴν οἰκογένειάν του εἰς λέμβον καὶ νὰ τὴν στείλῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, αὐτὸς δὲ νὰ ἀπερασπισθῇ τὴν Σηλυβρίαν. Ἐγὼ ἑτοίμασα τὴν λέμβον, καὶ ἔβαλα τοὺς ἀνθρώπους μέσα· ὁ κύριός μου κατεβαίνεν ἀπὸ τὸν λόφον, ὅταν ἔξαφνα ὅλοι οἱ Τοῦρκοι ἐφάνησαν διὰ μιᾶς, καὶ εἰς μίαν στιγμὴν εἶδα τὰ κεφάλια τῶν Τουρκαῶν ὀλίγον εἰς τὸν λόφον. Ἐκραυγάσαμεν τὸ πλοῖον, καὶ ὅλοι ἤμεθα ἕτοιμοι νὰ φύγωμεν. Ἀλλὰ ἦτο, δυστυχῶς, παρπολὺ ἀργά. Ἐν ἀπόσπασμα Τούρκων τοὺς περιεκύκλωσε καὶ τοὺς συνέλαβε. Τίποτε ἄλλο δὲν ἠξεύρω».

«Μήπως εἶδες ἂν τοὺς ἔβλαψαν;»

«Ὄχι, αὐθέντα μου, δὲν ἐτόλμησα νὰ ἔβγω εἰς τὴν ἐξηράν. Μοῦ φαίνεται ὅμως ὅτι ἐλεισαν τὰς πόλας τῆς Σηλυβρίας, καὶ ἀπῆρχαν ἔφυγαν πάλι χωρὶς νὰ προξενήσουν κανμίαν ἄλλην ἐλάβη».

«Ἔκαμαν ἀρκετήν, εἶπε πικρῶς ὁ Χρυσολωρᾶς, οἱ ἀπίστοι, οἱ σκύλοι! Ἀλλὰ θὰ δοκιμήσωμεν τοὺς αἰχμαλωτισθέντας· θὰ ἐκδικηθῶμεν τοὺς Τούρκους. Δημήτριε, ἔλα μαζί μου· καὶ σύ, Νικηφόρε· καὶ σύ, Μεθόδιε. Πηγαίνω εἰς τὸ Παλάτιον· ἀκολουθῆτε με ἄλοι σας ταχέως».

Καὶ χωρὶς νὰ παρμείνῃ λεμπάδας ἢ συνοδείαν, ἔτρεξε πρὸς τὰ Ἀνάκτορα. Ἡ ταγὴς τῆς προσεγγίσεώς του ἔξυγιερε τοὺς σκοτοὺς· καὶ οἱ Βάραγγοι τὸν περιεκύκλωσαν.

«Πρέπει νὰ ἴδω τὸν Μέγαν Ἀκόλουθον, εἶπεν ἀνοξέτατα μου».

«Πρέπει νὰ μοῦ εἴπῃς "Ἄρχον, τὸ σύνθημα», ἀπεκρίθη ὁ ἑπὶ κεφαλῆς.

«Τὸ σύνθημα! καὶ πῶς ἠμπορῶ νὰ τὸ ἠξεύρω; Θέλω νὰ ὁμιλήσω τοῦ Μεγάλου Ἀκολούθου περὶ ἐπειγούσης ὑποθέσεως».

«Φοβοῦμαι, "Ἄρχον μου, δὲν ἐπιτρέπεται, ἐκτὸς ἐὰν μοῦ δώσῃς τὸ σύνθημα».

«Ἄνοιξε τὴν θύραν εἰς τὴν στιγμήν», εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς.

«Ἄρχον μου, ἔχομεν αὐστηρὰν διαταγὴν περὶ τοῦ ἐναντίου».

«Λοιπόν, κάμε μου τὴν χάριν, εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς, καταστέλλων τὴν ἀνυπομονησίαν του, νὰ εἰπῇς εἰς τὸν Μέγαν Ἀκόλουθον, ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ τῷ ὁμιλήσω περὶ σπουδαιοτάτης ὑποθέσεως. Μὲ γνωρίζει ἀρκετά».

Οἱ φρουροὶ συναφθέντες μεταξύ των, ἐσφύγγισαν τὴν πορκλαρίν λογχάν. Καὶ ὁ ἐπὶ κεφαλῆς εἶπεν: «Καλῶς, "Ἄρχον μου», εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλήν.

Ὁ Χρυσολωρᾶς, μείνας μόνος, ἐσκέφθη ὅτι ἔπρεπε νὰ εἴχε λάχει τινὰ ἡ τοιαύτη προφύλαξις τῆς ἐρημίας. Ἡ ἀνάρρησις τοῦ Κωνσταντίνου εἶχε διαμλυνσιμφθῆ ὅλοι, ἂν καὶ ἡ Αὐτοκρατορία περιωρίζετο μόνον ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δὲν ἔλειπον ὅμως ἀνάρχικαι μνησιτῆς τοῦ θρόνου. Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας, ἠκούσθησαν βήματα, ἀνοιχθείσης δὲ τῆς πύλης, οἱ δύο φίλοι συνηντήθησαν.

«Δι' ὄνομα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου! τὶ δηλοῖ τοῦτο;» ἀνερώτησεν ὁ Δὲ Ρούστον.

«Ἂς εἰσέλθωμεν εἰς τὰ δωμάτιά σου, καὶ θὰ τὰ μάθῃς ὅλα, εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς. Ὁ Σὴρ Ἐδουάρδος ἰδὼν τὸν φίλον του ταραγμένον, [illegible] χωρὶς νὰ εἰπῇ λέξιν, μόλις ἐκ δευτέρου ἐπέβλεψεν εἰς τὸν μικρὸν θάλαμον, περὶ οὗ [illegible] ἀνωτέρω. Οἱ συνοδεύοντες αὐτοὺς φύλακες ἀνε[illegible]

«Εἰς τί δύνασαι νὰ σὲ βοηθήσω, "Ἄρχον Χρυσολωρᾶ; ἠρ[illegible] ὁ ἐπίτροπος. Ἐνοῦ, ὅτι ἀπροσδοκήτων τι συνέβη. [illegible] ἀκούσας τὰ διατρέξαντα, καὶ ταραχθεὶς [illegible] ἀπὸ γεγονότος, ἠμείνεν ἄφωνος.

«[illegible] ἐνεφώνησεν, ἐν τέλει. Τρομερότατον! Ἀ[illegible] Πρέπει νὰ σκεφθῶμεν περὶ τοῦ [illegible] α ι νὰ γείνῃ;» [illegible]

«Ἀ[illegible] τὴν ἀνάκτησιν τῶν αἰχμαλωτισθέντων φ[illegible] ἐνοῦ, φοβοῦμαι, ἀκατόρθωτον. Ὁ Μέγας Δομέστικος δὲν θὰ συγκατανεύσῃ νὰ στείλῃ ὁρκωτοὺς μέγα στρατεύματα σῶμα· ἀλλὰ καὶ ἐὰν συγκατανεύσῃ, πρὶν ἢ ἑτοιμασθῇ ἐν οἱ στρατιῶται, ἡ ὁραία μηνστὴ σου πιθανὸν νὰ φθάσῃ εἰς Ἀδριανούπολιν. Ἀλλὰ θὰ προσπαθήσω νὰ φυλαχθῇ ἀπὸ κάτι ἐκεῖ σοῦ. Ἠξεύρεις ὅτι ὁ Βάραγγος, περὶ τοῦ ὁποίου σοὶ ὁμίλησα σήμερον τὴν πρωΐαν, θ' ἀναχωρήσῃ περὶ τὰ χαράγματα εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν.

«Δὲν τὸ ἤκουσα· ἀλλὰ τὶ μὲ τοῦτο;» ἠρώτησεν ὁ Χρυσολωρᾶς.

«Ἀνελαμβάνω ἐπ' ἐνθύνῃ μου, εἶπεν ὁ Ἐδουάρδος, νὰ τὸν διατείξω νὰ ἀγκλαστήσῃ καθ' ὅλον τὸν ἀρραγῆ καὶ ἐὰν χρεωνῆς εὐλογεῖν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃς, θὰ θέσω δέκα ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων ἀνδρῶν μου ὑπὸ τὰς διαταγάς σου. Κύριός δὲν δύνασαι νὰ προίδῃ τὶ καλὸν θὰ προέλθῃ ἐκ τούτου, ἀλλὰ δοκίμασε τὴν τύχην. Ἂν ἐρωτῇς τὴν γνώμην μου, εἶναι καλὸν νὰ ἀλλάξῃς ἐκ ὄψει τὴν πρότασίν μου».

«Ἡ Παναγία νὰ σοῦ ἀποδώσῃ τὸ καλὸν τὸ ἀπόιον μοὶ κ[illegible] μνεις, Δὲ Ρούστον! Ἀλλὰ πῶς θὰ κινήσωμεν;»

«Ἐντὸς μιᾶς ὥρας θὰ τοὺς ἔχω ἑτοίμους· ἀλλὰ σὺ δὲν εἶσαι ἕτοιμος».

«Θὰ ἑτοιμασθῇ εἰς ὀλιγώτερον τῆς ὥρας, ἀπήντησεν ὁ Ἐμμανουήλ. Θὰ παραλάβω καὶ ἐγὼ τρεῖς ἢ τέσσαρας τῶν ὑπηρετῶν μου· ὅσῳ τοῦτον μὲ παρμένον κάτοι.

«Μὴ λαμβάνης κανένα τῶν ἀπολῶν δὲν ἐμπιστεύεσαι τὸ λοῖος. Τοιοῦτοι ἄνθρωποι φέρουν περισσοτέραν σύγχυσιν καὶ ὀλιγωτέραν ὠφέλειαν. Σύ, λοιπόν, ὁπλίσου. Ἐγὼ διατάττω τοὺς ἀνθρώπους μου νὰ εἶναι ἕτοιμοι. Καὶ ἅμα ἑτοιμασθῇς, τρέξε νὰ μὲ εὕρῃς ἐδῶ».

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν ὁ Χρυσολωρᾶς ἐπέστρεψεν εἰς τὸ φίλον του ἐντελῶς ἠτοιμασμένος. Τέσσαρας τῶν πιστοτάτων φρουρῶν του ἀφῆρεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀνακτόρων.

«Ἐὰν ἔγασα διόλου καιρόν, εἶπεν ὁ Ἐδουάρδος. Ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν περιμένω τοὺς ἀνθρώπους μου. Εἶναι ὅλοι ἐκλεκτοί. Αὔριον πρέπει νὰ μάθῃ τὰ διατρέξαντα ὁ Αὐτοκράτωρ. Πόσοι ἀπρέτας ἔχεις μαζί σου;»

«Τέσσαρας, ἄξιοι ἐμπιστοσύνης, ἀπήντησεν ὁ Χρυσολωρᾶς».

«Πολὺ καλά. Τέσσαρες ἀπρέτας· σὺ καὶ ὁ Μπούρστος κόμνον ἐξ· πρόσθες τοὺς δέκα ἀνθρώπους μου, γίνονται δέκα ἕξ. Εἶθε νὰ ἤμην κ' ἐγὼ μαζί σου, Χρυσολωρᾶ!»

«Εἶθε νὰ σοὶ ἦτο εὔκολον, εἶπεν ὁ φίλος του. Ἀλλὰ τὶ σχέδιον μᾶς προτείνεις;»

«Ποῖαν ὥραν, εἰπῆς, συνέβη ἡ ἁρπαγή; σήμερον μετὰ μεσημέριαν, ἢ μᾶλλον χθές;»

«Περὶ τὴν τρίτην ὥραν, ὡς ἐπληροφορήθην».

«Καὶ ἤλθον διὰ Ἰσορλοῦ, ἀναμφιβόλως κατ' εὐθεῖαν εἰς Ἀδριανουπόλεως. Μόλις ἠμποροῦν νὰ φθάσουν αὔριον εἰς Ἀδριανούπολιν. Τρέξε, λοιπόν, ταχέως, καὶ μὴ φείσῃς τοὺς ἵππους· ὐδτι, εἰμαι βέβαιος ὅτι ἐὰν ἡ μνηστὴ σου φθάσῃ ἐκεῖ εἶναι χαμένη χωρὶς ἐλπίδα σωτηρίας».

«Κλῦθι λεπτὸν καὶ φαίνεται ὡς μία ὥρα, ἀνέκραξεν ὁ Ἐμμανουήλ. Πότε θὰ ἑτοιμασθοῦν οἱ στρατιῶται;»

«Τοὺς περιμένω ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν· ἀλλ' ἐπέστρεψα ταχύτερον ἢ ὅσον ὑπέθετα. Ἔχεις ἀρκετὰ χρήματα; Χωρὶς χρήματα τίποτε δὲν γίνεται».

«Ἔχω τοιοῦτον ὑπόψιν (χρυσά). Δὲν ἠδυνάμην νὰ λάβω περισσοτέρας χωρὶς νὰ φοβήσω τοὺς ὑπηρέτας μου».

«Λάβε περισσότερα χωρὶς νὰ φοβήσῃς τοὺς ὑπηρέτας μου· ἵνα λάβῃς τὰ ἀλόγοια, ἐγὼ θὰ σοὶ δώσω τὰ διπλῶνα, καὶ μερίσαμε τὰ εἰς τοὺς Βαράγγους».

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ φύλλον τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΪΣΟΝ ΝΗΑ, Διδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ φύλλου τῆς παρελθούσης Κυριακῆς).

«Ἡ Παναγία νὰ σ' εὐλογήσῃ!» ἀνέκραξεν ὁ Χρυσολωρᾶς, ὅταν ὁ φίλος του ἐπῆγε νὰ φέρῃ τὰ χρήματα.

«Ποῦ αὐτά, εἶπεν ἐπανελθὸν μετ' ὀλίγον ὁ ἱππότης. Ἀκούσω τοὺς ἐφίππους στρατιώτας αἰχμαλώντας. Μίαν λέξιν ἀκόμη· αὔριον θὰ ζητήσω νὰ συνομιλήσω μετὰ τοῦ Φραντζῆ καὶ μετὰ τοῦ Αὐτοκράτορος. Ἐὰν κατορθώσω τι ἴνα σὲ δοῦ θήσω, ἔσο βέβαιος ὅτι θὰ τὸ πράξω. Καὶ τώρα, ὁ Θεὸς μαζί σου!»

«Ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογήσῃ, ἀναφώνησεν ὁ Χρυσολωρᾶς. Ἐὰν μοὶ συμβῇ ἀπώτερόν τι, ἐνθυμοῦ τὴν ὁμοτιμὴν Εὐφροσύνην, καὶ κάμε ὅπερ αὐτῆς ὅ,τι ἡμπορέσῃς. Εἶμαι τόσον ἐρημος εἰς τὸν κόσμον, ὥστε δὲν ἔχω κανένα ἄλλον νὰ σοῦ συστήσω, ἐκτὸς τῶν ὑπηρετῶν μου, τινὲς τῶν ὁποίων εἶναι πιστότατοι, ὡς γνωρίζεις».

«Θὰ ἐπιστρέψῃς, θὰ ἐπιστρέψῃς, Χρυσολωρᾶ. Θὰ κάμω ὅ,τι ἐπιθυμεῖς. Ἐὶ φίλακες! ἀνοίξατε τὴν πύλην».

Καὶ πράγματι ὁ Χρυσολωρᾶς ἀνεπήδησεν ἐπὶ τοῦ ἵππου του καὶ ἀπωδιεύθυνεν ἐπὶ τὴν ἀπομακρυσμένην δημοσιεύσιν πρὸς τὴν πύλην τῆς Σηλυβρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

«Θὰ δώσῃς χωρὶς τὴν θέλειν μου
Τὸν ἔρωτά σου εἰς ἕνα ξένον;
(Ὅστις, ἐξ ὅσων γνωρίζω, ἴσως
Εἶν' ὡς ἐγώ, ἀπὸ μέγα εἶμαι.)
Δυστυχὴς, κορίτσι, ἀνόητε, καὶ σύ,
Ἐπίσης, τέ: Ἡ θέλησίς μου
Ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἡ θέλησίς σας».

«ΠΕΡΙΚΑΗΣ Ο ΤΥΡΙΟΣ»

Τὴν ἐπαύσαν, περὶ τὴν ὥραν τῆς πρωΐας, κἀθ' ἣν ἡ Βυζαντινὴ ἐθιμοταξία ἐπέτρεπε τὰς ἐπισκέψεις, ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος Δὲ Ρούστον παρουσιάσθη εἰς τὴν θύραν τῶν δωματίων τοῦ Μεγάλου Πρωτοδεστιαρίου.

«Ἔχω νὰ ὁμιλήσω τοῦ Ἄρχοντος Φραντζῆ περὶ σοβαρῶν ὑποθέσεων, εἶπεν εἰς τὸν ὑπηρέτην, ὅστις, ὡς παρετήρησεν ὁ Ἐδουάρδος, ἦτο ὁ προσκαλέσας αὐτὸν ἐκ τοῦ κήπου τὴν προηγουμένην. «Ἐὶνάμαι νὰ τὸν ἴδω;»

«Νά ἴδω», ἀπήντησεν ὁ Ζοσιμος, διότι οὔτω ὠνομάζετο καθυστερημένος καὶ περιμένης ὀλίγα λεπτὰ εἰς τὸν πρόδομον. Ἐπιστρέψας δὲ μετ' ὀλίγον, εἰδοποίησε τὸν Δὲ Ρούστον ὅτι ὁ Ἄρχων Φραντζῆς θὰ τὸν ἐδέχετο μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας. «Καὶ αὐτὸ εἶναι εὐχάριστον, Ἄρχον μου, προσέθηκεν ὁ ὑπηρέτης· διότι ἐπεθύμουν νὰ ὁμιλήσω ἐπ' ὀλίγα λεπτὰ μετὰ τῆς Ἐλληνικοτάτης σου».

«Ἀλήθεια! Καλά, ὡς βλέπεις εἶμαι ἐλεύθερος τὴν ἐν τῷ ἐνθρόσκος».

«Ἄρχον μου, εἶπεν ὁ Ζόσιμος, εἶμαι ποιχός, ἀλλὰ τὴν ἐν τῷ ἐνθρόσκος».

«Ἠμπορεῖ νὰ εἶναι καθὼς λέγεις, ἂν καὶ δὲν [illegible] εἶσαι ποιχός, οὔτε ἡρωϊκὸς ἂν εἶσαι τίμιος».

«Ἴσως ν' ἀληθεύῃ ἡ παρατήρησίς σου, Ἄρχον μου, [illegible] ὅμως εἶναι ἀληθὲς. Ἄρχον μου, ἡ θέσις τοῦ Γραμματέως τοῦ Στρατοπεδάρχου εἶναι κενή».

«Λοιπόν;»

«Τὴν θέλω».

«Τὴν θέλεις! Μὰ τὸν Ἅγιον Γεώργιον, τὶ ἀπόφασιν θὰ λάβῃς κατόπιν; δίδεται τὴν θέσιν αὐτοῦ τοῦ Στρατοπεδάρχου».

«Ὄχι, Ἄρχον μου, δὲν εἶμαι τόσον παράλογος. Ἀλλὰ τὴν θέσιν τοῦ Γραμματέως, τὴν θέλω, καὶ θὰ παρακαλέσω τὴν Ἐλληνικότητά σου νὰ μοὶ τὴν χορηγήσῃς».

«Εἶσαι τρελλός, ἄνθρωπε! Σφαγιάζεσαι ἐπὶ ἄλλος, θὰ τὸ μετανοήσῃς!»

«Ἄρχον μου, ἐὰν δὲν ἐκτελέσῃς τὴν αἴτησίν μου, σὺ θὰ μετανοήσῃς!»

Ὁ Ἱπποτὴς, ὑπαπτευθεὶς ὅτι ὁ ὑπηρέτης τοῦ φίλου του ἔχασε τὰς φρένας του, ἐπρόκειτο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν προθάλαμον καὶ ἀποταθῇ εἰς ἄλλον. Ἀλλὰ τὸ σοβαρὸν ἦθος τοῦ Ζοσίμου τὸν ἀνεκαλεῖτο.

«Ἄρχον μου, ἀκούσον μίαν στιγμήν. Εἶδα ὅ,τι συνέβη χθὲς μεταξὺ σοῦ καὶ τῆς Μεσοπονίδος Θεοδώρας».

«Καὶ μὲ μέλεΐ τῶν ἄλλες; Εἶσαι αὐθάδης».

«Καὶ ἠρώτησα ἀμφὶ ὅσα εἶπατε, Ἄρχον μου.

«Πρόσεξε καλά! εἶπεν ὁ Ρούστον, παίζεις μ' ἐπικίνδυνα θέματα. Ἀπαντήσεις διὰ νὰ διατυφῇς τὰς ὀλίγας λέξεις κείνες ἔρριψαν τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐπωφεληθῆς ἐκ τούτων».

«Βεβαία, Ἄρχον μου, ἠξεύρεις καλὰ τὸ συμφέρον σου· ἀλλὰ καὶ ἐγώ, ἐπίστευε μου νὰ σὲ βεβαιώσω, ἠξεύρω τὸ ἰδικόν μου. Ἐὰν δὲν λάβω τὴν θέσιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Στρατοπεδάρχου, θὰ ἀνακοινώσω εἰς τὸν κύριόν μου ὅσα εἶδα καὶ ἤκουσα».

«Καὶ ἐγὼ λοιπὸν θὰ φροντίσω νὰ τιμωρηθῇς αὐστηρῶς δι' ὅ,τι ψεῦδος κοινολογήσῃς εἴτε εἰς τὸν κύριόν σου, εἴτε εἰς οἱονδήποτε ἄλλον. Φύγε ἀπ' ἐμπρός μου ἢ ἄλλος θὰ σὲ τιμωρήσω εὐθύς».

Ἀπομακρυνθέντος τοῦ Ζοσίμου, ὁ Δὲ Ρούστον ἠσθάνετο μεγίστην ἀνησυχίαν. Προσπάθησε νὰ ἀναγνωσθῇ πάν ὅ,τι ἔλεγεν μεταξὺ τῆς Θεοδώρας καὶ ἑαυτοῦ· προσεπάθησε νὰ ἀναπαραστήσῃ εἰς τὴν μνήμην του τὴν θέσιν των, τὴν γενικὴν τοιαυτοῦσιαν, τὰς ἄλλας περιστάσεις τὰς συνδεμένας μετὰ τοῦ ζητήματος, ἵνα κατορθώσῃ νὰ πεισθῇ κατὰ πόσον ὁ ὑπηρέτης εἶπε τὴν ἀλήθειαν, ἢ κατὰ πόσον ἡ ἐφευρετικότης του θὰ τὸν καθίστα ἱκανὸν νὰ μαντεύσῃ τὴ πράγματι ὑπόθεσιν. Οὕτω σκεπτόμενος, ἔκρινε λίαν ἀρμόδιον καὶ ἄνευ ἀδικίας ἀνάδοσιν νὰ ἐκθέσῃ ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς διαπραχθείσας εἰς τὸν Πρωτοδεστιάριον τὰ διαπραχθέντα. Καὶ ἤλπιζε μὲν νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τῆς Θεοδώρας πρὶν ἢ ἐξηγήσῃ τι εἰς τὸν πατέρα της, ἀλλ' ἐθεώρει πάντοτε ἐπιβλαβὲς νὰ χορηγήσῃ καὶ μίαν μόνην στιγμὴν εἰς τὸν Ζόσιμον. Μετὰ μικρὸν, ὁ Καισαρᾶς, ἐμφανισθεὶς, προσεκάλεσε τὸν ἱππότην νὰ μεταβῇ παρὰ τῷ Πρωτοδεστιαρίῳ.

«Ἤλθον, Ἄρχον Πρωτοδεστιαρίε, εἶπε, μετὰ τοὺς συνήθεις χαιρετισμούς, δι' ὑπόθεσιν λεπτοτάτης σπουδαιότητος. Χθὲς, ἀπόσπασμα ἐφίππων Τούρκων, ἑκατὸν πενήντα περίπου, ἐλεηλάτησαν τὰ περίχωρα τοῦ Γσορλοῦ καὶ τὴς Σηλυβρίας καὶ ἤρπασαν αἰχμαλώτους ἀπὸ τὰ παρακείμενα χωρία, καὶ παρέδοσαν εἰς τὸ πῦρ ὅ,τι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ πάρουν μαζί των.

«Παναγία μου! Τὶ θρασύνης! ἀνέκραξεν ὁ Φραντζῆς. Ἀπῆρν δὲν ἐπιδρομαὶ ἡ Κωνσταντινούπολις. Πῶς ἀπερρουσθήσαν;»

«Δὲν ἀπεκρούσθησαν, ἀλλ' ἡσύχως καὶ ἀνέτως ἀπεχώρησαν ἀφοῦ ἔλαβον ὅσα λάφυρα ἐπεθύμουν. Αὐτὰ ὅσον ἀφορᾷ τὴν γενικὴν ἀπώλειαν ὅσων δ' ἀφορᾷ τὴν ἰδιωτικὴν λύπην, ἂν καὶ ἤρπασα ἀπὸ τὸν Χρυσολωρᾶν ὅτι σᾶς δυσηρέστησεν ἡ ἐλεγχὴ τῆς μνηστῆς του, εἶμαι ὅμως βέβαιος ὅτι θὰ λυπηθῆτε αὐτοῦ ὅτι τὴν ἔχασε».

«Τὴν ἔχασε; Πῶς τὴν ἔχασεν;»

«Ἀπῆρθη, ὡς καὶ ἡ οἰκογένειά της ἐπὶ τῶν αὐτῶν λεμβάτων».

«Ταλαίπωρε Χρυσολωρᾶ!» ἀναφώνησεν ὁ Φραντζῆς· «καὶ ποῦ εἶναι τώρα;»

«Χθὲς τὴν νύκτα, τῷ ἔβαλα, ἐπ' αὐθένη μου, δέκα ἐκ τῶν ἀνθρώπων μου· διότι ἐμάθομεν τὴν εἴδησιν μόλις ἐπιστρέψαντες ἀπὸ τὸ Πολάτιον. Μετ' αὐτὼν δὲ ἀπόστειλα καὶ τὸν κατάσκοπόν μου, ὅστις, ὡς γνωρίζεις, ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ σήμερον τὴν πρωΐαν. Ὅ,τι ἔφρικα ἐπέτυχον τὸ ἔκαμα, διότι δὲν ἔφρεπεν οὐδὲ στιγμὴν ν' ἀγχαυρήσωμεν πρὸς εὕρεσιν πλειόνων στρατιωτῶν».

«Ὀρθῶς ἔκρινες· ἀλλ' ὁ Ἄρχον ἀκόλουθε, εὐκόλως δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν τὸ τέλος!»

«Ἀλλὰ τὶ δύναται νὰ γείνῃ; ἢ δύναται νὰ γείνῃ πάρεξ Θεοῦ ὅτι περὶ χρήσεως στρατιωτικῆς δυνάμεως οὐδὲ λόγος πρέπει νὰ γείνῃ».

«Παρατήρησε, ἀπήντησεν ὁ Φραντζῆς, πόσον μᾶς εἶναι πολύτιμος ἡ ζωὴ καὶ ἑνὸς ἀνθρώπου. Εἰς στρατιώτης μας ἔχει περισσότερον ἀξίαν ἀπὸ τριάκοντα τοῦ Μωάμεθ. Καὶ εἰ ποσεπέντε ἀνδρὶ ἀπίστου δὲν ἠρόνευεν εἰς στρατιώτης μας πρὶν πέσῃ ὁ ἴδιος, πάλιν τὸ στρατεύμά μας θὰ κατεστρέφετο τάχιστα.

«Εἶναι δυνατὸν νὰ κατορθωθῇ τι διὰ συνθήκης;»

«Καὶ τὶ ἔχομεν νὰ προσφέρωμεν ὁ Μωάμεθ οὐδόλως φροντίζει περὶ ἀστρων, ἀφ' ὅτου ἐκ μικρᾶς γενναιοφροσύνης παρεδώκαμεν ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους. Ὄχι, τίποτε δὲν δύναται νὰ γείνῃ. Θὰ ἀναφέρω τὸ συμβὰν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, ἀλλὰ πιστεύω ὅτι θὰ προσθέσω νέαν λύπην εἰς τὰς ἤδη πολλὰς λύπας του».

«Εὐχαριστῶ», ἀπήντησεν ὁ Ρούστον μετά τινα δὲ παῦσιν, προσέθηκεν: «Ἐπιθυμῶ νὰ σοὶ ὁμιλήσω καὶ περὶ τινος ἄλλης ὑποθέσεως».

«Εἶμαι εἰς τὰς διαταγάς σου, ἀπεκρίθη ὁ Φραντζῆς· ἀλλὰ θὰ στείλω πρῶτον εἴδησιν εἰς τὸν Στρατοπεδάρχην. Ἐ! Ζόσιμε! πήγαινε εἰς τοῦ Ἄρχοντος Ἀγγυροπαύλου καὶ ἐρώτησε πόσον ὥραν εὐκαιρεῖ νὰ μὲ δεχθῇ διότι θὰ ἔχω νὰ ὁμιλήσω περὶ σπουδαιοτάτης ὑποθέσεως. Θὰ τὸ ὁμιλήσω. Ἄρχον Ἀκόλουθε, περὶ τῆς ἐπιδρομῆς τούτης τῶν Τούρκων. Ὁ Ἄγραφοῦλος πρέπει νὰ νὴ ἔχῃ πληροφορίαν καὶ ἐμοὶ νομίζω ὅτι σχεδὸν δὲν δύναται νὰ κάμῃ τίποτε. Ἂν καὶ μὲ φθονεῖ διὰ τὴν εὔνοιαν ἣν ἀπολαύω παρὰ τῷ Αὐτοκράτορι, δὲν φρονῶ ὅτι ἡ ἠλιοτυσία του θὰ φθάσῃ ἐκεῖ τὸ σημεῖον ὥστε ἀνοήτως νὰ ἀπαρνῆθῇ τόσον ἀξίαν πληροφορίαν ἀπὸ ἐμὲ. Λοιπόν, σὲ ἀκούω, Ἄρχον Ἀκόλουθε».

«Ἄρχον Φραντζῆ, ἀπεκρίθη ὁ ἱπποτὴς ἐνθυμούμενος ἴσως, πρὶν ἀναχωρήσῃς εἰς τὴν Πελοπόνησον, πόσον, ἕνεκα τῆς καλοσύνης σου, ἐθεωρούμην σχεδὸν ὡς μέλος τῆς οἰκογενείας σου».

«Ἐὰν ἐλησμόνησα διόλου, ἀπήντησεν ὁ Πρωτοδεστιάριος, ἀξίαν ἀναγνωρίσεώς μοὶ ἐπροξένει ἡ συχνὴ μετὰ σοῦ συναναστροφή, καὶ πόσην ὠφέλειαν μοὶ ἔκαμνον αἱ πληροφορίαι σου περὶ τινων Εὐρωπαϊκῶν Αὐλῶν, ὡς πρὸς τὴν ἀμφίβολον μοῦ διαφωτιστικόν μου».

«Ἀλλὰ μὲ ἐξεπλούτισεν ὁ δὲ Ρούστον, μετὰ τὴν ἀναφώνησιν καὶ ἔνανα ἐξ ἀνάγκης ξένος εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην [illegible] δὲν δύναται ν' ἀδιαφορῶ διότι αἱ μετὰ τῆς [illegible] μου κανεῖσαν μετὰ προσωρινοῦ [illegible]».

«Μόλις ἐφθασα εἰς τὴν Ἠθήρεια, [illegible] ἀπεστείλη ἐπὶ τὰ ἴδιός μου θυγατέρα σου εἰς [illegible] Χρυσολωρᾶν. Ὅτι εἶχα συλλάβει παρατόλμως, ὅτι κατέβαλα πολλοὺς κόπους νὰ τὰς ἀσημονήσω, δὲν ἐνδιαφέρει τὴν Ἐλληνικότητά σου. Τὰς ἐλησμόνησα ὅμως καὶ κατόπιν ἐπιθυμοῦσα νὰ θεωρῶ τὴν δεσποινὶν Θεοδώραν μὲ ἀθελεμὰν ὀλεμμὰ, καθόσον μόλιστα τὴν ἐθεώρουν ὡς μνηστὴν τοῦ Χρυσολωρᾶ. Ὅτε ὅμως γνῶς ἤμουνα ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ὅτι ἐμνηστεύθη ἄλλην, καὶ ὅτι σὰς τὸ εἶπεν, ὅλα τὰ παλαιά μου αἰσθήματα ἐξύπνησαν, καὶ διὰ τοῦτο λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ σὲ ἐρωτήσω ἐὰν πρέπῃ νὰ ἐλπίζω».

Ὁ Γεώργιος Φραντζῆς, ὡς τὰ συγγράμματά του μαρτυροῦσι, καὶ ὡς παρέστησε αὐτὸν εἰς τὴν παροῦσαν ἱστορίαν, ἦτο ἀνὴρ αὐστηρὸν ἠθὸς ἀρχὰν διὰ τὴν ἐποχὴν καὶ τὴν ἡλικίαν. Καὶ ἐν καιρῷ ἡ τιμὴ εἶχεν ἐκλέσει σχεδὸν ἀπὸ τὴν ἀριστοφορτίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἦτο ἀποῦσαν φαινόμενον νὰ ἐφεύρῃ ἀνώτατος λειτουργὸς τοῦ Κράτους, αὐστηρὸς δίκαιος, ὅλος ἀδιάφορος, καὶ γενναῖος καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐτὶ τοὺς ἐχθρούς του. Συγχρόνως ὅμως, οὐδένα εἶχε σπανθῆρα ἱπποτισμοῦ μεγαλοφροσύνης, διότι ἀνῆρε εἰς τὸ περὶ αὐτὸν κατορθῶν σύστημα, εἰς τὸ κάλλιστον μὲν ἴσως μέρος τοῦτον, ἀλλ' εἰς τὸ ἐλάχιστον. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁμιλίας τοῦ ἱπποτὴ Ἐδουάρδου, αὐτὸς ἐστάθμιζε τὸ ἐπιβλαβὲς καὶ τὸ ὠφέλιμον ν' ἀχορήσῃ τὴν πρότασιν ἀπολύτως· ἀλλὰ νὰ μὴ δεχθῇ, οὐδόλως ἐσκέφθη. Εἶχεν ἴστη πρότερον, ἐπὶ ὁμοίων περιστάσεων, σοῦ' ἐπὶ στιγμὴν θὰ ἐδίσταζε. Μορίσιν θὰ ἐθεώρει τότε νὰ δώσῃ τὴν θυγατέρα του εἰς ἄνθρωπον κατωτέρου κατὰ βαθμὸν καὶ πλούτον μὲ αὐτὴν, καὶ μάλιστα Λατίνον, ἔχοντα ἀξίωμα ἐξαρτώμενον ἀπλῶς ἀπὸ τῆς ἐφημέρου εὐνοίας τοῦ Αὐτοκράτορος. Σήμερον ὅμως τὰ πράγματα εἶχον ἐντελῶς μεταβλῆθῃ. Καὶ Κράτος, καὶ Αὐτοκράτορες, καὶ Αὐλαί, καὶ Πρωτοδεστιάριοι, καὶ Μεγάλοι Στρατοπεδάρχαι ἠδύναντο νὰ ἐξαφανισθοῦσιν ἐν ἀκαρεῖ καὶ διὰ μενὸς ἴσως ἐπὸ τοῦ Ἰσλάμ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἦτο ἀδύνατον ν' ἀρνῆσῃ τὴν θυγατέρα του ἀπροστάτευτον· ἀλλὰ νὰ δώσῃ αὐτὴν εἰς ἕνα τὸν ἐφημέρων παρασίτων τῆς Αὐλῆς· ὧν ἡ τύχη κρίνεται ἀπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ Ἡγεμόνος; Ὁ Σὲρ Ἐδουάρδος Δὲ Ρούστον εἶχεν ἀνωσδήποτε μυρὰν τινα περιουσίαν ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ παρεῖχε τὴν βεβαιότητα ὅτι εἰς οἱανδήποτε ὑπηρεσίαν καὶ ἂν κατεστάσετο, θὰ διέπρεπε διὰ τὴν γενναιότητος καὶ πίστας του. Ἀλλὰ πάλιν, ὁ κίνδυνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἴσως ἦτο τόσον ἐπικείμενος ὡς ἐφαίνετο. Οὐδεὶς πολιτικὸς ἀνὴρ, ἔχων τὴν ὀξυδέρκειαν τοῦ Γεωργίου Φραντζῆ, θὰ ἀμφέβαλλον ἔτι περὶ τῆς τύχης τῆς πόλεως, διότι καὶ πεντήκοντα ἔτη πρότερον οἱ νῶκαι τοῦ Τιμοῦρ τὸν αὐτὸν ἐνέπτυον φόβον. Πεντήκοντα ἔτη! Εἶναι μέγα χρονικὸν διάστημα! Ἀλλὰ διατί νὰ μὴ συμβῇ τὰ αὐτὰ καὶ τώρα; Ὑποκείμενοι, δὲν θὰ ἐδίλεπε νὰ δώσῃ διφορουμένην ἀπάντησιν, οὔτω δέ, ὡς ὅλοι οἱ πολιτικοὶ τοῦ εἴδους τοῦ Φραντζῆ, ἀπήντησεν:

«Ἄρχον Ἀκόλουθε, πολλὴν προυμοὶ τιμὴν εἰς ἐμὲ τὸ καὶ τὴν θυγατέρα μου ἡ πρότασίς σου. Ἐὰν ἡ ἐκλογή μου ἦτο ἐντελῶς ἐλεύθερα, εἰς οὐδένα ἄλλον θὰ τὴν παρέδιδον ἀδιστάκτως ἢ εἰς σέ, ἄνδρα ἐγνωσμένης ἀνδρείας κατὰ τὴν διαφαινομένην ταύτην ἐποχὴν, καὶ ἀσκιάδατον τιμώτητος ἐντὸς ἀκόμη δοῦ μητροπόλεως. Ἀλλά, γνώσκεις κάλλιστα, ποσὴν ὀλίγην ἀπολαύομεν ἐλευθερίαν εἰς τὴν πόλιν ταύτην, πόσον τὰ δημόσια ἀναμιγνύονται μετὰ τῶν ἰδιωτικῶν πραγμάτων, καὶ πόσον ἡμεῖς οἱ λειτουργοὶ τῆς Αὐλῆς, εἶμεθα αὐτόχρημα αἰχμάλωτοι τῶν ἐθίμων. Ἐς σέ, λοιπόν, ξένον καὶ Λατίνον, δὲν δύναμαι, ἔνεκα τῶν προλήψεων τοῦ λαοῦ, νὰ δώσω τὴν θυγατέρα μου ἄνευ ὅρων· ἀλλὰ καὶ νὰ τὴν ἀρνηθῶ εἰς σέ, φίλον καὶ δάσκαλον ἀνδρὸς, δὲν τὸ ἐπιτρέπω. Ἔρχομαι λοιπὸν εἰς τὸ συμπέρασμα, καὶ προτείνω τὴν ἀναβολὴν τοῦ ζητήματος ἐπὶ ἔξ μῆνας. Μετὰ τὸ τέλος δὲ τῆς προθεσμίας εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ἀπάντησίς μου θὰ σοὶ φανῇ ἀρεστή».

(Ἐπὶ συνέχειᾳ εἰς τὸ φύλλον τῆς παρούσης Κυριακῆς).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ·ΙΣΟΝ ΝΗΑ, Διδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ φύλλου τῆς παρελθούσης Κυριακῆς).

«Ἄρχον Φραντζῆ, ἀπήντησεν ὁ ἰππότης· δὲν γνωρίζω πῶς νὰ σὲ εὐχαριστήσω διὰ τὴν καλωσύνην σου· Τὴν μὲν ἀνισότητα τῆς θέσεώς μας, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ γένους, διότι τὸ γένος μου εἶναι ἐπίσης μέγα ὡς τὸ ἰδικόν σου, ἀσθάνομαι· νομίζω ὅμως, ὅτι, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἑνώσεως, τὸ Λατινικὸν θρησκευτικόν μου δὲν θὰ ἔχῃ μεγάλην σημασίαν».

«Ἐν τοσούτῳ, ἐξηρολούθησεν ὁ Φραντζῆς, ἂς συναντώμεθα ὡς μέχρι τοῦδε· ἀπειλῶ δὲ εἰς τὴν τιμιότητά σου, ὅτι δὲν θὰ ὁμιλήσῃς περὶ τοῦ ζητήματος τῆς παρούσης συνομιλίας μας πρὸς τὴν θυγατέρα μου».

«Ἄρχον μου, εἶπεν ὁ δὲ Ρούστον, δὲν δύναμαι νὰ σοὶ τὸ ὑποσχεθῶ, διότι ἡ δεσποινὶς Θεοδώρα γνωρίζει τὴν πρὸς αὐτὴν συμπάθειάν μου».

«Λυποῦμαι διὰ τοῦτο, ἀπήντησεν ὁ Φραντζῆς· τοῦτο δὲν εἶναι ὀρθόν, ἡ τοιοῦτοιστον, προσέθεσε μὴ ἐπιθυμῶν νὰ προσβάλῃ ἄνδρα τῆς περιωπῆς τοῦ Μεγάλου Ἀκολούθου, δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὰς ἰδίας μας· αἱ θυγάτραι, πράγματι, γνωρίζουσι ἄλλας ἰδέας περὶ τῶν ζητημάτων τούτων. Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν νὰ μὴ ἀνανεώσῃς μετ' αὐτῆς τὴν συνομιλίαν, μέχρις οὗ λάβῃς τὴν θετικὴν ἀπάντησίν μου».

«Τοῦτο σοὶ τὸ ὑπόσχομαι προθύμως, Ἄρχον Προτοβεστιάριέ μου, ἐὰν ἀναλάβῃς τὰ ἐξηγήσῃς πρὸς τὴν δεσποιναν Θεοδώραν τὴν μέλλουσαν σωσιήν μου τὴν ὁσοίαν ἄλλως θὰ εὐλόφει παράδοξον».

«Μάλιστα, εἶπεν ὁ Φραντζῆς. Καὶ ἰδὸν ὅτι ἐπῃρέτης τις ἔρχεται πρὸς εἰσιν νὰ εἰσέλθῃ, ἐκραξεν: «Ἔλα μέσα. Τί λέγει ὁ Στρατοπιδάρχης;»

«Ἠσυμάζετο νὰ ἐξέλθῃ, Ἀθένιτα μου· ἀλλὰ εὐχαρίστως θὰ ἀναμεῖν ν' ἀκούσῃ οἱανδήποτε ἀνακοίνωσιν ἡν ὁσοίαν ἡ Ἐνδοξότης σου θὰ τῷ κάμῃ».

«Χαίρε, λοιπόν, Ἐπιπόα Ἐδουάρδε Λὲ Ρούστον, πρὸς τὸ παρόν. Θὰ συναντηθῶμεν πιθανὸν πάλιν ἐντὸς τῆς ἡμέρας».

«Χαῖρε, Ἄρχον μου». Καὶ ὁ Ἀκόλουθος ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

«Ἂν τὸν ἐπήρανε, θ' ἀκούσῃ μανιάτου
Ἂν τὸν ἐκόσσωσαν, θ' ἀκούσῃ μανιάτου
Ἂν ζῇ, θὰ εἴχαμε ἀσκοεσι τὸ μανιάτο
Τῆς εὐτυχοῦς διαφυγῆς τοῦ.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΤ'.

Ἡ περὶ τὸν Χρυσολωρὸν μικρὰ συνοδεία ἄπαξ ἐξελθοῦσα τῆς πύλης τῆς Ἀδριανουπόλεως (Ἐδρὶν Καπού), ἐδρόμαν λοταγῶς, καὶ δὲν ἐκράτησε τὰ ἡνία ἢ ὅταν κατῆλθε [illegible] τὴν Σηλιβρίαν λόφον. Ἡ νὺξ ἦτο ἀνέφελος, ἀλ[illegible] εἶχε δύσει ἀπὸ πολλοῦ· οἱ δὲ ἀστέρες ἔνωθεν ἐλ[illegible] ρωμας, ὁσοι ἔδλεπον κάτω πρὸς γῆν εἰρήνης. [illegible] δεὶς ποτὲ δηλὸν νόστα ἐξάφεως, χωρὶς νὰ ἀπο[illegible] καὶ ἐξόφοιν ἐκ τῆς θέας τοῦ ἑνὸς κυανοῦ [illegible] ἀναριθμήτων παράταξιν τῶν ἀστεροειδῶν τοῦ, [illegible] σηνοῦς θέας τοῦ μόνον—διότι ἡ ἥρεμος ἡλιακ[illegible] σύδλοιος κατεινόζει τὸ τεταγμένον πνεῦμα, [illegible] μεγαλεῖον τῆς τοιαύτης νυκτὸς ἐμπνέει μᾶλλον [illegible] νοῦν τὸ πνεῦμα διὰ θρησκευτικὴν γαλήνης. Ἂν φ[illegible] θεὶς εἰς ἔκκρηξιν μὴ ἔχοντον σιμπάθειαν πρὸς τὴν φ[illegible] δαιον σημεῖον παρακαλοῦσσης φυλῆς), ὁ Χρυσολωρὸς ο[illegible] δὲν ἦτο ἀδιάφορος εἰς τὰς μεταβολὰς τῆς θυέλλης ἢ τῆς γαλ[illegible] νης, τοῦ φωτὸς ἢ τοῦ σκότους, αἵτινες καθιερῶσι τοσοῦτον διάφορον τὴν αὐτὴν σκηνήν. Καίτοι δὲ κατατρομαγμένος ὑπὸ τοῦ φόβου, ἀπέστρεψε ὅμως εἰς τὴν ἀγίαν κ[illegible] τὴν ἐπιφοίτησιν τῆς παρούσης ὥρας. Ἐφυλάττετο τὴν ἐνεργείαν πάντοτε, ἀλλὰ τὴν ἐπιλογίζετο ἔχων περισσοτέρον φόβον. Ὁ ἀναχώρησις τοῦ στρατοῦ τοῦ Σουλτάνου, ἡ ἀλλοίωσις τῶν λιμενικῶν ἐπιφορῶν, οἱ τρομεροὶ λόφοι καὶ οἱ ἀνάμιαλοι ὁδοί, δι' ὧν ἔφερον νὰ ἀδεύσωσιν οἱ ἀχρεῖοι [illegible] ὅλα ταῦτα παρουσιάζοντο μὲν εἰς τὴν φαντασίαν του, ἠλεῖν ὅμως καὶ εἰς τὴν δοξηθεῖσαν τὸν ἀγγελικὸν τεγμάτων. Ἐυχαρίστει λοιπὸν τὸν Θεὸν καὶ ἀνελάμβανε θάρρος.

Ἀλλὰ ἐκυκλοῦν φαντασίας τὸν κατέθλιψαν ὅτε οἱ ἐπεῖ κατήρχοντο τὸν μεγαν Σηλιβρίας καὶ θαλάσσης λόφον. Πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν εἶχε διέλθει τὴν αὐτὴν ὁδὸν πλήρης τῶν ἡλιοστιλπνῶν ἐλπίδων τοῦ ἔρωτος, καὶ μετρῶν τὰς στιγμὰς τῆς ἀφοσιωμένης συναντήσεώς του μετὰ τῆς Εὐφρασίας. Κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ στιγμὴν, ὁ Ριχάρδος Μπούρστος εἶπε:

«Κατεύθυνον πρὸς τὴν σκάλαν, σύντροφοι! ἐκεῖ θὰ λάβωμεν ἀφιθεῖς εἰδήσεις».

Καὶ ἐκάλπασαν ὁλοταχῶς ἐπὶ τῆς ἀμμώδους ὁδοῦ, μέχρις οὗ ἔφθασαν πλησίον τῶν τειχῶν, ὅσου διετάχθησαν νὰ σταθῶσιν.

«Ἐ! ἔ!» ἐκραξεν ὁ Ριχάρδος, κτυπῶν βαρέως διὰ τοῦ σιδηρικοῦ πελέκεώς του. «Ποῖος εἶναι ὁ φρουρὸς ἐδῶ;»

Παρευθὺς ἠρώτηθη φωνή, καὶ μετ' ὀλίγον ἐφάνη στρατιώτης ἐπὶ τοῦ τείχους, κρατῶν φανόν.

«Τίς εἶ;» ἀνέκραξεν.

«Ἀπόσπασμα Βαράγγων», ἀπήντησεν ὁ Ριχάρδος· «Δὲν ζητοῦμεν νὰ εἰσέλθωμεν, ἀλλὰ νὰ μάθωμεν περὶ τῶν Τούρκων. Ἔχομεν διαταγὰς τοῦ Μεγάλου Ἀκολούθου».

Ὁ φρουρὸς, ἀναγνωρίσας αὐτοὺς καὶ πιστεύσας τὰ λεχθέντα, κατῆλθεν ἵνα κάλεσῃ τὸν ἐπὶ φρουρᾶς, ὅστις, μετ' ὀλίγον ἐφάνη εἰς τὸ παράθυρον τῆς πύλης.

«Εἶσαι ὁ Ἄρχων Χρυσολωρός;» ἠρώτησεν, ἀναγνωρίσας αὐτὸν διὰ τοῦ φωτὸς τοῦ φανωρίου.

«Μάλιστα», ἀπήντησεν ὁ Ἐμμανουὴλ, ἐνδυμηθεὶς τοῦ ἐρωτήσαντος τὴν μορφήν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸ ὄνομα. «Ἐπιθυμοῦμεν νὰ λάβωμεν πληροφορίας περὶ τῶν ἐπιφαμένων Τούρκων, τῶν αἰχμαλωτισάντων τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ἐξάρχου».

Ἡ πληροφορία τὴν ἀπάλν ἔδωσε τότε ὁ δεκανεύς, εἰ καὶ οὐχὶ σύντομος, ἀφῆκεν ὅμως οὕτω, ὅτι ἡ πρώτη εἴδησις εἶχε κομισθῆ περὶ τὰς δύο ὥρας ὑπὸ στρατιώτου φθάσαντος μετὰ σπουδῆς ἐκ Τσορλοῦ· ὅτι ὁ ἀξιωματοὺς τῆς φρουρᾶς εἰδοποίησεν εὐθὺς τὸν Ἔξαρχον, νομίσας ὅτι θὰ εἶχεν ἀφεκτὸν καιρὸν νὰ φθάσῃ εἰς Σηλιβρίαν ἀσφαλῶς· ὅτι οἱ Τούρκοι ἐφάνησαν μετὰ ἓν ἥμισυ τῆς ὥρας· ὅτι εὑρόντες τὰς πύλας κεκλεισμένας, βιαίως τὴν πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν διεύθυνσιν ὅτι ἤποτε δὲν ἐγνώριζον ἄλλο θέαμον ἐν τῇ πόλει ἐκτὸς ὅσων ἔφασαν ἰατροὶ ὅτι ἐμάθαν τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ Ἐξάρχου καὶ τῆς οἰκογενείας του, καὶ ὅτι οἱ Τούρκοι ἀπεσύρθησαν πάλιν εἰς Τσορλοῦ, οὐχὶ διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, ἀλλὰ δι' ἄλλης ὑψηλοτέρον κειμένης διὰ μέσου τῶν ἀγρῶν.

«Πόσος ἀνωμαλος ἦσαν;» ἠρώτησεν ὁ Ριχάρδος.

«Ἑκατὸν πεντήκοντα, ὡς ἐπληροφορήθημεν».

«Καλὴν νύκτα, σύντροφε! Πρέπει νὰ καλπάσωμεν πρὸς τὸ Τσορλοῦ, Ἄρχον μου. Δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ ἠκολούθησαν τὸν ἄλλον δρόμον, ἂν καὶ διήλθον γύρωθεν ὑψηλότερα. Ἔχομεν ἐκεῖ ἀξιόλογον φρουράν, καὶ οἱ ἄπιστοι Τούρκοι τὴ γνωρίζουν. Σωματοφύλακες, ἡμπρός!»

Καὶ προέδησαν θορυβώδεις. Ὁ ἄηρ καθίστατο ψυχρότερος, ἡ ἀτμόσφαιρα ὑγροτέρα καὶ ἡ πρωϊνὴ αὔρα ἔτνεε δροιδεσ ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ λόφου. Ἡ δὲ ὁδὸς, διεκρίνετο διὰ μέσου εὐρέος ἐπιστατικοῦ, ἐκομμένου πρὸς κάθεισε ὑπὸ δρυῶν, ἂν τὰ φύλλα σεῖσμενα ἐγυάριζον ὡς μακρόθεν λαλοῦντα πνεύματα. Ὁ οὐρανὸς βαθυμηδὸν ἐκαλύπτετο ὑπὸ νεφῶν τῆς δὲ ἀκαπὰ οὖσης λίαν σκοτεινῆς, ὁ ἵππος τοῦ Ριχάρδου πάντοτε προτρέχων τῶν ἄλλων, τόσον ἐξαρτώσθη ἐπὶ τινος πράγματος, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ κρημνίσῃ τὸν ἀναβάτην του. Ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν οἱ ἵπποι ταραχθέντες ἐπέσῃ ἀρτήσασαν καὶ ἐχρεμέτισαν.

«Ἐνναι πτῶμα, λοχαγέ», ἐρώτησεν εἷς τῶν φυλάκων, πηδήσας κατὰ γῆς.

«Ἄς ἰδωμεν, εἶπεν ὁ Ριχάρδος ἀφιππεύσας ἐπίσης. Ὄχι καλὰ ἔλεγα ὅτι εὐρισκόμεθα ἐπὶ τὸ ἴχνη του. Ἀλλ' ἂς μὴ χρονοτριβώμεν. Ἐμπρός!» Καὶ ἀνῆλθε πάλιν ἐπὶ τὸν ἵππον του.

«Ὁ φανωμένος εἶναι [illegible] ὁ γυνή;» ἠρώτησεν ὁ Χρυσολωρός.

«Ἀνίρ, Ἄρχον μου· [illegible] οἱ ἄπιστοι τὸν ἐφάνεσαν εἶμαι ὀβδαιος περὶ τούτου». Πρόσεχε, Στέφανε, εἶπεν εἰς ἕνα τῶν στρατιωτῶν οὗ ὁ ἵππος προσέκοψε. Πρέπει νὰ ἀλλάξωμεν ἵππους εἰς Τσορλοῦ. Ἀπέχομεν τεσσαράκοντα μίλλια ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐξ ἐκείνου ἐβαδίζασαν, καίτοι οἱ ἵπποι των ἐδείνοιον ἀναμφιβόλως σημεῖα κοπώσεως. Προηλίαινον δὲ ἐπὶ διὰ τοῦ μεσημβρινοῦ [illegible]. Ὁ ἄνεμος ἔπνεε ὀρμῶς· αἱ δρῦς ἐφιθιζον [illegible] ἀνεμιστῆρα, ὁ οὐρανὸς καθίστατο σκοτεινότερος, [illegible] ἐπιστιόντες ἐτοιμάζιζον εἰς τὰ σκότη.

«Τί εἶναι ἐκεῖ κάτω;» ἠρώτησεν ὁ Χρυσολωρός δεικνύων τὴν πρὸς ἀνατολὰς.

«Ἐκεῖ [illegible] ναί», ἀπήντησεν ὁ Ριχάρδος. Ἐὰν [illegible] θὰ εἶναι πτῶσις τῆς Στρατέσσας. Τί λέγεις [illegible] σου βλέπουν καλλίτερα ἀπὸ τὰ δικά μου». Ναί, εἶπεν ὁ Βάραγγος· εἶναι ἡ Στράτσα· πλησιάζομεν εἰς Τσορλοῦ».

Ἀλλὰ τόσον ἀπέκαμον οἱ ἵπποι των, καὶ τόσον ἀμμώδης ἦτο ἡ ὁδός, ὥστε ἐξιμέρωσε πολὺ πρὶν ἢ φανῶσιν τὰ τείχη τῆς πόλεως καὶ ἡ ὁδὸς τῆς μητροπολιτικῆς ἐκκλησίας ὑψωμένος ἄπω αὐτά. Ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ἅμα ὡς ἔφθασαν εἰς τὴν πόλιν. Ὁ σκοπὸς εἶχεν ἤδη ἀναγγείλει τὴν ἄφιξιν τῶν Βαράγγων, ἕνεκα δὲ τούτου, οἱ περὶ τὸν Χρυσολωρὸν εἰσῆλθον διὰ τῆς μικρᾶς πύλης ἀκαλίτας. Ἐνταῦθα ἔμαθον, ὅτι οἱ Τούρκοι, οὓς ἀνεζήτουν, διῆλθον παρὰ τὰ τεῖχη τοῦ Τσορλοῦ περὶ τὴν ἑνάτην ὥραν τῆς προηγουμένης ἑσπέρας, κομίζοντες, ὡς ἐπεύθετο, αἰχμαλώτους τινάς. Ἐπιπατόσε ὅμως, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ φρουράρχου, ὅτι αὐτοὶ πλὴν τῆς λαφυραγωγίας, εἶχον καὶ ἄλλον σκοπὸν, διότι ἀρχηγὸς των ἦτο ὁ ὀνόματος Ἀχμὲτ πασσᾶς. Τῶν δὲ ζητηθέντων ἵππων χορηγηθέντων μετὰ τινα χρονοτριβὴν, ἀνεχώρησαν ἐκ Τσορλοῦ μίαν ὥραν μετὰ τὴν ἄφιξίν των.

Κιθόσον δὲ προύχωρουν, ἡ δυς τῆς πέριξ χώρας μετεβάλλετο· διότι εἶχον ἤδη διέλθει τὴν ἐσχάτην φρουρουμένην πόλιν τοῦ αὐτοκράτορος τῶν Ρωμαίων. Οἱ ἀγροὶ ἦσαν ἀκαλλιέργητοι, αἱ ὁδοὶ ἔρημοι, αἱ μικραὶ ἀγροτικαὶ ἐπαύλεις ποῦ μὲν ἐγκαταλελειμμένοι, ποῦ δὲ μεταβεβλημέναι εἰς ἐρείπια. Χωρὶς ἐφαίνετο σπανίως, γυνὴ δὲ διόλου. Εἰς ἑνὰ ἢ δύο ἀγροὺς αὐτοκράτορος, αἱ κεφαλαὶ τῶν στάχυων ἦσαν ἀπεκοσμημένοι, οἱ δὲ μικροὶ κάλαμοι ἐκαλεύοντο ὑπὸ τοῦ ἀνέμου· αἱ κορυφαὶ τῶν δένδρων ἐκρέμαντο ἀσυγκόμιστοι ἢ ἐσήκοντο κατὰ γῆς, πάντα δὲ ἐμαρτύρουν τὴν ἀπουσίαν ἰσχυρᾶς καὶ προστάτιδος κυβερνήσεως καὶ τὴν παρουσίαν τῆς αὐτοκρατορίας.

Τοιαύτη ἦτο ἡ θέα τῆς χώρας ἣν οἱ ἵπποι μας διήρχοντο, μέχρις οὗ, περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἔφθασαν εἰς τὴν μικρὰν πόλιν Βουργάζ, ἣν εὗρον ἔρημον ἀνθρώπων. Ἀπεφάσισαν νὰ δώσωσιν ἀναπαυσιν τινὰ εἰς τοὺς ἵππους των, ἀλλ' οἰκίαν καταφύγωσαν νὰ εὕρωσι δι' αὐτοὺς τροφὴν πᾶσαι αἱ οἰκίαι ἔφερον φανερὰ σημεῖα τῆς προσφάτου διαβάσεως τῶν ἐχθρῶν. Πάντοθ δὲ ἐρείνοντο παράθυρα καὶ θύραι διερρηγμένοι, τροφαὶ καὶ καρποὶ διεσπαρμένοι. Ἀγγεῖον οἴνου μετενεχθὲν ἐκ τινος ἀποθήκης εἶχεν ἀνοιχθῆ ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ κενωθῆ ἐν' αὐτῶν.

«Τί τρομερὸ λῃστεί! εἶπεν ὁ Μπούρστος, κυήσας τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ· οὔτε τοὺς ἰδικούς μας, οὔτε τοὺς ἰδικοὺς των νόμους φυλάττουν».

«Ἡ Παναγία μας νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσῃ αὐτοὺς καὶ τὸν Προφήτην των!» ἀνέκραξεν ὁ Στέφανος.

«Λὲν θὰ εἶναι πολὺ ὥρα ἀπὸ ἐπέρασαν, εἶπεν ὁ λοχαγός. Ἐὰν τρέξωμεν ἄλλο ἄλογα, θὰ τοὺς καταφτάσωμεν ἐπόψε».

«Μὴ τὸ ἐλπίζῃς», εἶπεν ὁ Χρυσολωρός ἀπελπίς.

«Δύο ὡρῶν ἀνάπαυσις κάμνει τὸ ἴδιον Ἄρχον μου· ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ χρονοτριβῶμεν ἐδῶ».

Καὶ ἐξηρολούθησαν τὴν πορείαν.

Δύο περίπου μίλλια τορρωτέρω, ἡ ὁδὸς, ἀνεχωμένη ἐλικοφόρος θρωμένον ἔδαφος, κατήρχετο κατὰν ἐντὸς στενῆς κοιλάδος, ἡ ἀνέθη πάλιν ὀχεῖαν ἀμμὸς τὸν ἀπέναντι λόφον. Πρὸς τ' ἀριστερὰ, ἡ κοιλὰς αὕτη ἦτο πλήρης δενδρυλλίων, δι' ὧν μικρὸν ρυάκιον ἐξέχετο εἰς μικρὰν φάραγγα πρὸς τὰ δεξιά, ἡ αὐτὴ κοιλὰς ἔλιγε δι' ἑλιγμῶν εἰς Στράτσαν χωρούσα ἐπὶ πρασίνου ἐδάφους. Μόλις δὲ οἱ ἵπποί μας ἐφθασαν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου, ὁμοφώνως ἐθεῖξαν σημεῖα ἐκπλήξεως. Πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ, ἑκατὸν ἀντήρωντα περίπου ἀγγελοφόρα, ἐκεῖτο κείμενα ἐκτεταμένα ἐπὶ τοῦ πρασινοῦ, περὶ αὐτὰ δὲ ἦσαν ἀκτὶ ἡ δεξιὰ ἵπποι, ὧν οἱ κάτοχοι ἢ ἵσταντο παρὰ τοῖς ἵπποις ἢ, πιθανὸν, ἐκαθήντο εἰς τὴν κοιλάδην.

(Θὰ συνέχεται εἰς τὸ φύλλον τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς).

ΧΑΛΙΜΑ

μία νύκτες. Τερπνόν, εὐθυμον καὶ
διὰ κάθε ἄνθρωπον. Βιβλίον μέσα
βλη ἡ Ἀνατολικὴ ζωὴ μὲ τοὺς
παράδοξα καὶ τὰ μυστήρια
αίες Χανούμισσες μὲ τὰ
τωτάς των. Τὰ τεχνά-
πασσάδες καὶ διακο-
τον πολὺ
ός. 50c.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

„Νέα Ἑστία" 15/ιουν/1922 Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΓΙΣΟΝ ΝΗΛ, Διδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ φύλλου τῆς παρελθούσης Κυριακῆς).

«Μέροκοι δ' αὐτούς! μερικοὶ ἀπ' αὐτούς!» ἀνέκραξεν ὁ Χρυσολωρᾶς. Σύντροφοι, ἐμπρός!»

«Μίαν στιγμὴν, εἶπεν ὁ λοχαγός. Τί εἶναι ἐκεῖ κάτω, εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λόφου; Εἶναι πτώσις; Ὄχι, μὰ τὴν Παναγίαν, κινεῖται! Σύντροφοι, ἀκολουθεῖτέ με». Καὶ κατῆλθεν ἀπέναντι, παρακολουθούμενος ἀπὸ τὸν Βαράγγιον.

Στηριζόμενος εἰς τὸ ἄκρον τῆς γεφύρας, καὶ καθηγιαγμένος ἐκ πολλῶν, ὡς ἐφαίνετο, τραυμάτων, εὑρίσκετο εἰς γέρων γαυρυός. Ὁ περὶ αὐτὸν κοινωνός, ἡ ράδδος ἦν ἐκράτει εἰσέτι εἰς χεῖρας, καὶ τὸ καθηγιαγμένον πρόσωπόν του, ἐδείκνυεν ὅτι ἦν ἔχει πέσει ἄνευ πάλης.

«Ποῖος σ' ἐκακοποίησεν, ἀγαθὲ ἄνθρωπε;» ἠρώτησεν ὁ Ρηγάρδος.

«Οἱ Τούρκοι! οἱ Τούρκοι!» ἐκραύγασεν ὁ δύστηνος γέρων. Ἀνυψώσας δὲ τὴν χεῖρα καὶ δείξας πρὸς τὴν καλύβην, εἶπε: «Σῶσατέ τους! σώσατε τους!».

«Ποίους;» ἠρώτησεν ὁ Χρυσολωρᾶς.

«Τὴν γυναῖκά μου καὶ τὰ παιδιά μου», ἀπήντησεν ὁ θνήσκων ἄνθρωπος. «Ἀνοιξ, αὐτοί, δὲν βλέπετε;»

«Ἀλλὰ ποῦ εἶναι οἱ Τούρκοι;» ἠρώτησεν ὁ Ρηγάρδος, θέτων συγχρόνως τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ἰγνίων τοῦ Χρυσολωρᾶ ὥστε εἶχε στοέψει τὴν κεφαλὴν τοῦ ἵππου του πρὸς τὴν καλύβην. «Ποῦ εἶναι τὸ κύριον σῶμά των;»

«Ἐπροχώρησαν κατὰ τὴν Ἀδριανούπολιν, ἀπήντησεν ὁ γέρων, ἀγανῶν ἀλλ' ὁ Πασσᾶς εἶναι ἐκεῖ εἰς τὴν καλύβην. Σώσατέ τους, δι' ἀγάπην τῆς Παναγίας, σώσατέ τους».

«Ὄχι, ὄχι, εἶπεν ὁ λοχαγός, ἀποτόμως. Ἐὰν ἀποφασίσωμεν νὰ σταματήσωμεν ἀπάνω ἀπαντῶμεν χωρικοὺς κακοπαθοῦντας, εἶναι καλλίτερα νὰ γυρίσωμεν ἀπίσω. Τί ἠμπορεῖ νὰ ἠξεύρῃ αὐτὸς περὶ τοῦ Πασσᾶ; Ἂς προχωρήσωμεν».

«Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ, ἀνέκραξεν ὁ Χρυσολωρᾶς. Πῶς νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ ἄλλους ἐπαπολογίαν, ἐὰν ἡμεῖς εἴμεθα ἀπολογοι;» Καὶ ἀπωμακρύνας τὴν χεῖρα τοῦ Ρηγάρδου, μᾶλλον ἀποτόμως, ὥρμησε πρὸς τὴν καλύβην.

«Πολὺ καλά, ἄπιος ἀγαπᾷς! Εἶπεν ὁ λοχαγός. Μὰ τὴν ἀλήθειαν, Ἄρχον μου, σὲ ἀγαπῶ καλλίτερα διὰ τοῦτο». Καὶ ἔδρομον πάντες πρὸς τὴν καλύβην.

Ἀλλ' ἐνῷ πλησίαζεσαν οἱ ἵπποι εἰς τὴν καλύβην, ἄς εἶπω, κατὰ ἀφετλὸν νὰ πράξῃ τοῦτο προφητικὸς, ἀλλὰ λέξις περὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἐξοπλισμοῦ των. Ἔφερον πάντες τὴν ἐνγομένην μ ε ρ ι γ γ α ν τ ί ν α ν. Τὰ στέρνα καὶ τὸ ὄπισθεν μέρος ἦσαν κατακεκαλυμμένα χωριστά, αἱ δὲ χαλύδδιναι φολίδες περιέγραφε ἐπερραμμένα ἐπὶ χονδροῦ ὑφάσματος, καὶ ἐσκεπασμένοι ὑπὸ πλουσίου ἐρυθροῦ δελτοῦδου, ἡ κατεκαμένα, ἀς τὸ ἐνδυμα τοῦ Χρυσολωρᾶ, διὰ χρυσοῦ [illegible] τε ἐπίσης περικαλύπτοντο ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ εἴδους [illegible] μα τῆς κεφαλῆς, ὁμοιάζον τὸν πίλον τῶν στρατ[illegible] σεως εἶχε τὸ σχῆμα τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ κ[illegible] λεόντα ἢ ἕτερον ζῷον ἐπὶ τῆς κορυφῆς. Τὸ δὲ [illegible] τῶν ὅπλων τῶν Βαράγγων ἦτο ὁ δίστομος μα[illegible] ἀλλὰ μὴ ἄντος τούτου κατελήφλον δι' ἐπεί[illegible] πάσα, πλὴν βύο, ἔφερον εἶδος δόρατος καὶ [illegible] εἰς τὴν ὦμον πλατεῖαν ἐπίμονον ἀφιμαγμένον. Οἱ [illegible] τοι, οὓς ἐξηρεόσαμεν, ἔφερον βαλλίστραν τελειοποιημένη[illegible] στὶ καὶ φαιτέραν βελοφόρον. Ὁ Ρηγάρδος, ὡς λοχ[illegible] τοῦ πελέκους του, ὅστις ἐκρέματο εἰς τὸ ἐφίππιόν του, ἐ[illegible] λόγχην. Ὁ Χρυσολωρᾶς, τέλος, ἔφερεν ὑπερμήκ[illegible] πυρο[illegible] λον πλουσίας κατεμφαιμένον, ἄπλον κεκοπτί ἐρυθρεθὲν. Πάντες ἔφερον εἰς τὰ πλευρὰ πλατυτάτιον σπάθ[illegible].

Ὁ ἥλιος ἐδύθησε τοὺς Τούρκους κ[illegible] ἀπὸ τοὺς Βαράγγους. Ἐνῷ δὲ προεβαινον, δύο [illegible] κραυγαὶ βροῦσθησαν ἐξελθοῦσαι ἐκ τῆς καλύβης, [illegible] κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν οἱ Τούρκοι ἀνεκάλυψαν, [illegible] ὅτι οἱ κηρισάσοντες δὲν ἦσαν φίλοι, ἀλλ' ἐχθροί. Ἀλλ' ἐν δευτερόλεπτον, ἀνῴ τις σιωπηλὸ ἐξεκόπτος, ὡς [illegible] ἐξέλθων μετὰ σπουδῆς, ἐπήρκεν ἐπὶ τοῦ ἵππου του, καὶ ἀλλαλῶν ἐπαμένος τὸ [illegible] ἀφοῦ ἐξετέλεσεν στρατιωτικὰς τινας κινήσεις, ὅσαι ἐμέλλον νὰ ἐπαπόσωσι κάτω τὸν Βαράγγων, ἐστοάφησαν αἰφνης, καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγήν. Κατὰ τὴν αὐτὴν ὅμως στιγμὴν ἠρώσθη ὁ δυμβισμὸς δύο βαλλιστρῶν, καὶ, μετὰ πέντε δευτερόλεπτα, ὁ κρότος τοῦ πυροβόλου ὅπερ ὅμως ὀθερίαν προὐξένησε ἐλάθη.

«Εἷς ἐξ αὐτῶν ἔπεσεν», ἐκραξεν ὁ λοχαγός, ἐνῷ οἱ λοιποὶ Τοῦρκοι ἐφεύγον τρέχοντες καὶ οὐδόλως φροντίζοντες περὶ τοῦ πεσόντος συντρόφου των. «Πρόσεχέ τον, Στέφανε». Κατάπαν ὁ Ρηγάρδος καὶ ὁ Χρυσολωρᾶς, δόντες τὰς ἡνίας τῶν ἵππων των εἰς τινα τῶν στρατιωτῶν, εἰσῆλθον εἰς τὴν καλύβην. Ἦτο δὲ αὕτη κατοικία χωρικοῦ, στερεῶς οἰκοδομημένη, καλῶς διατηρουμένη, καὶ, ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οὐχὶ κακῶς ἐπιπλωμένη. Ἐν συντόμῳ, ταοιοῦν εἶδος καλύβας συναντᾷ ὁ ὁδοιπόρος εἰς τὰ Χριστιανικὰ χωρία τῆς Βουλγαρίας, ἔχουσας πάντοτε ἐντὸς τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας, καὶ κανδήλιον καίον πρὸ αὐτῆς. Ἐντὸς δὲ τῆς καλύβης ὑπῆρχον δύο γυναῖκες, μήτηρ καὶ θυγάτηρ. Καὶ ἡ μὲν μήτηρ κατὰ τὴν πρώτην εἴσοδον τῶν ἀρτῶν, ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ δαπέδου ὀλῃθεῖσα ὑπὸ δρόνατος ἡ δὲ θυγάτηρ, ὡραία νεᾶνις ἀγουσα τὸ δεκατον ἕκτον ἔτος, γονυπετήσασα πρὸ τῆς εἰκόνος τῆς Παναγίας, περιέσφιγξε μίαν δεῶν τοσοῦτον σπασμωδικῶς, ὥστε ἐφαίνετο μελιδνή. Ἡ κόμη της, λυθεῖσα, ἔπεσεν ἐπὶ τῶν ὤμων της ὅλας ἀτάκτως, ἐνῷ, λεπτὸς δόστρυχος, κείμενος πλησίον αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἐμαρτύρει περὶ τοῦ μεγέθους τῆς θίας τῶν κατ' αὐτῆς ἐπιτεθέντων.

«Εὐλογητὸς ὁ Θεός, εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς εἰσελθόν, ὅτι ἤλθομεν ἐγκαίρως νὰ σᾶς σώσωμεν. Μὴ φοβεῖσθε· εἴμεθα φίλοι».

Ἡ νεᾶνις, στρέψασα κατὰ πρώτον κάκλῳ τὰ ὀλλήματα, καὶ ἰδοῦσα Ἑλληνικὰς μορφάς, ἐρρίξεν ὀξεῖαν κραγὴν καὶ κατέπεσεν ἀνάσθητος. Ἐνῷ δὲ οἱ Βάραγγοι, ὧν τινες, ἀφιπτεσσάντες, εἰσῆλθον εἰς τὴν καλύβην, προσεπάθουν ν' ἀνακαλέσωσι τὰς δύο γυναῖκας εἰς τὰς αἰσθήσεις των, ὁ Χρυσολωρᾶς καὶ ὁ Ρηγάρδος, ἀπόσαντες ἦλθον πρὸς τὸν τραυματισθέντα Ὀθωμανόν.

«Ἄκουσε», εἶπεν ὁ Ρηγάρδος, ὅστις ὡμίλει τὴν Τουρκικὴν ὡς Τοῦρος, (περιττὸν ἴσως νὰ προσθέσω ὅτι καὶ ὁ Χρυσολωρᾶς εἶχεν ἀρκοῦσαν γνῶσιν αὐτῆς)· «εἰς μᾶς τὴν ἀλήθειαν καὶ σοὶ χαρίζομεν τὴν ζωήν. Ἐὰν εἴπῃς ἀλήθειαν, ἡ λέξις αὕτη θὰ εἶναι ἡ τελευταία σου. Ἠκούσατε τὴ γυναῖκα οἱ ὁποῖοι χθὲς ἐλεηλάτησαν τὴν Σηλιβρίαν;»

«Ὁ Ἀλλὰχ εἶναι μέγας καὶ ἄμωμος, ἀπήντησεν ὁ Μουσουλμάνος.

«Ποῖος ἦτο ὁ διοικητὴς σας;»

«Ὁ Ἀχμὲτ Πασσᾶς».

«Καλά. Ἐπήκατε ἀγημαλώτους εἰς τὴν Σηλιβρίαν;»

«Ὁ Ἀλλὰχ εἶναι ἀσοφέλεος. Δὲν τοὺς ἐπήραμεν ἀπὸ τὴν Σηλιβρίαν, ἀλλ' ἀπὸ τὸ παραθαλάσσιον».

«Πόσοι;»

«Ἑκατὸν ἑπτὰ, μὲ τὴν σύζυγόν του καὶ τὴν θυγατέρα του».

«Καὶ ποῦ εἶναι αὐτοὶ τώρα;»

«Ποῖος ἠξεύρει; Μόνον ὁ Ἀλλὰχ καὶ ὁ Προφήτης του τὸ [illegible] ἀπήντησεν ὁ "Αριστος.

«Ὁ [illegible] ἀγγελός, σκύλλε, εἶπεν ὁ λοχαγός, ἐπισείων τὸν [illegible] Πῶς νομίζεις ὅτι εἶναι οἱ αἰχμάλωτοι τώρα;»

«[illegible] ἐκεῖνον ἀπ' ἐδῶ, μὲ τὰ λοιπὰ μέρη τῶν [illegible] τοῦ [illegible]».

«Ἡ [illegible] ἀπόψε;»

«Ἐκ [illegible] Μαμαμᾶ».

«Καὶ θέλουσιν νὰ κάμουν τοὺς αἰχμαλώτους;»

«Ὁ Ἀσσούης καὶ ἡ σύζυγός του θὰ γείνωσι δοῦλοι τοῦ Πασσᾶ· ἡ κόρη του θὰ ἐμβῇ εἰς τὸ χαρέμι τοῦ Σουλτάνου».

«Καὶ διατί ἐμπήκατε εἰς τὴν καλύβην ἐκείνην;»

«Ὁ Ἀλλὰχ εἶναι δίκαιος, ἀπήντησεν ὁ ἀγωνιῶν Τοῦρκος. Αὐτὸ ἦτον ἄδικον πρᾶγμα, καὶ... καὶ.... καὶ....» Καὶ ρόγχος θανάτου διέκοψε τὴν ὁμιλίαν του.

«Καλὰ ἔκαμε καὶ ἀπέθανεν, εἶπεν ὁ Ρηγάρδος, διότι θὰ ἐλιπαίνομεν νὰ τὸν ἀφήσω νὰ διαφύγῃ. Ποῦ εἶναι ἡ κόρη;»

Ἡ δυστυχὴς Εὐδοκία (οὕτως ὠνομάζετο ἡ κόρη), συνελθοῦσα ὀλίγον, ἐξῆλθεν ἐκ τῆς καλύβης, καὶ γονυπετήσασα πρὸ τοῦ Χρυσολωρᾶ καὶ πλήρης εὐγνωμοσύνης ἐπεδαψίλευεν εἰς αὐτὸν ἀναριθμήτους εὐλογίας.

«Γονάτισε ἐνώπιον τῆς Παναγίας, κόρη μου, καὶ ὄχι ἐνώπιόν μου, εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς. Ἡ Παναγία, βεβαίως, σὲ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν μέγαν κίνδυνον, καὶ σὲ ἐπίσης, εἶπεν, ἀπεθνῆσκε πρὸς τὴν κλησάσσαν μητέρα. Ἦτο σύζυγός σου ὁ ἄνθρωπος ὅστις μᾶς εἰδοποίησε περὶ τοῦ κινδύνου σας;»

«Ναί, αὐτὸς θὰ ἦτο, εὐγενέστατε Ἄρχον. Ποῦ τὸν εἶδες;»

«Ποῦ εἶναι τώρα, ἀπήντησεν ὁ Χρυσολωρᾶς, λυπούμαι πολὺ νὰ τὸ εἴπω. Ἀμφιβάλλω ἐὰν θὰ σπαυθῇ πλέον ἀπὸ τὸν τόπον του τὸν εὕρωμεν ἐκεῖ κάτω, εἰς τὴν γέφυραν».

Πάφαυτα, ἡ Εὐδοκία καὶ ἡ μήτηρ της ἔδρασαν εἰς τὴν θέσιν, ἀπολυθοῦσαν τοῦ Χρυσολωρᾶ καὶ τῶν συντρόφων του.

Ὁ χωρικὸς δὲν ἐκινάτο, ἀλλὰ μετὰ κόπου ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τοὺς κλησάσσαντας. Συγχρόνως δὲ ἡ σύζυγος καὶ ἡ θυγάτηρ του ἐγνώτισαν πλησίον του.

«Ἐσώθης, Εὐδοκία μου;» ἠρώτησε μὲ ἐκλείουσαν φωνὴν, θέταν τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου, ὅσοι ἐνόμιζεν ὅτι ἡ ἐπισκιάζουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς του σκοτία τοῦ θανάτου, ἦτο ἀπὸ τὴς οὐσία καὶ ἐπομένως ἐφθάλοντος.

«Ναί, ἐσώθην, εἶπεν ἡ Εὐδοκία, κλαίουσα πικρῶς, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ εὐγενοῦς τούτου Ἄρχοντος».

Ὁ θνήσκων ἄνθρωπος κατέδαλε μεγάλην ἀγανάκτησιν. «Ὁ Θεὸς καὶ ἡ Παναγία, εἶπε, νὰ σὲ ἀξιώσουν ὅ,τι ἐπιθυμεῖς, εὐγενέστατε κύριε!»

Ὡς εἶπε ταῦτα, τὰ μέλη του συνεπάσθησαν τρομερῶς, διότι ἦτο ἰσχυρὸς ἄνῳ, καὶ ἡ ζωή του δὲν ἦτο εἰκοῦν νὰ ἠττηθῇ ἀπὸ τοῦ θανάτου. Ὁ Ρηγάρδος Μπούρσιος, δι' ὃν θίαιος θάνατος δὲν ἦτο ἄγνωστον τι, κατῆλθεν ἀπὸ τοῦ ἵππου του, ἐγονατίσεν, κατὰ γῆς καὶ ἐκράτησαν ἀμφοτέας τὰς χεῖρας τοῦ ψυχορραγοῦντος κάτω παρὰ τὰ πλευρά του, σταθερῶς, ἠρέμα, ἀλλ' ἰσχυρῶς, ἐνῷ οἱ λοιποὶ ἠθύοντο ὑπὲρ τῆς ἐκλειπούσης ψυχῆς. Μετὰ ἥμισυ λεπτὸν οἱ τεταμένοι μῦς ἐχαλαρώθησαν, δαθὺς ἀναστεναγμὸς ἐκπολοῦθησε, καὶ τὸ τέλος ἐπῆλθεν.

«Ἄρχον μου, εἶπεν ὁ Ρηγάρδος, ἐγειρόμενος, πρέπει νὰ πηγαίνωμεν. Δὲν ἐκαφτι τώρα κίνδυνος διὰ τὰς γυναῖκες».

«Ἐὰν ἐξ ἡμῶν, εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς, τεταινῇ τὴ φωνῇ, μεταφέρετε τὸ σῶμα εἰς τὴν καλύβην, καὶ κατόπιν ἔλθετε νὰ μᾶς συναντήσητε· θὰ ἐπαυσώμεν δοαδέως μέχρι τῆς ἀφίξεώς σας».

Ἐπε παρηγόρους τινὰς λέξεις πρὸς τὰς ἀνθρώπους· καὶ μετ' ὀλίγα λεπτά, ἡ συνοδεία, ἐκτὸς τῶν δύο Βαράγγων, εἰσέκατο πάλιν εἰς κίνησιν. Ἐπί τι διάστημα προὐχώρουν ἐν σιωπῇ. Ὁ Χρυσολωρᾶς ἀκίλησε πρώτος:

«Εὐλογητὸς ὁ Θεός, διότι ἐξετράπημεν τὴς ὁδοῦ μας ἵνα μεταδῶμεν εἰς ἐκείνην τὴν καλύδην! Τίς οἶδε πόσον ἡ εὐχὴ θνήσκοντος ἀνθρώπου θὰ μᾶς φανῇ ὠφέλιμος; «Ὁ Θεὸς καὶ ἡ Παναγία γὰ σὲ ἀξιώσουν ὅ,τι ἐπιθυμεῖς».

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ φύλλον τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς).

Ἡ ΘΕΟΔΩΡΑ

ὑπὸ ΑΡΙΣΤ. ΚΥΡΙΑΚΟΥ

Πρωτότυπον ἱστορικὸν μυθιστόρημα ἐξόχου ἐλκυδῆ καὶ ἐκπαιδευτικοῦ ἐνδιαφέροντος μὲ τὰς ζωντανωτέρας εἰκόνας καὶ τὰ συγκινητικώτερα ἐπεισόδια τῆς ζωῆς τοῦ Βυζαντίου. Εἰς κάθε σελίδα του ἐκτυπώνεται μὲ σπανίαν τέχνην καὶ χάρον παρουσιάζει πρὸ τῶν ἐκθαμβῶν μας ζωντανὴν τὴν εἰκόνα τῆς ἐξελίξεως μιᾶς πτωχῆς κόρης τοῦ λαοῦ, ἡ ὁποία πολλαπλῶς κατὰ τὰ πρώτα τῆς νεότητός της ἔτη εἰς τὸν βάρβαρον τῆς ἐποχῆς, μετεβλήθη τὴν ἐπίφαν, ἐξευτελισθεῖσα τελείως, κατόρθωσε κατόπιν διὰ τῆς μετανοίας, τῆς τιμῆς τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν ἀγαθοεργιῶν της νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Βυζαντίου. Κάθε σελὶς τοῦ βιβλίου εἶναι χαὶ ἔπος ἐμμελὲς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν Ἔρωτα.

Κάθε σελὶς εἶναι καὶ ἡ θρίαμβος τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ἀγάπης. Εἶναι ἀπὸ τὰ τελειότερα καὶ ἐκλεκτότερα ἔργα τοῦ παρόντος καὶ τέκνου τοῦ Κυριακοῦ. Εἶναι ἀπὸ τὰ ἔργα ποὺ προόρισται νὰ ζήσουν καὶ νὰ δόξασουν κάθε γενεάν.

Εἰς τὰς σελίδας του θὰ εὕρῃ κάθε ἀναγνώστης πάσης ἡλικίας πραγματικὴν πνευματικὴν ἀνῳφελῆ καὶ ψυχαγωγίαν.

Ἐκτυπωθὲν ἐπὶ ἀρίστου χάρτου καὶ μετὰ καλλιτεχνικῶν Βυζαντινῶν εἰκόνων. Ταμπτοὶ δεδεμένον $2.00

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΑΤΛΑΝΤΙΔΟΣ

ATLANTIS, 203-205 W. 25TH ST., NEW YORK

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ
ΜΑΝΟΛΙΝΟΥ
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΟΝ
"ΑΤΛΑΝΤΙΔΟΣ"
[illegible] μαθόντας τὸ μάθοι: Μόνον [illegible] μὲ ὁδηγίας πρὸς [illegible] μουσικὴ τέχνη [illegible] 75

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ-ΙΣΟΝ ΝΗΑ, Διδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ φύλλου τῆς παρελθούσης Κυριακῆς).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

«Βιαρόδθη! ποταμούς καὶ δάση διετρέξαμεν!
Ἀμήνος ὕπνον ἀκολουθοῦν». (Δι' ὁ νέος Λογιθάρ.

Τὴν νύκτα ἐκείνην, περὶ τὴν ὀγδόην ὥραν, ἡ συνοδεία ἧς τὴν ταχείαν προέλασιν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐξιστορήσαμεν ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ, συνεχόμενη μιαιτικῶς περὶ τῆς ἀπρατέρου τηρήσεως πορείας των. Εἰς ἀπόσταση τετάρτου περίπου τοῦ ἑνὸς μιλίου ἀπὸ Ἐσκὶ Μπαμπά, (ἤτοι τοῦ μέρους τῆς τὰ ἀπέκυν ὁ θήγαων Μουσουλμάνος, ὅστις ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Μουσταφᾶ, εἶπε—καὶ εἶπε τὴν ἀλήθειαν—ὅτι ὁ Ἀχμὲτ Πασσᾶς ἐκοιμᾶτο καὶ σταματήσῃ τὴν νύκτα ἐκείνην), ὑπῆρχεν ἓν ἄλσος φλοιῶν, ἀπέχον βολὴν τόξου ἀπὸ τῆς λευκόφρου τῆς ἀγκάκης πρὸς νότον. Ἐδῶ οἱ Βάραγγοι ἀμέπαυσαν δέσαντες δὲ τοὺς ἵππους των ὡς κάλλιον ἠδύναντο, ἐκάθησαν κατὰ γῆς. Ἡ παρὰ τὰς ῥίζας τῶν δένδρων, καὶ ἔλεβον τὸ λιὸν δὲ ἐνον ὅπερ ἐφοιβεβθήσαν κατὰ τὸν τελευταῖον σταθμόν. Ἡ σιλήγη, ἐπιχέουσα τὰς λαμπρὰς ἀκτῖνές της ἐπὶ τῆς ἀδένδρου πεδιάδος, ἐφαίνετο ἐδῶ σκιερά, ὁ δὲ ψιθυρὸς τῶν σχεδὸν ἀφύλλων κλάδων ἦτο ὁ μόνος ἀκουόμενος ἦχος, ἐκτὸς τῆς κατὰ διαλείμματα ὁμιλίας τινὸς τῶν δεινοτύνων, διακαπτούσης τὴν ἡσυχίαν τῆς σκηνογραφίας.

«Εἶναι λιαπὸν βέβαιον, εἶπεν ὁ λοχαγός, ὅτι ἀ Ἀχμὲτ Πασσᾶς εὑρίσκεται εἰς τὸ χωρίον· Ὁ καλλίτερος τρόπος, κατὰ τὴν ἰδέαν σου, Ἄρχον μου, εἶναι, νὰ μεταμφιεσθῶ καὶ ζητήσω νὰ λάβω ὅσας δυνηθῶ πληροφορίας».

«Καὶ ἡμεῖς, εἶπεν ὁ Χρυσολωράς, πρέπει νὰ περιμένωμεν ἐφ' οὗ ἐπιστρέψῃς ἐδῶ. Ἐσὸ ὅμως προφυλακτικός, Ῥιχάρδε· μὴ λησμονῆς τὶ ἀπέρχος περισσότερον ἀπὸ τὴν ζωήν σου καὶ τὴν ἰδικήν μας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ στρατηγήματος τούτου».

«Ἐὶ θέβεια, θὰ λάβω πᾶσαν προφύλαξιν, Ἄρχον μου, ἀπήντησεν ὁ Μπούρστος. Ἀλλ' ὅμως ἡ ἐπιχείρησις ἔχει καὶ τὸν κίνδυνόν της. Ἐν τοσούτῳ, καλὸν εἶναι νὰ μείνωμεν σιωπηροὶ, ὅτι ἐὰν δὲν ἐπιστρέψω ἐντὸς δύο ἢ τὸ πολὺ τριῶν ὡρῶν, πρέπει νὰ συμπεράνετε ὅτι ἐπροδόθην, καὶ τότε πράξατε τὸ φρονιμότερον. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπω ὅτι, εἴτε προδοθῶ εἴτε μὴ, τὸ μυστικόν μας θὰ μείνῃ πάντοτε μυστικόν».

«Ὅ! περὶ τούτου δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν, εἶπεν ὁ Χρυσολωράς· ὁ Θεὸς νὰ σὲ διαφυλάττῃ, ἐπειδὴ ἔχεις ἀνάγκην τῆς θείας βοηθείας».

«Λός μοι τὸν σάκκον ἐκείνον, Γρηγόριε», εἶπεν ὁ Μπούρστος. Ὁ δὲ Βάραγγος τὸν ἔλυσεν ἀπὸ τὸ ἐφίππιον τοῦ ἵππου καὶ τὸν ἔδωκεν εἰς αὐτόν. «Ἐδῶ ἔχω τὰ Τουρκικὰ ἐνδύματά μου. Τώρα λοιπὸν θὰ τὰ φορέσω, καὶ θ' ἀναχωρήσω ἀμέσως».

Ἡ ἀλλαγὴ τῶν ἐνδυμάτων ἐγένετο ἐντὸς ὀλίγου χρόνου· τοιαύτη δὲ ἦτο ἡ μεταβολή, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Χρυσολωράς ἐνόμισε ὅστις ἐγίνωσκε τὴν ἐπιτηδειότητα τοῦ Ῥιχάρδου ὡς πρὸς τὴν λαμβάνειν τὸν Τουρκικὸν χαρακτῆρα, ἠπόρησεν· ἐνόμισεν, σταθεὶς ἥδος πάντα ἐμμαίτο ἐντελῶς, καὶ ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα χρὸς (διότι ὁ λοχαγὸς ἐθεώρησε καλὸν νὰ ἐπιφέρῃ τὸν χαρακτῆρα), ὅστις ἔστατο μεταξὺ τῶν Βαράγγων, ἐνόμισεν ἀμφιβολίας νὰ ἐκφρῇ ὡς ἀληθὴς Μουσουλμάν.

«Ὑγιαίνετε, σύντροφοι μου· ὑγίαινε Ἄρχον μου· Ἐλπίζω ὅτι ἐντὸς δύο ἢ τριῶν ὡρῶν θὰ συναντηθῶμεν πάλιν. Ἂν ὄχι, ἐκεῖνα τὸ χρέος μου, καὶ σεῖς, εἰμαι βέβαιος, θὰ ἀκολουθήσετε τὸ ἰδικόν σας».

«Ἡ Παναγία νὰ σὲ διαφυλάττῃ, λοχαγέ! Εἶπον τρεῖς ἢ τέσσαρες ἐκ τῶνσυντρόφων του, καὶ ἐκτὸς τοῦ ὁ ἀρχηγός των ἐξήρχετο ἐκ τοῦ δάσους. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν Λευκόφρυν, ἐρρύσεν εἰς τὰ περὶξ τοῦ μικροῦ χωρίου καὶ προχωρήσας ὀλίγον, παρετήρησε παρὰ τὴν πρώτην οἰκίαν δύο Τούρκοις σκοπούς.

«Τίς εἶ» ἐκραξεν ὁ ἕτερος πρὸς τὸν πλησιάζοντα Ῥιχάρδον.

«Φίλος, ἀπήντησεν. Ἔρχομαι ἀπὸ τὸ Βουργάζ, καὶ φέρω εἰδήσεις εἰς τὸν Πασσᾶν».

«Πῶς ὀνομάζεσαι;»

«Μουσταφᾶς».

«Ἐὰν μᾶς εἴπῃς τὰς εἰδήσεις σου, θὰ τὰς μεταδώσωμεν εἰδήσεις εἰς τὴν Πύλην».

«Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ λοχαγός. Θὰ τοῦ τὰς δώσω μόνος μου, ἢ δὲν θὰ τὰς λάβῃ ἀπὸ κανένα».

Οἱ φρουροὶ, καίπερ δυσαρεστηθέντες διὰ τὴν ἀπάντησιν, ἀπέκρυψαν τὰ αἰσθήματα των. Μετὰ βραχεῖαν δὲ πρὸς ἀλλήλους συζήτησιν, εἰς τῶν δύο στρατιωτῶν ἐπρότεινεν εἰς τὸν Μουσταφᾶν νὰ περιμένῃ μέχρις οὗ λάβῃ τὰς ὁδηγίας τοῦ Πασσᾶ· ὁ δὲ ἕτερος ἔμεινεν εἰς τὴν θέαν του, χωρὶς νὰ δώσῃ πλέον τὴν ἐλαχίστην προσοχὴν εἰς τὸν νεοσὶ εἰσελθόντα.

Ὁ στρατιώτης, ἐπανελθὼν μετ' ὀλίγον, εἶπεν εὐσεβάστως εἰς τὸν Ῥιχάρδον νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Πασσᾶ. Ὁ λοχαγός, ἀναλαβὼν ὅλην του τὴν εὐσταθείαν, καὶ κατανοῶν ὅτι ἐμελλε νὰ θέσῃ τὴν κεφαλήν του εἰς τὸ στόμα τοῦ λέοντος, ἀπήρασε. Τὸ χωρίον, ἀνεστιμένον ἐκ τεσσαρακοντα περίπου οἰκιῶν, ἐφαίνετο ὅτι ἀπεστερήθη τῶν κατοίκων του ἀφ' ὅτου εἰσῆλθον οἱ πορθηταί. Εἰς τὴν θύραν πολλῶν οἰκιῶν ἦσαν συνηθροισμένοι διάφοροι στρατιῶται τοιούτου ἀτάκτου, ὅσον καὶ αὐτὸς δὲν ἐνέθετεν. Ὁ οἶνος, ὡς ἐφαίνετο, εἶχε κυκλοφορήσει ἀφθόνως, καὶ ἡ συνήθης Τουρκικὴ σοβαρότης εἶχεν ἐκλείπει. Τὸ μεγαλίτερον μέρος τῶν ἵππων ἦν τοποθετημένον ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας, οὗσης ἀνοικτῆς καὶ πλήρους ἐκφοβισμένου χόρτου καὶ κριθῆς, διότι οἱ Τοῦρκοι δὲν ἐδίστασαν νὰ σκορπίσωσιν ὅ,τι δὲν ἠγόρασαν. Ἀντικρὺ τῆς ἐκκλησίας ἦτο ἡ οἰκία τοῦ κατέλυσεν ὁ Πασσᾶς. Ἡ οἰκία αὕτη, οὖσα μεγάλη καὶ καλῶς κτισμένη ἀνῆρε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς τὸν δημάρχον ἢ, ὡς οὗτος ἐκάλει ἑαυτόν, τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ χωρίου, καὶ δὲν ἦτο ἀνοξεῖα νὰ δεχθῇ ἐνα τῶν στρατηγῶν τοῦ Σουλτάνου. Δύο στρατιῶται ἐφρούρουν τὴν θύραν, ἀλλ' εἰς τὸν Ῥιχάρδον καὶ τὸν ὁδηγόν του ἀφῆκαν τὴν εἴσοδον ἀδόλυτον. Καὶ πρῶτος μὲν ἀνέβη οὗτος, μετὰ μικρὸν δὲ καὶ ὁ Ῥιχάρδος, ὅστις ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ Πασσᾶ.

Ὁ Ἀχμὲτ Πασσᾶς, καλὸς τὴν ὄψιν, ἂν καὶ ὀλίγον σωματοῦδης, ἦτο πενταεκοντούτης περίπου, ἐκάθητο ἐπὶ ἑπτὰ πάτους εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ δωματίου καὶ ἀνεπαύετο ῥοφῶν σιφωνίν ἵνα παρηγορηθῇ διὰ τὸν κόπον τῆς ἡμέρας. Ὁ ὑποτιθέμενος Μουσταφᾶς, ἀφοῦ ὑπεκλίθη ἐδαφαίως καὶ ἔκαμε τὸν συνήθη τεμενὰν, ἐστάθη περιμένων τὰς ἐρωτήσεις τοῦ Πασσᾶ.

«Πόθεν ἔρχεσαι;» ἠρωτήθη ἐπὶ τέλους.

«Ἀπὸ τὸ Βουργάζ, καὶ φέρω σπουδαίας εἰδήσεις εἰς τὴν ὑψηλότητά σου».

Ὁ Ἀχμὲτ μετὰ δύο ἢ τρία ῥοφήματα σεριμπέτου, ἐζητολόθησε: «Τί εἰδήσεις;»

«Οἱ Χριστιανοὶ σκύλοι, ἀπήντησεν ὁ λοχαγός, ἐστείλαν καὶ ζητοῦν βοήθειαν ἀπὸ τὴν Βίζαν (Βιζύης). Οἱ Ρωμαῖοι ἔχουν ἐκεῖ φρουράν, καὶ σκοπεύουν νὰ ἀποκόψωσι τὸν δρόμον τῆς εἰς Ἀδριανούπολιν ἐπιστροφῆς τῆς ὑψηλότητός σου».

Ὁ Ἀλλὰχ εἶναι μέγας, δὲν θὰ τὸ κατορθώσουν, εἶπεν ὁ Ἀχμέτ.

«Ἤθουσαν ἐξηκολούθησεν ὁ Ῥιχάρδος, ὅτι ἡ ὑψηλότης σου ἔχει μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων ἕνα Χριστιανὸν ἀγάν, καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ τὸν ἐκλυτρώσουν. Ἐδώρησα χρέος μου νὰ τὸ φανερώσω εἰς τὴν ὑψηλότητά σου».

«Καλὰ ἔκαμες», ἀπήντησεν ὁ Ἀχμέτ.

Ὁ Μπούρστος εἶδεν ὅτι ἄφελε νὰ περιμείνῃ ἕως οὗ ὁ Πασσᾶς ἀναπαύσῃ καὶ τὸν ἐρωτήσῃ καὶ περὶ ἄλλων. Μετὰ μικρὸν ὁ Πασσᾶς ἠρώτησε:

«Καὶ πόσοι ἔχουν οἱ σκύλοι εἰς τὴν Βιζίαν;»

«Ὁ Ἀλλὰχ γνωρίζει ὁ δοῦλος τῶν δούλων τοῦ Κυρίου μου ἐν τῷ κόσμῳ».

«Καὶ πόσον καιρὸν ἤμπορεῖν νὰ ἔλθουν ἐδῶ;» ἠρώτησεν ὁ Πασσᾶς.

«Ἐὰν ἐκ τοῦ κοντινοῦ, ἀπήντησεν ὁ Ῥιχάρδος· ἐὰν ἐκ τοῦ μακρυσμένου, εἶπεν ὁ Πασσᾶς· Οἱ σκύλοι ἔχουν ἐκεῖ τοῦτο τὸ κατάλυμα. Ὅ,τι γίνῃ, ἂς γίνῃ· ἐὰν ἔρθουν οἱ προσβλήθωμεν, δὲν ἤμπορεῖμεν νὰ ἀλλάξωμεν· ἐὰν εἶναι γρηγορό».

«Ἡμισυ μίλιον ἀπ' ἐδῶ, εἶπεν ὁ Ῥιχάρδος, πρὸς τὸν δρόμον τῆς Βίζας, εἶναι ἕνα βαθὺ στενὸ μονοπάτι, ὅπου δέκα ἄνθρωποι ἠμποροῦν ν' ἀντισταθοῦν εἰς ὁλόκληρον στράτευμα».

Μετὰ τὴν συνήθη σιγὴν πρὸς σκέψιν, ὁ Ἀχμὲτ ἠρώτησεν: «Ἠμπορεῖς νὰ ὁδηγήσῃς ἐκεῖ τοὺς ἀνθρώπους μου;»

Ὁ Μπούρστος ἀπήντησε καταφατικῶς· ὁ δὲ Ἀχμὲτ διέταξεν εὐθὺς νὰ τοποθετηθῶσιν ἐκεῖ ἑκατὸν ἐκ τῶν στρατιωτῶν του. Καὶ πράγματι ἡ θέσις αὕτη ἦτο ἐπίκαιρος, διότι ἡ φρουρὰ τῆς Βίζας ἐδείχθη ἱκανὸν ὀχλητὰ εἰς τοὺς Τούρκους, ἀνὰ τὴν ὁδηγίαν δραστηρίου τινὸς ἀξιωματικοῦ, τοιαῦτα δὲ ἐλέγοντο περὶ τῶν κατορθωμάτων της, ὥστε κατέστησαν τὸ ὄνομα αὐτῆς τρομερὸν καθ' ἅπασαν τὴν ἀρχὴ χώρα. Πρὸς τούτοις, ὁ Ῥιχάρδος, γνωρίζων κάλλιστα πάσας τὰς τοποθεσίας τῆς Θρᾴσης, δὲν ἐκράφη ποσῶς ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς θέσεως ἐκείνης· ἅμα δὲ συνελθόντας τοὺς στρατιώτας, τοὺς ὁδήγησεν εἰς τὸν τόπον καὶ εἶδεν αὐτοὺς καλῶς παρατεταγμένους εἰς ἀπόθησιν τῆς ὑποτιθεμένης προσβολῆς. Τούτου γενομένου, ὁ Ῥιχάρδος ὤκμελε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ χωρίον, κατὰ διαταγὴν τοῦ Πασσᾶ, ὅστις, μὴ γνωρίζων καλῶς τὰ κατὰ τὴν χώραν, ἐπεθύμει νὰ λάβῃ πλείονας πληροφορίας. Ἀλλ' ἀντὶ νὰ λάβῃ τὴν πλησιεστέραν πρὸς τὰ ὀπίσω ὁδόν, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ προηγουμένως εἰς τὸ δάσος, ἔνθα τὸν περιέμενον οἱ στρατιωτικοί του, καθότι πλέον τῶν δύο ὡρῶν εἶχον παρέλθει ἀφ' ὅτου ἀπεχωρίσθη τούτων, καὶ φυσικὰ θὰ ἀνησυχοῦσαν νὰ μάθωσι περὶ τῆς ἐπιτυχίας του. Παρατήρησις δὲ καλὸς τὰ πέριξ, καὶ βεβαιωθεὶς ὅτι οὐδεὶς τὸν ἔβλεπεν, ἐστράφη, καὶ μετ' ὀλίγον οἱ φίλοι του τὸν ὑπεδέχθησαν χαίροντες.

«Τί ἔκαμες; Πῶς πηγαίνουν τὰ πράγματα; ἠρώτησεν ἀνυπομόνως ὁ Χρυσολωράς. Εἶδες τοὺς αἰχμαλώτους; Ποῦ διανυκτερεύουν; Τί δυνάμεθα νὰ κάμωμεν;»

Ὁ Ῥιχάρδος διηγήθη τὰ διατρέξαντα. «Τώρα, ἐξηκολούθησεν, εἶναι φρονεῖν τί ἔχετε νὰ κάμετε. Δὲν ἤμεναν ἐντὸς τοῦ χωρίου περισσότεροι τῶν σαρανταπέντε. Εἰσθε δεκαέξ. Βεβαίως ὁ ἀριθμὸς των εἶναι πολὺ ἀνώτερος· ἀλλὰ μήπως θὰ πολεμήσωμεν ποτε κατ' ὀλιγατέρων; Οἱ στρατιῶται ἔχουν μεθύσει· ἔχασαν τὸ θάρρος των ὅταν ἤρθασαν περὶ τῆς φρουρᾶς τῆς Βίζας. Οἱ στρατιῶται τοὺς ἀπόψε ἐστείλαν ἔξω εἰς τὸν δρόμον, εἶναι οἱ ἐκλεκτότεροι, οἱ δὲ μένοντες εἰς τὸ Ἐσκὶ Μπαμπὰ εἶναι τὰ κατασταλάγματα».

«Φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ ἀποπειρασθῶμεν διὰ παντὸς μέσου, εἶπεν ὁ Χρυσολωράς, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ χάσωμεν οὐδὲ στιγμὴν, διότι ἠμπορεῖ νὰ συνεννοηθοῦν πάλιν».

«Ὄχι, εἶπεν ὁ λοχαγός. Δὲν φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ γείνῃ φανερὰ ἐπίθεσις εἰς τὸ χωρίον. Ἡ οἰκία εἶναι ἀνταρὸ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἡ μόνη ἐδίκαιστας. Ὀπισθεν αὐτῆς εἶναι κῆπος καὶ δένδρα κωμοφόρα, παρέκει δὲ ἐμνάζοντα ὕδατα. Πηγαίνετε καὶ κρύψατε τοὺς ἵππους σας μεταξὺ τῶν δένδρων ὅσον δύνασθε πλησιέστερα τοῦ τοίχου τοῦ κήπου. Κατόπιν ἠμπορεῖτε ν' ἀναβῆτε τὸν τοῖχον, καὶ ν' ἀναβῆτε εἰς τὴν οἰκίαν ἀπὸ τὸ ὀπίσθεν μέρος».

«Δὲν θὰ ἔλθῃς μαζί μας;» ἠρώτησεν ὁ Χρυσολωράς.

«Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ Ῥιχάρδος. Ἠμπορῶ νὰ σᾶς φανῶ χρησιμώτερος ἐὰν ἐπιστρέψω. Θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς βοηθήσω ἀπὸ μέσα, καὶ τοῦτο εἶναι τριπλασίως ὠφελιμώτερον ἀφ' ὅ,τι ἠμπορῶ νὰ κάμω ἀπ' ἔξω. Ἐσθὸς, λοιπὸν, εἰς τοὺς ἵππους σας. Θὰ σᾶς δείξω τὸν δρόμον. Χάρις τῷ Θεῷ, ἡ σελήνη δύει, καὶ δὲν ὑπάρχει φόβος ν' ἀνακαλυφθῶμεν».

Καὶ ἐκεῖνος ἐπράξαν κατὰ τὰς ἐκείνας τοῦ. Φέροντες ἀπὸ τὴν ἡνίαν τὸν ἵππον τοῦ Ῥιχάρδου, βαδίζοντος παρὰ τὸν Χρυσολωράν, ὀλίγον ἔξωθεν τοῦ δάσους.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ φύλλον τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ-Ι-ΣΟΝ ΝΗΛ, Διδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ φύλλου τῆς παρελθούσης Κυριακῆς).

«Νά, ἐκεῖ, εἶπεν ὁ Ριχάρδος, ὅπου φαίνεται ἡ σειρὰ τῶν δένδρων, ἐκεῖ ὅπου μαυρίζει ἡ γραμμὴ πρὸς τὸν οὐρανόν· αὐτὸς εἶναι ὁ κῆπος περὶ οὗ σᾶς ὡμίλησα. Πηγαίνετε πλησιέστατα, ὅπερ δὲν μοὶ φαίνεται δύσκολον. Δὲν θὰ κάμετε λάθος οὔτε ὅσον ἀφορᾷ τὴν οἰκίαν διότι ἄλλη λιθόκτιστος, πλὴν τῆς ἐκκλησίας, δὲν ὑπάρχει. Μίαν λέξιν ἀκόμη: Δός μοι μίαν ὥραν ἀπὸ αὐτῆς τῆς στιγμῆς, καὶ κατόπιν εἰσελθὲ ὅπως καλλίτερον δυνηθῇς».

Ταῦτα δὲ εἰπὼν, ἀφῆκε τοὺς συντρόφους του καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ χωρίον. Ἐκεῖ δὲ παρετήρησεν ὅτι ἡ εἴδησις περὶ τῆς φρουρᾶς τῆς Βίζας, καίπερ ἐλαττώσασα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπιδρομέων, ἐπηύξησεν ὅμως τὴν προσοχὴν τῶν ὑπολειφθέντων. Οἱ σκοποὶ ἐδιπλασιάσθησαν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ φρουρίου, τακτικαὶ περίπολοι περιήρχοντο συνεχῶς, ἡ οἰναποθήκη μετεμορφώθη εἰς στρατιωτικὸν σταθμόν, καὶ ἀντὶ τῆς πρὸ δύο ὡρῶν ἐπικρατούσης ἀταξίας καὶ ἀκολασίας, εὗρεν εὐταξίαν καὶ αὐστηρότητα. Ἀναγγείλας τὴν ἀφιξίν του, διετάχθη ὑπὸ τοῦ Πασσᾶ νὰ ἐμφανισθῇ ἐκ νέου ἐνώπιόν του, καὶ ἐξητάσθη μετὰ πολλῆς ἀκριβολογίας τί ἐγνώριζε περὶ τῆς χώρας ἐκείνης, περὶ τῶν προσφόρων εἰς ἐνέδρας θέσεων, καὶ πῶς ὁ ἐχθρὸς δύναται νὰ ἐμπέσῃ εἰς μίαν τοιαύτην ἐνέδραν πρὶν πλησιάσῃ εἰς Ἀδριανούπολιν ὅπου θὰ εὕρισκεν ἀσφάλειαν. Παρελθούσης δέ, εἰς τὴν συνδιάλεξιν ταύτην, ἡμισείας ὥρας, ὁ Ἀχμὲτ Πασσᾶς ἀπέπεμψε τὸν ξένον, ὑποσχεθεὶς νὰ τὸν ἀνταμείψῃ τὴν ἐπαύριον.

Ὁ λοχαγὸς ἐξελθὼν κατῆλθεν εἰς τὴν αὐλήν, ἔνθα εὗρε πολλοὺς Τούρκους πίνοντας, καὶ ἐκάθησε μαζί των, κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον προσέχων εἰς τὰς διαφόρους ὁμιλίας των, ἀληθῶς ὅμως ἐξετάζων καὶ παρατηρῶν τὸ ὕψος καὶ τὴν χωρητικότητα τοῦ οἰκήματος. Εἰς τὴν τετάρτην πλευράν του, τὴν πρὸς τὸν κῆπον, ὑπῆρχε τοῖχος· καὶ ὁ μὲν θάλαμος τοῦ Πασσᾶ ἔκειτο ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τῆς βλεπούσης πρὸς τὸν δρόμον παρατηρήσας δὲ τό τε ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν τῆς οἰκίας, ἐπείσθη, ὅτι ὁ Χωνιάτης μετὰ τῆς οἰκογενείας του δὲν ἦτο κεκλεισμένος ἐκεῖ, ἀλλ' εἰς τὴν ἄλλην πτέρυγα, τὴν δεξιάν, τὴν βλέπουσαν πρὸς τὸν κῆπον. Καὶ ὅμως, εἰς ἐπιβεβαίωσιν τῶν συμπερασμάτων του, ἔστρεψε τὴν συνομιλίαν οὕτω:

«Λὲν ἐννοῶ, εἶπε, ποῦ εὑρήκατε αὐτὴν τὴν φωλεὰν διὰ νὰ βάλετε μέσα τοὺς αἰχμαλώτους, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ Πασσᾶς ἐνδιαφέρεται τόσον πολύ».

«Ὄχι δά, ἔχει ἀρκετὸν τόπον, ἀπήντησεν εἷς γέρων Τοῦρκος, ἐκεῖ ὀπίσω». Καὶ ἔδειξε τὴν πτέρυγα ἣν ὁ λοχαγὸς εἶχεν ὑποπτεύθῃ.

«Βέβαια, θὰ φρουρῶνται καλὰ ἐκεῖ», εἶπεν ὁ Ριχάρδος.

«Εἶναι ἀσφαλεῖς ὡς αἱ πύλαι τοῦ Παραδείσου», εἶπεν ὁ γέρων.

«Καὶ βέβαια, παρετήρησεν ὁ λοχαγός, οἱ ἀπερίτμητοι σκύλοι δὲν θὰ τὸ εὕρουν εὔκολον νὰ ἔλθουν ἐδῶ. Καὶ μὲ τὴν εὐχὴ τοῦ Ἀλλὰχ καὶ τοῦ Προφήτου, ἐλπίζω ὅτι ὁ αὐθέντης μας ὁ Παδισὰχ θὰ ἐξασφαλίσῃ ὅλον τοῦτον τὸν τόπον ἕως εἰς τὴν Σταμπούλ· δὲν ἠμπορεῖ νὰ ζήσῃ τὰς καλὰ ἐδῶ μεταξὺ νεροῦ καὶ φωτιᾶς».

«Ἕως 'ς τὴν Σταμπούλ! Ἰνσάλλαχ, καὶ ἀκόμη μακρότερα! Αὐτὸς ὁ χειμὼν θὰ εἶναι ὁ ὕστερνός μας εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν», εἶπεν εἷς ἄλλος Τοῦρκος.

«Ἀκούομεν, προσέθηκεν ὁ Μπούστος, ὅτι ὁ Αὐθέντης μας κάμνει μεγάλας προετοιμασίας· δὲν τὰς εἶδα ἀκόμη, ἀλλ' οἱ Ναζωραῖοι τὰς φοβοῦνται πολύ».

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούσθη ἐκ τῆς ὁδοῦ ἡ κραυγή: «Λὰ ἰλλὰχ ἀλλὰ Ἀλλὰχ, Μοχάμετ ρεσοὺλ Ἀλλάχ!», καὶ εὐθὺς πάντες ἐγονυπάτησαν διὰ τὴν τελευταίαν ὥραν τῆς προσευχῆς. Ὁ Ριχάρδος ὑπεκρίθη μὲν ὅτι ἠκολούθει τὸ παράδειγμά των, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὸν ἐπρόφερεν ἀρὰς κατὰ τῶν ἀπίστων.

Μετὰ ταῦτα, ἡ ὁμιλία ἐστράφη περὶ τὴν φρουρὰν τῆς Βίζας, καὶ περὶ τῆς πιθανότητος τῆς κατ' αὐτῆς ἐπιθέσεως. Ὁ δὲ ἀστιθέμενος Μουσταφᾶς ἀνεθάρρησε πολύ, ἀντιληφθεὶς τὸν μεγαν φόβον τῶν ἀπίστων εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ ὀνόματος τοῦ Φράγγου.

«Βεβαίως, ὅτι μερικοὶ ἀπ' αὐτούς, εἶπεν εἰς στρατιώτης, ὅστις δὲν εἶχεν ὁμιλήσει μέχρι τοῦδε, ὃν ὅμως ἀνεγνώρισεν εὐθὺς ὁ Ριχάρδος, μᾶς διετάραξαν ὀλίγον σήμερον». Καὶ ἐξηκολούθησε διηγούμενος μεθ' ὑπερβολικότητος τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Εὐδοκίας. «Ὅλοι τότε εἶχον ἀπομακρυνθῇ μὲ τὸν Πασσᾶν· ἐγὼ ὅμως, προσέθηκε, πρώτος παρετήρησα ὅτι ἦσαν Βάραγγοι, καὶ ὄχι ἄνθρωποί μας. Μὰ τὴν Μαύρην Πέτραν, μίαν στιγμὴν ἀργότερα, καὶ αὐτὸς ὁ Ἀχμὲτ Πασσᾶς θὰ ἦτο τώρα αἰχμάλωτος εἰς τὴν Βίζαν».

«Ἢ εἰς τὸν Παράδεισον», εἶπεν ἄλλος, γελῶν.

«Τὸν ἔχεις γιὰ τὸν Παράδεισον! ἔκραξε τρίτος τις. Ἀλλ' αὐτὸς δὲν θέλει ἄλλας οὐρὶ ἀπὸ ὅσας ἔχει εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν. Καὶ μὰ τὸν Προφήτην, ὁ ἴδιος ὁ Σουλτᾶνος δὲν εἶδεν εὐμορφοτέρας ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐκεῖ πέρα».

«Ἀλήθεια λές, εἶπεν ὁ γέρων ἀξιωματικός· οὔτε ὁ Σουλτὰν Ἀμουρὰτ (αἰωνία του ἡ μνήμη!) εἶδε ποτέ του τέτοιαν εὐμορφιάν. Καὶ ὅμως τοῦ ἤρεσκαν πολὺ αἱ ὡραῖαι γυναῖκες τῶν Ρωμαίων».

Ὁ Ριχάρδος ἔτεινε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο οὖς προσεκτικὸν εἰς πάντα ἦχον δυνάμενον νὰ τῷ καταστήσῃ γνωστὴν τὴν προσέγγισιν τῶν συντρόφων του, καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, εἰς τὸν κῆπον, τὸν χωριζόμενον ἀπ' αὐτῶν διὰ τοῦ τοίχου τῆς οἰκίας, ἤκουσεν ὑπόκωφον φωνὴν ὡσεὶ προσέκοψέ τις κατ' ἀροσδοκήτου ἐμποδίου, παρ' ὀλίγον δὲ ν' ἄφηνε καὶ αὐτὸς φωνὴν ἐκπλήξεως.

«Γ' ἦτον αὐτό;» ἔκραξαν μία ἢ δύο φωναί.

«Ποῦ εἶναι ὁ λύχνος; εἶπεν ὁ ἀξιωματικός. Χασάν, Ἀβδουλάχ, πηγαίνετε εἰς αὐτὸ τὸ στενὸν καὶ κυττάξετε!»

«Καλλίτερα νὰ μὴν ὑπάγουν, εἶπεν ὁ Ριχάρδος· ἠμπορεῖ νὰ εἶναι κανένας καταχανᾶς ἢ βρυκόλακας».

«Λὲν ἦτον τίποτε», εἶπεν ὁ Ἀβδουλάχ, εὑρίσκων πρόφασιν διὰ νὰ μὴ ὑπάγῃ.

«Εἶναι ἐδῶ βρυκόλακες;» ἠρώτησεν ὁ Χασάν.

«Τὸ χωρίον Ἐσκὴ Μπαμπᾶ, ἀπήντησεν ὁ αὐτοκαλούμενος Μουσταφᾶς, φημίζεται διὰ τοὺς βρυκόλακάς του. Οἱ βρυκόλακες συχνάζουν εἰς τὰ ἐρείπια ὅπως ἐδῶ».

«Καί, ὡς λέγουν, εἶπε γέρων τις στρατιώτης, οἱ καταχανάδες τῶν Ρωμαίων εἶναι πολὺ κακοί».

«Κάκιστοι, εἶπεν ὁ Ριχάρδος. Ὁ Μουφτῆς των εἰς τὸ Μπουργιὰζ μοῦ διηγήθη τί συνέβη εἰς τὸν ἴδιον, δὲν εἶναι πολὺς καιρός».

«Τί συνέβη;» ἠρώτησαν πολλοὶ περίεργοι.

Ὁ δὲ λοχαγὸς ἐπιθυμῶν νὰ καταστήσῃ τοὺς ἀκροατάς του νευρικούς, εἶπε: «Νὰ σᾶς εἰπῶ;»

«Ναί», ἀπήντησεν ὁ ἀξιωματικός.

«Ἀλλ' εἶναι πολὺ σκότος, εἶπεν ὁ λοχαγός, καὶ πρὶν ἀρχίσω θὰ ἔλθω πλησιέστερά σας. Συγχρόνως δὲ πάντες καταληφθέντες ὑπὸ τρόμου, ἀπεμακρύνθησαν ὀλίγον ἀπὸ τὸν τοῖχον, ἐξ οὗ πρὸ ὀλίγου εἶχεν ἔλθει ὁ μυστηριώδης ἦχος.

ΧΡΥΣΟΧΟΕΙΟΝ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ

Γ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΣ

528-8th AVE., NEW YORK

Πλουσία συλλογὴ Κοσμημάτων διὰ Γάμους, Ἀραβῶνας, Βαπτίσεις καὶ δῶρα.

ΣΤΕΦΑΝΑ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΑ

Εἰς ὅλας τὰς τιμάς.

Ὅλα τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Εἴδη, Ἱερὰ Διοσκεύη, Εὐαγγέλια, Ἀρτοφόρια, Ἐξαπτέρυγα, Πρεσβαίους, Ἐπικαλύμματα Εἰκόνων κλπ. Ἁγίας Εἰκόνας ἀπὸ τὰ ἀνεγνωρισμένου Ἁγιογράφου τοῦ Ἐργοστασίου μας. Τιμὲς ἀπὸ συγκριτικαί. Ζητήσατε τὸν Νέον Τιμοκατάλογόν μας. Γράψατε ἢ ἐπισκεφθῆτε μας.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΪ-ΣΟΝ ΝΗΛ, Διδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Ἀκούσατε λοιπόν. Ἔζη εἰς τὸ Μπουγκὰς χριστιανὸς ὀνομαζόμενος Ἐφραίμ, ἁπλοῦστος ἄνθρωπος. Ἦτον Καδής· αὐτὸ δὲν ἄναψε τὸ χέρι του παρὰ νὰ λάβῃ δῶρα· ποτὲ δὲν ἀπέναντε δικαιοσύνην ἐκτὸς ἐὰν ἐπληρώνατο. Κυττάτεψε χήρας καὶ κατέκλειστεν ὀφρανά, καὶ ἀφάνιζε τοὺς πλουσίους ὁποὺς κακὸς εὐγενὸς ἀποῦ ἦτον. Ἀπέθανε τέλος πάντων. Καὶ ἐπειδὴ ἦτον τόσον κακός, δὲν ἠθέλησαν νὰ τὸν θάψουν εἰς τὸ κοιμητήριον τῶν Ναζαραίων· ἀλλὰ τὸν ἔχωσαν εἰς σπήλαιον εἰς τὸν λόφον τὸν κείμενον ἐπάνω ἀπὸ τὸ Μπουγκὰς. Ὑστερον ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν διεδόθη εἰδησις ὅτι ἐφάνη ἕνας κατακαχὰς, καὶ ὅτι ἔφαγε πολλὰ παιδιά. Κυνέναις δὲν ἠμπορούσε νὰ εἴπῃ ποῦ εὑρίσκετο, ἂν καὶ ἐξέτασαν ὅλα τὰ μέρη. Τέλος πάντων ἠκούσθη λόγος ὅτι ἕνας φίλος τοῦ Ἐφραίμ, ὀνομαζόμενος Δημήτριος, κανηγὼν λαγούς, ἐνυχτώθη καὶ ἐπῆγε καὶ ἐπλάγιασεν εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου ἦτον θαμένος ὁ κακὸς ἀνθρωπος. Ἔβαλε κατὰ γῆς τὴν ράδδον του κατὰ πλάτος, ὅστε μὲ τὸ σῶμά του ἐσχημάτιζε Σταυρὸν καὶ ἐκοιμήθη. Πρὸς τὰ μεσάνυκτα ἐξύπνησεν. Ἦτον ἀγριὰ καὶ τρομωμένη νὺξ· τὰ σύννεφα ἐκκόπτοντο τὸ φεγγάρι, καὶ ὅλα τὰ πέριξ ἦσαν βυθισμένα ποτὲ μὲν εἰς τὸ φῶς, καὶ ποτὲ εἰς βαθύτατον σκότος. Τοῦ λόφου τὰ δένδρα ἐδόξιζαν, καὶ ὁ Δημήτριος ἐπεθύμει νὰ ἐξυπερόσῃ. Ἐνὸ ἐκείνετο ἔξαιφνος, ἤκουσε φωνὴν ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου, τὴν τοῦ Ἐφραὶμ λέγουσαν.—Δημήτριε!

Ὁ Δημήτριος ἔμεινε ἀκίνητος ἀπὸ τρόμον, ἰδὼν ὅτι ὁ φίλος του ἦτον ὁ καταχανᾶς.—Δημήτριε, εἶπε πάλιν, ἐπιθυμῶ νὰ ἴδγω ἔξω.—Καὶ διατί δὲν βγαίνεις ἀπεκρίθη ὁ Δημήτριος λαμβάνων ὅλον τὸ θάρρος του.—Λὲν ἠμπορῶ εἶπεν ὁ καταχαρὼς, διότι ἡ ράδδος σου σχηματίζει μαζὶ μὲ τὸ σῶμά σου Σταυρόν. Ὅταν ὁ Δημήτριος ἐννόησε τὴν δύναμίν του ἐπάνω εἰς τὸν βρυκόλακα, ἔλαβε περισσότερον θάρρος καὶ εἶπε.—

—Λὲν θὰ κινήσω διότι τρὶν θὰ μὲ κάμῃς κομμάτια.—Ὄχι, εἶπεν ὁ βρυκόλακας.—Κάμε ὅρκον εἶπεν ὁ Δημήτριος.—Μὰ τὸν οὐρανόν, ἀπεκρίθη ὁ καταχανᾶς.—Γνωρίζων ὅμως ὁ Δημήτριος ὅτι οἱ βρυκόλακες ἀπὸ ἕνα καὶ μόνον ὅρκον δένονται, ἀπεκρίθη—Αὐτὸ δὲν φθάνει, πρέπει νὰ προφέρῃς τὸν ἀπαράβαστον ὅρκον.—Ποῖον; ἠρώτησεν ὁ βρυκόλακας.—Τὸν ἡμέτερον, ἀπεκρίθη ὁ φίλος του, ὁρίσας μὰ τὸ σάβανόν σου.—Ὁ βρυκόλακας ἐδοκίμασε κατ' ἀρχὰς μεγάλην δυσκολίαν. Τέλος πάντων ὡρκίσθη, καὶ ὁ Δημήτριος μετέτπισε τὴν ράδδον του ὁ βρυκόλακας ἐδάγκασε. Πρὸς τὰ ἐξημερώματα ἤλθεν ὀπίσω, τὰ δόντια καὶ τὰ χείλη του ἔσταζον αἷμα. Ἐπῆγεν εἰς τὸ μνῆμά του καὶ ἐξηπλώθη. Ὁ Δημήτριος ἐπῆγεν εἰς τὸν Μιουφτὴν καὶ τὰ ἐφανέρωσεν ὅλα. Οἱ Νοῦρσιοι τὸν Μιουφτὴν ἐπῆγαν τὸ ἀσάλωθεν Σάββατον (διότι μόνον τὸ Σάββατα οἱ βρυκόλακες μένουν ἥσυχοι εἰς τοὺς τάφους [illegible] ἔθαψαν τὸν Ἐφραὶμ καὶ ἤθραν τὸ σῶμά του [illegible] τὸν ἔθαψαν. Ἦτον μόνον κατάμαυρον. Τὸ [illegible] ἔκαψαν, ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ καταχανᾶς δὲν [illegible]

Τὸ θύγημα αὐτὸ προξένησε μεγάλην ἐντ[illegible] ἀκροατὰς τοῦ λοχαγοῦ· τινὲς μάλιστα ἐφοιτ[illegible] ὁρμαθὸ εἰς τὰ πυκνὰ σκότη τοῦ κήπου, ὡς ἐὰν [illegible] κρυῶ τινος ἐμφάνισιν.

—Καὶ λέγουν λοιπὸν ἠρώτησεν ὁ Ἀδδοὺλ[illegible] καὶ ἐδῶ βρυκόλακας;

—Ναί, μὰ τὸν προφήτην, εὐρίσκονται ἀπεκρίθη [illegible] γός. Ἀλλ' ἐνῷ ἐμίλει, ἠκούσθη φωνὴ ἐκ τοῦ κήπου τοῦ [illegible] τὸν ἀγρὶα καὶ τρομερά, ὅστε ὁ τε ἐξωματικὸς καὶ ἡ φρουρὰ, τὰ πάντα λησμονήσαντες ἀπὸ τῆς σωτηρίας των, καὶ φοβισμένοι τοὺς καταχανάδες, ἀνεπήδησαν, καὶ [illegible] πιτῶ σε ἕτερον νὰ φυλαχθῶσιν ἐντὸς τῆς οἰκίας. Μετὰ ἓν λεπτὸν ὁ Χρυσολωρᾶς καὶ οἱ Βάραγγοι ἀνα[illegible] τὸν τόχον ἐγένοντο κύριοι τῆς αὐλῆς.

—Θαυμάσια! ἀνεφώνησεν ὁ λοχαγός. Ἠκούσατε λοιπὸν τὸ παραμύθι μου;

—Ναί, ἀλλὰ ποῦ εἶναι οἱ αἰχμάλωτοι, ἠρώτησεν ὁ Χρυσολωρᾶς.

—Ἐκεῖ εἰς τὴν ἀπισθινὴν αὐλὰν τοῦ κτιρίου. Ἔχουν χωρὸ στὴν εἴσοδον. Στάσον ἂς κλείσωμεν τοῦτην τὴν θύραν· θὰ εἶμεθα πλέον ἀσφαλεῖς.

Καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐκλεισαν ἀσφαλῶς τὴν θύραν δι' ἧς εἶχον φύγει οἱ Τούρκοι· ἀμέσως δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Χρυσολωρᾶς καὶ ὁ Μπούρστος μετὰ διαφόρων Βαράγγων παρεβίασαν τὴν φέρουσαν εἰς τὰ δωμάτια ἔνθα ἦσαν κλεισμένοι οἱ αἰχμάλωτοι, καὶ ἀνέῳξαν τὴν κλίμακα τὴν ἄγουσαν εἰς τὸν ὑπόγειόν των. Ὁ σκοπὸς ὅμως, ὅστις ἦν τοιαῦτα μένος πρὸ τῆς θύρας, ἂν καὶ ἠδύνατο νὰ παρακολουθήσῃ τοὺς συντόφους του, ὡς γενναῖος καὶ μὴ φοβούμενος φαντάσματα καὶ ἐγθροὺς ἄνευ σωρὸς καὶ αἵματος ἀνέκραξεν ἐπικαλούμενος συνδρομὴν, καὶ ἐτύπησε τὸν Χρυσολωρὰν ἐρχόμενον πρῶτον διὰ τῆς λόγχης τὸν ἄλλ' ὁ Μπούρστος κτυπήσας αὐτὸν διὰ πελέκεως, ἤκασε τὸ ἄπλον τοῦ, καὶ τοῦτοχρόνως ἐδόθισε τὸ ἐγχειρίδιόν του εἰς τὸ στῆθος τοῦ Τούρκου.

—Τώρα, Στάφανε καὶ Δημήτριε, εἶπε, καὶ δύο ἢ τρεῖς ἀπὸ σᾶς, φυλάξετε καλὰ μὲ θυσίαν τῆς ζωῆς σας τὸ πέρασμα τοῦτο διὰ δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας. Καὶ διελθόντες ὁρμητικοὶ τὴν δίοδον, ἔφθασαν εἰς τὴν θύραν, ἣν ἐκ τῶν παρατηρήσεων τοῦ ὁ Μπούρστος ἀνεγνώρισεν ὡς τὴν φέρουσαν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν ζητούμενον θάλαμον· τρομερὸν δὲ κτύπημα τοῦ πελέκεως τοῦ κατ' αὐτῆς διέρρηξε μίαν τῶν σανίδων· ἀλλὰ πρὶν κατορθῶῃ καὶ δεύτερον, μεγάλαι κραυγαὶ ἠκούσθησαν ἔνδοθεν, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν διακρίθη ἐρώτησις γενομένη ὑπὸ τῆς φωνῆς τοῦ Χωνάτου, ἣν ἀνεγνώρισεν ὁ Χρυσολωρᾶς.

—Ἐγώ, ἀνέκραξεν ὁ Χρυσολωρᾶς, ἐγὼ ὁ Ἐμμανουὴλ Χρυσολωρᾶς. Ἀνοῖξε τὴν θύραν, ἐὰν ἠμπορῇς· οὔτε στιγμὴν δὲν ἔχομεν νὰ χάσωμεν!

—Εὐλογημένον τοῦ Κυρίου τὸ ὄνομα! ἀκούσθη ὁ Νοῦρσιος· ἡ θύρα εἶναι κλεισμένη ἔξωθεν· πρέπει νὰ τὴν ἀνοίξετε σεῖς οἱ ἴδιοι.

—Σταθῆτε λοιπὸν κατὰ μέρος, εἶπεν ὁ Χωνάτος. Καὶ μετὰ δύο ἢ τρία κτυπήματα συνετρίβη ἡ θύρα καὶ οἱ Βάραγγοι εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον.

—Εὐφρασία! ἀνεφώνησεν ὁ Χρυσολωρᾶς, Εὐφρασία! χαῖρε ν' ἀπόπεσῃ εἰς ἄλλον. Μὴ φοβᾶσαι μὴτε στιγμὴν. Λοιπὸν, παράλαβε τὴν Δέσποιναν Χωνάτου! Ἔξαχε! ἔχομεν ἕπτυος περιμένοντας εἰς τὴν ὁδόν!

Σύροντες δὲ τὴν Εὐφρασίαν εἰς τὴν δίοδον, ἔδρον τοὺς Βαράγγους φύλακας στεῖλας πολιορκουμένους καὶ μόλις ἀνοιγομένους. Οἱ Νοῦρσιοι στρατιῶται ἐνόησαν, ὡς φαίνεται τὸ στρατήγημα τοῦ Μπούρστου, ἀλλ' εὐρόντες τὴν θύραν ἀνοιγομένην ἀσφαλῶς κεκλεισμένην ἔξωθεν ὁρμησαν εἰς [illegible] αἰχμαλώτων καὶ ἀπήγγειλαν τοὺς ἀναφθόντας [illegible] τοῦ ὁποίου ὁ Μπούρστος εἶχε θέσει εἰς τὸν διά[illegible] Ὁ δὲ [illegible] Πασσᾶς ἀποβαλὼν τὴν ραδιμίαν του [illegible] τὸν στρατιωτῶν αὐτοῦ· διότι, ὡς ἐγένωσκε [illegible] ἀποδράσις αἰχμαλώτων ἤθελε τιμωρηθῆ ἐν [illegible] τῆς ἀγχόνης. Ἡ δίοδος ὅμως ἦτο καθ' [illegible] ἀν δὲν ἠδύνατο νὰ πλαγιάσῃ τὸν δύο [illegible] κατὰ τὴν ἐπιδίωξιν συμπλοκὴν οἱ μα[illegible] τῶν Ἑλλήνων ἐπίγνεγκον κατὰ τῶν Τούρκων [illegible] ἀποτέλεσμα. Καὶ ὅμως δύο τὸν Βαράγγων [illegible] ὁ Μπούρστος καὶ ὁ Χρυσολωρᾶς, ἄγοντες τοὺς [illegible] αἰχμαλώτους, διήλθον τὴν δίοδον.

—Ἐμπρὸς εἰς τὸν ἵππον σου. Ἄρχον μου, εἶπεν ὁ Μπούρστος· ἐγὼ χρειαστῶ νὰ φρουρῶ διόρθωσιν εἰς τὰ πράγματα. Γρήγορα, γρήγορα, δι' ὄνομα τοῦ ἁγίου Γεωργίου! Ὁλόκληρος ἡ πόλις θὰ σπουδῇ ἐναντίον μας.

—Θὰ μᾶς ἀκολουθήσῃς ὅμως.

—Ἂν εὕρωμεν τὸν δρόμον μας ἀνοικτὸν. Μὴν ἀγχοπορεῖς ἢ τὰ πάντα καταστρέφονται.

Ταῦτα λέγων καὶ κράζων, ἐπηρὸς φεύγεται! ἐρρίφθη ἐν μέσῳ τῶν μαχομένων. Ὁ Χρυσολωρᾶς κατεβίβασε τὴν Εὐφρασίαν τῇ βοηθείᾳ δύο ἢ τριῶν στρατιωτῶν διὰ τοῦ τοίχου, καὶ σχεδὸν πρὶν ἢ οἱ αἰχμάλωτοι ἐννοήσωσι καλῶς ὅτι ἐλευθώθησαν, ἦσαν ἔφιπποι.

—Πρέπει νὰ προχωρήσωμεν. Ἄρχον μου, εἶπε τὸν Βαράγγων. Ἔχομεν ὁπτὰς διαταγὰς ἀπὸ τὸν λοχαγόν.

Καὶτοι ἔνδοις ἐκ τῆς χαρᾶς ὅτι ἐλύτρωσε τὴν Εὐφρασίαν ἀπὸ τὸν κίνδυνον, ὁ Ἐμμανουὴλ σὔτε νὰ φαντασθῇ ἤθελε τὸ ν' ἀφήσῃ τὸν φίλον του.

—Καὶ ὁ Μπούρστος; ἠρώτησεν.

—Αὐτὸς ἂς φροντίσῃ διὰ τὸν ἑαυτόν του, ἀπεκρίθη ὁ στρατιώτης, οὗ τὸ ὄνομα Γρηγόριος· πολεμεῖ διὰ νὰ σᾶς δώσῃ καιρὸν νὰ φύγετε. Δι' ἀγάπην Θεοῦ, ἐμπρός! Τοῦτο ἀρκεῖ.

—Πρέπει νὰ ἀνεχωρήσωμεν. Ἔξαχε, εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς. Καὶ τῶν ἑλλόληρος ἡ συνοδεία συγκεμένη ἐκ τοῦ Χωνάτου, τῆς σκλήρου καὶ τῆς ἠγγατρὸς αὐτῶν, ἐκ τεσσάρων ὑπηρετῶν τοῦ Χρυσολωρᾶ καὶ ἐκ τεσσάρων Βαράγγων, ἔφυγεν ἔκδρομος. Ἡ νὺξ ἦτο σκοτεινοτάτη, ἡ ὁδὸς πλήρης τελμάτων καὶ φαράγγων, ἀλλὰ δὲν ἦτο τρομερώτερον ἐὰν κατέφθανον αὐτοὺς; Ἔτρεχον λοιὸν μετὰ μεγίστης ταχύτητος πρὸς τὸ μέρος ὅπου ὁ Μπούρστος εἶχεν ἐνδυθῆ τὸν Τουρκικὸν ἐνδυμασίαν.

—Μοῦ φαίνεται ὄνειρον, εἶπεν ἡ Εὐφρασία εἰς τὸν Ἐμμανουὴλ κρατοῦντα τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου της.—Πῶς ἔμαθες ὅτι μᾶς συνέλαβαν, καὶ πῶς κατόρθωσες νὰ μᾶς λυτρώσῃς;

—Πρόσεχε καλὰ μὴν πέσῃς, ἀγαπητὴ Εὐφρασία. Δὲν εἶναι τώρα καιρὸς ὁμιλίας. Ὁ Ἀκόλουθός μ' ἐδάνεισεν ἐν ἀπόπασμα Βαράγγων, καὶ γδὲ πολὺ δρομαῖος ἐτρέξαμεν κατόπιν σας. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ ἔθγωμεν ἀσφαλεῖς ἀπ' ἐδῶ.

—Ποῖον δρόμον τρέχομεν; ἠρώτησεν ὁ Ἔξαχος ὀπισθεν.

—Πηγαίνομεν εἰς τὴν Βίζαν, ἀπεκρίθη ὁ Χρυσολωρᾶς· ὅταν φθάσωμεν ἐκεῖ, εἴμεθα ἀσφαλεῖς.

—Πολὺ καλὰ ἐπανέλαβεν ὁ Ἔξαχος. Ὅπι καὶ ἂν συμβῇ τὴν νύκτα ταύτην, τὸ ὁποῖον κείται εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ μόνου, εἴθε ἡ Παναγία, νὰ σὲ ἀνταμείψῃ, ἄρχον Χρυσολωρᾶ, διὰ τὸν κίνδυνον εἰς τὸν ὁποῖον ἐξετίθης διὰ νὰ σώσῃς ἡμᾶς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὴν Εὐφρασίαν ἀπὸ τὰ χειρότερα! Καὶ σεῖς, γεννοῖοι σύντροφοι, ἂν ζῆσω θὰ γνωρίσετε ὅτι δὲν θὰ λησμονήσω τὸ χρέος μου.

—Ἀριστερὰ ἀνέκραξεν ὁ Γρηγόριος. Ὁ δρόμος τῆς Βίζης εἶναι πρὸς βορρᾶν.

—Τόσον καλλίτερα ἀνεφώνησεν ὁ Ἐμμανουὴλ ἀκουσίων εἰς τὴν συμβουλὴν τοῦ στρατιώτου. Ἀκουσε! μοῦ φαίνεται ὅτι ἤκουσα ἵππους.

Καὶ ὅλοι ἐστρέψαν τὴν κεφαλὴν χωρὶς ποσῶς νὰ χαλαρώσωσι τὸν δρόμον των.

—Ἐμπρός! ἐθόησεν ὁ Γρηγόριος. Μᾶς κυνηγοῦν.

Καὶ ἔτρεχον εἰς μανιώδεις· ἀλλ' ἐν τούτοις ἠκούσθη μακρόθεν ὀφθὴς; ἀλλὰ καθαρὰ φωνὴ λέγουσα: Ὦ! Στοῦθῆτε!

(Λέγει ἡ ἐπόμενη).

ΕΦΘΑΣΑΝ
20,000 ΜΕΤΑΤΟΙ ΔΙΣΚΟΙ
Δόσατε τὴν παραγγελίαν σας τώρα! ἐξυπηρέτησις.
SIMONIDIS & COHEN ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΙ
IC SHOP, 21 RIVINGTON ST., NEW YORK

ΡΟΝ ΕΛΛ. ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
Φωτογραφικῶν Μηχανῶν καὶ Ραδιοφώνων, Ραπτομηχανῶν καὶ Ραδιοφώνων καὶ οἱανδήποτε πληρο-
L. DOVAS
NEW YORK, N. Y.
ΤΑΣ ΤΙΜΑΣ
ΤΩΝ

—Εἶναι ὁ λοχαγός. ἔκραξαν δύο τῶν στρατιωτῶν. Σταματήσατε. N.Y. Ἑλλὰς 18 Ἰουλίου 1922

—Εἶσθε βέβαιοι; ἠρώτησεν ὁ Χρυσολωρᾶς χωρὶς πάντοτε πρὸς τὰ πρόσω. Ἀλλ' ἐνῷ ἐλάλει ἡ φωνὴ ἠκούσθη καθαρωτέρα καὶ πλησιεστέρα.

—Ἀξα τῷ Θεῷ! ἀναφώνησεν ἀναχαιτίσας τὸν ἵππον. Φιλτάτη Εὐφροσία, εἶναι ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν ὁποῖον χρεωστοῦμεν τὰ πάντα. Ἀλλοίμονον εἰς ἐμὲ ἐὰν τοῦ συνέβαινε τίποτε!

Μετ' ὀλίγον ὁ Μπούρστος καὶ τρεῖς ἄλλοι ἔφθασαν—Ἐπῆραν τὸν δρόμον τοῦ Μπουργκάς, εἶπεν, ὡς νὰ εἴμεθα τόσον μακρύ. Ἀλλὰ προχωρῶμεν. Ἄρχον μου, καιρὸν νὰ χάνωμεν δὲν ἔχομεν. Εἴμεθα ἀρκετὰ μακρὰν ἀκόμη ἀπὸ τὴν Βίζαν.

—Ἀλλὰ πῶς κατόρθωσες καὶ ἦλθες; ἠρώτησεν ὁ Χρυσολωρᾶς.

—Κατὰ καλήν μου τύχην, ὁ Πασσᾶς ἐρρίφθη κατὰ γῆς καὶ εἰς τὴν ταραχὴν ἐκείνην ἐγλυτώσαμεν. Οἱ τέσσαρες φονευθέντες σύντροφοί μας ἔλαβον τὴν πρέπουσαν ἐκδίκησιν, διότι ἄπερ τοὺς εἴκοσι Τούρκους ἐφονεύσαμεν εἰς τὴν συμπλοκήν. Ἄρχον ἔξαρχε, ἐλπίζω ὅτι ἐκτὸς τῆς αἰχμαλωσίας δὲν ἐπάθατε τίποτε ἄλλο.

—Χάριτι Θεία, τίποτε, εἶπεν ὁ Χωνιάτης. Ἐπιθυμῶ νὰ μὲ δανείσῃ κανεὶς ἀπὸ σᾶς ἓν σπαθίον. Οἱ Τούρκοι μ' ἐπῆραν ὅ,τι καὶ ἂν εἶχα. Θὰ λυπηθῷ ἐὰν τύχῃ νὰ μὲ συλλάβουν πάλιν χωρὶς νὰ καταφέρω μίαν πληγήν.

—Ἀπόψε θὰ περάσωμεν ἡσυχα, ἀπεκρίθη ὁ λοχαγός, ἀλλὰ θὰ σᾶς εὕρωμεν ξίφος ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης.

Ὁ Ριχάρδος Μπούρστος εἶχε τὴν πεποίθησιν αὐτήν, καὶ διὰ νὰ ἐννοήσωμεν αὐτὴν ὀφείλομεν νὰ ὀπισθοχωρήσωμεν ὀλίγον.

Ὁ Βασίφ, ὁ ἀξιωματικὸς τὸν ὁποῖον ὁ Ἀχμὲτ πασσᾶς εἶχε στείλῃ κατὰ τῆς ἐπινοηθείσης ἐξόδου τῆς φρουρᾶς τῆς Βίζας, ἦτο συνετὸς καὶ γενναῖος. Καίτοι δὲ ἐθιάσθη νὰ δεχθῇ διαταγὰς ἄνευ οὐδεμιᾶς παρατηρήσεως, εἶχεν ὅμως τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο τοῦ Πασσᾶ ἦτο παράδοξον, ὡς παράδοξος τῷ ἐφαίνετο ὁ χαρακτὴρ τοῦ ὑποτιθεμένου Μουσταφᾶ. Μετὰ τούτου τῷ ὄντι ἔλαβεν ἱκανὴν συνομιλίαν ἐνῷ διηυθύνετο πρὸς τὴν ὁρισθεῖσαν θέσιν, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐπείσθη ἔτι μᾶλλον (χωρὶς οὐδὲ στιγμὴν νὰ ὑπονοήσῃ ὅτι ὁ συνοδεύων αὐτὸν Μουσταφᾶς δὲν ἦτο ἀληθὴς Τοῦρκος), ὅτι τὰ σχέδιά του ἀπέβλεπον ἄλλο τι ἢ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ὅπλων τοῦ Σουλτάνου. Ὑποπτευόμενος δὲ πολὺ μὴ τὸν ὁδηγήσῃ εἰς ἐνέδραν, ἐτοποθέτησεν ἐπιδεξίως ἰσχυρὰν προφυλακήν, καὶ μετὰ προσοχῆς ἠρεύνησε τὰ περὶ ποίν οἱ στρατιῶται του προχωρήσωσιν. Ἀλλ' ὡς γνωρίζει ὁ ἀναγνώστης οὐδὲν τούτων συνέβη ὁ Βασίφ ὅμως ἔχων πάντοτε ὑποψίας, διεκίνωσεν αὐτάς, ἅμα ἀναχωρήσαντος τοῦ ψευδομουσταφᾶ, εἰς ὑπαξιωματικὸν ὀνόματι Ἀλῆν.

—Ἄφες με νὰ τὸν ἀκολουθήσω εἶπεν ὁ Ἀλῆς κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Βασίφ, θὰ εἶναι βέβαια πολὺ ἐπικίνδυνος ὁ μοῦ διαφύγῃ. Γνωρίζω καλὰ τὰ κατατόπια.

—Βεβαιώσου λοιπὸν ἐὰν πηγαίνῃ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν πόλιν ἢ ἐὰν δὲν παίρνῃ ἄλλον δρόμον πλάγιον. Ἐπιφέρεσθαι τὸν χωρὶς νὰ διστάσῃς ἐὰν τὰ κινήματά του σ' ἐμπιστεύσῃς τὴν ψυχήν, καὶ ἐγὼ ἀποκρίνομαι εἰς τὸν Πασσᾶν.

—Ὁ Ἀλῆς, λαβὼν οὕτω θάρρος, ἀνέβη τὸν ἵππον τοῦ καὶ ἀκολουθῶν ὅσον ἠδύνατο μακρόθεν ὥστε νὰ μὴ ἴδῃ τὸν ἄνθρωπον (ὡς προείπομεν, ἡ σελήνη δὲν εἶχεν ἀκόμη ὑψωθῆ) παρετήρησεν αὐτὸν εἰσερχόμενον εἰς τὸ δάσος, καὶ ἐὰν ἔφθασε ἤρωτεν ἐκεῖ φωνάς, ἤθελεν εἰσέλθει καὶ αὐτός. Ἐπείσθη λοιπὸν ὅτι στρατήγημά τι ἐτεκταίνετο. Καὶ πράγματι ἔφθασε μὲν ν' ἀκροασθῇ τι ἐκ τῶν λεγομένων, ἀλλ' ἦτο πολὺ μακρὰν ὥστε οὔτε τὴν γλῶσσαν διέκρινεν· ἀλλὰ καὶ ἐὰν τὴν διέκρινεν ὡς ἀμαθὴς τῆς Ἑλληνικῆς δὲν ἤθελεν ἐκτίμησε. Παρέμεινε λοιπὸν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ δάσους μέχρις οὗ εἶδε τὸν Μουσταφᾶν προβάντα μετὰ τῶν Βαράγγων, καὶ διευθυνθέντα πρὸς τὴν κωμόπολιν Ἐσκὴ Μπαμπά. Τότε ἀφήσας αὐτοὺς νὰ διαβῶσιν ἡσύχως, ἐπέστρεψεν κελεύσας πρὸς τὸν Βασίφ καὶ διηγήθη τὰ ὅσα εἶδε.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀξιωματικὸς συνεκάλεσεν ἕνα ἢ δύο τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ ἐβίβασεν αὐτοὺς τὸ συμβάν. Ἐπὶ τέλους συνεφώνησεν ὅτι ἦτο ὑπῆρχον λόγοι ὅπως πιστεύσωσιν ὅτι ἡ ἀποστολή του εἰς ἣν θέσιν ἐκείνην ἦτο ἁπλοῦν στρατήγημα, ἐπινενοημένον ἐκ τῶν ἐπίτηδες ὅπως ἀπομακρυνθῶσιν ἐκ μέρους ὅπου ἡ παρουσία αὐτῶν ἦτο χρησιμωτέρα, δὲν εἶχον ὅμως λόγους ἀποχρώντας ὅπως ἐγκαταλείψωσι τὴν θέσιν ἐν τῇ ὁποίᾳ ἤδη εὑρίσκοντο· καὶ διότι ἐὰν ἡ δοθεῖσα εἴδησις ἐπραγματοποιεῖτο ἡ ἀγχόνη ἤθελεν εἶσθαι ἐλαφρὰ ποινὴ τοιούτου ἐγκλήματος. Ἐν τούτοις ὁ Ἀλῆς ἐστάλη μετά τινων στρατιωτῶν εἰς ἐξέτασιν τοῦ δάσους, ἕτερος δὲ ἐπέμφθη εἰς τὴν κωμόπολιν ὅπως ἀναγγείλῃ τὰ πάντα εἰς τὸν Πασσᾶν. Ἐὰν οὗτος ἔφθανεν ἐγκαίρως τὰ πράγματα θὰ ἐλάμβανον ἄλλην μορφήν· ἀλλ' ἡ νὺξ ἦτο βαθυτάτη, ἡ χώρα ἐντελῶς ἄγνωστος εἰς αὐτόν, ὁ τόπος πλήρης λάκκων, καὶ οὕτως ἀποπλανηθεὶς ἔφθασεν εἰς τὴν πόλιν ἡμίσειαν ὥραν μετὰ τὴν φυγὴν τοῦ Χωνιάτου. Ἐθεώρησε δὲ ἑαυτὸν λίαν εὐτυχῆ ὅτι ἕνεκα τῆς ἐπιγενομένης ταραχῆς καὶ συμπλοκῆς, δὲν ἐδεξιώθησαν αὐτὸν δι' ἀνασκολοπίσεως.

Ἐν τούτοις ὁ Ἀλῆς καὶ οἱ συστρατιῶται αὐτοῦ διέμενον εἰς τὸ δάσος, καὶ ὑπὲρ τὴν μίαν ὥραν ἄλλον ἦχον δὲν ἠκροῶντο εἰμὴ τὸν τοῦ ἀνέμου σείοντος τοὺς κλάδους τῶν δένδρων καὶ φωνὴν κόκκυγος. Ὅθεν ἐσκέπτοντο ἂν ἔπρεπε νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸν ἀρχηγόν των, ὅτε αἴφνης ἀκούσαντες ἵππων ποδοβολὴν πρὸς τὸ Ἐσκὴ Μπαμπά, τὸ μὲν πρῶτον ὑπόκωφον, μετ' οὐ πολὺ δὲ εὐδιάκριτον, ἐπρόσεξαν συντονώτερον. Ὁ Ἀλῆς ὑποθέσας ὅτι οἱοιδήποτε καὶ ἂν ἦσαν οἱ ἱππεῖς ἐχώρουν πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς Βίζας, παρέταξε τοὺς στρατιώτας του ὅπως ὦσιν ἕτοιμοι πρὸς ἐπίθεσιν.

Ὅτε ἦλθεν ὁ λοχαγὸς κατιχώμενος, ὡς εἴπομεν, διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ.—Μὰ τὴν χάριν τῆς Παναγίας εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς, ἀπίστευτον κατανῷ πῶς προσεβάλαμεν τοὺς σκύλους ἐκείνους μὲ τόσην ἐπιτυχίαν, πῶς τοὺς ἐνισχήσαμεν, καὶ πῶς ἐλάβομεν τὸ βραβεῖον τῶν ἀγώνων μας!

—Ἂς εὐχαριστήσωμεν κατὰ πρῶτον τὸν Θεὸν εἶπεν ἡ Μαρία Χωνιάτου, καὶ ὕστερον σέ.—Τὸ βάδισμα τῶν φυγάδων καίτοι ταχύ, ἐτροποποιήθη ἐπὶ τὸ βραδύτερον, καὶ τότε ἐδόθη καιρὸς εἰς ἀνταλλαγὴν ἀγάπης καὶ ἐλπίδος.

—Ἀ! Ἐμμανουήλ, εἶπεν ἡ Εὐφροσία, ἐὰν ὁ πατήρ μου ἠκολούθει χθὲς τὴν συμβουλήν σου, ἀπὸ ποίαν ἀγωνίαν ἠθέλαμεν σωθῆ!

—Ὅλην τὴν συμβουλήν μου, ἀγαπητή; ἠρώτησεν ὁ Χρυσολωρᾶς μειδιῶν. (Ἀκολουθεῖ)

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ·Ι·ΣΟΝ ΝΗΛ.

Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

N.Y. Ἑλλὰς 18 Ἰουλίου 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ἡ ταλαίπωρος Εὐφροσία, ἤτις ἁπλῶς ἠγνόει τὴν δοθεῖσαν συμβουλὴν περὶ τοῦ κινδύνου τὸν ὁποῖον ἤθελον διατρέξει ἐὰν ἐνεφανίζοντο οἱ Τοῦρκοι, καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ καταφύγωσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐρυθριάσασα ἀπεκρίθη.—"Ὄχι, δλην! ἀλλ' ὁπωσδήποτε ὁ πατήρ μου ὀφείλει νὰ μάθῃ νὰ ὑπομένῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνομάζει αἰχμαλωσίαν ἐντὸς πόλεως. Διὰ τὴν ἀποσοβήσιν αὐτῆς ἀπελευθερώσιν, ἀγαπητέ μοι Ἐμμανουήλ, θὰ ἔχῃς εἰ δυνατὸν περισσότερον παρὰ ἐως τώρα τὴν καρδίαν μου!

—Δὲν ἠμπορεῖς, Εὐφροσία μου, νὰ ἐννοήσῃς τὴν ἀγωνίαν τῆς νυκτός. Ἐὰν δὲν ἐλαμβάνοντο ἀμέσως μέτρα ὑπὲρ τῆς ἀπολυτρώσεώς σου πιστεύω ὅτι θὰ ἔχανα τὸν νοῦν μου!

—Χάρις εἰς τὴν Ἁγίαν Εἰρήνην τὰ πάντα ἐπέρασαν τώρα, ἀπεκρίθη, καὶ... Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐνῷ ἀφῆναν ὄπισθεν αὐτῶν τὸ δάσος, ἠκούσθησαν ἀλαλαγμοί, φωναὶ καὶ ταραχὴ πρὸς τὸ μέρος τῆς ὁδοῦ.

—Στάσου, προδότα! ἔκραξεν ὁ Ἀλῆς εἰς τὸν λοχαγὸν καταφέρων ἐπ' αὐτοῦ τὴν σπάθην του, ἥτις ἔπεσε σφοδρὰ ἐπὶ τοῦ βριγαντινίου του.

—Βοήθησε, ἅγιε Γεώργιε, τοὺς στρατιώτας σου! ἐφώναξεν ὁ λοχαγὸς περιφέρων τὸν τρομερὸν πέλεκύν του ὡς ἂν ἐγήρζεν ἁπλῆν μάστιγα, καὶ ὁρμήσας καθ' ἑνὸς Τούρκου.—Σύντροφοι Βάραγγοι, ἐνωθῆτε! Ἄρχον Χρυσολωρᾶ, προχώρει ἐμπρός! Δὲν θ' ἀφήσωμεν ν' ἀγιάσουν αὐτοὶ οἱ σκύλοι.

Καὶ ἦτο μὲν τῶν Τούρκων ὁ ἀριθμὸς ἐνοδεέστερος τοῦ τῶν Βαράγγων, ἑνδεκα πρὸς δεκατρεῖς, εἶχον ὅμως τὸ πλεονέκτημα τοῦ ὅτι πρῶτοι αὐτοὶ ὡρμησαν. Οἱ ὁποῖοι αὐτῶν δὲν ἦσαν ἐπίσης κεκοπιακότες, δὲν ἀπείχον πολὺ τοῦ λοιποῦ σώματος τῶν Τούρκων, καὶ ἐγίνωσκον καλῶς τί ὀφείλουν νὰ πράξωσιν. Ὁ δὲ Χρυσολωρᾶς, ἀκμαιοτάτος καὶ ἐρρίφθη ἀπηλπισμένος κατὰ τῶν κωλυόντων τὴν προχώρησίν των Ὀθωμανῶν, ἀπήντα ὅμως μεγάλην δυσκολίαν, καὶ ἡ συμπλοκὴ πιθανῶς διήρκεσε τέσσαρα ἢ πέντε λεπτά, διότι οἱ στρατιῶται ἐφρόντιζον καὶ ὑπὲρ τῆς συζύγου τοῦ Χωνιάτου καὶ ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, καὶ ἕνεκα τούτου μετὰ τὴν πρώτην ματαίαν ἐφορὸν ὅπως διαρρήξωσι τὴν γραμμὴν τῶν ἀντιπάλων των, δὲν ἐμπρόσωσαν εὐθὺς τὴν ἀπατοῦσαν τὴν τετράγωνον φάλαγγα. Ἀλλ' ὅμως, μεταβαφείλεισιν τοῦ χρόνου τούτου, ἡ γενναιότης καὶ ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ ὑπεράσπισις τοῦ δικαίου ὑπερίσχυσαν. Τέλος πάντων οἱ Τούρκων ἐφρονεύθησαν, ἐνῷ εἷς ἐκ τῶν Βαράγγων ἔπεσεν. Ὁ Ἀλῆς ὑποχωρεῖ ἐνώπιον τοῦ λοχαγοῦ, καὶ οἱ φεύγοντες ἀνασκοπίζονται, ἡ σκηνὴ ὅμως ἔλαβε νέαν μορφήν. Ἀνεγνώσθη ἀπαοῦ τράγματος κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς Βίζας. Ὁ Μουσταφᾶς ἠσθάνθη τὸ τέλος αὐτοῦ ἐγγίσαν ὁ δὲ Ἀλῆς, ὁ γενναῖος, ἐπαλαντεύετο μεταξὺ τῆς ἐλπίδος τοῦ ὅτι οἱ ἐπιφερόμενοι ἔτρεχον πιθανῶς ἐκ τοῦ σώματος τοῦ Βασίφ, καὶ τῆς φόβου μήπως ἡ φρουρὰ τῆς Βίζας κατόρθωσε νὰ ἐπιθεῖ ἐπὶ τοῦ στρατηγοῦ του, καὶ ἔσπευδεν ἤδη πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῶν φίλων της. Μετὰ μίαν στιγμὴν αἱ ἀμφιβολίαι διελύθησαν καὶ ἡ κραυγὴ Λὰ Ἰλλὰ Ἰλλὰ ἄλλαχ ἔφθασεν ὡς κεραυνὸς εἰς τὰ ὦτα τῶν χριστιανῶν. Καὶ ὅμως, καίτοι ἐστεημένοι πάσης ἐλπίδος καὶ ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς, (διότι οἱ νεωστὶ ἐλθόντες ἐγθροὶ ἦσαν περὶ τοὺς τριάκοντα, ἀπομείναντες ὑπὸ τοῦ Βασίφ φοβηθέντος δυσάρεστόν τι ἕνεκα τῆς μακρᾶς ἀπουσίας τοῦ Ἀλῆ) ὁ Μπούρστος καὶ ὁ Χρυσολωρᾶς ἀντέστησαν καὶ μόνον ὅτε δύο τρεῖς ἐκ τῶν στρατιωτῶν ἐπέζησαν, συγκατεύθησαν νὰ δεχθῶσι τὴν πρόσκλησιν τοῦ νὰ παραδοθῶσιν, ἕως οὗ γείνῃ γνωστὴ τοῦ Σουλτάνου ἡ θέλησις περὶ τῆς τύχης των.

Οἱ αἰχμάλωτοι ἐχωρίσθησαν καὶ ἕκαστος ἐτέθη ὑπὸ τὴν φύλαξιν Ὀθωμανοῦ στρατιώτου. Οὕτω δὲ συνοδευόμενοι ἐπορεύθησαν κατὰ πρῶτον πρὸς τὸ ἀπόσπασμα τοῦ Βασίφ, τὸ ὁποῖον ἐνωθὲν καὶ μετὰ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν, ἐγκατέλιπε τὴν θέσιν εἰς ἣν εἶχε σταλῆ ἕνεκα τοῦ στρατηγήματος καὶ διηυθύνθη εἰς Ἐσκὴ Μπαμπά.

Πᾶσα ἄρα συγκοινωνία μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων ἦτο ἀδύνατος· ἀλλ' ὁ Χρυσολωρᾶς εἶχε μόνον ταύτην τὴν παρηγορίαν, ὅτι ἦτο συναιχμάλωτος τῆς Εὐφροσίας, καὶ μετ' αὐτῆς ἔμελλε νὰ πάθῃ. Ὁ δὲ Ριχάρδος Μπούρστος ἠγνόει ὅτι ἡ Ἀδριανούπολις ἦτο ὁ τάφος του, διότι ἡ προδοσία του δὲν θὰ ἐσυγχωρεῖτο ποτέ! Ὁ δὲ γέρων ἔξαρχος ὑπέμενε τὴν φρουρὰν ἀνδρικῶς, καὶ μόνον ὅτε στρέφων ὀπίσω ἔβλεπε τὴν ἀγωνίαν τῆς συζύγου του καὶ τῆς Εὐφροσίας· τότε δάκρυα ἀνέβλυζον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του. Οἱ ὀλίγοι ἐπιζήσαντες Βάραγγοι ἠκολούθουν ἀργὰ καὶ σιωπηλὸς συλλογιζόμενοι ὅτι ἔπρεπε νὰ προτιμήσωσιν ἢ τὴν θρησκείαν τῶν Τούρκων ἢ τὸν θάνατον. Ἕκαστος δὲ τῶν αἰχμαλώτων ἐβάδιζε μεταξὺ δύο στρατιωτῶν δεδεμένος ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου ὅθεν ἡ δραπέτευσις ἦτο ἀδύνατος.

Οὕτω χωροῦντες, περὶ τὰς πρώτας τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας, εἰσῆλθον εἰς τὴν Ἐσκὴ Μπαμπά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΑΤΟΝ

Ὀφείλομεν ἤδη νὰ μεταφέρωμεν τὴν σκηνὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἀλλὰ πρὸς κατάληψιν καὶ ἀδιάκοπον συνέχειαν τοῦ ἡμετέρου διηγήματος, ἀνάγκη νὰ διαλάβωμεν ὀλίγα περὶ τῆς καταστάσεως τῶν κομμάτων ἐν τῇ προτευούσῃ τῆς αὐτοκρατορίας, ἢ μᾶλλον ἐν αὐτῇ τῇ αὐτοκρατορίᾳ καὶ προτευούσῃ συγχρόνως. Τὸ γενικὸν μίσος ὅπερ ἀνεφύετο ἐκ πάσης ἰδέας περὶ τῆς μετὰ τῶν Λατίνων ἑνώσεως ἐφαίνετο, ὅτι ἀντὶ νὰ ἐλαττωθῇ καθ' ὅσον καθίστατο ἔτι μᾶλλον κατεπείγον τὸ μέτρον τοῦτο, ἐγένετο καὶ σφοδρότερον καὶ φλογερώτερον ἐκ μόνης τῆς βεβαιότητος ὅτι ἦτο ἀναπόφευκτον. Ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ ἐπηύξανεν ἀγριωτέρα εἴπερ ποτὲ κατὰ πάσης ἐμπιστοσύνης πρὸς τοὺς Ἀζυμίτας, τὸ ἱερατεῖον καὶ τῶν δυο φύλων, ἀλλ' ἰδίως ὁ Γεννάδιος τὸ εἴδωλον τοῦ ὄχλου, ἐκήρυττε νυχθημερὸν κατὰ τοῦ τοιούτου μιάσματος τῆς ἀνατολικῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ὁ ἕκαστος τῶν Ἑλλήνων ἐξεφωνεῖτο νὰ ἀποφέρῃ καὶ χείρονα θανάτου παρὰ νὰ ἐλευθερωθῇ διὰ μέσων κατηραμένων, καὶ τὴν κατάραν μεταδιδόντων εἰς ἄλλους.

(Λόγιον ἡ συνέχεια).

Ὀφείλομεν ὅμως νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ διαγωγὴ τῶν Λατίνων, καὶ πρὸ πάντων τοῦ καρδιναλίου Ἰσιδώρου, ἀντὶ νὰ εἶναι ὑπόδειγμα ἀγαθότητος καὶ τιμῆς, διέσπειρε μᾶλλον δυσαρεσκείας καὶ δυσαρέσκειαν. Αἱ διαφοραὶ τῶν δύο ἐκκλησιῶν ἐμεγαλοποιοῦντο· ἡ χρῆσις τοῦ ἀζύμου ἄρτου προτεινόμενος ὡς πάντη ἀξιοκατάκριτος, ἡ προτεραιοτέρα ἡν ἀπῄτει ὁ καρδινάλιος, ὡς ἔχων ἀξίωμα ἀνύπαρκτον μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, ἐγένετο ὁμοίως πρόξενος μεγάλου σκανδάλου ἐν συντόμῳ, ἡ περὶ ἑνώσεως ἀνάγκη ἀπῄτει ὅλας τὰς προσπαθείας τῆς κυβερνήσεως, ἄλλως οὐχὶ πολλὰ ἐνθέρμου ὕπερ τῆς ἑνώσεως, ὅπως προλάβῃ γενικὴν ἀποστασίαν τοῦ λαοῦ, καὶ τὴν βιαίαν ἀποδίωξιν τοῦ καρδιναλίου ἐκ τῆς πόλεως. Ἐν τοσούτῳ ἐφθασεν ὁ Ἰουστινιάνης, ὁ ἔνδοξος στρατηγὸς τῆς Γενοῦης, μετὰ δισχιλίων στρατιωτῶν, καὶ τὸ συμβὰν τοῦτο ἐπέφερεν ἀναμφιβόλως τὴν διατήρησιν τῆς τάξεως. Τοιοῦτοι σύμμαχοι δὲν καταφρονοῦνται οὔτε προσδάλλονται. Ταὐτοχρόνως δὲ ἡ σίησις τὴν ὁποίαν ὁ λαὸς εἶχεν ὅτι, εἰ καὶ ἡ πόλις ἠδύνατο νὰ πολιορκηθῇ στενῶς, ἡ καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὴς πτώσεως τὴν ἀκμήν, ἐμέλλεν ὅμως νὰ ἐπέλθῃ βοηθεια καὶ κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν ἐσχάτην ὥραν, εἴτε ἐκ τῆς Εὐρώπης εἴτε ἀμέσως ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, συγκρίνεται μόνον πρὸς τὴν ὁμοίαν μορίαν τῶν Ἰουδαίων ἐν τῇ τελευταίᾳ πολιορκίᾳ τῆς μητροπόλεώς των.

Ἀλλ' ὁ κίνδυνος τῆς προτεταιοῦσης δὲν προῆρχετο μόνον ἐκ τοῦ ἐνθουσιασμοῦς πνεύματος τοῦ λαοῦ. Ἡ διαφορὰ τῶν εὐγενῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ἔλλειψις παντὸς ἀνδρικοῦ φρονήματος, ἡ πολυτέλεια, ἡ ἀπόσβεσις πάσης ἰδέας περὶ τιμῆς, ἡ δειλία καὶ ἡ σκληρότης, πάντα ταῦτα σπανίως συνέρχονται ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἔθνους τινός, ἐκτὸς ἐὰν ζητήσῃ τις ὁμοιότητα τοιαύτης παρακμῆς εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν τῆς παρακμαζούσης ἐποχῆς τῆς Πολωνίας. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι εἶδον ὅτι ἡ αὐτοκρατορία ἦτο ἀδύνατον, κατ' ἀνθρωπίνους ὑπολογισμούς, νὰ διατηρηθῇ ἢ ἐπί τινας μόνον μῆνας, καὶ τοῦτο μετὰ πολλῶν κινδύνων καὶ κόπων ἀπέναντι μακρᾶς καὶ τρομερᾶς πολιορκίας· ὅτι, ἐν περιπτώσει τῆς χειρίστης τῶν περιστάσεων, ἔμελλον ν' ἀπολέσουσι καὶ πλούτον καὶ ἐπιρροήν, αὐτοὶ δὲ νὰ περιπέσωσι σχεδὸν εἰς δουλείαν, καὶ ὅτι αἱ ἡμέραι τοῦ ἐκτεθηλυμένου βίου των ἤγγιζον εἰς τὸ τέλος. Ἔφερον λοιπὸν τὴν ἐλπίδα ὅτι διὰ μυστικῶν συνθηκῶν τοῦ Μοάμεθ, τοιαύτη ἀλεθρία πραγμάτων μεταβολὴ ἠδύνατο ν' ἀπομακρυνθῇ, καὶ ταύτην τῷ ὄντι σχεδὸν ἐπραγματεύοντο. Ὅθεν ἐλέγετο ὅτι ἐν τινὶ νυκτὶ μία τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ἔμελλε ν' ἀνοιχθῇ εἰς τὴν Τουρκικὴν δύναμιν, οἱ δὲ τεκαίνοντες τὸ τοιοῦτον στρατήγημα συνωμόται ἐμελέτων καὶ ζητήσωσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν πλήρη ἀσφάλειαν ζωῆς, καταστάσεως οἰκιῶν καὶ οὐσιογενειῶν, καὶ, ὡς μετριοφρόνως προσέθετον, θρησκείας. Ἀλλὰ τοιαύτη συνωμοσία ὑπερέβαινε τὰς δυνάμεις ἢ τὴν τόλμην τῆς διεφθαρμένης ἐκείνης καὶ ἀσθενοῦς ἀριστοκρατίας. Ἐκτὸς τούτου, ζητουμένων ὀργάνων πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ σχεδίου, μόνοι οἱ σφόδρα ἐνθουμανεῖς ἐφαίνοντο εὐδιάθετοι. Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ἐποχὴν δὲν ἐθεωρεῖτο πλέον τοῦτο ὡς ἰδέα ἀπόκρυφος, ἀλλὰ καὶ εἰς δημηγορίας καὶ εἰς ἐκκλησιαστικοὺς λόγους ἐπανελαμβάνετο τὸ σύνθημα τοῦτο: «Ποτιμότερος ὁ Σουλτανος τοῦ Πάπα: προτιμότερος ὁ Βεζύης τοῦ Ἰσιδώρου». Ἀν θρωποι λοιπὸν προσδεύοντες τοιαῦτα δὲν ἐδίστασαν [illegible] νὰ προχωρήσωσιν εἰς διαπραγματεύσεις ὅπως ἐξομαλύνωσι τὰ Λατίνοι, καὶ διατηρήσωσιν ἀνέπαφον τὴν θρησκείαν [illegible] καὶ ἔλεγεν οὕτως ἡ Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία εἰς τὴν [illegible] τῶν Καισάρων.

Τὰ δύο ταῦτα ἀντίθετα κίνματα συνεωθέντα [illegible] σβευτὰς εἰς Ἀδριανούπολιν, ἔνθα ἔτυχον εὐμενοῦς [illegible]. Αἱ διαπραγματεύσεις διεξαχθεῖσαι μετ' αὐστηρότατος [illegible] κότητος, ἐθεωροῦντο ὑπὸ τῶν συνωμοτῶν ὡς μέλλουσ[illegible] λάδωσιν εὐτυχὲς τέλος.

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸ συμβεβηκὸς τὸ ὁποῖον διηγήθη μεν, ὁ ἐπότης Ἐδουάρδος Δὲ-Ρούστον ἐπανῆλθεν ἐκ τινος τῶν Βαράγγων ἐπιθεωρήσεως, καὶ ἀνεκρύτη [illegible] τῶν δοματίων του, ὅτε ἔλαβεν αἰφνίδιον διάγγελμα ἄρρ τοῦ Φραντζῆ, ἐπιθυμοῦντος νὰ τὸν ἴδῃ ταχέως. Ὑποθέσας δὲ ὅτι εἶδησίς τις ἐκομίσθη περὶ τοῦ Ριζάρου ἢ τοῦ Χρυσολωρᾶ, ἔσπευσε νὰ ὑπακούσῃ καὶ διηυθύνθη εἰς τοῦ Πρωτοδεστιαρίου, βαδίζων ἐντὸς τοῦ δωματίου μετὰ μεγάλης ταραχῆς.

—Τί εἰδήσεις ἔχομεν, Ἄρχον μου; ἠρώτησε· μὴ ἤλθον δυνάσεται νέα ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν;

—Ὄχι τόσον, ἀπεκρίθη ὁ Φραντζῆς. Ἀνάγνωσε τὸ ἔγγραφον τοῦτο· εὑρέθη πρὸς μᾶς περίσυ ὥρας εἰς ἕνα τῶν διαδρόμων τοῦ κήπου τοῦ.

Ὁ Ἐδουάρδος λαβὼν τὸ ἔγγραφον ἀνέγνωσε τὰ ἑξῆς: «Εὐγενέστατε Πρωτοδεστιάριε, ἡ ἰδιαίτερα πρὸς τὴν σὴν εὐγένειαν ἀγάπη μου, καὶ ἄλλα τινὰ αἴτια, ἅτινα παρατέρχω ἐνταῦθα, μὲ παρακινοῦσι νὰ σοὶ διαβιβάσω τὴν ἑπομένην εἴδησιν· Πρόσεξε καλῶς ποῦ ὁ καλόγηρος Ἰωάσαφ ἠηγαίνει τὴν ἑσπέραν ταύτην τὴν ὀγδόην ὥραν, καὶ μάθε, ἐὰν δύνασαι, μετὰ τίνος συνδιαλέγεται μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, καὶ τί παρασκευάζει. Μὴ ζητῆς ν' ἀνακαλύψῃς τὸν γράψαντα τὴν ἐπιστολὴν ταύτην· τοιαύτη ἀπόπειρα καὶ ματαία καὶ ἐπιβλαβὴς ἴσως δύναται ν' ἀποβῇ».

—Πῶς σοῦ φαίνεται; ἠρώτησεν ὁ Ἀκόλουθος μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς.

—Μοῦ φαίνεται σπουδαιότατον ἀπεκρίθη ὁ Φραντζῆς. Ὁ Ἰωάσαφ εἶναι ἄνθρωπος ἐπιανδύνου χαρακτῆρος, καὶ ἀφ' ὅτου ἀπέτυχε τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον τῆς Χαλκηδόνος, εἶναι ἕτοιμος εἰς πᾶσαν κινδυνώδη ἀπόπειραν. Ραδιούργος εἰς τὸ ἄκρον καὶ πολιμήχανος ὡς καρδινάλιος, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἀπολαμβάνει μετὰ τὸν Γεννάδιον μεγίστην δημοτικότητα.

—Ὁ Γεννάδιος, εἶπεν ὁ ἐπότης, εἶναι πάντοτε εὐσυνείδητος καὶ τίμιος. Εἶναι μὲν πολέμιος ἀλλ' οὐχὶ καὶ προδότης. Πράττων τὴν ἀρετὴν, σκοπὸν δὲν ἔχει εἰφημίας· Ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν Ἰωάσαφ, πρὸ πολλοῦ τὸν παρατηρῶ, καὶ εἶμαι τῆς γνώμης νὰ ἐπιδλέπεται καλῶς.

—Τὸ καλλίτερον εἶναι νὰ τὸν θέσωμεν ἀμέσως ὑπὸ κράτησιν εἶπεν ὁ Φραντζῆς, ἀν καὶ εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῆς πόλεως, τὸ μέτρον τοῦτο δύναται νὰ διεγείρῃ ὀχλαγωγίαν καὶ νὰ διαδοθῇ ὅτι γίνεται ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν Ἀγιωιτῶν. Ἀλλ' ἂν τὸν κρατήσωμεν, δὲν θέλομεν ἀνακαλύψει οὐδὲν περὶ τῆς συνωμοσίας, διότι κατὰ τὸ νόημα τῆς ἐπιστολῆς φαίνεται καθαρῶς ὅτι ὑπάρχει τις συνωμοσία.

—Λὲν ὑπάρχει τάχα λόγος ὥστε ν' ἀμφιβάλωμεν διὰ τὸ ἀξιόπιστον τῆς εἰδοποιήσεως ταύτης; εἶπεν ὁ ἐπότης Ἐδουάρδος.

—Φέρει τὴν σφραγῖδα τῆς ἀληθείας, ἀπεκρίθη ὁ Φραντζῆς. Ὁ Ἰωάσαφ εἶναι ἀναμφιβόλως ἐπιάνδυνος, καὶ πᾶσα εἴδησις κατ' αὐτοῦ τὸ ἀποδεικνύει. Ἐκτὸς τούτου, διατί ὁ γράψων νὰ μὲ ἀπατήσῃ; Ἡ μόνη πιθανότης εἶναι, ὅτι ὑπάρχει σκοπὸς ν' ἀποσπάσουν τὴν προσοχήν μας ἀπὸ κινδύνου πραγματικοῦ καὶ νὰ μᾶς φέρουν εἰς ἐπιδίωξιν ἄλλου φαντασιοῦ. Ἐπαναλέγω δὲ ὅτι ἐὰν ὑπάρχῃ συνωμοσία, ὁ Ἰωάσαφ θὰ ἔχῃ εἰς αὐτὴν τὸν δάκτυλόν του. (Λοιπὸν ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἢ Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΙΣΟΝΝΗΑ,

Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

Ν. Γ. Ἀρ. 14 20 Ἰουλ 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Εἶναι λοιπὸν φανερόν, εἶπεν ὁ Δὲ-Ρούστον, ὅτι πρέπει νὰ φυλάξωμεν τὸ πρᾶγμα μυστικόν. Τί λέγεις ἐὰν ἐγὼ ἀναδεχθῶ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ μοναχοῦ τούτου, καὶ παραλάδω εἰς τὰς διαταγάς μου Βαράγγους τινὰς διὰ νὰ μὲ βοηθήσωσιν ἐν περιπτώσει ἀνάγκης.

—Τοῦτο ἐσκόπευα νὰ σοὶ προτείνω καὶ ἐγώ, εἶπεν ὁ Φραντζῆς. Ἀφιερῶ τὰ πάντα εἰς τὴν ἐχεμύθειάν σου· θέλω δὲ ζητήσῃ ἐνταφράγιστον αὐτοκρατορικὸν πρόσταγμα, χωρὶς νὰ ταράξω τὴν ἡσυχίαν τοῦ Πρώτου Γραμματέως, δι' οὗ νὰ σοῦ δίδεται ἀπεριόριστος πληρεξουσιότης. Ἔλα νὰ δειπνήσῃς μαζί μου ἀπόψε τὴν ἕκτην ὥραν, καὶ ἐν τοσούτῳ κάμε ὅλας τὰς προετοιμασίας σου.

—Δέχομαι τὴν πρόσκλησιν, ἀπεκρίθη ὁ ἐπότης, καὶ εὐθὺς τώρα ὑπάγω νὰ ἑτοιμασθῶ. Εἶναι δύο ὧραι μετὰ μεσημβρίας. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπῆλθε.

Καὶ πρῶτον μὲν ἐπεσκέφθη τὸ Στούδιον, σκοπὸν ἔχων νὰ ἐξετάσῃ πῶς πλέον ἐπιτυχῶς ἠδύνατο νὰ παρατηρῇ τὰ διαδήματα τοῦ Ἰωάσαφ. Τὸ μέγα τοῦτο καὶ περιώνυμον μοναστήριον ἔκειτο πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ συνέκειτο ἐξ ἀπείρου ἀριθμοῦ προσθέτων κτιρίων, διαφόρων ἐποχῶν, εἰ καὶ ἔφερον ὅλα τὸν ἀναλλοίωτον Βυζαντινὸν τύπον. Δύο εὐρύχωρα τετράπλευρα περιείχον τὰ οἰκήματα τῶν μοναχῶν, ἀλλὰ τὰ ἀγροτοπεῖα καὶ αἱ λοιπαὶ ἀποθῆκαι ἐξετείνοντο περὶ τὸ κύριον οἰκοδόμημα. Ὑπεράνω δὲ ὅλων αὐτῶν ἀνηψοῦτο καταρανῆς ἡ μεγάλη ἐκκλησία μετὰ πέντε ἀργυρῶν θόλων της, καὶ οἱ μαρμάρινοι τοῖχοι τοῦ μοναστηρίου διεφαίνοντο ὑψούμενοι εὐπρεπῶς ἐν μέσῳ ἐκτετοκόκκων κήπων καὶ συστοιχιῶν δένδρων. Μία μόνη εἴσοδος ἦπτηε καθ' ὅλην τὴν περιοχὴν γῆν καὶ αὕτη ἔφερεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ πρώτου τετραπλεύρου. Πληροφορηθεὶς ὁ Ἐδουάρδος ὅτι ὁ Ἰωάσαφ ἦτο τότε εἰς μοναστήριον, ἐτοποθέτησεν ὑπαξιωματικὸν Βαράγγων ὀνομαζόμενον Γεώργιον Κοντάρην, πιστότατον αὐτοῦ, ἐντὸς οἰκοπολείου, ὅθεν ἐφρίσσοντο αἱ πύλαι τοῦ μοναστηρίου· ὅλα τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει οἰκοπολεῖα ἐπεῖχον τότε τὸν τόπον τῶν ἡμετέρων καφενείων. Ἐπόρευε δὲ ἔνδυμα ἐμπόρου Βυζαντινοῦ, καὶ ὅμως τοῦτο δὲν ἠδύνηθε τὸ νὰ καταστήσῃ ὥρας τινὰς κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον εἰς τὴν πολυπλήθειαν μητρόπολιν. Ὁ Κοντάρης εἶχε διαταγὴν ν' ἀκολουθῇ τὸν Ἰωάσαφ, ἐν ἐγνώριζε κάλλιστα καὶ αὐτὸς ὡς καὶ πᾶς ἄλλος πολίτης, ἐὰν ἐξήρχετο τοῦ μοναστηρίου. Εἰ δὲ καὶ [illegible] εἶχε παραγγελίαν νὰ διαμείνῃ ἥσυχος εἰς τὸ [illegible] ἔκβασιν τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἐπότου Ἐδουάρδου. [illegible] ὅσον ταῦτα ὁ Μέγας Ἀκόλουθος ἐπανῆλθεν εἰς τὰ [illegible] καὶ ἀφαλέσας δέκα ἐκ τῶν μᾶλλον πιστῶν αὐτοῦ Βαράγγων, ἐδιοπίησεν αὐτοὺς ὅτι θὰ τοὺς ἔστελλε μετ' ὀλίγας ὥρας εἰς ἀναγκαίαν ὑπηρεσίαν, καὶ τοὺς διέταξε νὰ ὦσιν ἕτοιμοι πρὸς ἀναχώρησιν ἐξόδυμν ὥραν τῆς ἑσπέρας.

Καὶ πράγματι ὥραν ἦτο νὺξ ἐν μηνὶ Δεκεμβρίῳ· οἱ σκοτεινοὶ ὅλος τετυλιγμένοι μὲ τοὺς στρατιωτικοὺς αὐτῶν [illegible] ἐν τῷ ἀναβάθρῳ τῶν ἐργαστηρίων ἦσαν κεκλεισμένα, [illegible] ἦσαν ἀνημμένα εἰς τὰς δημοσίας πλατείας οἱ κάδωνες τῆς Ἁγίας Σοφίας ἀπεκρίνοντο εἰς τοὺς τῶν ἄπειρον ἄλλων ἐκκλησιῶν, καὶ ἐκάλουν τοὺς χριστιανοὺς εἰς τὸν ἑσπερινόν. Περὶ τὰ ἀνάκτορα ἔκαιον ἀνηφθημένοι φανοί, μουσικὰ ὄργανα ἠχοῦντα ἐν μέσῳ τῆς ἡσυχίας τῆς νυκτός, εἰδοποίουν ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ ἐκορεύετο εἰς δεῖπνον· Ἐπειδὴ δὲ ἡ ὥρα τοῦ δείπνου τοῦ Αὐγούστου συνέπιπτε πρὸς τὴν τῶν αὐλικῶν αὐτοῦ, ὁ Ἐδουάρδος Δὲ Ρούστον ἔδραμε εἰς τὸν θάλαμόν του ὅπως ἑτοιμασθῇ· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἤθελε φθάσει εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Πρωτοδεστιαρίου τοὐλάχιστον πέντε λεπτὰ βραδύτερον, τὸ ἀποῖον εἰς ἄλλας περιστάσεις ἤθελεν εἶσθαι μεγίστη παράβασις τῶν κανόνων τῆς ἐθιμοταξίας.

Τὰ δεῖπνον ἦτο ὅλως ἰδιωτικόν, διότι μόνος ὁ Φραντζῆς ἐκάθησεν εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ τοῦ Ἐδουάρδου. Μετὰ δὲ τὴν παράθεσιν τῶν ἐδεσμάτων, οἱ ὑπηρέται διετάχθησαν ν' ἀποχωρήσωσι, καὶ οἱ δύο φίλοι ἐπανέλαβον τὴν συζήτησιν τῆς προϊούσης συνομιλίας. Ὁ Πρωτοδεστιάριος εἶχε λάβει τὸ διάταγμα συντεταγμένον μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ἐπισημότητος. Ἐγνωστοποίησε δὲ εἰς τὸν ὁμόδειπνον ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ ἔβλεπε τὴν ὑπόθεσιν ὡς λίαν σοβαρὰν, διότι εἶχε παρατηρήσει συνεχεῖς ἐκφράσεις καὶ σημεῖα μίσους τοῦ ὄχλου ὅτε μετέδαινεν εἰς τὸ Στούδιον καὶ ὅτε ἐπιστρεφεν ἐκεῖθεν, ὅτε τὸ περὶ ἑνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν καὶ περὶ τῆς ὑποδοχῆς τοῦ Ἰσιδώρου Συμβούλιον συνεκροτεῖτο καὶ διότι παρετήρησε πρὸς τούτοις, ὅτι ὅσον ἡ πληθὺς τῶν δυσηρεστημένων ἦτο θορυβωδεστέρα, ἐκεῖ εὑρίσκετο ὁ μοναχὸς Ἰωάσαφ, ἂν καὶ προσεπάθει νὰ φαίνεται ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον. Συνεφωνήθη δὲ νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ ἐπότης Ἐδουάρδος εἰς τ' ἀνάκτορα, ἅμα ὡς ἤθελε λάβει πληροφορίας τινάς, ὁ δὲ Φραντζῆς νὰ μὴ κοιμηθῇ πρὶν ἢ ὁ φίλος αὐτοῦ ἐπιστρέψῃ, ἢ πέμψῃ εἰδοποιήσιν τινὰ εἰς αὐτόν· Ἡ ἐλευθέρα συζήτησις, ἡνωμένη πρὸς τὴν ἀξιολογότητα τῶν ἐδεσμάτων καὶ τὴν ἐκ τοῦ τοκαίου οἴνου φαιδρότητα, τὸν ὁποῖον ὁ Φραντζῆς παρέθετο ὡς σπανιότατον, πλέον δὲ τούτων αἱ ἀλλόγλωσσοι λέξεις ἴσως ἐπιτηδείως, εἰ καὶ κατὰ τὸ φανόμενον ἀδιαφόρως, παρήνεγκεν ὁ Μέγας Πρωτοδεστιάριος περὶ τῆς συγγενείας τοῦ ἐπότου Ἐδουάρδου μετὰ τῆς οἰκογενείας του, ἀνεζωπύρωσαν τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀκολούθου, προσέπεμψαν αὐτὸν φαιδρὸν εἰς ἐκτέλεσιν ἔργου δυσκολωτάτου, καὶ μάλιστα ἐν ὥρᾳ χειμερινῇ, ὁμοίᾳ πρὸς τὴν εἰθλίαν κατάστασιν τῆς μητροπόλεως.

—Καλὴν νύκτα, Ἄρχον Ἀκόλουθε, πρὸς τὸ παρόν, εἶπεν ὁ Φραντζῆς. Φρόντισε ὑπὲρ τοῦ ἑαυτοῦ σου εἰς ὅ,τι καὶ ἂν κάμῃς. Ὡς φίλος θὰ ἐλπιοποιῶμαι πάντοτε εἰς ἄκρον, σήμερον ὅμως καὶ δι' ἄλλον λόγον θὰ λυπηθῶ ἔτι μᾶλλον, διὰ πᾶν ἀτύχημά σου.

Ὁ Μέγας Πρωτοδεστιάριος, ὡς προεῖπον, ἦτο ἀνὴρ μεγίστης τιμιότητος, καίτοι ζῶν ἐν μέσῳ πονηροτάτων χρόνων, καὶ ἐχρησίμευεν ὡς παράδειγμα σωφροσύνης καὶ τιμιότητος· Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχε τὴν ὥραν ἐκείνην οὐδεμίαν δημοσίαν ὑπόθεσιν, ἐκαθάρισε τὸ ἀγρυοῦν κάλυμμα τῆς συρεστίας του, διέταξε νὰ τεθῶσιν ἐπὶ τοῦ πυρὸς νέα ξύλα ἐκ κέδρου καὶ ἐκάθισεν ἀκουσιν μετ' εὐαρεσκείας τὸν ἀδιάσπαστον θόρυβον τῆς βροχῆς, σταλαζούσης ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου ἐδάφους ἐμπροσθεν τῆς οἰκίας του.

(Λοιπὸν ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ·Ι·ΣΟΝ, ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

ΝΥ. «Ἀλλ.» 21 Ἰουλίου 1923

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Τίς δὲν ἐγνώρισε τὸ ἀποτέλεσμα νυκτερινοῦ περιπάτου, ὅτε ὁ ἄνεμος τὸν ἀπαντᾷ κατὰ μέτωπον θορυβώδης ὡς γενναῖος πολέμιος, καὶ τὸν προσβάλλει διὰ καταιγίδος, ἢ διὰ παγοδαίας χαλάζης, ὅτε εἰς ἕκαστον βῆμα ἔχει νὰ συγκροτήσῃ μάχην, καὶ εἰς ἕκαστον μίλιον τὸ ὁποῖον ἀπρόσκοπτον ἀναδεικνύεται νικηφόρος; Ἀλλὰ τοιαύτη δὲν ἦτο ἡ νὺξ καθ' ἣν ἐξῆλθεν ὁ ἱπότης Δὲ Ρυθατον. Οἱ ἄνεμοι ἐσίγα, ἀλλὰ μόνον ἤρεμα ἔπνεον ἀδιάσκοπος, ἀμετάβλητος, μεταβαλλομένη ἀλληλοδιαδόχως εἰς χιόνα, ἥτις καὶ αὐτὴ μετεβάλλετο εἰς βροχήν. Οὐδεμία φωτὸς ἀκτὶς δὲν ἐφαίνετο εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἡ ὀμίχλη ἐπεκράτει ἐπὶ τῆς πόλεως ὡς συνδόνη νεκροῦ. Ὁ Βόσπορος αὐτὸς μόλις ἠρροδόλει ἐπὶ τῶν ἀκτῶν, αἱ δὲ ὁδοί, ὁπουδήποτε ἐφαιτίζοντο ὑπό τινος φανοῦ, ἤστραπτον ὡς κάτοπτρα· τὰ φῶτα τῆς πόλεως ἐσβήκοντο καὶ ἀπέσβεναν ὁ κατακλυσμός, καὶ ἡ ὑγρασία καὶ τὸ ψῦχος εἰσέδυον μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς καρδίας τοῦ νυκτερινοῦ διαβάτου.

Ὁ ἱπότης ἐν τοσούτῳ διέβη ἀνδρικῶς τὴν πρὸς τὸ οἰνοπωλεῖον ὁδόν, ὅπου εἶχεν ἀφήσει τὸν Κοντάρην, καὶ ἔμαθε παρ' αὐτοῦ ὅτι ὁ Ἰωάσαφ ἦτο τότε εἰς τὸ μοναστήριον. Πολλοὶ τῶν εὐγενῶν, ἐπαίμων διὰ τὴν κακοήθειαν καὶ ἀκολασίαν, εἶχον ἐπισκεφθῆ τὴν μονὴν μετὰ μεσημβρίαν, καὶ εἷς ἢ δύο ἐξ αὐτῶν, κατὰ τὴν πεποίθησιν τοῦ Βαράγγου, ἔμενον εἰσέτι ἐκεῖ. Ὁ Ἀκόλουθος ὅστις ἐφόρει τὸν μικρὸν στρατιωτικόν του μανδύαν, ἔθεσε καὶ τοὺς δύκα στρατιώτας εἰς τὸ αὐτὸ οἰνοπωλεῖον, παραγγείλας νὰ διμπίνωσιν ἐκεῖ μέχρις οὗ πλήρῃ ἡ δόσις εἰς αὐτοὺς νέας διαταγῆς. Καὶ μετὰ ταῦτα παραλαβὼν τὸν Κοντάρην, περιεπάτησεν ἐπὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν ἡμπροσθεν τοῦ ἐξωτερικοῦ τοίχου τοῦ οἰκοδομήματος καὶ ἐπείσθη ὅτι ὁ Ἰωάσαφ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ τὴν νύκτα χωρὶς ν' ἀνακαλυφθῆσι τὰ διαβήματά του.

Ἡ ὑγδόη ὥρα εἶχε παρέλθει, ἡ νὺξ ἐγκυρτόφρων, ὁ ἀὴρ ἤχιζε νὰ φυσῇ, καὶ αἱ ἀργύλαι πταὶ αὐτοῦ ἠχολόγουν κερὶ τὸν γηραιὸν τοίχον τοῦ μοναστηρίου ἢ ἤδων ἐν μέσῳ τῶν περικυκλουσῶν τὸ μοναστήριον δαφνῶν καὶ κυπαρίσσων. Οἱ πυλῶνες ἦσαν κεκλεισμένοι διὰ μοχλῶν, καὶ μόλις ἐφαίνετο φῶς εἰς τὴν δλην σειρὰν τοῦ οἰκοδομήματος, ἐκτὸς τῆς ἐκκλησίας περιστυλωμένης διὰ λυχνιῶν, ἐνθα ἀνεγινώσκετο τὸ Ἀποδειπνον. Ὁ ἱπότης ἤχησε καὶ συλλαμβάνη σφοδρὰς ὑποψίας ἢ ὅτι ἡ ἐιδωλοθήκη ἢ σταλεῖσα εἰς τὸν Φραντζὴν ἦτο ψευδής, σκαπανεῦσα καὶ ἀποσπάσῃ τὴν προσοχὴν του ἐξ ἄλλου τινὸς σοβαροῦ κινήματος ἢ ὅτι ὁ μοναχὸς Ἰωάσαφ ἤλλαξεν ἀπόφασιν, εἴτε ἕνεκα τῆς ἀθλιότητος τῆς νυκτός, εἴτε διότι διέταξεν ἄλλως πως τὸ σχέδιόν του. Καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἀναμείνῃ αὐτοῦ μέχρι τοῦ μεσονυκτίου καὶ μετὰ ταῦτα ν' ἀναχωρήσῃ.

Περὶ τὴν ἑνάτην ὥραν, ἀνοιχθείσης τῆς μικρᾶς θύρας τοῦ μοναστηρίου προέβη μοναχὸς περιπεκαλυμμένος ἐπὶ ἀφαλῆς μέχρι πολλῶν, καὶ διηυθύνθη ταχέως πρὸς [illegible] σαν. Ὁ ἱπότης μετὰ τοῦ ἀπιδοῦ του τὸν ἠκολούθησεν κρυφθεν, ὅσον ἦτο δυνατὸν νὰ βλέπωσι τοῦ ὑπόλοιπον στενῶν καὶ ἐλεεινῶν δρομίσκων ἐρθασαν κατόπιν [illegible] παράλληλον πλησίον τῆς νῦν καλουμένης Ἄκρας [illegible] Εἰς τὸ μέρος τοῦτο, κάτοι βαθὺς τοῦ σκότους, [illegible] λος ἐτοίμη εἰς ἀναχώρησιν, πέντε δὲ ἢ ἑξ ἄνθρωποι [illegible] ἀφ' αὐτῆν αὐτινος, ἀναγνωρίσαντες τὸν μοναχόν, [illegible] ἵνα τὸ ὁμιλήσωσιν. Ὁ δὲ Ἀκόλουθος καὶ ὁ Κοντάρης [illegible] τοῦρθησαν καὶ τοποθετηθῶσιν εἰς γωνίαν τινα, ὅπου, χωρὶς νὰ φαίνονται, ἠδύναντο ν' ἀκούσωσι.

—Πρὸ ἡμισείας ὥρας ἔφεγγε τὸ φῶς [illegible] τῶν περιμενόντων, καὶ ἀρχίσαμεν νὰ ὑποπτευώμεθα ὅτι ἀπατᾶσθε μᾶς ἠπάτησας.

—Δὲν ἠμόρεσα νὰ τελειώσω τὰ πράγματα γοηγορώτερα, εἶπεν ὁ μοναχός. Νομίζω ὅτι θὰ ἀκολουθοῦμεν ἀπὸ δύο ἀνθρώπους Τοὺς ἀφῆκα καὶ ἔπερα κρυφὰ ὀπίσω τοῦ ἁγίου Τροφίμου, καὶ ἰδοὺ ἤλθα. Ἀλλά, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, μὴ χάνωμεν περισσότερον καιρὸν· ἀρκετὸν ἐχάσαμεν. Ταῦτα εἰπὼν ἐμβῆκεν εἰς τὴν λέμβον, καὶ μετὰ μικρὸν ὁ ἦχος τῶν κωπῶν ἠκούσθη ἐρρυθμός.

—Κάτι κακὸν [illegible], Κοντάρη εἶπεν ὁ ἱπότης. Ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐμίλησε πρῶτος, καὶ ἀνάψερε διὰ τὸ φῶς, τὸ φῶς βέβαιον [illegible], δὲν ὡμοίαζε κανένα γνωστόν σου;

—Κατὰ τὴν φωνὴν καὶ κατὰ τὴν μορφὴν, ἀπεκρίθη ὁ Βάραγγος.

—Ποῖον λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ Μέγας Ἀκόλουθος.

Ὁ στρατιώτης ἐδίσταζεν.

—Μὴ φοβῆσαι, εἶπεν ὁ ἱπότης. Νομίζω ὅτι συλλογιζόμεθα τὸ ἴδιον πρᾶγμα. Λέγε, ποῖος εἶναι;

Ἠξεύρω ὅτι δὲν θὰ μὲ προδώσῃς, ἀπεκρίθη ὁ Βάραγγος. Εἰς τὴν τιμήν μου πιστεύω ὅτι ἦτον ὁ Μέγας Λοὺξ Λεόντιος.

—Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἦτον αὐτός, εἶπε λακωνικῶς ὁ ἱπότης. Ἀλλὰ τί εἶναι ἐκεῖνο τὸ φῶς; προσέθετο δακτυλοδεικτήσας πρὸς τὸν Βόσπορον καθαρόν, λαμπρὸν καὶ ἐρυθρὸν φλόγα, διαχρινομένην εὐκόλως ἀπὸ τὰ ἀντιπέραν φῶτα τῆς Χαλκηδόνος καὶ τοῦ νέου φρουρίου.

—Τὸ φῶς ἐκεῖνο, ἀπεκρίθη ὁ στρατιώτης παρατηρήσας προσεκτικῶς πρὸς ἀριστερά, πρέπει νὰ εἶναι τοῦ Μοναστηρίου τῆς Ἁγ. Εὐφημίας, εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ τὸ ἄλλο αὐτὸ τὸ κόκκινο δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔρχεται ἀπὸ ἄλλο μέρος παρὰ ἀπὸ τὸν Πύργον τοῦ Λεάνδρου.

—Τὸ αὐτὸ νομίζω καὶ ἐγώ. Ἠμποροῦμεν τάχα νὰ περάσωμεν ἐκεῖ;

—Μάλιστα· ἀλλὰ θὰ κρέξω νὰ παραλάβω τινὰς ἀπὸ τοὺς συντρόφους μας.

—Ὄχι, ὄχι, Κοντάρη, θὰ χάσωμεν πολλὴν ὥραν. Νά, βλέπεις ἐκεῖ μίαν μαύραν λέμβον; βοήθησέ με νὰ τὴν ρίψωμεν εἰς τὴν θάλασσαν.

Μετὰ πέντε περίπου λεπτὰ καθήμενοι καὶ οἱ δύο ἐντὸς ἀκαίου ἐκκαηλάτου στιβαρῶς, εἰ καὶ σὺχὶ ἐπιδεξίως ὡς καὶ τοῦ, καὶ ἤρχοντο ταχέως πρὸς τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον καθ' ὅσον ἐπλησίαζον ἔβλεπον ὅτι ἔφεγγεν, ὡς εἶχον ὑποθέσει, ἐπὶ τοῦ νησιδίου, τοῦ καλουμένου «Βράχος τοῦ Λεάνδρου» ἠρωμωμένου φρουρίου ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ, εἶχε μακρὰν κλίμακα ἄγουσαν πρὸς τὸν πύργον ἄνευ τῆς κλίμακος ταύτης ἡ ἀπόβασις ἦτο τὰ μέγιστα δύσκολος· ἀλλ' ὁ Κοντάρης, γνώσκων καλῶς τὸν τόπον, εἶχε τὸν τρόπον τῆς ἀποβάσεως.

—Ἄρχον Ἀκόλουθε, εἶπεν, ἐὰν πλησιάσωμεν εἰς τὴν συνήθη ἀποβίβαν θὰ εὑρεθῶμεν ἐκεῖ δύο λέμβοις δεδεμένας διότι βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ μοναχὸς ἐκεῖθε νὰ ἀνταμείνῃ κάτοικον. Ἀλλ' ἐνθυμοῦμαι ὅτι παρετήρησα μικρὸν ὁρμίσκον πρὸς τὴν ἀσιατικὴν πλευρὰν τοῦ νησίου, ὅπου στοχάζομαι ὅτι θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ ἀποβῶμεν εἰς τὴν ξηράν.

—Δεκόμαστ λοιπόν, Κοντάρη· ἀλλ' ἂς κωπηλατήσωμεν ἤσυχα, διότι κάτι περισσότερον ἀπὸ τὴν ζωήν μας ἔχομεν νὰ χάσωμεν.

(Λείπει ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ·Ι·ΣΟΝ, ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.
ΝΥ. «Ἀλλ.» 21 Ἰουλίου 1923
(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ἐγήρασαν λοιπὸν τὰ νησίδιον καὶ ὁ Κοντάρης ἀνεκάλυψε τεγέας τὸν ζητούμενον ὁρμίσκον. Ἦτο μικρὸς κόλπος, καὶ αἱ βράχαι οἱ σχηματίζοντες αὐτὸν ἦσαν δλοσήροι ἕνεκα τῶν φυκῶν, καὶ μεταξὺ τόσου σκότους ἐπικίνδυνος ἦτο ἡ ἀπόβασις. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε ἡ λέμβος ἐδέθη ὅσον ἦτο δυνατὸν ἀσφαλῶς, καὶ διηυθύνθησαν πρὸς τὸν πύργον τὸν ὁποῖον ἐπλησίασαν μετ' ὀλίγον. Τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ, εἰ καὶ πρὸ χρόνων ἦτο ἐρείπιον, διετηρεῖτο ὅμως εἰς καλὴν κατάστασιν τοιαύτην ἐπροφύλαττε τοὺς ἐν αὐτῷ ἀπὸ τῆς κακοκαιρίας· ἠρώτησε δὲ ἐξεχόμενα φυκιά ὡς ἀνθράκων διαλεγομένων. Ἀνιδοῦ τῆς αἱ ἡμέτεροι εἰς τὰ περὶ τὸ τεῖχος πάμπολλα ἐρείπια ἔφθασαν εἰς γωνίαν σχηματιζομένην ὑπὸ τοῦ ἐλάσσονος τοίχου τοῦ πύργου αὐτοῦ. Ἐνταῦθα δὲν ἐδυσκολεύοντο ν' ἀκούσωσι τὰ λεγόμενα.

—Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν τελείαν ἀσφάλειαν, Πασσᾶ, εἶπε φωνὴ τις τὴν ὁποίαν ὁ Ἐδουάρδος διέκρινε κάλλιστα ὅτι ἦτο ἡ τοῦ Μεγάλου Δουκός. Ἐνῷ ζητεῖτε δεσμοὺς καὶ ἐνεχυρα καὶ ὁμήρους, δὲν προσφέρετε τίποτε. Τοῦτο δὲν εἶναι δίκαιον καὶ ἡμεῖς δὲν εὐχαριστούμεθα.

—Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Πιστῶν, ἀπεκρίθη ἄλλη φωνή, ἐπιθυμεῖ νὰ φαισθῇ τὸ αἷμα τῶν ἰδίων του ὑπτκόων καὶ ὅσον ἐξαρτᾶται ἀπὸ αὐτόν, καὶ τὸ αἷμα τῶν Ναζαραίων, διότι εἶναι γεγραμμένον εἰς τὸ βιβλίον· κάμαλεσσία διὰ τοὺς ἀπίστους, ἀλλὰ θάνατος μόνον διὰ τοὺς ἀποστάτας. Ὅθεν μᾶς ἀποστέλλει νὰ συνθηκολογήσωμεν μ' ὑμᾶς, ὄχι ἀμφιβάλλων ὅτι ἡ Ἀλλὰ θέλει παραδώσει τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς τὰς χεῖρός του, ἀλλὰ διότι ἐπιθυμεῖ νὰ χάσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγωτέρους διὰ νὰ τὴν κερδίσῃ.

—Τοῦτο ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ, εἶπεν ὁ μοναχὸς Ἰωάσαφ. Ἀλλὰ ἰδοὺ τί λέγω πρὸς τὸν Σουλτάνον. Ἐὰν πολεμήσῃ διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, θὰ λάβῃ ἀνάγκην ὅλων τῶν δυνάμεων ὅσας δύναται νὰ συνάθροίσῃ, καὶ ἐλπίω τοῦ παραδόσεωσ ὅσον ἠμπορεῖ νὰ εἴδῃ, καὶ ὅτι μὰ τοὺς ἁγίους Ἀνάκτορους, τὸ ἔργον του δὲν θὰ εἶναι πάλιν εὔκολον.

—Ἄνθρωπος σοφώτερος καὶ σὸν ἐμοῦ, Πασσᾶ, ἐπανέλαβεν ὁ Λεόντιος, εἶπε: «Ποτὲ μὴ ἔχοντες ἐχθρὸν εἰς ἀμηχανίαν». Ἀπόβαλε τὰς προσφορὰς μας καὶ ἡμᾶς, τοὺς ὁποίους δόνασαι νὰ ἔχῃς φίλους σου· ἀλλὰ θὰ μᾶς ἔχῃς ὕστερον ἀδιαλλάκτους ἐχθροὺς ἐπὶ ἡνωμένοι καλλιστα ποία τύχη μᾶς παρμένει ἐὰν ἡ Κωνσταντινούπολις. Δέχῃ τὰς προτάσεις μας ἢ Κωνσταντινούπολις εἶναι ἰδική σας.

—Ἂς ἀκούσω τὰ προτάσεις περιέχει τὸ χαρτίον τοῦτο, εἶπεν ὁ Πασσᾶς.

—Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ τὰς ἐνθυμηθῇ τις, ἀπεκρίθη ὁ Λεόντιος, καὶ ἰδοὺ τὰς ἐπαναλαμβάνω. Πρῶτον αἱ δέκα χιλιάδες [illegible] ἀγία Σοφία καὶ ἡ μείωσιν εἰς αὐτὸν [illegible] μᾶς σημερινὰ εἰσόδεμάτα των.

—Ἐκκολούθησε, εἶπεν ὁ Πασσᾶς.

—Ἀνάγκη ἐχοῦμεν πληροφόρησιν ἀσφαλεῖαν ζωῆς προ[illegible] ὀξιῶν, γαιῶν, ὑπηρετῶν, τὴν ὁποίαν καὶ [illegible] ἀποκαθιδρύουν αἱ οἰκογένειαι ἐκείνων, τὰ ὀνόματα [illegible] καταγεγραμμένα εἰς τὰ ἔγγραφον τοῦτο.

—Ἀρκετά, εἶπεν ὁ Πασσᾶς.

—[illegible] οἱ μένοντες Χριστιανοὶ νὰ μὴ ὑποχρεω[illegible] τὸν ἰματισμόν των, μήτε νὰ ἐμποδιζῶσιν [illegible] νὰ μεταχειρίζωνται ἄλογα, μήτε νὰ καταπιέζωνται εἰς τὰ τῆς θρησκείας των.

—Εἶναι ὅλαι αὗται αἱ προτάσεις; ἠρώτησεν ὁ Ὀθωμανός.

—Ναί ὅλαι· ἀλλ' ἀπαιτοῦμεν ἐγγυήσεις ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάσαφ.

—Δὲν εἶναι ὅλαι, μὰ τὸν Ἅγιον Δημήτριον, ἀνέκραξεν ὁ Λεόντιος. Ζητῶ τὴν θυγατέρα τοῦ Φραντζῆ, τὴν Θεοδώραν, ὡς ἀντάμοιβήν μου διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Ὁ πατήρ της θὰ μείνῃ βέβαια εἰς τὴν ἐξουσίαν σας, διότι θέλει νὰ πολεμήσῃ μέχρι τέλους ἐναντίον σας.

—Ἀλλ' εἶσαι ἐπανδρευμένος εὐγενέστατε, εἶπε ὁ Ἰωάσαφ.

—Καὶ τί ἂν εἶμαι; ἀπεκρίθη ρίψας πρὸς αὐτὸν ἄγριον βλέμμα ὁ Λεόντιος. Κόψαμε τὰς ὑποθέσεις σου, Καλόγερε, καὶ μὴ ἀναπαύσεσε εἰς τὰς ἰδικάς μου. Φαντάζεσαι λοιπὸν ὅτι ἔβαλα τὸν λαιμόν μου εἰς τὸ σπαθὶ μόνον διὰ νὰ ἐξασφαλίσω τὰ μονοστήρια σας; Ἐὰν δὲν λάβω τὴν ὑπόσχεσιν αὐτὴν πάνω ἀπὸ τοῦ νὰ εἶμαι μέλος τῆς συνωμοσίας σας.

—Ἐπικαλοῦμαι μάρτυρας τὸν Θεὸν καὶ τὴν Παναγίαν, ἀνταφώνησεν ὁ μοναχὸς τεταραγμένος, ὅτι εἶμαι ἀθῶος τῆς μορᾶς ταύτης προτάσεως. Ἐγγυᾶσαι διὰ μέγαν σκάνδαλον, καὶ δὲν θέλω νὰ ἐπισθοδρομήσω. Ἡ πρότασίς σου εἶναι καταχθονία καὶ ἀνάξια παντὸς ἀνθρώπου ὀνομαζομένου Χριστιανοῦ.

—Μὴ σκανδαλίζεσαι, πάτερ, εἶπεν ὁ Λεόντιος χλευαστικῶς· εὐκόλως θὰ ὀνομασθῶ Τούρκος ἐὰν ἡ περίστασις τὸ καλέσῃ. Τί λέγεις, Πασσᾶ, διὰ τὴν πρότασίν μου;

—Ἐὰν ἠμπορέσωμεν νὰ δεχθῶμεν τὰς ἄλλας, δὲν εἶναι φόβος ὅτι θὰ μαλώσωμεν διὰ τὴν ἰδικήν σου, ἀπεκρίθη ὁ Ὀθωμανός. Τὸ κατ' ἐμέ, σοῦ δίδω τὴν ὑπόσχεσίν μου. Φοβοῦμαι ὅτι καὶ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον ἄρθρον σας θὰ γίνουν δεκτὰ εὐκόλως. Περὶ τοῦ πρώτου ὅμως, καὶ μάλιστα περὶ τῶν μοναστηρίων, χρεωστοῦ νὰ λάβω τὴν γνώμην τοῦ Σουλτάνου, ὅστις, δὲν ἀμφιβάλλω, θέλει ὁδηγηθῇ ἀπὸ τοὺς Μολλάδας.

—Ἀλλά, εἶπεν ὁ Ἰωάσαφ, καὶ ὁ Σουλτάνος πρέπει νὰ ὁμοσῇ ἐπὶ τοῦ Κορανίου ὅτι θὰ διατηρήσῃ ἀπαραβάτους τοὺς ὅρους, ἐὰν τοὺς δεχθῇ....

—Θὰ τὸ κάμῃ, ἐπέλαβεν ὁ Πασσᾶς.

—Τὸ ἠξεύρω, ἐπανέλαβεν ὁ μοναχός. Ἀλλὰ πρέπει νὰ κάμῃ καὶ τοῦτο· ἕνα ἀπὸ τοὺς υἱούς του πρέπει νὰ ἔχωμεν ὅμηρον εἰς Χίον, τοὐλάχιστον κατὰ τὸ παρόν. Δὲν φοβοῦμαι ὅτι, ἀφοῦ ἀποκατασταθῇ κύριος τῆς πόλεως, θέλει παραβῇ τὸν ὅρκον του, ἀλλὰ διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον χρεωστοῦμεν νὰ ἐπιμένωμεν εἰς τοῦτο.

—Τοῦτο δὲν θὰ παραχωρηθῇ εἶπεν ὁ Τοῦρκας.

—Λοιπὸν αἱ διαπραγματεύσεις τελειώνουν, ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάσαφ. Ἀλλὰ πάτε καὶ ποῦ θέλομεν λάβει τὴν ἀπόκρισίν σας;

—Ἐδῶ, ἀπεκρίθη ὁ Πασσᾶς. Δὲν ὑπάρχει θέσις ἀσφαλεστέρα. Τὴν ἑβδόμην νύκτα ἀπὸ σήμερον, καὶ τὴν αὐτὴν ὥραν.

—Δὲν θὰ λείψωμεν εἰπέ τις τὸν συνωμοτῶν ὅστις δὲν εἶχεν ὁμιλήσει ἕως τότε. Τὸ κατ' ἐμὲ ὅμως, ἐὰν τὸ σχέδιον γνώσθῇ δὲν γίνῃ δεκτόν, ἡ γνώμη μου εἶναι νὰ μὴ ἐπαναλάβωμεν τὰς διαπραγματεύσεις, ἀλλὰ νὰ πολεμήσωμεν μέχρι τέλους.

—Τὴν αὐτὴν ἰδέαν ἔχω καὶ ἐγώ, προσέθηκεν ὁ Ἰωάσαφ. Ἂς ἀναχωρήσωμεν λοιπὸν διὰ νὰ μὴ γνῷ καὶ ἀναγνωρισθῶμεν εἰς τὴν πόλιν.

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους οἱ συνωμόται ἀποχωρεῖται τὸν Πασσᾶν, κατεβήσαν πρὸς τὴν λέμβον των.

(Λείπει ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ·Ι·ΣΟΝ ΝΗΛ, Διδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Πόσον ὕποπτοι εἶναι αὐτοὶ οἱ Χριστιανοί! εἶπεν ὁ Πασσᾶς εἰς ἕνα τῶν συνοδευόντων αὐτόν, ὡς ἐὰν ἤθελεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἱππῶν νὰ παραβῇ τὸν ὅρκον του ἐὰν ἦσαν δεκαπλάσια τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὰ πλούτη. Ἀλλ' ἐνθυμοῦνται, ἰσοθέτει, τὴν μάχην τῆς Βάρνας καὶ κρίνουν τοὺς ἄλλους ἐκ τῶν ἰδίων.—Μετὰ ταῦτα δὲ ἐπιβάντες καὶ οἱ Τοῦρκοι εἰς τὴν λέμβον των ἀπῆλθον. Μετ' ὀλίγα λεπτὰ ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος καὶ ὁ Κοντάρης ἔμειναν μόνοι.

—Καταχθόνιος συνωμοσία! εἶπεν ὁ Βάραγγος. Δὲν πρέπει νὰ ἐπιστρέψωμεν ἀμέσως;

—Ἐνοκάτια. Χάριτι θείᾳ εἴμεθα εἰς καιρὸν νὰ καταστρέψωμεν τὴν προδοσίαν ταύτην. Ὁ αὐτοκράτωρ, Κοντάρη, θὰ μάθῃ ἀπόψε τὴν διαγωγήν σου, καὶ ἐγγυῶμαι ὅτι θ' ἀνταμειφθῇ.

—Ὄχι διὰ τοῦτο εἶπεν ὁ Βάραγγος, ἐνῷ διηυθύνετο πρὸς τοὺς ὁλισθηροὺς βράχους διότι εἶμαι καθηκοντοφορεμένος εἰς τὴν εὐφυΐαν σου. Ὁμολογῶ ὅμως ὅτι θέλεις ὑπολογισθῇ εἰς τὸ τάγμα τῶν Σωματοφυλάκων εἶναι τὸ ἄριστον κάν ἐπιθυμῶν μου.

—Πῶς; ἠρώτησεν ὁ Ἐδουάρδος ἐμβαίνων εἰς τὸ σκάφος.

—Εἶναι ἐκτετιμένη ἱστορία Ἄρχον μου ὅ! Κάθησε καλὰ διὰ νὰ μὴ ἀναποδογυρισθῶμεν.

—Ἀλλ' εἰπέ μου αὐτὴν ἐν συντόμῳ, εἶπεν ὁ Ἐδουάρδος.

—Ἰδοὺ ἡ οὐσία τῆς ὑπαιθέσεως, ἀπεκρίθη ὁ Κοντάρης ἐνδὺν τὸ σκάφος ἐπὶ τὰ πρόσω. Ἐὰν ἄρα τὴν θέσιν ταύτην, ἡμπορεῦσα νὰ κατορθώσω δηλ. νὰ νυμφευθῶ.

—Εἶσαι ἐρωτευμένος; ἠρώτησεν ὁ Ἀκόλουθος· σ' ἐνόμιζα φρονιμώτερον Κοντάρη.

—Φρονιμώτερον, Ἄρχον μου; Ὁ φρονιμώτερος ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ ὅσους ἤρευσα, ἦτο ὁ βασιλεὺς Σολομών, καθὼς καὶ ὁ φρονιμώτερος τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ ὅσους εἶδα ἦτο ὁ Σουλτάνος Ἀμουράτ· καὶ ὅμως αὐτὸ ἔκαμναν καὶ οἱ δύο.

—Ἀφοῦ ἔχεις τοιαῦτα παραδείγματα, Κοντάρη, δὲν ἔχει τί νὰ εἰπῶ. Ἀλλ' ἠμπορῶ νὰ ἐρωτήσω ποία εἶναι ἡ ἐρωμένη σου;

—Δὲν βλέπεις διόλου, διότι εἶναι ἀναθρεμμένη εἰς τὴν ἐξοχήν. Ὁ πατήρ της εἶναι ἐτίμιος ἄνθρωπος καὶ κατοικεῖ μεταξὺ Μπουγρᾶς καὶ Ἐσκὴ Μπαμπὰ. Ὀνομάζεται Τομάτης καὶ ἡ κόρη του Εὐδοκία.

—Δὲν εἶναι ἀσφαλὲς τὸ μέρος τώρα δι' ἕνα χριστιανόν, ἀπεκρίθη ὁ ἱππότης. Ὅσον ταχύτερα τὴν μεταφέρῃς ἀπὸ ἐκεῖ τόσον καλλίτερα. Στοχάζομαι ὅτι ἠμπορῶ νὰ ὑποσχεθῶ τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖς. Ἀλλὰ τώρα ἂς καθήσωμεν τὰ κωπία μας. Ὁ Πρωτοβεστιάριος πρέπει νὰ μᾶς ἀναμένῃ τὰ νέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ

Τὸ φρούριον τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἔνθα οἱ [illegible] ὁλοωὰν ἀσχθῆναν-αἰχμάλωτοι, ἀκοδομήθη ἐπὶ [illegible] τῆς αὐτοκρατορίας κατὰ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Βα[illegible] κατεσκευάσθη οὕτω ὡς ἰσχυρόν, ὥστε ὅτε ἐκτίσθη [illegible] ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων θαῦμα. Οἱ διάδοχοι ὅμως τοῦ [illegible] φρόνοι προσέθεσαν βελτιώσεις καὶ εἰς τὴν [illegible] καὶ εἰς τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ· ὁ δὲ Ἀμουρὰτ, γενόμενος [illegible] ριος αὐτοῦ, καὶ ἀποφασίσας νὰ κατασταθῇ ἐκεῖ τὸ ἀρχιστρ[illegible] ηγεῖον, ὅθεν νὰ ὁρμᾶται εἰς τὴν ἐξολοθρευτικὴν αὐτοῦ πε[illegible] λεμον, διέταξε τὴν ἀνέγερσιν ἑτέρου ἐξωτερικοῦ περιτειχίσματος, ἐπιστεύοντος ἀρνησιθρήσκου Φράγκου.

Τὸ φρούριον δὲν ὠκοδομήθη ὅπως [illegible] ἀνῆρες εἰς τὴν [illegible]ύσιον, ἀλλ' ἐν σχήματι τετραπλεύρου. Ἡ νῦν αὐλὴ κατεῖχετο ὑπὸ ζωγραφῆ καὶ μελαγχολικοῦ [illegible], ὅπου ἕνεκα τῶν [illegible]καθ' ὑπεροβολὴν ὑψηλῶν τειχῶν, ὁ Ἥλιος ἐπόδιεν ὀλίγας ὥρας [illegible]ατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας. Ὅθεν ἀλλὸν ἕτερον ἔβλεπες ἐκεῖ, [illegible]ίμη σκοτεινὴ τινα δένδρα, οἱ ἀνάστροποι διάδρομοι ἦσαν [illegible]κάθυγροι, παράσιτα φυτὰ περιέλαμον τοὺς κορμοὺς τῶν δένδρων καὶ τὸν κῆπον αὐτῶν, καὶ αἱ μακρόσκιαι ἀναθυμάσεις τῶν σκοπιάων φυτῶν διελλοῦντο εἰς ἄλων τὸ ὁδοδάμημα. Ἐξ ἑνὸς τῶν γωνιαίων [illegible] τοῦ τετραπλεύρου φρουρίου, τεράγγων, ὀγκαῖος [illegible] δυνατόν, κατεκλείσθησαν οἱ αἰχμάλωτοι· ἡ δὲ Εὐφροσύνη μετὰ ἡ μήτηρ, καίτοι παρακαλέσασαι μετὰ δακρύων, ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τῶν λοιπῶν. Καὶ ὁ μὲν Χρυσολωρᾶς, ὁ Σκαιδὴς καὶ ὁ λοχαγὸς ἐτέθησαν εἰς τὴν ἀνωτάτην ὀροφὴν τοῦ πύργου, οἱ δὲ Βάραγγοι καὶ οἱ ὑπηρέται τοῦ Ἐμμανουὴλ, ὡς ἄνάξιοι περιποιήσεως, ἐρριφθησαν εἰς [illegible]ομεγῆν.

Μόνην δὲ παραμυθίαν εἶχον οἱ ταλαίπωροι αἰχμάλωτοι τὴν ἀπουσίαν τοῦ Μοάμεθ, ὃν ἐκέθετον ἀπόντα εἰς Βουλγαρίαν, κατηγιθμένον εἰς κυνήγιον. Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν δὲ αὐτοῦ, ἡς ἡ ἐποχὴ ἦτο ἀδέδαιος, ἠσθάνοντο ὅτι θ' ἀπαφασίζοντο τὰ περὶ αὐτῶν.

Ἦτο Δεκέμβριος ὅτε μετὰ μεσημέριαν ὁ Χρυσολωρᾶς καὶ οἱ δύο αὐτοῦ σύντροφοι κατεκλείσθησαν. Τὸ δωμάτιον ἦτο τετράγωνον καὶ πολὺ ὑψηλόν, ἔχον δύο παράθυρα βλέποντα τὸ μὲν πρὸς βορρᾶν, τὸ δὲ πρὸς ἀνατολάς, κυκλοτερῆ τὰ ἄνω καὶ στενότατα, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐξεφαλιμένα ἢ ὀγκωδεστάτης ἀνηρῆφης καὶ ἀπὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ὀγκωδῶν σιδήρων. Οἱ τοῖχοι ἦσαν ἐκ λαξευτοῦ λίθου, ἡ θύρα πανστάτη καὶ σιδηρότευκτος, τὸ δὲ ἔνδον τοῦ δωματίου οὐδὲν ἄλλο περιεῖχεν εἰμὴ τρία στρώματα ἐξ ἀχύρου, ἄτινα ὁ φρούραρχος ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς ὡς εἰς ἐπισήμους αἰχμαλώτους. Ἀλλὰ τὰ παράθυρα ἦσαν τοσοῦτον ὑψηλά, ὥστε οὐδὲν ἄλλο δι' αὐτὸν ἐφαίνετο εἰμὴ ὁ κυανοῦς οὐρανός, παριστάνων ἐπ' ἀπαιθήσιν τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐλευθερίας διὰ τῆς ἰδίας αὐτῆς ἐλευθερίας.

Ἀποσυρθέντος τοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ ὁδηγήσαντος αὐτοὺς, ὁ Χανιάτης ἔπεσεν εἰς τὸ στρῶμα κατεχόμενος ὑπὸ ἀπελπισίας. Ὁ δὲ Χρυσολωρᾶς περιεπάτει ἄνω καὶ κάτω τοῦ δωματίου, ἐνῷ ὁ Μπούρστος, ἀφοῦ παρετήρησεν ἀκριβῶς ἑκάστην γωνίαν καὶ ἐκτίσησε τοὺς τοίχους καὶ τὸ ἔδαφος μὲ τοὺς πόδας, καὶ ἐδοκίμασε τὴν δύναμιν τῆς θύρας, ἐνηγκαλίσθη τὰ σίδηρα ἑνὸς τῶν παραθύρων, καὶ μετὰ μεγάλου ἀγώνος ἀνέψωσε τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ παράθυρον ὥστε νὰ ἴδῃ πρὸς τὰ κάτω ὅσον ἦτο δυνατόν, πόσον διάστημα ἦτο τὸ περὶ τὸ φρούριον. Ἐρευνήσας δὲ οὕτω τὰ ἐκτὸς τοῦ ἑνὸς παραθύρου ἐπραξε τὸ αὐτὸ καὶ πρὸς τὸ ἕτερον, καὶ μετὰ τὴν ἐξέτασιν ταύτην κατέπεσε σιωπηλὸς καὶ μετὰ πένης γόρεως εἶπε:

—Ἄρχον Χρυσολωρᾶ, εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ φύγῃς ἐπ' ἐδῶ· ἀλλ' ὅμως ἐὰν βάλωμεν καὶ οἱ ἄνω τὰ δυνατά μας, εἶμαι τῆς ἰδέας ὅτι ἠμπορούμεν νὰ δραπετεύσωμεν.

—Εἶσαι τρελλός; εἶπεν ὁ Χανιάτης.

—Ἡ Εὐφροσύνη ἠμπορεῖ νὰ ἐλευθερωθῇ; ἠρώτησεν ὁ Χρυσολωρᾶς.

—Μὲ τὴν ἀδειάν σας, ἄρχον μου, ἀπεκρίθη ὁ Μπούρστος, δὲν εἶμαι τρελλός. Ἀγαπῶ σὲ Ἄρχον, ἐσὰ βέβαιος, ὅτι ἐὰν ἡ δεσποινὶς Εὐφροσύνη Χανιάτου δὲν ἐλευθερωθῇ ἀπὸ ἡμᾶς δὲν θὰ ἐλευθερωθῇ ποτέ. Ἂς δοκιμάσωμεν, καὶ ἐὰν σημειώνωμεν μὲ τὴν ἰδέαν μου, θὰ προτιμήσετε βεβαίως ν' ἀποθάνωμεν δραπετεύοντες ἢ νὰ φρουρῶμεν τοῦτο, παρὰ νὰ καταστρέψετε τὴν ζωήν σας ἐκεῖ μέσα.

—Ἀναμφιβόλως ἀπεκρίθη ὁ Χρυσολωρᾶς. Ἀλλὰ δὲν [illegible] ἐλπίδα. Ἐδῶ εἴμεθα εἰς τὸ δυνατώτατον ἀπὸ [illegible] τοῦ Σουλτάνου, εἰς τὴν καρδίαν τῆς πρωτευούσης [illegible] καὶ ἡ ὁδὸς τῆς δραπετεύσεως εἶναι τρέλλα.

—Ἀλλ' ἐὰν ἐπανέλαβεν ὁ λοχαγός, ὅτι τὸ δωμάτιον [illegible] μὲ σκόπον νὰ εἶναι φυλακή;

—Δὲν βλέπω τίποτε, ἀπεκρίθη ὁ ἀγγεγὴς νέος· ἀλλ' [illegible] ἴσως ἐστὶ πιθανὸς περισσοτέρων παρὰ τῶν φ[illegible] ἐκφράσῃς τὴν ἰδέαν, καὶ ἐπεφώνησαν.—Ἔχεις δικαίωμα [illegible] δὲν ἠμπορεῦσα νὰ γίνῃ φυλακή.

—Ἐὰν ἀνοίξῃς τὸ βλέπει εἶπεν ὁ Μπούρστος. Ἐὰν ἦτο [illegible] τὰ παράθυρα θὰ ἔβλεπαν εἰς τὴν αὐλήν. Ὑποθέτετε [illegible] ὅτι τὰ παράθυρα ἐκτίσθησαν ὥστε οἱ αἰχμάλωτοι νὰ διασκεδάζωσι βλέποντες τὰ πεῖράματα;

—Ἔχεις δίκαιον, εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς.

—Παρατήρησε, ἄρχον μου, ὅτι αὐτὰ τὰ σιδηρᾶ σταυρίγματα ἐβάλθησαν ἀφοῦ ἐκτίσθη τὸ φρούριον, καὶ εἶναι κακῶς θεμένα· τὰ παράθυρα ἦσαν ἀνοικτὰ προτήτερα.

—Τοῦτο φαίνεται ἐπανέλαβεν ὁ Χρυσολωρᾶς· ἀλλὰ καὶ ἐὰν τὸ δωμάτιον δὲν κατεσκευάσθη φυλακή, τί ἐκ τούτου;

—Ἡ ἐλευθερία μας ἄρχον Χρυσολωρᾶ! Ἔξω ἀπὸ τὰ παράθυρα νὰ κατέβωμεν εἶναι ἀδύνατον ἀλλὰ στοχηματίζω τὴν κεφαλήν μου, ὅτι τὸ πάτωμα δὲν εἶναι φυλαγμένον.

—Καλὰ λέγεις, καλὰ λέγεις, λοχαγέ, ἐκραξεν ὁ Ἔξαρχος· νὰ εἴχαμεν ἐργαλεῖα!

—Ἔχω σύστημα νὰ μὴ βάλλω τὴν κεφαλήν μου εἰς τὸ στόμα τοῦ λέοντος, χωρὶς προτήτερα νὰ ἐξετάσω πῶς θὰ τὸ ἐγάλω, εἶπεν ὁ Μπούρστος ἀταράχως. Τώρα δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς δείξω τίποτε, διότι μετ' ὀλίγον θὰ ἔλθῃ ὁ φύλαξ νὰ μᾶς ἴδῃ τὸ δεῖπνόν μας· ἐὰν τὸ σχέδιόν μου ἐπιτύχῃ, ἠμπορούμεν νὰ κατέβωμεν εἰς τὸ κάτω πάτωμα καὶ ἐὰν εὕρωμεν αἰχμαλώτους, ἡ τύχη μας θὰ ἑνωθῇ μὲ τὴν ἰδικήν των ποίος δὲν θυσιάζει τι διὰ τὴν ἐλευθερίαν του; Κάτω εἰς τὸν πύργον κάπου θὰ εἶναι κλεισμένη ἡ Δέσποινα Χανιάτου θὰ ἴδωμεν. Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ ὥστε ὁ Μοάμεθ νὰ ἔχῃ καλὸν κυνήγιον!

Τὸ σχέδιον ἐσυζητήθη ἀρκετὰ μέχρι τῆς νυκτός. Περὶ λύχνων ἄρας ἐφάνη ὁ δεσμοφύλαξ, κομίζων σταμνίον ὕδατος καὶ τρία τεμάχια ἄρτου, τὰ ὁποῖα ἀπόθεσε εἰς τὸ ἔδαφος χωρὶς νὰ καταδεχθῇ ν' ἀποκριθῇ εἰς τὸ «καλὴν νύκτα» τοῦ λοχαγοῦ, ἐξῆλθεν. Οἱ δὲ αἰχμάλωτοι ἤκουσαν τὰ κλείθρα κροτήσαντα, τοὺς βαρεῖς μοχλοὺς συζευγαθέντας, τὰ βήματα τοῦ δεσμοφύλακος ἀπομακρυνόμενα, καὶ ὕστερον τὴν πέριξ ἐσιγήσαν.

—Τί χονδρὸς Τοῦρκος! εἶπεν ὁ Μπούρστος, τοῦ ἀποίου τὸ πνεῦμα ἐφαίνετο ὀξυνόμενον κατὰ λόγον τοῦ κινδύνου. Οἱ μοχλοί μου φαίνονται πολὺ σκαριασμένοι καὶ συμπεραίνω ὅτι τὸ δωμάτιον τοῦτο ἔμεινε διὰ πολὺν καιρὸν ἀχρηστον. Ἔλα, ἄρχον μου, σᾶς δίδω ἐγγύησιν ὅτι θὰ σᾶς ἴδω νὰ καθήσετε εἰς πολὺ καλλίτερον δείπνον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο καλὸν παρὰ τί ποτε. Ἔχω ἀρκετὴν ἐργασίαν μετὰ ταῦτα.

Καὶ ἔκραξεν ὅτι συνεβούλευεν εἰς τοὺς ἄλλους· ἐτελείωσε δὲ ἐντὸς ὀλίγου τὸ τεμάχιον τοῦ ἄρτου του, ἐνῷ οἱ σύντροφοί του καταβεβλημένοι ἐντελῶς ἀπὸ τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς ταλαιπωρίας, μόλις κατόρθωσαν νὰ φάγωσι μίαν ἢ δύο δαγκνιάς.

—Τώρα, εἶπεν ὁ λοχαγός, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ μελαγχολικοῦ δείπνου πρέπει νὰ τηρήσετε ἄκραν ἡσυχίαν. Ἐπιθυμῶ νὰ καταλάβω ἐὰν εὐρίσκωσί τις εἰς τὸ κάτωθεν πάτωμα.

Ἐξαπλωθεὶς δ' ἐπὶ τοῦ δαπέδου ἐπέθεσε τὸ οὖς ἐπὶ τῶν σανίδων, καὶ ἔμεινε τόσον ἀκίνητος καὶ σιωπηλός, ὥστε ἐὰν οἱ μυστὲς του δὲν διεστέλλοντο, θὰ τὸν ἐξελάμβανε τις ὡς ἄψυχον σῶμα. Μετὰ τρία περίπου λεπτὰ ἀνεγερθεὶς εἶπεν:

—Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὸ δωμάτιον εἶναι ἠκαιρον, ἐπειδὴ ἐὰν ὑπάρχῃ τις αἰχμάλωτος καὶ κοιμᾶται. Ἂς δοκιμάσωμεν. Πρῶτον ἂς τελειώσωμεν τὸ νεῦρον τῆς σιάμνας.

—Ἔπια ἀρκετόν, εἶπεν ὁ ἔξαρχος.

—Ἀλλὰ καλλίτερον εἶναι, ἀπεκρίθη ὁ λοχαγός, νὰ πίετε παρὰ πολὺ ὀλίγον. Πίετε λοιπὸν καλά, διότι πρέπει νὰ πάσωμεν εὐθὺς τὴν σιάμνα.

—Νὰ πάσωμεν τὴν σιάμνα! ἀνέκραξεν ὁ Χρυσολωρᾶς.

(Ἀξιοῦν ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ-Ι-ΣΟΝ-ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

Κ.τ.Ε. Ἀριθ. 24 Ἰουλίου 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Βέβαια, εἶπεν ὁ Μπούρστος. Θὰ ἐξαπλωθῶ κάτω πάλιν καθὼς προτίθεσαι· ἔνας ἀπὸ σᾶς πρέπει ν' ἀφήσῃ τὴν στάμναν νὰ πέσῃ, διὰ νὰ γίνῃ δοσν τὸ δυνατὸν μέγας κρότος· ἀπὸ τοῦτο θὰ καταλάβωμεν δύο πράγματα· πρῶτον θὰ ἐξυπνήσῃ ἐάν τις κοιμᾶται ὑποκάτω, καὶ θὰ τὸν ἀκούσω, καὶ δεύτερον ἐὰν μᾶς φυλάττουν ἐκ τοῦ πλησίον, θὰ ἔλθουν εὐθὺς νὰ ἰδοῦν τί συνέβη.

—Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι, ἐὰν κοιμᾶται κανεὶς κάτω θὰ ἐξυπνήσῃ, εἶπεν ὁ Χωνιάτης, ἀλλὰ πῶς θὰ βεβαιωθῆς ὅτι θὰ τὸν ἀκούσῃς;

—Μένε ἥσυχος, ἀπεκρίθη ὁ λοχαγός. Ἔμαθα τὴν τέχνην νὰ ἀκούω διὰ μέσου ξύλων ἀπὸ ἕνα Κρητικὸν πειρατὴν εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς ὁποίαν ἔδωκα εἰς αὐτόν· Ἡ Παναγία νὰ τὸν φυλάτῃ! Ἡ ἰδέα μοῦ ἦλθεν εἰς καλὴν περίστασιν. Θὰ σᾶς διγνηθῶ τὴν τέχνην μου ἄλλοτε. Ἐτελειώσατε τὸ νεφόν; Πίνω εἰς τὴν ἐπιτυχίαν μας. Καὶ ἔπιον δσον ἠμπορεν. Τώρα λοιπόν, ἐξηρολούθησε, θὰ ἐξαπλωθῆ διὰ νὰ ἀκούσω πάλιν, καὶ ἄμα ὑψώσω τὴν χεῖρα, εὐθὺς Ἄρχον μου, ρίψε τὴν στάμναν ἀπὸ ὅσον ὑψηλὰ ἠμπορεῖς.

Καὶ ἐξηπλώθη ὅπως καὶ πρὶν ἐνῷ ὅλοι ἐσιώπων. Ὁ Χρυσολωρᾶς ὕψωσε τὴν λάγυνον, καὶ δοθέντος τοῦ σημείου, τὴν ἔρριψε κάτω οὕτως ὥστε συνετρίβη εἰς χίλια κομμάτια, ἐνῷ ὁ κρότος ἀνέτρεχε μέχρι τῆς κλίμακος τῆς φερούσης εἰς τὸ δωμάτιον τῶν αἰχμαλώτων. Μετὰ μικὸν ὁ Μπούρστος ἐξεγερθεὶς εἶπεν:—Εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν εἶναι κανεὶς κάτω. Ἄς ἰδωμεν τώρα ἂν ἔλθῃ ὁ φύλαξ.

Ἀλλ' ἐπὶ πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας οὐδεὶς ἐφάνη. Ἀποῦ μόνον ὁ Χρυσολωρᾶς ἐφαντάσθη ὅτι ἤρκουσε βήματα ἐπὶ τῆς κλίμακος ἀλλὰ δὲν συνέβη τίποτε, καὶ οἱ αἰχμάλωτοι ἐπείσθησαν ὅτι δὲν ἐφυλάττοντο·

—Μὰ τὴν ζωήν μου, εἶπεν ὁ Μπούρστος, ποτὲ δὲν εἶδα ἀμελεστέρους φύλακας· εἰς τὸ ἔργον μας τώρα. Ἀλλὰ πρῶτον θὰ σᾶς δείξω τί ἔχω.—Καὶ μετὰ τινος δυσκολίας ἀπέβαλεν ἓν τῶν ὑποδημάτων του ὄντων ἐκ μὴ κατεργασμένου δέρματος, ἐξήγαγε λεπτότατον πριόνιον, ἔχον ὀδόντας τοσοῦτον λεπτοὺς ὥστε ἐκ πρώτης ὄψεως ἐφαίνετο ἀπίστευστον λεπτό. Ἐκ δὲ ζωστῆρος τὸν ὁποῖον ἐφόρει κατάσαρκα ἐξήγαγε τριπάνιον, καὶ μετὰ τοῦτο ὀξύτατον καὶ κοπερώτατον κονδυλομάχαιρον.

—Ἀποῦ, προσέθεσε πῶς τὴν ὥραν καθ' ἣν μᾶς ἐφρόντισαν τὰ ὅπλα καὶ τὰ χρήματά μας, δὲν εὑρῆκαν τὸν ἐφοδιασμό μου. Καὶ σᾶς βεβαιῶ ἔτερμα διότι μόνον τὸ φαΐνιν δὲν θὰ ἐχρησιμεύετο πολὺ τώρα.

—Τὸ πιστεύω, εἶπεν ὁ Ἔξαρχος περιχαρής. Πιστεύω ἐπιχαίρω, ὅτι θὰ ἐπιτύχωμεν.

—Ἐννοεῖται, ἀπεκρίθη ὁ Μπούρστος. Τώρα ἀπαιτεῖται νὰ δέχεται νὰ διακόψωμεν τὴν ἐργασίαν μας καὶ νὰ ἀναπαυθῶ νὰ χάσω τὸ πριόνιόν μου θὰ τὸ βάλω εἰς μέρος ὅπου κανεὶς δὲν θὰ ἀνεύρῃ ὅτι εὑρίσκεται. Καὶ ἀνοίξας τὸν ἀσκὸν τῶν κυγκλίδων τὴν χεῖρα του καὶ εὑρὼν λεπτότατον μέρος ἐνέθεσε τὸ πριόνιον χωρὶς νὰ φοβηθῇ μὴ πέσῃ.

—Τώρα λοιπόν, εἶπε, θ' ἀρχίσω τὸ ἔργον μου εἰς τὴν θέσιν ὅπου εἶναι ἡ μεσαία αὐτὴ στρωμνή, ἐπειδὴ ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης σκεπάζεται εὐκολώτατα·

Ἀποκριθείσης δὲ τῆς στρωμνῆς γρηγόρως ἐτρίβησε τὸ τριπάνιόν του ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.—Πολὺ καλὰ! εἶπεν εὐθύς, αἱ σανίδες εἶναι ἀρκετὰ λεπταί, καὶ κάμνει ἀρκετὰ δὲν θὰ μᾶς δώσουν. Πρέπει ὅμως νὰ καταλάβω ποῦ κεῖται οἱ δοκοί· διότι ἐὰν δὲν κατορθώσωμεν νὰ καταβῶμεν χωρὶς νὰ κόψωμεν μίαν ἀπὸ αὐτάς, οἱ κάποι μας θὰ μᾶς ἀκολουθοῦν ἐντελῶς. Ὅθεν τρυπήσας τὴν σανίδα εἰς διάφορα μέρη ἐξέφρασε τὴν εὐχαρίστησίν του· ἔχομεν ἀρκετὸν τόπον, ἂν καὶ ὄχι παραπολύν, εἶπε. Τώρα θ' ἀρχίσω τὴν ἐργασίαν μου. Ἂν καὶ πιστεύω ὅτι κανεὶς δὲν προσέχει εἰς τὸ ἔργον μας οὔτε μᾶς ἐπιτηρεῖ, εἶναι ὅμως καλὸν νὰ εἴμεθα πάντοτε προσεκτικοί· θὰ κάμω ὀλίγον θόρυβον· ἐπιμένω ἕνας ἀπὸ σᾶς πρέπει νὰ ψάλλῃ ἢ νὰ λαλῇ ἐνῷ ἐνῷ ἐργάζομαι διὰ νὰ χάνεται ὁ θόρυβος. Ὁ ἄλλος εἶναι καλλίτερον νὰ πλαγιάσῃ· καὶ διότι ἔχετε ἀνάγκην ἀναπαύσεως καὶ διότι ἐὰν ἔξαφνα ἔλθῃ τις καὶ μᾶς διακόψῃ, νὰ φανῇ ὀλιγώτερον ὅτι ἕνας ἀπὸ ἡμᾶς κοιμᾶται.

—Πλάγιασε σύ, φίλτατε Χρυσολωρᾶ, εἶπεν ὁ Χωνιάτης. Ἐκοπίασες πολὺ περισσότερον ἀπὸ ἡμένα, ἐνῷ ἐγὼ εἶμαι ὀλίγον κουρασμένος.

—Λέγομαι εὐχαρίστως τὴν πρότασίν σου, ἀπεκρίθη ὁ Χρυσολωρᾶς, ἀλλ' ἐπὶ σιμφωνίᾳ νὰ μοῦ ὑποσχεθῇς ὅτι θὰ μ' ἐξυπνήσῃς μετὰ δύο ὥρας ὥστε νὰ λάβω καὶ ἐγὼ μέρος εἰς τὸ ἔργον.

—Μετὰ τέσσαρας ὥρας θὰ σ' ἐξυπνήσω, εἶπεν ὁ Χωνιάτης, καὶ τότε καθεὶς μας θὰ ἀγρυπνήσῃ τὸ ἥμισυ τῆς νυκτός. Πλάγιασε λοιπόν, ὁ λοχαγὸς καὶ ἐγὼ θὰ ἐργασθῶμεν ὑπὲρ τῆς λυτρώσεώς μας.

Ἐξηντλημένος ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἠθικοῦ πόνου ὁ νέος εὐγενὴς, μόλις ἐξαπλωθεὶς ἐπὶ τῆς σκληρᾶς στρωμνῆς ἀπεκοιμήθη. Ὁ δὲ λοχαγὸς ἐπεδόθη ἀκαμάτως εἰς τὸ ἔργον κόπτων διὰ τοῦ μαχαιρίου μικρὸν μέρος τῆς σανίδος ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ εἰσαγάγῃ τὸ πριόνιον. Ἐπιτηρῶν δὲ τοῦτο, παρακαλεσε τὸν Χωνιάτην νὰ ψάλῃ. Αὐτὸς δὲ καίτοι μὴ φύσει μουσικός, ἤρχισε νὰ ψυθηρωδῇ ἄσμα ὑπάθεσιν ἔχον τὴν ἅλωσιν τῆς Σμύρνης ὑπὸ τῶν Τούρκων, καὶ τὰ δεινὰ τῆς ἐκπορθήσεως· ἐνῷ ὁ λοχαγὸς ἐξηκολούθει σπουδαίως τὸ ἔργον, περιερεθέμενος ὅλος ὑπὸ ἱδρῶτος ἂν καὶ ἦ νὺξ ἦτο ψυχρά.

—Λάβε τὸ πριόνιον δι' ὀλίγην ὥραν, ἄρχον Ἔξαρχε, εἶπεν ἐπὶ τέλους, διότι τὰ δάκτυλά μου δὲν τὸ κρατοῦν πλέον. Θὰ ψάλω ἀνὰ σοῦ.

Ὁ Χωνιάτης εἰργάσθη μὲ πολλὴν προθυμίαν, ἀλλὰ καὶ μὲ ὀλίγην ἐπιτηδειότητα· μετὰ εἴκοσι δὲ λεπτὰ ἀπέκαμε.

—Δὲν πειράζει, εἶπεν ὁ Μπούρστος, θὰ φθάσωμεν χωρὶς νὰ εἰς τὸν σκοπόν. Ἄς εἶχα ἓν ποτήριον κρασίου. Ἀλλὰ δὲν βλάπτει. Καὶ ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον μετὰ τόσης ἐπιμονῆς, ὥστε μετὰ παρέλευσιν τριῶν ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐργασίας, ἀξιόλογον τετράγωνον τεμάχιον ἀπεκόπη καὶ ἀφῃρέθη. Ὁ Ἔξαρχος μόλις κατέστιλλε τὸν θυμασμόν του, ἀλλ' ὁ Ρυγάρδος ὅστις ἐγίνασκε καλλίτερα τί ἀπέμενεν εἴσετι ἠσυμάζετο νὰ ἐξασλυθῇ.

—Πρέπει τώρα νὰ ἐννοήσωμεν πόσον εἶναι τὸ ὕψος τοῦ κάτω θαλάμου. Ἔχω ἀρκετὴν ποσότητα σπάγγου ἐπάνω μου καὶ θὰ δοκιμάσω.

Εὑρὼν λοιπὸν τὸ καλώδιον ἔδεσεν εἰς τὸ ἄκρον τὸ τριπάνιον καὶ προσεκτικῶς τὸ κατεβίβασεν· ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν τὸ ὅρος δὲν ἦτο ὀλιγώτερον τῶν δεκατριῶν ποδῶν.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ-Ι-ΣΟΝ-ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

Κ.τ.Ε. Ἀριθ. 25 Ἰουλίου 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Εἶναι ἀδύνατον νὰ καταβῶ, εἶπεν ὁ λοχαγὸς ἀμηχανῶν, διότι καὶ ἂν δρασετεύσω χωρὶς σασαμένα κόκκαλα, θὰ προξενήσω θόρυβον καὶ δὲν βλέπω πῶς θὰ ὑπισοδρομήσω. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο θὰ κάμῃ ν' ἀργοπορήσωμεν πολλὰς ὥρας διότι πρέπει νὰ πλέξωμεν τὸν σπάγγον καὶ νὰ κατασκευάσωμεν σχοινίον. Ἀλλὰ κατὰ πρῶτον ἂς βάλωμεν εἰς τὴν θέσιν τὸ σανίδιον καὶ τὸ πριόνιον εἰς τὸ παράθυρον, διότι τίς ἠξεύρει ἐὰν δὲν ἔλθῃ καμμία ἐπίσκεψις τώρα.

Τούτων γενομένων.—Πρέπει τώρα νὰ ἐξυπνήσωμεν τὸν Χρυσολωρᾶ, εἶπεν ὁ Μπούρστος, διότι ἔχομεν ἀνάγκην ὅλων τῶν δυνάμεών μας εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην.

Ὁ δὲ Χρυσολωρᾶς ἐξυπνήσας καὶ μαθὼν τὰ γενόμενα προσετέθη εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν συντρόφων του· ἀλλὰ μετὰ μεγάλης δυσκολίας περιέστρεφον τοὺς δακτύλους των μηχανικῶς διότι καταβεβλημένοι ὑπὸ τοῦ μόχθου καὶ τῆς ἀγρυπνίας, μόλις ἀνθίσταντο εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ κοιμηθῶσι.

Τέλος πάντων μετὰ δίωρον ἀδιάσπαστον ἐργασίαν πλεκτὴν σχοινίον κατασκευάσθη ἱκανὸν μακρὸν ὥστε νὰ ἐγγίξῃ εἰς τὸ κάτωθεν δωμάτιον καὶ ἱκανὸς στερεὸν ὥστε νὰ κρατῇ τὸ βάρος ἑνὸς ἀνθρώπου. Ἐν τούτοις ὅμως, εἶχε παρέλθει ἡ νὺξ καὶ ἀμυδρὸν φέγγος ὑπέτρεπε εἰσερχόμενον εἰς τὸ δόμα τῶν αἰχμαλώτων. Ὁ Ρυγάρδος παρετήρησεν ὅτι κάτι πλέον ἠδύνατο νὰ γίνῃ μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τῆς ἐπιούσης νυκτός.

—Καλὸν εἶναι νὰ δοκιμάσω ν' ἀνακαλύψω, εἶπε, τί δοκιμάτιον εἶναι τὸ πλησίον εἰς τὸ κάτω ἀπὸ ἡμᾶς. Κλείσατε τὸ σανίδιον ἄμα κατεβῶ, μήπως ἀκουσθῇ θόρυβος, καὶ κρατεῖτε τὸ σχοινίον δυνατὰ ἐνῷ κατεβαίνω.

Ὁλίγη προσπάθεια ἐχρειάσθη ἔως οὗ κατεβῇ εἰς τὸ κάτω δωμάτιον ὁ Ρυγάρδος.—Κλείσατε τὸ σανίδι, εἶπε, μοῦ χρειάζεται ὀλίγος καιρός, καὶ ἀνοίξατε τὸ μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας.

Τοῦτο ἰδὼν ὁ Ἔξαρχος εἶπεν εἰς τὸν Ἐμμανουήλ.—Ἰδοὺ ὁ μόνος ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος εἶναι ἱκανὸς νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ. Ἀλλὰ φοβοῦμαι.

—Ἐὰν ὁ Σουλτάνος βροδύνῃ τὴν ἐπιστροφήν του ἐπὶ μίαν ἢ δύο ἡμέρας, ἔχομεν ἐλπίδας, ἀπεκρίθη ὁ Χρυσολωρᾶς.

—Ἐάν! ἀλλὰ τίς μᾶς βεβαιοῖ περὶ τούτου; εἶπεν ὁ Χωνιάτης.

—Τὸν ἀσοῦ, ἐκραξεν ὁ Ἐμμανουήλ, δοκιμάζει τὸ κάτω πάτωμα· ἀλλὰ τί κρύον κάνει·

—Ἀ! κάποιος ἀνεβαίνει! τί νὰ κάμωμεν;

—Ἄς βάλωμεν τὸ πόρωμα ἐπάνω εἰς τὸ σανίδι εἶπεν ὁ νέος εὐπατρίδης πρὸς τὸν συγχρόνως ὅ,τι ἔλεγεν. Ὄχι, ὄχι, μὴ ἐξαπλώνεσαι· καλλίτερα νὰ φανῶμεν ὅπως εἴμεθα ἔξυπνοι. Καλλίτερα νὰ ρίψωμεν τοῦτο τὸ ἐπανωφόρεμα εἰς τὸ ἄλλο φόρεμα· κατὰ μῆκος, ὡς νὰ φαίνεται ὅτι κοιμᾶται ὁ λοχαγός. Ἐὰν δὲν σωζόμεθα σωτηρίας ἐλπίδα, εἶπεν ὁ Χωνιάτης. Γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ! Ἰδοὺ! ἰδοὺ! καὶ τὰ βήματα ἠκούσθησαν πλησιέστερον, ἐφάνη δὲ φὼς εἰς τὴν θύραν, κλεῖς ἀνοίγεται καὶ ἀνοίγεται, καὶ οἱ στρατιῶται ἐπέρασαν.

—Γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, καὶ ὅμως ἐλπίζω νὰ σωθῶμεν. Ἄφες εἰς ἐμὲ τὴν ὑπόθεσιν.

—Τί σημαίνει ἡ αὐτὴ ἡ ἀνησυχία; εἶπε τραχὺς ὁ εἰσελθὼν ἀξιωματικός. Σᾶς ἤκουσα ὅλην τὴν νύκτα, τί ἐκάμνετε! Ἰδοὺ ἀνεμίζει ὁ αἰχμάλωτος;

—Ὄχι, ἀπεκρίθη ἀμύσσα καὶ ἐγὼ καὶ ἡμῖν ἀπεκρίθη ὁ Χρυσολωρᾶς τολμηρός, καὶ δεικνύων τὸ ἐπανωφόρεμα τὸ ὁποῖον, εἰ καὶ εἰς τὸ σκότος ἠπλώθη, ἐφαίνετο ὅμως εὐτυχῶς ὅτι ἦτο ἄνθρωπος κοιμώμενος. Ἀνησυχία λέγεις; ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ μὴ εἶναι ἀνήσυχος.

—Ἠμπορεῖτε ὅμως νὰ μὴ προξενῆτε τόσην μεγάλην ταραχήν, εἶπεν ὁ δεσμοφύλαξ, ἢ, ἂν δὲν ἠμπορῆτε, ἐγὼ σᾶς διδάσκω τὸν τρόπον. Ἐὰν καταβῆτε κάτω εἰς τὴν εἰρκτήν, ὁ ἄλλος ἠξεύρει πῶς θὰ καλοπεράσετε.

—Λοιπὸν θὰ δοκιμάσω νὰ κοιμηθῶ, εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς. Ἄς ἐξαπλωθῶμεν, κύριε Ἔξαρχε! Καλὴν νύκτα, Κ. δεσμοφύλαξ. Καὶ αὐτὸς ὅστις δὲν ὑπώπτευσε τὸ παράμυθιον, ἀλλ' ἁπλῶς ἐφαντάσθη ὅτι οἱ αἰχμάλωτοι ἐπροξένουν ἀσυνήθη ἀνησυχίαν τοῖς ἐπεκυήθη καλὴν νύκτα καὶ ἀνεχώρησεν.

—Εὐθὺς ἀφ' ἧς ἐγλυτώσαμεν, εἶπεν ὁ Ἐμμανουήλ. Εἰς τὸ ἑξῆς πρέπει νὰ εἴμεθα προσεκτικώτεροι· τὴν νύκτα αὐτὴν δὲν εἶναι πλέον δυνατὸν νὰ κάμωμεν ἄλλο τι, παρὰ νὰ ἀνεβάσωμεν τὸν λοχαγόν.

Ὅθεν, μετακινηθέντος τοῦ στρώματος, εἰδοποιήθη καὶ ἀνεσύρθη ὁ Μπούρστος.

—Πῶς τὴν ἐγλυτώσατε; πῶς τὴν ἐγλυτώσατε; ἠρώτησεν· ἤρουσα τὸν διαβολόστομον καὶ ἔχασα κάθε ἐλπίδα.

Ἀποῦ δὲ ἤκουσε τὰ διατρέξαντα.—Τὴν νύκτα λοιπὸν αὐτήν, εἶπε, εἶναι ἀδύνατον νὰ κάμωμέν τι περισσότερον. Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ ὁ Σουλτάνος, διότι... ὅ,τι καὶ ἂν ἀπαλυνθῇ εἰς σᾶς, τὸ μερίδιόν μου εἶναι ἡ κρεμάλα. Εἶμαι σχεδὸν βέβαιος ὅτι εἰς τὸ ὑποκάτω τρίτον δωμάτιον ὑπάρχουν αἰχμάλωτοι. Ἄς κοιμηθῶμεν μ' ὅλα ταῦτα τώρα, διότι ἴσως μᾶς χρειασθοῦν ὅλαι αἱ δυνάμεις μας σήριον τὴν νύκτα.—Καὶ οἱ τρεῖς φίλοι, ἐντελῶς κεκμηκότες, καίτοι ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον, παρεδόθησαν μετ' ὀλίγον εἰς ὕπνον βαθὺν καὶ ἀδιάκοπον.

Βραδέως καὶ μονότονα παρῆλθον αἱ ὧραι τῆς ἐπιούσης, ἐκτὸς μόνης τῆς ἐπισκέψεως τοῦ δεσμοφύλακος ὅστις ἐκάμασεν εἰς τοὺς αἰχμαλώτους τὴν τροφὴν τῆς πρωΐας, τὴν μεσημβρίας καὶ τῆς ἑσπέρας. Ἀλλ' οὐδὲν ἠδύναντο νὰ μάθωσι παρ' αὐτοῦ, οὕτινος ἡ ὀργιότης ἐφαίνετο αὐξάνουσα κατὰ πᾶσαν νέαν ἐπίσκεψιν· ἦτο ὅμως φανερὸν ὅτι τοὺς ἐπεμελοῦντο ὁ ἐπίσημος· διότι οὐ μόνον ἄφθονος ἦτο ἡ τροφή, ἀλλὰ καὶ καλῆς ποιότητος καὶ ὁ οἶνος ἐξαίρετος. Ὁ δὲ λοχαγὸς κατὰ τὸ σύστημά του ἔτρωγε κατὰ κόρον ἐξ ὅλων τῶν παρατιθεμένων ἐπέρασεν δὲ ὅλας τὰς μετὰ μεσημβρίαν ὥρας κοιμώμενοι, διότι ἔμελλον νὰ διανύσωσι τὴν νύκτα ἐργαζόμενοι.—Καὶ ἀξιόλογον νύκτα ἐργασίας, ἐπρόσθεσεν ὁ Μπούρστος ἢ ἄλλως εὐρίσκομαι εἰς μεγάλην ἀπάτην· ἀλλ' οἱ ἑτοιμασίαι μας ἐτελείωσαν καὶ ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν τὴν δυνατὴν ἐργασίαν.

Ἐλθούσης τῆς ἑσπέρας, πρῶτος ὁ Χρυσολωρᾶς ἠρώτησεν ἐὰν ἦτο καιρὸς νὰ ἐπαναλάβωσι τὴν ἐργασίαν· ταύτοχρόνως ὅμως ἠρώτησεν ὁ δεσμοφύλαξ ἀναβιώνων τὴν κλίμακα ὅπερ προὐξένησεν εἰς τοὺς αἰχμαλώτους οὐ μικρὰν ἀπορίαν διὰ τὴν ἀσυνήθη ταύτην ἐπίσκεψιν· εἰσελθὼν δὲ κατεπεκυήσας εἶπεν εἰς αὐτοὺς μετὰ τόνου ἡπιωτέρου.

—Ὁ Σουλτάνος ἐπέστρεψε καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ παρουσιασθῇ εὐθὺς εἰς αὐτὸν ὁ Χρυσολωρᾶς. Σὺ δέ, Βάραγγε, πέρασε ὅσον ἐπιχαριστα ἡμπορεῖς τὸν καιρὸν σου· διότι ὁ αὐριανός σου θάνατος εἶναι τόσον βέβαιος ὅσον βεβαία εἶναι καὶ ἡ βασιλεία τοῦ προφήτου.

—Ἀμμή! ἀναφώνησεν ὁ Ρυγάρδος. Δὲν μοῦ κάμνεις τὴν χάριν νὰ μοῦ φέρῃς ἕνα μπακάλι κρασί, καλὲ δεσμοφύλαξ; Ἐὰν ἡ ἐλπίς σου ἀληθεύῃ μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ εἶναι τὸ ὑστερνόν.

(Ἀκολουθεῖ ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΙ-ΣΩΝ ΝΗΑ,

Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

23
Μ.Γ.-Δ.-Ο. Νο 26 Ἰουλ. 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Μεθύσταχα! ἐκραξεν ὁ Τούρκος· θὰ τὸ λάβῃς ὅμως· ἔλα εὐγενέστατε.

—Ὀλέθριον τῷ ὄντι, εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς πρὸς τοὺς συντρόφους του νεοελληνιστί· ἐνῷ ἤλπιζα...

—Σώπα, ἄχρον μου, σώπα! ἐκραξεν ὁ Μπούρστος φρυγηθεὶς μὴ ὁ δεσμοφύλαξ εἶχε γνῶσίν τινι τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Σὺ δὲν ἔχεις νὰ φοβηθῇς κανένα κίνδυνον, ἐστὸς τυπικὴ ἡμπορεῖς νὰ κατορθώσῃς περισσότερον καὶ ἀπὸ τῆς κυρίας.

—Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ! εἶπεν ὁ Χωνιάτης καὶ ὁ εὐγενὴς νέος.

—Ὑγίαινε, εὐγενῆ δέσποτα, εἶπεν ὁ τελευταῖος, ὑγίαινε, λοχαγέ· ἔχω ἐλπίδα ὅτι ἡ τύχη σου ἠμπορεῖ νὰ εἶναι καλλιτέρα, παρὰ ὅ,τι ὁ ἀγαθὸς οὗτος ἄνθρωπος νομίζει.

—Καὶ ἐγὼ τὸ ἐλπίζω, εἶπεν ὁ Μπούρστος. Ὁ Χρυσολωρᾶς ἀνεχώρησαν.

—Ἡ τύχη μᾶς κατατρέχει, καὶ ἀνωφελῶς πολαίομεν κατ' αὐτῆς εἶπεν ὁ Χωνιάτης.

—Ἡ τύχη εἶναι λέξις τῶν εἰδωλολατρῶν καὶ ὄχι τῶν χριστιανῶν, εἶπεν ὁ γενναῖος Ἄγγλος. Ἐὰν ὁ Θεὸς καὶ ἡ Παναγία εἶναι μεθ' ἡμῶν, οὐδεὶς καθ' ἡμῶν. Στάσου νὰ εἴπω σαρκίνα Πάτερ ἡμῶν καὶ ἄλλα τόσα Θεοτόκε Παρθένε.

—Καὶ ἐγὼ ἀντιτάσσω Κύριε ἐλέησον, ἐφώνησαν ὁ Χωνιάτης. Γονυετήσαντες δὲ καὶ οἱ δύο δυστυχεῖς σύντροφοι προσηυχήθησαν μετὰ μεγάλης εὐλαβείας καὶ σπουδῆς. Μόλις δὲ ἐτελείωσαν, καὶ ἐπανῆλθεν ὁ δεσμοφύλαξ κομίζων φιάλην οἴνου, τὴν ὁποίαν ἀπέθηκε κατὰ γῆς, καὶ ἐπευχηθεὶς εἰς τοὺς αἰχμαλώτους καλὴν νύκτα, ἀνεχώρησεν.

—Τὸ κρασὶ τοῦτο θὰ μᾶς χρειασθῇ πρὶν κατορθώσωμεν τὴν δραπετευσίν μας, εἶπεν ὁ Μπούρστος. Ἐμαι τῆς γνώμης ν' ἀρχίσωμεν εὐθύς· ἀλλ' ἴσως πρέπει νὰ περιμένωμεν μέχρι ὥρας διὰ νὰ ἴδωμεν ἐὰν ἐπιστρέψῃ ὁ ἄχρων Χρυσολωρᾶς.

Καὶ ἡ μὲν ὥρα παρῆλθεν, ὁ δὲ Χρυσολωρᾶς δὲν ἐφάνη. Καὶ ἐπειδὴ ἐπλησίαζεν ἡ νύξ, ἡ ἐξακολούθησις τοῦ ἔργου ἀπεφασίσθη.

—Τώρα καὶ οἱ δύο πρέπει ν' ἀφήσωμεν τὴν φυλακὴν ταύτην, εἶπεν ὁ λοχαγός· ἀλλ' εἶναι καλὸν νὰ τακτοποιήσωμεν τοιουτοτρόπως τὰ πράγματα, ὥστε νὰ φαινώμεθα ὅτι ἐίμεθα ἔτι ἐν ξαναέλθῃ ὁ δεσμοφύλαξ. Ἄπλωσε λοιπόν, κύριε Ἔξαρχε, τὸ ἐπανωφόρόν σου εἰς τὴν κλίνην σου. Θὰ κάμω καὶ ἐγὼ τὸ ἴδιον εἰς τὴν ἰδικήν μου· Ἄς βάλωμεν καὶ κάτι εἰς τὴν μέσην, ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι κοιμώμεθα.

—Ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ Χρυσολωρᾶς;

—Λὲν τὸ πιστεύω, κύριε Ἔξαρχε, ἀλλέως ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ ἤδη τώρα. Ἀλλ' ἐὰν θέλομεν νὰ δραπετεύσωμεν, πρέπει τώρα· εἰδὲ μὴ δὲν θὰ γίνῃ ποτέ. Καὶ νὰ σοῦ εἰπῶ κοβράν τὴν ἀλήθειαν, νομίζω ὅτι ὁ κίνδυνος τῆς θυγατρός σου εἶναι μεγαλείτερος ἀπὸ τοῦ Χρυσολωρᾶ.

—Ἀλλὰ πῶς θὰ σώσωμεν αὐτὴν δραπετεύοντες;

—Τὸ ἐλπίζω, ἀπεκρίθη ὁ λοχαγός. Νομίζω ὅτι ἔμαι ἀφωρισμένη εἰς τὸ τρίτον δωμάτιον κάτω ἀπὸ τὸν ἐδικόν μας· ἐὰν τοῦτο· δυδένοις, θὰ ἴδωμεν τί ἠμπορούμεν νὰ κάμωμεν.

—Ἄς μὴ χάνωμεν λοιπὸν καιρὸν καὶ εἰπὲ μου τὸν θεὸν λέγεις.

—Λὲν λέγω τίποτε διὰ τὸν λαιμόν μου, ἀπεκρίθη ὁ Ἄγγλος, ἀλλὰ πρέπει νὰ μὴ λησμονῇς, ὅτι κανεὶς ἀγγλος δὲν νοστιμεύεται τὴν κρεμάλαν, ἐὰν ἠμπορῇ νὰ τὴν ἀποφύγῃ. Καὶ μ' ὅλον ὅτι χάρις εἰς τὴν Παναγίαν, δὲν φοβοῦμαι τὸν θάνατον, δὲν μ' ἀρέσει ν' ἀφήσω τὴν ζωὴν τόσον ἐνωρίς.

—Ἐλπίζω ὅτι θὰ σωθῇς, εἶπεν ὁ Νικήτας. Δὲν ἐνεθυμήθην... φοβοῦμαι μήπως αἱ λύσαι μου μ' ἔκαμαν ἐγωϊστήν. ... Ἄς δοκιμάσωμεν.

—Πρέπει νὰ καταβῇς πρῶτος, εἶπεν ὁ Μπούρστος ἀνασηκώσας τὴν σανίδα· θὰ κρατήσω τὸ ἐρωνίδ διὰ σέ, διότι δὲν ἠμπορεῖς νὰ τὸ κάμῃς μὲ ἠνν αὐτὴν τὴν λύσιν δι' ἐμέ· Ὕστερον πρέπει νὰ μεταφέρῃς τὸ βάρος τοῦ σώματός μου ὅσον ἠμπορεῖς.—Καὶ κατεβίβασε τὸν Χωνιάτην μετὰ δυσκολίας. Μετὰ τοῦτο εἰσέλθὼν εἰς τὴν ὀπὴν καὶ χρησιμοποιήσας ἀπὸ τὰς χεῖρας ἐκ τοῦ πατώματος, οὕτως ὥστε νὰ κλεισθῇ ἡ θύρα ἅμα ὡς πηδήσω διὰ τὰ ἀκόλουθα μὴ φανῇς.—Ἡ κατάπτωσις ἐγένετο μετὰ τινος δυσκολίας. Ἀλλ' οἱ δύο αἰχμάλωτοι εὑρέθησαν καλῶς ἐγκαταστάθεντες εἰς τὸν θάλαμον, χωρὶς νὰ προξενήσωσι θόρυβον. Ἡ ἐπιτυχία αὕτη τοὺς ἐνεθάρρυνε.

—Τώρα πρέπει νὰ δουλεύσωμεν, εἶπεν ὁ λοχαγός. Ὁ Θεὸς νὰ βοηθήσῃ καὶ τὴν δευτέραν δοκιμήν.

Καὶ ἀμέσως τὰ αὐτὰ ἐργαλεῖα ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν, εὑρέθη ὁ τόπος, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε διάφορον· διότι μόλις ἤρχισε τὸ ἔργον καὶ φωναὶ ἠκούσθησαν ἀπὸ τὸν κατωτέρω θάλαμον.

—Εἶναι ἡ σύζυγος καὶ ἡ θυγάτηρ μου, εἶπεν ὁ Νικήτας Χωνιάτης τεταραγμένος.

—Μοῦ φαίνεται, ἀπεκρίθη ὁ Μπούρστος· ἐλπίζω ὅμως ὅτι δὲν θὰ ἐξακολουθήσουν τὰς φωνάς των· πρέπει νὰ κάμωμεν γοήγορα.

Ἀλλ' εὐθὺς ἠκούσθησαν κραυγαί: «Ποῖος εἶναι; τί τρέχει;» Καὶ δὲν ἔμενε ἀμφιβολία ὅτι ἦτο ἡ φωνὴ τῆς Μαρίας Χωνιάτου.

—Ἡ Παναγία νὰ βοηθάνῃ τὴν γυναῖκα αὐτήν! ἐπαρακάλεσε κρυφίως ὁ λοχαγός, ἐξακολουθῶν τὸ ἔργον συντόμως, ἐνῷ ὁ Νικήτας περιφέρετο εἰς τὸν θάλαμον ὡσεὶ ἔξω φρενῶν.

—Ποῖος εἶναι; ἠκούσθη λέγουσα δευτέρα ἐντονωτέρα καὶ ὀξυτέρα φωνή. Μὴ δοθείσης δὲ ἀπαντήσεως, αἱ κραυγαὶ ἐπανελήφθησαν.

—Μᾶς διώρθωσαν· εἶπεν ὁ λοχαγὸς ἀπάραχος καὶ κρούπτων τὰ ἐργαλεῖα εἰς τὰ φορέματά του.

Ὀλίγης δὲ ὥρας παρελθούσης ἐν ἡσυχίᾳ, καὶ ἐλπίζων πλειοτέραν ἐπιτυχίαν, ἐφήμοσε καὶ πάλιν τὸ πρόσκομα καὶ ἐπανέλαβε τὸ ἔργον μετὰ μεγάλης προσοχῆς. Ἀλλὰ μόλις ἤρχισε νὰ πρωνῇ καὶ ἐπανελήφθησαν αἱ κραυγαί, ὥστε ὁ Μπούρστος ἀπέσυρε τὸ ἐργαλεῖον τὸν ἀγανακτῶν καὶ περιμένων τὸ ἀποτέλεσμα.

Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην αἱ φωναὶ ἐπέτυχον· διότι μετ' ὀλίγον ἠγρίχθη ἡ θύρα τῆς φυλακῆς τῶν γυναικῶν καὶ τραχεῖα φωνὴ ἠκούσθη. Ὁ Ριχάρδος ἠρώτησθη προσεκτικῶς, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ τὰς λέξεις. Ἠνώησε δὲ μόνον ὅτι ἡ συνάντησις ἦτο σύντομος καὶ ὅτι ὁ λαλήσας ἀρὸς τὰς κυρίας ἐκράδαινεν ἀπειλάς. Καὶ κλεισθείσης πάλιν τῆς θύρας τὸ πᾶν ἐσίγησε.

—Πρέπει νὰ δοκιμάσωμεν καὶ πάλιν, εἶπεν ὁ Ριχάρδος, καὶ ἐπιχείρησεν ἐκ τρίτου τὸ ἔργον. Ἀσθενὴς φωνὴ ἠκούσθη κάτωθεν, ἀλλ' ὁ λοχαγὸς ἐξακολούθησεν ἀδιακόπως, μέχρι τέλους.

—Τώρα, ἄχρον Ἔξαρχε, εἶπεν ὁ Βάραγγος, ἐφθασε εἰς τὸ τέλος, καὶ ἅμα μετακινήσω τὸ ξύλον ὁμιλοῦσ τους. Τοῦτου γενομένου ὀλόκληρα χρήματα ἠκούσθησαν ἐκ τοῦ κάτωθεν σκότους.

(Ἀφίστο ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΙ-ΣΩΝ ΝΗΑ,

Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

24
Μ.Γ.-Δ.-Ο. Νο 27 Ἰουλ. 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ὁ Ἔξαρχος γονατίσας ἐφώνησε σιγῆ «Μαρία! Εὐφροσία!»

—Ποῖοι εἶσθε, διὰ τὸ ὄνομα τῆς Παναγίας; ἠρώτησεν ἡ Μαρία Χωνιάτου σωπηλῶς.

—Ἐγὼ καὶ εἷς Βάραγγος ἀξιωματικός, ἀπεκρίθη ὁ Χωνιάτης· ἡσυχάσατε καὶ διὰ σᾶς σώσωμεν.

—Δόξα τῷ Θεῷ! Δόξα τῷ Θεῷ! ἠκούσθη σιγαλὴ ἀπόκρισις.

—Τώρα, κύριε, πρέπει νὰ καταβῇς, εἶπεν ὁ λοχαγός. Ἰδοὺ τὸ σχοινίον.—Καταβὰς δὲ χωρὶς πολλῆς δυσκολίας ὁ Χωνιάτης εὑρέθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς συζύγου καὶ τῆς θυγατρός του.

—Ἔχετε κανὲν στρῶμα, ἢ κανὲν μαλακὸν πράγμα διὰ νὰ πηδήσω ἐπάνω; ἠρώτησεν ὁ Ριχάρδος. Ἀχρείν δὲ στρωμνὴ ἐσώθη εὐθὺς ἐπικάτω τῆς θύρας, καὶ ὁ λοχαγὸς ἐπήδησε καταβιβάζων τὴν σανίδα ὡς καὶ πρότερον.

Ὀλίγη ὥρα ἐδαπανήθη εἰς ἐξηγήσεις καὶ χαρᾶς, καὶ λάπηυ διὰ τὸν Χρυσολωρᾶν. Ἡ Κ. Χωνιάτου περιέγραψε τὸν τρόμον ἑαυτῆς καὶ τῆς Εὐφροσίας, ἅμα ὡς ἠρώσθη ὁ θόρυβος τοῦ πρωινοῦ, καὶ ὅτι αἱ φωναὶ τὸν ἐβίασαν τὸν δεσμοφύλακα νὰ ἔλθῃ νὰ ἐρωτήσῃ τὴν αἰτίαν. Καταρρηνήσας τὸς παραλήψεις τον, καὶ βεβαιώσας αὐτὰς ὅτι ὁ ἄνω θάλαμος πρὸ πολλοῦ ἦτο κενός, ἐκάρφε τὴν ἀπειλὴν ἀναχωρῶν, ὡς ἐὰν ἐπαναλάβοιεν τὰς φωνάς, ἐμελλε νὰ τὰς καθησυχάσῃ διὰ τοῦ χωρισμοῦ. Ἡ ἀπειλὴ αὕτη ἔπνιξε τὰς κραυγάς των, καὶ ἐν ἀγωνίᾳ περιμένον τὸ ἀποτέλεσμα.

—Ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὸ καταστρέψετε, εἶπεν ὁ λοχαγὸς ὑπασσῶν ἀποτόμως. Ἀλλά, δόξα τῷ Θεῷ, ὅ,τι ἔγεινεν ἔγεινεν. Ἄς ἴδωμεν τώρα τί ἔχομεν νὰ κάμωμεν. Ἠξεύρεις Κύριε, ἐὰν ἐδῶ ὑπάκατο εἶναι κατοικημένον τὸ μέρος;

—Πρὸ ἡμισείας ὥρας, ἀπεκρίθη ἡ Μαρία Χωνιάτου, ἠκούσθησαν κραυγαὶ καὶ ταραχὴ παλαιόντων· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐπεκράτησε σιωπὴ θανάτου. Ἐνομίσαμεν ὅτι ἄφοβοι ἐμβῆκεν, καὶ πάλιν ἐβγῆκε.

—Λοιπὸν θὰ δοκιμάσωμεν, εἶπεν ὁ λοχαγός, ἀλλὰ λαλῆτε παρακαλῶ, σιγαλά. Καὶ εὐθὺς ἤρχισε τὸ ἔργον· ἐνῷ δὲ ἐργάζετο, ἡ Εὐφροσία ἠρώτα τὸν πατέρα της περὶ τοῦ Χρυσολωρᾶ. Ὁ Χωνιάτης ἐξέφρασε τὰς ἀόρίστον βεβαιότητας ὅτι ὁ Ἐμμανουὴλ δὲν ἔτυχε κάκοῦ· προσέθηκεν ὅτι ἐφοβεῖτο μόνον περὶ αὐτῆς, καὶ ἐκρύβοντο τὴν ἠρώτησε πῶς τὴν μετεχειρίσθησαν. Ἀλλὰ καὶ ἡ δεσποινα Χωνιάτου διηγήθη τὰς ἐλπίδας καὶ τοὺς φόβους της, καὶ οὕτως ἐξηκολούθουν αἱ συνομιλίαι μέχρις ὅτου ὁ Μπούρστος εἶπεν ὅτι τὸ ἔργον τον ἐτελείωσε. Τὸ κατὰ τὴν ὀπὴν τῆς σανίδος μετετοπίσθη, καὶ ὁ τολμηρὸς Βάραγγος κατέβη εἰς τὸν κάτω θάλαμον. Ἐλπὶς ἦτον ὅμως ἰδὼν ὅτι τὸ ὕδωρ ἦτο διόδοτον ἀλλ' ἐνῷ ἐκρίνετο τὴν κατασκευὴν τοῦ φρουρίου ἐνόμισε βέβαιον ὅτι τὸ ὕδωρ δὲν ἦτο ἰσόγειον. Καὶ ψηλαφῶν μὲ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἐν μέσῳ βαθυτάτου σκότους, ἀνεκάλυψε μακρὸν τοῦ ὕδατος τμῆμα, συνεχόμενον ὡς ἐφαίνετο μετὰ κατασκευῆς ἀπὸ τὸν μαγλίν. Ἠκολούθει τοῦτο τὴν ὀγκώδη θόλον τοῦ φρουρίου ἐπὶ τῶν πρεσβείων τῆς. Ἅμα δὲ ἠνοίχθη τὸ ἄνω μέρος καὶ ψυχρὸς εἰσεφρήσεν εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ κατόπιν ἀμέσως ἀνεμπόδιστος ἀπεσπάσθη τὰς ἀκοὰς τῶν Ἀναμενόντων ἀφοῦ ὅτι ὁ ποταμὸς Τάμιζας, ὁ κρεκρός, ὁ μαμμικὸς καὶ ὁ ἄλλος ὁ ὁποῖος ἐφ' ἧς ἐθεμελιώθη ὁ θαλαμος. Ἐκ τοῦ ἀνωμεσοῦ καὶ τοῦ Ἔξάρχου, ἐμεναν ἐν ἀγωνίᾳ ἀναμένοντες αἱ ἀφαπέκα περὶ τοῦ πρακτέου. Καὶ ὁ μὲν Ἔξαρχος ἀναμένος εἰς πολυειδῆς διὰ ἔμμρᾶς καὶ θαλάσσας ἀνωφέλοντος ἀποσείας, δὲν ἐδίστασε νὰ σωθῇ εἰς τὸν χείμαρρον ὁ δὲ Χωνιάτης, ἐγίνωσκε μὲν ὀλίγον νὰ κολυμβῇ, ἀλλ' εἰς θάλασσαν γαληναίαν· τὴν Εὐφροσίαν ὅμως καὶ τὴν μητέρα της πῶς νὰ τὰς σώσωσιν; Ἀλλ' ὁ κύριος ἔκρεμεν ἀπωσθήσωμε νὰ ρίψῃ τὸ λυκαυγὲς εἶχε φανῇ, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἡ φυγὴ ἢ ἡ ἐπάνοδος εἶναι ἀδύνατος.

—Μοῦ φαίνεται παράξενον, εἶπεν ὁ Ριχάρδος, ἀλλ' ἠμπορῶ νὰ ὁρκισθῶ ὅτι παρετήρησα λάμψιν ἐδῶ κάτω. Ἐλπὶς βέβαιος ὅτι τὸ πέρασμα τοῦ ποταμοῦ δὲν εἶναι ἐλεύθερον, καὶ πρέπει νὰ εὑρίσκεται ἡ ἄλνσίδα ἢ καγκέλλομα εἰς ἀσφάλειαν τοῦ φρουρίου.

—Νομίζω ὅτι τὴν εἶδα καὶ ἐγώ, εἶπεν ὁ Χωνιάτης, καὶ ἐφαντάσθην ὅτι ἤκουσα ἀμυδρὸν ἦχον κώπης.

—Βέβαιος κάποιος εἶναι αὐτοῦ κάτω, εἶπεν ὁ λοχαγὸς ἀφοσιωθεὶς προσεκτικῶς.

—Λὲν ἀμολογᾶς λοιπὸν ὅτι ὑπάρχει κάτι τὸ ὁποῖον λέγεται τ ύ χ η; ἠρώτησεν ὁ Ἔξαρχος μετὰ φωνῆς ἐπιπλήκτικῆς.

—Ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ Μπούρστος. Θὰ τοὺς ὁμιλήσω τουρκιστί· δύο κακῶν προκειμένων, τὸ μὴ χεῖρον βέλτιστον.

—Λοιμάσε, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Δημητρίου, εἶπεν ὁ Νικήτας.

—Ποῖος εἶναι αὐτοῦ; ἠρώτησεν ὁ λοχαγὸς κάπτων πρὸς τὸ ἀνοιγμα τῆς ἀφίδος λαμβάνων ὕφος ἐπιτακτικόν.

Πρὸς ἐξήγησιν τῆς δοθείσης ἀποκρίσεως ὀφείλομεν νὰ ἀναδράμωμεν εἰς τὴν ἡμετέραν ἱστορίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ

Ἐπιστρέψας ἐκ τοῦ βορέου τοῦ Λεάνδρου ὁ ἱπότης Ἐδουάρδος Δὲ Ρούσσον ἔσπευσε νὰ ἀναγγείλῃ τὰ διατρέξαντα εἰς τὸν Μέγαν Πρωτοβεστιάριον, ὃν εἶχε ποτὲ εἰς τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ, περιμένοντα τὴν ἀπάντεν του. Ὁ Φραντζῆς προς ὃν εἰδησίς τις περὶ προδοσίας δὲν ἦτο ἀπροσδόκητον ἄκουσμα, ἔφριξεν ἀκούσας ὅτι ἠνείχετο εἰς αὐτὴν τοιοῦτος ἐπίσημος λειτουργὸς τοῦ Κράτους ὡς ὁ Λεόντιος· καὶ ἐὰν οὗτος ἦτο ἔνοχος, ποῖος πλέον ἔμενε ἀθῶος; Εἶχεν ἐξημερώσει πρὶν ὁ ἀκόλουθος ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν «μετοικίαν τοῦ», ἔχων τὴν ἐντολὴν νὰ παρουσιασθῇ μετὰ τοῦ Φρουνζῆ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον εἰς τὸν Αὐγουστόνον, ὅπως ἀποφασισθῶσι τὰ περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως.

Ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος, κατὰ τὴν ἐκλογὴν βαθέως διὰ τὴν προδοσίαν, ἤτις ἐφαίνετο ὅτι περιεβάλλεν αὐτὸν ὡς δίκτυον, φύσει ὅμως εὐσταθὴς τὸν χαρακτῆρα, ἔδοκεν ὁδηγίας περὶ τοῦ πρακτέου. Ὁ Νυκηφόρος τὸν ἡμέρων ἐκείνων, προσκληθεὶς εἰς τὸ παλάτιον καὶ εἰδοποιηθεὶς περὶ τῆς συνομοσίας, ἔλαβε τὴν ἐντολὴν νὰ ἐρευνήσῃ ὅσον ἠδύνατο ἀκριβῶς τὴν δεισιν τῆς σοβαρᾶς ταύτης ὑποθέσεως.—Ἐμμα ἀποφασισμένος, εἶπεν ὁ Παλαιολόγος, ν' ἀφήσω τὴν προδοσίαν ταύτην νὰ προδῇ περαιτέρω. Ἀφήσατε νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ ἄγγελιαφόρος ἐξ Ἀδριανουπόλεως μὲ τὴν ἀπόκριαν, καὶ νὰ ἐπαναλαβῇ ἡ συνέντευξις εἰς τὸν πύργον τοῦ Λεάνδρου· ἐκεῖ, Ἀλόλουθε, θέλεις συλλάβει ὅλους. Δὲν βλάπτει ἐὰν ὁ Σουλτάνος ὀργισθῇ διὰ τὴν φυλάκισιν ἑνὸς Πασσά. Λάβε τὰ πρόσφορα μέτρα.

—Μετὰ μεγίστης προθυμίας, αὐτοκράτορ, εἶπεν ὁ ἱπότης.

—Πότε εἶπαν; Τὴν ἑβδόμην νύκτα ἀπὸ τῆς τελευταίας;

—Μάλιστα. Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ Ἀκόλουθος.

—Τὸν δὲ ὑπξιωματικὸν Βάραγγον... πῶς τὸν ὀνομάσες;... Κονταρῆν, ἀφαίρεσον εὐθὺς τὰ προσδιάσωμεν.

(Ἀφίστο ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ-Ι-ΣΟΝ-ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

NY - Ἀτλαντικὸν 28 Ἰουνίου 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Ἐτόλμησα νὰ τοῦ ἀποκριθῶ ὅτι ἡ ὑμετέρα Μεγαλειότης θέλει σιγκατανεύσει νὰ προβιβασθῇ ἐπίσημεί νὰ ὀνομασθῇ ἀνθιπολογαγὸς τῶν σωματοφυλάκων.

—Ἂς ὀνομασθῇ· ἀπεκρίθη ὁ Καίσαρ· ἄλλοτε θέλομεν τὸν καλέσει ἐνώπιον ἡμῶν. Πρὸς τὸ παρὸν παράγγειλέ του νὰ λάβῃ τοῦτο τὸ δακτυλίδιον ἐκ μέρους μου.

Ὁ δὲ Κοντάρης μαθὼν τὸν προβιβασμόν του, ἐξήτησεν εὐθὺς ἄδειαν ἀπουσίας, ὅπως ἀναχωρήσῃ πρὸς κυρὸν εἰς τὴν κωμόπολιν Ἐσκὶ-Μπαμπὰ καὶ διακοινώσῃ τὴν εὐτυχίαν του εἰς τὴν Εὐδοκίαν Τομάτη. Ὁ Δὲ Ρούσιον ἐξέδωκε τὴν ζητηθεῖσαν ἄδειαν ἄνευ πολλῆς δυσκολίας, παραγγείλας μόνον αὐτὸν νὰ ἐπιστρέψῃ ἐγκαίρως διὰ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν μελετωμένην κράτησιν τῶν συνωμοτῶν, ὡς ἔχων ἤδη πρόσωπον γνωσὸν καὶ τῶν προσώπων καὶ τοῦ τόπου τῆς προδοσίας.

Ὅθεν τὴν αὐτὴν ἡμέραν μετὰ μεσημβρίαν, ὁ νέος ἀνθυπολογαγὸς ἐξήρχετο ἔφιππος ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἐντελῶς ἄγνωστον, ὡς ἐνθυμεῖται ὁ ἀναγνώστης, τὸ ψευδώνυμο ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Ρεγάρδου καὶ τῶν συνεργάτων του εἰς τὴν ἐπικίνδυνον αὐτῶν ἐκστρατείαν. Ἐξ αὐτοῦς βεβαίως εἶχεν ἐπευχηθῇ τὰ καθόμοια, διότι ὁ Μπούρστος ἦτο ἐκ τῶν οἰκειοτέρων φίλων του, καὶ ὁ Ἐδουάρδος εἶχε διστάσῃ πρὸς ὥραν τινὰ νὰ ἐκλέξῃ διὰ τὴν εἰς Ἀδριανούπολιν ἀποστολήν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Μπούρστος ἤξευρε κάλλιον νὰ ὑποκριθῇ Τοῦρκον, τοῦτο προτιμήσας κεφάλαιον τὴν ἐλογίγη του.

Τὴν κατεγίδα τῆς παρελθούσης ἑσπέρας διεδέχθη ὡραία ἡθινοπώρου ἡμέρα, καὶ ὁ Κοντάρης καθ' ὅσον ἐχώρει πρὸς βορρᾶν, ἔβλεπε τὸν ἥλιον καταδαίνοντα ἀνάφελον ὄπισθεν τῶν κυανῶν λόφων τῆς Θεμιλίτσας. Ἐρᾴνη ἡ ἀμφιλύκη ἐρυθρὰ καὶ σκοτεινή, καὶ ὁ Κοντάρης ἐχώρει γναρίζων κάλλιστα τὴν ὁδὸν καὶ ἔχων ἀπόφασιν νὰ μὴ λέξῃ ποὶν φθάσῃ εἰς Τσουλοῦ. Αὐτοὶ εἶχον εἴσαλον ὑπολογὶν παρὰ τῷ φουρῷ Ἰκανοῦ ἐνδυναμωθείσῃ, καὶ αὐτοὶ ἤμαθε τὰς ἐπιδρομὰς καὶ λεηλασίας τοῦ Ἀχμὲτ Πασσᾶ, δι' ὃ καὶ συνέλαβεν ὑποψίας περὶ τῆς τύχης τῆς Εὐδοκίας. Ἱππεύσας πάλιν λίαν ἀρκῶ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν καὶ μόλις καταλύσας ἡμίσειαν ὥραν εἰς Μπουρνκᾶς, ὅπου ἤκουσε τὸν θάνατον τοῦ Τομάτη καὶ τὴν συντρίψιν τῆς θυγατρός του παρὰ τῶν Βαράγγων. Προσύχασησε μέχρις οὗ ἔφθασεν εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν καλύβην μεθ' ἡμέρας μετὰ μεσημβρίαν. Αὐτοῦ, ἤκουσεν ἐκ τοῦ στόματος τῆς Εὐδοκίας τὰ διατρέξαντα, καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλ' ὅτι εἰς μόνον τὸν Χρυσολωρᾶν, κάτοι σπεύδοντα πρὸς λύτρωσιν τῆς μνηστῆς αὐτοῦ, ἄφειλε τὴν ἐλευθερίαν της.

—Καὶ καθὼς ἀκούω, εἶπεν ἡ Εὐδοκία, αὐτὸς καὶ ἡ δεσποινα Χωνιάτου, τῆς ὁποίας τὴν θυγατέρα λέγουν ὅτι θὰ ρυθωνίσθῃ, εἶναι φυλακισμένος, εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ οὗτος καὶ ὁ φίλος σου, Γεώργιε, ὁ λοχαγὸς Μπούρστος.

—Θεέ μου! ἐφώνεν ὁ Κοντάρης. Λοιπὸν ὁ Γεώργιος Μπούρστος τὴν ἐπαίδευ! ἐσκόπευε νὰ ὑποκριθῇ τὸν Τοῦρκον καὶ θ' ἀνεκαλύφθη ὅτι ἦτο κατάσκοπος. Τί νὰ γίνῃ; ἐρωτοῦσθησε λέγων ὡς ἂν ὡμίλει μᾶλλον καθ' ἑαυτόν, καὶ ἐπεμβιβίλθη ἀπὸ τὴν νέαν λληψίν τῆς ὁποίας ἐκινδύνευε.

—Δὲν τὸ ἠξεύρουν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀπεκρίθη ἡ Εὐδοκία.

—Δὲν τὸ ἠξεύρουν χθὲς ὅταν ἀνεχώρησα, καὶ ἀν ἤξευρον πῶς θὰ τὸ ἐμάνθανον. Ἀλλὰ ποῖος ὁμιλεῖ, Εὐδοκία μου, τὸν ἄλλον θάλαμον;

—Ἕνας ψυχομαχὰν Τοῦρκος, ὅστις ἦλθεν εἰς τὴν θύραν μας καὶ ἐζήτει εὐσπλαγχνίαν. Ἐπληγώθη ὅταν ὁ Χρυσολωρᾶς μ' ἔσωσε.

—Καὶ τὸν ἐπήρατε ἐδῶ; εἶπεν ὁ Γεώργιος ἀπελπίζων πως.

—Ἡ μάνα μου λέγει ὅτι χαιρετᾷ καὶ ἀποδίδωμεν καλὸν ἀντὶ κακοῦ· καὶ ὁ παπᾶ-Δημήτριος μας εἶπεν ὅτι εὐχαριστότερον προσφορὰν δὲν ἠμπορούμεν νὰ κάμωμεν εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ μακαρίτου πατρός μου. Καὶ τῷ ὄντι, εὐλογημένον νὰ εἶναι τὸ ὄνομα τῆς Παναγίας, αὐτὸς ὁ Τοῦρκος, κυριευθεὶς ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ θανάτου ἐδέχθη τὸ βάπτισμα, καὶ ὁ ἱερεύς μας τὸν ἀμφιβάλλει διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του.

—Ἔχεις δίκαιον, ἀγαπητή μου, Εὐδοκία, καὶ διὰ τοῦτο σὲ ἀγαπῶ περισσότερον. Ἀλλὰ ποῖος ὁμιλεῖ τώρα μαζί του;

—Ὁ παπᾶ-Δημήτριος. Πηγαίνω νὰ τοῦ εἰπῶ ὅτι εἶσαι ἐδῶ· θὰ χαρῇ πολὺ νὰ σὲ ἰδῇ.

Καὶ ἀνοίξασα τὴν μικρὰν θύραν εἰσῆλθεν εἰς τὸν παρακείμενον θάλαμον, ἀκολουθούντος τοῦ Κοντάρη. Ὁ ἀσθενὴς ἔκειτο ἡσυχὸς ἐπὶ μικροῦ στρώματος· ἀλλὰ τὸ ἐρύθημα τῶν παρειῶν του καὶ οἱ παλμοὶ τῆς δεξιᾶς του κειμένης ἐπὶ τοῦ σκεπάσματος, ἐδήλουν τὸν καταβιβρώσκοντα αὐτὸν πυρετὸν καὶ τὴν προσέγγισιν τοῦ θανάτου. Ἡ δὲ χήρα, τῆς ὁποίας τὸν σύζυγον εἶχον φονεύσει οἱ Τοῦρκοι παρὰ τὴν γέφυραν, τὸν ἀέριζεν ἀδιακόπως ζητοῦντα δρόσον, ἐνῷ ὁ ἱερεὺς γονυπετὴς πλησίον του, ἐφαίνετο ὅτι εἶχε μόλις τελειώσει τὴν δέησίν του. Ἐπελθόντος δὲ τοῦ Γεωργίου, ἀνηγέρθη ἦτο δὲ ὑψηλός, κύζικηος, τεσσαρακοντούτης περίπου, ἐφόρει περιτραχήλιον καὶ εἶχε μακρὰν γενειάδα.

—Καλῶς ὡρίσες, υἱέ μου, καὶ πάλιν. Πρέπει νὰ εὐχαριστηθῇς πολὺ δι' ὅσα συνέθησαν ἐδῶ ἀφ' ὅτου ἀνεχώρησες τὴν τελευταίαν φορά.

—Ναί, πάτερ, ἀλλὰ συγχρόνως πρέπει καὶ νὰ λυπηθῶ. Ἡ Εὐδοκία μου λέγει, ἐξηκολούθησε χαμηλοτέρᾳ τῇ φωνῇ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο ἕνας ἀπὸ ἐκείνους.

—Ἤτο, ἀπεκρίθη ὁ ἱερεύς, ναί, ἦτο, καὶ ἂς εἶναι δοξασμένη ἡ Παναγία. Εὐλογημένη ἡ πληγὴ τὴν ὁποίαν ἔλαβε, διότι ἐνῷ στέλλει τὸ σῶμά του εἰς τὸν τάφον θέλει στεῖλει τὴν ψυχήν του εἰς τὸν Παράδεισον.

—Εἶναι βαπτισμένος, πάτερ μου;

—Ναί, εἶναι, καὶ δὲν θὰ μείνῃ πολὺ καιρὸν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον. Θέλει κάτι νὰ εἰπῇ. Τί εἶναι υἱέ μου;

Ὁ Τοῦρκος, ὀνομαζόμενος ἄλλοτε Ἰσμαὴλ, νῦν δὲ Ἰωσήφ, ἠρώτησε μετὰ δυσκολίας καὶ εἰς διεφθαρμένον ἑλληνικὸν ἰδίωμα:

—Εἶναι αὐτὸς Βάραγγος;

—Ναί, ἀπεκρίθη ὁ ἱερεύς.

—Δὲν μοῦ εἶπες, ἠρώτησε καὶ πάλιν, ὅτι ἐὰν ἐκάμομεν ἁμαρτίας εἰς τὴν ζωήν μας, ἡ μετάνοιά μας εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου δὲν χρησιμεύει τίποτε, ἐκτὸς ἐὰν προσπαθήσωμεν νὰ φέρωμεν διόρθωσιν εἰς τὰς ἁμαρτίας μας;

—Ναί, τὸ εἶπα υἱέ μου· εἶπα πρὸς τούτοις ὅτι, ἐὰν τὸ προσπαθήσωμεν μὲ ὅλην τὴν καρδίαν μας, ὁ Θεὸς θέλει δεχθῇ τὴν κατηρσίαν ταύτην ὡς προσφορὰν εὐάρεστον.

—Ἔλα κοντά μου, εἶπεν ὁ Ἰωσὴφ εἰς τὸν Κοντάρην. Οὔτε βλέπω οὔτε ἀκούω καλά. Μοῦ φαίνεται ὅτι ἔφθασεν ἡ ὥρα μου· εἶσαι τολμηρὸς ἄνθρωπος;

—Ὅλοι τοιοῦτον μὲ ἀποκαλοῦν, ἀπεκρίθη ὁ Βάραγγος.

—Θέλεις νὰ κάμῃς καλὸν εἰς ἕνα φίλον σου;

—Βεβαιότατα.

(Λάβετε ἡ συνέχειαν)

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ-Ι-ΣΟΝ-ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

NY - Ἀτλαντικὸν 29 Ἰουνίου 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Ἄκουσε λοιπόν. Οἱ Βάραγγοι οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐδῶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν... Παρακαλῶ, δόσατέ μου ὀλίγον νερόν. Καὶ πιὼν ἐξηκολούθησε· ἐπιέσθησαν αἰχμάλωτοι καὶ ἐφέρθησαν εἰς Ἀδριανούπολιν. Ὅλους τοὺς τοιούτους τοὺς ρίπτομεν εἰς τὸν Πύργον τοῦ ὕδατος.

Ἡ χήρα ἐκύνησε τὴν κεφαλὴν ὡς νὰ ἐπίστευεν ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς παφφρόνει· ἀλλ' ὁ ἱερεύς, συνηθισμένος εἰς τὰς ἀγωνίας τῶν ἀποθνησκόντων, ἐνόησεν ὅτι ὁ Ἰωσὴφ δὲν παρελέγει, καὶ ἤκουσε τὸν δακτυλίον του εἰς σημεῖον προσοχῆς.

—Ὁ κατιμὰς τρέχει ὑποκάτω ἀπὸ τὸν Πύργον, ἐξηκολούθησε μὲ χαμηλοτέραν φωνήν· καὶ εἶναι ἐκεῖ μία μεγάλη θύρα καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη. Σοῦ δίδω τὸ κλειδί... ἂς τὸ λάβῃ κανεῖς σας ἀπὸ τὸ φόρεμά μου... ἀλλ' ἡ φωνή του διεκόπη, καὶ ὅλοι ἐνόμισαν ὅτι ἀπέθανε.

—Λύσατέ του ὀλίγο κοασί, εἶπεν ὁ ἱερεύς.

Ἡ Εὐδοκία ἔβρεχεν εὐθὺς καὶ ἔφερε τὸ ποτήριον εἰς τὰ χείλη του. Καὶ ἀνανήψας ὀλίγον εἶπεν.—Ἐὰν ἔχῃς σύνεσιν, ἡμπορεῖς νὰ εὕρῃς τὸν δρόμον σου μὲ μίαν λέμβον... καὶ ἴσως... Ἰησοῦ μου, ἀποθήησκω.

—Ἀφήσατέ με μόνον μὲ αὐτόν, τέκνα μου, εἶπεν ὁ παπᾶ-Δημήτριος. Καὶ οἱ λοιποὶ τρεῖς μετέθησαν εἰς τὸν πλησίον θάλαμον.

—Τί εὐτυχὴς σύμπτωσις! εἶπεν ὁ Κοντάρης. Ἡ εὐσπλαγχνία σας ἔφερε τὴν ἀντιμοιβήν της· διότι θὰ ἠμπορέσω νὰ ἐλευθερώσω ἐκεῖνον ὅστις ἔσωσε τὴν ζωήν σου καὶ τὴν τιμήν σου, Εὐδοκία.

—Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ χάσῃς καιρόν, εἶπεν ἡ Εὐδοκία καὶ διὰ τοῦτο μόλις σοῦ λέγω νὰ φροντίσῃς διὰ, τὸν ἑαυτόν σου· ἀλλ' ἂς περιμένομεν νὰ μάθωμεν τί λέγει ὁ παπᾶς· ἡ συμβουλή του εἶναι πάντοτε καλή.

Τῷ ὄντι, μετὰ πέντε σχεδὸν λεπτὰ εἰσῆλθεν ὁ ἱερεὺς σοβαρός, ἀλλ' αὐχὶ καὶ περίλυπος καὶ εἶπεν· Ἔλαβε χριστιανοῦ τέλος. Τώρα τί σκοπεύεις νὰ κάνῃς;

—Ν' ἀναχωρήσω εὐθὺς εἰς Ἀδριανούπολιν καὶ νὰ συντρέξω ὅπως ἠμπορέσω τὴν λύτρωσιν τῶν αἰχμαλώτων. Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι ὁ σωτὴρ τῆς Εὐδοκίας· ὁ ἄλλος εἶναι καλλιστος φίλος μου. Ἴσως σὲ λίγον νὰ εἶναι ἡ δεσποινα Χωνιάτου καὶ ἡ ἀφρεδονιασμένη κ. Χρυσολωρᾶς. Δός μου μόνον τὴν ὑπόσχεσίν σου κάθε φορὰ μάνα, ὅτι ἂν ἐπιστρέψω ἐγώ, ἡ Εὐδοκία θὰ γίνῃ ἰδική μου χωρὶς ἀναβολήν· ἔχω ἀρκετά, ὥστε νὰ τρέφω καὶ τοὺς δύο σας τώρα.

—Πῶς τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ ἱερεύς.

Ἀκούσας τὸν προβιβασμὸν τοῦ Βαράγγου τὸν συνεχόμενον διὰ τὴν γενναιότητα καὶ τὴν ἐμπειρίαν, χάριν τῶν ὁποίων ἐπιστεύθη ἀνθυπολογαγὸς καὶ προσέθεσεν.

—Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ μήτηρ τῆς Εὐδοκίας δὲν θ' ἀπορρίψῃ τὴν ἔγγησίν σου.

—Ἐὰν ἔφθασε ἐγώ, ἀπεκρίθη ἡ χήρα. Εὐχαριστοῦμαι πολὺ νὰ ἔχω τὴν ἀσφάλειαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἰδικήν μου.

—Καὶ λοιπόν, εἶπεν ὁ ἱερεύς, ἠσύχασε τὴν καρδίαν σου· ἡ εὐτυχία σου θὰ εἶναι μαζί σου, υἱέ μου. Ἀφίνον θὰ μνημονεύσῃς τὴν ἱερὰν συνταγὴν τὰ ὀνόματά σας, τὰ ὀνόματα τῶν γονέων σας καθὼς καὶ τὰ ὀνόματα τῶν αἰχμαλώτων. Ἔστω ἡ ἡμέρα καθ' ἡμέραν ἔως νὰ ἐπιστρέψῃς, ἡ ν' ἀκούσω πάντοτε σου.

—Τὸ ἀλογόν σου θὰ εἶναι κουρασμένον, εἶπεν ἡ Εὐδοκία. Μόλις δύο ὧρας ἠσύχασε. Δὲν εἶναι καλλίτερον νὰ λάβῃς τὸ ἄλογον τοῦ Τούρκου;

—Καὶ εἴχε;

—Καὶ πολὺ ὡραῖον εἶναι εἰς τὸν ἀχυρῶνα.

—Λάβε το καλὸν κακόν, εἶπεν ὁ ἱερεύς. Καὶ ὁ Βάραγγος ἐξετάσας καὶ εὑρὼν τὸν ἵππον ἀξιόλογον ἀνέβη εἰς αὐτόν. Ἀφιερώσας δὲ τὸν ἰδικόν του εἰς τὴν φροντίδα τῆς Εὐδοκίας, ἀπεχαιρέτησε καὶ αὐτὴν καὶ τὴν μητέρα της, καὶ τὸν ἱερέα καὶ διηυθύνθη δρομαῖος πρὸς τὸ Ἐσκὶ Μπαμπά.

Ὁ οὐρανὸς ἐκαλύπτετο ἀπὸ νέφη καὶ ὁ ὁρίζων ἐφαίνετο ἄγριος καὶ θυελλώδης. Πλησιάσαντος δὲ τοῦ ὁδοιπόρου πρὸς τὸ Ἐσκὶ Μπαμπά, χονδραὶ ρανίδες βροχῆς ἤρχισαν νὰ πίπτωσι· καθ' ὅσον δὲ προέβαινεν, ἡ θύελλα ἠγέρετο, τὰ σύννεφα ἐπυκνοῦντο, καὶ μανιώδης κατέστρεφεν ἄλλας πεδιάδας καὶ μακρὰν κειμένας πόλεις. Περὶ τὰς ἐννέα ὥρας αὐτὸς καὶ ὁ ἵππος του εἶχον ἀνάγκην ἀναπαύσεως, καὶ εὑρὼν ἐλεεινὴν καλύβην πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς ὁδοῦ ἐπέρασε καὶ ὠθήσας τὴν θύραν ἤνοιξεν αὐτήν. Μόλις εἰσῆλθε καὶ ἀσθενεῖς τις φωνὴ ἠρώτησε

—Ποῖος εἶναι;

—Ἕνας Βάραγγος. ἀπήντησεν ὁ Κοντάρης, εὐχαριστηθεὶς μεγάλως ὅτι ὁ ἐρωτήσας ἦτο χριστιανός· ἔχω διάθεσιν νὰ πληρώσω τὴν τροφήν μου ἐὰν ἔχῃς νὰ μοῦ δώσῃς καὶ αὐτὸ τὸ κατάλυμά μου.

Ὁ Κύριλλος, [οὕτως ὠνομάζετο ὁ πτωχὸς χωρικὸς εἰς ὃν ἐνήμερον ἡ καλύβη], ἐνθαρρυνθεὶς ὑπὸ τῆς ἀποκρίσεως ἤνοιξε ταχέως τὴν θύραν τοῦ θαλάμου του, καὶ ὁ Κοντάρης εἰσελθὼν εἶδε πενταχόταον δωμάτιον ἔχον τοὺς τοίχους γυμνούς, ἔδαφος ἐκ χώματος, θέσιν τινὰ εἰς ἣν ἔκειντο δύο ἢ τρία ἀπανθρακα καὶ ποτήρια, ὀλίγους πλίνθους εἰς τὸ μέσον ἀντὶ ἑστίας, καὶ ὀπὴν ἐπὶ τῆς ὀροφῆς ἵνα ἐξέρχεται καπνός. Ἐν γανίᾳ δὲ τινι ἐκρέματο ἡ εἰκὼν τῆς Παναγίας. ἀθλιον ζωγράφημα, καὶ φάσιν τινὰ χοιρομόρφου ἀντὶ κλίνης εἰς τὸν χωρικὸν καὶ τὴν σύζυγόν του. Τεμάχιον μαύρου ἄρτου ἦτο ἡ μόνη ἐπιμονὴ τροφὴ τῆν ἀπάλαν ὁ Βάραγγος ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ, καὶ τοῦτον ἐμοιράσθη μετὰ τοῦ ἴπτου του. Ἀλλ' ἐν ποτήριον ρακῆς ἐξωργόνησεν αὐτὸν καὶ ποὶν ἢ περιτυλιχθῇ καλῶς εἰς τὴν πλατυν ἐπενδύτην του διὰ νὰ κοιμηθῇ, ἐχαροποίησε τὴν καρδίαν τοῦ δυστυχοῦς χωρικοῦ, ὑποσχεθεὶς αὐτῷ γενναίαν ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἐπαυρίον. Ἐκοιμήθη βαθύτατα καὶ ἐξυπνήσας τὴν πρωΐαν, ἐπτοήσθη ὅτι ὁ εὐκολώτερος τρόπος τοῦ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ἦτο νὰ φορέσῃ ἔνδυμα χωρικοῦ. Ἔπρεπε λοιπὸν πρὸς τὸν Κύριλλον ὅτι ἐπέθυμε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ ἐχθροῦ, ὅτι ἐστοχάζετο καλὸν νὰ μεταμφιεσθῇ ὡς πτωχὸς Ἕλλην, καὶ ὑποσχεθεὶς γενναίαν ἀμοιβήν, τὸν ἔπεισε νὰ τῷ δώσῃ τὰ ἐνδύματά του καὶ νὰ τῷ δανείσῃ τὸν ὄνον του διὰ νὰ φέρῃ μὲ αὐτὸν εἰς τὴν ἀγορὰν μάκρας. Κατὰ πρῶτον ἐστοχάσθη νὰ ὑπόκρυψῃ μόνος ἀλλὰ θεωρήσας ὅτι ἡ ἀγνοιά του περὶ τὸν τόπον ἠδύνατο νὰ ἀποβῇ ἐπικίνδυνος, ἐπρότεινεν εἰς τὸν χωρικὸν νὰ τὸν συνοδεύσῃ· ἀλλ' ἀπεκρίθη ὅτι ἡ πρᾶγμα δύσκολον διότι δὲν εἶχεν ἀρκετὰ ράσα διὰ δύο ἀνθρώπους. Ἐξαπανήθη πρὸ τούτου ἐκανὸς καιρὸς ὅπως εὕρῃσιν ἐκανὴν ποσότητα ἀμανῶν. Καὶ τότε ὁ Κοντάρης ἀφήσας τὸν ἵππον καὶ τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ ὅπλα ἐκτὸς τοῦ ἐγχειριδίου του, εἰς τὴν φροντίδα τῆς συζύγου τοῦ χωρικοῦ, ἀνεχώρησε μετ' αὐτοῦ διάκων τὸν ὄνον.

(Λάβετε ἡ συνέχειαν)

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ·Ι·ΣΟΝ ΝΗΛ, Δι. Θεολ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Δώδεκα μίλια ἀπέχον τῆς Ἀδριανουπόλεως, καὶ εἰς τὸ διάστημα τεσσάρων περίπου ὡρῶν ἂς ἐδαπάνησαν ὀδεύοντες, ὁ Βάραγγος ἤκουσε πόσα διηγήματα περὶ τῆς σκληρότητος καὶ τῶν καταπιέσεων τῶν Τούρκων κατὰ τῶν χριστιανῶν, ὥστε ἠφθάνθη τὸ αἷμά του βράζον ὑπὸ τῆς ὀργῆς, καὶ αὐξάνουσαν τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ λυτρώσῃ τοὺς συντρόφους καὶ εἰσαγάγῃ τοὺς ἐκ τῆς μουσουλμανικῆς δουλείας. Ἐπὶ τέλους αἱ ὑψηλαὶ μιναρέδες καὶ οἱ διάχρυσοι θόλοι τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐφάνησαν, καὶ μετ' οὐ πολὺ εἰσήλθον διὰ τῆς μεσημβρινῆς πύλης ἄνευ δυσκολίας, ἐπὶ τὸ ὀλίγον ὀθωμανικὸν λέγεον τὰς ὁποίας οἱ φυλάσσοντες στρατιῶται ἐξῆσαν κατὰ τὸν Χριστιανὸν σκάλων. Ὁ Κύριλλος ὁδήγησε τὸν σύντροφόν του εἰς πανδοχεῖον καφενεῖον, ὅπου ἔφαγον ὀλίγον. Μετὰ ταῦτα ὁ Κοντάρης ἐπρότεινεν εἰς τὸν χωρωὰν νὰ τῷ δείξῃ τὴν ὁδὸν τοῦ φρουρίου, καὶ διάκοντες τὸν ὄνον ἐφθάσαν εἰς τὴν πρὸ αὐτοῦ πλατεῖαν. Ἀλλὰ ὁ Βάραγγος παρετήρησεν μετὰ προσοχῆς καὶ εἶδεν ὅτι τὸ φρούριον ἐν μέρει μὲν συνέχετο μετὰ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως ἠκολουθοῦν τὴν αὐτὴν γραμμήν, ἐν μέρει δὲ ἐξέχον εἰς δὲ ἐκ τῶν γωνιαίων πύργων αὐτοῦ ἦτο ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ τείχους. Ὁ ποταμὸς Τούντζας εἰσερχόμενος εἰς τὴν πόλιν ἐκ τῆς ἀντιθέτου πλευρᾶς, ἔρρεεν ὑπὸ τὸν πύργον καὶ οὗτος ἐξήρχετο ἐκ τῆς πόλεως. Ἰσχυροτάτη σιδηρᾶ πύλη κατεσκευασμένη εἰς τὸ μέσον τῆς ἀψίδος τοῦ πύργου, ἐξησφάλιζεν ἀπὸ πάσης ἐπιθέσεως τὸ τεῖχος, ἀλλ' ὀλίγον πρὸς τὰ ἀνωθεν πλησίον τῆς ἀγορᾶς, ὑπῆρχε μικρὰ προκυμαία ἔνθα εὑρίσκοντο προσδεδεμένοι λέμβοι. Εὐχαριστήσας οὗτοι τὴν περιέργειαν αὐτοῦ εἶπεν εἰς τὸν σύντροφόν του νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸ καφενεῖον ἔνθα διέμενον ἱκανὴν ὥραν. Ἐν τούτοις ὁ Βάραγγος ἐτακτοποίει τὰ σχέδιά του, καὶ ἔλαβαν καὶ ἄλλας τινὰς ἀναγκαίας πληροφορίας· ὑποκρινόμενος ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ ἐκ πόσα ἐκέρδαινε ἐξ διακτίνης λέμβου ἐπληροφορήθη ὅτι ἡ πύλη τοῦ τέλους ἠνοίγετο εἰς οἱανδήποτε λέμβον ἀπ' ἀνατολῆς μέχρι δύσεως τοῦ ἡλίου ὅτι ὅμως καὶ μετὰ τὴν ὥραν ταύτην. Πρὸς τούτοις ἔμαθεν ὅτι ἐξ φύλακες ἦσαν διωρισμένοι εἰς τὴν ἐπιτρεσίαν ταύτην, ὧν ἑκάστος ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐκράτει κλεῖδα τῆς θύρας, καὶ τὰ πλοιάρια ἐχώρουν συγνὰς πρὸς ἄκτον μέχρι Τσὴ Κεζλιαγὰ, ἄλλοτε μὲν φέροντα διαβάτας καὶ ἄλλοτε μετακομίζοντα καρπὸς καὶ τρόφιμα. Συλλέξας ὅλας ταύτας τὰς πληροφορίας παρέλαβε τὸν σύντροφον αὐτοῦ, καὶ τὸν χωρὸν καλάθιον ἐπλήρωσεν αὐτὸ ἀμαντῶν, καὶ οὕτως ἀμφότεροι κατῆλθον εἰς τὴν προκυμαίαν, ἔνθα ἐνοικίασαν λέμβον ἑλληνικὴν ὅπως μεταβῶσιν εἰς κῶμην τινὰ καλουμένην Πόλαρ ἤμισυ περίπου μίλιον πρὸς τὰ ἄνω τοῦ ποταμοῦ τούτου ἐκπλεύσαντες καὶ ὁ Βάραγγος ἐρίθευον τὴν λέμβον τοῦ φρουρίου, ὅπου ἤξηγεν ὅτι οἱ φύλοι του ἦσαν ἐκεῖ. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ποταμοῦ ἔστάθη πρὸ τῆς πύλης καὶ ὁ φρουρὸς προσφυθεὶς, ἐζήτησε μισὸν ἀμουράτον ἀρὶν ἀνοίξῃ. Πλησιάσας τοῦ διαδίου, ὁ Κοντάρης ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ φρουροῦ καθ' ὃν ἠκούγετο τὰ κλεῖθρα, καὶ παρετήρησεν ὅτι τὸ τοῦ φρουροῦ ἦτο κατὰ πάντα ὁμοῖα μὲ τὴν ἰδικήν αὐτοῦ καὶ ἀπέφασε ἀθορύβως. Ἐπαλήλιναις ἀπήντησεν τὴν λέμβον τὸν μέρος τοῦ φρουρίου δευτέραν ὁμοίαν πύλην, ἐν ἀνωθεν αὐτῆς μεγίστην λίθοστιστὸν ἀψίδα.

—Κωπηλάτει ἀργά, εἶπεν ὁ Κοντάρης· ἀξίζει νὰ ἴδῃς καλλίτερα τὸ μέρος τοῦτο.

—Λέγ τοὺς κολοφαίνεται νὰ ἀγοναρδῆσεν μεταχειρίσον τὸν καιρὸν ποὺ ἔσαν ἡμερῆς καλλίτερον, ἀπεκρίθη ὁ χωρωΣάτης.

—Ὁ βέβαια θὰ καλοπαρατηρήσω τὸ φρούριον, εἶπεν ὁ Βάραγγος καθ' ἑαυτόν. Καὶ τῷ ὄντι παρετήρησεν ὅτι πρὸς τὸ ἀνώτατον μέρος, εἰς τὸ κέντρον τῆς ἀψίδος ὑπῆρχε κατασκευὴ συγκοινωνοῦσα βεβαίως μὲ τὸν πύργον, ἐνῷ εἰς τὰ πλάγια ὑπῆρχε ἄλλη θύρα μικρὰ, ἀλλ' ἰσχυρά, ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ ὕψος, ὥστε νὰ ἐπιβιβάζωνται ἀμέσως εἰς τὰς λέμβους οἱ ἐν τῷ φρουρίῳ.

—Ἐὰν τὰ τείχη αὐτῆς ἦσαν γλῶσσαν, ἤθελαν διηγηθῆ περισσοτέρους φόνους ἀφ' ὅσους φαντάζεσαι, εἶπεν ὁ καπετὰν τῆς σφραγισμένης διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ. Βλέπεις ἐκεῖνην τὴν κατωπτικήν;

—Ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ Βάραγγος.

—Λέγουσιν ὅτι ἀκούονται ἀπὸ αὐτὴν φοβεραὶ φωναὶ ἐν καιρῷ νυκτὸς οἱ ὁποῖαι σύνονται μετὰ ταῦτα εἰς τὸν ποταμόν. Ἴσως ἀληθεύει· τοῦτο μόνον ἠξεύρω ὅτι μίαν φορὰν περνῶν ἀπ' ἐδῶ, καθὼς τώρα, ἐβγήκεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν μία νεφελὴ, καὶ ἔμοιαζε ὅτι ἦτο ἑνὸς παλαιοῦ Ἀλβανοῦ στρατιώτου, τὸν ὁποῖον εἶχαν φέρει εἰς τὸ φρούριον πρὸ μερικῶν ἑβδομάδων.

Ἐν τούτοις ἐφθασαν εἰς τὴν ἄλλην πύλην, ἥτις ἠνοίχθη καθὼς καὶ ἡ πρώτη, ἀλλ' ἄνευ πληρωμῆς. Ὁ δὲ Κοντάρης παρετήρησεν ὅτι ἡ κλεὶς καὶ τὸ κλεῖθρον διέφερον, καὶ ἐνόησεν ὅτι ἐὰν κατορθώσῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ φρούριον, πρέπει νὰ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὸν αὐτὸν δρόμον, καὶ ὄχι, ὡς ἤλπιζε, νὰ περιπατήσῃ διὰ τῆς πόλεως. Ἐν τούτοις ἤλθον μικρὰ τοῦ Ἐνδ. Πέζαρ, ὅπου ὁ Κύριλλος ἐπλήρωσε τοὺς μισθοὺς τοῦ γεωργοῦ του μεταπράτου, καὶ ἐπανήλθεν εἰς τὴν πόλιν περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, καθ' ἣν ὥραν ἐκλείοντο αἱ πύλαι τῆς πόλεως. Ὁ Βάραγγος εἰδοποίησε τὸν χωρωὰν ὅτι δὲν ἔχει πλέον ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας του καὶ ἀντιμείψεν αὐτὸν ἀφειδέστατα.—Τώρα, ἀφοῦσε με, τῷ εἶπεν ἐὰν εἶς τρεῖς ἡμέρας δὲν ἐπιστρέψω εἰς τὴν καλύβην σου, λάβε τοῦτο τὸ γράμμα, πήγανε εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐγχείρισε το σὺ ὁ ἴδιος εἰς τὸν ἐπάτην Ἐδουάρδον Δὲ Ρούστον, Μέγαν Ἀκόλουθον τῆς αὐτοκρατορίας· θὰ σὲ πληρώσῃ καλὰ διὰ τὸν κόπον σου, καὶ θὰ καλλιτερεύσῃ ἡ θέσις σου. Κράτησε τὸ ἀλογόν μου διὰ τὸν ἑαυτόν σου, ἐὰν δὲν ἐπιστρέψω νὰ τὸ ζητήσω.—Ὁ Κύριλλος ἔδωσε τὸν λόγον του, ἔφερεν εἰς μάρτυρα τὴν Παναγίαν ὅτι δὲν ἠμέλλε νὰ λησμονήσῃ τίποτε, καὶ ἐπαναλαβοῦσ βοηθὸς τοῦ Βαράγγου εἶσοιν ἡ τράπεζα ἁγίου, ἀνεχώρησεν.

Ἡ δὲ πρὸς τὸν Μέγαν Ἀκόλουθον ἐπιστολὴ περιελάμβανε πάντα ὅσα ἔπραξε καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ κατορθώσῃ τὴ ἄφεσ τοῦ Ἐμμανουὴλ Χουσαΐρβ, καὶ ἐτελείωσε παρακαλῶν αὐτὸν νὰ περιθάλψῃ τὴν Εὐδοκίαν, τὴν ἀποίαν νὰ θεωρήσῃ ὡς γήραν του, ἐὰν ἀυδάνῃ, ὡς καὶ τὴν μητέρα της γνωρίζων καλὰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἰπασόνου δὲν εἶχε τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ παραλήσεώς του.

Μείνας δὲ μόνος, εἶπεν εἰς τὸν καφενεῖν ὅτι ἐμέλετα νὰ διατρίψῃ παρ' αὐτῷ μέχρι τῆς ὀγδόης ἡ ἑνάτης ὥρας, μεθ' ἣν εἶχεν ὑποθέσιν νὰ διεξαγάγῃ εἰς ἄλλο μέρος τῆς πόλεως· πρὸς τούτοις ἐζήτησε νὰ δειπνήσῃ, ὡς καὶ ἔδειπνησε, διὰ τὰ πληρωμαὶ τοῦ ἦσαν γεγνᾶαι. Περὶ τὴν ἑνάτην ὥραν ἐπὶ ἐδίπλιν σκότος βαθὺ καὶ ἡ πόλις ἐφαίνετο σιωπηλὴ καὶ ἔρημος. Ὁ Βάραγγος πληρώσας καὶ ἀποχαιρετήσας τὸν καφεπώλην, ἐξῆλθε, καὶ ἄνευ δυσκολίας ἐπορεύθη εἰς τὴν μικρὰν προκυμαίαν· ἀλλ' εἶδε μὲ λύπην ὅτι Ἕλληνες τινὲς διεκέδαζον ἐντὸς μιᾶς λέμβου, καὶ ὅτι μέχρι τῆς ἀνοιχωρήσεως αὐτῶν, δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ λέμβον τινὰ πρὸς χρῆσιν του χωρὶς νὰ διεγείρῃ ὑποψίας. Ἀπεμακρύνθη λοιπὸν καὶ κατέφυγεν ἐνὸς ἀλλῆς ἐγκαταλελειμμένης βάρκας καὶ αὐτοῦ ἐπεφύλαξε μεθ' ὑπομονῆς μέχρις οὗ ἀπέφασεν τὴν Μονεζίνον ἐκ γείτονος τζαμίον κηρύττουσαν ὅτι εἰς μόνος ὑπάρχει Θεὸς, καὶ Μωάμεθ ὁ ἀπόστολος Θεοῦ, ἔλεγεν ὅτι τὸ ἔλθετε εἰς προσευχὴν! Προτιμότερον νὰ προσεύχεσθε ἢ νὰ κοιμᾶσθε!» καὶ ἐσήμαινεν ὅτι ἦτο ἡμέρα. Διότι εἰς τὴν πόλιν ἔκουν ὁ ἀρχηγὸς τῶν πιστῶν ἀπόστολος. Ἀκατεπαύστη αὕτη προσκλησις, τότε μὲν ἐν μέρει νὸν ἐξ ἀγνοίας, ἐγίνετο μετὰ πολλῆς ἀκριβείας. Κατασκόπων λοιπὸν ἐλθόντων εἰς τὴν προκυμαίαν παρετήρησεν ὅτι εἰς τὰ ἀκρωτήρια ἐκυκλεύετο ἡσυχία καὶ μονοξία. Ἀπεράσισε λοιπὸν ἀνοιχωρήσῃ ἄνευ ἀναβολῆς τὸ σχεδίον του, καὶ ἀφοῦ ἐπέρασε ὅτι ἐκρύβ δύο νυκτὸν ὕθησε πρὸς τὴν θάλασσαν τὴν λέμβον τῆς ἐκάμισεν αὐτὸν καὶ τὸν Ἐδουάρδον εἰς τὸν πυθμένα τοῦ λιμένος, ἔλυσε τὸ σχοινὶν μακρὸν σκαφιδίου, ἐπέβη εἰς αὐτὸ καὶ ἐκρούθη εἰς τὰ πρόσω. Τόσον δὲ ἦτο βαθὺ τὸ σκότος ὥστε μετὰ δυσκολίας διέκρινε τὰ γιγαντιαῖα τείχη τῆς πόλεως ἀνεμιζόμενα εἰς τὰ ἐρέθη. Ἐπὶ τέλους ἐπλησίασε καὶ ἡ πρῷρα τῆς λέμβου ἔγγυς τὰς σιδηρᾶς πύλας. Μετὰ τοῦτο ἔφερε τὴν λέμβον εἰς τὸ μέρος τοῦ ποταμοῦ ὅπου ὑπῆρχον τὰ κλεῖθρα, καὶ δέσας αὐτὴν ἀσφαλῶς εἰς τὰς πύλας δι' ὧν ὁ ποταμὸς ἔρρεεν ἔξω τῆς πόλεως, ἐπήδησε σιωπηλὸς ἐπὶ τῆς προκυμαίας.

Σκαλίζων μὲ τὰς χεῖρός του ἀνεκάλυψε ταχέως τὴν ὀπὴν τῶν κλείθρων, εἰσήγαγε τὸ κλειδίον, ὅπερ προηλείψε μὲ ἔλαιον ἡ γλῶσσα τοῦ κλείθρου ἐστράφη ἄνευ ταραχῆς καὶ ἠνοίχθη ἡ πύλη. Ἀλλ' ἦσαν καὶ ἄλλαι δυσκολίαι· ἐπιδιβάζομενος καὶ πάλιν εἰς τὴν λέμβον ἔπεσε νὰ ἀρχοχωρήσῃ, ν' ἀνοίξῃ καλὰς τὴν πύλην, καὶ τοῦτο ὑπάρχοντος αὐτοῦ ἀρματωσοῦ ρεύματος, ὥστε νὰ μὴ συντρίβῃ τὸ ἀκάτιον εἰς τὰς πλευρὰς τῆς ἀψίδος. Ὀλίγον ἔλειψε νὰ πέσῃ εἰς τὰ ρεῖθρα τοῦ ποταμοῦ, ἀλλὰ μετὰ πολὺν κόπον κατώρθωσε νὰ ὀθήσῃ τὴν πύλην, καὶ νὰ διαβιβάσῃ τὸ ἀκάτιον ὑπὸ τὴν ἀψίδα. Τούτου γενομένου, κλείσας πάλιν τὴν πύλην ἐρρίθη εἰς τὴν καρδίαν τοῦ φρουρίου.

Περιμένας ἐν τέταρτον περίπου ἕνα βεβαιωθῆ ὅτι οὐδεμία διηγήθη ὑπόνοια. ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ κόλπου του πυρόβολα καὶ χαρίον, καὶ ἤναψε φῶς, βέβαιος ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐντὸς τοῦ φρουρίου ἠδύνατο νὰ τὸ ἴδῃ· ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἔβλεπέ τις τὸ φῶς ἐκ τῆς ὀπῆς, οὐτος ἔμελλε μᾶλλον ν' ἀπομακρυνθῆ ἢ νὰ ἐξετάσῃ τὰ ὑπὸ τὴν ἀψίδα συμβαίνοντα. Ἐξετάσας ἀκριβῶς τὴν δίοδον ἀπεφάσισε νὰ δοκιμάσῃ ἐάν, ἡ δευτέρα κλεὶς ἡ εἰς αὐτὸν δοθεῖσα, ἤνοιγε τὴν παράπλευρον θύραν ἣν εἶχε παρατηρήσει τὴν ἡμέραν· Ἀνέβη λοιπὸν πρὸς αὐτὴν, ἀλλ' ἀτύχησεν ἀπροσδόκητον δυσκολίαν· δὲν ὑπῆρχεν οὐδὲν μέρος νὰ δέσῃ τὴν λέμβον του εἴτε πλησίον τοῦ τείχους εἴτε πρὸς τὴν μικρὰν ἀποβάθραν τὴν ἐξέχουσαν κατὰ μέτωπον τῆς θύρας. Ἐνῷ δὲ διελογίζετο τίνι τρόπῳ νὰ κατανικήσῃ τὴν δυσκολίαν ταύτην, ἤκουσεν αἴφνης ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀκατανόητον θόρυβον, ὡσεὶ ἀνθρώπων παλαιόντων καὶ ἀσαίσιος κραυγαζόντων. Ἔσβεσεν εὐθὺς τὸ φῶς, ἐπήδησεν ἐκ τῆς λέμβου καὶ ἔθηκεν αὐτὴν πρὸς τὴν πύλην δι' ἧς εἰσῆλθεν· αὐτοῦ δὲ σταθεὶς προσέχεν ὅπως ἔννοήσῃ ἐὰν ὑπῆρχε πραγματικός τις φόβος. Ἀκολούθως ἤκουσεν ἀνοιγομένην τὴν κατάκαστήν, καὶ εἶδεν ἐξελθούσαν ἀκάνα φωτός· ἦτο δὲ φανερὸν ὅτι ἄνθρωποί τινες προσεπάθουν νὰ ὀθήσουσι διὰ τῆς θύρας ἄνθρωπόν τινα.

—Τώρα σπρῶξέ τον! ἤκουσε φωνή τις ἄνωθεν.

—Τίς ἡ ἀνάγκη ὅλης αὐτῆς τῆς ἀντιστάσεως; εἶπεν ἄλλος.

—Λέσε τὰς χεῖράς του, ἠκούσθη τρίτη φωνή, ἐὰν δὲν τὰς δέσωμεν ποτὲ δὲν θὰ τελειώσωμεν.

Τὸ σχέδιον ἐφάνη ἄξιον παραδοχῆς· διότι κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ πάλη ἔλαβεν ἀγριώτερον χαρακτῆρα. Ἀκολούθως ἐφάνη ὅτι κατωρθώθη ἐπὶ τέλους, διότι ἐπήδησεν σίγουδία σιωπῆ, καὶ ὑπτιον ὡς ἀπαμωνὸς ἄνθρωπον ἠφανίσθη ἀλλὰ ἐλλιφαστί; «Ἀ! σκυλόπουκα. Ἐὰν εἶχα καλὸν σπαθίον, καὶ ὀλίγην εὐρυχωρίαν, ἠμανθίνετε ἐνθὺς τὴν διαφορά!»

—Παναγία μου! εἶπεν ὁ Κοντάρης καθ' ἑαυτόν, εἶναι ὁ Στέφανος ὁ Βάραγγος.

—Τώρα θὰ πάγῃ κάτω ἐδαολα· ἐλεῦ τὶς τουρκιστί.

—Ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ! ἀνκρκρέξν ὁ Στέφανος, ἐνῷ ἔσπρωχε αὐτὸν καὶ ἔρριψεν κατακεφάλα διὰ τῆς καταπακτῆς.

—Καλὴν νύκτα! ἀφρέξέ τις βανάσσας ἄνωθεν, καὶ ἡ θύρα ἐκλείσθη καὶ τὰ πάντα ἐθεμελιώθησαν εἰς τὸ σκότος. Ὁ Κοντάρης δὲν ἔχασεν οὐδὲ στιγμὴν, ἀλλ' ὀθήσας ἐνθὺς τὴν λέμβον πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἔπεσεν ὁ Στέφανος, ὅστις κείτει δεδεμένος τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἠγανάκτησε ἀναβιβάζων τὸ σῶμα καὶ κλίνων τὸ ἄπωθεν τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τοῦ ἀδάτος νὰ πλύνῃ. Ἡ χεὶρ τοῦ Κοντάρη ἐνθὺς τὸν ἤρπασε, καὶ σιγανὸς τὸ εἶπεν ἀθορύβως.—Μὴ φοβεῖσαι τώρα νὰ πνιγῇς, Στέφανε!

ΕΚΔΟΣΙΣ "ΑΤΛΑΝΤΙΔΟΣ"

ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΝ

ΚΑΙ

ΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ

ΡΟΥ, ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

τὴν Ἑλληνικὴν Γλῶσσαν Βιβλίον
καὶ τὸ Μηχανικῶν αὐτοῦ γρα-
νος Μηχανικοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι
ὁ ἕνας εἶναι ἀδηγὸς καὶ Μηχα-
ικῶν λαμπυνῶς μελέτης εἰς
ὅν αὐτὸ ὁ καθεὶς ἐμπορῇ νὰ
ἐπιφέρῃ κάθε εἴδος αὐτο-
εἰς τὴν ἀναγνωστὴν νὰ
μὲ τὸν ἰδιωτικὸν λε-
τὸ μόνον τὸ ἀποῖον ἕνας
καὶ τὰ ἀπαῖν ἐμπορῇ
τὴν ἐκμάθῃσιν τοῦ
ὅν ἀκριβῶς ἀπαρα-
τὴν ἀν ἐκτενῶ ἀρκε-
ὅν ἀνάγκης καὶ ἐπιμε-
τοῦ ἀυτοκινήτου.

00

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΙ-ΣΟΝ-ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

Κ. Ρ. Ἀριθμὸς 51 | 20 Ἰουλ 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ὁ ταλαίπωρος Βάραγγος συλλαβὼν τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ ζωὴ τὸν ἀπεχωρέτησε διὰ παντός.—Ποῦ εἶμαι ἠρώτησε. Ποίος εἶσαι; αἰσθανθεὶς ἑαυτὸν ἀποβασταζόμενον.

—Εἶμαι ἐγώ, ὁ Γεώργιος Κοντάρης. Εἶναι τὰ χέρια σου δεμένα;

—Ναί.

—Εὐθὺς κάπου τὸ σχοινίον ὑψωσέ τα... σῦτο... πολὺ καλά! Τώρα κράτει τὸ σῶμά σου ἑπάνω ἕως νὰ ἀνάψω φῶς.

—Δι' ὄνομα τῆς Παναγίας, πῶς εὑρέθης ἐδῶ;

—Μὴν ἐρωτᾶς, φίλε μου, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος δοκιμάζων ν' ἀνάψῃ φῶς. Τώρα βλέπομεν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον· δοκίμασε νὰ πληρώσῃς ἐκεῖ διὰ νὰ σὲ πάρω μέσα, ἐπειδὴ ἐδῶ θ' ἀναποδογυρισθῇ ἡ λέμβος.

Ὁ Στέφανος ἀκολουθήσας τὴν δοθεῖσαν συμβουλὴν εὑρέθη σῶος μετ' ὀλίγον ἐντὸς τοῦ ἀκατίου καὶ εἶπεν.—Ἐξηγησέ μου, ἀδελφέ, τὸ θαῦμα τοῦτο, πῶς εὑρέθης ἐδῶ;

—Εἶναι ἐκτεταμένη ἱστορία καὶ θὰ τὴν ἀκούσῃς ἄλλοτε, ἀπεκρίθη ὁ Κοντάρης. Μάθε μόνον ὅτι εἶχα τὸ κλειδίον ἐκείνης τῆς πύλης καὶ ἤλθα ἐδῶ διὰ νὰ δοκιμάσω νὰ βοηθήσω τὸν ἄρχοντα Χρυσολωρᾶν καὶ ἄκουον ἄλλον ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου. Ἀλλὰ πῶς ἦλθες ἐδῶ; καὶ ποῦ εἶναι οἱ λοιποί;

—Διὰ τοὺς λοιποὺς τίποτε δὲν γνωρίζω· ἤμην ὁλομόναχος φυλακισμένος· εἶχα κατορθώσει τὴν δραπέτευσιν τοῦ καλοῦ γέρο-Ἐξάρχου καὶ τῆς οἰκογενείας του.

—Ἐδραπέτευσαν λοιπόν; καλὰ μοῦ τὸ εἶπαν εἰς τὸ Μπουργκάς.

—Δὲν τὸ ἤρουσες Γεώργιε εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν; ἐδραπέτευσαν ἀλλ' ἐξανεπιάσθησαν αἰχμάλωτοι, καὶ ὁ θάνατός μου ἀπεφασίσθη. Οἱ λοιποὶ σύντροφοί μας, ἀκούω ὅτι πρέπει νὰ ἀλλέξουν ἢ νὰ θανατωθοῦν, ἢ νὰ ἐμβοῦν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Σουλτάνου. Τώρα, εἰπέ μου, πῶς ἤλθες ἐδῶ;

Διηγήθη λίαν συντόμως πάντα τὰ περιστατικὰ ὁ Κοντάρης ἐπρόσθεσε.—Τώρα νομίζω ὅτι ἔχω τὸ κλειδίον ἐκείνης τῆς κάτω πύλης καὶ θὰ τὸ δοκιμάσω. Ἤξεύρεις ποῦ φέρει ἡ πύλη αὐτή;

—Δὲν ἠξεύρω τίποτε διὰ τὸ φρούριον. Μὲ ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακὴν ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὸ ἄλλο μέρος τοῦ φρουρίου· ἦλθαν καὶ μ' ἐπῆραν διὰ νὰ μὲ ἀνίξουν. Τοῦτο μόνον ἠξεύρω.

—Ἄς δοκιμάσωμεν ὅμως, εἶπεν ὁ Κοντάρης. Σὺ κράτει τὴν λέμβον πλησίον ἐνῷ ἐγὼ δοκιμάζω τὸ κλειδίον.—Ἔβαλεν εἰς τὴν ὀπὴν τὸ κλεῖθρον, καὶ χαίρων εἶδεν ὅτι ἡ πύλη ἠνοίγη· εἶδε δὲ στενὴν ἐλικοειδῆ κλίμακα.

—Τώρα ἠμπορούμεν νὰ δέσωμεν τὴν λέμβον εἰς τὰ κάγκελα τῆς πύλης, εἶπεν ὁ ἀνθυπολοχαγός. Πρόσεξε, ἐγὼ ἠξεύρω ποῦ νὰ τὴν δέσω. Δεθέντος δὲ τοῦ πλοιαρίου, οἱ δύο φίλοι ἀνέβησαν τὴν κλίμακα προηγουμένου τοῦ Κοντάρη μὲ φῶς. Ἀφοῦ δὲ ἀνέβησαν εἴκοσι περίπου βαθμίδας, ἀνεκαλύψαν ἀπέναντι θύρας ἐρύνας λαβίδα ἐξωτερικῆς· ἔσπασε τὰς ἁλύσεις νὰ ἀνοίγεται ἐξωθεν μόνον. Μόλις δὲ ὁ ἄρχων ἔβαλε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς λαβίδος καὶ ἠτοιμάζετο νὰ τὴν ἀνοίξῃ καὶ ὁ Στέφανος ὧν ὄπισθεν αὐτοῦ, ἤκουσε τὴν ὀξεῖαν ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ φίλου του, καὶ ἔδειξε τὸ ὑπόθυρον ὅπου ἔλαμπον φῶς. Ὁ ἀνθολοχαγὸς ἔσβεσεν εὐθὺς τὸ φῶς καὶ προσήμωσε τὸν ὀφθαλμόν εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ κλείθρου. Ἐκεῖθεν ἐφάνη ὅτι ὁ θάλαμος ἦτον εἰς ἀξιωματικὸν, διότι ἀνῆψε τρεῖς φορὰς λαμπὸν ἱματισμὸν Γενιτσάρου ἐκάθητο πλησίον τραπέζης, κρατῶν τὴν κεφαλὴν ἐστηριγμένην ἐπὶ τῶν δύο χειρῶν ὡσανεὶ ἦτον ὁ ἄρχων τῆς φρουρᾶς, ἐσκέφθη νὰ φυγῇ εἰς πάντα τὸν σιμβάν. Ὁ Κοντάρης ἀπεσυρθεὶς ἐψιθύρισεν εἰς τὸν Στέφανον νὰ ἴδῃ καὶ αὐτός.

Ἰδὼν οὗτος προσεκτικῶς διὰ τῆς ὀπῆς εἶπεν.—Ἄς ὁρμήσωμεν κατ' ἐπάνω του αὐτός. Χάσε τὴν διαταγὴν τοῦ φόνου μου. Ἠμπορεῖ νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς ἐνέχυρον.

—Ὄχι, ὄχι, εἶπεν ὁ Κοντάρης. Θὰ εἶναι ἐδῶ πλησίον φύλακες καὶ θὰ μᾶς συλλάβουν ἀμέσως. Ἄς κατέβωμεν. Ὁ μιλοῦμεν ἀσφαλέστερα ἔξω, ἀφοῦ κλείσωμεν τὴν θύραν.

Καταβάντες κάτω καὶ κλείσαντες τὴν θύραν, ἐπέβησαν εἰς τὴν λέμβην.—Στάσου, Στέφανε, νὰ κλείσω τὴν θύραν διὰ κάθε ἐνδεχόμενον. Μισογυρίζω τὸ κλειδίον καὶ τὸ ἀρήνω ὥστε κανεὶς ἀπὸ μέσα νὰ μὴ ἠμπορέσῃ ν' ἀνοίξῃ.

Τοῦτο γενομένου—Τώρα ἂς ἀνάψω τὸ κηρίον, Στέφανε, εἶπεν ὁ Κοντάρης καὶ ἂς παρατηρήσωμεν καλὰ ὅλα τὰ μέρη διὰ νὰ βεβαιωθῶμεν.

—Μήπως εἶναι ἄλλη θύρα ἐκεῖ; αὐτῆς ἦν ἐκλείσαμεν;

—Ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ σύντροφος τοῦ Στεφάνου, εἶμαι ἀπολύτως βεβαιος. Τὰ μέρη ταῦτα ἐπαρατήρησα καὶ μετὰ τὸ μεσημέριον καὶ προτήτερα ἀκόμη... Ἄκουσε! τί εἶναι;

—Τίποτε... δὲν ἤκουσα τίποτε, ἀπεκρίθη ὁ Βάραγγος.

—Μ' ἐφάνη ὅτι ἤκουσα τὴν ὁμιλίαν τινὸς ἀπὸ τὴν κατασκευήν.

—Ἀδύνατον! εἶπεν ὁ Στέφανος. Δὲν πιστεύω, εἶπεν ὁ Κοντάρης, καὶ διὰ τρίτην φορὰν ἄπλωσε τὸ κηρίον.

Ὀλίγα στιγμὰ ἐπέρασαν καὶ ἐβεβαιώθησαν ὅτι τῷ ὄντι ἠκούσθη ἡ κατασκευὴ φωνὰ ἠκούσθησαν, ἀλλὰ φῶς δὲν ἐφάνη.

—Πρέπει νὰ εἶδε κάποιος ἀπὸ τὸ φρούριον τὸ φῶς μας, εἶπε κρυφίως ὁ Κοντάρης· ἐπίτηδες στέκοντοι εἰς τὸ σκότος διὰ νὰ μᾶς ἴδοῦν καλλίτερα.

—Πόσον βαθιὰ πηγαίνουν εἰς τὸ νερὸ αἱ πύλαι; ἠρώτησεν ὁ Στέφανος.

—Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ βασισθῶμεν. Ἔμαθα ὅτι ἡ κοίτη ἐδῶ τοῦ ποταμοῦ εἶναι ὅλη λιθόστρωτος, καθὼς καὶ τὰ πλάγια, καὶ ὅτι αἱ πύλαι φθάνουσιν ἕως κάτω.

—Ἄκουσε! Ἀκούω πολλὰς φωνάς! εἶπεν ὁ Στέφανος. Ἀδύνατον νὰ φύγωμεν!

—Παράξενον! ἀνεφώνησεν ὁ ἀνθυπολοχαγός, πῶς ὁμοιάζει μία φωνὴ μὲ τὴν ἄλλην. Θὰ ἀρραβῶνιν ὅτι ἡ τελευταία φωνὴ ἦτον τοῦ Ρυχάρδου Μπούστου, ἐὰν τοῦτο δὲν ἦτο ἀδύνατον.

Ἀλλ' ἐνῷ ἔλεγε ταῦτα, πᾶσα ἀμφιβολία διελύθη, διότι ὁ λοχαγὸς ἀπέτεινε τὴν ἐρώτησιν μεθ' ἧς ἐτελειώσαμεν τὸ προηγηθὲν κεφάλαιον: «Ποῖος εἶναι αὐτός;»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΩΔΕΚΑΤΟΝ

Χωρισθεὶς ἀπὸ τοῦ Κοντάρη ὁ χωρὶς Κύριλλος, μόλις ἔλαβε καιρὸν νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῶν πυλῶν, αἵτινες, ὡς προείπομεν, ἐκλείοντο δύοντος τοῦ ἡλίου. Ἐξελθὼν δὲ ἐκάθησεν ἐπὶ κοῦ δνου καὶ ἔσυνθε δρομαίως πρὸς τὴν καλύβην του· ἀλλὰ κατὰ δύο ὥρας, ἃς ἔπρεπε νὰ διανύσῃ καθ' ὁδὸν ἐνόησε. Φθάσας δὲ εἰς γνωστὸν μέρος τῆς ὁδοῦ ἀπὸ ἐμέλλε τρεμόμενος νὰ ἴδῃ τὴν καλύβην του, παρατήρησεν ἐξαίφνης περιχρωμὸς ὅτι ἐκοίετο. Κρατήσας δὲ τὸ νυθρὸν κτήνος του εἰ-

(Λάβετε ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΙ-ΣΟΝ-ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

Κ. Ρ. Ἀριθμὸς 51 | 20 Ἰουλ 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

δεν ἐνῷ ἐπήγαιναν ὅτι πρὸς ἰστανο ἀκτὸ ἕως δέκα στρατιῶται. Κυριεύθεὶς δὲ ὑπὸ ὑποψίας ἐστράφη φεύγων πρὸς τὰ ὀπίσω· ἀλλ' ἐπαρατηρήθη καὶ ἤκουσε κραυγάς: «Νά τος Νά τος». Καὶ πέντε ἢ ἓξ στρατιῶται τρέξαντες τὸν συνέλαβον. Καταδιδάσαντες δὲ αὐτὸν ἐκ τοῦ δνου τὸν ἔσυραν κραζοντες καὶ κτυπῶντες πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ἀποσπάσματος.

—Ἀπερίτμητε σκύλε! εἶπεν ὁ Ὀθωμανός. Ποῦ ἤρχες τὸ ἄλογον τοῦ Ἀγᾶ Σελήμ, καὶ ποῦ εἶναι αὐτός;

Ὁ Κύριλλος ἦτο ἀλήθης Ἕλλην, κατὰ τὴν γεωρίστην σημασίαν τῆς λέξεως· ἀσον περισσότερον θόρυζετο καὶ ἔδεστε τόσον πλέον ἐπροσκύνει τὸν ἀφοντα αὐτῶν.

—Ἐξοχώτατε, ἀπεκρίθη, δὲν ἠξεύρω ποῖος εἶναι ὁ Ἀγᾶ Σελήμ, ἐὰν ἡ ἐνδοξότης σου ἐννοῇ τὸ ἄλογον τὸ ὁποῖον εὑρέθηκεν εἰς τὸν ἀχυρῶνά μου, ἕνας Βάραγγος, μοῦ παρήγγειλε νὰ τὸ φυλάξω.

—Σκύλε! λέγεις ψεύματα! εἶπεν ὁ ἀξιωματικός. Χαβίβ, δεῖξε τον εἰς ἐκεῖνο τὸ δένδρον καὶ δεῖξέ τον ἕως νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν.

—Ὄχι, τοῖς ἐνδοξότατε ἀρέντη μου! ἀνέκραξεν ὁ Κύριλλος, ὄχι, διὰ τὴν ἀγάπην τῆς Παναγίας! ὄχι, μὰ τὰ σεβαστὰ γένειά σου ἀγᾶ μου· Θὰ σοῦ εἰπῶ ὅ,τι γνωρίζω διὰ τὸν Βάραγγον καὶ ἴσως θὰ εὐχαριστηθῆτε νὰ τὸ μάθετε.

—Στάσου, Χαβίβ, ἂς ἀκούσωμεν τί λέγει ὁ σκύλος. Λέγε, Ναζωραῖε!

—Καὶ ἡ ἐκλαμπρότης σου δὲν θὰ μὲ κακοποιήσῃ ἐὰν εἰπῶ ὅλην τὴν ἀλήθειαν;

—Θὰ σὲ ρίψω εἰς τὴν φωτιὰν ἐὰν μὲ ζαλίσῃς περισσότερον, σκύλε. Ἰδοὺ ὅλη ἡ εὐχάριστος ἀπάντησις ἦν ἔλαβεν ὁ Κύριλλος. Μετὰ τοῦτο εἶπεν ὅ,τι ἤξευρεν προσθέτις καὶ ὅ,τι ὑπέθετεν ὅτι Βάραγγος τις ἐνωμηθῆ εἰς τὴν σκλάβην του, μετημφιέσθη ὡς χωρικὸς τὸ πρωΐ, τὸν ἐπλησίασε ὅπως τὸν ὁδηγήσῃ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ἐφαίνετο ἔχων στίδιον περὶ τὸν αἰχμαλώτον αἴτινες ἐκράτει ἐκλείσθησαν τὸ φρούριον, καὶ τέλος τὸν ἀφῆκεν ἐλεύθερον πρὸ τῶν ὠρῶν.

—Τοῦτο συμφωνεῖ, εἶπέ τις στρατιώτης, μὲ ὅ,τι ἀκούσαμεν δι' ἕνα μονήχον Βάραγγον ὁ ὁποῖος ἔφρασεν ἀπ' ἐδῶ.

—Καὶ συμφωνεῖ καὶ δὲν συμφωνεῖ, εἶπεν ὁ ἀξιωματικός, ἀλλὰ δὲν φαίνεται πιθανόν.

Ὁ Κύριλλος εἶχεν ἀπόφασιν νὰ μὴ εἴπῃ τίποτε περὶ τῆς ἐπιστολῆς τὴν ἀποίαν ὁ Κοντάρης εἶχεν ἐμπιστευθῆ εἰς αὐτὸν ἀλλ' ὅτε εἶδεν ὅτι ὁ λόγος του δὲν ἐπιστεύοντο, ὁ φόβος του ὑπερνίκησε πᾶν ἄλλο αἴσθημα καὶ εἶπεν:

—Ὅτι λέγω τὴν ἀλήθειαν, τοῦτο τὸ γράμμα τὸ μαρτυρεῖ καὶ δὲν ἠξεύρω νὰ διαβάζω.

—Τί εἶναι αὐτὸ τὸ γράμμα; εἶπεν ὁ ἀξιωματικὸς λαβὼν αὐτὸ ἐκ χειρός.

—Βάραγγος μοῦ τὸ ἔδωσεν, ἀπεκρίθη ὁ Κύριλλος, καὶ μὲ ἐπρόσταξεν ὅτι, ἐὰν δὲν γυρίσῃ ὀπίσω ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας νὰ τὸ πάρω εἰς τὸν Μέγαν Ἀκόλουθον τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ νὰ φυλάξω τὸ ἄλογόν του διὰ τὸν κόπον μου.

—Ἤξεύρεις ἀπὸ σᾶς διαβάζει Ἑλληνικά; ἠρώτησεν ὁ ἀξιωματικός.

—Ἐγὼ βεβαίως ἀλίγον, εἶπεν εἰς τὸν στρατιωτῶν. Καὶ μετὰ ἕνα ἐκατόμβιον ἀνέγνω τὰ ἀκόλουθα:

«Πρὸς τὸν ἐνδοξότατον ἰππότην Ἐδουάρδον Δὲ Ρούστον Ἀρχιστράτηγον τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας ὁ Γεώργιος Κοντάρης χαίρειν.

«Ἔλαβον τριακόσιους ἄρχον, εἰδήσεις τοιούτας περὶ τοῦ ἄρχοντος Χρυσολωρᾶ καὶ τῶν συντρόφων αὐτοῦ, ὥστε ἔκριναν εὔλογον νὰ ἔλθω ἕως ἐδῶ, ἀφ' οὗ μάλιστα ἔτυχον ἀνέλπιστον καὶ παράδοξον συνδυασμὸν εἰς τὸ νὰ βοηθήσω αὐτούς. Ἐὰν ὅμως ἡ ἐπιστολή μου αὕτη φθάσῃ εἰς τὰ χεῖρός σου, θὰ κρίνῃς ὅτι τὸ σχέδιόν μου ἀπέτυχε καὶ ἐγὼ δὲν θὰ ζῶ πλέον.

«Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ἐὰν στείλῃς εἰς τὴν Εὐδοκίαν Τομάτη, τὴν ἀρραβωνιστικόν μου, τῆς ὁποίας ἡ μητρυιὰ καλύβη εὑρίσκεται μεταξὺ Μπουργκᾶς καὶ Ἐσκὴ Μπαμπᾶ, καθὼς ἄλλοτε σοῦ τὸ ἀνέφερα, θέλει σοῦ χορηγήσῃ ὅσας πληροφορίας ἐπιθυμήσῃς νὰ λάβῃς. Καὶ ἐπειδὴ ἀποθνήσκω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Καίσαρος καὶ διὰ νὰ βοηθήσω φίλον τῆς εὐγενείας σου, τὸν ἄρχοντα Ἐμμανουήλ, σστιστὸ εἰς τὴν φροντίδα σου ἐκείνην ἥτις θὰ εἶναι χήρα μου, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὸ ὄνομά μου, καὶ σὲ παρακαλῶ ὅπως μεταφέρῃς τὴν οἰκογένειάν της εἰς τόπον ἀσφαλῆ, καὶ τὴν συνοδεύσῃς εἰς τὴν δυστυχίαν της. Οὕτω παρακαλῶ τὸν Θεὸν καὶ τὴν Παναγίαν νὰ σὲ διατηρήσαν ὑγιῆ.

«Ἐγράφη ἐν Ἀδριανουπόλει, Τετάρτην μετὰ τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, Ἰνδικτιῶνος Η΄.»

—Τοῦτο ἐπιβεβαιώνει, εἶπεν ὁ Μουσουλμάνος ὅ,τι μᾶς εἶπεν ὁ Γραικός. Ἀφήσατέ τον ἐλεύθερον, Κρημνόσυ, σκύλε! Ὁ δὲ Κύριλλος ἀφιχαρὴς διότι ἔμεινε κτήτωρ τοῦ ἀξιολόγου δώρου τοῦ Κοντάρη καὶ ἀμερεμνὸν διὰ τὴν συρκαλίᾶν τῆς καλύβης του, ἐπειδὴ ἐγίνωσαν ὅτι εἰς τὴν περίχωρον ἠδύνατο νὰ εὕρῃ κάν ὀλίγας ἐγκαταλελειμμένας, ἔφυγεν εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ ἵνα μάθῃ πῶς οἱ Τούρκοι ἀνεκάλυψαν τὸν ἴκαρον.

—Τὸ γράμμα τοῦτο, εἶπεν ὁ ἀξιωματικὸς Τούρκος, μᾶς λέγει νὰ τρέξωμεν εὐθὺς εἰς Ἀδριανούπολιν. Δέκα ἢ δώδεκα μίλια ἀπέχομεν, καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ καμμία συνωμοσία προφθάνομεν νὰ τὴν ἐμποδίσωμεν, ἂν καὶ εἶναι δύσκολον νὰ εἴπωμεν τί τρέχει.

—Δὲν εἶναι καλόν, ἠρώτησεν ὁ ἀνάγνωσις τὴν ἐπιστολὴν στρατιώτης, νὰ σταλοῦν δύο τρεῖς νὰ εὕρουν τὴν κόρην τὴν ὁποίαν ὀνομάζει τὸ γράμμα;

—Ἔχεις δίκαιον, ἀπεκρίθη ὁ ἀρχηγός. Σύ, ὁ Χαβίβ καὶ ὁ Ὀμὰρ τρέξετε ἐκεῖ. Ἰσωλλάζ, θὰ μάθωμεν ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Ἠμπορεῖτε νὰ κοιμηθῆτε ἀπόψε εἰς τὴ Ἐσκὴ Μπαμπᾶ διὰ νὰ ἀναπαυθοῦν καὶ τὰ ἄλογά σας. Οἱ λοιποὶ ἀκολουθήσατέ με εἰς Ἀδριανούπολιν.

Ἤμεῖς ὅμως δὲν ἔχομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος σκοπόν, ν' ἀκολουθήσωμεν οὐδένα τούτων θέλομεν δὲ μεταφέρει ἐκ νέου τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν κρίσιμον ἐκείνην στιγμὴν εἰς ἣν ἤδη δὶς τὸν ἐφέραμεν, καὶ ἐξ ἧς δὶς μετεφέραμεν αὐτὸν εἰς ἄλλας σκηνάς· ἐννοοῦμεν δὲ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Μπούστος, βιασθεὶς ὑπὸ τῆς ἀνάγκης, ἠρώτησε τὰ ὀνόματα τῶν εἰσελθόντων διὰ τῶν πυλῶν τοῦ ποταμοῦ.

Κρίνομεν δὲ καλὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν ἀφήγησιν πέντε λεπτὰ βραδύτερον τῆς στιγμῆς ἐκείνης· διότι τὰ πέντε ταῦτα λεπτὰ ἐδιαπανήθησαν εἰς ἐκλήξεις, εἰς ἀμφιβολίαν μήπως τὰ διατρέξαντα εἶναι ὄνειρον, καὶ εἰς τὴν σκέψιν περὶ τοῦ τίνι τρόπῳ ἠδύνατο ν' ἀποβῇ εὐκαλωτέρα ἡ δραπέτευσις τῶν αἰχμαλώτων.

—Ἰδοὺ ἡ γνώμη μου, εἶπεν ὁ Κοντάρης ἀπασχοθεὶς εἰς τὸ δοκιμάσῃ τὴν διασκέψεως· νὰ μείνωμεν ἐδῶ ἡγρυπνοῦντες ἕως τὴν πρωΐαν· ἐὰν ἀγρυπνῶ καὶ ἐξηπεροῦσιν. Καὶ τότε ἀμὰ ἀνοίξωμεν τὰς πύλας, νὰ παρουσιασθῶμεν εἰς τὴν ἔξω πύλην καὶ νὰ φανῶμεν ὡς νὰ ἐπερνάσαμεν τὴν ἐσωτερικὴν. Ἀλλὰ ἡ λέμ-

(Λάβετε ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΤΣΟΝΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

ΝΥ - Αιών - Νο 32 - 3 Αυγ/ου 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

βος μου, ἂν καὶ ἐτόλμησα νὰ λάβω τὴν μεγαλειτέραν, δὲν χωρεῖ βεβαίως ἐπτὰ ἀνθρώπους· λοιπὸν πρέπει νὰ σᾶς φέρω εἰς τὴν πόλιν εἰς δύο ταξείδια. Τότε, ἅμα ἐξημερώσῃ, πρέπει νὰ ἔλθετε εἰς τὰς πύλας, καὶ δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ ἐνοησήσουν τόσον ἐνωρὶς τὴν φυγήν σας.

—Ὅσον διὰ τὴν ἀλλαγὴν τῶν φορεμάτων, εἶπεν ὁ λοχαγὸς ἰδοὺ τὰ σκέπτομαι. Ὁ Στέφανος εἶναι ὁ μόνος ὁ ἁποὺς δὲν πρέπει νὰ φανῇ ὅπως εἶναι. Ἤτο ἐπίσης καλὸν ἐὰν ὁ ἄρχων ἔξαρχος καὶ αἱ κυρίαι ἦσαν ἐνδεδυμέναι διαφορετικά. Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν εἶναι ὑπάρχουν πολλοὶ Γραικοὶ ἐγκατεστημένοι εἰς τὴν πόλιν, ἂν καὶ εἶναι εἰς χεῖρας τοῦ ἀπίστου, καὶ ἠμπορεῖ κάλλιστα νὰ ἐκλησῇ ὡς ἕνας ἀπὸ αὐτούς.

—Μὴ χάνομεν λοιπὸν καιρὸν διὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Δημητρίου, εἶπεν ὁ Κοντάρης· ἠρχισε νὰ χαράζῃ. Γίνομαι λοιπὸν ἀρχηγὸς τῆς ἑκατοντάδος, καὶ τὴν πρώτην φορὰν λαμβάνω τρεῖς ἐπὶ σᾶς, καὶ ὕστερον τοὺς δύο. Αὐτὴν τὴν φορὰν ἂς Ἔλθουν αἱ κυρίαι καὶ ὁ Στέφανος.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐτακτοποιήθη οὕτως ἡ ἀπόθεσις, κατέβη διὰ τοῦ σχοινίου μετά τινος δυσκολίας εἰς τὴν λίμβον πρῶτος ὁ Κοντάρης· Οὗτος δὲ τῇ βοηθείᾳ τοῦ Στεφάνου, εὐκόλυνε τὴν κάθοδον τῆς Μαρίας Χωνιάτου, καὶ κατόπιν τὴν τῆς Εὐφροσύνης. Περιχαρεῖς καὶ φαιδροὶ οἱ δύο κωπηλάται προήλασαν τὴν λίμβον εἰς τὸν ποταμόν. Ὁ Χωνιάτης μετὰ τοῦ Λοχαγοῦ ἔμεναν ἀπίσω, καὶ ὁ μὲν κράτας ἐπαλλεν ὑπὲρ τὸν ἀγαπητῶν αὐτοῦ, ὁ δὲ δεύτερος ἔμενεν ἀπάρακτος ὡς συνήθως.

—Πρέπει νὰ φροντίσωμεν νὰ προμηθεύσωμεν κἄτι διὰ τὸν Στέφανον· τρέχει κίνδυνον νὰ γνωρισθῇ. Ἅμα ἀνοίξουν τὰ ἐργαστήρια θ' ἀγοράσω τι δι' αὐτὸν εἶπεν ὁ Βάραγγος.

—Φοβοῦμαι μήπως μᾶς κατασταθῇ ὄλρις, εἶπεν ὁ Ἔξαρχος.

—Ὄχι αὐτός, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Μπούρστος. Νὰ καταστρέψῃ τὸν ἑαυτόν του ἠμπορεῖ, ἀλλὰ ποτὲ ἐκεῖνος μὲ τοὺς ὁποίους εὑρίσκεται. Ἀπορῶ ὅμως πόσος καιρὸς θὰ περάσῃ πρὶν ἐνοήσουν ὅτι ἐφύγαμεν;

—Ἀλλὰ δὲν νομίζεις ὅτι ἀργοῦν; ἠρώτησεν ὁ Χωνιάτης.

—Μοῦ φαίνεται τῷ ὄντι, ἀπεκρίθη ὁ λοχαγός, κάπως ἀργοτοῦν εἰς τὸν δρόμον, ἐκτὸς ἐὰν τοὺς συνέβη κανὲν περιστατικὸν δυσάρεστον· ἐξημέρωσεν ἀρκετά.

—Δὲν πιστεύω νὰ τὴν κατορθώσωμεν... ἀπεκρίθη ὁ Χωνιάτης.

—Μὴ φοβῆσαι. Δὲν νομίζεις ὅτι ὁ σκύλος ὁ δεσμοφύλαξ ἦλθε νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ χθὲς πρὸ τῆς δευτέρας ὥρας τῆς νυκτός; Ἔχομεν ἀκόμη σωστὰς δύο ὥρας καὶ μισήν.

—Ἀλλὰ τὸ φῶς, λοχαγέ! τοῦτο θὰ μᾶς προδώσῃ. Καὶ ἐτρίβε τὰς χεῖρας μετ' ἀνησυχίας.

Ὁ Μπούρστος ἀπεπειράτο μὲν νὰ τὸν καθησυχάσῃ, ἀλλὰ τὸ φῶς προέβαινε τόσον ταχέως, ὥστε τῷ ὄντι ὁ κίνδυνος αὐτοῦ ἠγείρετο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν. Πάντα τὰ ἐν τῷ θαλάμῳ καθίστατο ὁρατά.

—Πρέπει νὰ πηδήσωμεν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ κολυμβήσωμεν εἶπεν ὁ Μπούρστος τέλος πάντων.

—Λοιπὸν ποτὲ δὲν θὰ ἴδω τὴν ὄχθην εἶπεν ὁ Χωνιάτης.

—Βάστα τὴν καρδίαν σου καὶ ἐλπίζε... Ἀ κυρία τί εἶναι τοῦτο;

—Μὰ τὴν Παναγίαν, εἶναι καπνὸς, εἶπεν ὁ Χωνιάτης.

—Εἶναι ὁ Κοντάρης, εἶπεν ὁ λοχαγὸς κύπτων καὶ κυττάζων διὰ τῆς κατιπακτῆς. Γιώργιε! γρήγορα.

Ὁ ἔξαρχος κατεβιάσθη.—Ὀλίγον θέλει νὰ τὴν πάθω· εἶπεν ὁ Κοντάρης· ἕνας σκυλότυφος ἤτο ἐξ ἐκείνων τῶν προκαμμίων. Ἀλλὰ νομίζω δὲν εἶναι τίποτε. Οἱ ἐνδυσωποί μας εἶναι εἰς τὴν αὐλὴν ἀκατοικήτου οἰκίας. Τώρα, λοχαγέ, κάθησε εἰς τὰ κωπία σου.

Ἠσύχως καὶ ὁμαλῶς τὸ ἑλκηθρον ἀκάτιον ἔφθασεν εἰς τὴν ὄχθην ἄνευ ὑποψίας.

Ἂς μακρυνθοῦμεν ἀπὸ τὴν σκηνὴν ταύτης.

Δεμπρὰ Νοεμβρίου ἡμέρα· ὁ οὐρανὸς κυανοῦς, ὁ ἥλιος πνέει βαλσαμόβρης· αἱ μέλισσαι βαβίζουσι, τὰ πετεινὰ ψάλλουσιν. Περὶ τὴν μικρὰν ἀγροτικὴν ἐκκλησίαν τῶν Τζεζιαρχῶν παρὰ τὴν κώμην Βουργκάς, χριστιανοί τινες χωρικοὶ ἦσαν συνηθροισμένοι. Ἡ ἐκκλησία βαοῦν καὶ ἀριδοῦν ἔχουσα θόλον, τρία ἐξώκκλια πρὸς τὴν ἀνατολὴν ἄκραν, καὶ εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν διηρημένη εἰς τρεῖς ἀψίδας, εἶχε τὸ ἐξωτερικὸν πεποικιλμένον διὰ μωσαϊκοῦ, καὶ ἐκαλεῖτο ἐν μέρει ἐκ δένδρων ἐπιπλῶν. Πρὸς τὴν μεσημβρινὴν τῆς ἐκκλησίας πλευρὰν ἐφαίνετο τάφος ἀνοικτός, εἰς δὲ τὸ ἐνδον τοῦ ἱεροῦ οἰκοδομήματος ὀλίγοι τινὲς γεωργοὶ συνώδευον νεκροκάβδατον. Ἀπλούστατον καὶ ἐξ ἀπλουστάτου ξύλου κατεσκευασμένον τὸ νεκροκάβδατον τοῦτο, ἐκομεῖτο μόνον ἀπὸ μακροῦ σταυροῦ ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ἐκτεινομένου. Μεταξὺ τῶν ἀκολουθούντων τὴν ἐκφορὰν, ἐφαίνετο ἡ Εὐδοκία καὶ ἡ μήτηρ της, καὶ ὁ ἱερεὺς, ἐνδεδυμένος πορφυροῦν φελόνιον, ὅπερ κατ' ἐκείνην ἐπὶ τῆς ἐκκλησιάς τὴν δουλείαν εἶχε τινας ἡμιαλφὲς λίθους, ἤτο ὁ παππᾶ Δημήτριος. Τὸ νεκροκάβδατον ἀπετέθη εἰς τὸ μέσον τῆς ἐκκλησίας, ὁ διάκονος ἐθυμίασε διὰ τοῦ ἀργυροῦ θυμιατηρίου καὶ ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία ἤρχισε. Καὶ ἐκτὸς μὲν ἠστινοβόλει ὁ ἥλιος, ἐντὸς δὲ τοῦ ναοῦ ἔχυνον αἱ λαμπάδες ἱερὰν λάμψιν, καὶ τὸ ἄσμα τῶν πτηνῶν καὶ ἡ μελῳδία τῆς αὔρας ἀπετέλουν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἀκολουθίαν, τὴν μονοτονίαν τῆς ἀπείας διέκοπτεν ἡ φωνὴ τοῦ διακόνου, ἀποτεινομένη πρὸς τοὺς περιεστῶτας καὶ λέγουσα: «Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.—Προσέλθετε! ἐκραξεν ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς ἀπτασθεὶς τὴν πελιδνὴν παρειὰν τοῦ νεκροῦ, νέου μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ ζωηροῦ τὴν ἡλικίαν, ἀλλ' ἐξοντος ἡλιοαμένους τοὺς χαρακτῆρας, ὅπως πάντοτε συμβαίνει εἰς τοὺς ἀποθνήσκοντας ἐκ πληγῶν ξίφους· προσέλθετε! ἀπάσσθητε τὸν νεκρὸν ἀδελφόν σας. Κατέρχεται εἰς τὸν τάφον, καλύπτεται μὲ πλάκας, κατοικεῖ εἰς τὸ σκότος καὶ διημερεύει μετὰ τῶν νεκρῶν. Συγγενεῖς καὶ φίλοι εἶναι μακράν αὐτοῦ. Παρακαλέσωμεν, ἀδελφοί, ὅπῳ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.—Καὶ ἐψάλη τὸ «Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν κτλ.

Ἐνῷ δὲ ἡ μικρὰ συνοδεία περιεκύκλου οὕτω τὸ νεκροκάβδατον εὐάριθμοι τινὲς ἱππεῖς παρετηρήθησαν διαβαίνοντες δρομαίως παρὰ τὴν οὐδὰν τοῦ γέροντος χωρικοῦ Τομάτη. Οἱ δέκα ἢ δώδεκα στρατιῶται ἐξ ὧν συνέκειτο ἡ συνοδεία αὐτῆ, ἐφαίνοντο ὡς τὰ μᾶλλοτα ἀγανακτοῦντες, διότι εὗρον κενὴν τὴν ἀγροτικὴν κατοικίαν, καὶ ἐπτευδον ἐπὶ τὰ πρόσω ὡσανεὶ ἐζήτουν πληροφορίας. Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, περιωθεισης τῆς νεκρωσίμου τελετῆς, οἱ συνοδεύοντες τὸν νεκρὸν ἐξῆρχοντο ἐκ τῆς ἐκκλησίας, ἵνα ἀποθέσωσιν εἰς τὸν τάφον· Καὶ ἀπέθεσαν αὐτὸν ἀναμφιονόντος τοῦ παππᾶ Δημητρίου «Λίωνία σου ἡ μνήμη, ἀδελφὲ ἡμῶν Ἰωσήφ, αἰωνία σου ἡ μνήμη».

(Δίρων ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΤΣΟΝΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.
ΝΥ - Αιών - Νο 31 - 3 Αυγ/ου 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Μόλις δ' ἐπρόφερε τὰς τελευταίας λέξεις, καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ ἱππεῖς ἐπλησίασαν, καὶ πλεύσαντες εἰσῆλθον ὁρμητικῶς εἰς τὴν αὐλὴν τῆς ἐκκλησίας· καὶ ἐνῷ οἱ χωρικοὶ διεσκορπίζοντο, συνέλαβον τὴν Εὐδοκίαν καὶ τὸν ἱερέα, καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς εἰς τι προαύλιον, ἀντικρύζον τὴν μεσημβρινὴν εἴσοδον τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ μήτηρ τῆς Εὐδοκίας εἶχεν εὐτυχῶς δραπετεύσει.

—Τί σκοπὸν ἔχετε συλλαβόντες ἡμᾶς τοιοῦτοτρόπως ἠρώτησε γαληνιαίως ὁ παππᾶ-Δημήτριος, ἐνῷ ὑπάρχει εἰρήνη μεταξὺ τοῦ Σουλτάνου καὶ τοῦ Καισαρος;

—Δὲν ὑπάρχει ποτὲ εἰρήνη μεταξὺ τοῦ πιστοῦ καὶ τοῦ ἀπίστου, ἀπεκρίθη ὁ ἀρχηγὸς τῆς συνοδείας ὀνομαζόμενος Βαλίδ, αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ στρατιώτης ὅστις διερμήνευσε τὴν ἐντολὴν τοῦ Κοντάρη πρὸς τὸν ἰπποτὴν Ἐδουάρδον. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπῆρχεν, ἡ σοφοδσία πρέπει πάντοτε νὰ τιμωρῆται. Ἰδοὺ ἡ ἐνοῦσαι; Κόρη, ἕνας Βάραγγος στρατιώτης ὀνομαζόμενος Κοντάρης, ἤμπανε χθὲς εἰς τὴν καλύβην τῆς μητρός σου· ἀληθεύει τοῦτο;

—Δὲν ἠμπορῶ νὰ εἴπω ψεῦμα· ναὶ ἤμεινεν ἀπεκρίθη ἡ Εὐδοκία...

—Ποῦ ἐπῆγε;

Κωμμία ἀπάντησις.

—Σ' ἐρωτῶ, κόρη, ποῦ ἐπῆγεν;

—Δὲν ἔχεις δίκαιον νὰ κάμῃς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, εἶπεν ὁ ἱερεύς.

—Θὰ τὸ ἴδωμεν, ἀπεκρίθη ὁ Βαλίδ. Κύτταξε τοὺς ἀνθρώπους μου ἐδῶ, κύτταξε καὶ τοὺς χωρυοὺς ἐκεῖ, καὶ κρίνε ἐὰν ἔχω δίκαιον ἢ ὄχι. Εἰπέ μου, κόρη, ποῦ ἐπῆγεν, ἢ καλλίτερα ἠξεύρω τοῦτο, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν. Ἀλλ' εἰπέ μου τί σκοπὸν εἶχε καὶ τί τὸν ἐπαρακίνησε νὰ ὑπάγῃ; Δὲν ἀποκρίνεσαι; Τώρα λοιπὸν σὲ κάμνω καὶ ἀποκρίνεσαι εὐκολα. Καὶ ἔθεσε τὴν βαρεῖαν χεῖρά του ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς νεάνιδος.

—Ἄκουσε, εἶπεν ὁ παππᾶ-Δημήτριος. Αὕτη ἡ κόρη καὶ ἡ μήτηρ της ἐπαρακινήθησαν ἕνα σύντροφόν σας, ὁ ὁποῖος ἀπέθανε χθές. Αὕτη εἶναι ἀναγκασμένη ἐπὶ δίδεις εἰς τὴν τόσην καλωσύνην των;

—Ἕνα σύντροφόν μας; ἐκράξεν ἀγρίως ὁ Βαλίδ. «Ποῖος; ἤκον ὁ Ἰσμαὴλ;

—Ναί, αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀπεκρίθη ὁ ἱερεύς.

—Ποῦ εἶναι τὸ σῶμα του; Πῶς νὰ μάθωμεν ἂν δὲν ἐδολοφονήθη;

—Σᾶς βεβαιώνω ὅλως τὸ ἐναντίον, εἶπεν ὁ ἱερεὺς ἠσύχως ἀποκριθεὶς μόνον εἰς τὸ δεύτερον ἐρώτημα.

—Ποῦ εἶναι λοιπὸν τὸ πτῶμά του; ἠρώτησεν ὁ Βαλίδ.

Σιγῶντες διαταγὰς ἐπακίρωσε τὰς ἐποψίας τοῦ Τούρκου ὅστις ἀφαρπάξας σύρων τὸ ξίφος του.—Ἀπιστε σκύλε! ἀπαντᾷ ἡ ἐξαπλάνου ἀμέσως νεκρόν.

Θὰ ἀμύνωμαι ἐλευθέρως ἀπεκρίθη ὁ ἱερεύς. Τὸ σῶμά του ἐκεῖνο τὸ μνῆμα ἐκεῖνο, εἶπε δεικνυοδεικτήσας τὸν τάφον, ὁποῖος ἦσεν ἀνοικτός.

Καὶ ἀμέσως ὅλος ὁ ἐν τῷ στρατιωτῶν Ἐδρασεν ἕνα βεβιασμένον ἀπόσπασμα τῶν λόγων τοῦ ἱερέως, ἐνῷ ὁ Βαλίδ ἐξεκόλαπτεν· Εἰς ἐκεῖνο τὸ μνῆμα; Ἀλλὰ δὲν πιστεύω ὅτι σὺ ὁ ἱερεὺς σὺ μοῦ εἴπῃς ὅτι ἀπέθανε Ναζωραῖος.

—Ἐγὼ εἶναι δοξασμένος ὁ Θεός, ἀπέθανε χριστιανός! ἀπεκρίθη ὁ ἱερεύς.

—Καὶ σύ, σκύλε τὸν κατέπεισες;

—Ναί, ἀπεκρίθη ὁ παππᾶ-Δημήτριος.

—Λοιπὸν μόνος σου ἀπφάσισες τὴν τύχην σου. Λέγει τὴν ἀλήθειαν ὁ Ναζαρηνός; ἠρώτησε τοὺς ἐπιστρέφαντας στρατιώτας ἐκ τοῦ τάφου.

—Εἶναι ἀληθινὸν ὅτι ὁ Ἰσμαὴλ κεῖται ἐκεῖ· ἀπεκρίθη εἷς ἐξ αὐτῶν.

—Πάρετε ἀμέσως τὸν μουφτῆν. ἐκραξεν ὁ Βαλίδ, καὶ χρεμάσατε τὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν του, καὶ ρίψατε εἰς τὰ σκυλιὰ τὸ πτῶμα τοῦ ἀθλίου ἐκείνου ἀγνησιθρήσκου. Ὄχι... σταθῆτε, Κόρη, θὰ μᾶς εἰπῇς τὴν ἀλήθειαν, ναὶ ἢ ὄχι;

—Ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τοὺς ψεύστας, ἀπεκρίθη ἡ Εὐδοκία τρέμουσα.

—Ὁ Θεὸς ἐνδυναμώνει καὶ σέ, κόρη μου, εἶπεν ὁ ἱερεύς. Κάμε τὸ χρέος σου καὶ ἂς γίνῃ ὅ,τι γίνῃ.

—Τώρα βλέπομεν, εἶπεν ὁ Βαλίδ. Χαβίδ, κόψε ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ δένδρον ἕνα μακρὺ δυνατὸν κλαδί, καὶ σύ, Ὀμάρ, φέρε μου ἕνα σχοινί. Εἶδα πῶς ὁ Ἀγιὰ Πασσὰς ἔκαμνε τοὺς βαδοὺς νὰ ὁμιλοῦν, καὶ θὰ δοκιμάσωμεν τὴν ἰδίαν μέθοδον τώρα.

Ἡ δυστυχὴς Εὐδοκία ἔτρεμε καὶ παρ' ὀλίγον νὰ πέσῃ. Τινὲς τῶν περιφερομένων χωρικῶν ἐπλησίασαν ἐκ περιεργείας. Ὁ ἱερεὺς Δημήτριος σιασπὼν ὡς εἰ προσηύχετο, εἶπεν ἐπὶ τέλους.—Κόρη μου, δὲν ἠρώτησες ποτὲ ποῖον πρέπει νὰ ἐπικαλούμεθα εἰς τοὺς κινδύνους.

—Ὦ πάτερ, εἶπεν ἡ Εὐδοκία χαμηλῇ τῇ φωνῇ, δὲν γνωρίζεις τὴν ἀδυναμίαν μου!

—Ἐκείνος ὅστις σ' ἔπλασεν, ἀπεκρίθη ὁ ἱερεύς, ἐκεῖνος θέλει σ' ἐνδυναμώσει. Ὁ ἀποθανὼν ὑπὲρ σοῦ, ἐκεῖνος θέλει σὲ ἀνταμείψει!

—Κάμνει τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ Χαβίδ φέρων τὸν κλάδον.

—Ἀξιόλογον, εἶπεν ὁ Βαλίδ ἀνελκύσας τὸ γιαταγάνιόν του καὶ κόψας τὰς ἄκρας τοῦ κλάδου. Τώρα σηγκάνετε τὴν εἰς ἐκεῖνο τὸ δένδρον. Φέρε τὸ σχοινόν, Ὀμάρ.

Ἡ Εὐδοκία ἀπῴχθη εἰς τὸ δένδρον, ὁ δὲ Βαλίδ εἶπε:—Τώρα, δέσετε τὰς χεῖράς της καὶ σύρετε τὴν ἐπάνω εἰς ἐκεῖνο τὸ κλάδον.—Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη ἐνῷ ἀφῆκε κραυγὴν τρόμου ἢ νέα καὶ σπαρακτικὴ προσηύχετο ὁ ἱερεύς. Μετὰ τοῦτο ἐνέπηξεν ὁ Βαλίδ τὸ ξύλον ὄρθιον ἐπὶ τῆς γῆς, ἀφοῦ ὑπὸ τὸν πόδας τῆς Εὐδοκίας, καὶ ἐκβαλὼν τὰ σανδάλια αὐτῆς, διέταξε τοὺς στρατιώτας νὰ ἀναβιβάσωσι αὐτὴν ἀπολύοντες τὸ σχοινόν, μέχρις οὗ ὁ μέγας δάκτυλός της ἔγγιζη εἰς τὴν ὀξεῖαν ἄκραν τοῦ ξύλου.—Ἄρωμ, εἶπε· τώρα δέσετέ το. Ποτὲ γνωὴ δὲν ἀπέφερε τοῦτο διὰ πάντε λεπτά.

—Ἠμπορεῖτε νὰ μὲ κάμετε νὰ ξεφωνήσω, ἐκραξεν ἡ Εὐδοκία, ἐπειδὴ εἶμαι ὅλως διόλου ἀδύνατος, ἀλλὰ νὰ σᾶς ὁμιλήσω ποτέ!

—Περίμενε, εἶπεν ὁ θηριώδης Τοῦρκος.

Καὶ ἐστάθησαν οἱ στρατιῶται περὶ αὐτὴν δύο περίπου λεπτά. Καὶ ἀφῆκε ἐκ τῶν χειλέων τῆς ταλαιπώρου νέας ἐξέλθη τοσοῦτον μακρὰ καὶ ὀξεῖα κραυγὴ ἀγωνίας, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ὄμμοί της ἐξεπλάγησαν.

—Ἀξιόλογα, εἶπεν ὁ Βαλίδ καθήσας ἐπὶ τοῦ ἵππου. Ὑπάπτανε ἀάμη, κόρη μου, εἶπεν ὁ ἱερεύς, ἂν καὶ δεινότατος εἶναι ὁ πειρασμός.

—Δὲν θὰ τοὺς εἰπῶ τίποτε, ἀπεκρίθη ἀγωνιῶσα ἡ Εὐδοκία· ἀλλ' εὐθὺς ἀφῆκε κραυγὴν πολὺ ὀξυτέραν τῆς προηγ.

(Δίρων ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΙΣΟΝ ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

ΝΥ - Ἀθῆναι Κ 6 Ἀπρ. 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ὁ παπᾶ-Δημήτριος ἐφάνη ἐπὶ μικρὸν μὴ προσέχων εἰς τὰ γενόμενα, καὶ ὁλόκληρος ἡ προσοχὴ αὐτοῦ συνεκεντρώθη ἐπὶ πράγματος μόλις φανέντος κατὰ τὸν πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς Ἀδριανουπόλεως κείμενον λόφον, καὶ συγχρόνως σχεδὸν παρελάδοντος. Μετὰ τοῦτο ἀποτείνει πρὸς τὴν Εὐδοκίαν, θαυμαζόντων τῶν τε ἀσίστων καὶ τῶν περιστατόντων πεφέργων χωρίσαν.—Ὁμολογήσατε, εἶπε, τὰ πάντα, Εὐδοκία μου!

—Νὰ τὰ εἰπῶ;..., νὰ τὰ εἰπῶ ὅλα, πάτερ μου;

—Μὲ τὴν εὐχήν μου, εἰπέ τα, ἀπεκρίθη ὁ ἱερεύς.

—Καταιδάσετέ με, καὶ σᾶς τὰ λέγω ὅλα εἶπεν ἡ Εὐδοκία.

—Καλὰ τὸ ἔλεγα, ἀνεφώνησεν ὁ Τούρκος. Καταίδασέ τὴν, Χαβίδ. Τώρα λοιπόν, κόρη, λέγε, προσέθηκεν ἀφοῦ καταιδάσθη καταιδιδιμένη ὑπὸ τοῦ πόνου· λέγε, πᾶς ἠκολούθησε;

Καὶ ἤρξατο τοῦ λόγου ἡ Εὐδοκία...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

—Βασιλεῦ, εἶπεν ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος Δὶ-Ρούστον, εἰσελθὼν εἰς τὸν ἰδιαίτερον θάλαμον τοῦ Καίσαρος, μετὰ τὴν μεσημβρίαν τῆς προαδιορισθείσης ἡμέρας διὰ τὴν συνέντευξιν τῶν συνομοτῶν, ἦλθα νὰ λάδω τὰς διαταγὰς τῆς Ὑμετέρας μεγαλειότητος.

—Λρήνησον τὰ πάντα εἰς τὴν φρόνησιν καὶ τὴν πίστιν σου, ἀπεκρίθη ὁ Κωνσταντῖνος. Διεφύλαξες τὸ ἡμέτερον στέμμα καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ καλλίτερον ἀφ' ὅτι ἔπραξες δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν.

—Βασιλεῦ, ἡ Ὑμετέρα μεγαλειότης εὐαρεστεῖται νὰ ὑπερτιμᾷ τὰς ταπεινὰς ὑπηρεσίας μου. Λυποῦμαι βαθέως διὰ τὸν θάνατον τῶν ἀρίστων ἐκ τῶν στρατιωτῶν μου, τοῦ Κοντάρη καὶ τοῦ Μπαφαρσαν· αἰωνία τὸν ἡ μνήμη· ἐνεπιστεύθην εἰς αὐτοὺς μέγα ἔργον, ἀλλ' ἡ Ὑμετέρα μεγαλειότης θέλει πάντοτε ἔχει καλοὺς καὶ πιστοὺς ὑπηρέτας.

—Λὲν ἀμφιδάλλομεν περὶ τούτου. Ἀλλὰ μετοχειρίσου ἐπιδέξιον τρόπον πρὸς τοὺς συνομότας, καὶ ὅσον ἐνεστιν ἀπόκρυψε τὸ ἔγκλημά των. Εἰς ἢ δύο ἐξ αὐτῶν πρέπει ν' ἀπολεσθοῦσιν ἀλλ' οὐδεὶς θέλει ἀναθάνει ἄνευ ἀκριδεστάτης καὶ δικαιοτάτης ἀποδείξεως τῆς ἐνοχῆς. Λυποῦμαι καὶ ἐγὼ διὰ τοὺς ἀνδρείους σου· εἶναι βέδαιος ὁ θάνατος αὐτῶν;

—Τοιαύτη εἰδησις διεδόθη, καθὼς καὶ διὰ τὸν Χρυσολωρᾶν καὶ τὴν μνηστήν του. Ἔμπορός τις ἐλθὼν ἐξ Ἀδριανουπόλεως παρέστησε τὸν θάνατον δεδαιοτατον. Ἐπειλα ἀνθρώπους νὰ μοῦ τὸν φέρουσιν, ἀλλ' ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ δὲν ἠξεύρω πλέον πῶς νὰ τὸν εὕρω.

—Ὁ Ἄρχων Φραντζῆς θέλει λυπηθῆ ἐγκαρδίως, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος.

—Ὁ Ἐμμανουὴλ Χρυσολωρᾶς ἦτο ὡς ἄλλος υἱὸς τοῦ Βασιλεῦ. Ἀπέθανεν ἐνδόξως, ἐπειδὴ ἀπέθανεν [illegible] στεως. Ἀναμφιδόλως θὰ ἔσωζον τὴν ζωήν τοῦ [illegible] τοῦτο τὸν Κύριόν των καὶ ἤδη μετέδησαν εἰς τὸν [illegible] μαρτύρων.

—Εἴθε ν' ἀποθάνωμεν καὶ ἡμεῖς ὡς μάρτυρες [illegible] καὶ τῆς πατρίδος! εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος· ἀπ[illegible] καὶ ἡ παρθένος ἔδειξε γενναιότητα πολεμιστ[illegible] γαγία νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὰ ἔγκη των! Ἄρχο[illegible] τὸ τέλος προσεγγίζει.

—Καίσαρ, δὲν προτίθεμαι ν' ἀποτήσω τὴν [illegible] σον· καὶ ἐγὼ φεδοῦμαι ὅτι τὸ τέλος ἐγγίζει. [illegible] μεγάλη αὐτοκρατορία θέλει τελειωτικὴ ἐνδόξως!

—Εἴθε, εἴθε! Οἱ πεσόντες ὑπὲρ τοῦ Σταυροῦ κατ[illegible] ἡμῖν ἐλεήνου δὲν ἀπέθανον εἰς μάτην.

Ὅ,τι εἶπε τοῦτο ἔπραξεν. Οἱ λόγοι ἐφαίνοντο σχεδὸν ὡς πρόρρησις τῶν ἑπομένων στίχων ἀγεννήτου ἀρετὴ ποιητοῦ:

«Εἶχον χαρδίας ἀνδρῶν ἐλευθέρων ἀφ' ἑλὸν τὸν βίον
Καὶ τὸ ἐλεύθερον αἷμα τὸ ῥοῦν ἐντὸς τῶν φλεδῶν των
Ἔχυσαν οὗτοι σπονδὴν ἱερὰν ἐλευθερίας.
Θεῦ! ἂν ἐγίνοσαν ἢ κατ' ἄνθρ ποτὲ ἠθέλοντο,
Ὅτι τὸ μέγα αὐτῶν τοῦ θανάτου παράδειγμα ἦτο
Μάταιον, ἄγονον δόξης μὲ χθονὶ χηρεύουσαν δόξης,
Κ' οἱ ἐπιῤῥήσαντες, μάρτυρες τόσων μεγάλων μαρτύρων
"Ἐμελλον νὰ ἐκφωνήσωσι.— Ὦ! θάνατον ἔνδοξον οὗτοι
"Ἔλεγον, δοῦλοι ἡμῶν ἀνόσωμεν ἢδη τὸν βίον.—
Ὦ! μετὰ πόσης ἀγωνίας τὰ πρόσωπ' αὐτῶν ἐν τῇ κόνει
"Ἤθελον κρύψει ἀφ' ἧς αἱ μεγάλαι ψυχαί των ἀπῆλθον!»

—Καὶ, ἐπὶ λίαν ὀψαν, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Μέγας Ἀκόλουθος ἐκπλαζόμενος ν' ἀποτρυθῆ, προσπάθετε νὰ ἐμφανισθῶ ἐνώπιόν σας; ἅμα ὡς ἐκτελεσθῇ ἡ κράτησις τῶν προδοτῶν, ἢ ἀργόν.

—Ἄκουε, Ἄρχον Ἀκόλουθε. Δὲν θὰ κοιμηθῶ.

—Θέλω λοιπὸν καταδέλει πᾶσαν ἐπιμέλειαν. Ὁ Θεὸς νὰ διατηρῇ τὴν ἱερὰν σου Μεγαλειότητα, εἶπε καὶ ἀπῆλθε.

Ἡ διεξαγωγὴ τοῦ ἔργου ἀρέθη εἰς μόνον τὸν Μέγαν Ἀκόλουθον. Ἐπεθυμει μὲν ἴσως ν' ἀναφέρῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς μόνον τὸν Φραντζῆν, ἀλλ' ὁ Πρωτοδεστιάριος δὲ ἦτο εἰς θέσιν ὥστε δόσῃ συμδουλὴν, διότι ἡ εἴδησις τοῦ θανάτου τοῦ Χρυσολωρᾶ εἶχε βυθίσει αὐτὸν εἰς βαθεῖαν καὶ ἀκατάσχετον λύπην. Ἀνεμνήσκετο τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀνεπόλει τὸν Ἐμμανουὴλ αὐτὸν παῖδα ἔτι, ἐφηδον ἠλικιωθέντα εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ, ἀγαπώμενον παρ' αὐτοῦ. Πρὸ πάντων δὲ ἀνεπόλει ὅτι ἡ τελευταία συνέντευξις αὐτῶν ἤρξατο μὲν δι' ἐπαληθεύων παρ' αὐτοῦ, ἔληξε δὲ εἰς βαθυτάτην στενοχωρίαν καὶ λύπην τοῦ εὐγενοῦς νεανίου· Ὁ Φραντζῆς δὲν ἦτο ἥρως, οὐδὲ τοιοῦτον παριστάνων· τὴν χαρακτῆρα αὐτοῦ ἦτο ἀνθρωπος μὴ δυνάμενος ν' ἀνηφωθῇ, καὶ ἐὰν ἡ τύχη τῆς πόλεως ἐξηρτάτο ἐκ τῶν πράξεων του, ἡ πόλις ἔπιπτεν ἐξαπάντως. Ὅθεν ὁλόκληρος ὁ ἀγὼν ἀνετέθη εἰς τὸν ἱππότην Ἐδουάρδον.

Εἶχε δὲ ἐκτελέσει οὗτος τὰς προπαρασκευὰς αὐτοῦ μετ' ἐπιτηδειότητος καὶ μεγάλης συνέσεως. Μίαν ἑδδομάδα ἀφ' τῆς ὁρισθείσης ἡμέρας Γενοουηνὰ ναῦς διετάχθη εἰς ἀπόπλουν ὑπὸ τὴν πρόφασιν τοῦ νὰ φέρῃ διαταγὰς εἰς Χίον. Ὁ κυβερνήτης αὐτῆς εἶχεν ὁδηγίας ἐνεφραγίσιους τὰς ἀποίας ἔφελε ν' ἀποφραγίσῃ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας μετὰ τὸν ἀπόπλουν. Παρηγγέλετο δὲ νὰ περιλείῃ ἐξ κατὰ συνέχειαν ἡμέρας μεταξὺ Καλλιπόλεως καὶ Προποντίδος, καὶ τὴν ἑσπέραν τῆς ἕκτης νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὴν Σηλυβρίαν, ὅπου νὰ περμείῃ μέχρις οὗ λάδῃ νέας ὁδηγίας παρὰ τοῦ Ἀκολούθου χωρὶς ποτὲ νὰ ὑπακούσῃ εἰς οὐδεμίαν ἄλλην, οὔτε καὶ αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορος. Κατὰ τὴν διάρκειαν δὲ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, ὁ πλοίαρχος οὗ τὸ ὄνομα ἦν Ἀθανάσιος Κορέσσης, εἶχε τὴν ἀετικὴν παραγγελίαν νὰ μὴ συγκοινωνήσῃ μετὰ τῆς ξηρᾶς. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν συνομοτῶν ἔμενον οὕτως ἐντελῶς τυφλοῦντες οὐ μόνον διότι οὔτε κἂν ὑποψία περὶ τῆς συνωμοσίας εἶχε διαδοθῆ, ἀλλὰ καὶ διότι κατ' ἀνάτηραν τοῦ αὐτοκρατορος διαταγὴν, οὐδεμία ἐπιδεξὶς διελῶν φυλάκων ἢ πρόσθετός τις στρατιωτικὴ ἑτοιμασία ἐγένετο. Ἡ μόνη γενομένη μεταδολὴ, καὶ αὕτη κατ' ἐπίμονον αἴτησιν τοῦ Μεγάλου Ἀκολούθου ὑπῆρξε τὸ νὰ σταθμεύσῃ, ἐπελθούσης τῆς νυκτὸς, καὶ τῶν θυρῶν τοῦ παλατίου κεκλεισμένων, ἰσχυρὸν ἀπόσπασμα Βαράγγων ἐνδόλων εἰς τοὺς κήπους τοῦ Κωνσταντίνου, ἵνα ὅσον ἑτοιμοι ἐν προπτώσει κατεπειγούσης ἀνάγκης· Ἀλλὰ τοῦτο ἔμεινεν ὅλως μυστικὸν. Ἐξακολουθεῖ.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΙΣΟΝ ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.
ΝΥ - Ἀθῆναι Κ 6 Ἀπρ. 1922
(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ἐξελθὼν τῶν δωματίων τοῦ αὐτοκράτορος περὶ δείλην, παρέλαδε τέσσαρας ἰσχυεῖς Βαράγγους καὶ διαδὰς τὴν μεσημβρινὴν πύλην τῆς πόλεως ἔφθασεν διὰ μιᾶς εἰς Σηλυβρίαν περὶ τὴν ἑνάτην ἑσπερινὴν ὥραν. Ἡ νὺξ ἦτο σκοτεινὴ, καὶ πάντα ἐφαίνοντο σκιωδοῦντα τὸ σχέδιόν του. Ἐπελθὼν δὲ διυνάμει τοῦ ἀξιώματός του εἰς τὴν πόλιν, ἀφῆρε τὸν ἵππον καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν εἰς τὸ φυλακεῖον, καὶ προπορευομένου στρατιώτου μετὰ φανοῦ, ἠρώτησε ποῖα ἦτο ἡ περὶ τὸ παράλιον ὁδός.

—Ἠξεύρεις στρατιῶτα, ἐὰν εἶναι ἀφιγμένον ἐντὸς τῆς πόλεως ἓν μέγα πλοῖον; ἠρώτησεν ἐν ᾧ διήρχοντο διὰ στενῶν καὶ σκοτεινῶν ὁδῶν.

—Μάλιστα, κύριέ μου, ἔφθασεν ἐδῶ μόλις ἤρχισε νὰ νυκτώνῃ. Εἶναι πλοῖον τῆς Γενοὺης, καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὴν κατασκευήν του. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἦταν ἀργά, ὁ λιμενάρχης δὲν ἐπιτρέψῃ κανμίαν λέμβον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ πλοῖον.

—Ἤτον τόσον ἀργά; Ὁδήγησε με λοιπὸν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ λιμενάρχου. Κατοικεῖ νομίζω πλησίον τῆς προκυμαίας.

—Μάλιστα, ἰδού, ἐκεῖ ὅπου φέγγει τὸ φῶς εἰς τὸ κάτω πάτωμα.

*

Ὁ Ἀκόλουθος ἔκρυψε μετά τινος ἀνυπομονησίας διὰ τοῦ ἐξίρους του τὴν θύραν, καὶ εἴδε ἄνθρωπος μικροσωμος, σοδαρός, περίφρονος καὶ ἑτοιμος νὰ ἐκχύσῃ τὸν θυμόν του διὰ τὸ ἄκαιρον κρούσιμον τῆς θύρας ἠνοιξεν αὐτήν. Ἀλλ' ἡ ὀργή του μετεδλήθη εἰς ἔκπληξιν ἅμα ὡς εἶδε τὸν κρούσαντα εἰς τὸ κατώφλιον.

—Ὁ Μέγας Ἀκόλουθος! ἀνέκραξεν ἐξαιτοῦμαι τὴν συγγνώμην τοῦ εὐγενεστάτου Ἄρχοντος Ἀκολούθου. Δὲν εἶχα οὐδεμίαν εἴδησιν περὶ τῆς ἐδῶ ἀρίξεως τῆς ἐλλαμπρότητός σας. Εὐθὺς θέλω θέσει εἰς τὰς διαταγὰς σας τὴν ἰδικήν μου λέμβον.

—Σᾶς εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ Λὲ Ρούστον συνόφωνος· ἀλλὰ παρακαλῶ νὰ ἑτοιμασθῇ ἄνευ ἀναδολῆς, διότι ὁ καιρὸς κατεπείγει.

—Λὲν θέλω ἀργοπορήσει παντελῶς. Λὲν ἐπιθυμεῖτε νὰ ἀναπαυθῆτε ὀλίγον εἰς τὴν πενιχρὰν ἀρχοντικίαν ἕως ὅτου δώσω τὰς διαταγάς;

—Ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ Ἀκόλουθος· θέλω σὲ συνοδεύσει ἐὰν ἀγαπᾷς διὰ νὰ μὴ χάσωμεν καιρόν.

Μετ' ὀλίγον τέσσαρες φωνάζοι κωπηλάται ἐκάθησαν εἰς τὰ ἐδόλια, καὶ ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ λιμενάρχου καὶ τῶν τεσσάρων Βαράγγων ἔπλευσε πρὸς τὸ Γενουηνήσιον πλοῖον. Ἡ [illegible] θάλασσα ἀνέδιδε φοσφορώδεις λάμψεις καὶ τὸ σύμπλεγμα Ἑστία ἦτο δεδομένον εἰς τοὺς φύλακας τῆς προκυμαίας. Μετ' ὀλίγον τὸ μεῦρον σχῆμα τῆς Γενουηνείας ἀλαδὸς ἐφεκφίθη. Ὁ πλοίαρχος Κορέσσης ἦτο ἐπὶ [illegible] ἀποστρώματος, καὶ μόλις ἀκούσας τὸν κτύπον τῶν κωπῶν [illegible]

—Ἡ λέμβος εἶναι αὐτοῦ;

—Ἀπὸ τὴν Σηλυβρίαν ἀπεκρίθη ὁ λιμενάρχης.

—Καὶ μὲ διαταγάς, πλοίαρχε Κορέσση προσέθηκεν ὁ ἱππότης [illegible] ἀφῆς, ἔκραξεν ὁ πλοίαρχος. Ἄρχον Ἀκόλουθε, [illegible] ν' ἀκούσῃ τὰς διαταγάς σου.

—Ἐγὼ σᾶς ἀκούω ἀργότερα ἀφ' ὅτι ὑπέθετα, ἀπεκρίθη [illegible] ἀνοδῶ εἰς τὸ κατάστρωμα μετὰ τῶν στρατιω[illegible] νυκτὸς, κύριε λιμενάρχα! καλὴν νύκτα πάλλη[illegible] ἀδέτε οὕτω διὰ τὸν κόπον σας. Καὶ ἔδωκεν ὑπόσημον εἰς ἕνα τῶν κωπηλατῶν.

Ἀπαλδυόσης τῆς λέμβου πρὸς τὴν ξηράν.—Ὁ ἄνεμος φυσᾷ; ἠρώτησεν ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος.

—Βορειοδυτικὸς, ἀπεκρίθη ὁ πλοίαρχος.

—Διάταξε λοιπὸν τοὺς ναύτας, ἐπανέλαδεν ἐκεῖνος ν' ἀνοίξωσι τὰ πανία καὶ στρέψε πρὸς τὴν Χαλκηδόνα. Μετ' ὀλίγον θὰ μάθῃς τὰ λοιπά.

Μετ' οὐ πολὺ τὸ πλοῖον ἐκινήθη, καὶ ἠρωτρία τὴ ζοφερὰ τῆς θαλάσσης κύματα· τὰ ἱστία ἐκολπούντο ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ ἡ ὁλκὰς καλουμένη Γρύψ, ἐχόρει πρὸς τὴν Προποντίδα. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ κυβερνήτης ἔδωκε τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς, ἐπέστρεψε πλησίον τοῦ ἱππότου Ἐδουάρδου οὗτος δὲ περιπατῶν μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, διηγήθη αὐτῷ τὰ διατρέχοντα.

—Ἰδοὺ λοιπὸν τὸ σχέδιόν μου. Ἅμα ὡς φθάσωμεν εἰς ἡμίσεος μιλίου ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ νησίον, ν' ἀράξῃς καὶ νὰ μὲ στείλῃς μὲ τὴν λέμβον σου εἰς τὸ παράλιον. Ἴσως ἐνόησα τότε καλλίτερα τὰ σχέδιά των. Ὕστερον, εἰς μίαν ὥραν, πλησίασε εἰς τὸν πύργον τοῦ Λεάνδρου καὶ στεῖλε τὴν μεγάλην λέμβον σου διὰ νὰ τοὺς συλλάδῃς.

—Ἐνδέχεται νὰ κινδυνεύσῃς, κύριέ μου, εἶπεν ὁ Κορέσσης.

—Τὸ ἠξεύρω· ἀλλ' ἐνδέχεται καὶ νὰ ἐπιτύχω· ἔχεις ὅλους τοὺς ἀνθρώπους σου;

—Ἔχω ἑκατὸν στρατιώτας ἐκτὸς τῶν ναυτῶν καὶ τῶν δούλων.

—Λὲν πιστεύω ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν συνομοτῶν, οἵτινες θὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν συνεδρίασιν, νὰ εἶναι ὑψὸ τοὺς ὀκτὼ ἢ δέκα. Καλὸν ὅμως νὰ εἴμεθα ἕτοιμοι εἰς κάθε περίστασιν. Δόσε αὐστηρὰς διαταγὰς, ὥστε οἱ συνομόται νὰ συλληφθῶσι μόνον καὶ νὰ μὴ βλαφθῶσιν εἰς τὸ πυροβόλον.

Μετὰ τινα συνομιλίαν περὶ τούτου, ἐφάνησαν μακρὰν τῆς Χαλκηδόνος τὰ φῶτα, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἡ ὁλκὰς ἐπλησίασε. Μικρὰ λέμβος κατεδιδάσθη, ἔμπειρος ναύτης ἐκάθησεν εἰς τὸ πηδάλιον καὶ οἱ κωπηλάται διετάχθησαν νὰ κωπηλατῶσιν ἡσύχως. Μετὰ δὲ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ἡ λέμβος προσήγγισεν εἰς τὸν Βράχον τοῦ Λεάνδρου χωρὶς νὰ τὴν ἐννοήσωσιν.

—Εἶναι πολὺ ἐνωρίς, εἶπεν ὁ ἱππότης μὲ τοὺς ναύτας, ἐπιστρέψατε εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εἶπατε εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ ἐνθυμηθῇ τὰς ὁδηγίας του. Μετὰ τὴν διαταγὴν ταύτην ὁ Ἐδουάρδος καὶ οἱ ἀπαδοί του προέδησαν πρὸς τὸ φρούριον, καὶ ἐνδεθεισαν εἰς πεπαλαιωμένην κλίμακα, πλησίον τοῦ τόπου ὅπου οἱ συνομόται συνεκρότησαν τὴν τελευταίαν συνέντευξιν. Ἡ κλίμαξ ἔφερε πρὸς παλαιὸν παράθυρον περὶ τὸ ὁποῖον ἦσαν διασκορπισμένα τὰ ἐρείπια αὐτοῦ. Καὶ κατεδὰς τοῦ παραθύρου τούτου ἐδεδαίωσεν ὅτι ἠδύνατο ν' ἀκουσθῇ πάντα τὰ λεγόμενα καὶ νὰ ἴδῃ, ἐὰν ἐπεθυμεῖ, τὰ κρατούμενα ἄνευ κινδύνου νὰ παρατηρηθῇ. Ἐπὶ τινι λοιπὸν ὥραν ὁ ἱππότης καὶ οἱ ἀκόλουθοι αὐτοῦ περιέμενον μεθ' ἀταρακσίας, ἢ μᾶλλον μετ' ἀγωνίας, φοδούμενοι μήπως, ἐναντίον τοσούτων προφυλάξεων, ἐδόθη τις εἴδησις εἰς τοὺς συνομότας. Ἀλλ' ὀλίγας στιγμὰς μετὰ τὸ μεσονύκτιον παρετήρησαν ὅτι λέμβος ἐπλησίαζεν ἐκ τῆς ἀσιατικῆς ἀκτῆς, καὶ ὀλιγοστὴν ἀνοιξα ἐλαφρὸς ἐπὶ τῶν ὑδάτων προσήγγισεν εἰς τὸ φρούριον, ὅπου κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, ὅτε ἤρμαζεν ἡ Κωνσταντινούπολις, πολλάκις βεδαίως κοτάγματ χάριν τέρψεως οἱ Ἕλληνες ὑπάτοι καὶ οἱ βυζαντινοὶ φιλέρωτες. Εἰς μετὰ τὴν ἄλλον οἱ Ὀθωμανοὶ ἀποδιδασθέντες συνῆλθον εἰς τὸ αὐτὸ δωμάτιον, εἰς ὃ καὶ κατὰ τὴν προλαδοῦσαν συνέντευξιν.

(Λόγον ἐν συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΪΣΟΝ ΝΗΑ, Διδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Ἐνόμιζα ὅτι ἡγωποιήσαμεν εἶπεν ὁ Ρεσίδ Πασσᾶς. Δὲν θὰ ἔχουν βέβαια ἀκόμη οἱ χριστιανοὶ νὰ μᾶς προδώσουν!

—Γνωρίζομεν βεβαίως τὰ μυστικά του, καὶ ἐὰν τολμήσουν νὰ μᾶς προδώσουν πολλοὶ κεφαλαὶ τρέχουν τὸν ἔσχατον κίνδυνον ἐκ μέρους τοῦ Καίσαρός των, εἰπὲ τις τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ σατράπου.

—Ὅλα πηγαίνουν καλὰ ἕως ἐδῶ, εἶπεν ὁ Πασσᾶς, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ πάρωμεν ἐλαφρὰ τὸ πρᾶγμα. Χαίρω ὅτι ὁ Σουλτάνος συγκατένευσεν εἰς τὰς προτάσεις. Γνωρίζω καλλίτερα αὐτὸν τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ μ' ὅλον ὅτι ὁ Ἀλλὰχ θὰ συγκατανεύσῃ τέλος πάντων νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς τὰς χεῖρας τῶν πιστῶν, ὅμως ἕως ἐκείνην ἡμῶν πολλοὶ σοφοὶ θὰ κεκοιμηθῶν, καὶ πολλοὶ ἴσως θὰ μένωμεν χωρὶς κεφάλας. Ἀλλὰ... ἄκουσε... δὲν ἔρχονται;

—Κάτι ἤκουσα, ἀλλὰ μ' ἐφάνη ὅτι ἦτο εἰς τὸ φρούριον.

—Ἦτο ἕνας κοῦκος τὴν ὑστερινὴν φορὰν εἶχα ἰδεῖ ἕνα ἐδῶ, ἐπρόσθεσεν ἄλλος στρατιώτης.

—Ἀλλὰ τώρα εἶμαι βέβαιος ὅτι ἔρχονται, εἶπεν ὁ Πασσᾶς.

—Καὶ λέμβος προκύψασα ἀπ' ἀρκτου ἐπλησίασεν εἰς τὴν ἀποβάθραν. Ἐκ τῶν παρατηρήσεων ὅσας ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος ἠδυνήθη νὰ κάμῃ μετοῦ τοῦ σκότους, οἱ συνομόται, εἶπε κατὰ τάχος ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας, ἦσαν ἑκατέρωθεν ἐξ καὶ μετὰξὺ τῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐλθόντων ἀνεγνώρισε περισσοὺς ἐκ τῶν φονῶν αὐτῶν προσαγορευόντων ἀλλήλους, τὸν μοναχὸν Ἰωάσαφ καὶ τὸν Μέγαν Δοῦκα Λεόντιον.

Μετὰ τὰς συνήθεις προσφωνήσεις, πρῶτος ὁ Ρεσίδ Πασσᾶς ὡμίλησε.—Σᾶς ἀναγγέλλομεν ὅτι, κατὰ τὴν τελευταίαν συμφωνίαν μας, οἱ σύνεδροί μου καὶ ἐγὼ ἤλθομεν εἰς συνδιάλεξιν μὲ τὸν Σουλτάνον εἰς Ἀδριανούπολιν.—Καὶ ἔπαυσεν ὡς νὰ περιμένῃ ἀπάντησιν.

—Ἐλπίζω εἶπεν ὁ Ἰωάσαφ, ὅτι ἡ ἀπάντησις τοῦ Σουλτάνου θὰ εὐχαριστήσῃ ὅλους μας. Ὁ κίνδυνος τῶν συνεντεύξεων τούτων εἶναι μέγας διὰ ἡμᾶς, ἐνῷ ὑμεῖς δὲν τρέχετε κινδύνον. Καὶ ἐὰν ἡ διαπραγμάτευσις ἀποτύχῃ, τότε θὰ μείνωμεν μόνον μὲ τὸν κίνδυνον, ἐνῷ σεῖς θὰ ζητήσετε ἀμοιβὴν ἀπὸ τὸν κύριόν σας.

—Ἡ ἀπόκρισις εἶναι τοιαύτη ὥστε πρέπει νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας σας, εἶπεν ὁ στράτης, ἐκτὸς ἐὰν μὲ δίδῃ τὴν ἀπελπιστικὴν θέσιν σας, εἰσθε ἄνθρωποι παράλογοι.

—Ἡ θέσις μας εἶναι εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι εἰς τὰς ἰδικάς σας, ἀπεκρίθη ὁ μοναχός καὶ δὲν ἤλθομεν ἐδῶ ἵνα ν' ἀποίσωμεν ἀπιλάς. Ἀλλὰ προχώρησε παρακαλῶ καὶ ἀνέκρινε κάλλιστα, ὅτι ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἀποβῇ ἡ σύνοδος αὕτη τῶν συνεντεύξεων τούτων συνομιλιῶν μας, εἶναι ἡ τελευταία ἐφ' ἧς θὰ συνεργηθῶμεν ἐδῶ.

—Διὰ τὴν πρώτην σας λοιπὸν πρόταση, ἀπεκρίθη ὁ Ρεσίδ, ἐπιμένει διὰ τὰς δέκα κυριοτέρας ἐκλησίας καὶ τὰ μοναστήρια ἀπαντῶ ὅτι σᾶς παραχωροῦνται. Ἀλλὰ τὸ ἐρώτημα καθαρὰ ὅτι δὲν ἐδυναμόσαμεν μεμᾶν δυσκολίας [illegible] ὁμόσωμεν τὸν Σουλτάνον.

—Μοῦ φαίνεται ὅτι σεῖς μὲν τὸν συνεδυλεύσατε [illegible] ἔπαιξε φρονιμος, εἰπὲ τις τῶν μὴ λαλησάντων [illegible]

—Γνωρίζεις τὴν φωνὴν ταύτην; ἐψιθύρισεν [illegible] Ἐδουάρδος εἰς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἱστάμενον στρατιώτην.

—Νομίζω ὅτι δὲν μοῦ εἶναι ἄγνωστος.

—Ποῖος εἶναι;

—Ποῖος σταχάσεσι ὅτι εἶναι, Ἄρχον Ἀθλίουδε;

—Ἂν δὲν ἀπατῶμαι, εἶναι ὁ Ἀνδρέας Μέγας Ἐμίρης.

—Τὸν μέγαν Ἐμίρην ὀνομάζομεν σήμερον Ἀρχιναύαρχον.

—Δὲν εἶναι ἀμφιβολία. Ἄκουσε! ἀκμὴ πάλιν.

—Ἐλα εἰς τὴν δευτέραν μας πρόταση, Πασσᾶ μου, ὁ καιρὸς κατεπείγει.

—Ἡ δευτέρα πρότασις, εἶπεν ἀντόνος ὁ Πασσᾶς, ἦτο τὰ περὶ τοῦ ἱματισμοῦ τῶν χριστιανῶν.

—Ὅτι ἦτο αὐτὴ ἡ ἐκθηλυνθεῖσα, ἐπέλαβεν ὁ Ἰωάσαφ, ἀλλ' ἐπιθυμῶμεν νὰ μάθωμεν ἐὰν τὴν δέχεται ὁ Σουλτάνος.

—Εἰς ὅλα συγκατανεύει, ἀπεκρίθη ὁ Πασσᾶς, μόνον τὸ νὰ ἐπεύσωσιν οἱ Χριστιανοὶ δὲν δέχεται. Διὰ σᾶς προσωπικῶς καὶ δι' ὅλους ἡμᾶς ἡ λάβωσιν μέρος εἰς τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως, θέλει [illegible] ἐξαίρεσις· οἱ Μουφτήδες δὲν συγκατανεύουν νὰ δοθῇ εἰς ὅλους ἐν γένει τὸ δικαίωμα τοῦτο.

—Ἀλλὰ ἐγνωμοδότησ, ἀνέκραξεν ὁ μέγας Ἐμίρης, ὅτι ἡ διαπραγμάτευσις διεκόπτεται.

—Σάσα, σώσα! εἶπεν ὁ Λεόντιος, πρὸς τί ἡ διακοπή; Ἡμεῖς ἐξηφανίσαμεν τὰ ἰδικά μας δικαιώματα.

—Ναί, εἰπέ τις ἄλλος, ἀλλὰ δὲν θὰ εἴπουν οἱ ἄνθρωποι ὅτι;...

—Ἀρχοντές μου, εἶπεν ὁ Ἰωάσαφ, ἂς ἀφήσωμεν εἰς τὸ μετὰ ταῦτα τὴν συζήτησιν τῆς προτάσεως ταύτης, διότι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πλειονότας προτάσεως, ἤτις εἶναι σπουδαιοτέρα ἐνδέχεται ν' ἀνατρέψῃ τὰ πάντα. Ἐὰν ἐκείνη παραχωρηθῇ, τότε συζητοῦμεν αὐτήν.

—Ὁ Σουλτάνος, εἶπεν ὁ Ρεσίδ, δίδει τὴν συγκατάθεσίν του καὶ διὰ τὸν ὅρκον τὸν ὁποῖον ζητεῖτε. Ὅθεν, ἐὰν συμφωνῆτε εἰς ὅσα εἶπεν, ὁρκίζομαι εἰς τὸν ἅγιόν μας νόμον, ὅτι δὲν ἔχω τὴν ἐλαχίστην νὰ κάμω τὴν παρατιμὴν τρεπαπούσιον ἡ ὑπόθεσις εἶναι τελειωμένη, καὶ δὲν πρόκειται ἄλλο παρὰ ν' ἀνταλλάξωμεν ἔγγραφα ἐξασφαλίζοντα καὶ τὰ δύο μέρη.

—Στάσου, εἶπεν ὁ Λεόντιος, τί ἀποκρίνεσαι εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μου πρότασιν, ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ παραλάβω εἰς τὴν κατοχήν μου τὴν Θεοδώραν Φραντζῆ;

—Καθὼς εἶπα καὶ προτήτερα, θὰ γίνῃ καθὼς ἐπιθυμεῖς, ἀπεκρίθη ὁ Ρεσίδ Πασσᾶς.

Ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος ἀνυπόμονος ν' ἀκούσῃ πάσαν λέξιν τῆς ἀτίμου προτάσεως τοῦ Λεοντίου, ἀστηρίζετο ἐπὶ τοῦ συντετριμμένου παραθύρου, καθέτως σχεδὸν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν συνομοτῶν. Ἡ νὺξ, ὡς προείπομεν, ἦτο ζοφερά· ἀλλ' ὁ βρόμος ἄνεμος ἐκαθάρισε τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῶν σύννεφων τὰ ὁποῖα κατεκάλυπτον, ὡς πανοῦκατον παρεκτείνομι, τὸν λοιπὸν οὐρανόν. Ἀξιοθέας δὲ ἐκ τοῦ βορειοδυτικοῦ μέρους τοῦ ὁρίζοντος ἐπὶ τῶν λόφων τῆς Ἡρακλείας, ἐκάνη μετέωρον φαεινότατον τετράκις μεγάλον ὡς ἡ σελήνη διεσθνθεν πρὸς βορρᾶν βριδέως καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐρεύνη ὅτι κατέβαινεν εἰς τὸν ὁρίζοντα πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Κίρη, ἔνθα διαφαγὲν ἀπεπέσε κρύον χιλίων κατονίων. Διαφωνῆς δὲ τῆς ἀφωνίας αὐτοῦ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ἔλαμπον, καὶ ἡ λάμψις ἐπαρέβαινε καὶ ἀπὸν τὴν τοῦ ἡλίου ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας· οἱ θόλοι τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἠστραπόβολουν, ἡ Χαλκηδὼν ἐφαίνετο ὡς ἐν ἡμέρᾳ καὶ τρόμος μέγας κατέλαβε τοὺς συνομότας καὶ τοὺς ἀπίστους, καὶ αὐτὸν τὸν ἱππότην Ἐδουάρδον καὶ τοὺς ἀκολούθους του. Ἅμα δὲ ἐκραγέντος τοῦ μετέωρου, οἱ Τοῦρκοι ἔπεσον ἀρηνεῖς κατὰ γῆς, οἱ Ἕλληνες ἐκρυφθήσαν διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ καὶ ἐπικαλεσθήσαν τοὺς ἀναφιθήματος ἁγίους τῆς χώρας αὐτῶν, μόνος δὲ ὁ Ἰωάσαφ ἐλάλησε μετὰ τρομώδους φωνῆς.

—Καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτὸς εἶπεν, ἀποστρέφεται τὴν ἄτιμον ταύτην πράξιν αὐτῆ ἀρκεῖ νὰ μολύνῃ καὶ τὴν ἁγιωτέραν ὀσφύσιν. Δὲν θέλω νὰ ἠξεύρω τίποτε.

—Σώσα! Σώσα! ἀνέκραξεν ὁ Νεόφυτος. Ὑπάρχουν κατάσκοποι εἰς τὸ φρούριον τοὺς εἶδα ἐκεῖ εἰς τὸ παράθυρον.

—Εἶναι ἀδύνατον, εἶπεν ὁ Ἰωάσαφ, ὁ φόβος ἐλάλησε τὴν φαντασίαν σου.

—Ἔμαι βέβαιος ὅτι κάτι εἶδα, ἀπεκρίθη ὁ μέγας Ἐμίρης. Ὁπωσδήποτε, ἂς ἀνάψωμεν λαμπάδα διὰ νὰ ἴδωμεν.

—Θὰ τοὺς ἀπαντήσωμεν εἰς τὴν κλίμακα, ἐψιθύρισεν ὁ ἱππότης πρὸς τοὺς Βαράγγους. Ἕνας ἀπὸ ἡμᾶς ἠμπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀνάβασιν τοῦ ἐχθροῦ.

—Μὲ τὴν ἄδειάν σου ἄρχον ἀκολουθῶ, εἶπε Βάραγγός τις, δὲν θὰ ἐμποδίσῃς σὺ τὴν ἀνάβασιν. Εἶσαι ἀνταρσεύστας εἰς τὸ κράτος ἐγὼ ἐκτελῶ τὰ χρέος τοῦτο. Ἐδῶ, ἀποστολοὶ καὶ καὶ προδότοι ἐκρεμάγασε, πλησιάσετε ἐὰν θέλετε· εἶσθε χαμένοι ὅπου καὶ ἂν στραφῆτε. Ἔκαμα σημεῖον εἰς τὸ πλοῖον ἀξιωματικέ μου, προσέθηκε μὲ τοιεινοτέραν φωνήν.

Πανικὸς φόβος κατέλαβε τοὺς ἄλλους. Θεὸς καὶ ἄνθρωποι ἐφαίνοντο συμμαχήσαντες κατὰ τῶν συνομοτῶν. Ἐσωφεύθησαν πέριξ τοῦ ἱππότου προσαπθύντος ν' ἀνάψῃ φῶς μὲ χέρια τρέμουσαν ἀπνθῆρες ἐπέτων τῆθε κακαίσε μπαίσε, καὶ κατὰ πάσαν γάν σύγχρονιν ἡ ἀγωνία τῶν ἐπηρεάνεν. Τέλος ἤνεψεν ὁ ἱππότης τὴν λαμπάδα, καὶ οἱ γηραιοὶ τόγκα ἐφωτίσθησαν.

—Τρεῖς ἢ τέσσαρες εἶναι μόνον, εἶπεν ὁ Ρεσίδ Πασσᾶς ὀστις, ἔχων καθαρωτέραν τὴν συνείδησιν, ἔμενε καὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀτάραχος. Ἀκολουθήσατέ με! θὰ λάβετε πλουσίαν ἀμοιβήν! εἶπεν εἰς δύο Γενιτσάρους τρέξαντας ἐκ τοῦ ἀκατίου, δι' ἐκάστην κεφαλήν.

Καὶ ὁρμησε πρὸς τὴν κλίμακα. Ἐδῶ, Ναζωραῖοι, εἶναι βέβαιος ὁ θάνατός σας. Ἐμπρός! ἐμπρός! ἐπέκραξαν.

Ἀλλ' ὁ Βάραγγος ἐστάθη τολμηρὸς εἰς τὴν θέσιν του, ἐὸς οὗ εἰς τῶν Γενιτσάρων τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὸν μηρὸν διὰ μαχαίρας καὶ τὸν ἔρριψε κάτω, ὅπου οἱ λοιποὶ τὸν κατεπήγασαν. Ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος ἔλαβεν πάλιν τὴν θέσιν τοῦ πεσόντος.

—Βοήθεια! βοήθεια! ἐκραύγασαν οἱ ἐκ τῶν ἐπιβησάντων Βαράγγων. Βοήθεια! βοήθεια! Ἅγιε Γεώργιέ μου Θεοῦ!

Καὶ κτύπος κοπῶν ἠκούσθη.—Τραβηχθῆτε, τραβηχθῆτε, ἔκραξεν ὁ πλοίαρχος Κύριος. Κυ ἀμέσως ἐκράνη γλῶσσα πρὸς καὶ ἠνώτα βαρὺς κρότος κανονίου, ἠχήσας ἐκ τῆς Χρυσηδόνος εἰς τὴν Ἄκραν τοῦ Βυζαντίου.

—Εἰς τὰς λέμβους! εἰς τὰς λέμβους! ἐφώνησεν ὁ Ἰωάσαφ. Μὴ φοβοῦσαν.—Καὶ οἱ συνομόται ἔδραμον εἰς τὴν λέμβον [illegible] Τοῦρκοι ἐν καλλιτέρᾳ τάξει μαζόμενοι γείρα πρὸς [illegible] τεσσάρων ἀντιπάλων των ἀπεσύρετο. Εἰς [illegible] Βαράγγων ἐξηπτίδθη ἡμιδυνὴς ἐπὶ τῆς ἀκτῆς κτυπηθεῖς [illegible] ἐνῷ ἐπιβῆτο καὶ ἀπομιτήσῃ τοὺς φυγάδας. Ἐ[illegible] Βρετανὸς ἤρασε τὴν καταπεσοῦσαν ἐν τῇ [illegible] καὶ ἐπλησίασεν αὐτὴν εἰς σωρὸν ξηρῶν χόρ[illegible] ἀπαρὰ τὰ τεῖχη τοῦ φρουρίου ἐντὸς δὲ μιᾶς [illegible] ἐγένοντο συρφέκτα, καὶ αἱ δύο λέμβοι ἐ[illegible] ἐν χωρούσα πρὸς τὴν Χαλκηδόνα, ἡ [illegible] τὴν Κωνσταντινούπολιν.

—Πλεῦσον Κυρίε! ἐφώνησεν ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος. [illegible] τοὺς Τούρκους διότι οἱ ἄλλοι εἶναι ἀδύνατον νὰ μᾶς διαφύγουν! Ὁ πλοίαρχος ἔστρεψεν ἀμέσως τὴν πρῴρον κατ' αὐτόν, καὶ εἰκοσιτέσσαρες κώπαι διέσχιζον συγχρόνως τὴν θάλασσαν, ἐνῷ οἱ Ὀθωμανοὶ ἐκωπηλάτουν εἰς μάτην. Ἐπειδὴ δὲ πᾶσα ἀντίστασις κατέστη ἀνωφελής, ὑπετάγησαν εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ Γενουησίου κυβερνήτου.

—Καταδιώξατε τοὺς φυγάδας, εἶπεν ὁ Ἐδουάρδος ἐπιβὰς τῆς λέμβου μετὰ τῶν τριῶν ἀπιδῶν αὐτοῦ, διότι ἐσύνεμε ὅστις εἶχε πληγωθῆ ἦτο μόνον ζαλισμένος· Δὲν ἠμποροῦν νὰ μᾶς διαφύγουν.

Καὶ τῷ ὄντι αἱ ἐκτεθηλυμέναι γείρες καὶ καρδίαι τῶν εὐγενῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν ἴσχυον ν' ἀντιπαλαίσωσι πρὸς τοὺς ρωμαλέους βραχίονας καὶ τὴν γενναιότητα τῶν Ἄγγλων καὶ τῶν Βαράγγων πλὴν τούτου εἶχον μόνον τέσσαρας κώπας. Ἐλδὲ καὶ πολὺ ἠγωνίσθησαν νὰ σαθῶσι, ἠὲν ὅμως φθάσωσιν εἰς τὸ ἡμῶν διάστημα τὴ μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τοῦ Πύργου τοῦ Λεανδρου, οἱ καταδιώκοντες ἐπλησίασαν τὴν λέμβον των.

—Στραφῆτε κατ' ἐπάνω των! στρέψατε τὴν λέμβον κατ' ἐπάνω των! ἔκραξεν ὁ Ἰωάσαφ. Ἔμεσα ἐξ κατὰ τεσσάρων.

Οἱ συνομόται ἐστράφησαν καὶ αἱ λέμβοι ἐπλησίασαν ἀλλήλας· ἀλλ' ἡ θάλασσα ἦτο πολὺ τεταραγμένη· κτύποι κατεφέροντο ἑκατέρωθεν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἀμφότερα τὰ μέρη ἐκινδύνευσαν μᾶλλον ἔνεκα τῶν κωπάτων. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους διεφόρησε ὁ ὄρμος τῶν συνομοτῶν, καὶ ἐξέλιπε πᾶσα σωτηρία ἐλπίς

(Δίφτον ἡ συνέχεια).

ΕΚΔΟΣΙΣ "ΑΤΛΑΝΤΙΔΟΣ"

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΕΛΛΗΝΟ-ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ Π[illegible]
1912-1913

Εἰς τοὺς δύο τόμους τῆς ἱστορίας αὐτῆς [illegible] μεταξὺ τοῦ 1912 καὶ τοῦ 1913, τὸν δόξ[illegible] χρονῶν γεφυμένων ἐνέγραψαν εἰς [illegible] θρυλλοῦσαν Ἑλληνισμός. Ἐὰς τὰς [illegible] πόλεις, τοῦ Μακεδόνος, τῆς Σαλ[illegible] περγαμηνῆς τοῦ Σουλίου, τῆς Γ[illegible] φῶν προσθέτων τὰς χλωρὰς δ[illegible] νος, τοῦ Στρυμόνος, τῶν Γ[illegible]

Ὅλα τὰ μεγάλα γεγονό[illegible] ταστεγανῶν εἰς ἕνα μ[illegible] μονῶν τοῦ Βαλκανοπόλ[illegible] Λυκόβρυσι κρύνος ἔρευν[illegible] τὰς σελίδας τοῦ ἔργου [illegible]

Ἀναγνώσκοντες τ[illegible] ἐν μέσῳ τῆς μεγάλ[illegible] τῶν αἱ νίκαι τῶν [illegible] ἀναγνωρίσωμεν ἐκεῖ [illegible] τοῦ σταύρου μας [illegible] ἐρωνοφόρων [illegible] τῶν ἐπιβ[illegible] ἔμπρος [illegible] ὑπὸ τὴν [illegible] πρὸς [illegible] τὰ σκέ[illegible] πρὸς [illegible]

Ἐν [illegible] ἔκρυ[illegible] τὸν [illegible] ἀλλ[illegible] τὸν [illegible]

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΪΣΟΝ ΝΗΛ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

ΝΥ Ἐκδ. Ἀ.Ε. Σ. Δεκεμβρ. 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ἐν τοσούτῳ ὁ ρόχθος τῶν κωπῶν τοῦ Γενουηνσίου πλοίου ἐκφέτει βαρὺς ὑπόσυθεν αὐτῶν, καὶ ὡς κῦων θηρευτοὺς ὅρμα κατὰ τοῦ θύματος. Καὶ ὅτε ἔπεσεν εἰς τὴν λέμβον τῶν φεύγοντων ἡ ἀρπάγη τοῦ Γενουήσου, ἀπελπισθεὶς ἀνέκραξεν ὁ Δεόντιος.

—Ἀσφαλίσατε τὴν ζωήν μας καὶ παραδιδόμεθα.

—Δὲν ἀσφαλίζω τίποτε, εἶπεν ὁ Ἀκόλουθος, ἐκτὸς ἐὰν ὁ Καῖσαρ θέλῃ νὰ σᾶς εὐσπλαγχνισθῇ, ἀφοῦ ζητήσητε τὸ ἔλεος του.

—Παραδοθῆτε ἢ εὐθὺς σᾶς πυροβολοῦμεν, ἐκραξεν ὁ Κορέσσης.

Καὶ ὑπακούσαντες ἔντρομοι, ὠχροὶ καὶ ἐξουθενωμένοι διετάχθησαν νὰ πλησιάσωσιν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Κορέσση ὅπου ἀναβιβασθέντες εἰς κατάνυ τοῦ ἄλλου εὗρον τοὺς Τούρκους.

—Ὁ Θεὸς νὰ σ' εὐλογήσῃ Ἄρχον ἀκόλουθε! Ἐφέρθης λαμπρῶς καὶ γενναίως, εἶπεν ὁ Κορέσσης.

—Οἱ ἀνδρεῖοί μου Βάραγγοι ἐξεπλήρωσαν πιστῶς τὰ χρέη των. Ἀλλὰ προσῴκει πλοίαρχε. Ὁ αὐτοκράτωρ πρέπει νὰ μάθῃ ταχέως τὰ διατρέξαντα.

—Μετὰ ὀλίγας ἑβδομάδας φθάνομεν εἰς τοὺς κήπους τοῦ παλατίου. Εἴδες τὸ μετέωρον, Ἄρχον Ἀκόλουθε;

—Τρομερώτερον θέαμα δὲν εἶδα ποτέ μου· αὐτὸ μᾶς ἐπρόδωκε.

—Τὸ ἰσημέρανα· θὰ προμηνύῃ μεγάλης μεταβολάς.

—Ἔχεις δίκαιον τὸ ἐξέλαβα κατ' ἀρχὰς ὡς σημεῖον.

—Καὶ ἐγὼ ὁμοίως, εἶπεν ὁ πλοίαρχος. Ἀλλὰ... τί σημαίνει τοῦτο.

Κατὰ πρώτον ἠκούσθη σημαίνων κώδων, μετ' οὗ πολὺ ἄλλος, καὶ μετ' ὀλίγον ἄλλος. Καὶ μετὰ μακρὸν ἐφάνη ὅτι ὅλαι αἱ ἐκκλησίαι τῆς βασιλευούσης προσεκάλουν τοὺς πιστοὺς· φῶτα ἔλαμπον εἰς τὴν ἠῳράν, μακρὰ γραμμὴ λαμπάδων ἐσχηματίσθη, οἱ ἦχοι τῶν κωδώνων ἔπαυσαν, καὶ μελῳδικαὶ καὶ καθαραὶ φωναὶ μυρίων στομάτων ἀντήχησαν μέχρι τῶν κυμάτων ἀναβαζουσαι Κύριε ἐλέησον!

—Ἀπορεῖ ὡς φαίνεται εἶπεν ὁ Κορέσσης· ἐπεθύμουν νὰ ἴδωμεν παρόν. Ποῦ ἠ' ἀράξωμεν;

—Ὑπκάτω εἰς τοὺς κήπους τοῦ παλατίου, ἀπεκρίθη ὁ Ἀκόλουθος· ἔδγαλέ με ἐκεῖ, καὶ σοῦ στέλλω εὐθὺς τὰς διαταγὰς τοῦ Καίσαρος.

Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν πιραλίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Ἀφ' οὗ ὁ χρυσοὺς Κύριλλος ἐλυτρώθη ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Ὀθωμανῶν, πορεύθησε μετ' ἐκπλήξεως ὅτι ἀπεφύγεν ὁδὴν προδοσίας.—Ἀλλὰ τί ἠμπορεῖσα (μετεκρίθη ἐν τῷ πρὸς τὴν σύζυγον ἀπάφισίν μου), νὰ κάμω; δὲν ἐπρόσμενον διὰ νὰ γίνω μάρτυς.

—Οὔτ' ἐγὼ, ἀπεκρίθη ἡ σύζυγός του. Λοιπὸν ἐπαρέμεν ἡσυχα ἡσυχα εἰς τὴν καλύβην ὅπου ὁ γέρων Κοντάρης ἔζη νὰ κατοικῇ ἕως οὗ ἐφάνευαν τὸν νέον τοῦ [illegible] ἐρωμεν καταφύγιον, εἰμαι βεβαία.

—Λὲν ἠξέυρω, δὲν ἠξεύρω ψυχή μου, ἀπεκρίθη ὁ σύζυγος Νά· ἀδὺ μπορεῖ ἐγὼ τὰ χρήματα τὰ ἀσφαλῆ [illegible] ἐκεῖνος ὁ στρατιώτης. Ἂς ἔχῃ δόξαν ὁ Ἄγιος [illegible] δὲν τὰ εὕρῃκαν οἱ Τοῦρκοι. Ἡ συνείδησίς μου ὁμολ[illegible] πτει ὅτι τὸν ἐπρόδωκα ἢ ὅτι τοὐλάχιστον δὲν τὸν εἰδοποίησα θὰ γυρίσω ἀπίσω κατὰ τὴν Ἀδριανούπολιν, ἴσως τὸν ἀπαντήσω.

—Ἴσως ἀπαντήσῃς τὸν διάβολον, εἶπεν ἀπελπίσας ἡ γυνή. Ἔλα ἐδῶ, ἔλα ἐδῶ. Ἔνας φρόνιμος ἄνθρωπος, Κύριλλέ μου, κάμνει μίαν φορὰν ὅτι ἐκάμαμεν ἀφοῦ μόνον ὁ τρελλὸς τὸ κάμνει καὶ δευτέραν.

—Ὄχι, ὄχι θὰ ὑπάγω. Νά, ἰδοὺ τὰ χρήματα. Δὲν θέλω νὰ εἶμαι προδότης· θὰ ὑπάγω.

Καὶ ἐναντίον τῶν παρακλήσεων, τῶν δακρύων, τῶν ἀπειλῶν καὶ τῶν γλυκασμῶν τῆς συζύγου του, ὁ Κύριλλος ἐξῆλθεν οὔσης τῆς νυκτὸς ἰσονὺξ ἀποφασισμένης. Ἀνεχώρησε δὲ ἔχων ἐλαφρὰν τὴν συνείδησιν ὡς μέλλων νὰ προσφέρῃ μεγάλην ἀμοιβὴν εἰς τὸν εὐεργέτην αὐτοῦ διὰ τὴν προτέραν ἄτιμον διαγωγήν του. Πλὴν τὸ λυκαυγὲς ἔφθασεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπεχώρησεν ἐξ προοιμίων τῇ ὁδῷ ἄλσος ἵνα σκεφθῇ περὶ τῆς μελλούσης διαγωγῆς αὐτοῦ, περὶ τοῦ κινδύνου ὃν ἔτρεχεν ἐπιστρέφων εἰς τὴν πόλιν, ἐὰν ὁ Κοντάρης θὰ ἐπέστρεφε ἀν τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, καὶ περὶ ἄλλων ὁμοίων ἀντικειμένων.

—Ὕστερον ἀπὸ ὅλα, εἶπε καθ' ἑαυτόν. Ἴσως ἔπρεπε ν' ἀκούσω τὴν συμβουλὴν τῆς γυναικός μου! Καὶ ὅμως, ποῖος πάλιν μὲ βάζει νὰ ἔμβω εἰς τὴν πόλιν. Ἐνόσῳ εἶμαι ἔξω εἶμαι ἀρκετὰ ἀσφαλής. Ἀλλ' εἶθε νὰ κάμω κάτι τι δι' ἐκεῖνον τὸν στρατιώτην.

Ἐνῷ δὲ ἀνεπόλει ταῦτα, εἶδεν τὴν προσοχήν αὐτοῦ ἐπάνω ὅμως, ὁπόταν ἀναχωρήσαντες ἐκ τῆς πόλεως διηυθύνοντο πρὸς τὸν λόφον ἔνθα αὐτὸς ἐκάθητο. Κατεπεδιοκαλύπτετο νὰ διωρίνῃ τόσον μακρὰν τινὰ τῶν ἱππέων, προηρθάνθη, καὶ αὐτὸς ἀγνοῶν διατί, ὅτι ὁ Κοντάρης ἦτο μεταξὺ αὐτῶν ἀναλογίσας δὲ ὅτι ἰκανοὶ ἐξ αὐτῶν τοὐλάχιστον ἦσαν Ἕλληνες, ἐξῆλθε πρὸς τὴν ὁδὸν οὕτως ὥστε νὰ τοὺς ἴδῃ διερχομένους. Ἐνῷ δὲ ἀπλησίαζον, ἐβεβαιώθη ὅτι εἰς ἐξ αὐτῶν ἦν ὁ Βάραγγος τὸν ὁποῖον ἀφήγηται εἰς Ἀθρανούπολιν, καὶ παρευθὺς ἀπεφάσισε νὰ ἀναγγείλῃ πρὸς αὐτὸν τὰ διατρέξαντα. Οἱ δὲ ἄλλοι, ἄγνωστοι ἐντελῶς εἰς τὸν Κύριλλον, ἦσαν (περιττὸν σχεδὸν νὰ τὸ εἴπωμεν) ἡ Εὐφρασία, ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς, ὁ Μπούρστος καὶ ὁ Στέφανος, ὅστις ἔφερε χριστιανοῦ χωρικοῦ ἐνδυμασίαν.

—Εὐγενέστατε ἄρχον, εἶπεν ὁ Κύριλλος ἀποτεινόμενος εἰς τὸν Κοντάρην, μοῦ δίδεις τὴν ἄδειαν νὰ σοῦ ἀμιλήσω μίαν στιγμὴν κατὰ μόνας;

—Μὴν ἀργοσφῇς καλὲ ἄνθρωπε, καιρὸν νὰ χάνομεν δὲν ἔχομεν. Λοιπὸν προχώρησε καὶ σὲ προφθάνω.

—Μάθε, εὐγενέστατε, ὅτι ὅταν χθὲς τὸ βράδυ μὲ ἐξεπροβόδισες ἔβαλα τὰ δυνατά μου καὶ ἔτρεξα εἰς τὴν καλύβην μου. Ὅταν ἔφθασα εὑρέθην ὅτι ἐξ αἰτίας τοῦ κατηραμένου ἀλόγου σου, οἱ Τοῦρκοι ἔβαλαν φωτιὰν εἰς αὐτὴν καὶ ἐπρόσμεναν νὰ μὲ πιάσουν. Ὁ Θεὸς τὸ ἠξεύρει πῶς ἐγλύτωσα τὴν ζωήν μου. Μ' ἐπῆρεν, ὅ,τι εἶχα, ἄλα τὰ χρήματά μου, καὶ τὸ γράμμα τῆς ἐνδοξότητός σου. Τὸ ἄνοιξαν οἱ σκύλοι τὸ ἐδιάβασαν ὕστερα ὁ ἀρχηγὸς ἔστειλε δύο ἢ τρεῖς γενιτσάρους εἰς τὴν καλύβην διὰ τὴν ἀποίαν ἔγραφες, καὶ φοβοῦμαι ὅτι τοὺς ἔστειλεν ὄχι μὲ καλὸν σκοπόν.

—Ὁ Θεὸς νὰ μὲ βοηθήσῃ! ἐκραξεν ὁ Βάραγγος. Λοιπὸν, ἐγὼ νὰ σοῦ εἴπω μίαν λέξιν. Καὶ δηγηθεὶς τὸ συμβὰν εἰς τὸν Μπούρστον ἠρώτησε.—Τί νὰ κάμωμεν τώρα;

—Λὲν ἠμπορεῦμεν ν' ἀφήσωμεν τὴν κυρίαν Χονιάτου καὶ τὴν θυγατέρα της, οὔτε νὰ ὀλιγοστεύσωμεν τὸν ἀριθμόν μας χωριζόμενοι ἀπ' αὐτοὺς πρέπει ν' προχωρήσουν μαζί μου, διότι φοβοῦμαι τὰ χειρότερα ἐὰν μάθουν τὴν ἀλήθειαν.

(Λείπει ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΪΣΟΝ ΝΗΛ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

ΝΥ Ἐκδ. Ἀ.Ε. Σ. Δεκεμβρ. 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Δραμὼν λοιπὸν καὶ πλησιάσας εἰς τὴν συνοδείαν, ἀνέφερε τὰ συμβάντα καὶ δικαίωσε τοὺς φόβους του.

—Ω! ἂς σώσωμεν τὴν ταλαίπωρον κόρην καὶ τὴν μητέρα της ἐὰν ἠμπορεῖτε, ἐκραξεν ἡ Σύφραστα.

—Ἔχομεν ἀρκετὴν ἀνάγκην νὰ τρέχωμεν ἐμπρός, καὶ τὸ νέον τοῦτο περιστατικὸν μᾶς βιάζει νὰ τρέχωμεν περισσότερον εἶπεν ὁ Ἔξαρχος.

—Ἐμπρὸς λοιπὸν διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἅγ. Γεωργίου, ἀφώνησεν ὁ Κοντάρης· εἶμεθα σύ, Ἄρχον, ἐγώ, ὁ Στέφανος καὶ ὁ λοχαγός, τοῦ ὁποίου ὁ βραχίων ἀξίζει τέσσαρας Τούρκους. Ἂς μὴ χάνωμεν καιρόν!

Ἐνῷ ἔλεγε ταῦτα ὁ Κοντάρης, οἱ Τοῦρκοι, χωρὶς ποσῶς νὰ βιάζονται, ἀνεχώρουν ἐκ τοῦ Μπουγιράς, μετὰ τὴν νυκτερινὴν ἀνάπαυσιν, ὅπως εἶχε διατάξει ὁ ἀρχηγός των. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ μὲν ἐπροχώρουν βραδέως, οἱ δὲ περὶ τὸν λοχαγὸν ἔσπευδον δρομαῖοι, οὐδὲν παρόδοξον ἐὰν οὗτοι ἐπροχώρησαν πολὺ πλειότερον, καὶ ἀνεφάνησαν εἰς τὸν λόφον ἐγκαίρως, ὥστε νὰ καταπαύσωσι τὰς βασάνους τῆς Εὐδοκίας.

Ὅταν ἐφθασαν εἰς τὸ ὕψωμα, ὁ Κοντάρης ὅστις ἐπροχώρει πρὸ τῶν λοιπῶν, θεὶς τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀνεκραξεν:

—Ἀ! τί τρέχει αὐτοῦ; Καὶ ἔσυρε τὸ ξίφος, τὸ μόνον ὅπλον του, καὶ ἀκατάσχετος ἔδραμε κάτω τοῦ λόφου.

—Πρέπει νὰ βοηθήσωμεν, εἶπεν ὁ Μπούρστος, ἢ ἄλλως εἶναι χαμένος· εἶναι ἐξ ἢ ὀκτὼ Τοῦρκοι. Κυρίαι, προχωρήσατε ὅσον ταχύτερον ἠμπορεῖτε, καὶ μὴν ἔχετε φόβον. Τώρα, ἔξαρχε, Στέφανε, ἐμπρός! Καὶ συγχρόνως κατέθησαν καὶ οἱ τρεῖς.

Κατεβαίνοντες δὲ πρὸς τὴν μικρὰν κοιλάδα δὲν ἔβλεπον πλέον τοὺς ἐναντίους, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον εἶδον κάποιος τὰ γενόμενα. Ἡ Εὐδοκία ἔκειτο κατὰ γῆς διδόντων ὁ Βούλη ἐκαπτεν ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐφαίνετο προσέχων μερικὰς εἰς ἃς τὸ ἔλεγεν ἡ Εὐδοκία. Οἱ δὲ λοιποὶ Τοῦρκοι, ἀπεσταντες ἐπίσης ἵστατο κύκλῳ καὶ ἐκρότουν τὰς ἥνας τῶν ἵππων αὐτῶν καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ των δύο δὲ ἐφύλαττον ἐπάνω τὸν ἱερέα Δημήτριον. Ὁ Κοντάρης καὶ οἱ συντρόφοι αὐτοῦ δὲν ἀπεύχον οὐδ' ἐκάτον ὀργυιὰς ὅτε παρετηρήθησαν ὑπὸ πρώτων. Οἱ Τοῦρκοι συνεταράχθησαν ν' ἀνεδόθη εἰς τοὺς ἵππους; ν' ἀνεστεῶθοι; νὰ μείνουν; Ἐξ ἀφαίρετα ἀ Βάραγγοι εἰφέθησαν ἐν μέσῳ αὐτῶν. Ὁ Βάραγ προστρεπε τοὺς συντρόφους του νὰ πράξωσι τὸ χρέος τοῦ ἐν τὸν λόγον αὐτοῦ διέκοψε διὰ πάντος τὸ μακρὸν ξίφος. Οἱ Γενίτσαροι κατέφερον δύο ἢ τρεῖς [illegible], ἀλλ' ὁ θάνατος τοῦ ἀρχηγοῦ των καὶ τὸ αἰφνίδιον τῆς προσβολῆς ἀπόκεκρουσε τὸ θάρρος των· ὅθεν ἐντὸς μόλις [illegible] ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, ἀφέτες εἰς τὴν θέσιν [illegible] δύο ἐκ τῶν συντρόφων αὐτῶν.

Ἐνῷ δὲ ἐκεῖν Μπούρστος καὶ ὁ Νικήτας Χονιάτης ἐπέστρεφον [illegible] πρὸς τοὺς φίλους των τὴν χαροποιὰν εἴδησιν [illegible] ἀπαλλαγὴν ἐκ τοῦ κινδύνου, ὁ δὲ Στέφανος ἐλάμβανε [illegible] ἐνετο πληροφορίας ἐκ τῶν συσσωρευθέντων [illegible] ὁ Κοντάρης πεζεύσας καὶ γονυκλίσας παρὰ τὴν [illegible] ἐρώτα ἀπὸ τὴν αὐτὴν περὶ τῶν συμβάντων, ἀλλ' [illegible] ἐμβιμένη ἐπὸ τὴν ὀδύνης καὶ τοῦ τρόμου [illegible] ἠδύνατο νὰ προφέρῃ ἀλέγας λέξεις· ὁ δὲ ἱερεὺς [illegible] πρώτον ἀπόσπεισεν ἕνα τῶν παρεστώτων εἰς [illegible] τῆς μητρὸς τῆς Εὐδοκίας, διηγήθη τὰ πάντα.—Υἱέ μου, εἶπεν, ἡ νυμφία σου εἶναι ἠρωΐς· δὲν ἀγάπα αὐτὴν κατὰ τὴν ἀξίαν τῆς καὶ θέλεις τὴν κατασταθῇ ἀληθῶς εὐτυχῆ.

—Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, πάτερ μου, θὰ τὴν ἀγαπῶ βαθύτατα καὶ τρυφερώτατα. Ἀλλὰ τί πρέπει νὰ κάμωμεν τώρα; Νὰ τὴν ἀφήσω ἐδῶ εἶναι ἀδύνατον οἱ σύντροφοί μου τοὺς ὁποίους μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐλύτρωσα, ζηταῦνον σπεύδοντες εἰς Κωνσταντινούπολιν δὲν εἶναι καλλίτερον νὰ κάμωμεν ὅλοι μαζὶ ταξείδιον; Ἀλλὰ τοῦτο πρέπει νὰ γίνῃ μυστικῶς, διότι χωρὶς ἀμφιβολίαν θὰ μᾶς κυνηγήσουν.

—Μετάφερέ την κατὰ πρώτον εἰς τὴν καλύβην τῆς μητρός της, ἀπεκρίθη ὁ παπᾶ-Δημήτριος· ἐκεῖ θὰ τὴν ἐπισκεφθῶ, διότι ἔχω μικρὰν ἰδέαν ἰατρικῆς, καὶ σὺ καθ' ὁδὸν μοῦ λέγεις τί συνέβη. Παρακάτησε ὅλους τοὺς συντρόφους σου νὰ ὑπάγουν ἐκεῖ, τὰ ἄλογά σας ἔχουν ἀνάγκην ὀλίγης ἀναπαύσεως καὶ τροφῆς, καὶ ὁ καιρὸς δὲν θὰ ἐξοδευθῇ ἀνωφελῶς.

Ἡ συμβουλὴ τοῦ ἱερέως ἐγένετο δεκτή. Ὁ Κοντάρης λαβὼν τὴν Εὐδοκίαν εἰς τὰς ἀγκάλας του ὡς βρέφος, καὶ μεταφέρας αὐτὴν εἰς τὴν καλύβην τῆς μητρός της, τὴν ἀπέθηκεν ἡσύχως εἰς τὴν κλίνην της, καὶ ἀφοῦ ἔδωκεν εἰς τὴν φιλόστοργον μέριμναν τοῦ ἱερέως καὶ τῆς μητρός της, τὴν ὁποίαν ἀπήντησεν παρὰ τὴν θύραν τῆς καλύβης σχεδὸν παράφρονα.

—Μπούρστε, εἶπεν ὁ Κοντάρης, εἶμαι τῆς γνώμης νὰ διευθυνθῶμεν πρὸς τὴν Βίζυ. Δὲν ἔχω ἀμφιβολίαν ὅτι αὐτὴν τὴν ὥραν οἱ Γενίτσαροι τρέχουν κατόπιν μας ἴσως καλὸν εἶναι νὰ τοὺς ἀφήσωμεν νὰ τρέξουν ἐμπρὸς διὰ μίαν ὥραν εἰς τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον συμπεραίνουν ὅτι ἀκολουθοῦμεν καὶ ἡμεῖς.

—Ἡ Βίζυ εἶναι πλησιεστέρα τῆς Σηλύβρίας καὶ αὐτῆς τῆς Τσορλοῦ, εἶπεν ὁ λοχαγός· ὁ δρόμος ὅμως ὁ ὑποκάτω τῶν Βαλκανίων εἶναι τρομερός.

—Ἴσως εἶναι καλλίτερα, ἀπεκρίθη ὁ Κοντάρης. Ὁποιοδήποτε ὅμως δὲν πρέπει ν' ἀργοκρήσωμεν ἐδῶ. Ἂς δώσωμεν εἰς τὴν Εὐδοκίαν μου μισὴν ὥραν, ὅσην ἔχουν ἀνάγκην καὶ οἱ ἵπποι μας, καὶ τότε πρέπει νὰ εἶναι ἑτοίμη διότι διὰ κάθε ἐνδεχόμενον εἶναι προτιμότερον νὰ τὴν λάβωμεν μαζί μας.

—Καὶ τότε ἠμπορεῖ νὰ ὑπάγῃ, υἱέ μου, ἐπρόσθεσεν ὁ ἱερεύς· εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον ἐνῷ ὡμίλει ὁ Κοντάρης, καὶ νὰ εἶναι ἀσφαλής. Κ' ἐγὼ θὰ ἔλθω μαζί σας, ἐπειδὴ ἂν καὶ ποτὲ δὲν θ' ἀφήσω τὸ ποιμνίον μου, σταχέομαι ὅτι πρὸς σωτηρίαν των καὶ πρὸς ἀσφάλειάν μου χρειαστῶ νὰ ὑπαχρήσω διὰ μερικὰς καιρὸν τοὺς ἀμοιβόρους τούτους Τούρκους.

—Ἔλα μαζί μας πάτερ, εἶπεν ἡ Εὐφραστία, ἔχομεν ἀνάγκην τὸν εὐχῶν ἴσως δὲ καὶ τῶν συμβουλῶν σου. Ἀλλὰ... ὄς μὴ χάνομεν καιρὸν ἀνωφελῶς.

—Λὲν θὰ χάσωμεν κόρη μου ἀπεκρίθη ὁ ἱερεύς. Πηγαίνω ἐσθῆς νὰ ζητήσω ἵππον διὰ τὸν ἑαυτόν μου, καὶ μετ' ὀλίγον εἰμεθα ἕτοιμοι. Ὁ Θεὸς καὶ ἡ Παναγία νὰ μὰς προστατεύσουν διότι εἴμεθα ἐξ ἐκείνων οἵτινες πάσχουν διὰ τὴν ἀγάπην τῆς δικαιοσύνης.

Ἐν τούτοις ὁ δεσποσφόλαξ κατὰ τὴν σινῆθη ὥραν ἐπεσκέφθη τὴν φυλακὴν τοῦ λοχαγοῦ καὶ τοῦ Χονιάτου κομίζων καὶ τὸ πρόγευμά των. Εἰσελθὼν δὲ καὶ ἀφήσας αὐτὸ κατὰ γῆς εἶπεν.

—Ἔ, Βάραγγε! αὐτὸ εἶναι τὸ τελευταῖον φαγητόν σου, ἐπειδὴ ὁ Σαπεκτάνος... Ἀλλά, τί τρέχει; τί σημαίνει τοῦτο;

—Ἔτρεξεν εἰς τὰς κλίνας καὶ εὗρεν αὐτὰς κενὰς ἀνέκραξε:

(Λείπει ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΪΣΩΝ ΝΗΑ,

Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

Κ.Κ. Ἀριθμὸς 37 Ἔτος Δ' 9 Ἰουλίου 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Μὰ τὸν προφήτην! Διάβολοι ἦσαν καὶ ἀνελήφθησαν. Ὁ Ἄλλὰχ νὰ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τὰς μαγείας! Οὔτε τρώπαν βλέπω ἱκανὴν νὰ χωρέσῃ πανταχόν· Αἱ κλεδιαὶ εἶναι ἐναλλὰξ ἀβίαστοι.—Καὶ ἀφ' οὗ ἐξήτασε λεπτομερῶς καὶ θύραν καὶ παράθυρον καὶ ὀροφήν, ἀπῆλθε τὴν κεφαλὴν ἔχων κακκυψαν πρὸς τὸν ὀρχηγὸν τῆς φυλακῆς ἵνα ἀναγγείλῃ τὸ συμβάν. Ἦτο δὲ οὗτος ὁ στρατιωτικὸς τὸν ὁποῖον ὁ Στέφανος ἠθέλησε νὰ ἐρωσβάλῃ τὴν παρελθοῦσαν νύκτα.

—Ἐδραπέτευσαν, λέγεις, καὶ δὲν ἔσπασαν οὔτε θύραν οὔτε παράθυρον; Τί ἀνοησίας μοῦ λέγεις; ταῦτα μορφολογήματα δὲν περνῶν σήμερον. Φώναξε δύο ἢ τρεῖς ἄλλους φύλακας, διὰ νὰ ἐξετάσωμεν μαζὶ τὴν ὑπόθεσιν. Μὰ τὸν προφήτην! ἡ κεφαλή σου τρέχει κίνδυνον ἂν ὁ Σουλτάνος τὸ μάθῃ.

Μεταβάντες δὲ εἰς τὴν φυλακὴν εὗρον τὴν θύραν αὐτῆς ἀνοικτήν, διότι ὁ δεσμοφύλαξ ἀπὸ τὴν παρελθοῦσαν τοῦ καταδὸς ὀρμαίως ἀφῆκε τὴν κλεῖδα ἐπὶ τῆς θύρας.

—Εἶσαι βέβαιος, ἠρώτησεν ἐντάνει ὁ ἀξιωματικός, ὅτι οἱ Ναζωραῖοι δὲν εἶχαν χρυσᾶ κλειδιὰ διὰ νὰ δραπετεύσουν ὅταν ἤλθες νὰ σοῦ ὁμιλήσῃς;

—Μὰ τὸν Προφήτην! εἶπεν ὁ δεσμοφύλαξ.

—Ἠξεύρω ὅτι δὲν ἠμποροῦν νὰ δραπετεύσουν ἀπὸ τὸ κρούριον, εἶπεν ὁ ἀξιωματικός, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ὀλιγοστεύει τὴν ἰσχύν σου. Θὰ σὲ πληρώσῃς πολὺ ἀκριβά, ἐὰν...

—Κύπαξε, ὀδὰ, ἔκραξεν ἕτερος στρατιώτης. Τί σημαίνει τοῦτο εἰς τὸ πάτωμα; Μὰ τὸν Μωάμεθ! ἑκατοσεύσαν καταπακτήν, προσέθετο ἀνασύρων τὴν σανίδα μετά τινος δυσκολίας.

—Γρήγορα! γρήγορα! εἰς τὴν κάτω φυλακήν! ἔκραξεν ὁ ὀρχηγός.

Καὶ καταβάντες εὗρον τὸν θάλαμον ὁμοίως κενὸν καὶ παρετήρησαν ὅτι οἱ δραπετεύσαντες εἶχον μεταχειρισθῆ τὸν αὐτὸν ὡς καὶ ἐπάνω τρόπον.

—Τώρα καταλαμβάνω! ἔκραξεν ὁ δεσμοφύλαξ· τὴν περασμένην νύκτα ἐφώναζαν καὶ ἐγόγγυζαν αἱ γυναῖκες διότι καθὼς ἔλεγαν, κάποιος ἦρχετο ἀπὸ ἐπάνω καὶ ἐνόμισα...

—Αἱ γυναῖκες! Μὰ τὴν Μαύρην Πέτραν, εἰμεθα ὀλοχαμένοι, ἐὰν συνέβη τι καὶ εἰς τὰς γυναῖκας, ἀνέκραξεν ὁ ἀξιωματικός.—Καὶ δραμόντες εἰς τὸ δωμάτιον ἔνθα ἦσαν κεκλεισμένα, εὗρον καὶ αὐτὸ κενόν, ἰδὸν τὴν καταπακτὴν ἀνοικτὴν, καὶ ἤκουσαν τὸν ὀρχῆν τοῦ ποταμοῦ.

Ταὐτοχρόνως δὲ ἤρξατο νὰ διαδίδεται ταραχὴ ἐν τῷ φρουρίῳ, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀνεκαλύφθη, ὅτι συνένοχος ἦ συμμορία εἰσήγαγον λέμβον διὰ τοῦ πυλῶνος ποταμοῦ. Καὶ ἐξελθόντες μὲν ἔρευναν πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ συμβάντος ἀλλ' ἐπὶ μάτην. Πᾶς ὅστις ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ περιπλακῇ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, κατεῖχετο ὑπὸ φοβοτάτου φόβου περὶ τὴν προσωπικήν αὐτοῦ ἀσφάλειαν διότι ὁ Μωάμεθ εἶχεν ἐκφοβίσῃ τὸν ἑκατόν νὰ ἐξετάσῃ αὐτοπροσώπως τὴν Μαύρην Πέτραν [illegible] ἐκείνην καὶ συλλάβει μεγίστην ἰδέαν περὶ τῆς [illegible] Εὐφροσύνης Χοντάτου, ἐξ ὅσων διηγήθη ὁ σύ[illegible] ἀξιωματικός. Ἡ ταραχὴ ἐφθασεν εἰς ἄκρον [illegible] μάλιστα ἦλθον οἱ Γενίτσαροι οἱ συλλαβόντες τὸν [illegible] τὴν προτροπάν, καὶ τὰ πράγματα ἐφάνησαν κακοφαίνοντα. Ὁπόσον ἦτο τὸ σχέδιον τῆς δραπετεύσεως μόνος ὁ Θεὸς ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ· ἐὰν ἐξεμβεν ἐκ τῆς ἐξομολογήσεως τῆς Εὐδοκίας Τομάτη· ἀλλὰ ἡ δραπέτευσις αὕτη ἦτο βεβαία, καὶ μικρὰ τὰς ἔρευνα ὡδήγησε τοὺς ἀξιωματικοὺς εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ φυγάδες ἔλαβον τὴν πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁδόν. Πρὸς τούτοις ὁ φύλαξ τῆς πύλης τῆς πόλεως εἶπεν ὅτι [illegible] ὡς ἠνοίχθησαν αἱ πύλαι, ἔφυγον Ἕλληνες ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐβάδισαν τοσοῦτον ταχέως [illegible] διήγειραν τὴν προσοχήν του.

Δὲν ἔμενε πλέον ἄλλο εἶδος κατηδίωξις καὶ ἐὰν μὲν ἐπετύγχανεν ἤθελε βεβαίως [illegible] τὸν Σουλτάνον ἐὰν δὲ ἐγίνετο μετὰ δραστηριότητος ἤθελε μετρίσῃ τὴν ὀργήν του. Ὅθεν ἐντὸς ἡμισείας ἄρας ἀπὸ τῆς πρώτης ἀνακαλύψεως, ἑκατὸν Γενίτσαροι ἐτρεχον πρὸς τὸ Μπουργκάς. Ὀλιγοπόροι τινὲς τοῦς ἐβεβαίωσαν ὅτι ἔρχονται καὶ ἐὰν τις ἐκ περιφήμης ἠδύνατο νὰ παρακινήσῃ ἀλλάκηρον τὴν περιοχὴν, ἤθελεν ἴδῃ ὅτι οἱ Γενίτσαροι, καθ' ὃν ὅρον εἰσήρχοντο εἰς Ἐσκὶ Μπαμπᾶ, ὁ ἱερεὺς Δημήτριος, ὁ Ἔσαρχος μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτῆς, ὁ Βαραγγοι, ἡ Εὐδοκία καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς, ὅλοι ἐννέα, μμαρμνοντο ἐκ τῆς καλύβης τὴν ὁποίαν πολλάκις ἀνθρέαμεν.

Ἐν τούτοις ἀποφασίσας νὰ μὴ ἀφῆσῃ οὐδὲν ἀνερεύνητον πρὸς εὕρεσιν τῆς ἀληθείας, ὁ ἀξιωματικὸς τῆς φρουρᾶς ἀπεφάσισε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Ἐμμανουὴλ Χρυσολωρᾶν. Ὁ εὐγενὴς οὗτος εἶχε χωρισθῆ ἀπὸ τῶν ἀντοφῶν αὐτοῦ τὴν προτραπίαν νύκτα, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ χαλαρωθῇ ἐπιπολάστερον ἡ πρὸς τὸν Καίσαρα πίστις αὐτοῦ, καὶ νὰ καταρθωθῇ ἡ μετάβασις του εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει φατριαστῶν. Ἕνεκα τούτου εἶχε τοποθετηθῆ εἰς πολυτελῆς παρεσκευασμένον δῶμα, ὅσον σχεδὸν καὶ τοῦ Σουλτάνου. Τὰ παραπετάσματα, ἦσαν μεταξωτὰ καὶ μαργαριταοέντηρα, αἱ ἕδραι καὶ αἱ κλίναι ἐξ ἐβένου καὶ ὀστέων ἐλεφαντίνων, αἱ ἑστίαι εἶχον ἀγγυροῦς πυροστάτας, καὶ πολυπλάστατοι πολυέλαιοι ἐκρέμαντο ἀπὸ τῆς ὀροφῆς· Πολυτελῆ φαγητὰ καὶ οἶνοι πολλοὶ ἐδίδοντο εἰς τὸν αἰχμάλωτον, ὅστις εἰδοποιηθεὶς ὅτι ἔμελλε τὴν ἐπιοῦσαν νὰ παραστῇ ἐνώπιον τοῦ Σουλτάνου, ἠρωτήθη κατὰ ποίαν ὥραν ἐπεθύμει ν' ἀποσυρθῇ πρὸς ἀνάπαυσιν. Δύο δοῦλοι παρέστησαν ὑπηρετοῦντες αὐτὸν εἰς τὸν κοιτῶνα, πολυτελῆς περιεσκευασμένον ὡς καὶ οἱ λοιποὶ θάλαμοι. Ὁ δὲ Χρυσολωρᾶς ἀπαπάμενος αὐτοὺς ἔμεινε μόνος ἵνα μελετήσῃ ἡσύχως τὴν ἀγέλαιστον ταύτην τῆς τύχης μεταβολὴν, καὶ ἵνα προσευχηθῇ ἅπαξ ἐπιτεύξεως τῆς δυσκόλου ἀποπειρας τῶν συναιχμαλώτων αὐτοῦ, καὶ πρὸ πάντων ἅπαξ τῆς σωτηρίας τῆς Εὐφροσύνης.

Ἐκοιμᾶτο ἐλεάτι περὶ τὴν πρωΐαν, διότι ὁ κόπος τῆς παρελθούσης νυκτὸς τὸν εἶχε σχεδὸν καταβάλει ὥστε ἠρυσάθη ἐλαφρὸν ἀτύπημα ἐπὶ τῆς θύρας καὶ φωνὴ ἐξαιτουμένη ἄδειαν εἰσόδου. Μετ' οὐ πολὺ ὁ ἀξιωματικὸς τῆς φρουρᾶς ἐπελθὼν:

—Ἐλπίζω εἶπεν, ὅτι θὰ μὲ συγχωρήσῃς εὐγενέστατε, διότι ἐτάραξα οὕτω τὸν προσῶν ἔπνον σου· ἀλλὰ περιστατικόν τι συμβὰν πρὸ μικροῦ μὲ δικαιολογεῖ.

—Τί συνέβη; ἠρώτησεν ὁ Χρυσολωρᾶς μετὰ σπουδῆς ὑπολαβὼν ἐσθῆς τὴν ἄωρον ἐπίσκεψιν ὡς συγγενεύσαν μετὰ τοῦ ἐπιτεύγματος ἐξ οὗ ἀπεχωρίσθη ἀδυσίως.

Λυπούμαι φανταράν σου, εὐγενέστατε, εἶπεν ὁ Τοῦρκος προσχεδιάσας τὴν ἀπάντησιν, ὅτι αἱ σύντροφοί σου ὑπῆρξαν ἔνοχοι τὴν περασμένην νύκτα ὡς προσκαθήσαντες ἀνόμως νὰ δραπετεύσωσι καὶ ἐδοηθήθησαν ἀπὸ τινα ἢ ἀπὸ τινος ἔξωθεν. Καὶ αὐτοὶ μὲν εὑρίσκονται ὑπὸ κράτησιν, ἀλλ' οἱ συνένοχοι ἐδραπέτευσαν.

—Καλὰ κύριε, εἶπεν ὁ Ἐμμανουὴλ.

(Λείπει ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΪΣΩΝ ΝΗΑ,

Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

Κ.Κ. Ἀριθμὸς 38 Ἔτος Δ' 10 Ἰουλίου 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Ματαίως προσεκάθησα νὰ ἐξιχνιάσω ἀπὸ τοὺς αἰχμαλώτους ποίος ἄρα τε ἦτον ὁ ἄγνωστος συνένοχος. Φοβοῦμαι μήπως ἦτο ἀξιωματικός τις, καὶ ἀναπόφευκτον νὰ μάθῃ τὸ ὄνομά του. Τοὺς ἐρωτήσασα ὅτι τὸ μόνον μέσον τοῦ νὰ ἐντροσωσι τὴν κεφαλὴν των εἶναι νὰ εἴπωσιν ὅ,τι ἠξεύρουν.

—Καλὰ κύριε, ἐπανέλαβεν ὁ Χρυσολωρᾶς.

—Μὲ λύπην μου ὅμως σοῦ λέγω, ὅτι δὲν κατεπείσθησαν. Ἐπιτρέπεσθε λοιπὸν ὅτι, ἐπειδὴ ἀναμφιβόλως ἐπιθυμεῖς τὸ καλόν των, καὶ πιθανὸς γνωρίζεις τὰ σχέδιά των, ἠμπορεῖς νὰ φανῇς πολὺ χρήσιμος εἰς αὐτοὺς, ἐὰν μοῦ εἴπῃς τὸ ὄνομα τοῦ τολμητίου συνενόχου των· καὶ τότε ἴσως γίνῃ αἴτιος τῆς σωτηρίας των.

—Καὶ ἐὰν ἠδυνάμην, ἀπεκρίθη, νὰ γίνω ἔνοχος τοιαύτης αἰσχρᾶς ἀγνωμοσύνης, δὲν θὰ τὸ ἔκαμνα. Ἀλλ' βεβαιῶ ὅμως ὅτι δὲν γνωρίζω ποῖος τοὺς ἐβοήθησεν. Ἠξεύρω ὅτι εἶχον κατὰ νοῦν νὰ δραπετεύσωσι, καὶ ἤλπιζε ὅτι θὰ ἐπετύγχανον γενηθέντα τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου.

—Λοιπὸν ἠμπορῶ νὰ εἴπω εἰς τὸν Σουλτάνον ὅτι δὲν γνωρίζεις τίποτε.

—Δὲν στέλλω ἐγὼ εἰς τὸν Σουλτάνον εἴδησιν· ἀλλ' ὅ,τι σοῦ εἶπα εἶναι βεβαίως εἰς τὴν ἐξουσίαν σου νὰ τὸ μεταχειρισθῇς ὅπως κρίνεις εὔλογον.

Τὴν ἰδίαν στιγμὴν εἰσῆλθεν ἄλλος ἀξιωματικὸς φέρων τὴν ἄδειαν, ὅτι ὁ Σουλτάνος ἐπληροφορήθη περὶ τῆς δραπετεύσεως τῆς κόρης καὶ τῶν λοιπῶν αἰχμαλώτων.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς ματαίως προσεκάθει νὰ τὸν ἀποστομώσῃ, λέγων.—Σιωπή, σιωπή!

—Ἐδραπέτευσαν; ἠρώτησεν ὁ Χρυσολωρᾶς.

—Ἐ; πῶς; ἂν ἐδραπέτευσαν; Ὅλον τὸ φρούριον τὸ ἠξεύρει.

—Εἶναι λοιπὸν ἀνωφελὲς νὰ τὸ ἀρνηθῶμεν πλέον ἀλλὰ τί λέγει ὁ Σουλτάνος; ἠρώτησεν ὁ ἀξιωματικός.

—Ποτὲ δὲν τὸν εἶδα τόσον ταραγμένον. Πρέπει νὰ ὑπάγῃς εὐθὺς πρὸς αὐτόν.

Ὁ Ἄλλὰχ νὰ μὲ φυλάξῃ ἀνεφώνησε περίλυπος ἐνῷ ἀνεχώρει σπεύδων πρὸς τὰ δώματα τοῦ Σουλτάνου.

—Ἂς εἶναι εὐλογημένον τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ὅλων τῶν Ἁγίων! Ὀλίγον μὲ μέλει τὸ τίνῃ μὲ περιμένει εἶπεν ὁ Χρυσολωρᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Τὸ μέγα μετέωρον, τὸ ὁποῖον ἐπροξένησε βαθυτάτην βαρυθυμίαν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διῆλασε τὸν οὐρανὸν ἀρκετὰ βραδέως ὥστε πλεῖστοι τῶν κατοίκων τὸ ἐθεώρησαν, καὶ ἡ ἐκφῆξις αὐτοῦ ὑπῆρξε τοσοῦτον βροντώδης ὥστε τοὺς νεκροὺς ἠδύνατο νὰ ἐξυπνήσῃ. Θύραι ἠνοίγοντο καὶ πολλοὶ ἐξῆλθον ἡμίγυμνοι εἰς τὰς ὁδοὺς· οἱ [illegible] ἐξῆλθον ἐκ τῶν σαμφρείων, οἱ ἀξιωματικοὶ ἐκ τῶν [illegible] καὶ ἀμφὶ καὶ ταραχὴ ἐπικράτει σανταχοῦ.

—Τί κάμνεις σὺ τοιοῦτον πράγμα; ἠρώτησεν ὁ ἀπόσπασμα[illegible] τὸν σύντεκνόν του, κρεμαμένην ὄντα πρὸς τινα [illegible] Εἰρήνης.

—Καὶ [illegible] φορὰν, ἀπεκρίθη αὐτός· ἐνα χρυσοῦν [illegible] τῆς Φλωρεντίας.

—Ἀλλ' ἐὰν ἐκεῖ δικαίων ἔκραξεν ὁ Κανδηλάπτης Πέτρος. Καὶ ἡ [illegible] ὅπως καταδικάζει τὰς μιαρὰς διδασκαλίας τῶν [illegible] ὁ Θεὸς νὰ μᾶς ἐλεήσῃ! ὁ Θεὸς νὰ μᾶς ἐλεήσῃ! τί ἐλήσαμεν νὰ ἴδωμεν!

—Ἄτιμοι Ἀζιμίται! κατηραμένοι Λατίνοι οἱ πρεσβεύοντες διπλὴν ἐκπόρευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος! ἀνέκραξε στενάζων ὁ διδάσκαλος Πατελάριος. Οἱ Τοῦρκοι! οἱ Τοῦρκοι! χιλιάκις καλλίτερα ἀπὸ τὸν Πάπαν.

—Ἀλ! γειτονές μου! καὶ αὐτὸ τὸ ἔστρωμα τῆς κολάσεως, αὐτὸς ὁ καρδινάλιος Ἰσιδωρος θὰ λειτουργήσῃ τὴν ἐρχομένην ἑβδομάδα εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν· ἀπὸ τὸν προσέσθαν ὁ χριστόπολις.

—Ὁ Θεὸς καὶ ὅλοι οἱ Ἅγιοι νὰ μὴ τὸ δώσουν! Προτιμότερα εἴκοσι τοιαῦτα μετέωρα! ἐπαρώνησεν ὁ Πέτρος.

Ὁ κώδων τῆς Ἁγίας Εἰρήνης ἀνήχησε μεγαλοφώνως, καὶ ταὐτοχρόνως ὑπηρέτης ἐκ τῶν ἀνακτόρων ἤλθε κράζων—Τόπον, τόπον, καλοὶ ἄνθρωποι! Ὁ Παναγιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Χαλκηδόνος θέλει ὑπάγει ἀμέσως ἐν Λιτανείᾳ ἀπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς τὴν Πύλην τοῦ Ἁγίου Ρωμανοῦ διὰ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν προστασίαν τῆς ἐπιφωνοῦς Παναγίας, καὶ ὁ κρατιστότατος αὐτοκράτωρ θέλει περιπατήσῃ μὲ γυμνοὺς πόδας.

Καὶ μεγαλοπρεπὴς λιτανεία ἐπέρασε μετὰ ἡμίσειαν ὥραν διὰ τῆς πλατείας τῆς ἁγίας Σοφίας. Κατὰ μέταωον αὐτῆς κρατοῦντες λαμπάδας καὶ σταυροὺς ἤρχοντο οἱ ἐπῆρεται τῆς ἐκκλησίας, καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν εὐγενῶν τῆς αὐτοκρατορικῆς μητροπόλεως· μετὰ τούτους ἤρχοντο οἱ διάκονοι τῶν ἀναριθμήτων ἐκκλησιῶν ἀνὰ δύο, σείοντες τὰ ἀργυρᾶ θυμιατήρια, ὁ εὐωδης τῶν ὁποίων λίβανος ἀνήρχετο εἰς οὐρανοὺς. Ἔπειτα οἱ ἱερεῖς φορῶντες πολυτελῆ ἄμφια, καὶ ὅσοι ἐπίσκοποι εὑρίσκοντο εἰς τὴν βασιλεύουσαν, μετ' αὐτοὺς ὁ Μητροπολίτης Χαλκηδόνος, σεβάσμιος γέρων, ἡ λευκὴ τοῦ ὁποίου γενειὰς ἐπιμάτιζεν ἐπὶ τοῦ μανδύου του, καὶ παρ' αὐτόν, ἀλλ' ὀλίγον ὀπίσω πρὸς δεξιά, ὁ Καίσαρ, γυμνόπους καὶ ἐνδεδυμένος ὡς ἰδιώτης.

Ἡ λιτανεία ἐχώρει μελαγχολικῶς καὶ σοβαρῶς, ἐν μέσῳ τοῦ σκότους καὶ τῆς νυκτερινῆς ἡσυχίας. Ἤδη δὲ ἐπλησίαζον εἰς τὸ τέρμα, τὸν πύργον τοῦ ἁγ. Ρωμανοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου θέλομεν γράψῃ ἱκανὰ ὅταν φθάσωμεν εἰς τὴν μεγάλην πολιορκίαν, ὅτε ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος Δὲ Ρούστον, διαρρήξας τὸ πλῆθος ἦλθε πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, καὶ κλίνας τὸ γόνυ εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὀλίγας λέξεις πρὸς αὐτόν.

—Μήτηρ Θεοῦ, σ' εὐχαριστῶ! ἀνεφώνησεν ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος. Πανευφράτα δέσποτα, ὁ Θεὸς εἰσακούει τῶν δεήσεών σου. Ἂς τεθῶσιν ὑπὸ ἀσφαλῆ κράτησιν, κύριε Ἀκόλουθε. Κύριοι, προβαίνετε.—Καὶ ἐπροχώρησεν ἡ λιτανεία.

Ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος ἐπέστρεψεν ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ διέταξεν ὅπως οἱ αἰχμάλωτοι μεταφερθῶσιν ἀσφαλῶς εἰς τ' ἀνάκτορα. Καὶ οἱ μὲν Ὀθωμανοὶ ἐλελίσθησαν ὁμοῦ παρὰ τὸ φυλακεῖον τῶν Βαράγγων, τοῦ Ρεσὶδ Πασσᾶ λαβόντος ἀνάλογον εἰς τὴν βαθμὸν αὐτοῦ περιποίησιν· οἱ δὲ χριστιανοὶ ἠσφαλίσθησαν ἕκαστος χωριστὰ εἰς ἰδιαίτερα διαμερίσματα, δοθείσης διαταγῆς ἵνα μὴ συγκοινωνήσωσι πρὸ τῆς δίκης.

(Λείπει ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ·Ι·ΣΟΝ ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

ΚΥ - Δεκεμβρίου 11 Ἀρχ. 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Μεταξὺ δὲ τῶν προδοτῶν οἱ διασημότεροι ἦσαν ὁ Μέγας Δοὺξ Λεόντιος, ὁ Ἐμίρης Νεόφυτος καὶ ὁ μοναχὸς Ἰωάσαφ. Οἱ δὲ ἕτεροι τρεῖς ἦσαν ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐγχωρίου στρατοῦ καὶ ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ Μεγάλου Δομεστίχου. Ὁ Φραντζῆς προσελήφθη εἰς τὰ ἀνάκτορα, συνεπείᾳ διαταγῆς τοῦ Καίσαρος, καὶ ὁ Ἀρχιμανδρίτης τοῦ Στουδίου ἐκαλέσθη βιαίως ἐκ τῆς Λιτανείας, διότι εἰς ὑπόθεσιν τόσῳ συναχομένην μὲ τὰ χρονίμα τῆς Ἐσθησίας, ἀποία ἦτο ἡ σύλληψις τοῦ Ἰωάσαφ, ἦτο ἀσύνετον νὰ ἐναγχίσωσιν ἄνευ τῆς συνδρομῆς αὐτῆς. Ἤλθον λοιπὸν καὶ οἱ δύο καὶ ἐκρίμενον τὸν αὐτοκράτορα ἕως οὗ ἐπανέλθῃ ἐκ τῆς λιτανείας περὶ τὸ μεσονύκτιον. Ἐν τοσούτῳ ὁ Μέγας Ἀκόλουθος συνδιελέγετο μετ' αὐτῶν.

Εἰσελθόντες εἰς τὸν θάλαμον ἔνθα ὁ Παλαιολόγος ἔμελλε νὰ ἐξετάσῃ τὰ κατὰ τὴν συνωμοσίαν, εὗρον αὐτὸν ἀχρὸν καὶ ἀγανιώντα· διότι, ἐκτὸς δύο ἢ τριῶν ἐξαιρέσεων, δὲν ἐγνώριζε πλέον εἰς τίνα τὸν διεφθαρμένον αἰπλικὸν του ἔκρινε νὰ ἐμπιστευθῇ. Εἰς ἐξ ἐκείνων εἰς οἷς ἠδύνατο νὰ ἐμπιστευθῇ ἀδιστάκτως, ὁ Ἐμμανουὴλ Χρυσολωρᾶς, ἦν αἰχμάλωτος ὁ Μέγας Δοὺξ ἀπεδείχθη προδότης· ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος ἦτο ἀλλοδαπός, καὶ ὁ Φραντζῆς, ὁ ἐξαιρετότερος τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ συμβούλων, ἦτο βεβυθισμένος εἰς τοσαύτην λύσσαν, ὥστε ἐλάχιστον συντέλει εἰς ἐφεύρεσιν θεραπείας κατὰ νόσου ἀθεραπεύτου. Δύο γραμματεῖς ἦσαν παρόντες μεθ' ἑνὸς ἢ δύο θεραπόντων τοῦ Καίσαρος καὶ ἰσχυρὰ φρουρὰ Βαράγγων ἱστατο παρὰ τὴν θύραν, διότι ὁ Παλαιολόγος ἐπιθυμεῖ νὰ γίνῃ ἡ ἀνάκρισις ἄσον ἔνεστι μυστική.

—Πανσεβάστατε, εἶπεν εἰς τὸν Ἀρχιμανδρίτην, μετὰ λίαν πληροφορούμεθα ὅτι σπουδαιοτάτη καὶ καταφανεστάτη προδοσία ἐγένετο ὑφ' ἑνὸς τῶν μοναχῶν σας, ἄνδρὸς ὃς μανθάνομεν, λογίου καὶ, ὡς μαρτυροῦμεν, ἐπιτηδείου ἱεροκήρυκος, ὀνομαζομένου Ἰωάσαφ· ἀλλὰ τρέφοντες μέγα σέβας πρὸς τὴν Ἐσθήσιάν, ἧς εἶμαι υἱὸς ἀνάξιος εἰ καὶ φέρομαι εἰς τὴν κεφαλὴν στέμμα μονάρχου, δὲν θέλομεν, πρὶν ἀκούσωμεν καὶ τὴν ἡμετέραν γνώμην, νὰ διατάξωμεν τὴν κατάδικην καὶ τιμωρίαν του. Τὴν μαρτυρίαν, ἐφ' ἧς ἡ κατηγορία βασίζεται, ἀκούσαντες, θέλετε κρίνει ὅπως καὶ ἡμεῖς.

—Ἤκουσα ἤδη, Μεγαλειότατε, τὴν μαρτυρίαν, ἀπεκρίθη περίλυπος ὁ γέρων, καὶ φρονῶ αὐτὴν κατακριστικήν. Ὁ καλόγηρος Ἰωάσαφ εἶναι ἄξιος θανάτου. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι ὁ Καίσαρ ἐν πρώτοις ἔνεκα τοῦ ἀρὸς τὴν Ἐσθήσιαν σεβασμοῦ, καὶ δεύτερον ἕνεκα τοῦ Ἀγγελικοῦ σχήματος τοῦ ἐνόχου, θέλει ἐπιδοῦσῃ νὰ καταδικάσῃ αὐτὸν εἰς δεσμὰ διὰ βίου.

—Ἀναξ, εἶπεν ὁ Μέγας Ἀκόλουθος, ἐξ ὅσων ἤδη ἤκουσα, ὁ μοναχὸς Ἰωάσαφ εἶναι πρωτοστάτης, ἢ ἀρχηγὸς τοῦ σώματος τῆς συνωμοσίας. Σκεφθῆτε λοιπόν, πόσῳ ἐπιτρεπτὸν ἦν τιμωρηθῶσιν, ἐὰν αὐτὸς διαφύγῃ τὴν ἀπόδοσιν εἰς δίκην ἡ δὲ πανσιότης σας, σεβάσιμε γέρων, θέλει κατόρθωσιν ἐὰν εὐχαριστηθῇ, ἐὰν διὰ δικαίας ποινῆς ἐλευθερωθῇ ἡ κλησία σου ἐκ τοιούτου ὀχεῖδους.—Ὁ ἱερὸς τοῦ Ἀρχιμανδρίτου, ἐθεώρει τὰ Ἑλληνικὰ μοναστήρια μετὰ ἀπεχθείας καὶ δὲν ἐπεθύμει νὰ τὰ ἴδῃ ἄπαξ καταστραφέντα.

—Εἶχον τὴν βεβαιότητα, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρχιμανδρίτης χρῶν, ὅτι ἡ γνώμη μου δὲν θὰ ἤρεσκεν εἰς τὸν Μεγάλον Δοὺξ. Ἀλλ' ἰκετεύω τὴν Μεγαλειότητά σου νὰ ἐνθυμηθῇ ὅτι ἄρα δικαιοσύνη δὲν εἶναι πάντοτε φρόνησις, καὶ ὅτι τὴν παροῦσαν ἐποχήν, τῆς Μεγαλειότητός σου ἡ εἰλικρινὴς εὐλάβεια ἀρὸς τὴν ἡμετέραν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν διαρλεκεῖται παρὰ τινων. Καὶ ἐγὼ μὲν εἶμαι τῆς ἰδίας γνώμης· ὁμιλῶ ὅμως ἐξ ὅσων ἤκουσα παρ' ἐκείνων οἵτινες εἶναι ἀσεῖοι τοῦ λαοῦ, καὶ πιθανὸν ἡ κεφαλὴ κατάδικη τοῦ Ἰωάσαφ νὰ μὴ ἐλαττώσῃ τὰς δυσαρέστους φήμας.

—Πανσιότατε, ἀπεκρίθη ὁ Κωνσταντῖνος ἀξιοπρεπῶς, πᾶν τὸ ἀληθὲς δίκαιον ἔστιν καὶ ἀληθὲς καθῆκον. Δὲν θέλομεν ποτὲ παρεκκλίνει τῶν ἡμετέρων καθηκόντων, οὔτε ἀπορροὴ τῆς ἐκτελέσεως ἔστω ἀπαλλαγὴ ἕνεκα τῆς γνώμης τοῦ λαοῦ. Καθὼς ὅμως ἐλέχθησαν, ὅ,τι εἶναι δυνατὸν νὰ πράξωμεν ἀπὸ τὴν ἀρὸς ὀνομασθεῖσ κληρικοῦ ἀδελφοῦ τῶν ἐν τῷ Στουδίῳ, δὲν θέλομεν τὸ παραλείψει. Συνηγορεῖ δὲ ἀπὲρ τοῦ μακαρίου τούτου καὶ ἡ ἀντίστοιχός του κατὰ τοῦ ἀτίμου ὄρου τοῦ ἀπηρώντος τὴν Θεοδώραν Φραντζῆ.

—Μεγαλειότατε, ἔλεγεν ὁ Φραντζῆς, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ληρῆθῶσιν ὀλίγον ἀτομικοὶ λόγοι εἰς τὴν προκειμένην ἀπόθεσιν. Ἐὰν νομίζω ὅτι πρέπει ν' ἀποθάνῃ διὰ τὸ καλὸν τοῦ κράτους, θέλω τὸν καταδικάσῃ εἰς θάνατον, καὶ ἂς ἀμίλησε τοῖς ἐπὲρ τῆς θυγατρός μου. Ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ τὴν γενομένην κατάστασιν τῆς ἐπικρατείας, τὴν τε ἀνάγκην τῆς εἰρηνοποιήσεως, καὶ τὴν ἐνάγκην τῆς μὴ δημοσιεύσεως τῆς συνωμοσίας ταύτης καθ' ὅλα, τὰς μερικότητας, ἔχω τὴν βεβαιότητα ὅτι ὁ λαὸς δὲν θέλει ἐπιμήσῃ ἀρκούντως τὸ κακοῦργημα τοῦ ἀνδρός, ἀλλ' ὅτι θέλει τὸν θεωρήσει ὡς μάρτυρα κατὰ τῆς ἑνώσεως, φρονῶ ὅτι ἀντὶ τῆς θανατικῆς καταδίκης προτιμότερα τὰ διὰ βίου ὡς ἐμά. Ὄχι ὅμως εἰς τὸ Στούδιον, ἀλλ' εἰς ὁποίαν ἐρήμην ἡ φρόνησις τοῦ Καίσαρος κρίνῃ κατάλληλον.

—Θέλομεν ἀκολουθήσῃ τὴν γνώμην σου, εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος φύσει ἀγαπῶν τὴν ἐπιείκειαν. Ἐὰν ἐκείνος ὅστις κατεπέτρεψε τὸν θάνατον συνεχώρησεν ἡμᾶς, ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ συγχωρήσωμεν.

—Ἐκτὸς ὅταν ἡ συγχώρησις τοῦ ἐνόχου βλάπτῃ τὸν ἀθῶον, προσέθηκεν ὁ Φραντζῆς. Εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδεὶς τῶν παρόντων θέλει συμβουλεύσῃ τὴν ἔκτασιν τῆς ἐπιεικείας καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν συνωμοτῶν. Ὁ Μέγας Δοὺξ καὶ ὁ Ἐμίρης ὀφείλουσι ν' ἀποθάνουσιν ἀναμφιβόλως καὶ ἂν ἄγγελος συνηγορῇ ὑπὲρ αὐτῶν οἱ δὲ λοιποὶ πρέπει ν' ἀσφαλίσωσι μόνον τὴν ζωήν του, ἐπὶ συμφωνίᾳ τοῦ νὰ ὁμολογήσωσιν ὅ,τι γνώσκουσι περὶ τῆς προδοσίας.

—Ἔστω, εἶπεν ὁ Παλαιολόγος. Ἐρωτῶ ἤδη πῶς πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν τοὺς Τούρκους;

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν Βάραγγος ἰσχίας κρούσας τὴν θύραν ἐδήλωσεν ὅτι ὁ ἱππότης Δὲ Ρούστιον ζητεῖται ἔξω διὰ σπουδαίαν ὑπόθεσιν. Ὁ ἱππότης λαβὼν τὴν ἄδειαν τοῦ αὐτοκράτορος, ἐξῆλθεν εἰς τὸν προθάλαμον, ὅπου ἐπεπληγμένος καὶ πρᾶγμα εἶδε τὸν Κοντάριν καὶ τὸν Μπούρστον.

—Ἀξία τῷ Θεῷ! ἀναρώνησεν. Εἴχομεν μάθει ὅτι ἐφονεύθησε ὅλοι σας. Ποῦ εἶναι οἱ σύντροφοί σας καὶ ὁ Ἄρχων Χρυσολωρᾶς;

Ὁ Μπούρστος διηγηθεὶς ἐν συντόμῳ τὰ διατρέξαντα ἐπρόσθεσεν ἐπὶ τέλους.—Δὲν ἔκρεμε νὰ ἐμφανισθῶ οὔτως εἰς τὸ Συμβούλιον, ἀλλ' ἔμαθα ὅτι ἔχετε αἰχμάλωτον πασσὰν εἶναι ἀληθές;

—Ναί!

—Ἐνόμισα λοιπὸν καλὸν νὰ μάθῃ ὁ αὐτοκράτωρ, πρὶν ἐπιφασίσῃ τι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ὁ ἄρχων Χρυσολωρᾶς εἶναι αἰχμάλωτος. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Σουλτάνος δὲν δέχεται οὐδὲν ἀντὶ αὐτοῦ τὸν πασσὰν ὅμως ἴσως

(Ἀκόμη ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ·Ι·ΣΟΝ ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

ΚΥ - Δεκεμβρίου 18 Ἀρχ. 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Καλὰ ἔκαμες. Ὕπαγε τώρα εἰς τὸν Ἔξαρχον, καὶ φρόντισε ὥστε καὶ αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειά του, καὶ ὁ καλὸς ἱερεὺς περὶ τοῦ ὁποίου ὡμίλεις νὰ τύχωσι πᾶσαν περιποίησιν. Εἰπέ τους δὲ ὅτι αὔριον τὸ πρωὶ ὅσον τὸ δυνατὸν προτίτερα θὰ τοὺς ἴδω, ποῦ εἶναι τώρα;

—Εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Ἄρχοντος Χρυσολωρᾶ, ἀπεκρίθη ὁ Βάραγγος. Ὁ Ἔξαρχος τὸ ἐζήτησε καὶ ὁ Ἄρχων Ἐμμανουὴλ τὸ παρήγγειλε μόνος.

—Πολὺ καλά· εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Καίσαρ δὲν θὰ λησμονήσῃ οὔτε σὲ οὔτε τὸν Κοντάριν. Ὑγίαινε πρέπει νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸ Συμβούλιον.

—Καλὰ γέα, κύριε; ἠρώτησεν ὁ Κωνσταντῖνος ἀνυπομόνως.

—Καλὰ μεγαλειότατε! Οἱ αἰχμάλωτοι, τοὺς ὁποίους ἐνομίζομεν χαμένους, ἐπέστρεψαν ὅλοι ἐκτὸς τοῦ Χρυσολωρᾶ, ὅστις δὲν εἶναι μὲν ἀποθαμένος ἀλλ' αἰχμάλωτος εἰς Ἀδριανούπολιν. Τὰ περίεργα περιστατικὰ τῆς δραπετεύσεώς των δύναται ἡ Μεγαλειότης σου νὰ τὰ μάθῃ ἐν ὥρᾳ ἀνέσεως. Ὁ Βάραγγος Μπούρστος, τὸν ὁποῖον ἡ Μεγαλειότης σου ἐνθυμεῖται, ἐνόμισεν ὅτι ἐνῷ γίνεται σκέψις περὶ τοῦ Ρεσὶδ πασσᾶ, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ μάθωμεν τί συνέβη εἰς τὸν Χρυσολωρᾶν ὥστε ἐὰν εἶναι χρεία νὰ γίνῃ ἀνταλλαγὴ τῶν δύο.

—Ὁ Θεὸς ἐσήκουσε τὰς δεήσεις μας, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ. Ποῦ εὑρίσκονται οἱ σωθέντες;

—Εἰς τοῦ Χρυσολωρᾶ, Μεγαλειότατε.

—Πρῶτος ἐγὼ θέλω ἐπισκεφθῇ τὴν ταλαίπωρον κόρην, εἶπεν ὁ Φραντζῆς περιχαρῶς· τὴν ἠδύνησα καὶ χαιρετῶ καὶ τὴν ἀποζημιώσω. Τώρα, Μεγαλειότατε, θὰ ἐνασχοληθῶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην μὲ ἐλαφρὰν καρδίαν.

—Εἴθε ὅλοι οἱ προσβάλλοντές σας νὰ ἔφερον διόρθωσιν τόσον προθύμως, εἶπεν ὁ Παλαιολόγος. Ἀλλὰ μὴ χάνομεν καιρὸν ἂς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν ἐξέτασιν. Ἂς ἐμφανισθῇ ἐδῶ ὁ μοναχὸς Ἰωάσαφ. Γραμματεῦ, φρόντισε νὰ λάβῃς ἀκριβεῖς σημειώσεις.

Μετ' ὀλίγον ἐσήμανεν ὁ Ἰωάσαφ συνοδευόμενος ὑπὸ δύο Βαράγγων. Ἦτο ἡ ὑψηλός, σκυθρωπὸς καὶ δεινὸς τὸ ἦθος εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς κοίλους, μέλανας καὶ πυρώδεις τὴν πύγωνα εἰς ἄκρον μακρόν, καὶ μέτωπον ὑψηλόν. Καὶ καταβίβασε μὲν ὅσον ἦτο δυνατὸν τὸ ἐπανωκαλύμμαυχον αὐτοῦ, ἀλλὰ ὅμως εὐθὺς καὶ ἐφαίνετο ἀκαταδάμαστος πρὸ τοῦ κινδύνου.

Ἐκλαμπρὸν καθ' ὑπερβολὴν εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ ἀφοῦ ἐπέρασεν αὐτὸν ἀπαρδαμωτὶ ἐπὶ μακρόν, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Ἰωάσαφ κατάλληλη, πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ πρῶτος μοχλὸς ἀνωμαλίας ἐν τῇ συνθέσει σὺ μόνον ἐναντίον ἡμῶν, ἀλλ' ἐναντίον καὶ πάσης τῆς ὑπάρξεως τῆς Ἐσθήσιας, τῆς ἀποίας εἶ καὶ λειτουργός, ὑπάρχει κολόγηρος, ἀνὴρ λόγιος καὶ ἀδελφὸς τοῦ ἀρίστου Μονοκτηρίου τῆς οἰκουμένης. Δὲν ἀρνεῖσαι τὴν ἐνοχήν σου.

—Ἐὰν ἡ Μεγαλειότης σου ἐννοῇ ὅτι δὲν ἀρνοῦμαι τὴν ἐνοχήν μου, ἐπὶ καυχῶμαι δι' αὐτὴν ἀπεκρίθη ὁ μοναχός· καὶ τὸ ὅσσον τὴν ἐκλησίαν ἀπὸ τοὺς ἐπαράτους Ἀζιμίτας καὶ τὴν βδελυχὰν ἕνωσιν, ἐπρατίμησα νὰ θέσω πέρας εἰς τὴν ἀπορρὴν τῆς ἐπικρατείας. Καὶ τί ἐκ τούτου; ὀλίγας μῆνας πρότερον, ἢ ὀλίγους μῆνας βραδύτερον, ἡ καταστροφὴ θέλει ἐπὶ τέλους ἔλθει. Αὐτοκράτωρ, ὅταν τὸ ἑπόμενον φθινόπωρον διπεκδόσῃ τὰ φύλλα τῶν κήπων τοῦ Κωνσταντίνου, ὁ θρόνος σου θέλει γίνει ἀνάρπαστος καθὼς αὐτά, θέλει καταστρεφῇ ὡς καὶ αὐτά, θέλει ἐξονθενωθῇ ὡς καὶ αὐτά. Θὰ γίνῃ ἄ,τι θὰ γίνῃ τῆς ἀνάγκη ἀπαφνῶν...

—Μοναχὲ! ἐπλάβεν ὁ Κωνσταντῖνος, ἐνῷ πράκειται νὰ καταδικασθῇς διὰ τὸ ἀσύγγνωστον κακοῦργημά σου, προτιμότερον εἶναι νὰ ζητήσῃς συγχώρησιν πρᾶγον παρὰ τοῦ Θεοῦ σου, καὶ δεύτερον παρὰ τοῦ αὐτοκράτορός σου, ἢ νὰ καταφύγῃς εἰς τοιαῦτα μάταια καὶ ἀσεβῆ σοφίσματα. Λέγεις ὅτι πέπρωται νὰ πέσῃ ὁ θρόνος ἡμῶν ἔστω· ὑποτασσόμεθα πρῶτοι ἀγογγύστως εἰς τοῦ Κυρίου τὸ θέλημα, ἀλλὰ θὰ ἀπαιτῶμεν ὡς αὐτοκράτορες, καὶ οἱ γενναῖοι οὗτοι ἄνδρες καὶ ἄλλοι ὅμοιοι αὐτῶν ἐὰν δὲν ἀναδειχθῶσι νικηταί, θ' ἀποδειχθῶσι μάρτυρες. Ἀλλὰ πρέπει τις νὰ πράξῃ τὸ ἀνοσιούργημα διότι εἶναι πεπρωμένον; ἄρα καὶ ὁ Ἰσκαριώτης εἶναι συγχωρητέος.

—Ἀποθνήσκω, ἐπανέλαβεν ὁ μοναχός, μαχόμενος κατὰ τῆς ἑνώσεως. Σὺ μὲν κρίνεις σήμερον, ὁ Θεὸς δὲ θέλει δικάσει καὶ σέ. Δὲν ἔχω νὰ εἴπω τι περισσόν.

—Εἶσαι ἄξιος θανάτου ἀπεκρίθη ὁ Κωνσταντῖνος σεβαρός, ὄχι διότι ἀνθίστασαι κατὰ τῆς ἑνώσεως, ἀλλὰ διότι πολεῖς ἠν πόλιν εἰς τοὺς Τούρκους μᾶλλον παρὰ νὰ ὑποταχθῇς εἰς ἑκείνην. Λαβόντες ὅμως τὰ ὅρια τοῦ σχήμα σου, καὶ μὴ ἐπιθυμοῦντες ὥστε ὁ λαὸς νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς φωνασκίας σου, θέλομεν φανῇ πρὸς σὲ ἐπιεικεῖς· Σὲ καταδικάζομεν εἰς εἰρκτὴν διὰ βίου.

—Μάθε ἀνάκρουξεν ὁ Ἰωάσαφ, ὅτι ἡ ἕνωσις δὲν θέλει εὐδοκιμήσει, ὅτι ὁ Θεὸς τὴν κατηράσθη, ὅτι ὅλοι οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι...

—Φύλακες, ἀπαγάγετέ τον, ἀπαγάγετέ τον, καὶ φυλάξετέ τον μέχρι νεωτέρας διαταγῆς, εἶπεν ὁ Φραντζῆς.

—Ἀπατᾶται ἡ Μεγαλειότης σου νὰ ἔλθῃ ὁ Μέγας Δοὺξ;

—Ναί, ἀπεκρίθη ὁ αὐτοκράτωρ. Ἄρχον Ἀκόλουθε, μήπως ἐξημερώνει; ἠρώτησε δακπλοδεικτήσας ἕνα τῶν παραθύρων.

—Πρὸ ὀλίγου ἤρχισε νὰ ἐξημερώνῃ ἄναξ. Δέξου τὸν οἰωνόν.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἠρώσθη ταραχὴ εἰς τὸν προθάλαμον αἱ ἰσχυραὶ φωναὶ τῶν Βαράγγων καὶ αἱ μανιώδεις ἐπιφωνήσεις τοῦ Λεοντίου ἀντήχουν.—Δὲν ἠμπορῶ! δὲν θέλω! Καλλίτερα ν' ἀποθάνω! ἐκραζεν ὁ ἄθλιος· καὶ μετὰ βίας ἀθρώμενος πρὸς ἠν ἀνοσιὴν θύραν ἐσύρθη μᾶλλον ἢ ὡδηγήθη ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος.

Ὁ ἐλεεινὸς αὐτὸς ἐφόρει τὸν αὐτὸν ἐνενδύτην, ὃν ἔφερε καὶ εἰς τὴν μυστικὴν συνάντησιν, διεφόρων ὑπὸ τοῦ θαλασσίου ὕδατος, κατεσχισμένον ἐν τῇ συμπλοκῇ τῶν δύο λέμβων καὶ μηδεμίαν πλέον ἔχοντα ὁμοιότητα μὲ τὸ σύνηθες ἔνδυμα τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἀριστοκράτου. Ἡ κόμη αὐτοῦ ἦτο διεσκορασμένη, ἡ ὄψις κάτωχρος, αἱ χεῖρές του συνέσφιγγον ἀλλήλας σπασμωδῶς, οἱ ὀφθαλμοί του περιεστρέφοντο ἀπαύστως καὶ ὁ θάνατος κατελάμβανεν αὐτόν. Οἱ φύλακες καὶ ἐβάστασαν καὶ ἐκράτουν αὐτόν, θέλοντα μὲν νὰ ὁμίλῃ ἀλλὰ μὴ δυνάμενον. Ἐστάθη, καὶ ὅλοι ἔρευνον αὐτόν, καὶ ὅλοι κατεγρόνουν τὸν δείλαιον ἐκείνον προδότην.

(Λείπει ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΪΣΟΝ ΝΗΑ, Διδ. Θεολογ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—"Αρχον Μεγάλε Δούξ, εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος, ἡ καθάπτουσις τῆς σωρηῖς ταύτης μεταβάλλει τὴν δυκαιοσύνην εἰς σκληρότητα. Αἱ ἀποδείξεις τῆς προδοσίας σου, τῆς ἀγενοῦς καὶ διεβολικῆς προδοσίας σου, εἶναι τοσοῦτον κατηγορικαί, ὥστε δὲν ἐπιδέχονται ὑπεράσπισιν· ὑποβάλταμεν δὲ ὅτι δὲν προσπάθεσα νὰ ὑπερασπίσης σεαυτόν.—Εἶπε καὶ ἐσίγησεν. Ἀλλ' ὁ Λεόντιος ἀντὶ ἀπαχρίσεως συμπαρέτριβε τὰς χεῖρας. Καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν οἱ ἀνάγκαι τοῦ κράτους θὰ μᾶς ἠμπόδιζον ἀπὸ τοῦ νὰ φανῶμεν πρὸς σὲ ἐπαικεῖς σήμερον ὅμως πρὸ πάντων ἡ αἰσχρότης σου κατ' ἐγγενοῦς κυρίας τῆς ἡμετέρας ἀλλῆς, ἀποξηρᾶνει πᾶσαν εὐσπλαγχνίας πηγήν. Ὁ Θεὸς κὰ συγχωρήσῃ καὶ τοῦτο καὶ τὰ λοιπὰ ἁμαρτήματά σου! Ἡ κατὰ σοῦ ἀπόφασις εἶναι ν' ἀποκεφαλισθῆς σήμερον, τὴν μεσημβρίαν, εἰς τὴν ἐνδοξοτέραν αὐλὴν τῶν ἀνακτόρων. Μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης θέλεις λάβει ὅλας τὰς ἀναγκαίας ἀνειμαιτικὰς παρηγορίας. Ἐπίσκοπός τις κάτοικος τῆς πόλεως ταύτης δύναται νὰ σ' ἐπισκεφθῇ, καὶ ἡ οἰκογένειά σου, τὴν ὁποίαν εἰς ἄκρον ὑβίστης, θέλει ἐλευθέρως σὲ ἐπιφοιτᾶσει.

Ὁ Λεόντιος ἔκρινε τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν ὡς ἐμβρόντητος. Ἀλλ' ἀναλαβὼν ὡς οἱ ψυχορραγοῦντες τὰς τελευταίας αὐτοῦ δυνάμεις ἀπέπασσεν ἑαυτὸν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν φυλάκων, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Κωνσταντίνου ἐκραύγασεν ὡς μανιώδης.

—"Ελεος! Ἔλεος! Καίσαρ! διὰ μόνην τὴν ζωήν μου! χάρισέ μου αὐτὴν καὶ λάβε ὅ,τι καὶ ἂν ἔχω! Χάρισε τὴν ζωήν μου, καὶ θὰ εὐλογῷ τὴν ἐπιείκειάν σου ἕως τὴν ἐσχάτην μου ὥραν! Χάρισε τὴν ζωήν μου καὶ φύψε με εἰς ἀπαισιοδόξοτε εἰρκτὴν θηλήσης... Τὴν ζωήν μου μόνον, δι' ἀγάπην Θεοῦ τὴν ζωήν μου!

—Μεγάλε Δούξ, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ, αἱ ἀνανδροι αὗται παραλύσεις δὲν σε ὠφελοῦν εἰς τὸ παραμικρόν. Ἡ ἐπὶ τῆς γῆς καταδίκη σου εἶναι ἀποφασισμένη. Τὴν θερμότητα ταύτην ἀπεύθυνε εἰς μόνον τὸν Θεόν, καὶ καθὼς αὐτὸς ὁ ἅγιος Ἀρχιμανδρίτης θέλει σοῦ εἴπει, τὸ ὀξὺ τοῦ Ὑψίστου εἶναι πάντοτε ἀνιπατόν. Γραμματεῦ, δὸς τὴν διαταγὴν καὶ τὸ ἐγκυρόν χρῆσμα.

Ὁ ἐλεεινὸς Δούξ ἐξηκολούθησε κραυγάζων καὶ συρόμενος πρὸς τὰ γόνατα τοῦ Καίσαρος· ἀλλ' οἱ φύλακες οἵτινες ἐπὸ φιλανθρωπίας κινούμενοι, συνεχώρησαν αὐτὸν ἵνα ἱκετεύσῃ ἐπὶ τῆς σωτηρίας τῆς ζωῆς του, ἀπέσπασαν ἤδη καὶ ἔφερεν αὐτὸν μέχρις οὗ ὁ Καίσαρ, κλίνοι ἀκούων τὰς κραυγὰς τοῦ κατοδίκου, ἡσύχως καὶ γαληνιαίως ἔθεσε τὴν ὑπογραφὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀτιμίαν καὶ θάνατον ἑνὸς ἀνθρώπου τὸν ὁποῖον ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐσυνήθιζον οἱ αὐτοκράτορες τῶν Ρωμαίων.

Ἀπαχθέντος δὲ τοῦ Λεοντίου, καὶ τῶν δύο [illegible] ἀξιωματικῶν παρουσιασθέντων, ὁ Μέγας [illegible] ἀπόπεμψεν τελευταῖος. Εἰς τοῦτους δὲ ἐγένετο [illegible] λέξεσι θάνατον ἢ διὰ βίου εἰρκτὴν, χαριζομένου [illegible] αὐτὸν, ἐπὶ συνθήκῃ τοῦ νὰ ὁμολογήσουσι πάντα [illegible] περὶ τῆς συνωμοσίας. Οἱ ἑπόδοκοι, ἀκούσαντες [illegible] τὸν θάνατον, ἀπεκάλυψαν πᾶν ὅ,τι ἐγνώριζον. [illegible] σμοὶ τῆς συνωμοσίας ταύτης ἦσαν τοιοῦτοι ὁ[illegible] φρίσσῃ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν αὐτοκράτορα. Πολλοὶ [illegible] μετέρων λειτουργῶν τῆς αὐλῆς ἐνεχοντο εἰς αὐτὴν, καὶ [illegible] ἠδύνατο νὰ εἴπῃ ποῦ ἔφθασε· καὶ κατὰ πᾶσαν νεωτέραν [illegible] κλίνην, ἡ ἐλπὶς τῆς σωτηρίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῶν Τούρκων ἠλαττοῦτο. Ἀπομακρυνθέντος τοῦ ἐνόχου, ὁ Παλαιολόγος διέταξε τοὺς Γραμματεῖς καὶ τοὺς ἄλλους ἀξιωματικοὺς ν' ἀναχωρήσουν· λαβὼν δὲ τὸν Ἰδίδιον τὸν Φραντζῆν καὶ τὸν ἱππότην Ἐδουάρδον, ἐσυνεζήθη μετ' αὐτῶν περὶ τοῦ ἀπαισίου μέλλοντος. Τὸ [illegible] τῶν διασκέψεων τούτων θέλω ἀναφέρει μετὰ ταῦτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ

Ὀφείλομεν ἤδη νὰ [illegible] τέσσαρας περίπου μῆνας καὶ νὰ μεταβιβάσωμεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸν Ἀπρίλιον τοῦ ἔτους 1453. Ἐν τούτῳ θεωρεῖται ἀναγκαῖον νὰ ἐξιστορήσωμεν ἱστορικὸν [illegible] ἐπὶ τῶν διατρεξάντων κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο. Ὅσα λοιπὸν γινώσκουσι τὰ συμβάντα τῆς περιόδου ταύτης δύνανται νὰ παραδράμωσι τὸ παρὸν κεφάλαιον, καὶ νὰ εὕρωσι τὴν συνέχειαν τῆς ἱστορίας ἐν τῷ ἑπομένῳ.

Ἡ Ἕνωσις Πατελλαρίου, ἡ τοσοῦτον προσδεδεμένη σύζυγος τοῦ Μεγάλου Δουκός, δὲν ἐγκατέλιπε τὸν σύζυγον αὐτῆς ἐν ὥρᾳ ἀπελπισίας. Τὴν αὐτὴν νύκτα ἐπεκαλέσθη τὸ ἔλεος τοῦ Φραντζῆ, τοῦ ἱππότου Ἐδουάρδου καὶ αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, ἀλλ' εἰς μάτην. Τὴν δ' ἑπομένην αὐγὴν προσκαλέσε τὸν Σαλαθιέλιν, πλούσιον ἔμπορον τοῦ Κοντοσταυλίου, καὶ ἐνεχειρίασσεν ὅλους αὐτῆς τοὺς ἀδάμαντας, ἐδανείσθη τὸ μέγα ποσὸν πενταπλάσιον ἀπαιτούμενον. Ἡ ποσότης αὕτη ἐκομψὲ τὴν πίστιν τῶν δεσμοφυλάκων, καὶ πρὶν ἢ φθάσωσιν οἱ ἐντελεσταὶ τῆς θανατικῆς ποινῆς, ὁ Λεόντιος καὶ ἡ σύζυγός του διηυθύνοντο εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν.

Τὴν 12 Σεπτεμβρίου 1452, ἐξετελέσθη ἡ ψευδὴς ἕνωσις τῶν δύο ἐκκλησιῶν. Ὁ Καρδινάλιος Ἰσίδωρος ἐλεειτούργησε, κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν δόγμα, εἰς τὴν Ἁγίαν Σοφίαν, καὶ τὸ σχίσμα, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐγένετο ἀπέρ ποτε σφοδρότερον. Ἡ μεγάλη ἐκλογὴ ἡμιτων ἔφυγε, καὶ οἱ ἐνωθέντες ἱερεῖς καθηρέθησαν. Οἱ δὲ μεταλαβόντες τῶν ἀχράντων μυστηρίων ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν συγκοινωνησάντων ἢ ἄπλῶς τῶν παρευρεθέντων εἰς τὴν λειτουργίαν, ἢ καὶ μετ' ἐκείνων οἵτινες συνανεστράφησαν μετὰ τῶν παρευρεθέντων εἰς αὐτὴν ἐπιμορφήθησαν ἐκκλησιαστικῶς. Περὶ δὲ τῆς ἐπικειμένης ποδοφάσεως μόλις ἐγένετο λόγος, διότι ἡ γενικὴ προσοχὴ προσηλοῦτο εἰς τὰς ἐρίδας τῶν Ἀζυμιτῶν καὶ τῶν Λιτανευτῶν. Ὁ Καρδινάλιος Ἰσίδωρος δὲν ἐξήγρετο τὴν κατοικίας του ἄνευ φρουρᾶς, ὁ μοναχὸς Γεννάδιος ἐδημοσίευεν ὁδηγίας καὶ ἐξεφενδόνιζεν ἀφορισμοὺς ὡς ἄλλος Πατριάρχης· ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Φραντζῆς εἶχον ἐπιστρεφθῆ εἰς τὴν ἕνωσιν, ὡς πάντες ἐγίνοσαν, ἔνεκα πολιτικῶν λόγων, οἱ μοναχοὶ κατεπολέμων αὐτὴν, καὶ πάντες κατεγίνοντο εἰς πολεμικὰς ἔριδας καὶ θρησκευτικὰς ὕβρεις.

Ἀλλ' ἐν τούτοις ὁ Κωνσταντῖνος, δὲν ἔπαυσε μεριμνῶν περὶ τῆς ἀμύνης τῆς μητροπόλεως. Ζωοτροφίαι παντοειδεῖς εἰσηγοντο διὰ θαλάσσης εἰς τὴν πόλιν, ὑφὸς ποιοῖ, τεραστίων χειμένων κρέας, τυρός, ἄλφιτα, δίκτυα, ὀσπρια, κόκκοι, πρόβατα, βοῦς, χοιρομήρια, οἶνος, ἐνὶ λόγῳ πᾶν ὅ,τι ἡ φρόνησις ἐπηγόρευεν ἢ ἡ τέχνη παρῆγε. Πλὴν δὲ τῶν ἐγχωρίων σιτοπάνων, ἀγορὰ Λιγκλίου δυτικὸς συμμάχους ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ Ἰωάννου Ἰουστινιάνη, Γενουηνσίου ἀξιωματικοῦ εὐγενοῦς τὴν γέννησιν καὶ πολλοῦ τὴν ψυχήν.

Ὁ ἀναγνώστης ὀφείλει νὰ ἐνθυμηθῇ ὅτι ἡ καθ' αὐτὸ Κωνσταντινούπολις ἔχει τὸ σχῆμα τριγώνου ἢ, ἀκριβέστερον εἰπεῖν, ἡμικύκλου ἡμιωρίου. Τὸ κυρτὸν μέρος τῆς ἡμικυκλίου κλίνεται ὑπὸ τοῦ Βοσπόρου, τὸ δὲ κοῖλον ὑπὸ τοῦ Κεραστίου κόλπου, χωρίζοντος τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ προαστείου Γαλατᾶ· δὲ πρὸς τὴν ξηρὰν πλευρὰ ἡ ἡ βάσις τοῦ τριγώνου παρίστα διπλοῦν τεῖχος περίπου τέσσαρα μίλια καὶ τέταρτον τὸ μῆκος, καὶ προστατευόμενον ὑπὸ ἑξωτερικῆς τάφρου. Οἱ πολεμοῦντες τοῦ τείχους, ὡς ἀναμφιβόλως μέλλοντες νὰ ὑποστῶσι τὰς πρώτας προσβολὰς τῶν πολεμίων, ὀχυρώθησαν καθ' ὅλοις τῆς τέχνης τοῖς κανόνας καὶ ὁ πύργος τοῦ ἁγ. Ρωμανοῦ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Κεραστίου κόλπου καὶ τοῦ Βοσπόρου, ἐθεωρεῖτο τὸ κυριώτερον μέρος, δι' οὗ ὁ ἐχθρὸς ἠδύνατο. νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν.

Κατὰ τὴν ἕκτην Ἀπριλίου 1453, ἡμέραν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, ἡ ἡμιέλληνος ἐρέτνη τὸ πρῶτον κομαυομένη ὑπὸ τὰ τεῖχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἔνεκα τούτου ἡ ἐργασία ἐγένετο μετ' ἀπιστεύτου ζήλου. Τρία μεγάλα καὶ νονοστάσια ἐκρεμανοβόλουν νυχθημερὸν τὰ τεῖχη, καὶ τρία ἡ περιμεγέθη πυροβόλα, μετὰ πολλῶν μόχθων, ἐξεφενδόνιζον σφαίρας ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἕκαστον μηχανὸν δὲ τρομερῶν καὶ μετὰ τέχνης κατεσκευασμένων ἐγένετο τότε πρώτον χρῆσις, ἡ κυλιόμενον τοιοῦτον ἐτελειοποιήθησαν αὐτοῖ, ὅσοι ἐθεωρεῦντο ὡς ἀξιόλογοι ἐπίδοσις τῆς τέχνης τοῦ πολέμου.

Ἐνῷ δὲ ἐκρότων τὰ κανόνια ἐξεκοντίζοντο καὶ βέλη, καὶ βαρεῖς κροὶ ἔπιπτον κατὰ τῶν προμαχεώνων· οἱ δὲ κανόνες αὐτοὺς ἐπροκυλίσσοντο ὑπ' ἐλαφρᾶς δερματίνης ὀροφῆς· δόρατα καὶ ἀκόντια ἐρρίπτοντο ἐντὸς τῆς πόλεως, τὸ ἑλληνικὸν πῦρ κατεβίβρωσκε καὶ θώρακας καὶ ἀσπίδας, τὰ τοιαῦτα βραδέως καὶ μετὰ κόπου ἐξεφενδοῦντο, μυδροὶ σιφιλεγεῖς ἐρρίπτοντο ἐντὸς τῶν ὁδῶν· καὶ ὅμως ἡ τάφρος ἐπληρώτο νεκρῶν, καὶ ὅμως οἱ χριστιανοὶ ἐπόπτα τὴν Δόξαν, εἴτε διὰ αἰφνιδίων ἐξόδων, εἴτε δι' ἐπιτηδείου βολῆς τόξων, εἴτε διὰ θανατηφόρου βροχῆς σφαιρῶν μεγαλειτέρων τῶν κρεάτινων ἀπέκτουν τοὺς ἐφορμῶντας. Ἐν τούτοις, τὸ μετὰ κανόνων διαρραγὲν ἐρόνεσε πάντας τοὺς περὶ αὐτὸ, καὶ ἡ πρόοδος τῶν Μουσουλμάνων ἀπὸ τοῦ Πάσχα μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς ἦτο τοσοῦτο βραδεία, ὥστε οἱ πολιορκούμενοι ἠρξαντο νὰ συλλαμβάνωσι πολλὰς ἐλπίδας, ἐξασφαλιζόμενοι μόνον ἐπὶ τῆς καθ' ἡμέραν ἐλαττουμένης πυρίτιδος καὶ τῆς αὐξανούσης ἐλλείψεως τῶν τροφῶν. Ἐγίνωσκον ὅμως ὅτι οἱ Τοῦρκοι δὲν εἶχον οὔτε ὑπομονὴν οὔτε μέσα νὰ παρατείνωσι τὴν πολιορκίαν· ἀμηνὸς ἀντίστασις δὲ ἐδίδαμεν καὶ ὁ Ἀπρίλιος παρῆλθ' τὸν μὲν Μωάμεθ πολὺ ὀλίγας ἀγανάκτησιν, εἰς δὲ τὸν Κωνσταντῖνον δίδων [illegible] ἐλπίδας.

Πρὸς τούτοις [illegible] ἐγνώριζον ὅτι πολλοὶ τῶν χριστιανῶν ἠγωνίων ἀλλ[illegible] μὲν, ἀλλὰ βεβαίως ὑπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὅτι οἱ ἐμπορικοὶ δημοκρατίαι παρασκευάζοντο ἵνα πέμψωσι χρήματα καὶ πολεμεφόδια, ὅτι μικρὰ ναυτικὴ δύναμις ἔθελε δοκιμάσει νὰ φέρῃ βοηθείας διὰ θαλάσσης [illegible] ναυτικὴ τῶν Τούρκων δύναμις, εἰ καὶ συνεκροτεῖτο ἐκ τριακοσίων πλοίων, ἦτο ὅμως διὰ τὴν χωρητικότητα [illegible] αὐτοκράτωρ αὐτὸς ἐφαίνετο πανταχοῦ παρὼν [illegible] ἐπιπόνοις δρασκελίαις εἰς τὸ μακρὸν τεῖχος [illegible] τοῦ ἁγ. Ρωμανοῦ, νῦν δὲ ἐπορεύετο ἵνα προσ[illegible] τὴν Ἁγ. Σοφίαν ἄλλοτε ἐπεσκέπτετο τὰ πολεμ[illegible] καὶ ἄλλοτε ἐπιβιβάζόμενος εἰς [illegible] τὸν Κεράτιον Κόλπον πρὸς ἐξέτασιν [illegible] τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς λιμένα. Πάν[illegible] ἄνθρωπος τὸ ἐπιπτεν ὁ Κωνσταντῖνος μετὰ ζήλου ἀπὸ τεσσάρων ἢ πέντε ἐκ τῶν πρωτίστων αὐτοῦ ἀξιωματικῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ μισθοφόροι τῆς Δύσεως ἀπήτουν τὸν μισθόν των, ὁ αὐτοκράτωρ ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ τοὺς θησαυροὺς τῶν ἐκκλησιῶν ἐπὶ ὑποσχέσει τετραπλασίας ἀποτίσεως, οἱ δὲ πλησιέστατοι χριστιανοὶ ἡγεμόνες, ὡς ὁ Οὐννιάδης καὶ ὁ Βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας, οὐδὲ βῆμα ἐκινήθησαν εἰς βεβοήθειαν τοῦ ἀπηλπισμένου αὐτῶν ἀδελφοῦ, πιστεύοντες εἰς σκοτεινὴν τινὰ προφητείαν, κατὰ ἣν ἡ Κωνσταντινούπολις θὰ ἦτο τὸ τέρμα τῶν Τουρκικῶν κατακτήσεων.

Ἐν τούτοις ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος ἦτο πάντοτε ἡ ψυχὴ τῆς ὑπεροσπίσεως. Ἡ προθεμία ἡ προσδιορισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Φραντζῆ ἐν ἀποχῇ εἰς τὴν περὶ τῆς Θεοδώρας αἴτησιν ἐπλησίαζε, καὶ ὁ γηραιὸς εὐπατρίδης τοῦ Βυζαντίου, κλίνοι ἔχων ἀπόφασιν νὰ συγκατανεύσῃ ἐὰν ἡ πολιορκία ἐξηκολούθει, δὲν ἐδιάζετο ὅμως πρὸς ἐκπλήρωσιν ἀποφάσεως ἣν ἐθεώρει ὡς κατείνωσιν τοῦ οἴκου του. Ὁ αὐτοκράτωρ ὅμως, σταθερὸς εἰς τὸν λόγον του, ἔδωκε νύξιν εἰς τὴν Θεοδώραν περὶ τοῦ μεγάλου ἐλατηρίου τὸ ὁποῖον ἐκίνει τὸν ἱππότην, καὶ ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα, ὅτι οἱ ἀγῶνες αὐτοῦ δὲν ἤθελον ματαιωθῆ. Ἡ Θεοδώρα ἐταράχθη διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ μυστικοῦ, ἀλλὰ τοὺς φόβους αὐτῆς διεσκέδασεν ἡ φιλοῦ καὶ εἰλικρινὴς τοῦ αὐτοκράτορος ἐπιβεβαίωσις, ὅτι ἐγίνωσκε τὴν ἀξίαν τοῦ Μεγάλου Δουκὸς, καὶ ὅτι ἐπιθυμῶν κατάλληλον ἐπιτυχίαν ἤθελε ἀπέσῃ νὰ συντελέσῃ εἰς αὐτὴν, παρουσιασθείσης εὐκαιρίας, ἕως τότε ὅμως ἤθελε τηρῆσῃ σιωπήν.

(Λέγεται ἡ συνέχεια).

ΕΚΔΟΣΙΣ "ΑΤΛΑΝΤΙΔΟΣ"

ΕΛΛΗΝΟ-ΑΓΓΛΙΚΟΙ ΔΙΑ

(Σχῆμα μέγα, δεν).

Εἰς τοὺς διαλόγους τούτους, ἐκδόσεις [illegible] φορᾶ τῶν λέξεων παρεστῶν δι' Ἑλληνικὸν [illegible] ἀκριβῶς καὶ ἐκεῖ τῇ θέσει τῆς ἐρμ[illegible] λέξεων ὁ' Ἀμερικῆς. Ἡ τελεία ἀνάλ[illegible] τῶν Ἀγγλ. κὸν λέξεων δι' Ἑλλ[illegible] τοῦ, διότι τελικοὶ ἔχει αὐτῆς δὲν [illegible] παραλείμματι, εἰς τὴν γλῶσσαν μ[illegible] Ἀγγλικὸν γραμμάτων ἢ καὶ [illegible] συνανοῦνται συχνὰ, διὰ νὰ δοκιμ[illegible] μὲν δίδλιν, παραστήσωμεν αὐ[illegible] κακὰ διὰ τὰ ἢ καὶ ἔνεκ δμ[illegible] τῆς τομαρῆ τὰ ἡμ» (b) [illegible] τὰς λέξεις μπάλας (bâl[illegible] ρα). χωρὶς νὰ ἀκούεται [illegible] τὸ ἔνεκ (d) τρέκα[illegible] γνωλάει (δυνάμει [illegible] ἀκούεται τὸ ν.

Ὁ χρησιμοποι[illegible] τῆς τομαρῆ[illegible] γλωσσῶν τὰ φ[illegible] ὀλίγων ὀλλ[illegible] προφορᾶς [illegible] προφορᾶς [illegible] ἐπιπλέ[illegible] προφορ[illegible]

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΪ-ΣΟΝ-ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

Ν.Υ. Ἀτλ. 18 Ἀπρίλ. 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ἡ προταθεῖσα ἀνταλλαγὴ τοῦ Ρεσὶδ Πασσᾶ μετὰ τοῦ Χρυσολωρᾶ ἀπορρίφθη μετὰ περιφρονήσεως ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου ἀξιοῦντος ὅτι ἀφοῦ ὁ Πασσᾶς δὲν κατώρθωσε νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὸν κατὰ τῶν ἀπίστων, δὲν ὑπεχρεοῦτο αὐτὸς νὰ ἐπέμβῃ ὑπὲρ ἐλευθερώσεως αὐτοῦ. Ὅθεν ἐὰν μὲν ἠδύνατο νὰ σωθῇ, καλῶς, εἰδὲ μή, ὀφειλε νὰ παραμείνῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει μέχρις οὗ, βοηθείᾳ τοῦ Προφήτου, ἡ πρασίνη σημαία κυματίσῃ ἐπὶ τῶν ἀνακτόρων τῶν Καισάρων. Ὁ Χρυσολωρᾶς λοιπὸν ὑπεχρεώθη νὰ συνοδεύσῃ τὸν Σουλτάνον ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ, καὶ νὰ βλέπῃ ἰδίοις ὄμμασι τὰς καθ' ἑκάστην καταβαλλομένας ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ γιγαντιαίας προσπαθείας πρὸς κατάκτησιν τῆς πόλεως. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἐστερεῖτο παντὸς τρόπου ὥστε νὰ γίνεται ὀφέλιμος εἰς τοὺς πολιορκουμένους ἀδελφούς του. Ὁ Χαλὶλ Πασσᾶς, εἷς τῶν πιστοτέρων συμβούλων τοῦ Σουλτάνου, ἦτο ἀρὰ τινος ἠγαπημένος ὑπὸ τοῦ βυζαντινοῦ χρυσοῦ· εἰ δὲ καὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συγκινηθῇ εὐκόλως μετὰ τοῦ αἰχμαλώτου κατόρθωσεν ὅμως νὰ συσκέπτεται μετ' αὐτοῦ διά τινος πιστοῦ εὐνούχου ἐκ τῶν περὶ αὐτόν.

Ἡ δὲ Εὐφροσύη εὑρίσκετο μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός της εἰς τὴν πόλιν ὅτε ἤρχισεν ἡ πολιορκία· διότι ἡ Σηλυβρία μετὰ γενναίαν, ἀλλ' ἄνοχλεῖ ἀντίστασιν, ὑπετάγη εἰς τοὺς Τούρκους. Κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος, κατοικήσαν εἰς καπάλιγλον οἴκημα, διότι ἡ σύζυγός καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἐξάρχου, πρὸς μεγάλην αὐτοῦ ἀγανάκτησιν, ἀπεποιήθησαν νὰ κατοικήσωσιν εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Χρυσολωρᾶ, διὰ λόγους τοὺς ὁποίους ἐκείνος ἀπέδιδεν εἰς τὴν γυναικείαν φαντασίαν αὐτῶν. Ὁ Κοντάρης ἐπιστρέψας εἰς Κωνσταντινούπολιν, προέβιβάσθη εἰς ἀνώτερον τοῦ ζητηθέντος ἀξίωμα, καὶ μετὰ τὴν ἐπίτευξιν ταύτην παρεκάλεσε τὴν Εὐδοκίαν νὰ μὴ ἀναβάλῃ πλέον τὴν ὥραν τῆς εὐτυχίας τοῦ ἔθνους, ἐλθόντας τοῦ Ἱασσαρίου, καθ' ὃν μῆνα ἐτελοῦντο κατὰ τὰ κανονισμένα ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας οἱ γάμοι, ὁ παπᾶ Δημήτριος ἐτέλεσε τὸ μυστήριον.

Ὑπολείπεται τώρα νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ Λεοντίου. Ὅτε ἔφθασεν εἰς Ἀδριανούπολιν μετὰ τῆς συζύγου του, προσήγγεγκε μ' ὅλην τὴν λύπην τῆς γυναικός του τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ εἰς τὸν Σουλτάνον, ὅστις ἀπεδέχθη αὐτὰς προθύμως ὡς γνώσκων ἐντελῶς τὰ κατὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὰς προσόδους τοῦ Κράτους καὶ σχέσεις ἔχων μετὰ τῆς διασωσθείσης μερίδος. Ἔτυχε παρὰ τοῦ Σουλτάνου ἀξιολόγου συντάξεως. Ἐδόθη δὲ αὐτῷ εἰς κατοικίαν παλάτιον δημιοθὲν Ἕλληνος ἐπιπατρίου τῆς Ἀδριανουπόλεως, καὶ [illegible] ἀνίθη ν' ἀλλάξῃ τὸ θρησκευμά του· ἀλλ' αὐτός, ὡς καὶ ἡ [illegible] λίαν πιθανὸν νὰ πράξῃ τοῦτο μετά τινα καιρόν, [illegible] νὰ διατηρήσῃ τὴν πίστιν τῆς ὁποίας ἔχων ἀνάγκ[illegible] Ἕως μέχρι τίνος βαθμοῦ θὰ ηὐδοκίμων τὰ ἐπιτεύγ[illegible]

Πάντα ταῦτα ἐναντίον βαθυτάτην λύπην [illegible] Ἄνναν Πατελλάρη· ἀλλὰ τὰ πάντα ὑπέμενε [illegible] πρᾶος· ἠγαγκασμένη νὰ ὑπομένῃ τὴν ἀδιαφορίαν [illegible] στοργὴν τοῦ συζύγου της, ἐγκαίρως δὲ, ἐν [illegible] αὐτὴς συνάδεια τὸν Σουλτάνον εἰς θήραν, [illegible] τὴν ὑγείαν της, ἀνεκάλυψεν ὅτι ὁ Λεόντιος εἰσηγ[illegible] δον ἑταίραν Ὀθωμανίδα εἰς τὴν οἰκίαν του. Τὴν [illegible] ταύτην ὕβριν μὴ ὑποφέρουσα, παρηγαλοίθησε μέν[illegible] λῶν προσθεειῶν αἴτινες ἐστέλλοντο μεταξὺ Ἀδριανου[illegible] καὶ Κωνσταντινουπόλεως ἕνεκα τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Ρεσὶδ Πασσᾶ, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς μεγίστην χαρὰν τοῦ ἀπίστου συζύγου της εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν πόλιν, ἔρουσα καὶ τὸ τέκνον της, καὶ ἀφήσασα αὐτὸν ἐλεύθερον καὶ ἀνεξέλεγκτον.

Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ἡμετέραν ἱστορίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

—Ποῖος εἶν' ἐπιφορτισμένος νὰ φυλάττῃ τὴν πύλην τῆς Σηλυβρίας; ἠρώτησεν ὁ Κωνσταντῖνος ὅτε, κατά τινα προσβολὴν τῶν Γενιτσάρων, ἀπήχησεν ἕνα ἢ δύο τῶν καλλιτέρων ἀξιωματικῶν, συγκρατήσας μετὰ σπουδῆς συμβούλιον κατὰ τὸν Πύργον τοῦ ἁγ. Ρωμανοῦ.

—Ὁ μέγας Ἀγχολέτης, ἀπεκρίθη ὁ Φραντζῆς.

—Βροδυνηγὴν φαίνονται εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς πόλης τῆς Ἀδριανουπόλεως· τὸ πῦρ ἔπτικεν ἐνταῦθα· τί τρέχει;

—Μεγαλειότατε, εἶναι ὁ Μέγας Ἀκόλουθος, ἐκεῖθεν ἔρχομαι. Ὀλιγονμοῖν τὴν πυρίτιδα, ἐπειδὴ ἡ προσβολὴ ἐμετριάσθη· καὶ ἐὰν ἐξοδεύσωμεν ὅσην τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα, δὲν θὰ μείνῃ οὔτε μία ἀγγία πυρίτιδος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

—Ὡς διάβολοι ἔρχονται, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ ἰδὼν διὰ σπανῆς θυρίδος. Ἐκεῖνος ὁ ἀρνησίθρησκος Βούλγαρος, ὁ Βελιάρογλους, φαίνεται ἀπεκρασιμένος νὰ καταστρέψῃ ὅ,τι καὶ ἀν εὐρίσκῃ ἐμπροσθέν του. Ἂς ἀπάγωμεν κόρραι εἰς τοὺς προμαχῶνας. Δὲ Ρουστον, τρέξε εἰς τὸν πύργον τοῦ Βελισαρίου καὶ φέρε τοὺς ἐκεῖ μένοντας ἑξακοσίους ἢ τριάκοντα Βαραγγοὺς. Διὰ θαλάσσης δὲν τρέχομεν οὐδένα κίνδυνον.

—Ἐντὸς ὀλίγου ἐπιστρέφω, Μεγαλειότατε, εἶπε καὶ ἀνεχώρησε.

—Ἐσκοφωθέντες ὑπὸ τοῦ κρότου τοῦ πελωρίου κανονίου, τηλεβόλουντες ἕνεκα τῶν πυκνοτάτων νεφῶν τοῦ καπνοῦ, καὶ μεταξὺ φωνῶν καὶ σφαιρῶν καὶ βελῶν, ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Φραντζῆς διέθεσαν ἡνίκης τὸ ἐξωτερικὸν τεῖχος, ὅπως περιπάτουν εἰς τὸν κῆπον τῶν ἀνακτόρων. Καὶ νῦν μὲν ἀνέτρεπε τὸ «Λὰ Ἀλλὰχ ἀλλὰ Ἀλλὰχ!», ὅτε Ὀθωμανὸς τις δυσκρίνετο κατὰ τὴν μάχην, ἢ προμαχὼν ἐκλονίζετο ὑπὸ τῆς προσβολῆς ὑπεμεγέθους πέτρας συντριβομένης ἀπὸ τὸ πυροβόλον τοῦ ἀπίστου· νῦν δὲ τὸ «Ἅγιε Γεώργιε προστάτα τῆς Ἀγγλίας!» ὅτε ξύλινος Βαράγγων ἀθοῦν μέγαν λίθον ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων κατέρριπτεν αὐτὸν ἐπὶ κεφαλῆς κρυοῦ προσβάλλοντος τὸ τεῖχος, καὶ ἄλλοτε «Ἅγιε Διονύσιε!» ἐνῷ ἐμάχοντο οἱ Γενουῆται χεῖρα πρὸς χεῖρα, ἢ «Ἅγιε Μάρκε προστάτα τῆς Βενετίας!» ὅτε συνελέκοντο οἱ μισθοφόροι τῆς δημοκρατίας· ἢ «Φλανδρία καὶ Λέον» τὸ σύνθημα τοῦτο τῶν στρατιωτῶν Φλαμανδοῦ τινος ἱππότου. Κατ' αὐτὴν δὲ τὴν ἀκμὴν τῆς μάχης διέβαινεν ἐξ τὸ ἐσωτερικὸν τεῖχος λιτανεία φέρουσα σημαίας μετὰ τῆς εἰκόνας τῆς ἀειμάκαρος Παρθένου, καὶ ὁ θόρυβος, ἡ ταραχή, αἱ φωναί, τὰ προστάγματα τῶν ἀξιωματικῶν, αἱ ἐστυροκροτήσεις ἀνταπερίγοντο παραδόξως, εἰς τὰ θρηνώδες τῆς λιτανείας καὶ τὴν ἀδιάκοπον δέησιν «Ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν».

—Ἀ! ἀνεφώνησεν ὁ αὐτοκράτωρ ἅμα διαλυθέντος πυκνοῦ νέφους καπνοῦ· Βλέπω νέαν τακτικὴν σημαιοφόρον τὸ κανόνιον ἐκεῖνο... κατὰ τὸν προμαχῶνα τοῦ ἁγ. Νικολάου.

—Κάποιος θὰ δόσῃ τοῦς μηχανικούς, Μεγαλειότατε, ἐκεῖ κάτω! Μὰ τὸν ἁγ. Δημήτριον, πιστεύω ὅτι εἶναι ὁ ἀρχιποδότης Λεόντιος! Ἔμαθε τὸ μυστικὸν ἐκεῖνο εἰς τὸ συμπόσιον τῆς Μεγαλειότητός σου, ὅτε ὁ στρατηγὸς Ἰουστινιάνης διηγεῖτο πῶς γίνονται οἱ πολιορκίαι εἰς τὴν Δύσιν.

(Λείπει ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΪ-ΣΟΝ-ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

Ν.Υ. Ἀτλ. 15 Ἀπρίλ. 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Ποῦ εἶναι ὁ Ἰουστινιάνης; ἠρώτησεν ὁ αὐτοκράτωρ.

—Ὑπῆγεν εἰς τὴν κατοικίαν του διὰ νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον ἀπεκρίθη ὁ Κοντάρης, ὅστις ἔτυχεν ἐκεῖ τὴν ὥραν ἐκείνην.

—Ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν του! Λοιπὸν τώρα;

—Ὑπαγε εὐθύς... ὄχι, μένε. Ἴδου βοήθεια καλλιτέρα. Ἄρχον Ἀκόλουθε, ἰδοὺ ἐκεῖ φέρον ὁπαδὸ ἢ δύο κανόνια κατὰ τὸν προμαχῶνα τοῦ ἁγ. Νικολάου. Ὁ Λεόντιος διευθύνει τὴν προσβολήν· ἰδέ, ἡμπορεῖς νὰ τοὺς ἀποχρούσῃς;

—Ἀμέσως, μεγαλειότατε. Κοντάρη, πήγαινε εἰς τὴν Μποῦρτον, εἶναι κατὰ τὴν ἐσωλησίαν τῶν ἁγ. Θεοδώρων· καὶ εἰπὲ του νὰ λάβῃ μαζί του εἴκοσι Βαράγγους καὶ πεντήκοντα ἀπὸ ἑνετσίους στρατιώτας, καὶ νὰ ὑπάγωσιν ἀπὸ τὰ ὀπίσθια, ἐνῷ ἐγὼ θὰ ὁρμήσω κατὰ μέτωπον. Παλληκάρια μου μὴ ἀνησυχῆτε δ' ἐγὼ βοηθοῦσατε τὰ κανόνια τὰ ἐν τῷ ἀστεῖ ἀσφαλεῖς ὀπίσω. Ὅστις φέρει τὸ Λεοντίου τὴν κεφαλήν, θὰ λάβῃ εἴκοσιν ὑπέρευρα.

—Στρατοπεδάρχα, εἰσαι ὑπὸ τὰς διαταγάς του· ἀκολουθεῖ αὐτὸν μὲ τριάκοντα ἀνθρώπους εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος εἰς παριστάμενον ἀξιωματικόν.

Ἡ κόλη τοῦ ἁγ. Ρωμανοῦ ἠνοίχθη καὶ ὁ Ἀκόλουθος μετὰ τῶν ὁπαδῶν του ἐξῆλθεν ἔρμπρος· καὶ ἐνῷ οἱ μηχανικοὶ ἐπεθεώρουν πληρέστατα τὴν θέσιν τοῦ μεγίστου πυροβόλου, «Ἅγ. Γεώργιε Καλλίνικε! Δὲ Ρουστον!» Ἅγ. Ἐδουάρδε τῆς Ἀγγλίας!» ἠκούσθησαν λέγουσαι συγκεχυμέναι φωναὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν. Οἱ πυροβολισταὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀντιτάξωσιν οὐδεμίαν ἀντίστασιν, διότι τότε δὲν ἦσαν εἰσέτι εἰς χεῖρας οἱ ὀθελοὶ τῶν ἐνωσιόπτων· ἀλλ' ὁ Βαλτὰ Ὀγλοῦς, βοηθούμενος καὶ ἀπὸ ἰσχυροῦ σώματος Γενιτσάρων, ἔδραμε εἰς βοήθειαν τῶν προσβλήθεντων. Ὑπερτρόφεντες δὲ τοῦς ἐπιδραμόντας, πέντε καθ' ἕνός, ἐσχημάτισαν [illegible] γραμμὴν κατὰ τῶν Βαράγγων.

—Λεόντιε! Λεόντιε! ἐκραύγασεν ὁ Δὲ Ρουστον, ἐνῷ ὁ Βαλτὰ Ὀγλοῦς ἐκένησε τὸν ἵππον του κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Βαράγγων, ἀνάνδρε σκύλε! στρέψε τὸ πρόσωπόν σου διὰ μίαν στιγμὴν ἀποστάτα καὶ [illegible] μὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγ. Γεωργίου δὲν τὴν ἔχεις ὁρᾶν. Γιγαντιαίου ὄντος ἀναστήματος ὁ Βαλτὰ Ὀγλοῦς, καὶ ἐκβαίνων ἰσχυρὸν ἵππον, παρ' ὀλίγον κατεκόλιε τὸν Ἐδουάρδον κατὰ τὴν πρώτην προσβολήν· ἀλλ' ἡ ἐπιηδειότης τῆς Ἀνάνδου ἱππότου ὑπερενίκησε τὸν βάρβαρον τούτον τοῦ γιγάντου τῆς Βουλγαρίας. Καὶ ἐνῷ δεινὴ πληγὴ ἐδίδαξε τὸν Βαλτὰ Ὀγλοῦν ὅτι ἔτρεχε μέγαν κίνδυνον ἐκ τοιούτου ἀνθρωποκτόνου, ἐξῆλθεν ὁ Μπούρστας ἐκ τῆς [illegible] πύλης μετὰ τῶν παρὰ αὐτόν, αἵτινες ἔφερζον [illegible] Γεωργίου τῆς Ἀγγλίας! Παναγία Προστάτις!»

—Ἄρχον Φραντζῆ, εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ ἱππότης σοῦ [illegible] ἐνθουσιάζει ὅλους. Ὁ Ἰουστινιάνης, γενναῖος τὸ [illegible] ἀνήρ, ἔχει ἀνάγκην τοῦ ὕπνου τὴν ὥραν ταύτην, ἐνῷ ὁ [illegible] Ἐδουάρδος ἔχει μὲν ὀλιγωτέραν περίσκεψιν, ἔχει δ[illegible] [illegible] ἀνδρεῖαν καρδίαν. Μὰ τὸν ἁγ. Δημήτριον, μοῦ [illegible] ἐν τῷ στίβῳ εἰς τὴν Χίον, διὰ νὰ μάθῃ διατί [illegible] ἡ πολιά μας!

Ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Κωνσταντίνου εἴδωσεν ὁ Μπούρστας, ὅστις [illegible] ἐκ τοῦ πλησίον τὴν Βαλτὰ Ὀγλοῦ. [illegible] τὰ κανόνια, ἀνεφώνησεν ὁ Αὐτοκράτωρ. «Ἀ[illegible] Βαράγγοι, ἤξευρα ὅτι ἡμπορῶ νὰ ἐμπιστευθῶ [illegible] Ἀλλὰ τί φρονεῖς περὶ τοῦ σχεδίου μου, Φραντζῆ;

—Ἀποροῦ, Μεγαλειότατε, τί ἐμπιόδιξι τὰ πλοῖα. Ἀλλ' ὅμως στοχάζομαι ὅτι ἡ ἀπάπειρα τοῦ νὰ διασπάσωμεν μὲ πέντε πλοῖα γραμμὴν τριακοσίων πλοίων εἶναι ἔργον ἀπηλπισμένον.

—Ἀλλ' ἐὰν δὲν τὸ κατορθώσωμεν, πῶς θὰ προμηθεύθωμεν πυρίτιδα;

Ὁ Φραντζῆς ὤρωσεν ἄπλᾶς τοὺς ὤμους.

—Ὑποθέτω, εἶπεν ὁ Κάισαρ, ὅτι τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου τοὺς ἐμπαθίζει· ἐὰν τοῦτο οὕτως ἔχῃ, καὶ ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ βοηθηθῇ ἡ πόλις, μόνον ἄξιον τοῦ ἐπιχειρήματος βλέπω τὸν ἱππότην Ἐδουάρδον.

—Μέγας ὁ κίνδυνος, ἀλλ' ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ κῦβος ἐρίφθη· πῶς ὁ ἱππότης θὰ φθάσῃ εἰς τὴν Χίον;

—Ὀ! δὲν μοῦ φαίνεται μεγάλη δυσκολία νὰ διαφύγῃ ἓν μόνον πλοῖον τὸν ἐχθρόν. Ὁπωσδήποτε, πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἀπόπειρα.

—Ὅσον γρηγορώτερα, τόσον καλλίτερα.

—Ἔχεις δίκαιον, ἄρχον Φραντζῆ. Κύτταξ' ἐκεῖ! ἡ ἐπιφυλακὴ τῶν ἀπομάχων τοῦ Ἀμουρὰτ ἔρχεται. Μὰ τὴν Παναγίαν, θὰ τὴν πάθῃ ὁ Ἀκόλουθος. Ἀ! ὄχι... τοὺς εἶδεν· ἰδοὺ τὸ ἀναπληρωτήριον· Τώρα λοιπόν, ἄρχον Φραντζῆ, σοῦ ζητῶ μίαν χάριν.

—Πρόσταξε, Μεγαλειότατε.

—Ἀλλά, δὲν θέλω νὰ σὲ βιάσω· ἢ κάμε τὴν ἐκουσίαν ἢ ἀπόρριψέ την.

—Προλαμβάνω νὰ εἴπω, Μεγαλειότατε, ἑκουσίως.

—Καὶ ὅμως, ἐὰν ἀφοῦ μὲ ἀκούσῃς, ἀλλάξῃς γνώμην, ἔχεις τὸ ἐλεύθερον νὰ πάρῃς ἐπίσω τὸν λόγον σου. Ἤξεύρω τί ἀπαιτεῖ τὴν γενναίαν καρδίαν τοῦ Ἄγγλου ἱππότου, ὅστις καὶ μὲν εἶναι πάντοτε ἀνδρεῖος, ἔχει ὅμως τὴν ὥραν ταύτην ἰσχυρότατον κέντρον.

Ὁ μέγας Πρωτοβεστιάριος ἐφάνη ἀνησυχῶν.

—Τὸ ἤξευρα πρὸ πολλοῦ. Οἱ ποιηταί, ὡς ἠξεύρεις, λέγουν ὅτι ὁ ἔρως κάμνει θαύματα· καὶ δὲν ψεύδονται, διότι ὁ Ἐδουάρδος ἰδοὺ ἐπιτυχόνει τοῦς λόγους τινος. Ἀλλ' εἰπέμου (καὶ ὁμιλῶ τόσον ἀπὸ σοῦ ὅσον καὶ ἀπὸ αὐτοῦ) δὲν ἦτο καλὸν νὰ τῷ ὑποσχεθῇς, ἐὰν ἀπιτύχῃ εἰς τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο, νὰ τῷ ἀποδώσῃς τὴν ἀμοιβὴν ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἠγωνίσθη τόσον πολὺ καὶ τόσον εὐγενῶς;

—Οἱ λόγοι σου, βασιλεῦ, εἶναι νόμος δι' ἐμέ. Ἀλλ' ἡ Γαλήνότης σου δὲν πρέπει νὰ ἀπορῇ ἐὰν μέχρι τοῦδε ἐδίστασα νὰ ὑπανδρεύσω τὴν θυγατέρα τοῦ εὐγενεστέρου οἴκου τῆς Κωνσταντινουπόλεως μὲ ἀλλοδαπὸν μισθοφόρον.

—Θέλε Φραντζῆ, ἐπανέλαβε περίλυπος ὁ αὐτοκράτωρ· τόλμησε νὰ ἴδῃς τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν ἄλυφῆ των ἐποψιν. Ὑπάρχει σήμερον εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ εὐτελέστατος κόμης, ὅστις ν' ἀλλάξῃ τὸ πενχρὸν του στέμμα μὲ τὸ αὐτοκρατορικόν μου διάδημα; Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἡμπορεῖ εὐγενὴς ἱππότης, γενναῖος καὶ δεδοκιμασμένης ἀξίας καὶ ἱκανότητας νὰ γίνῃ σύζυγος τῆς θυγατρός σου, μεταξὺ τοιούτων περιστάσεων, ὅστε καὶ ἂν κατάγεται, ἀπὸ βάρβαρον βορεινὴν χώραν.

Ὁ Φραντζῆς ἐσώπασε. Ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ ὀρθὴ κρίσις του ἐπάλαιον ἰσχυρῶς ἐντὸς αὐτοῦ.

—Συγχώρησε με, ἄρχον μου, ἐξεφαλοίθησε μετὰ πρώτης ὁ Κωνσταντῖνος, ἐὰν εἶπά τι δυσάρεστον. Ὀ,τι εἶπε περὶ σοῦ, τὸ προεῖπε καὶ περὶ ἐμοῦ τοῦ ἰδίου. Καὶ μὰ τὴν βοήθειαν τῆς Παναγίας, ἐὰν εἶχε θυγατέρα, ἤθελον θεωρεῖ αὐτὴν ἀσφαλεστέραν, καὶ ἐμαυτὸν μᾶλλον τιμώμενον, ἐπανδρεύων αὐτὴν, κοῖτοι ἠγεμονίδα μὲ τὸν ἱππότην τοῦτον.

(Λείπει ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ·Ι·ΣΟΝ ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

Ν.Υ. - Ἀθῆναι 16 Ἰουλίου 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Μεγαλειότατε, δὲν ἔχω πλέον τίποτε ν' ἀντιτάξω. Ἔστω λοιπὸν ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ.

—Ἰδοὺ ἀξιόλογος καὶ φρόνιμος ἀπόκρισις. Σ' εὐχαριστεῖ ὁ Καῖσαρ. Ἰδέ! Οἱ Γενίτσαροι ἐπιεσθόρμοῦν. Δὲν ἔχομεν νὰ κάμωμεν ἄλλο τι σήμερον.

Μετὰ ἦν γενναίαν ταύτην ἀντίστασιν οἱ ἐξελθόντες ἐπέστρεψαν ἐν καλῇ τάξει, αἱ πύλαι ἐκλείσθησαν, καὶ ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος ἤλθε πρὸς τὸν αὐτοκράτορα.

—Γενναῖος, ὡς πάντοτε, ἄρχον Ἀκόλουθε, εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος· νομίζω ὅτι τοῦτο θέλει εἶσθαι σήμερον τὸ τελευταῖον ἀνδραγάθημά σου. Ἐλθὲ εἰς τὸν ἀγῶνα ἀμοῦ μὲ τὸν ἄρχοντα Φραντζῆν. Ἔχω σπουδαῖόν τι νὰ σοῦ κοινοποιήσω.

Ὁ Δὲ Ρούστον ἠκολούθησεν εἰς τὸ κατώτερον μέρος τοῦ πύργου τοῦ Ἁγ. Ρωμανοῦ, ἔνθα παρεισεύσασαν μετὰ σπουδῆς διομάτων πρὸς ἀποδοχὴν τοῦ αὐτοκράτορος.—Νικηφόρε, εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος, ἔχομεν ἀνάγκην νὰ μείνωμεν μισὴν ὥρα μόνοι· μὴ συγχωρήσῃς λοιπὸν εἰς κανένα νὰ ἔμβῃ.

—Νὰ ἔλθῃς νὰ μ' εὕρῃς εἰς τὸ τεῖχος ὅταν ἐξέλθω, εἶπεν ὁ Ἐδουάρδος εἰς τὸν Μπούρστον.

—Πολὺ καλά, καλέ μου ἄρχον.

Καὶ ὁ Κωνσταντῖνος καθήσας εἶπε.—Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σοῦ εἴπω, ἄρχον Ἀκόλουθε, ὅτι πᾶσα ἐλπὶς τοῦ νὰ σώσωμεν τὴν πόλιν ἀπὸ τὴν πεῖναν, καὶ ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν πολεμεφοδίων, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἄφιξιν τῶν πλοίων, τὰ ὁποῖα, ὡς ἐμάθομεν ἰσχάτως εὑρίσκονται εἰς τὴν Χίον.

—Ἔλαβεν ἡ Μεγαλειότης σου νεωτέραν εἴδησιν περὶ τούτων;

—Οὔτε λέξιν. Ἀλλ' εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ δὲν γνωρίζουν τὰς ἀνάγκας μας, ἢ φοβοῦνται τὸν κίνδυνον.

—Ἀλλ' ὡς ἀκούω εἶναι δυνατὰ πλοῖα.

—Ναί, ἀλλὰ πέντε πλοῖα τί δύνανται νὰ κατορθώσουν κατὰ τρισσοῦς; Ὅσον διὰ τὸ αὐτοκρατορικὸν πλοῖον, ἐγνώκαμεν. Ἐπαξιώθησαν εἰς αὐτὸ μὲ τὸν συγχωρημένον τὸν ἀδελφόν μου. Οἱ δὲ Γενοῦησιοι μόνον τὸν λόγον των μᾶς ἔδωκαν τὸ συμπόρασμα ὅμως τούτων, ἄρχον Ἀκόλουθε, εἶναι τὸ ἑξῆς: Ἀπεφασίσαμεν ν' ἀποστείλωμέν τινα, εἰ δυνατόν, ἀπ' ἐδῶ διὰ νὰ φέρῃ τὰ πλοῖα. Ὁ κίνδυνος εἶναι μέγας, ἀλλὰ μεγάλη ἐπίσης καὶ ἡ δόξα. Δέχεσαι τὴν ἀποστολήν;

—Εὐχαριστῶ τὴν Μεγαλειότητά σου ἀπκρίθη γενναιοτέρως ὁ ἱππότης· ἄλλο καλλίτερον δὲν εὑρίσκω.

—Λὲν ἐξήτας; εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος μειδιῶν καὶ βλέπων τὸν Φραντζῆν. Ἔχεις μεγάλην μετριοφροσύνην, καὶ φοβοῦμαι μὴ ζητήσω ν' ἀποσύρῃς τὸν λόγον τὸν ὁποῖον εἶπες.

—Λὲν τὸ πιστεύω, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Φραντζῆς· Ἱππότα Ἐδουάρδε, πρὸ τινος καιροῦ μοῦ ἐφανέρωσες τὴν ἀγάπη σου τὴν θυγατέρα μου· ἔχεις ἀκόμη τὸ αὐτὸ φρόνημα;

—Ἡμπορῶ νὰ κερδίσω τὸν παράδεισον; ἀπεκρίθη ὁ ἱππότης.

—Ἐὰν λοιπὸν ἐπιστρέψῃς ἀσφαλῶς, λάβε τὴν κόρη μὲ αὐτὴν καὶ τὴν εὐχήν μου· ἀπεκρίθη ὁ Φραντζῆς.

Ὁ ἱππότης ἐξέφρασε τότε τὴν εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν ἐξαν ἐντόνων μᾶλλον ἢ εὐγλώττων.—Καὶ πότε, Μεγαλειότατε, πρέπει ν' ἀναχωρήσω καὶ ποῖον δρόμον νὰ ἀκολουθήσω ἡ Μεγαλειότης σου καταλληλότερον;

—Φροντὶς καλὸν νὰ παραλίδῃς μαζί σου ἕνα ἀπόσπασμα καὶ ἀκολούθως νὰ δοκιμάσῃς νὰ περάσῃς ἐν ὥρᾳ νυκτὸς διὰ τοῦ στόλου. Καιρὸν ἁρμόδιον νομίζω τὴν νύκτα αὐτήν.

—Μὲ τὴν ἄδειαν λοιπὸν τῆς Μεγαλειότητός σου θὰ λάβω τὸν Μπούρστον. Εἶναι πιστὸς καὶ γενναῖος καὶ ἔχει νοῦν ἐφευρετικόν.

—Πολὺ καλά· Θέλομεν λοιπὸν νὰ συνομιλήσει μὲ διαταγήν ἄκρας παραλίδης τὴν ἀρχηγίαν καὶ πολίσσου. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῇς ὅτι ἀφεῖλες νὰ ἐφίνοῦῃς τὸ σκέμα τῶν Γενουησίων κιδεργητῶν διότι δὲν ἀγαποῦ ξένας ἐπεμβάσεις. Μὴ ἀναμιγνύσαι εἰς τὰς ἐκβάσεις των εἰμὴ ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης, καὶ τότε πάλιν χρειάζεται τρόπος πολιτικός.

—Καταλαμβάνω, Μεγαλειότατε.

—Ἀμα ὡς νυκτωθῇ, ἔλθε νὰ μ' εὕρῃς εἰς τὸ παλάτιον, καὶ ἔχε τὰ πάντα ἕτοιμα πρὸς ἀναχώρησιν.

—Μίαν ἀρχαιοπρεπῆ θὰ προτείνω εἰς τὸν ἄρχοντα Πρωτοβεστιάριον. Ἀναχωρῶ χάριν ἔργου ἐπικινδύνου, καὶ ἴσως δὲν ἐπιστρέψω ποτὲ πλέον. Θέλω δὲ ἀναχωρήσει μ' ἐλαφροτέραν καρδίαν, ἐὰν μὲ συγχωρήσῃ καὶ συνομιλήσω μισὴν ὥραν μόνον μετὰ τῆς θυγατρός του.

—Λέγον Ἀκόλουθε, ἀπεκρίθη ὁ Φραντζῆς, μὴ λησμονῇς ὅτι ἡ συνέντευξις αὕτη δύναται νὰ μὴ ἀποβῇ τὰ μάλιστα εὐάρεστος καὶ ἐὰν...

—Ὄχι, ὄχι, ὑπέλαβεν ὁ Κωνσταντῖνος, καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῶν ἱπποτῶν τῆς Δύσεως, ὁ ἐραστὴς πρέπει νὰ ἴδῃ τὴν ἐρωμένην του πρὶν ἀνοχωρήσῃ εἰς τὰς μάχας. Δὸς τὴν ἄδειαν, δὸς τὴν ἄδειαν, ἄρχον Φραντζῆ.

—Ἔχεις λοιπὸν τὴν ἄδειάν μου, ἄρχον Ἀκόλουθε. Θὰ σὲ ἴδω μετὰ ταῦτα;

—Ἐλθὲ εἰς ἡμᾶς, ἄρχον Πρωτοβεστιάριε, καὶ σύ, ἄρχον Ἀκόλουθε, ἐλθὲ νὰ μᾶς εὕρῃς μετὰ τὴν συνέντευξιν· Ὑπαγε τώρα, καὶ ὁ ἅγιος Γεώργιος νὰ σὲ βοηθήσῃ.

—Μπούρστ, εἶπεν ὁ ἱππότης, κάμε μου τὴν χάριν νὰ ἐπιστρέψῃς μαζί μου εἰς τὴν κατοικίαν μου. Ὁ αὐτοκράτωρ μοῦ ἔδωκεν ἐντολὴν νὰ παραλάβω τὸν ἐν Χίῳ στόλον. Θὰ ἔρωτήσῃς περὶ αὐτοῦ.

—Ναί, ἱππότα, λέγουν ὅτι ἡ πόλις δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀνθέξῃ περισσότερον ἀπὸ δύο ἑβδομάδας, ἐὰν τὰ πλοῖα δὲν ἔλθουν.

—Φθάνει νὰ φθάσω ἐκεῖ ἀσφαλῶς, καὶ δὲν φοβοῦμαι ὕστερον διὰ τὰ ἀποτελέσματα. Πρόκειται νὰ ἴδωμεν πῶς θὰ διαπεράσωμεν ἀκινδύνως διὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Ἐπρότεινα νὰ λάβω ἕνα σύντροφον, καὶ ἐξέλεξα σέ.

—Καὶ μὰ τὴν ἀλήθειαν, κανένα ἄλλον καλλίτερον δὲν θὰ εὕρισες; ἐπὶς ἐὰν ἔπαρνες τὸν Κοντάριν ἦτο ὅμως σκληρὸν νὰ τὸν ἀποσπάσῃς ἀπὸ τὴν νέαν σύζυγόν του.

—Ἔχεις μεγάλην ἰδέαν διὰ τὸν ἑαυτόν σου, Μπούρστε.

—Ὄχι, ἀξιωματικέ μου, ποτὲ δὲν εἶχα, καὶ ποτὲ δὲν ἐκατάλαβα τὴν ἀνάγκην της. Ἐὰν ἦν εἶχα δὲν ἐλάμβανα τὴν τιμὴν νὰ σὲ συνοδεύσω εἰς Χίον.

—Ἔχε μόνον τὴν αὐτὴν γενναιότητα τὴν ὁποίαν εἶχες καὶ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ ἡ ἐπιτυχία μας εἶναι βεβαία. Ἀ! ἐδῶ εἶναι ὁ δρόμος τῶν ἁγ. Θεοδώρων· θὰ ὑπάγω ν' ἀποχαιρετίσω τὸν Ἄξαρχον Χωνιάτην καὶ τὴν οἰκογένειάν του, καὶ σὺ πήγαινε εἰς τὸ παλάτιον.

Ἀνυπόμονος νὰ ἴδῃ τὴν Θεοδώραν, ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος συνέλαβε τὴν ἰδέαν ὅτι, ἐὰν ἀναφέρῃ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ πατρὸς αὐτῆς εἰς τὴν Σοφίαν Χωνιάτου, ἤθελε προμηθευτεῖ εἰς αὐτὴν σταυδόφορον φίλτρον ἐν καιρῷ ἀνάγκης. Ἐστάθη λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἄξαρχου καὶ ὁδηγήθη εἰς τὸν θάλαμον αὐτοῦ, ὅπου παρὰ προσδοκίαν εὗρε τὴν Σοφρασίαν μὲ τὴν μητέρα της.

(Λείπει ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ·Ι·ΣΟΝ ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

Ν.Υ. - Ἀθῆναι 17 Ἰουλίου 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Ἐπαρχιακαὶ συνήθειαι, ἐπαρχιακαὶ συνήθειαι, καθὼς βλέπεις, ἄρχον μου, εἶπεν ὁ Ἄξαρχος ἐγερθεὶς πρὸς ὑποδοχήν του. Ἐδῶ καθήσθε ὅλοι ὁμοῦ καθὼς ἐκαθήμεθα καὶ εἰς τὴν Σελυβρίαν. Ἐπέρασα ὅλην τὴν πρωΐαν εἰς τὰς ἐπαύξεις, καὶ πρὸ ὀλίγου ἄφησα τὸν θώρακά μου. Λαμπρὰ τοὺς ἐδίωξες τοὺς σκύλους· πόσα κανόνια ἐδούλωσες;

—Τέσσαρα, ἄρχον Ἄξαρχε. Ἀπορῶ ὅτι δὲν σὲ εἶδα. Σοῦ εἴχομαι, δέσποινά μου, ἡμέραν εὐτυχῆ καὶ εἰς σέ, ὡραία Εὐφρασία· ἐλάβατε καμμίαν εἴδησιν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Χρυσολωρᾶν;

—Καμμίαν, ἄρχον μου, ἀπεκρίθη ἡ Σοφία Χωνιάτου.

—Ἤλθα νὰ ζητήσω τὰς εὐχάς σας.—Καὶ διηγήθη τὸν μαχοχρόνιον πρὸς τὴν Θεοδώραν ἔρωτά του, τὰς δυσκολίας τοῦ Φραντζῆ καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ἣν πρὸ μικροῦ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ, ἐὰν ἐπανήρχετο ἀσφαλῶς ἐκ τῆς ἐπανδύνου ἀποστολῆς χάριν τῆς ὁποίας μετὰ μικρὸν θ' ἀνεχώρει.

—Χαίρω διὰ τὴν εἴδησιν ταύτην, εἶπεν ὁ γέρων Ἄξαρχος. Χαίρω τῷ ὄντι ἐκ καρδίας. Εἶδε ὁ ἅγιος Δημήτριος νὰ σὲ προστατεύῃ εἰς τὴν νέαν σου ἐπιχείρησιν!

—Βιάζομαι, εἶπεν ὁ ἱππότης καὶ πρέπει νὰ ὑπάγω τώρα εἰς τοῦ ἄρχοντος Φραντζῆ. Σᾶς παρακαλῶ δὲ τοῦτο· τὴν πρώτην φορὰν καθ' ἣν σᾶς ἐπισκεφθῇ ἡ δέσποινα Θεοδώρα, διάτα ἠξεύρω ὅτι σᾶς ἐπισκέπτεται συχνά, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς θεωρῇς ὡς φίλους της.

—Σὲ καταλαμβάνω, ἄρχον ἱππότα· Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ νὰ σὲ ὁδηγήσῃ εἰς τὸν σκοπόν σου καὶ νὰ σὲ φέρῃ πάλιν ἐδῶ, εἶπεν ἡ Μαρία Χωνιάτου.

—Ἀμήν! σᾶς εἶμαι ὑπόχρεος καὶ εὔχομαι τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ φίλου μας Ἐμμανουήλ. Τώρα πρέπει νὰ σᾶς εὐχηθῶ ὑγείαν. Μετὰ τοῦτο ὁ ἱππότης ἠκολούθησε τὴν πρὸς τ' ἀνάκτορα ὁδόν.

Εἰς τὴν θύραν τῆς κατοικίας τοῦ Φραντζῆ εἶδε τὸν γέροντα Βαρλαάμ, μετὰ τοῦ ὁποίου, διαφόρου τοῦ μακροῦ ἐκείνου γειτόνος, συνέδεσε φιλικὴν σχέσιν.

—Εἶναι μέσα ἡ δέσποινα Θεοδώρα; ἠρώτησεν ἐσπευσμένως.

—Εἶναι εἰς τὸν κῆπον, ἀπεκρίθη ὁ γέρων ὑπομειδιῶν σοβαρῶς.

—Ἤλθα νὰ τὴν ἴδω κατὰ παραγγελίαν τοῦ πατρός της. Εἰσῆλθεν δὲ διὰ τῆς αὐλῆς καὶ εὑρέθη εἰς τὸν γνωστὸν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας κῆπον.

Ἦτο μελαγχολικὸς ἑσπέρα ἔαρος. Ὁ ἥλιος εἶχε δύσει ἐπὶ ἑνὸς τετάρτου· καὶ καθαρὰ καὶ λαμπρὰ ἀμφιλύκη ἐφαίνετο κυλινδουσα πρὸς δυσμάς, ὅπου ἠκτινοβόλει ἡ Ἀφροδίτη· ὁ οὐρανὸς κατεῖχε ὑπόψυχρος, ἡν γαλήνιος, οἱ κλάδοι τῶν ἀνθέων ἠρεμοῦν καὶ ἄνθη τινὰ μάλιστα τοῦ Ἀπριλίου ἐπλήρουν τὴν ἀτμόσφαιρα τῶν κήπων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκ τοῦ κήπου θέα περιωρίζετο ἐκ τῶν ἐμπροστινῶν ὁ πολυοκόν στρατὸς δὲν ἐφαίνετο. Ἀλλὰ ἐκεῖ ἐκεῖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἐπεκρέματο πυκνὸν σύννεφον, λείψανα τῶν ἐπὶ τῆς ἡμέρας ἀπὸ νῶν μάχης. Ὁ Βόσπορος, ἀντὶ νὰ κυλίεται ἀκύμων, ἐκαλύπτετο ἀπὸ ἀναριθμήτων πλοίων τοῦ ἀποκλεισμοῦ τοῦ ἀπὸ τοῦ στόλου, μεστῶν στρατιωτῶν ἀναλγήτως ἀμύνοντος τὴν πόλιν αὐτόν. Ἡ Θεοδώρα περιπάτει εἰς τὰς ἀμμωδεῖς βλέπουσα τὰ κύματα, ἀναλογιζομένη τὸ τέλος καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἐκείνων προπαρασκευῶν καὶ σχεδὸν φθονοῦσα τὴν τύχην τῆς μητρός της, ἥτις ἔκειτο ἠσύχως εἰς τὸ κοιμητήριον τῆς Ἁγίας Εἰρήνης.

—Θεοδώρα! φιλτάτη Θεοδώρα! ἔχομαι νὰ σὲ ἴδω μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ πατρός σου. Θέλεις μοῦ εἰπεῖ καὶ τώρα ὅτι πρέπει νὰ χωρισθῶμεν;

Ἡ Θεοδώρα δὲν εἶχε παρατηρήσει αὐτὸν ἕως ὅτου ἄκουσε λόγον· τὸ ἐρώτημα τῆς χαρᾶς τὸ φαιδρύνον τὰς παρειάς της ἐπηύξησε τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἱππότου.

—Ὄχι, ἄρχον Ἀκόλουθε, εἶπε τείνουσα πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα.

—Μὲ ἀνέδειξες, προσφιλεστάτη μου, ἀληθινὸν ἄνδρα εἶπεν ὁ Δὲ Ρούστον μετὰ τὰ πρῶτα ὀλίγα λόγια τὰ ἐμφαίνοντα τὴν χαρόν. Καὶ νὰ σοῦ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, ἤτο ἀνάγκη, διότι ἀναχωρῶ ἀπόψε ἀπὸ τὴν πόλιν.

—Ἀναχωρεῖς! ποῦ καὶ διατί; Σὺ λοιπὸν ἦλθες νὰ μοῦ εἴπῃς ὅτι πρέπει νὰ χωρισθῶμεν;

—Ἐὰν δὲν ἐπρόκειτο νὰ χωρισθῶμεν τώρα, Θεοδώρα, ἡ συνέντευξις αὕτη δὲν θὰ ἐγίνετο ἴσως τόσον ταχεῖα. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐπιφορτίσθη νὰ μοῦ ἀναθέσῃ τὴν ἀναγκαίαν τῶν πλοίων τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς Χίον, ἀπὸ τὴν ἀσφαλῆ εἴσοδον τῶν ὁποίων εἰς τὸν Κεράτιον Κόλπον ἐξαρτᾶται ἡ τύχη τῆς πόλεως. Πρέπει λοιπὸν νὰ ὑπάγω εἰς αὐτὰ ἀπαραιτήτως, καὶ νὰ ἔλθω μὲ αὐτὰ βιάζων τὴν εἴσοδον. Ὁ πατήρ σου μοῦ εἶπεν ὅτι, ἐὰν ἐπιτύχω, συγκατανεύει προθύμως νὰ μ' ἑνώσῃ μὲ σέ, καὶ ὁ Καῖσαρ, τὸν ὁποῖον θὰ μοῦ δώσῃ τὴν ἄδειαν νὰ ἔλθω νὰ σὲ ἴδω.

—Ἀλλὰ πῶς θὰ ἐπιτύχῃς; πῶς θὰ ἐξέλθῃς ἐκ τῆς πόλεως ἀπαρατήρητος ἀπὸ τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα; θὰ πασσθῇς αἰχμάλωτος κατὰ τὴν πρώτην δοκιμήν.

—Ἔχω καλλιτέραν ἐλπίδα ἀγαπητή μου. Καὶ ἐὰν ἐπιτύχω νὰ φθάσω εἰς Χίον, θὰ ἠξεύρω ὅτι θὰ ἔχῃς προσηλωμένα τὰ βλέμματά σου εἰς ἡμᾶς ἕως ὅτου θὰ πλησιάσωμεν εἰς τὸ στενὸν τοῦτο· καὶ σοὶ ἐγγυῶμαι ὅτι τοῦτο θὰ μοῦ δώσῃ δύναμιν νὰ κάμω θαύματα.

—Ἀλλὰ μὴ τολμᾷς, μὴ τολμᾷς τὰ ἀδύνατα ἱππότα Ἐδουάρδε· ἤκουσα λέγοντα προχθὲς τὸν πατέρα μου ὅτι σὺ καὶ ἐκεῖνος ὁ Βάραγγος ὅστις ἠλευθέρωσε τὸν Ἄξαρχον Χωνιάτην, εἶσθε οἱ τολμηρότεροι ἄνθρωποι τῆς πόλεως. Δὲν ἠξεύρεις τί τρόμος μ' ἐκυρίευσεν ὅταν τὸ ἤκουσα.

—Μὴ φοβῆσαι, ἀγαπητὴ Θεοδώρα. Σὲ βεβαιῶ ὅτι ὁ Μπούρστος, ὅστις θὰ μὲ συντροφεύσῃ ἀπόψε, εἶναι ὁ μόνος κατάλληλος εἰς τὸ νὰ φέρῃ τοιαύτας ἐπιχειρήσεις εἰς καλὸν τέλος.

Ἡ Θεοδώρα ἠρώτησε περιπαθῶς περὶ τοῦ σχεδίου τούτου καὶ δὲ ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ἦτο εἰπεῖν ὡρισμένον, ἀλλ' ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Φραντζῆς ἤκουλε νὰ εἶναι παρὼν εἰς τὸ συμβούλιον, αὐτὸς ἤθελε τὴν πληροφορήσῃ.

Ἐνῷ οὕτως ὡμίλουν παρῆλθεν ἡ ὡρισθεῖσα ἡμίσεια ὥρα, καὶ σιωπὴ ἐπεγένετο περὶ αὐτῶν.

—Καὶ τώρα, προσφιλεστάτη Θεοδώρα, πρέπει νὰ σ' ἀφήσω. Ὁ Καῖσαρ μὲ περιμένει ἐντὸς μισῆς ὥρας, καὶ φοβοῦμαι μὴ ἴσως.

—Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογῇ φιλτάτη μου! καὶ εἴθε νὰ ἀνταμωθῶμεν τόσον φαιδροί, ὅσον περίλυποι χωριζόμεθα. Μὴ μοῦ εἴπῃς ὄχι, ἐκεῖ εἶναι ἴσως ἡ πλεονεκτία φορά... ἐξηκολούθησε καὶ σχεδὸν ἐφώνησε τὴν Θεοδώραν, καθὼ λοῦσιν τὴν παρόπτομον ἐλευθερίαν παρακαίρως καὶ ἀπάτως καὶ ἀνταγκαλοῦσῃ αὐτὴν καὶ νὰ ἀσπασθῇ τὰς ὡραίας παρειάς της. Καὶ εὐθὺς ἐγένετο ὅφαντος.

(Λείπει ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ-Ι-ΣΟΝ-ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

Ν.Υ. Α-Δευ. 15 18 Ἀπρ. 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ἔξωθεν τῆς οἰκίας τοῦ Φραντζῆ ἀπήντησε τὸν Μπούρστον, ὅστις εἶπε.—Δὲν μοῦ ἀρέσει τὸ σχέδιόν σου νὰ διαπράσωμεν τὸν Τουρκικὸν στόλον, μοῦ φαίνεται ὅτι ἔχω καλλίτερον σχέδιον.

—Λέγε καὶ ἂς προχωρήσωμεν εἰς τὰ δώματα τοῦ αὐτοκράτορος.

—Τὸ κατ' ἐμὲ προτιμῶ νὰ φύγωμεν διὰ ξηρᾶς. Ἐνδυμεθὰ ὡς δύο Τοῦρκοι· ἠξεύρεις ὅτι ὑποκρίνομαι κάλλιστα τὸν Τοῦρκον· ἀφήνις ἐμὲ νὰ ὁμιλῶ καὶ ἡ εὐγενεία σου φαίνου ὡς Τοῦρκος, ἐὰν πέσωμεν εἰς τινα ἐμπροσθοφυλακήν.

—Ἐὰν ὁ αὐτοκράτωρ νομίσῃ τὸ σχέδιόν σου ἀκατόρθωτον, τὸ δέχομαι. Ἀλλὰ διατί νὰ μὴ δοκιμάσωμεν τὴν θάλασσαν;

—Καθὼς εἶναι τὰ πλοῖα των ὡς μέλισσαι εἰς τὴν κυψέλην, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ πιασθῶμεν ἢ ὀστὰς ἢ ἄλλος θὰ φέρωμεν ἄλλα ἐνδύματα. Διὰ ξηρᾶς, ἴσως Νὺξ μᾶς παραστήσῃ ὁδόν, ἀλλὰ διὰ θαλάσσης εἶμαι βέβαιος περὶ τοῦ ἐναντίου. Καὶ νὰ σοῦ εἴπω τὴν ἀλήθειαν, κύριέ μου, εἶμαι διπλασίως γενναῖος εἰς τὴν ξηρὰν παρὰ εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ νερὸν δὲν εἶναι τὸ στοιχεῖόν μου.

—Περίμενέ με ἐδῶ· ὑπάγω νὰ ὁμιλήσω εἰς τὸν Καίσαρα. Καὶ ἐνῷ εἰσήρχετο εἰς τὴν Αὐλὴν γραμματεύς τις πλησιάσας, εἶπε.—Σὲ περιμένων, κύριε. Καὶ τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Κωνσταντίνου.

—Καλῶς ἦλθες, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ ἀνεγείρας τὴν κεφαλὴν ἐνῷ ὑπέγραφε τὴν ἐβραΐδωνες ὀλίγον, ἀλλὰ σὲ συγχωροῦμεν. Ὑπόγραψε, ἄρχον Μεγάλε Λογοθέτα. Καὶ ὁ ὀνομασθὲν Λουκᾶς Νοταρᾶς, ὁ μέγας Λογοθέτης τοῦ κράτους, ἔβαλε τὴν ὑπογραφήν του διὰ προσόψου χρώματος ὑπὸ τὰ αὐτοκρατορικὰ πορφυρὰ γράμματα.

Παρὰ τὸν αὐτοκράτορα ἵστατο ὁ μέγας Λογοθέτης, ὁ Φραντζῆς, ἀξιωματικοί τινες τοῦ ἐγχωρίου στρατοῦ, ὁ γραμματεὺς, ὅστις παρέλαβε τὸ ὑπογραφὲν ἔγγραφον καὶ ψηφίλς τις, ὀστώδης, αὐστηροπρόσωπος Φράγκος, εὐρωστος τὴν κατασκευὴν, εὐάρεστον ἔχων τὸ ἦθος, ἀλ' ὁπωσδήν νεκρωμένον τὸ βλέμμα, δεινὸν ἐλλειψὶν δραστηριότητος. Οὗτος ἦτον ὁ πρίγκηψ Ἰουστινιάνης.

—Ἰδοὺ τὸ διάταγμα, εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος, δι' οὗ σοῦ ἀναθέτομεν τὴν κυβέρνησιν ὅλων τῶν ἐν Χίῳ πλοίων. Ὀφείλεται ἀπόλυτος ὑποταγὴ εἰς τὰς διαταγάς σου, καὶ αἱ ἡμέτεραι ὁδηγίαι συνίστανται εἰς τὸ νὰ βοηθήσῃς τὴν πόλιν ὁπωσδήποτε, καὶ ἂν ἀνεκηρυχθῇς εἰς ὅλας τὰς δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ. Ἀλ' ἐδίδασας τὰς ἀσκίας πρὸ ὀλίγου ἐλάβομεν περὶ τῆς κατασκευάσεως τῶν ἀποθηκῶν, (τοῦτο τὸ ὁποῖον σᾶς λέγω, ἀπόμεινε νὰ μὴ τὸ ἀκούσουν μήτε οἱ τοῖχοι, εἶναι τρομερόν). Θὰ φέρῃς ἑξήκοντα πέντε μόνον βαρέλια πυρίτιδος, καὶ αἱ ὑπόλοιπαι ὀλιγοστεύουν. Ἀπὸ σήμερον πρέπει νὰ ἐλαττώσωμεν τὴν ἐν τέταρτον τὴν μερίδα ὅλων τῶν μὴ ὄντων ὑπηρετῶν ὑπηρεσίαν.

Ὁ ἰπότης κλίνας τὸ γόνυ καὶ λαβὼν τὸ διάταγμα ἀπ[illegible]

—Καίσαρ, ἔχω τὴν ἄδειαν τῆς Μεγαλειότητός σου νὰ [illegible] τὴν ἐκλογὴν τοῦ τρόπου καθ' ὃν θὰ ἐξέλθω τῆς [illegible]

—Βεβαίωτατα.

—Λοιπόν, Μεγαλειότατε, θ' ἀναχωρήσω διὰ [illegible] τότε διηγήθη τὸ σχέδιον τὸ ὁποῖον ὑπέδειξεν εἰς [illegible] Μπούρστος· προσθεὶς καὶ ἓν ἢ δύο ἐπιχειρήματα τὰ [illegible] ἐνόμιζε κατάλληλα.

—Μοῦ φαίνεται καλὸν τὸ σχέδιον, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ, τί λέγεις Ἰουστινιάνη;

—Τὸ νομίζω καὶ ἐγὼ ὡς τὸ ὀλιγώτερον κινδυνῶδες ἀπὸ τὰ δύο, ἂν καὶ τὰ δύο ἔχουν τοὺς κινδύνους των. Σὲ ζητεῖ ἔγχον Ἀκόλουθε, σοῦ ἀνοίγεται στάδιον ἀθανάτου δόξης.

—Λοιπόν, στρατηγὲ Ἰουστινιάνη, παρακαλῶ νὰ μοῦ γράψῃς διαβατήριον διὰ τὴν πόλιν τῆς Σηλυβρίας. Δι' αὐτῆς σκοπεύω νὰ ἐξέλθω.

—Ἔχει τὴν ἄδειαν τῆς Μεγαλειότητός σου; ἠρώτησεν ὁ Γενοηνήσιος.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἔκλινε τὴν κεφαλήν, ὁ δὲ Ἰουστινιάνης πλησιάσας εἰς τὴν τράπεζαν, ἔγραψε τὰ ἑξῆς:

«Πρὸς τὸν ἐπίλοιπον τῆς φρουρᾶς τῆς πόλεως τῆς Σηλυβρίας. Ἀφεφνὴ ἄδεια ἰπότου Ἐδουάρδου Δὲ Ρούσσιον.

—Πόσους ἀνθρώπους θὰ ἔχῃς;

—Ἕξ μόνον.

—Μὲ τὸν ἀκόλουθός του ἀπόψε. Ἀπριλίου 14, Σάββατον. Ἔγραψα ἰδιοχείρως. ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΗΣ».

—Ἡ ἔκδασις τοῦ παρόντος σχεδίου, εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος, εἶναι εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς αὐτὸν θαρροῦντες ἐλπίζομεν. Ἠξεύρομεν καλὸς ὅτι ὅλην τὴν ἀνδρείαν, τὴν ἐπιτηδειότητα καὶ τὸ θάρρος τὰ ὁποῖα ἔχεις θὰ τὰ μεταχειισθῇς. Σὲ ἀφιερόνω εἰς τὸν Θεόν.

Ἀποχαιρετήσας τοὺς πάντας ὁ ἰπότης εἶδε τὸν Μπούρστον, καὶ εἶπεν αὐτῷ ὅτι εἶχεν ἀνὰ χεῖρας διαβατήριον διὰ τὴν πύλην τῆς Σηλυβρίας.

—Ἀξιόλογα. Τώρα πρέπει νὰ ἐνδυθῇς ὡς Ὀθωμανός· ἐὰν ἐπάγῃς εἰς τὴν κατοικίαν σου, θὰ σοῦ φέρω κατάλληλον ἐνδυμασίαν.

Ἐντὸς ὀλίγης ὥρας καὶ οἱ δύο μεταμφιεσμένοι ὡς Τοῦρκοι ἐξῆλθον κάτοι ἐν ὥρᾳ νυκτός, διήγειρον τὴν προσοχὴν οὐκ ὀλίγων, καὶ ὑποχρεωθέντες ἄπαξ ἢ δὶς νὰ δείξωσι τὸ διαβατήριον, ἐπέρασαν διὰ τοῦ Κωνσταντινίου ἐξόδου τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἁγ. Θεοδώρων, καὶ τελευταῖον ἔφθασαν εἰς τὴν πύλην τῆς Σηλυβρίας.

—Νομίζετε ὅτι θὰ σᾶς ἀφήσωμεν νὰ περάσετε; ἐκραξεν ὁ σκοπός.

—Φύναξε τὸν ἐπιλοχίαν, ἐὰν δὲν γνωρίζῃς, εἶπεν ὁ Ἐδουάρδος.—Ἤλθεν ὁ ἐπιλοχίας, ἀνέγνωσε τὸ διαβατήριον, ἐχαιρέτησε τὸν ἰπότην, τὸν ὁποῖον κατ' ἀρχὰς δὲν ἐγνώρισε, καὶ διέταξε ν' ἀνοιχθῶσιν εὐθὺς αἱ πύλαι. Καὶ τοῦτο γενομένου, ὁ ἰπότης Ἐδουάρδος καὶ ὁ Μπούρστος εὑρέθησαν ἐν καθαρᾷ φωτεινῇ νυκτὶ ἐκτὸς τῶν τειχῶν τῆς αὐτοκρατορικῆς πόλεως.

—Ἐνθυμοῦ καλός, εἶπεν ὁ Μπούρστος εἰς τὸν ἀντιγραφόν του ὅτι ἐὰν μᾶς σταματήσουν, ἐγὼ εἶμαι Μουσταφᾶς καὶ σὺ Ἀβδουλλάχ, ἀδελφοὶ καὶ πηγαίνομεν εἰς Ραιδεστὸν διὰ νὰ ἴδωμεν τὸν πατέρα μας, ἀφ' οὗ ἐπεράσαμεν ἀφκετὸν καιρὸν εἰς τὸν στόλον.

—Ἀλλ' ἂν χρειασθῇ νὰ ὁμιλήσω, ὁ τύπος τῆς προφορᾶς μου θὰ μὲ προδώσῃ.

—Ἄφησε τὴν ὁμιλίαν εἰς ἐμέ· ἀλλ' ἐὰν ἀναπφεύκτως πρέπει νὰ λαλήσῃς ν' ἀποκρίνεσαι ναὶ ἢ ὄχι, ἢ ὅτι δὲν ἠξεύρεις, καὶ ὅσον ἠμπορεῖς σύντομα. Ἐλπίζω ὅμως νὰ διαβῶμεν ἀνενόχλητοι. Βλέπω ὅτι οἱ τρόποι των δὲν ἔφθασαν ἕως ἐδῶ. Καὶ ἐξηκολούθησαν προχωροῦντες ἐν σιωπῇ πρὸς τὰ Ἄβυδα, πταιστοι μόνον ἐνῷ τὴ ἐνῶμεν χαιρετῶντες ὅτι διέφυγον τὴν κίνδυνον. Ὀθωμανικὸς ἀκοὸς ἐξῆλθε πρὸς δεξιὰν ἐκ πενχοτάνης καλύβης κραυγάζων:

(Λάβετε ἐν συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ-Ι-ΣΟΝ-ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.
Ν.Υ. Α-Δευ. 15 18 Ἀπρ. 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Σταθῆτε! τὸ σύνθημα!

—Καὶ πῶς ἠμπορῶ νὰ τὸ ἠξεύρω, σύντροφε; ἀπεκρίθη ὁ Μπούρστος· ἐβγήκαμεν ἀπὸ τὸν στόλον, ἀπέδημεν ὑποκάτω τοῦ τείχους, οἱ σκύλοι δὲν ἠξεύρουν νὰ φυλάττουν, καὶ μᾶς ἄφηκαν νὰ περάσωμεν.

—Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀκούσω τὸ σύνθημα, εἶπεν ὁ στρατιώτης.

—Λοιπόν, μὰ τὸν προφήτην, πρέπει νὰ μᾶς τὸ εἰπῆς σὺ πρῶτος.

—Πρέπει νὰ μὲ ἀκολουθήσετε εἰς τὸν ἀξιωματικόν μου διότι αἱ ὁδηγίαι μας εἶναι αὐστηραί.

—Ἔλα δὰ καὶ σύ, σύντροφε, μὴ εἶσαι τόσον αὐστηρότερον ἀπὸ τόσας δυσκολίας, μόλις μᾶς ἔδωκεν ἄδειαν ἄπαντας ὁ Βαλτὰ Ὀγλοῦς. Εἶναι σκληρὸς ὡς δράκων τώρα εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ταξειδίου μας νὰ ἐμποδισθῶμεν εἶναι πρόσκολή, μὰ τὸν Μαόμετ.

—Ποῦ πηγαίνετε λοιπόν;

—Ἕως εἰς τὴν Ραιδεστὸν διὰ νὰ ἴδωμεν τὸν πατέρα μας ὁ ἀδελφός μου Ἀβδουλλὰχ καὶ ἐγώ.

—Τί τρέχει; εἰπέ τις ἐξ αὐτῶν, ἀνὴρ εἰκοσιπενταετὴς περίπου, ἔχων φλογερὸν καὶ ὀξὺν τὸν ὀφθαλμόν, ἀκτινοβολοῦντα ἐνῷ ἔβλεπεν τὴν λαμπάδα τοῦ σκοπιοῦ, κυρτὴν ῥίνα, καθαρὰν καὶ ἐντονον φωνὴν καὶ ἀγαθὸν εἰ καὶ ὑφηλάφρον τὸ ἦθος. Τί τρέχει ἐδῶ; τί φιλονικεῖτε;

—Αὐτοὶ οἱ στρατιῶται ἐπιθυμοῦν νὰ περάσουν χωρὶς τὸ σύνθημα, ἀπεκρίθη ὁ σκοπός.

—Πῶς δὲν ἠξεύρετε τὸ σύνθημα;

—Ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ Μπούρστος συντόμως· πῶς νὰ τὸ ἠξεύρομεν; ἐρχόμεθα ἀπὸ τὸν στόλον καὶ ἔπρεπε νὰ τὸ μαντεύσωμεν ἐβγήκαμεν ἀπὸ τὸν στόλον πρὶν ἀκούσῃ.

—Μὰ τὰς τριάκοντα ἑπτὰ χιλιάδας προφήτας, εἶναι κατάσκοποι! Φέρε τους ἐμπρὸς εἰς τὸν Ἄγαν, ἐὰν ὁ πρόλαβήσας.

—Ψεύδεσαι, εἶπεν ὁ Μπούρστος, ἐὰν ὁ Σουλτάνος ἦτο ἐδῶ, ἤθελε μᾶς ἀποδώσῃ δικαιοσύνην· ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς Ἀγάδες καὶ τοὺς Πασσάδες σας ὅλοι καλὸν περιμένομεν.

—Καὶ διατί ὁ Σουλτάνος ἤλθε σᾶς ἀφήσῃ νὰ περάσετε, ἀνόητοι;

—Διότι ἔχει τόσην ἀθλιον εἰς τὸ μικρὸν δάκτυλόν του ὅπην δὲν ἔχουν οἱ ἀξιωματικοί του εἰς ὅλον τὸ σῶμά του, καὶ θὰ ἔβλεπεν εὐθὺς ὅτι λέγομεν τὴν ἀλήθειαν.

—Μὰ τὴν Μάρθαν Πέτραν! τὸ πιστεύω, ἀπεκρίθη ὁ Ἀβδουλλάχ, διότι ἰδοὺ καὶ αὐτὸς ὁ Μοαμὲ. Ἀφῆσέ τους νὰ περάσουν στρατιῶτα! Καὶ ὁ ἐπεπλήγμενος σκοπὸς ἔπρεπε νὰ ὑποχωρήσῃ τὸ κίνημα τοῦτο ἐμιμήθησαν εὐθὺς ὁ Μπούρστος, ἀκούσας δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ἰπότης Ἐδουάρδος.

—Πηγαίνετε καλοὶ σύντροφοι· βλέπω ὅτι εἰσθε τίμιοι ἄνθρωποι. Ἐλα τί λέγεις πασσά;

—Ἡ ἐξουσία σου ἔχει τὴν προφήτην τοῦ Προφήτου καὶ τὸν Ἄγαν τῆς Χίου.

—Καὶ ποῦ πηγαίνετε; ἠρώτησεν ὁ Μοαμὲ [illegible] ἐπιστρέφοντας νυκτερινὴ ἐκδρομάς.

—Εἰς τὴν Ραιδεστὸν, ὑψηλότατε!

—Πηγαίνετε ἐκεῖ;

—Ἐνθυμοῦμαι, πηγαίνομεν νὰ ἴδωμεν τὸν πατέρα μας.

—Τώρα σας καλή. Καὶ σύ, καλὲ στρατιώτα, εἶσαι ἀξιέπαινος διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ χρέους σου. Ἔλα μαζί μου, Πασσά.

Μόλις ἀπεμακρύνθησαν οἱ ἡμέτεροι, καὶ ὁ Ἐδουάρδος εἶπεν εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς Παναγίας! πολὺ εὐθυμὰ τὴν ἐγλυτώσαμεν!

—Τὸν ἐγνώρισα ἀπὸ τὴν φωνήν του. Συνεπέρανα ὅτι ἦτο αὐτὸς ἅμα εἶδα τὸν εἶδα πλησιάζοντα, καὶ ὁ λοιπὸς τοῦ Σουλτάνου ἐπαινῶ μου ἐτελείωσε τὴν ὑπόθεσιν. Τώρα σοὶ ἐγγυῶμαι ὅτι ἐπιστρέφει μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἔκαμε καλὸν ἔργον, καὶ αὔριον ὅλοι οἱ εὐνοῦχοι θὰ τὸ διηγοῦνται. Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἀπατῶνται. Ἂς προχωρήσωμεν. Ἔχω εἰς τὰ Ἄβυδα ἕνα ἐξάδελφον, ὁ ὁποῖος, ὡς ἐλπίζω, θὰ μᾶς ἐνοικιάσῃ ἕνα ἵππον, καὶ ἀμέσως τρέχομεν εἰς τὴν Σηλυβρίαν, ὅπου σπεύδει νὰ προσπαθήσωμεν νὰ εὑρωμεν πλοιάριον διὰ νὰ περάσωμεν τὸ στενόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΟΟΝ

—Λοιπόν, ἄρχοντές μου, ἡ πυρίτις ἐτελείωσεν, εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος ἐν πολεμικῷ συμβουλίῳ συγκροτηθέντι εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ παλατίου.

—Ἐτελείωσε, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Μέγας Λογοθέτης· Εἰς τὸν προμαχῶνά μου μόλις ἠκοῦσι ἡ τριάντα, κανόνια ἐκενόθησαν σήμερον, καὶ τώρα δὲν ἔχομεν διάλου.

—Ἐγὼ δὲν πάσχω τόσην στέρησιν, εἶπεν ὁ Ἰουστινιάνης, ἀλλὰ νομίζω ὅτι οὔτε πέντε βαρέλια μ' ἔμειναν, καὶ εἶμεθα τόσον ἐκτεθειμένοι εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἁγ. Ρωμανοῦ, ὥστε ἀμφιβάλλω ἂν κατορθώσωμεν ν' ἀπομακρύνωμεν τὸν ἐχθρὸν χωρὶς πυροβόλα.

—Καὶ ἡμεῖς, εἶπεν ὁ Φραντζῆς, ἐπολεμήσαμεν σήμερον τὸ πρωὶ εἰς τὸν προμαχῶνα τῆς Ἀδριανουπόλεως· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἠναγκάσθημεν νὰ ἡσυχάσωμεν μετὰ τὸ δειλινόν, διότι ἐμείναμεν μόνον μὲ ἓν καὶ ἥμισυ βαρέλιον.

—Εἶναι πολὺ παράδοξος ἡ ἀγοραπορία τοῦ στόλου, εἶπε ὁ Κωνσταντῖνος· ἐνίοτε φοβοῦμαι μήπως κατεστράφη ἐντελῶς. Εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι ἐὰν δὲν κατεστράφετο, ὁ ἰπότης Ἐδουάρδος ἤθελε διακινδυνεύσει τὸ πᾶν διὰ νὰ προσεγγίσῃ εἰς αὐτόν.

—Ἐὰν μείνωμεν εἰς τοιαύτην ἀργίαν μίαν ἡμέραν ἀκόμη, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Ἰουστινιάνης, οἱ ἄπιστοι θὰ δοκιμάσουν γενικὴν ἔφοδον· μόνον τὰ κανόνιά μας τοὺς ἀπεμακρύνουν ἕως τώρα.

—Ὁ ἄνεμος εἶναι ὀξυρὸς διὰ τὴν ἄφιξιν τῶν πλοίων, εἶπεν ὁ Νοταρᾶς· παρεκάρισα μὲ προσοχήν. Τὴν παραμονὴν ἑβδομάδα ἦτο ἀνατολικὸς καὶ βορεοανατολικός, ὥστε θὰ ἠμπορέσθησαν ἀπὸ τὸν ἐναντίον καιρὸν μετὰ ταῦτα ἐπεκράτησε μίαν ἢ δύο ἡμέρας μεγάλη γαλήνη. Ἀπὸ χθὲς ὅμως ὁ ἄνεμος ἐφύσησε νοτιοδυτικός, καὶ σήμερον ἔρχεται δυνατὸς ἀπὸ τοῦτο τὸ μέρος.

—Ὁ σκοπὸς διετάχθη νὰ μᾶς φέρῃ εἰδήσεις κατὰ πᾶσαν ἡμίσειαν ὥραν ἀλλ' αἱ εἰδήσεις του εἶναι πάντοτε αἱ αὐταί, εἶπεν ὁ Πρωτοδεστάριος.

—Πρόκειται λοιπὸν τώρα νὰ ἐξετάσωμεν πῶς εἶναι δυνατὸν ν' ἀποστέλλωμεν ἄλλον τινά. Δέκα ἡμέραι παρῆλθον ἀφοῦ ἐστείλαμεν τὸν Μεγάλον Ἀκόλουθον. Εἶχεν ἀρκετὸν καιρὸν διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ, ἐνῷ μάλιστα ἦτο ἐνδεχόμενον νὰ ἀνεχώρησεν ὁ στόλος πρὸ τῆς εἰς Χίον ἀφίξεώς του.

—Ποῖος εἶναι, Μεγαλειότατε, ὁ ὁποῖος ἀρίδιμος τῶν πεπιμελημένων ἀνδρῶν; ἠρώτησεν ὁ Κουφοπαλάτης.

(Λάβετε ἐν συνέχεια).

Ἡ Θεοδώρα ἐλυπήθη ἀπὸ τῆς ὡραιότητος τῆς ἡμέρας πρὸς τὴν κόρην καρδίαν ἔχουσα περίλυπον καὶ ἐλαφρὸς κλονουμένας τὰς βάθεις παρατηροῦσα τὸν Βόσπορον καὶ τὰν ἐρήμωνα πόλιν, καὶ σχεδὸν μὴ ἔχουσα ἐλπίδας νὰ ἐπανίδῃ ἐκείνον ὅστις τηλικαῦτα εἶχεν ἀναχωρήσει πλήρης θάρους καὶ προσδοκιῶν ἐπιτυχίας· ἦτο τότε ἡ ὥρα ἐνῷ ἠρούσθη μέγας θόρυβος εἰς τὰ ἀνάκτορα, καὶ ἡ θαλαμηπόλος αὐτῆς Μαρία ἔτρεξε πρὸς τὸν κόπον. *N.Y. Ar.*) ...Ut' 22 Aug. 1912.

—Κυρία! ἀγαπητὴ κυρία! τὰ πλοῖα ἐφάνησαν!—Καὶ ἦτο ἀληθές, διότι καὶ ἐκ τῶν παραλίων ἐφαίνοντο. Ἐκ δυσμῶν ὁ ἥλιος ἠρτινοβόλει ἐπὶ τῶν λευκῶν ἱστίων, σείων τὴν θάλασσαν ὡς διὰ χιόνος· βοὴ καὶ βαμβισμοὶ κατὰ τὴν ἀπέραντον πόλιν, ὡς ἄνεμος πνέων εἰς μακρὰν κείμενον δάσος, φωνὰ ἔνθεν κἀκεῖθεν, καὶ ἵππο καλπάζοντες, καὶ ψόφοι κοδώνων, καὶ πλῆθη εἰς τὰ παραθαλάσσια τείχη, εἰς πᾶν κενὸν μέρος, εἰς πᾶν δῶμα οἰκίας!

Ἡ καρδία τῆς Θεοδώρας ἔπαλλε τοσοῦτον σφοδρῶς, ὥστε οὐδένα ἦχον ἤκουεν. Οἱ ὑπηρέται καὶ αὐτοὶ ἀγαλλόμενοι ἐλησμόνησαν πᾶσαν ἐθιμοταξίαν. Μετ' οὐ πολύ, ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος τοῦ Καπετὰν Πασσά, περιφερομένης ὑπερηφάνως ἐν μέσῳ τῶν μακρῶν πλοίων, ἀνεπετάσθη ἡ μεγάλη πρασίνη σημαία. Καὶ ἀμέσως μεγάλη ἐγένετο ταραχὴ ἐν τῷ πολιορκοῦντι στόλῳ. Εἶδον καὶ αὐτοὶ ἐρχόμενον τὸν ἐχθρόν, διαταγαὶ ἐδίδοντο πανταχοῦ, σάλπιγγες ἤχουν, καὶ ἀόριστα ἔτρεχον τῆδε κἀκεῖσε. Βοᾷδεως δὲ καὶ μετὰ δυσκολίας τὰ τριακόσια τῶν ἀπίστων πλοία, παρατεταγμένα ἐν σχήματι ἡμισελήνου, ἐξετάθησαν ἐκ τῆς Πέλης τῶν Ἀχρῶν μέχρι τοῦ νῦν καλουμένου Χαρὲμ Ἰσκελεσί ἐκ τῆς Ἀσιατικῆς ἀκτῆς.

Ἐνῷ δὲ ἡ Θεοδώρα παρετήρει τὰ κινήματα ταῦτα, βοὴ καὶ φωνὰ ἀντήχουν ἔνδον τῶν ἀνακτόρων· ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ πατήρ της, ὁ Ἰουστινιάνης καὶ τινες τῶν πρωτίστων αὐλικῶν εἰσῆλθον εἰς τὸν κήπον. Κλίνασα τὸ γόνυ ἐνώπιον τοῦ μονάρχου, ἠρωτήσθη ν' ἀπομορυνθῇ, ἀλλ' ὁ Κωνσταντῖνος εἶπε πρὸς αὐτὴν εὐμενῶς.—Μὴ ἀποσύρεσαι, κυρία, διότι εἶπεν τις ἄλλος ἔρχεις σημέρον νὰ ἴδῃς τὸ τέλος τοῦ σημερινοῦ ἀγῶνος. Σὲ παρακαλῶ νὰ μείνῃς, καὶ τὰν ἀγαπᾷς, κάθησε. Ἰουστινιάνη, διάταξε ὅπως ὅλη ἡ εὐτυχουμένη εἰς τὴν πόλιν συρθῇ μεταφυσθῇ εἰς τὸ θαλάσσιον τεῖχος, καὶ νὰ μεταφρθῶσιν ἐκεῖ ὅσα κινοῦνα δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν, τὰ ὁποῖα νὰ γεμισθῶσι μὲ διπλᾶς σφαίρας. Πρέπει νὰ προσέξωμεν μόνος μεταξὺ τῆς τόσης ταραχῆς ἐφορμήσῃ ὁ ἐχθρὸς ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος· Κουρεπαλάτα, τὸ χρέος τοῦτο ἀνήκει εἰς σέ.

—Λὲν ἦτο ἄρα γε καλόν, Μεγαλειότατε, νὰ δοθῶσι διαταγαὶ περὶ τῆς μεγάλης ἀδείας; Δύσκολον εἶναι νὰ ἀχθῶμεν αὐτὰ τὰ πλοῖα καὶ νὰ ἀποβάλωμεν τὰ λοιπά.

—Ὑπολογαγὲ Κοντάρη, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ, ὕπαγε κάτω εἰς τὸν λιμένα, δεῖξε εἰς τὰς ἀρχὰς τὸ ἡμέτερον τοῦτο δακτυλίδιον, καὶ εἰπὲ ν' ἀκολουθήσουσι τὰς διαταγάς σου καθ' ὅλα. Ἀφοῦ δὲ δείξῃς αὐτό, φόρει το εἰς ἐνθύμησίν μας.

Ὁ δὲ Κοντάρης ἀσπασάμενος τὴν δοῦσαν τὸν αὐτοκρατορικὸν δακτυλίον χεῖρα ἀπῆλθεν.

(Λίαν ἡ συνέχεια).

Β. ΒΡΑΝΑΣ

Ο ΓΝΩΣΤΟΣ ΕΙΣ ΟΛΟΥΣ

Θεσσαλοί, Μακεδόνες, Ἠπειρῶται, Θρᾶκες, Νησιῶται καὶ Μικρασιᾶται, ἐπὶ τῆς ἐπιδόξου ἐφέτου ἐδῶ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους σας, ΠΗΓΑΙΝΕ καὶ νὰ εὐχαριστηθῆτε ὅτι θὰ μείνετε τελείως εὐχαριστημένοι, καὶ θὰ λάβετε πληροφορίας ἀπὸ τὸν:

5 BATTERY PLACE, NEW YORK

Tel. 9397 Bowling Green.

ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΑΡΟΣ ΣΑΒΒΑΤΟΝ 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

...τέρα εἰσιτήρια διὰ τὴν Νέαν Ὑόρκην.

...ατοθῆτε πρὸς τοὺς κατὰ τόπους Πράκτορας καὶ:

LANOS & CO. CHICAGO OFFICE, 200 N. Dearborn St. Chicago Ill.

N. YORK ★ Phone: Bowling Green 9660123

BLACK SEA LINE

...ΜΙΚΟΝ ΥΠΕΡΟΚΕΑΝΕΙΟΝ

"ΟΠΟΛΙΣ"

...ΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΗΜΕΡΑΝ ΠΕΜΠΤΗΝ

...κινοῦνταλι ἀπὸ τὸ Pier 34 Brooklyn ὥραν 3ην μ. μ.

...ΔΙΑ ΠΕΙΡΑΙΑ ΜΟΝΟΝ 85 ΔΟΛΛΑΡΙΑ

...ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

ΔΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ

...ένα	Α'. Θέσις	205 Δολλ.	καὶ ἄνω
	Β'. Θέσις	155 »	καὶ ἄνω
	Γ'. Θέσις Κομφόρ	105 »	καὶ ἄνω
	Γ'. Θέσις ἀπλή	95 »	καὶ ἄνω

...& CO., 21-24 STATE STREET, NEW YORK.

...owling Green 5520.

ΕΛΛΑΔΑ

ΑΜΕΡΙΚΗ

...ς συγγενεῖς των ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ χιλιάδες μᾶς ...τερον καὶ ταχύτερον. Ὅσοι ἔκουσαν τὰς συμβουλ...ρα, ἔλοι ἔμειναν εὐχαριστημένοι καὶ παρέλαβον τοὺς ...δικοὺς ποὺ δὲν ἤκουσαν τὰς συμβουλὰς τῶν Ἀδελ...καὶ θὰ περιμένουν.

...α πρόσωπο ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, γράψατε καὶ θὰ σᾶς

...S, 5 BATTERY PLACE, NEW YORK

...ng Green 9397 9847, 9848, 9849

...ΡΟΥ ΜΠΟΥΡΑ

...ΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΚΑΤ' ΕΥΘΕΙΑΝ ΔΙ' ΕΛΛΑΔΑ

...ιε 22 Αὐγ.	Ἀθῆναι διὰ Πειραιᾶ	7 Σεπτ.
	Β. Ἀλεξανδρεία διὰ Πειραιᾶ	9 Σεπτ.
...ε 25 Αὐγ.	ΜΑΔΟΝΝΑ διὰ Πειραιᾶ	12 Σεπτ.

...σας διὰ νὰ λάβετε κάλλος καμπύλας καὶ νὰ ἔλθετε ...ὑγιεῖς καὶ ...ρωμένοι ...ρωχῆ, ...ρὸ τὸ Προκαταρκτικὸν ...ιλίου, εἰς τὰ ...ιλίου ...ἐπιτύχῃτε καὶ ...ὴ πυκνὸς καὶ εὐτυχέστερος καὶ κατὰ τὸν ...ρωτικώτερον τρόπον καὶ ὅτι εὑρεθῆτε εἰς τὴν ...ὀντικὴν νὰ ἐκφράσετε ...ρωτικὰς καὶ ὄχι ...ρόφονα. ...ίων δ' ἐκάστου εἴπετ...ρον εἰς τοὺς ...ΔΕΛΦΟΥΣ ...ΜΠΟΥΡΑ καὶ γράψατέ τους ...τι.

...τὸ Προκαταρκτικὸν τῶν ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΠΟΥΡΑ εἶναι τὸ μεγαλείτερον ...Ἑλλάδος καὶ Ἀλεξανδρείας ...ὑπὸ τὸ Κολλέγιον μόρφ σήμερον ...Ἑλλάνων ...ὑπὸ τὸ Ω. ...ἀπὸ μόνον Εὐρώπης εἴτε κατ' ...ΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΕΕΕΠΕΣΑΝ.

...HERS, 5 BATTERY PLACE, NEW YORK

...Bowling Green 9397 9847, 9848, 9849

...ΕΙΣ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ

Διὰ Πάτρας ..... Αὐγούστου 15

Διὰ Πάτρας ..... Αὐγούστου 22

Διὰ Πειραιᾶ ..... Αὐγούστου 25

Διὰ Πειραιᾶ ..... Σεπτεμβρίου 12

...ΔΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΝ

...ρας τὴν ἀγορὰ εἰσιτ...ρίου. Βᾶς ἐίσιτος ἀπὸ $150 καὶ ἄνω.

...ν $85 δ πολεμικὸς φόρος.

...ΡΙΩΝ ΗΡΑΚΛΗ ΚΑΡΑΜΕΣΣΙΝΗ

...ΠΕΛΗΝ, Διευθυντὴς

...ST., NEW YORK, N. Y.

...καὶ 4870.—Τηλέφωνον κοντᾶς: Bowling Green 6356

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΑΤΛΑΝΤΙΔΟΣ

Ο ΑΛΑΝΘΑΣΤΟΣ ΟΝΕΙΡΟΚΡΙΤΗΣ

ΓΟΥΣΤΑΥΟΥ ΠΑΖΙΝΗ

Τοῦ διασήμου Ἰταλοῦ Γουστάβου Παζίνη καὶ ἐπὶ τῇ ὑδεῖ τῶν ἔργων τοῦ διασκευάσ. Ἕλληνος Ἀρτεμίδωρου τοῦ Ἐφεσίου (120-130, π. Χ.) καὶ τοῦ διασήμου ἀστρολόγου τοῦ Μεσσίου Νοστραδάμου ἐκτυπ. τὸ 1540 συνέγραψε τὸν ΠΡΟΦΗΤΙΚΟΝ ΟΝΕΙΡΟΚΡΙΤΗΝ. Ἀρμόδιος τούτου ἔργου, τὸ ὁποῖον ἐν ὅλοις, ὡς καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἔργου τοῦ Γ. Κολλὲν Δὲ Πλανσὶ, συνεπληρώσαμεν νὰ τελειότερον καὶ πληρέστερον ΑΛΑΝΘΑΣΤΟΝ ΟΝΕΙΡΟΚΡΙΤΗΝ τοῦ Ἰταλοῦ ἐρευνητοῦ Παζίνη, τὸν ὁποῖον παραλάβομεν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν κοινῶν. Τόκος φιλολογικὸς δραχμὴ, ἐν Σελίδαι 592. Τιμάται

$2.00

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ "ΑΤΛΑΝΤΙΔΟΣ"

203-205 WEST 25th STREET, NEW YORK, N. Y.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΠΑΡ' ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ ΤΗΣ ΑΤΛΑΝΤΙΔΟΣ

...ILICH-LINE

...ιάδων δ' Ἑλλάδα

...ΤΑΣΤΙΔΑ ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ

...ρας καὶ δεκαετὲς ...ρωτ...

...ογείς ἀναχωρήσεις.

...ΝΟΝ 22 Αὐγ. 21 Ὀκτ.

...ΤΝΑ ... 9 Σεπτεμβ...

...ΕΡΚΕ 14 Ὀκτωβρίου.

...ορεῖ ἐκ Βοστώνος

...ΤΡΕΝΤΕ WILSON

...ν 23, Ὀκτωβρίου 22

... BROS., Gen. Agents

...ιὰ St., New York

...ιὰ New England Agent.

...nd St., Boston, Mass.

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ "Η ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑ"

Γ. ΠΑΠΑΔΗΜΟΥ (ὁ Λεβεντίας).

Πρόσφατα ἡ ἐπιχειρηματικὴ διὰ νὰ πάς κρατήσωμεν θέσεις.

Δ. ΣΟΦΙΚΙΤΗΣ, Διευθυντὴς

ἐκ Κρανιδίου.

13 Morris St., New York.

Τηλέφ. Bowling Green 8647

...ΚΤΟΡΕΙΟΝ ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ"

ΓΣΙΑΦΗΣ καὶ ΣΙΑ

...μὶ δὲν τὰ ἀτμόπλοια

...ερνοῦ St., New York

Whitehall 1891

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ

ΜΕ ΟΛΑ ΤΑ ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ

Δ. ΠΑΠΑΛΕΞΗΣ

16 TRINITY PL. NEW YORK

Phone: Bowling Green 8353

Ἀγοράζετε τὰ βιβλία σας ἀπὸ τὸ Βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἀτλαντίδος».

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ

Ἡ Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕ·Ι·ΣΟΝ ΝΗΛ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Ἐὰν δὲν ἦτο αὐτός, εἶπεν ὁ Νυιήτας Χωνιάτης ὅστις εἶχεν ἔλθῃ εἰς τὸν κῆπον τοῦ Φραντζῆ μετὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς συνοδείας, δὲν θὰ ἐστεκόμην πλησίον τῆς Μεγαλειότητός σου.

—Εἶναι τῷ ὄντι ἄξιος στρατιώτης καὶ τίμιος ἄνθρωπος. Πόσον γοήγορα ἐφθασαν πλησίον μας.

—Ἑκατὸν λεπτά, Μεγαλειότατε, χρειάζονται ἕως νὰ φθάσουν πλησίον τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἀποθέτω ὅτι θὰ φυλάξουν τὸ πῦρ μέχρις οὗ τοὺς πλησιάσωμεν, ἔπραν ὁ Χωνιάτης. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ ἄνεμος, ὅστις ἔπνεε νοτιοδυτικός, μετέπεσεν Βόρειον πρὸς τὸν βορρᾶν. Καὶ ἀμέσως τὰ ἱστία ἀμφικινηματίσαντα ὡς πτερὰ ἐκολπώθησαν ἐκ νέου. Ὁ ἀὴρ ἤλλαξεν, εἶπεν ὁ Ἔξαρχος. Βίβαια, ἐπρόσθετεν ἰδὼν τὸν περιστρεφόμενον ἐκ τοῦ πύργου ἀνεμοδείκτην, καὶ καλὰ ἤλλαξε· θὰ φέρῃ τὸν καπνὸν κατὰ πρόσωπον τοῦ ἐχθροῦ.

Συγχρόνως τὰ πέντε μεγάλα πλοῖα ἠρχοντο πλησίστια εἰς τὸ στενόν. Ἡ πρόπλους ναῦς, καλουμένη Μονόκερως, ἔφερε τὰ σύμβολα τῆς Γενούης εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ μεγάλου ἱστοῦ. Ἐθεωρεῖτο δὲ ὡς τὸ ἀκρότατον τῶν ἐν τῇ Μεσογείῳ πλοίων.

Ἐπὶ τοῦ προσβίου μέρους τοῦ καταστρώματος ἦτο σωρὸς τοξοτῶν καὶ πυροβολοφόρων· τὸ πλοῖον εἶχε κανόνια δέκα, καὶ μηχανὰς πρὸς ἐκσφενδόνισιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πυρός. Μετὰ τοῦτο ἤρχετο ἡ Ἁγία Εἰρήνη, τὸ μόνον αὐτοκρατορικὸν πλοῖον. Ἡ μεγάλη σημαία, φέρουσα τὸν δικέφαλον ἀετόν, ἐκυματίζετο μεγαλοπρεπῶς, τὸ δὲ κατάστρωμα σχεδὸν ἀπλισμένον ὅπως καὶ τὸ τοῦ Μονόκερω, ὑπερεῖχε κατὰ τὴν πολυτέλειαν τῶν κοσμημάτων. Τὰ δύο ἑπόμενα πλοῖα ἦσαν ὁ Δελφὶν καὶ ὁ Ἅγιος Φραγκίσκος, τέταρτον δέ που μίλιον πρὸς τὰ δυσσὲν ἤρχετο βραδέως ὁ μέγας Βουκένταυρος.

Ὁ Δὲ-Ρούσσον, ἱστάμενος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, περιεστοιχίζετο ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ πλοίου, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο ὁ Μέγας Δρουγγάριος τοῦ Κράτους.—Πλοίαρχε Βούλγαρη, εἶπε, πρὶν συμπλακῶμεν, ἐπιθυμῶ ὅστε καὶ οὐ καὶ ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ νὰ ἐννοήσετε καλῶς, ὅτι κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ αὐτοκράτορος ὀφείλομεν νὰ ὑποστῶμεν πάντα κίνδυνον διὰ νὰ βοηθήσωμεν τὴν πόλιν. Ὅταν ἀνεχώρησα, ἡ πόλις εὑρίσκετο εἰς μεγάλας ἀνάγκας, καὶ διὰ τὴν μεγάλην βοήθειαν ἕνεκα τῶν ἐναντίων ἀνέμων, συμπεραίνω ὅτι οἱ πλοῖοι καὶ τῆς ἔφθασαν εἰς τὸ ἔπακρον.

—Ἡ πρασίνη σημαία ὑψώθη εἰς τὸν ἱστὸν τοῦ πλοίου τοῦ Καπετὰν πασσᾶ! εἶπεν ὁ σκοπὸς ὁ ἐπὶ τοῦ μεγάλου ἱστοῦ.

—Λοιπὸν μετὰ ἓν τέταρτον θὰ ναυμαχήσωμεν, εἶπεν ὁ Ἐδουάρδος. Ἀξιωματικοί, στρατιῶται καὶ ναῦται μου, ἐπιστεύσετε ὅτι θὰ πολεμήσετε ὑπὸ τὰ βλέμματα τῶν γονέων καὶ τῶν θυγατέρων σας ὑπὲρ τῆς σωτηρίας καὶ τῆς τιμῆς των· ὅτι αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ θὰ γίνῃ μάρτυς καὶ βοηθὸς τῆς ἀνδρείας σας, ὅτι θὰ πολεμήσετε ὑπὸ τὰ τείχη αὐτῆς τῆς μητροπόλεώς σας, ὅτι θὰ πληρεήσετε τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ σᾶς εὐλογήσῃ. Τρόνται ἔχομεν πέντε μόνα πλοῖα, ἀλλ' ἐνθυμηθῆτε ὅτι οἱ ναῦται μας εἶναι οἱ ἐπιτηδειότεροι τῆς Εὐρώπης, τὰ πλοῖά μας τὰ ἰσχυρότερα ἄλλων τῶν ἄλλων, καὶ πρὸ πάντων ὁ ἅγιος ἡμῶν ἄγων ὑπὲρ Πίστεως. Ἐνῷ τὸ σῆμα ἐκεῖνο τῶν πλοίων κατεσκευάσθη ἀπὸ ἀνθρώπους μηδέποτε ἄλλοτε κατασκευάσαντας πλοῖον, διοικεῖται καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους μηδέποτε ταξειδεύσαντας διὰ θαλάσσης, καὶ πολεμοῦντες μόνον διὰ γ' ἀποφύγωσιν τὴν τιμωρίαν τοῦ τυράννου των. Σύντροφοι, δὲν θέλω νὰ κατατρίψω τὸν καιρόν μου εἰς λόγια· ἰδοὺ ὁ ἐχθρός, ἰδοὺ καὶ ἡ πόλις. Εἶμαι βέβαιος ὅτι γνωρίζετε κάλλιστα νὰ ἐκπληρώσητε τὸ χρέος σας.

Καὶ ἠκούσθησαν ἀλλαγμοὶ ἐκ τῶν πλοίων ἠχήσαντες μέχρι τῶν Ἑπτὰ Πύργων· καὶ τὰ ζοφερὰ κύματα ἐπαφλασαν περὶ τὰς πρύμνας, καὶ τὰ ἱστία ἐκολπώθησαν βαθύτερα, καὶ ὁ μέγας θόλος τῆς Ἁγίας Σοφίας ἐφάνη ἔτι καθαρώτερον καὶ ἠκούοντο μακρὰν οἱ ἦχοι τῶν κωδώνων αὐτῆς διαδιδόμενοι μελωδικοὶ εἰς τὸ πέλαγος τοῦ Μαρμαρᾶ.

—Ἀρχηγέ, εἶπεν ὁ πλοίαρχος Βούλγαρης, δὲν νομίζεις καλὸν νὰ περιμείνωμεν ὀλίγον τὸν Βουκένταυρον;

—Ὀδηγήσου ἀπὸ τὴν κρίσιν σου· τὸ κατ' ἐμὲ μισῶ τὴν ἀργοπορίαν.

—Φοβοῦμαι μήπως μᾶς χωρίσουν ἀπὸ αὐτόν.

—Κάμε λοιπὸν τὸ σημεῖον.—Καὶ τὸ σημεῖον ἐγένετο.

Ἐν τοσούτῳ διὰ τῶν ὁδῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐσύροντο μεγάλα κανόνια ὑπὸ ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παίδων, καὶ τὰ πολύτιμα βαρέλια τῆς ἠπολειφθείσης πυρίτιδος μετεκομίζοντο ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιτήρησιν τοῦ Ἰουστινιάνη· σιδηρουργοὶ ἐστέκοντο εἰς τὸ μέρος τῆς πόλεως ὅπου ἡ μεγάλη ἄλυσις ἦτο δεδεμένη, ἵν' ἀποσύρωσιν αὐτὴν ἐν καιρῷ δέοντι, σημαῖαι ἐκυματίζοντο ἐφ' ἑκάστου πύργου, αἱ οἰκίαι ἔμενον ἔρημοι, τὰ πλείστα τῶν ἐργαστηρίων ἐκλείσθησαν, καὶ σιωπὴ θανάτου ἐπεκράτει εἰς τὰς ἀποκέντους ὁδούς. Ὁ Κωνσταντῖνος ἵστατο εἰς τὸν κῆπον τοῦ Φραντζῆ.

—Ἀί! περιμένει! καλά! ἠξεύρει τί πρέπει νὰ κάμῃ, ἔκραξεν ὁ Ἔξαρχος.

—Τί πλοῖον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μένει τόσον πολὺ ὀπισθεν τῶν ἄλλων;

—Δὲν ἠξεύρω, Μεγαλειότατε.

—Θὰ εἶναι ὁ Βουκένταυρος, εἶπεν ὁ Ἰουστινιάνης ἐπανελθὼν τότε. Τὸν εἶδα εἰς τὴν Γενούην· εἶναι μὲν βραδυκίνητον, ἀλλ' ὅταν εὑρεθῇ μεταξὺ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, κανὲν ἄλλο δὲν κάμνει ταχύτερον τὸ χρέος του. Δὲν ἔχομεν φόβον προσβολῆς ἀπὸ τὴν ξηρὰν Μεγαλειότατε, διότι οἱ ἄπιστοι εἶναι ἀνυπόμονοι, ὡς καὶ ἡμεῖς, διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς θαλάσσης. Εἶδα τὸν ἴδιον Σουλτάνον διευθυνόμενον μὲ τὸν εὐγενῆ λευκὸν ἵππον του πρὸς τοὺς Ἑπτὰ Πύργους, καὶ λέγουν ὅτι ὁ Ἀχμὲτ Πασσᾶς, καὶ ὁ Βαλτᾶ Ὀγλοῦς καὶ ὁ Χαλὶλ Πασσᾶς εἶναι ὅλοι εἰς τὸν στόλον.

—Ποῖος τὸν διοικεῖ; ἠρώτησεν ὁ Φραντζῆς.

—Ὁ Βαλτᾶ Ὀγλοῦς, καθὼς λέγουν.

—Φραντζῆ! ἰδοὺ τώρα τὸ τελευταῖον πλοῖον ἐπλησίασε!

(Λάβετε ἡ συνέχεια).

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ὁ Βουκένταυρος ἐπλησίασε τῷ ὄντι, καὶ ὁ στολίσκος ἀναπετάσας ὅλα τὰ ἱστία ἔπλεε πρὸς τὸ στενόν· ὅτε δὲ ἔφθασε περὶ τοὺς Ἑπτὰ Πύργους ὁ Ἐδουάρδος διέταξεν ὅπως ὁ Μονόκερως ἀφῆσῃ τὴν Ἁγίαν Εἰρήνην νὰ περάσῃ. Ὁ αὐτοκρατορικὸς ἀετὸς προεῖδε μεγαλοπρεπῶς πρὸ τῶν ἄλλων, ὁ Μονόκερως καὶ ὁ Δελφὶν παρηκολούθουν, καὶ τελευταῖος εἰσῆρχετο ὁ Βουκένταυρος. Ταὐτοχρόνως ὁ ἥλιος, ὅστις εἶχε κρυβεῖ ὀπισθεν νέφους, ἐπεφάνη ἐξαίφνης λαμπρὰς τὰς δειλινὰς αὐτοῦ ἀκτῖνας, καὶ θαμβόνων τοὺς ἀπίστους, ἐνῷ καθίστα καταφανὲς ἕκαστον ἀντικείμενον εἰς τοὺς Χριστιανούς. Ἐξ ἀριστερῶν τὰ τείχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐφαίνοντο ὡς ὄγκος ζῶν κεφαλῶν, καὶ καθ' ἣν ὥραν ἡ αὐτοκρατορικὴ σημαία διέβαινε περὶ τοὺς Ἑπτὰ Πύργους, μακρά, ὑψηλή, ἀδιάκοπος καὶ φαιδρὰ βοὴ ἀντήχησε περὶ τὰ τείχη, καὶ ἐξηπλώθη μακρὰν ἕως οὗ ἐχάθη εἰς τὰς ἐκτάσεις. Ἄνθρες ἀνέρριπτον τοὺς πίλους αὐτῶν, γυναῖκες ἐκυμάτιζον τὰ μανδήλια καὶ τὰ ἐπωμίδια, καὶ ἡ φωνὴ ἀνταπεστάλη ἀμέσως ἐκ τῶν πέντε πλοίων. Ὁ δὲ Κωνσταντῖνος διέταξε νὰ ὑψωθῇ ἡ μεγάλη σημαία τῆς αὐτοκρατορίας ἐκεῖ ὅπου ἵστατο, ἐνῷ ὁ Σουλτάνος, ἀναβαίνων τὸν λευκὸν ἵππον του ἐφαίνετο εὐδιαχρίτως εἰς τὴν ἀκτήν.

Τὴν τρίτην καὶ ἡμίσειαν ὥραν ὁ Βαλτᾶ Ὀγλοῦς ἔδωκε σημεῖον, ὅπως κινηθῶσιν αἱ πέτρυγες τῆς ἡμισελήνου.

Καὶ παρευθὺς νέφος βελῶν καὶ ἀκοντίων ἀνυψώθη ἐκ τοῦ δεξιοῦ κέρατος τοῦ ὑπὸ τὰ τείχη τῆς πόλεως, ἀλλ' ἔπεσε μακρὰν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, καὶ οἱ ναῦται αὐτῆς ἠλάλαξαν ἐμπαικτικῶς.

—Ἰουστινιάνη, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ, τρέξε εἰς τὸ Κοντοσκάλιον, καὶ πρόσταξε νὰ πυροβολήσουν· διότι ἂν περιμένουν νὰ ἔλθουν τὰ πλοῖα πλησιέστερον, θὰ χάσουν τὴν εὐκαιρίαν.

Ὁ Ἰουστινιάνης ἔδραμε, καὶ μετ' οὐ πολὺ τὰ μεγάλα κανόνια ἐβόησαν ἓν μετὰ τὸ ἄλλο, καὶ πυκνὸν νέφος καπνοῦ κατεκάλυψεν ὅλον τὸν στολίσκον. Ἀλλὰ καὶ τὰ κανόνια τῶν πλοίων ἐβρόντησαν, καὶ κραυγαὶ καὶ ἀλαλαγμοὶ καὶ πῦρ, καὶ ἐκπυροσοκροτήσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ πυρός, καὶ φρυγαὶ ὀξύταται ἐδήλωσαν ὅτι ἡ ναυμαχία ἤρξατο.

Περὶ τὸν αὐτοκράτορα ἦσαν συσσωρευμένοι ὅλοι πλὴν τῆς Θεοδώρας, ἥτις κύπτουσα ἐπὶ τοῦ ταίχου ἔκρυπτε τὸ πρόσωπον ἐντὸς τῶν χειρῶν αὐτῆς.

—Θάρρος, κυρία, εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος, δὲν θὰ διαρκέσῃ πολύ.

—Θὰ κάμῃς καλλίτερα Θεοδώρα, νὰ ἔμβῃς μέσα.

—Ὄχι, καλὰ εἶμαι ἐδῶ Παναγία μου! τί ἦτο τοῦτο;—Ἐκ μέσου τοῦ πυκνοῦ νέφους τοῦ καπνοῦ ἐξερράγη ρεῖθρον Ἑλληνικοῦ πυρὸς μετὰ καὶ πλατὺ συνοδευόμενον ὑπὸ κραυγῶν ἀγωνίας ἀνηρχόμενον ἀπὸ Χαλκηδόνος μέχρι Γαλατᾶ.

—Ἡ συμπλοκὴ γίνεται κάπου δυνατή· ἀκούετε τὰ κανόνια, εἶπεν ὁ Ἔξαρχος.

Τὴν ὥραν ταύτην ὁ πυροβολισμὸς ὑπῆρξε τοσοῦτον σφοδρὸς ὥστε ἐφόβισε, ὥστε κατέπληξε πάντας. Ἀλλ' αἴφνης ἐπῆλθε σιγὴ θανάτου.

Κάθαρμα τοῦτο, εἶπεν ὁ Ἰουστινιάνης.

—Γίνεται ἔφοδος, εἶπεν ὁ Ἔξαρχος, δὲν ἀμφιβάλλω.

—Θὰ μοῦ στείλῃ τοὺς ἀέρα! ἠρώτησε ψιθυρίζων ὁ Κωνσταντῖνος.

Καὶ ἐπνεῦσε ἡ ἄνεμος, αὐχὶ ὅμως εὐθύς· ἡ τάξις τῆς φωτιᾶς μετεβλήθη ὅλως διόλου. Ὁ Βουκένταυρος προσεγγίσας πολὺ τῶν ἄλλων πλοίων, ἔφθασεν ἀπέναντι τῆς Ἁγίας Σοφίας, καὶ ἐπλησίασε πολὺ εἰς τὸν λιμένα. Περικυκλούμενος παντοῦθεν ὑπὸ τουρκικῶν ἀκατίων, ἀλλὰ μαχόμενος εἰς τινα ἀπόστασιν μετ' αὐτῶν, καὶ ἀναβιβάσας ὅλα τὰ ἱστία, διέβη παρὰ τὸν Δελφὶν καὶ τὸν Ἅγιον Φραγκίσκον, ὁ δὲ Μονόκερως, πρὶν πρόσω, ἔπλεεν ἤδη πρὸς δεξιὰ προστατεύμενος ὑπὸ τοῦ πυρὸς τοῦ Κοντοσκαλίου, ἐνῷ ἡ Ἁγ. Εἰρήνη ἀποσυρθεῖσα πρὸς τὰ ἔξω ἐν μέσῳ τοῦ πορθμοῦ, εὑρίσκετο εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. Δέκα ἢ δώδεκα λέμβοι τὴν περιζώσαν, οἱ Τοῦρκοι ἐφόρμων κατ' αὐτῆς δίκην μελισσῶν, τὸ πλοῖον τοῦ Βαλτᾶ Ὀγλοῦ ἔπλεε πλησιέστατα αὐτῆς, ἀλλ' οἱ στρατιῶται ἀπέκρουον τοὺς ἐπιτιθεμένους διὰ μακρῶν ἀκοντίων, ἐνῷ τὰ ἱστία τῆς νηὸς κατεκόπτοντο καὶ ἐσχίζοντο ὑπὸ τῶν σφαιρῶν καὶ τῶν βελῶν.

—Ὁ Θεὸς νὰ τοὺς βοηθήσῃ! ἀνεφώνησεν ὁ Ἔξαρχος. Τόσον δὲ πλησίον συνεκροτεῖτο ἡ μάχη ὥστε καὶ αὐτὴ ἡ Θεοδώρα διέκρινε τὸν μέγαν κίνδυνον τοῦ ἱππότου Ἐδουάρδου· διὸ γονατίσασα ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας καὶ προσηύχετο μετ' ἀγωνίας. Τελευταῖον ὁ αὐτοκρατορικὸς ἀετὸς ἀνεσύρθη ἀνεστραμμένος, ὡς σημεῖον ὑπερτάτης ἀνάγκης, ὅπως τὰ ἄλλα πλοῖα δράμωσιν εἰς βοήθειάν του.

Ἀγωνιζόμενα ὑπὲρ τῆς ἰδίας σωτηρίας καὶ μηδεμίαν δυνάμενα νὰ χορηγήσωμεν βοήθειαν εἰς τὴν σύντροφόν των, ὁ Δελφίν, ὁ Ἅγ. Φραγκίσκος καὶ ὁ Μονόκερως ἐπροχώρουν κερδαίνοντα σπιθαμὴν πρὸς σπιθαμὴν τὸν δρόμον αὐτῶν, ἀλλ' αἴφνης τὰ ἱστία τοῦ Βουκενταύρου ἀπαλλαγέντα ἐκ τοῦ κινδύνου ἐστράφησαν καὶ ὥρμησεν ὅπου ἤρμαζεν ἡ συμπλοκή.

—Εὖγε Βουκένταυρε! εὖγε Βουκένταυρε! ἡ Παρθένος ἡ Ὁδηγήτρια! ἠκούσθη βοὴ ἐκ τῶν τειχῶν.

—Ὁ Ἅγ. Λουκᾶς τῆς Γενούης θὰ διορθώσῃ ὅλα! ἐκραξεν ὁ Ἰουστινιάνης.

Καὶ προβαίνον τὸ γιγαντόσωμον πλοῖον, κατεπάτει τὰς Τουρκικὰς λέμβους ὡς κῆτος διασχίζον σμῆνος μικρῶν ἰχθύων μαχομένων οὐ προσλαβὸν εὐδίαν τὴν πνοὴν τοῦ ἀνέμου ἔφθασεν εἰς τὴν ἀνεμόπληκτον πλευρὰν τῆς Ἁγ. Εἰρήνης, καὶ διέχυσε βροχὴν ἑλληνικοῦ πυρὸς κατὰ τὸν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἁγ. Εἰρήνης ἀκατίων. Ὁ δὲ ἱππότης Δὲ Ρούσσον ἀφῆσας τὴν πλευρὰν ταύτην τοῦ πλοίου του εἰς τὴν φρουρὰν τοῦ ἑτέρου πλοίου συνεκέντρωσεν ὅλας τὰς δυνάμεις του εἰς τὴν ἄλλην πλευράν, ὅθεν ἀπεδίωξε πάντας τοὺς ἐχθρούς. Τότε ἀπεκρούσθησαν αἱ λέμβοι, ἄνθρωποι κατεπονεῖσθησαν, καὶ ὁ αὐτοκρατορικὸς ἀετὸς ἀνεπετάσθη πάλιν ὡς τὸ πρὶν ὑπερηφάνως.

—Ρυμούλησέ την, ρυμούλησέ την, Βουκένταυρε! ἐκραξεν ὁ Ἰουστινιάνης ὡς εἰ ἠκούετο.

—Εὐλογητὸς ὁ Θεός! ἀλλ' ἰδέτε καὶ ἄλλα ἐχθρικὰ πλοῖα συσσωρεύονται! ἡ μάχη θέλει ἐξωπολυθῆσει σφοδρά, εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος.

—Δύο ἐσώθησαν τοὐλάχιστον, εἶπεν ὁ Φραντζῆς· διότι ὁ Δελφὶν καὶ ὁ Ἅγ. Φραγκίσκος ἀποκρούσασνας τὰς ἐφόδους παρήμειψαν τὴν ὅχραν τοῦ Βυζαντίου καὶ διηθύνοντο πρὸς τὸν Κεράτιον Κόλπον τῶν δὲ αὐθηρουργῶν χαλαρωσάντων τὴν μεγάλην ἄλυσιν, τὰ δύο πλοῖα εἰσῆλθον μεταξὺ ἐπευφημιῶν τοῦ λαοῦ εἰς τὸν λιμένα! Ὁ δὲ Μονόκερως ἦτο εἰσέτι στενῶς περιαγκαλωμένος.

(Λάβετε ἡ συνέχεια).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΩΝ ΜΕ·Ι·ΣΟΝ ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας

Ν.Υ. Ἀριθμ. 51 Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἀπρ. 1933

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

Ἐν τούτοις ἀγγελιαφόροι ἐπίμπυοντο ἀδιακόπως ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου καὶ διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης πρὸς πᾶσαν μοῖραν τοῦ πολυαρίθμου αὐτοῦ στρατοῦ καὶ στόλου. Νῦν μὲν διετάσσετο ὁ Χαλὶλ Πασσᾶς νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν μετωπίμισιν τοῦ ἐλαφροῦ πυροβολικοῦ εἰς τὸ ἀκρωτήριον ἀλλ' οὗτος κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον ἐσπευδε νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν διαταγήν πράγματι ὅμως ἐβράδυνε τὴν ἀργοπορίαν· νῦν δὲ ἤρχετο ἐπιταγὴ καταπέμψασα εἰς τὸν Βαλτᾶ Ὀγλοῦ νὰ ἀποκλείσῃ παντοιοτρόπως τὰ πλοῖα τῶν ἀπίστων, καὶ τρομερὰ ἀπειλὴ ἐὰν δὲν ἠμπόδιζον αὐτὰ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν Κεράτιον κόλπον. Ὁ ἥλιος ἦτο εἰς τὸν ὁρίζοντα, καὶ οἱ πλάγιαι αὐτοῦ ἀκτῖνες ἐξαιοντιζόμενα εἰς τὸ στενὸν ἐχρύσιζον τὰς κορυφὰς τῶν κυμάτων, ἡ ἕπτατον μιλιγγλιωκὶ ἐπὶ σκαφῶν συνταγμένων, ἱστῶν ὑπστρωμένων, ἀχρήστων κατάρτι, σωμάτων νεκρῶν, ἐνὶ λόγῳ ἐπὶ τρομερὰν λευφάνων μάχης. Τὰ δύο πλοῖα, ὁ Βουλεντυρὸς καὶ ἡ Ἀγ. Εἰρήνη, ἐμόχοντο πρὸς τὸς Ὀθωμανικὰς λέμβους, ἀλλὰ βαθμηδὸν ἐχώρουν, καὶ τοσοῦτον προσηγγίζον τὸν Μονόκερων, ὥστε ἠδύνατο νὰ χορηγήσωσι καὶ εἰς αὐτὸν βοήθειάν τινα. Καὶ ὅμως τοῖς κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ αὐτοκράτωρ ἐθεώρησε ὡς ἀποβαλόντας πᾶσαν ἐλπίδα σωτηρίας τὸν ἱππότην Ἐδουάρδον καὶ τὸν ἐκ Γενοὺς σύμμαχόν του, καὶ τρὶς ἀτάρμητος προσβολὴ ἀπέκρουσε τὴν ἐφοδον. Ὁ ἄνεμος ἐφύσα ὁ αὐτὸς καθ' ὅλον τὸ δειλινόν, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἑβδόμην ὥραν παρήμειψαν τὴν ἄκραν τοῦ Βυζαντίου τὰ πλοῖα καὶ διηυθύνθησαν εἰς τὸν λιμένα.

Αἱ Τουρκικαὶ λέμβοι δὲν ἐτόλμησαν ν' ἀκολουθήσωσι. Τὰ κανόνια τῆς ξηρᾶς, ἂν καὶ εἶχον μόλις δύο ἢ τρία βεβλία πυρίτιδος, συνετέλεσαν οὐ μικρὸν ἐκ τῆς πόλεως· οἱ δὲ Γενοουήσαι ἔμπορα τοῦ Γαλατᾶ, φοβηθέντες πολλὰν τὸν κίνδυνον τοῦ Βουσεντουρου ἢ τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, προσήνεγκον δύο μικρὰ πυροβόλα. Ἀλλ' ὁ Βαλτᾶ Ὀγλοῦς φοβούμενος ὑπὲρ πάντα ἄλλον κίνδυνον τὴν ὀργὴν τοῦ Σουλτάνου, ἠρώτα τὰ ἱστία τῶν ἐξ ἐκλεκτοτέρων τοῦ στόλου πλοίων, διέταξε τοὺς δούλους νὰ κοιμηλατήσωσι, καὶ ἐξηκολούθησε τὴν καταδίωξιν.

—Τώρα, κύριοί μου εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος, πρέπει νὰ μεταδώμεν εἰς τὸν Κεράτιον κόλπον. Ἀκολουθῆτέ με· Ἔχετε κανένα ἔπαρμα;

Καὶ ἀναδὰς ἵππον καὶ ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν αὐλικῶν αὐτοῦ, τῶν μὲν ἐφίππων, τῶν δὲ πεζῶν, ἀλλὰ πάντων σπουδαζόντων, κατέβη καλπάζων εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος, παρὰ τὴν πύλην τῶν ἰχθυοπωλείων, ὅπου ἡ ἄλυσις προσηρτᾶτο πρὸς τὴν κατὰ τὴν πόλιν πλευρὰν τοῦ λιμένος. Ὁ Ἀγ. Φράντζας καὶ ὁ σύντροφός του ἦσαν ἠγκυροβολημένοι κοντὰ παρὰ τὰ τεῖχη τῆς πόλεως, οἱ δὲ Γενοουήσαι [illegible] γιοῦντο εἰς τὸ παρεστὰς πλῆθος τὸν ἐκ Χίου [illegible] κινδύνους τῆς ναυμαχίας, καὶ μετὰ περιεργ[illegible] αὐτοὺς οἱ εὐτυχῶς ἐνοοῦντες τὴν Ἰταλικὴν, [illegible] οὗτινες αὐτὴν συνέλεγον τῆδε κακεῖσε συντόμ[illegible] ῥάπτους πληροφορίας. Ἐφαῦλα δὲ σανίδων γ[illegible] διωδεύσια ἐκ τοῦ καταστρώματος εἰς τὴν προ[illegible] πετο ὑπὸ τοῦ βάρους τῶν μετεσκευασμένων τε [illegible] τῶν ζωοτροφιῶν καὶ τῶν βαρειλίων τῆς πυρίτιδος [illegible] κοντὸ εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ ἰχθυοπωλείου, πρόσδατα [illegible] εἰς περιφράγματα δημόσια, ὁ Μέγας Λογοθέτης διέτα[illegible] δεύνται διὰ τὴν πρόνοιαν μετακομιδὴν καὶ τροποποίησιν [illegible] ἐπιτηδείων, οἱ δὲ ἀξιωματικοὶ τῶν Γενοουήσιων πλοίων ἠρώτων περὶ τῶν ἑτοιμασθέντων κατηλμ[illegible] ὑπὸ αὐτῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν πλοίων. Κ[illegible] ἐφάνη ἐφάνη ἐφάπτας ὁ Κωνσταντῖνος ἠρώτη μετὰ φωνῆς. —Ὁ Καίσαρ! ὁ Καίσαρ! ἡ Παναγία ἡ Ὁδηγήτρια! Καὶ κατέπαυσε μόλις ὅτε ἐφθασε εἰς τὸ μέρος ὅπου ἠγκυροβολήμενον τὸ πλῆθος.

Παρὰ τὴν ἀκτὴν πέτρα ὑπὸ [illegible] ἐκεῖτο προσεπερκεία τῷ ἐδάφει καὶ ὀγκωδεστάτη [illegible], ὀγκώδης ὡς δύο ἄνδρες, προσκολλημένη εἰς τὴν πέτραν συνεῖχε δι' ἰσχυροτάτων κρίκων τὴν μεγάλην ἄλυσιν τοῦ λιμένος. Περὶ τὴν πέτραν ταύτην ἦτο συνηθροισμένος [illegible] ἐργατῶν, ἀρχηγοῦντος τοῦ Κοντάρη· πάντες [illegible] διηθροισμένοι, σπηρίζομενοι ἐπὶ σφυρῶν, περιέμενον τὸν σήμειον τοῦ ν' ἀνοίξωσι τὴν ἀρπάγην, ἄλλοι ἵνα [illegible] τὴν ἄλυσιν καὶ νὰ τὴν θέσωσι πάλιν εἰς τὴν προτέραν θέσιν.

Καὶ [illegible] ἐφάνη ἡ Ἀγ. Εἰρήνη προσκίπτουσα ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου, ἀλλὰ πυροβολοῦσα ἀδιακόπως τὰς καταδιωκούσας αὐτὴν νῆας. Παρ' αὐτὴν ἔχλεν ὁ Μονόκερως, ἐνῷ ὁ βαρὺς Βουλεντυρὸς ἀπέκρουε τὸ πῦρ τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐμείωνε τὸν κίνδυνον.

—Πλησιάζουν πλέον, Μεγαλειότατε εἶπεν ὁ Κοντάρης συντόμως.

—Εἶναι δύσκολον τώρα ν' ἀποτύχωσιν, ἀπεκρίθη ὁ Κωνσταντῖνος.

—Οὔτε ὁ διάβολος αὐτὸς δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἴσοδόν των, προσέθετο ὁ ἀξιωματικός. Παραμερίσατε, παραμερίσατε! μᾶς χρειάζεται τόπος.

—Καλὰ τοὺς σπέλλει ἀπ' ἀπόσω κύτταξε, κύτταξε! εἶπεν ὁ Χωνιάτης.

—Καὶ βέβαια ἠξεύρουν καλὰ τὸ ἔργον τῶν καθὼς ἠμεῖς τὸ ἰδικόν μας. Χαλασμόσατε τὴν κάμηλον! ἐκραξεν ὁ Κοντάρης.

Χαλασθείσης καὶ πεσούσης ἐπὶ τῆς ἄμμου τῆς καμήλου, οἱ ἐργάται ἱσταντο κρατοῦντες ξύλα καὶ περιμένοντες τὸ σημεῖον.

Καὶ ἤδη πλησιάζοντος τοῦ πλοίου, οἱ ἐν αὐτῷ διεκρίνοντο καθαρῶς, ὁ δὲ Καίσαρ ἀποβαλὼν τὸ δι' ἀδιαμάντων κεκοσμημένον κάλυμμα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔδωκε πρῶτος τὸ παράδειγμα τῶν ἐπιφημῶν, αἵτινες ὑπεδέχθησαν τὰ πλοῖα. Σύζυγοι ἐπαινοῦν ὡς ἔξω ἑαυτῶν ἵνα ἴδωσι τοὺς συζύγους των, πατέρες τοὺς υἱούς, παθῆνα τοὺς ἐραστάς, καὶ πάντες ἐκραύγαζον—Ἀγ. Γεώργιε Καλλίνικε! Δόξα εἰς τὴν Ὁδηγήτριαν!

Καὶ ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ Κοντάρη κράζουσα—Ἐμπρός, ἐργάται μου! Καὶ παρεσθῆς οἱ σφῦραι ὑψώθησαν καὶ ἔπεσαν κατὰ τάξιν ὁ σίδηρος ἐκρότει ἐπὶ τοῦ χάλυβος, οἱ παρακλεισμοὶ τῶν σιδηρουργῶν ἠκούοντο μεταξὺ τῶν κτύπων, καὶ ἀναμιγνόοντο μετὰ τῶν φωνῶν τοῦ κυβερνήτου καὶ τῶν ναυτῶν λεγόντων—Κρατήσατε τὴν δεξὶ δακτύλιος—Αἴ! ἀσούτε.—Τώρα δυνατά.—Καὶ τὰ ὕδατα ἠφροβόλουν περὶ τὴν πρῴραν.

Κατέπεσεν ἡ ἀρπάγη, ἡ δὲ ἄλυσις μασίσσασα μανιωδῶς τὰ ὕδατα, ἐβυθίσθη εἰς τὴν θάλασσαν, ἐνῷ ἡ κάλως χαλασθεῖσα ἐβυθίζεν αὐτὴν κατ' ὀλίγον καὶ βαθμηδόν.

—Ἀφήσατε περισσότερον τὴν ἄλυσιν, ἐκραξεν ὁ Κοντάρης.

Ἐνῷ δὲ ὡμίλει, σωρὸς βελῶν ἐκ τῆς πολιορκούσης Τουρκικῆς ὁλκάδος ἔπεσε πέριξ αὐτοῦ, ἀλλ' ἄνευ βλάβης.

(Δίβριον ἐ ἐπίλοιπ.).

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ
Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΩΝ ΜΕ·Ι·ΣΟΝ ΝΗΑ,
Διδάκτορος τῆς Θεολογίας

Ν.Υ. Ἀριθμ. 52 Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἀπρ. 1933

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Στρέψε, ἐκραύγασε πρὸς τὸν ἀρχαιοῦχον ὁ πλοιαρχος βουλγαρης. Καὶ ἡ Ἀγ. Εἰρήνη διέθη ἐπὶ τῆς ὀδατίνης λεωφόρου αὐλακος ἣν διεκόψαξεν ἡ ἄλυσις. Μετὰ δύο λεπτὰ, μεταξὺ πολυκράνων ἐκφρηνιῶν εἰσῆλθον καὶ οἱ σνοδοὶ αὐτῆς εἰς τὸν Κεράτιον κόλπον.

Ὁ Βαλτᾶ Ὀγλοῦς εἶχε καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν ἀλλ' ἀπόσχων ἐπέστρεψε βραδέως ἀκολουθούμενος καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ τουρκικὰ πλοῖα· Τὴν αὐτὴν δὲ ἑσπέραν, εἰς ἐπίμετρον τῆς προϊούσης τραγῳδίας, ὁ Βασιλεὺς αὐτοῦ Λεσσούτης, ἐνώπιον ὅλων τῶν πασσάδων, ἐραβδίσθη αὐτὸν διὰ χρυσῆς ῥάβδου πενταλίτρου τὸ βάρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΝΑΤΟΝ

Ἐπέφερον λαμπρὰν τοῦ μηνὸς Μαΐου, εἰς τὰς δυτικὰς πύλας τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Σοφίας, πάντες σχεδὸν οἱ τῆς Κωνσταντινουπόλεως εὐκατρίδαι ἦσαν συνηθροισμένοι. Μεταξὺ δὲ τούτων ἦτο καὶ ὁ Κωνσταντῖνος, ἔχων μὲν τὸ εὐγενές αὐτοῦ ἦθος, ἀλλὰ κατυβεβλημένον σήμερον ὑπὸ φροντίδων καὶ προσπαθῶν νὰ φανῇ φαιδρός. Παρήσαν δὲ καὶ πολλοὶ τῶν διεφθαρμένων εὐκατρίδων τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς, φορεσθέντες ἀλογεύδες κεκοσμημένος μετὰ χρυσίου καὶ λίθων πολυτίμων, πρὸς τούτοις καὶ πολλαὶ δέσποιναι ὠραῖαι καὶ λαμπρόφθαλμοι· διότι καὶ τὸ ὡραῖον φύλον καὶ οἱ ἱπποτὰι τοῦ Βυζαντίου ἦσαν ἐκεῖ. Ὁ Φραντζῆς, ὁ Λουκᾶς Νοταρᾶς, ὁ Ἰουστινιάνης καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν ὀνοματοτέρων γηγενῶν καὶ αὐλικῶν προέτασσον τοῦ πλήθους· πάντες δὲ οἱ ὅτοι περιεστοιχίζον τὸ ζεύγος τοῦ ὁσίου τὴν σπέρν συνήλθον νὰ ἑορτάσωσι. Καὶ ἀφρεάδων καὶ γάμος ἔμελλον νὰ τελεσθῶσι ταυτοχρόνως διότι ἐκάστη ἡμέρα ἦτο πολύτιμος, τοῦ Μωάμεθ σκοπεύοντος, καὶ μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Γενουησίου σμιλίσου, νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν πολιορκίαν. Αἱ ὡραιόδεσα παρθένοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐσεμνύνοντο [illegible] τὴν Θεοδώραν Φραντζῆ, καὶ ἐσκόραζον φόβῳ τοῦ αὐτῆς ἐξ ἀγγέλων κανίστρων, ὅτε περιβεβλημένη τὸ ἐκ λευκῆς μεταξῆς πέπλον καὶ τὸ μακρὸν κρύβηκον [illegible] ἔρχοντο περὶ αὐτὴν τὰς δύο παρανύμφους της ἐγκόλπους τὸν πιλώνα· Μετ' αὐτὴν ἤρχετο ὁ Φράγκος ἱππότης [illegible] τὸν παράνυμφον τὸν νέον Ἐμμανουὴλ Νοταρᾶν, πολλοὶ φίλοις καὶ γνωρίμοις περὶ αὐτόν, καὶ ἀπόσκασμα Βυζαντινῶν φυλάκων. Μέγα πλῆθος θεατῶν ἐτλήρου τὴν πλατεῖαν τῆς Ἁγ. Σοφίας, καὶ πάντες ἀνέμενον ν' ἀνοιχθῶσιν αἱ κεντρικαὶ πύλαι.

Αἱ θύραι ἐγράνθησαν θορύβους περὶ τοὺς στρόφιγγας, καὶ [illegible] φορῶν τὸν λαμπρὸν αὐτοῦ μανδύαν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀνθίμος. Ὅτε δὲ ἦλθον εἰς τὸν νάρθηκα, ὁ ἱεράρχης [illegible] ἐκφωνοῦν διακτύλιον εἶπεν: «Ἀρραβωνίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Ἐδουάρδος τὴν δούλην τοῦ Θεοῦ Θεοδώραν, [illegible] ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, [illegible] καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν» [illegible] λαβὼν τὸν ἀργυροῦν δακτύλιον κατὰ τὸν αὐτὸν [illegible] τὴν Θεοδώραν εἰς τὸν ἱππότην Ἐδουάρδον [illegible] αὐτοῦ.

Ἐλθόντες [illegible] κρατοῦς, τὸ ἀρραβωνισθὲν ζεῦγος κρατοῦν [illegible] ἐισῆλθεν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ἀ[illegible] τοῦ πλήθους. Προχωροῦντες δὲ ἐστάθη[illegible] ἀπαντοκωλλήτου τραπέζης, καὶ τότε ἡ ἀκολουθία τοῦ γάμου ἤρξατο. Καὶ ἐδεήθησαν ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν νέων συνατοιμένων εἰς γάμον, καὶ ὑπὲρ ὑγείας καὶ σωτηρίας αὐτῶν· καὶ ἐπεκαλέσθησαν τὰς εὐλογίας τοῦ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας θαυματουργήσαντος, καὶ εἰρήνην ἀδιάκοπον μεταξὺ αὐτῶν. Μετὰ δὲ τὰς εὐχὰς, λαβὼν τοὺς χρυσοῦς στεφάνους ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἔστεψε τοὺς νεονύμφους εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος, «νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων».

Ψαλλομένης δὲ τῆς τελετῆς, ἠρούετο ψιθυρισμὸς μεταξὺ τοῦ παρεστῶτος λαοῦ· αἱ φωναὶ ἐγένοντο ἐντονώτεραι, μέχρις οὗ ὁ Μπούρατος, ἅτις διάκαι τὸ ἀπόσκασμα τῶν φυλάκων, εἰσῆλθε δρομαίως εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Προχωρήσας δὲ πρὸς τοὺς νεονύμφους, εὐρῆκεν αὐτοὺς μεταλαμβάνοντας ἐκ τοῦ ποτηρίου ὅπερ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐκράτει πρὸ αὐτῶν. Κλίνας δὲ τὸ γόνυ ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος εἶπε·

—Γαληνότατε αὐτοκράτωρ, ἤλθα νὰ ἀναφέρω θαῦμά τι. Ὁ στόλος τοῦ Μωάμεθ πλέει διὰ ξηρᾶς πρὸς τὸ ἄνω μέρος τοῦ λιμένος.

—Εἶναι μαγεία! ἐφώνησεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος.

—Εἶναι ἀδύνατον! εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ.

—Μεγαλειότατε, λέγω τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν. Ἐκεῖνος ὅστις μ' ἔφερε τὴν εἴδησιν εἶναι ὁ ὑπολογαγὸς Κοντάρης.

—Θὰ τὸν ἀκούσωμεν καὶ ἡμεῖς, ἀλλ' ὄχι ἐδῶ εἶπεν ὁ Παλαιολόγος. Εἰπέ του νὰ μᾶς περιμένῃ εἰς τὸ Διακονικόν. Πανιερώτατε Δέσποτα, ἄς τελειώσῃ ἡ ἱερὰ τελετή.

Καὶ πραιωθέντος μετὰ σπουδῆς τοῦ γάμου ἠρώτησεν τὴν Θεοδώραν ὁ Δὲ Ρούστον, κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἐποχῆς, ὁ σύζυγος αὐτῆς, καὶ συνεχάρησαν αὐτοὺς οἱ λοιποί.

—Δέσποινα, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ ἀσπασθεὶς τὸ μέτωπον αὐτῆς σοβαρῶς καὶ ἀριδοπάρχως, ἐλπίζομεν ὅτι θέλομεν σαυνεφθῆ εἰς τὸ σημεῖωσιν. Κύριοι, περιμένατε μας. Σύ, Φραντζῆ, καὶ σύ, Ἄρχον Ἀκόλουθε, συνοδεύσατε ἡμᾶς εἰς τὸ Διακονικόν. Ἄγιε Δέσποτα, παρακαλῶ νὰ μᾶς συνοδεύσῃ καὶ ἡ Πανιερότης σας.

Καὶ μετὰ ταῦτα ἀπεσύρθη εἰς τὸ Διακονικὸν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. Οἱ τοιχοὶ αὐτοῦ ἐκαλλύνοντο διὰ πολυτίμων ξύλων, καὶ παρεῖχον πολυπλόστατα ἄφρεα τῶν λειτουργῶν τῆς Ἁγ. Σοφίας, ἐφ' ὧν ἀναγνώσκοντο τὰ ὀνόματα ἐκείνων ἐν οἷς ἦσαν προσδιωρισμένα, οἷον τὸ τοῦ μεγάλου Σακελλαρίου, μεγάλου Χαρτοφύλακος, Νοταρίου, Καστρησίου, καὶ ἄλλων. Ἐν δὲ τῷ μέσῳ τοῦ εὐρυχώρου δόματος ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἢ πεντήκοντα μέγιστα κιβώτια περιέχοντα σκεύη τῆς ἱερᾶς τραπέζης, χειρωνήτια, πολυτελεῖς σταυροὺς, καὶ μυρία ἄλλα ἀναγκαῖα τῆς Μητροπόλεως.

Ὁ Χαρτοφύλαξ, μὴ ἀποῦσας τὴν κομισθεῖσαν εἴδησιν, ἐπιθέτων ὅτι ὁ ἱππότης Ἐδουάρδος ἦλθεν ἄπαξ ἐγγράφῃ τὸν γάμον του, εὑρίσκετο ἐν τῷ Διακονικῷ καὶ ἤκουε τὸν ὀγκωδέστατον τόμον ἐν ᾧ κατεγράφοντο οἱ γάμοι σημειωτέον δὲ ὅτι κατεγράφοντο ὑπὸ τοῦ Βυζαντινοῦ λόγου ἀκριβέστατα ὡς καὶ παρὰ τοῦ ἡμετέρου.

—Ἂς μείνῃ κατὰ μέρος τοῦτο εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος προξενήσας οὐ μικρὰν ἐκπλῆξιν εἰς τὸν Χαρτοφύλακα· ὁ παρόντωμός θέλει ἐκτελέσει τὸ γάμου. Ποῦ εἶναι οἱ δύο ἀξιωματικοί; Αἴ! εἰπε! εἰς καλὴν ὥραν! ἀναφώνησαν ἄμφω ἀγκαλιασμένοι τὸν Μπούρατον καὶ τὸν Κοντάρην. Ὑπολογαγὲ Κοντάρη, ὃς ἀκούσωμεν ἀπὸ τὸ στόμα σου τὴν παράδοξον εἴδησιν.

(Δίβριον ἡ ἐπίλοιπα).

—Θέλω τὴν διηγηθῇ, Μεγαλειότατε, μὲ τὴν ἐνδεχομένην συντομίαν. Κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Μεγάλου Ἀκολούθου, ἀνέβην περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἅγ. Μιχαὴλ διὰ νὰ παρατηρήσω τὰς τελευταίας διατάξεις τοῦ Τουρκικοῦ στρατεύματος. Βλέπων πρὸς μεσημβρίαν ἔχασα ὅλα τὰ πλοῖα καὶ ἐνομένως ἐνόμισα ὅτι ἀνεχώρησαν πρὸς ἄρκτον, τὸ στράτευμα ἔμενεν ἀκάνητον, καὶ τὸ πῦρ εἶχε παύσῃ ὅλον τὸ βεῖλινόν. Ὕστερον εἶδον πρὸς τὸν Γαλατᾶν μαῦρον σύννεφον ἐπεκράτησε τὸ μέρος ἐκεῖνο· ἀλλὰ πλησίον τοῦ ὁρίζοντος ὑπῆρχε καθαρὰ ἀγρυπὰ γραμμὴ φωτός. Ὅπως δὲ τώρα βλέπω τὴν Μεγαλειότητά σου, οὕτω καὶ τότε εἶδα δέκα ἢ δώδεκα πλοῖα τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου, μὲ τὰ πανία των ἀνοικτὰ πρὸς τὸν βορειοδυτικὸν ἄνεμον, ἐπὶ τῆς στερεᾶς, ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὸν λόφον. Μεγαλειότατε, εἶμαι ἕτοιμος νὰ χάσω τὴν κεφαλήν μου ἐὰν δὲν λέγω τὴν ἀλήθειαν. ΝΥ Ἀγγελίαι 25 Ἀπρ 1922

—Περὶ τούτου δὲν ἔχομεν ἀμφιβολίαν, ἐπεν ὁ αὐτοκράτωρ. Καὶ ὅμως, πιθανὸν νὰ σὲ ἠπάτησεν ἡ ὅρασις· οἱ ὀπαδοὶ τοῦ ψευδοπροφήτου ἔχουν συγκοινωνίαν μὲ τὸν διάβολον, προσέτετο σφραγισθεὶς διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ. Ἀλλὰ δὲν πιστεύω νὰ ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ μεταχειρισθῇ πρὸς καταστροφήν μας μέσον ἄγνωστον ἀπὸ κτίσεως κόσμου.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ φωνὴ ἠκούσθη εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν λέγουσα: «Ἀνάθεμα! ἀνάθεμα εἰς τοὺς Ἀζυμίτας! Ἀνάθεμα εἰς τοὺς αἱρετικούς! Ἀνάθεμα εἰς ὅλους ὅσοι συγκοινωνήσουν μὲ αὐτούς! Τώρα ὁ διάβολος ἔστησε τὰς παγίδας του κατὰ τῆς πόλεως! Τώρα ἐπληρώθη τὸ γεγραμμένον, τώρα βλέπομεν τὰ πλοῖα νὰ σχίζουν τὸν ἀέρα ὅπως καὶ τὸν ὠκεανόν».

—Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Δὲ Ροῦστον, εἶναι ὁ Γεννάδιος· ἔχω τὴν ἄδειαν νὰ εἰπῶ νὰ σιωπήσῃ;

Ὁ Κωνσταντῖνος κατένευσε καὶ ὁ ἱπότης ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ Διακονικοῦ.—Ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ παράδοξος εἴδησις, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ, καὶ ὅ,τι καὶ ἂν προμηνύῃ, πρέπει νὰ στείλωμεν πιστὸν ἀξιωματικὸν διὰ νὰ ἐξετάσῃ. Εἰς ἄλλην περίστασιν θὰ ἐκλέγαμεν εὐχαρίστως τὸν ἱπότην Ἐδουάρδον, ἀλλὰ σήμερον... Ὕπαγε, Κοντάρη, καὶ προσκάλεσε τὸν Μέγαν Κοντόσταυλον νὰ ἔλθῃ ἐδῶ·

Ὁ Μέγας Κοντόσταυλος, Στέφανος ὁ ἐξ Ἀγγουλέμης, νέος ἱπότης Φράγκος μεγάλης ἐνεργείας καὶ θάρρους, ἔχων τὴν ἀρχηγίαν ὅλων τῶν συμμάχων Φράγκων ἐκτὸς τῶν Ἄγγλων, προσεκλήθη ἐνώπιον τοῦ Κωνσταντίνου. Ἐν δὲ τῷ μεταξύ, ὁ ἱπότης Ἐδουάρδος ἀγνοῶν τὰ σχέδια τοῦ αὐτοκράτορος κατώφθωσε καὶ διὰ τῆς πειθοῦς καὶ διὰ τῆς βίας τὴν ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀναχώρησιν τοῦ Γενναδίου, καὶ μετέβη πρὸς τὴν συνοδείαν τοῦ γάμου, ἥτις περαιωσασα τὴν ἐγγραφὴν, περιέμενεν ἀνησύχως τὴν ἀπόφασιν τοῦ αὐτοκράτορος. Λαβὼν δὲ κατὰ μέρος τὴν Θεοδώραν εἶπε·

—Θεοδώρα, ἀγαπητή μου σύζυγε· ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν σημαίνῃ ἡ εἴδησις αὕτη, δυνάμεθα μετὰ βεβαιότητος νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὁ Μωάμεθ προετοιμάζει νέον καὶ ἀποφασιστικὸν σχέδιον κατὰ τῆς πόλεως. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ δὲν θέλει μὲ διατάξει νὰ σὲ ἀφήσω διὰ ν' ἀνακαλύψῃς τὸ σχέδιον. Ὅμως, φιλτάτη, οὕτως εἶναι ὁ ἰσχυρότερος λόγος, ἀπὸ ὁποῖον ὀφείλω νὰ προσφέρω ἐμαυτόν.

—Ἐὰν ἦναι χρέος σου, ἀπεκρίθη ἡ Θεοδώρα, θὰ μὴ μὲ συγχωρήσῃ νὰ σ' ἐμποδίσω! Ἀλλ' ὑπάρχει κανένας;

—Οὔτε ὁ ἡμισυς ἐκείνου τὸν ὁποῖον διατρέχει κίνδυνον ἡ μέραν ὁ ὑπερασπιζόμενος ἡμῶν τὴν πόλιν. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἔπρεπε θὰ ἦτο βεβαίως καρύστη ἀνταμοιβὴ καὶ εἰς τὴν καλωσύνην τοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις μ' ἔδωκε τὸν καλλίτερον τῶν ὑπασπιστῶν μου, καὶ εἰς τὴν συγκατάθεσιν τοῦ πατρός σου, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀγάπην σου, τοῦ ν' ἀρνηθῶ τὴν ὑπηρεσίαν μου, ὅταν εἶναι χρήσιμος. Θὰ σὲ ξαναίδω φιλτάτη, ἐντὸς ὀλίγου. Ἀλ ὁ Κοντόσταυλος! τί ἄρα γε θέλει ἐδῶ; Χαῖρε, ἱπότα ἡρωϊκὲ τὰ νέα;

—Εὐχάριστα, ἀπεκρίθη ὁ ἱπότης Στέφανος. Ὁ Θεὸς ἐδωσεν ὡραίαν σύζυγον. Παρακαλῶ νὰ δεχθῇς τὰς εὐχάς μου· εἴθε ἡ ἡμέρα αὕτη νὰ ἦναι ἀρχὴ εὐτυχεστέρων καιρῶν. Ἱπότα Ἐδουάρδε σὲ συγχαίρω ἐξ ὅλης καρδίας μου.

—Σὲ εὐχαριστῶ, ἱπότα, ἐγκαρδίως. Ἀλλὰ πῶς ἐδῶ;

—Ὁ αὐτοκράτωρ μὲ προσεκάλεσεν.

—Ἔχομεν μαζί σου. Καὶ εἰσῆλθον ἀμφότεροι εἰς τὸ Διακονικόν.

—Ἄρχον Κοντόσταυλε, εἶπεν ὁ Κωνσταντῖνος. Ἔχομεν νὰ σ' ἐμπιστευθῶμεν σπουδαιοτάτην ἀποστολήν. Ἤκουσας τὴν παράδοξον εἴδησιν περὶ τῶν Τουρκικῶν πλοίων;

—Τὴν ἤκουσα, Μεγαλειότατε.

—Ἐπιθυμοῦμεν νὰ λάβωμεν ἀκριβεστάτας πληροφορίας, εἶπεν ὁ Καῖσαρ. Δὲν θέλομεν ν' ἀπομακρύνομεν τὸν ἀγαθὸν τοῦτον ἱπότην ἀπὸ τὴν νυμφίαν του, ἀλλ' ἔχομεν τὴν βεβαιότητα ὅτι ἐπαξίως θέλει λάβει τὴν θέσιν του.

—Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ ἱπότης Ἐδουάρδος, ἐπειδὴ εὐτυχεστῶμεν νὰ ἐπιφορτίσῃς εἰς τὸν εὐγενῆ τοῦτον ἱπότην τὴν ἀποστολήν, παρακαλῶ νὰ μοῦ δώσῃς τοὐλάχιστον τὴν ἄδειαν νὰ τὸν συντροφεύσω· Μικρὰν εὐχαρίστησιν εὑρίσκω εἰς τὴν πόλιν, ὅταν ἠξεύρω ὅτι ἡ θέσις μου εἶναι εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ ὅτι οἱ σύντροφοί μου εὑρίσκονται ἔξω μεταξὺ κινδύνων, ἐγὼ δὲ χαίρω καὶ ἀναπαύομαι.

—Ὁμιλεῖς κατὰ τὴν καρδίαν σου, ἱπότα· ἀλλ' ἀμφιβάλλομεν ἐὰν πρέπει νὰ δώσωμεν τὴν ἄδειαν διότι ἐάν, ὁ μὴ γένοιτο σοῦ συμβῇ κανὲν δυστύχημα;...

—Ἡ ζωή μου, Μεγαλειότατε, εἶναι εἰς τοῦ Θεοῦ τὰς χεῖρας, καὶ ὁ Θεὸς δὲν θέλει ποτὲ νὰ ἀποφύγω τὸν κίνδυνον ἀποφεύγων τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος.

Ἀλλ' ὁ Κωνσταντῖνος ἐδίστασε, διότι καὶ ἀναμφίβολος ἦτο ἡ ἔκβασις· ἀλλ' ὁ ἱπότης Στέφανος ἤνωσε τὴν παράκλησίν του μὲ τὴν τοῦ συναδέλφου του.

—Σὲ παρακαλῶ, Καῖσαρ, δὸς τὴν ἄδειαν· ἐκ τούτου ἴσως ἐξαρτᾶται ἡ τύχη τῆς πόλεως· ὄθεν ὀφείλομεν νὰ καταφρονήσωμεν πάσας κίνδυνον διὰ νὰ ἐμποδίσωμεν τὸ κακόν.

—Ἂς γείνῃ λοιπὸν τὸ θέλημά σας, ἀπεκρίθη ὁ αὐτοκράτωρ, τοῦτο εἶναι νέον δεῖγμα τοῦ ζήλου σου, ἱπότα Ἐδουάρδε, δι' ὃ θὰ σοὶ εἴμεθα αἰωνίως εὐγνώμονες. Ἐκτελέσατε τὸ ἔργον σας ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον.

—Δὲν θὰ χάσωμεν οὔτε στιγμήν, βασιλεῦ ἀπεκρίθη ὁ Δὲ Ροῦστον. Ἄρχον Φραντζῆ, θέλω μὲ τὴν ἄδειάν σου ἐπιστρέψει εἰς τὸν ὁλκὸν σου διὰ νὰ παραλάβω τὴν ὡραίαν νύμφην μου, ἀφοῦ λάβωμεν τὴν ἀπαιτουμένην πληροφορίαν.

—Ὁ Ἅγ. Γεώργιος νὰ σὲ προστατεύσῃ! ἀπεκρίθη ὁ Πρωτοβεστιάριος. Εἶθε εἰς τὸ συμπόσιον τοῦ γάμου νὰ μὴ ἀπαντήσωμεν μὲ βαρείας καρδίας! Θέλει εὐδοκήσει ἡ Μεγαλειότης σου νὰ τιμήσῃ τὸ συμπόσιον;

ΘΕΟΔΩΡΑ ΦΡΑΝΤΖΗ
Ἡ ΠΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὑπὸ ΤΖΩΝ ΜΕΙΣΟΝΝΗ,
Διευθυντοῦ τῆς Θεολογίας.

ΝΥ - Ἀγγελίαι IX 26 Ἀπρ 1922

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

—Βεβαίως, ἐὰν τὰ δημόσια καθήκοντά μου δὲν μὲ βιάζουσι νὰ ἐξέλθω ἐγὼ ὁ ἴδιος, δὲν γνωρίζω ποῦ ἄλλοῦ ἡ παρουσία μου εἶναι καταλληλοτέρα παρὰ νὰ τιμήσω ἐκεῖνον ὁ τις εἰς τὴν προσφιλεστέραν ἡμέραν τῆς ζωῆς του, διακινδυνεύει τὴν ὕπαρξίν του ὑπὲρ τῆς πόλεως καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ.

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ ὁμήγυρις διελύθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ

Ὁ Ἐμμανουὴλ Χρυσολωρᾶς ἀκούσιος θεατὴς τῆς βαθυμιαίας ἀλλὰ δυσκόλου προόδου τοῦ Σουλτάνου, ἐφυλάσσετο καλῶς ὡς αἰχμάλωτος εἰς τὸ Τουρκικὸν στρατόπεδον. Σπ... ἐχωρεῖτο ὅμως εἰς αὐτὸν νὰ ἐξέρχηται εἰς περίπατον, κατὰ δ... ρισμένας ὥρας, ὑπὸ ἰσχυρὰν φυλακήν. Γενόμενος μάρτυς τῆς μάχης τῶν πέντε πλοίων, ἠσθάνθη δικαίαν ... ρηφανειαν καὶ φίλοιν συγχρόνως ζηλευτιαίαν, διότι ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ ἱπότης Ἐδουάρδος ἐκαθέρνα τὴν μοῖραν ἐγνώριζεν ὡσαύτως ὅτι τὸ πολεμικὸν συμβούλιον τοῦ Σουλτάνου ἦ... διηρημένον ὡς πρὸς τὴν κατάλληλον ἐξακολούθησιν τῆς π... λιορκίας, ὅτι ἡ πληρίσις τοῦ θέρους ἔνεκα τῶν ἀνεπαρκῶν προπαρασκευῶν τῶν γενομένων πρὸς διατήρησιν τῆς μεγάλης στρατιᾶς, ἐνεποίει μέγαν φόβον, ὅτι μεγάλαι πολεμικαὶ προετοιμασίαι ὑπὸ τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων διεθρυλοῦντο καὶ ὅτι ἐὰν ἰσχυρὸν χριστιανικὸν στράτευμα ἐξεστράτευε ἀντὶ νὰ κατασκήσῃ τὴ Βυζάντιον ὁ Μωάμεθ θὰ ἠναγκάζετο ἴσως νὰ παραιτήσῃ καὶ τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς κατακτήσεις του. Ὅθεν τὸ ἀδύνατον τῆς ἀλώσεως τῆς πόλεως, ἐκτὸς ἐὰν ἐπιτυγχάνετο διὰ τε ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, ἡ μεγάλη δυσκολία τῆς εἰς τὸν Κεράτιον κόλπον εἰσόδου, τὸ πάντη δυσκατόρθωτον τοῦ νὰ συντριβῇ ἡ ἄλυσις διὰ παντὸς γνωστοῦ τόπου τρόπου, ἅπα ταῦτα ἐξετίθεντο μετὰ μεγίστης ἐπιμονῆς ὑπὸ τοῦ Χαλὶλ Πασσᾶ εἰ καὶ ἀσθενοῦντος ἀπεκρύοντο ὑπὸ τοῦ Βαλτᾶ Ὀγλοῦ ἀνακτήσαντος τὴν εὔνοιαν τοῦ Σουλτάνου, ὑπὸ τοῦ Ἀχμὲτ Πασσᾶ καὶ τῶν ἄλλων πιστοτάτων συμβούλων τοῦ Μωάμεθ.

Ἐσπέρας τινὰ περὶ τὰ μέσα τοῦ Μαΐου, ὁ Ἐμμανουὴλ Χρυσολωρᾶς ἐδέχθη νέαν ἐπίσκεψιν, ὡς ἐγίνετο ἀπὸ τινος τοῦ Χαλὶλ Πασσᾶ, ὅστις μετὰ τὰς συνήθεις προσρήσεις εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Σουλτάνου, ὅπου συγκροτεῖτο μέγα πολεμικὸν συμβούλιον. Πρόκειται νὰ ἀποφασισθῇ ἡ διάλυσις τῆς πολιορκίας. Ἐὰν ὅμως ἐπιμείνουν, τότε ἡ Κωνσταντινούπολις χάνεται. Γνωρίζεις κανένα τρόπον τὸν ὁποῖον ἐγὼ δὲν μετεχειρίσθην, ὑπὲρ τῆς διαλύσεως τῆς πολιορκίας;

—Δὲν γνωρίζω κανένα ἀπεκρίθη ὁ Ἐμμανουήλ. Ἀλλ' ἐγὼ εἶπα τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐὰν ἀποφασίσουσι τὴν ἐξακολούθησιν τῆς πολιορκίας, ἡ τύχη τῆς πόλεως δὲν φαίνεται ὁ... ρθώσεν, ὅπως λέγεις, εἰς τὸν ἔσχατον κίνδυνον. Τί κατα... βῆθῃ εἰς ὅλον τὸ διάστημα τοῦ μηνὸς ἀφ' οὗ πρώτον εἰσ... ἐδῶ;

—Τὸ ἠξεύρω, τὸ ἠξεύρω, ἀλλὰ πρόκειται περὶ ἐκτελέσ... σχεδίου, τὸ ὁποῖον, ὡς λέγουν, θὰ προξενήσῃ θαυμάσια τελέσματα. Ἐὰν τὸ μάθω θὰ σοῦ τὸ φανερώσω, ἀλ... πει νὰ προφυλαττώμεθα μὴ δώσωμεν ὑποψίαν. Ὅπο... ποτε, ἅμα ὡς εὕρω εὐκαιρίαν θὰ εἰδοποιήσω τὸν Φραντ... περὶ τῶν συμβάντων.

—Ὑποθέτω διὰ τοῦ συνήθους μέσου.

—Δὲν ὑπάρχει ἄλλο οὔτε ἀσφαλέστερον οὔτε ταχύτερον. Δοῦλος ἐνδέχεται νὰ σὲ ἀπατήσῃ, καὶ δέκα χιλιάδας δρα... ἂν ὑπόσχεσιν ἀλλὰ πτηνόν, ποτέ. Δὲν πρέπει ν' ἀργοπορῶ ἐδῶ. Ἐὰν ἐπιθυμῇς νὰ συνεννοηθῇς μὲ τοὺς φίλους σου, ἐτοίμασε εὐθὺς τὴν ἐπιστολήν σου· θὰ τὴν στείλω, ἐὰν ἠμπορέσω· ἀλλὰ πρόσεχε εἰς ὅ,τι κάμνεις.

Ἀναχωρήσας ὁ Πασσᾶς ἐκ τῆς σκηνῆς τοῦ αἰχμαλώτου ἀνέβη τὴν σκηνὴν τοῦ Σουλτάνου. Τὸ Συμβούλιον εἶχε σ... αθροισθῇ, εἰ καὶ ὁ Σουλτάνος δὲν ἦτο παρών. Ὅλοι δὲ Πασσάδες ἦσαν παρόντες, τινὲς τῶν ἐμπειροτέρων στρατηγῶν ὁ Βαλτᾶ Ὀγλοῦς καὶ ὁ Λεόντιος, οὗτινος ἡν παρουσίαν ἐθ... ὥρει ὁ Χαλὶλ Πασσᾶς ὡς κακὸν οἰωνόν, καθ' ὅσον ὁ Ἕλλ... οὗτος μὴ ἐλπίζων ν' ἀποκτήσῃ τὰ κτήματά του ἐν ὅσῳ ἐδασ... λευεν ὁ Κωνσταντῖνος, ἐνεθάρρυνε παντὶ σθένει τὴν ἐξακολούθησιν τῆς πολιορκίας.

Τέλος πάντων εὐνοῦχός τις, ἀποσύρας τὸ παραπέτασμα τοῦ ἀνωτέρου μέρους τῆς σκηνῆς, εἰδοποίησεν ὅτι ὁ ἄρχων τῶν Πιστῶν ἐπεθύμει νὰ τοὺς ἴδῃ. Εἰς δὲ τὸν θάλαμον τοῦ συμβουλίου, ὁ ὁποῖος κάτοι ἀκαρτίζων ἁπλοῦν τμῆμα τῆς τοκρατορικῆς σκηνῆς, ἐκοσμεῖτο ὑπὸ πολυτίμων μεταξωτῶν φασμάτων καὶ ἄλλων ἀνεκτιμήτων στολισμῶν, περιέβλεπε Μωάμεθ.

Μετὰ τὰς συνήθεις ἐδαφιαίας προσκυνήσεις, ὁ Σουλτάνος ἐπέτρεψεν αὐτοῖς νὰ καθήσωσι, καὶ προσελθόντος ... ματέως, ὁ Μωάμεθ, ὅστις ὀσκαις δὲν παρεφέρετο ὑπὸ πάθους διελέγετο καλῶς, ἐξέθετο τὴν ὑπόθεσιν.

—Ὁ Ἀλλάχ, εἶπε, δὲν ηὐλόγησεν εἰσέτι τὰ ὅπλα ὅπως καίος ἤλπιζον, καὶ ὅπως ὁ Μουφτῆς ἐβεβαίωνε. Τῶν ... ἀτινα μετεχειρίσθησαν, δὲν εἶχε γενῆ ἕως τότε χρῆσις ... ἤγαγον τριακοσίας χιλιάδας στρατιωτῶν κατὰ τῆς πόλεως ... φεῦρον νέας μηχανάς, δὲν ἐφείσθησαν οὔτε μόχθων, οὔτε ... σαυρῶν, οὔτε αἵματος· καὶ πρὸς τί; Πλὴν τῆς κατασ... τριῶν ἢ τεσσάρων μικρῶν πύργων πλησίον τοῦ Ἁγίου ... μανοῦ, οὐδὲν ἕτερον ἄξιον λόγου ἐγένετο. Ἐκτὸς τούτου ... ἠχθησαν ἐντὸς τῆς πόλεως πολεμεφόδια καὶ τροφαί, ὅπ... πέδειξεν ὅτι ὁ πολιορκῶν στόλος μόνον ὄνομα στόλου ... Ἐν τούτοις τὸ θέρος ἐπλησίαζε, νόσοι ἐνεσπείροντο εἰς ... στρατόπεδον, ἰσχυρὰ ἐπίθεσις περιεμένετο ἐξ Εὐρώπης, ... οἱ πολιορκούμενοι ἠδύναντο ν' ἀποδόσι πολιορκηταί, καὶ ... ὑποχώρησις ν' ἀποβῇ ἀναπόφευκτος.

(Ἀόριστ ἡ συνέχεια).